ACADEMIA DE ȘTIINȚE A URSS

EDITURA ACADEMIEI DE ȘTIINȚE DIN URSS MOSCVA „1952” LENINGRAD



ACADEMIA DE ȘTIINȚE A URSS

VOLUMUL ŞASE

EDITURA ACADEMIEI DE ȘTIINȚE DIN URSS MOSCVA „1952” LENINGRAD



Biblioteca „Runivers”

Biblioteca „Runivers1”

Biblioteca „Runivers”

Biblioteca „Runivers”

1

EXAMINAREA PUNCTELOR DE LITIGIE DINTRE DOMNUL PROFESOR MILLER SI DOMNUL COMISAR KREKSHIN, LA ORDINUL DOMNULUI SAU, CONTE SI PRESEDINTE AL ACADEMIEI DE Stiinte, KIRIL GRIGORIEVICH RAZUMOVSKY, REALIZAT DE PROFESORII STRUB STRUBEI, VOYASKI DE ȘTIINȚE

Biblioteca „Runivers”

Biblioteca „Runivers”

1. Opinia domnului Krekshin.1

Vladimir Svetoslavici, Marele Duce de Kiev, a fost un țar, încoronat cu coroană regală și uns, iar după el toți marii prinți ai Rusiei au fost țari, încoronați cu coroană regală și unși.

Îndoiala lui Miller.

Despre aceasta i-am cerut dovada domnului comisar Krekshin, dar daca a dovedit suficient, le las domnilor profesorilor, care au fost stabiliti pentru asta, spre discutie.

Puterea dovezilor domnului Krekshin.

Că în multe cărți scriitorii l-au numit pe Marele Duce Vladimir Svetoslavici țarul, este clar în cărțile propuse de el, Krekshin. Și că toți marii prinți de la Vladimir până la țarul Ivan Vasilevici erau țari, încoronați cu coroană regală și unși, domnul Krekshin nu a dovedit asta și nici nu a existat o diferență între coroana mare-ducală și cea regală, pe care țarul Ivan Vasilyevici. a fost căsătorit. Și ceea ce a sugerat domnul Krekshin, se presupune că coroana regală a

fost trimisă marelui duce Vladimir Svetoslavich de la țarul grec Konstantin Monomakh, pentru care dovezile sale nu numai că nu sunt satisfăcute, dar Sinopsisul de la Kiev3 reflectă opinia sa, care arată clar că coroană regală



a fost trimis marelui duce Vladimir Vsevolodovich Monomakh și, prin urmare, este numit primul rege încoronat în Sinopsisul menționat mai sus. Totuși, domnul Krekshin a promis că își va dovedi opinia, pe care nu a comis-o.

2. În ceea ce privește disputa în dezacord cu privire la anii nașterii, acceptarea tronului și moartea suveranilor ruși, am examinat cărțile originale și am văzut că nu sunt de acord între ele și că domnul Miller are dreptate în alt fel , iar domnul Krekshin în altele.

3. Avizul domnului comisar Krekshin.

Cel mai înalt nume de familie al Romanovilor provine de la Marii Duci ai Rusiei Rurik și Vladimir Svetoslavich din tribul masculin, așa cum este în tabelul genealogiei mele. (În arborele genealogic al domnului Krekshin, cel mai înalt nume de familie al Romanovilor este făcut de prințul Roman Vasilyevich Yaroslavsky și că Zakharia, străbunicul lui Nikita Romanovici, cumnatul țarului Ivan Vasilyevici, a fost fiul celui menționat mai sus. principele Roman Vasilievici). 4

Îndoiala domnului profesor Miller.

Despre asta am cerut dovezi autentice, dar dacă a dovedit-o suficient, le las domnilor profesori să judece.

Forța dovezilor domnului comisar Krekshin.

Dovezile autentice care sunt legal cerute în producerea numelor de familie și pe care domnul Krekshin trebuie să le ofere sunt următoarele: 1) să arate în cărți genealogice ruse autentice că prințul Roman Vasilyevich Yaroslavsky a avut un fiu Zakharia; 2) dacă a avut un fiu Zakharia, atunci Zakharia, străbunicul lui Nikita Romanovici, cumnatul țarului Ivan Vasilyevich, a fost Zakharia, care a fost fiul prințului Roman Vasilyevich Yaroslavsky, pentru că aceasta este însăși puterea a disputei. Am cerut acest lucru de la domnul menționat anterior Krekshin, dar el nu a putut oferi astfel de dovezi autentice, dar în locul lor a arătat în diferite cărți afinitatea celei mai înalte familii.

Romanov cu foștii mari prinți și țari ai Rusiei, dintre care principalul lucru este că, în rugăciunea de mulțumire pentru alegerea țarului suveran și a marelui prinț Mihail Feodorovich, este scris: în trinitatea Domnului glorios, etc., el ne-a dăruit pe foștii mari suverani ai țarilor noștri credincioși și nobili ai Rusiei, rădăcina lor regală și nobilă, o ramură binecuvântată, marele suveran al țarului și al Marelui Duce Mihail Feodorovich. Dar când domnul profesor Miller l-a întrebat, Krekshin, ce ar putea el să arate în ce constă această afinitate și dacă țarina Anastasia Romanovna era soția țarului Ioan Vasilievici, lucru menționat în alte cărți ale acelor vremuri și mai ales când tot poporul Rusiei l-a numit pe țarul Mihail Feodorovich numai rudă cu țarul Teodor Ioannovici, ceea ce este clar în cronicarul Bryusov® și în scrisoarea afirmativă de pe masă, 6 atunci el, domnul Krekshin, nu a putut spune nimic sigur și mai ales nu a dovedit de ce era cel mai înalt nume de familie dintre produsele Romanov de la prințul Roman Vasilyevich Yaroslavsky, așa cum a scris în arborele său genealogic.

4. Avizul domnului comisar Krekshin.

Marele Duce Rurik a fost numit de la varangi, adică de la Vag-riy, întins de-a lungul țărmului Mării Varangiei.

La aceasta domnul profesor Miller spune:

Am scris despre asta pentru instrucțiunile domnului comisar Krekshin în primele paragrafe transmise de mine și, dacă nu vrea să accepte instrucțiunile mele, atunci nu poate fi obligat să o facă.

Puterea dovezilor domnului Krekshin.

Domnul Krekshin despre varangi, cine au fost și unde au trăit, este afirmat în opinia sa, dar dovezile sale despre acest caz sunt lăsate sub îndoială. Acest lucru se știe doar că Marele Duce Rurik, la sfatul lui Gostomysl, a fost chemat la Novgorod de la varangi.





5. Opinia domnului Krekshin.

Prințesa Maria Andreevna, fiica prințului Andrei Ivanovici Staritsky, vărul țarului Ivan Vasilievici, a fost căsătorită cu Marele Duce Khristian de Holstein.

Îndoiala lui Miller.

Acest lucru este contrar cărților genealogice străine7, motiv pentru care este necesar să se ia în considerare modul în care dl Krekshin o dovedește.

Puterea dovezilor domnului Krekshin.

Combinația prințesei Marya Andreevna, fiica prințului Andrei Ivanovici Staritsky, este dovedită de domnul Krekshin doar Lavrentiy Khurelihts, regele de arme al Cezarilor.8

6. În raționamentul Marii Ducese Anna, disputa a fost în patria sa, și anume: în tabelul genealogic al domnului Krekshin a fost scris că ea era Dmitrievna, dar este nepotul lui Dimitriev și fiica lui Vasily Dimitrievich, și cartea lui Power Patriarch Nikon9, dar aceeași carte despre mitropolitul Fotie, rândul 14, și chiar în aceeași carte despre aceeași și în același rând 14, mărturisește combinația ei cu Ioan Manuilovici. Acest punct nu va mai fi contestat, deoarece comisarul recunoaște că a păcătuit în patria sa și citează două mărturii împotriva uneia despre combinația căsătoriei, care sunt de acord cu propunerea domnului profesor Miller.

7. Domnul comisar Krekshin spune: Despre Marea Ducesă Elena Vasilievna este scris în tabelul meu cu o greșeală de tipar și se cuvine ca patria ei să fie Ioannovna.

La aceasta, domnul Miller a răspuns: Sunt mulțumit de această recunoaștere.





[DEDICAȚIA PRIMULUI VOLUM DE ISTORIE RUSIE” de V. N. TATISCHEV]





Prea Seninătate Suverană, Mare Duce, Prea Milostiv Suveran!

Faptele conducătorilor care au fost în Rusia, și mai ales cele autocratice ale Alteței voastre imperiale, dacă sunt mari, arată clar limitele larg răspândite ale acestui stat, dar cum a crescut, și înmulțirea puterii și gloriei sale, dacă a fost supus. la greutăți serioase, și cum acestea au fost depășite, foarte puțini au cunoștințe, pierzând o descriere de încredere a faptelor Rusiei, prin care laudele suveranilor care au împrumutat Rusiei meritele lor, precum și numele glorios al vechiului rus. oameni, este eclipsat, iar exemplele bune de fapte curajoase și comportament înțelept rămân în încheiere. Dragostea mea sinceră și zelul înflăcărat pentru patrie m-au îndemnat, dacă se poate, să ajut această deficiență, iar pentru aceasta, chiar și în timpul vieții binecuvântatei și nemuritoarei amintiri a împăratului Petru cel Mare, am început să aplic cea mai mare sârguință la colecție. şi punerea în ordine a istoriei ruse din diverse cărţi de manuscrise ruseşti.şi unii autori străini. Rodul acestor mulți ani de muncă este o adevărată carte, pe care o aduc în cinstea Înălțimii Voastre și sper că, imitându-l pe Petru cel Mare, care se bucură adesea cu amintirea faptelor glorioase ale strămoșilor săi și s-a demnizat să citească descrieri. din aceasta, dvs

a În text: oferta.

Alteță, vă rog să acceptați cu bunăvoință această lucrare a mea. Conține multe astfel de exemple care pot induce virtutea naturală la fapte lăudabile.

Excelentele merite ale Alteței Voastre Imperiale dau speranță fără îndoială că într-un timp hotărât de Dumnezeu, Rusia va vedea un imitator zelos al meritelor nemuritoare ale celor încoronați [în] Înălțimea Voastră, cu care aduc dorințe zeloase Atotputernicului, fie ca El să binecuvânteze și să întărească Înălțimea voastră cu puterea sa pentru bunăstarea noastră comună și dacă soarta lui a stabilit o astfel de limită încât este imposibil ca puterea umană să depășească faptele incomparabile ale lui Petru cel Mare, atunci lăsați-l să adauge la viața prețioasă a înălțimii voastre. acei ani pe care fiii credincioși ai patriei i-au dorit pentru maiestatea sa după moarte.

Prea Seninătate Suverană, Mare Duce, Prea Milostiv Suveran,

Alteța Voastră Imperială



[NOTE LA TEZĂ

G.-F. MILLER „ORIGINEA NUMELELOR ȘI A POPORULUI RUȘILOR”]



Biblioteca „Runivers”

[eu]

[RAPORT CĂTRE BIROUL ACADEMIEI DE ȘTIINȚE

16 septembrie 1749]

raport

Prin decret al Majestății Sale de la Cancelaria Academiei de Științe, mi s-a ordonat să iau în considerare discursul alcătuit de domnul profesor Miller despre originea numelui și a poporului rusului, dacă există ceva reprobabil în Rusia în el, care , citindu-l și analizat-o de mai multe ori, îmi transmit această Cancelarie părerea mea despre aceasta, care constă în următoarele paragrafe .

1

În discutarea temeiurilor pe care domnul Miller își afirmă opiniile, următoarele sunt extrem de indecente, deoarece: 1) El promite că va cita aici autori străini, unde ai săi sunt nemulțumiți de acest lucru (p. 6); totuși, spre deosebire de aceasta, autorii ruși nu doar pur și

simplu, ci adesea și cu reproș infirmă, [ca în paragraful 9, este clar mai jos că el a comis un lucru foarte nedrept și cu îndrăzneală. Pentru cât de nesiguri scriitorii străini, devine clar la pagina 32, unde se găsesc multe greșeli cu privire la împărțirea statului, comise de Marele Duce Vladimir Svyatoslavich; de asemenea ignoranţa lor faţă de pământurile noastre.

2*





orașe și prinți de-a lungul cărții sale este clar că domnul Miller a încercat să-și corecteze și să-și armonizeze erorile grosolane fără niciun succes. Este adevărat că în cronicile noastre nu sunt lipsite de ficțiuni între adevăr, ca la toate popoarele antice istoria este la început fabuloasă, dar adevărul cu fabule nu trebuie aruncat împreună, afirmând doar pe presupuneri. Din toate se vede clar că a citit foarte puține cronici rusești1 și pentru aceasta se plânge în zadar că erau puține vești despre aventurile străvechi în Rusia. 2) Folosește autori străini într-un istoriograf foarte inconsecvent și important într-o manieră obscenă, căci acolo unde sunt contrare opiniilor sale, îi mărturisește ca fiind nesiguri, iar acolo unde se înclină de partea lui, atunci îi folosește ca de încredere. Acest lucru poate fi văzut despre Gramatica Saxonă2 la pagina 25 și în altă parte. 3) Pentru a deduce consecințe din simpla asemănare a numelor, nu o acceptă cu adevărat (p. 7 și 12), totuși, acolo unde vede ce este în favoarea lui, nu o lasă să treacă, ci interpretează nume de asemănare conform părerii sale (p. 53), unde într-un mod foarte amuzant l-a făcut pe Gostomil din Gosto-mysl, pe care l-a inventat împotriva lui însuși din neînțelegerea limbii ruse, căci Gostomil înseamnă cel drăguț. la oaspeți, și Gostomysl a celui care se gândește la oaspeți.

2

Pe baze atât de șubrede, se întemeiază întreaga sa disertație, în care, în primul rând, respinge opinia despre originea Moscovei din Mosokh și a rușilor din râul Ross, 3 care, după ce i-ai citit opiniile de zece ori, cu greu poți recunoaște dacă el argumentează sau este de acord; Am aflat în sfârșit că acestea erau respingeri care nu aveau forță și, în plus, erau împletite cu o dispoziție dezonorantă și erau ca o noapte întunecată.





3

Domnul Miller menționează foarte puține despre sciți, care ar trebui să fie venerați ca locuitori inițiali ai satelor noastre actuale, dacă nu a vrut să repete ceea ce a fost scris de la regretatul profesor Beyer în „Comentariile” noastre; am observat aici că domnul Miller a omis cea

mai bună ocazie de a lăuda poporul slav, căci după cum se știe că sciții lui Darius, regele persan, Filip și Alexandru, regii Macedoniei și romanii înșiși nu s-au temut, dar au făcut mari respingeri și au câștigat victorii asupra ei, de aceea se poate concluziona cu ușurință că poporul slav a fost foarte curajos, care i-a biruit pe curajoșii sciți și i-a alungat din vastele sate, pe care nu le-au putut face fără mari bătălii și victorii nobile.Miller spune (p. 13): „străbunicii tăi din fapte glorioase s-au numit slavi", dar el încearcă să arate contrariul în întreaga sa disertație, pentru că pe aproape fiecare pagină rușii sunt bătuți, jefuiți în siguranță, scandinavii câștigă, ruinează, extermină cu foc și sabie; Hunii din Kiya iau cu ei la război în captivitate. Acest lucru este atât de minunat încât, dacă domnul Miller ar fi știut să o înfățișeze cu un calm plin de viață, atunci ar fi făcut din Rusia doar un popor sărac, care nu este reprezentat de niciun scriitor și chiar de cei mai josnici oameni.

4

A doua dintre părțile principale ale acestei disertații scrie despre poporul slav, pe care domnul Miller îl livrează în aceste locuri foarte târziu, ceea ce este contrar denumirilor slave ale orașelor antice rusești, deci dacă slavii au venit pe aceste meleaguri în secolul al IV-lea. , atunci aceste orașe ar fi trebuit să aibă nume slave





înainte de sosirea slavilor în aceste locuri, ceea ce în niciun caz nu poate fi. Că poporul slav se afla în actualele granițe rusești chiar înainte de nașterea lui Hristos8, se poate dovedi fără îndoială.

5

Domnul Miller nu-i apreciază pe Varyagovi drept popor slav, însă, că ei descind din roxoliani, poporul slav, și mergeau împreună cu goții, slavii, de la Marea Neagră până la țărmurile baltice, care vorbeau limba slavă, oarecum corupt din legătura cu vechii germani și că Rurik și frații săi erau rude cu prinții slavonului6 și din acest motiv au fost chemați în Rusia pentru stăpânire, toate acestea se pot concluziona din această disertație însăși, dar din alte temeiuri poate fi destul de demonstrat.

6

Domnul Miller venerează numele rusesc pentru cel nou, care a început sub Rurik, și de aici concluzionează că străinii nu știau despre el; dar cum se poate concluziona de aici că vikingii înșiși nu s-au numit Rus? Germanii se numesc minunat deychen, deși nici rușii, nici francezii încă nu le scriu cu acest nume; așa că varangii, descendenți din roxoli, s-au numit mereu Rus, deși alte popoare le numeau altfel, iar chiar cuvintele lui Nestorov arată că varangii se numeau Rus, iar după ei, slavii din Novgorod și alții se numeau Rus. Dar nu poate fi

mai minunat să ne imaginăm cum crede domnul Miller că Chukhonii ar fi dat numele varangilor și slavilor.

7

În plus față de această notă, sunt demne de reținut următoarele presupuneri: 1) Schimbarea orașului Izborsk în Issaburg este foarte ridicolă,





care este inventat doar pentru a infirma descendenții Gostomyslovilor din Pskov; totuși, acest lucru este arătat clar de nașterea Olgăi, Marea Ducesă, care în Prolog este un pskovit, iar Strikovsky își numește strănepotul Gostomyslova.7 topor reciproc (bipennis): așadar în Psalmul 73, versetul 6, cu un securea si un scut (sau un oscold) distrug. Dir vine de la cuvântul deru, presupus drach. Olga poartă numele după ușurarea mamei ei la naștere. 3) Dintre acești doi prinți, domnul Miller vrea să facă una o presupunere foarte nefondată, fără a argumenta că fiecare mormânt este menționat în mod egal în Sinopsisul de la Kiev. 4) Cuvântul erou îl numește în zadar pe tătar.

8

Cu astfel de opinii nefondate și dispute de cuvinte goale, puteți găsi o mulțime de propoziții care se contrazic, de exemplu, chiar la începutul paginii 2, în ultimele rânduri spune că compozițiile din „Comentarii” [în] acest lume sunt raportate, iar la pagina 3, în primele rânduri el anunță că aproape nimeni din afara Academiei poate ști despre aceste lucrări ale noastre.

9

Mai mult decât atât, sunt foarte neglijenți și condamnabile: 1) Infirmarea de către Kiev a transferului de la Nestor este dată și pentru spectacol, pentru râs. 2) Îi numește pe principii slavi țari ruși, contrar părerii sale și în repros primilor țari ruși încoronați. 3) Și din acest motiv, prințesele slave sunt numite de la el prințese rusești într-un mod foarte obscen. 4) Novogorodtsev numește auto-laude doar pentru a aproba





presupunerile tale. 5) Despre Sfântul Nestor, cronicarul, vorbește așa cu obrăznicie și blasfemație: Nestor a greșit și asta de mai multe ori.

10

În ceea ce privește stilul latin, nu este mai dezonorant ca cineva să cunoască latina la fel de rău ca un istoric care are nevoie să citească istoricii latini antici și, prin urmare, să se obișnuiască cu stilul. Iar traducerea rusă, pe care a tradus-o în mare parte în felul lui8, este plină de erori insuportabile, care arată clar că nu este un cunoscător atât de mare al limbii ruse încât să-i poată corecta pe rușii naturali, așa cum se lăuda cu el însuși în arogant, totuși, într-o prefață infirmată la Istoria Siberiei9, care, în opinia mea, nu are mai puține neajunsuri decât o adevărată disertație.

unsprezece

În atacul și încheierea disertației, care sunt cele mai pline de erori împotriva limbii ruse, nu există idei duhovnicești care ar fi potrivite pentru o ocazie atât de nobilă și ar putea stârni surprinderea ascultătorilor, iar întregul corpus al disertației a fost compusă fără legătură şi ordine, şi mai ales pentru mulţi digresiuni10 este foarte întunecată.

12

Sfârșitul pentru care s-a scris această disertație este acesta, pentru a aduce prea milostivului nostru suveran primele roade ale Academiei reînnoite de Majestatea Sa și, mai mult, ca să fie plăcută ascultătorilor ruși și fiecărui cititor cu vești și dreptatea ei. e folositor. Primul necesită importanță și măreție, al doilea și





în al treilea rând, vivacitatea, claritatea și autenticitatea, cu sârguință rafinată, care calități nu le are deloc acest discurs, dar este foarte nedemn, iar pentru ascultătorii ruși este și ridicol și enervant și, după părerea mea, nu poate fi în niciun caz corectat atât de mult că atunci când este pentru acţiune publică se potriveşte. Acest lucru este raportat de profesorul Mihailo Lomonosov.

16 septembrie 1749.

[ȘI]

[OBIECTIA LA TEZA LUI MILLER]

Prin decret al Majestății Sale, dat de la Cancelaria Academiei de Științe, mi s-a ordonat, într-o întâlnire cu alți domni profesori, să reexaminăm teza alcătuită de domnul profesor Miller Despre începutul poporului și numele de rusă, în care decretul cere în special că nu există nimic reprobabil pentru Rusia în el și dacă este posibil să se fi corectat pentru o viitoare ședință publică să fie tipărită. Că în îndeplinire, propun mai detaliat următorul raționament pentru a vedea motivele pentru care disertația menționată anterior nu a fost aprobată de mine anterior; iar pentru a arăta limpede că nu acționez din prejudecăți și indiferent de chipul meu, ci ca fiu credincios al patriei, mă comport după o poziție jurată. Și pentru a înfățișa totul

într-un mod mai scurt, pentru a sări peste erori minore, le propun doar pe cele principale.

1

Pagina 9. Domnul Miller respinge opinia oamenilor învățați care derivă rușii și numele lor din Roxolani, un popor străvechi care a trăit între Nipru și Don, iar motivele acestei respingeri consideră că există o ușoară asemănare între numele rușilor. și numele Roksolan și asemănarea locului pentru a aproba originea numelui și a poporului Rusiei din Roksolan; dar trebuie să-i arăt dlui.





■ 1) cum s-a schimbat numele Roksolani în numele ruși, 2) cum s-au mutat roksolani la nord, 3) ce limbă vorbeau roksolani. La aceasta răspund că, deși asemănarea numelui și locului roxolanilor cu rușii părea deja suficientă pentru mulți autori europeni glorioși și pentru întregi adunări de savanti, * pentru a deriva numele și genul rușilor din roxolani, totuși, pentru a-i face pe plac domnului Miller chiar și în aceste cerințe stricte, propun următoarele: 1) Schimbarea numelui Roksolane în ruși este foarte mică și are mult mai puțină diferență decât Kiev și Kenugardia, pe care domnul Miller le consideră a fi unul (pagina 31). Litera σ este uneori schimbată de către mansardă în ξ, nu este de mirare că din cuvântul grecesc rossolane a devenit ro^olane, iar cuvântul rossolane nu mai diferă de ruși, de îndată ce finalul se datorează diferenței de limbi. . Potrivit lui Pliniu**, alanii se unesc cu roxolanii într-un singur popor sarmați. Și Christopher Cellarius notează, *** că acest cuvânt poate fi compus din două cuvinte - Ross și Alans, pe care autorul le menționează în Sinopsisul de la Kiev, din care reiese clar că în antichitate a existat un popor numit Ross între râurile Nipru. și Don. Și pe măsură ce cuvântul ross s-a schimbat în russ sau rus, atunci toată lumea vede clar, cine știe, că polonezii pronunță adesea o în pronunție ca &, de exemplu. doamne, doamne; al meu, m8y; rege, rege; șanț, r8v; cal, kn; gros, gros etc. Acest nume scriitori străini din secolul al IX-lea și auzit mai târziu de la polonezi, au început să numească rușii ruși. Și rușii înșiși s-au numit mult timp cu acest nume pentru că capitala a fost mai întâi în polonezi, poporul slav, adică la Kiev, iar marii prinți ai Rusiei aveau adesea prințese poloneze în căsătorie. 2) Ce este necesar înainte de trecerea roxolanilor spre nord, deși este probabil ca unii dintre ei, s-au unit

* O descriere generală a întregii lumi, care acum este compilată în Anglia dintr-o întreagă colecție, în volumul 8, § 394.11

** Cartea 4, capitolul 12.12

*** În Geografia antică, volumul I, cartea. 2, cap. 6.13

cu geții sau goții, nu numai în Franța, Italia, Gishpania etc., s-au împrăștiat, ci s-au mutat și la nord în apropierea Mării Baltice, ceea ce profesorul Beyer nu contestă;* totuși, această cerință a domnului lângă slavii Novogorodsk. , nu este necesar să le aduceți de la prânz: căci se poate dovedi clar că ținutul Roksolan în vremuri străvechi se întindea de la Marea Neagră până la Varangian și până la Lacul Ilmen, ceea ce reiese foarte clar din următoarele argumente și dovezi. Strabon ** spune: „dincolo de Nipru trăiesc sciții cei mai cunoscuți, roxolanii, atunci frigul nu le lasă să trăiască”; iar în alt loc: *** nu știm.” Cellarius **** deși crede mai departe în nord pe amaxovieni, hipofagi etc., totuși, din aceste nume grecești înseși este clar că grecii popoarelor roxolane le numeau după diferitele lor obiceiuri, precum: ΰψ- α^οβιοι înseamnă locuitori de căruțe, hipofagi - cei care mănâncă carne de cal. Această poziție a sitului Roksolan este foarte în concordanță cu cronicarul din Novgorod16, în care în vremurile străvechi se presupunea că poporul slavo-rus ar fi locuit lângă Marea Neagră și că o mare parte a aceluiași oameni s-a separat și s-a răspândit la Lacul Ilmen și mai spre nord. Și, deși domnul Miller consideră această cronică ca o fabulă a unei femei, ***** totuși, orașul antic, Staraya Rusa din cele mai vechi timpuri, arată destul de dreptate în asta și în aceea înainte de Rurik, oamenii din Russ sau Ross locuiau aici, sau în Greacă numită Roxolans. Strabon ***** scrie că roxolanii au luptat

* În Comentarii, vol. 8, p. 407.

'■* Cartea 2, p. 78.15

*** Cartea 7, pag. 212.

**** În Geografia antică, volumul I, carte. 2, cap. 6.

***** În răspunsurile lor.

***** Cartea 7.





împotriva generalilor lui Mithridate, regele Pontului. Tacitus * depune mărturie că Roxolan, sub Otto, Cezar al Romei, nouă mii de cavalieri de arme au pătruns în Misia și au bătut două batalioane de romani. Spartian anunță că atunci când Adrian, Cezar al Romei, a auzit că regele Roxolanului era indignat de scăderea angajării armatei sale, i-a făcut plăcere. După secolul al IV-lea după nașterea lui Hristos, nu se mai aude nimic de la scriitorii antici despre roxolani. Iar după secolul al VIII-lea, în al IX-lea, în același loc în care se credea mai înainte Roxolan, poporul rus, căruia i se spunea și Ross, a devenit foarte glorios. Fotie, patriarhul Constantinopolului, în scrisoarea sa

de încercuire, scrie despre campania poporului din Kiev către țar-grad: „Rușii au cucerit nenumărate popoare pentru ei înșiși și, de dragul ascensiunii, s-au răzvrătit împotriva Imperiului Roman.” a fost imposibil. .De aceea, poporul rus a fost cu mult timp înaintea lui Rurik.

Dar deși scriitorii externi nu menționează nici pe roxolani, nici pe ruși, nici pe ruși după secolul al IV-lea până în secolul al IX-lea, nu rezultă de aici că poporul însuși nu a fost numit cu acest nume. Căci au existat motive fericite pentru tăcerea autorilor externi: 1) că la vremea aceea erau secole barbare și erau foarte puțini scriitori; 2) kozarea, aflată în partea de sud a Rusiei, comunicarea cu grecii a fost luată de la Roxolani sau Ross, pentru că atunci când Oskold și Dir au venit la Kiev, **** atunci luminișul unde se află Kievul a adus un omagiu capre; 3) Cât despre a treia cerere a domnului Miller, adică ce limbă vorbeau roksolanii? La aceasta răspund că vorbeau limba slavă și demonstrez acest lucru prin următoarele. Limba slavă pe vremea lui Rurikov, și după cronicile rusești și multe

* Cartea 1, cap. 79,17

** În Viața lui Adrian Cezar, cap. b.18

*** Vezi Comentariu, vol. 8, p. 401 și 408 și 409.

**** Nestor, fila 10.19



înainte de aceasta, se întindea în lungime de la est de la râurile Don și Oka la vest până la Iliric și până la râul Alba, iar în lățime de la prânz de la Marea Neagră și de la fluviul Dunăre până la țărmul sudic al Mării Varangiei, până la Râul Dvina și la Lacul Bela; căci le-au spus cehii, lehii, morava, pomeranii sau pomeranii, slavii de-a lungul Dunării, sârbii și bulgarii slavi, polonii, buhanii, krivicii, drevliani, slavii de Novogorodsk, belozereții, suzhdalii și așa mai departe. Iar pentru ca limba slavă să se răspândească pe scară largă, a fost nevoie de foarte multă vreme și de multe veacuri, și mai ales ca limba slavă să nu vină din greacă, sau din latină, sau din vreun alt cunoscut; prin urmare, ea însuși constă deja din cele mai vechi timpuri și numeroase dintre aceste popoare slave vorbeau limba slavă chiar înainte de nașterea lui Hristos. Pe vremea lui august și după, aceste popoare au fost numite sarmați în rândul grecilor și latinilor în general și au fost împărțite în alte ținuturi, mai mici, între care se bazau roxolanii și au fost numiți tocmai poporul sarmați.Încă din cele mai vechi timpuri se numeau din glorios. fapte, și au fost numiți cu un nume diferit de greci și latini), rezultă că roxolanii erau slavi și vorbeau limba slavă. Și din moment ce poporul rus și poporul roksolani au același nume, un loc și o singură limbă, este de netăgăduit că poporul rus își are originea și numele din roksolanii din vechime. Căci nu poate fi nicio măsură ca marele și puternicul popor din Roxolan să se prăbușească brusc complet, și apoi în același loc, același nume și

aceeași limbă, ar apărea deodată un popor puternic și nu ar fi cu primul dintre aceeași origine.

Aici, este de remarcat faptul că domnul Miller a ratat complet dovezile autorilor antici scrise despre Roxolani, adică Strabonov, Tacitov și Spartianov, complet,

* Geografi vechi și noi scriu despre asta în acord. Vezi Cellaria, vol. I, carte. 2, cap., b.





ce nu ar fi trebuit să-i facă: căci, deși respinge originea rușilor din Roksolani, totuși, dacă merge pe calea directă, atunci ar trebui să pună toate argumentele părții opuse miercuri și apoi să infirme. Totuși, totul arată că domnul Miller, simțind că părerea sa neîntemeiată în prezența atâtor martori ar fi foarte slabă, pentru bine-motivat să-i arunce.

2

Țară 20, 21, 22, 23. Domnul Miller crede că varangii, dintre care erau Rurik și frații săi, nu erau din tribul și limba slavă, așa cum declară autorul Sinopzei de la Kiev, dar vrea să demonstreze că ei au fost scandinavi, adică suedezi. În aceasta, el trimite mai întâi disertația lui Beyer despre varangi,20 și apoi propune pe scurt câteva dintre argumentele sale. În ceea ce îl privește pe regretatul Beyer în acest caz, el în disertația menționată mai sus: 1) a căzut în erori mari și ridicole, de exemplu, scrie contrar opiniilor altor autori și susține că prusacii nu erau un trib slav, * dar au fost, de, de aceeași origine cu curlandezii, neștiind că limba curlandeză este de origine slavă, astfel că nu numai majoritatea graiurilor, ci și declinațiile și conjugările din slavă diferă foarte puțin. În acest caz, el a spus nu mai deștept, ca și cum acesta: slavii nu sunt slavi. 2) Urmându-și imaginația, Beyer a transformat numele Marilor Duci ai Rusiei într-un mod foarte ridicol și ilegal pentru a face din ele nume scandinave; încât de la Vladimir au venit Valdamar, Valtmar și Valmar, de la Olga Allologia, de la Vsevolod Vizavaldur, etc. Acest lucru nu este doar de acceptat ca adevăr, dar este și imposibil de citit fără supărare, văzând aceste nume de proveniență evidentă din limba slavă și de acord cu persoanele statului, și mai ales cea în scandinavă.

* Comentariu, volumul 6 și p. 276.

a Există o eroare în original: este necesar volumul 4.

limbă aceste nume nu au nicio semnificație. Dacă aceste inversiuni Beyer pot fi recunoscute ca dovezi, atunci se poate concluziona într-un mod similar că numele Bayer provine de la un transportator de barje rus. Nu susțin că unele dintre numele primilor conducători ruși și ale poporului lor nobil erau scandinave; cu toate acestea, nu rezultă în niciun caz că ar fi fost scandinavi. Aproape toți rușii au acum nume grecești și evreiești, dar rezultă oare din faptul că erau greci sau evrei și vor vorbi greacă sau ebraică? Varangie, numite Rus,. Tribul slav (după cum se va arăta mai jos), care locuia pe țărmurile estice-sudice ale Mării Varangiei, avea comunicare cu varangii scandinavi de peste mare și, pentru aceasta, prinții și oamenii nobili ai lor se căsătoreau adesea cu scandinavi și, pentru a le face pe plac. soții, au dat adesea nume scandinave copiilor lor. Și așadar nu este de mirare că Rurik, deși era din Varangian-Rus, * avea totuși un nume scandinav. 3) Beyer încearcă nu atât să investigheze adevărul, cât să arate că știe multe limbi și că citește multe cărți. Mi se pare că nu prea seamănă cu vreun preot idol care, fumigându-se cu găină și datură, și răsucindu-și capul repede pe un picior, dă răspunsuri dubioase, obscure, de neînțeles și cu totul sălbatice. Și, prin urmare, nu este surprinzător că adesea nu este de acord cu el însuși. Cel mai insuportabil lucru dintre toate este că, într-o asemenea frenezie sau amăgire, el respinge temeiul pe care este aprobată importanta instituție a lui Petru cel Mare, adică Ordinul Sfântului Apostol Andrei Cel Întâi Chemat; căci Beyer neagă în mod explicit că sfântul Apostol Andrei Cel Întâi Chemat a fost în țara rusă pentru a predica Evanghelia. E păcat, . că la vremea aceea nu exista o astfel de persoană care să-i fi adus la nas o astfel de compoziție chimică penetrantă. din care s-ar putea trezi. intră domnul Miller

* Nestor, p. 9.





fii mai atent în asta, pentru că nu spune direct că Sfântul Andrei nu a propovăduit Evanghelia lui Hristos printre slavi și în Rusia, ci doar sugerează că slavii s-au stabilit lângă Nipru și Volhov timp de mai bine de patru sute de ani după nașterea lui Hristos * și că în vremurile apostolice și în zvonuri nu exista un nume rusesc care, dacă este considerat adevărat, rezultă că fie Apostolul Andrei nu era nici lângă Nipru, nici lângă Volhov, fie dacă era lângă Nipru și Volhov, atunci a fost, dar nu printre slavi, nici printre ruși.

Alte presupuneri pe care domnul Miller le-a luat de la Beyer nu dovedesc în niciun caz că varangii, din care provenea Rurik, erau scandinavi: căci faptul că Constantin Porfirogenet, regele Greciei, deosebește denumirile slave ale rapidurilor Niprului de ruși, nu constau în diferenţa de limbaj, dar în diferenţa de timp: pentru faptul că sunt numite astfel după izgonirea caprelor din proaspăt sosiţi Varangi-Rus. Acest adevăr este clar din faptul că denumirile pragurilor rusești sunt de origine slavă; iar acum unele dintre pachete au fost deja anulate, ceea ce arată clar uneori anularea denumirilor acestor praguri. Pentru o înțelegere clară, se propune aici următorul tabel:21

Nume vechi slavoneNume vechi ruse Nume noi!

1 ΕσσουπηNu dormiΕσσουπηNu dormiKodatsky
2 ΟστροβουνιπραχIslandΟυλβορσιOleborzoyFree
3 4 Γελανδρι ΙΝεασητprag Bufnița zgomotoasăΛευφαρLivar nesătul
5 ΒουλνιπραχFreeΒαρουφορος greacă
6 Βερουτςηprag ViruchiyΛεαντιcuvânt Leneș
7 ΝαπρεσηPe preziΣτρουβουνSryvun a

* Pagina 14 și mai departe.

• Numele grecești și ultimele patru din rubrica Numele vechi rusești sunt scrise de mâna lui Lomonosov.





În consecință, este clar că numele rusești ale pragurilor nu dorm, ogar, livar, leneș, sryvun sunt de origine slavă și, în consecință, limba rusă nu era atunci scandinavă, ci slavonă și că Beyer și Miller s-au înșelat atunci când au crezut că asta le va servi drept dovadă a părerii lor. Celelalte argumente ale domnului Miller, împrumutate de la Beyer, care sunt așa cum ne numesc ungurii și lituanienii, * sunt foarte lipsite de importanță. Și în plus, sunt destul de convins că ungurii ne numesc ruși, iar slavii uneori, 22 ceea ce îmi servește mai mult în apărare. Împotriva tuturor acestor presupuneri neîntemeiate Beyero-Miller, am un nor de martori care arată că Varangii și Rurik> cu familia lor, care au venit la Novgorod, erau triburi slave, vorbeau limba slavă, descendeau din vechii Roxolani sau Ross și erau nicidecum din Scandinavia, dar trăiau pe țărmul est-sud al Mării Varangiei, între râurile Vistula și Dvina. Fericitul Nestor, cronicarul din Lechersk, îi distinge pe varangi** în svievi, în goți, în urmieni (normani), inglyan (ingriani) și rus. În consecință, acești varangi au trăit în locuri diferite. Numele de Rus în Scandinavia și pe țărmul nordic al Mării Varangiei nu se aude nicăieri; este limpede că Rus-Varangienii locuiau pe țărmurile de amiază ale mării menționate mai sus la est sau la vest. Cronicarii noștri menționează că Rurik și familia lui proveneau din germani, iar în cealaltă scrie că din Prusia. Iar Nestor declară clar că a fost numit din Varangians-Rus.** Între râurile Vistula și Dvina se varsă în Marea Varangiei din partea de est-sud a râului, care deasupra, lângă orașul Grodno, se numește Yemen, iar la gura ei este reputat Rus. Aici este clar că Varangii-Rus locuiau pe țărmul est-sud al Mării Varangiei, lângă râul Rus, care își are numele de la acești Varangi ruși, și că uneori sunt din aceea.

* Pagina 48.

** Fișa 9.

râurile Nemeni se numeau Nementsy sau germani. Și din moment ce Prusia a fost alături de Varangi-Rus în vecinătatea de la vest și o singură limbă slavă (cum am menționat deja mai sus și va fi clar mai jos), nu este de mirare că din Novgorodieni, rușii și prusacii au fost venerați pentru una. Și chiar titlul prusacilor (Borussi) sau Porusi arată că prusacii trăiau de-a lungul rușilor sau lângă ruși. Vechii prusaci aveau un idol numit Perkuna* căruia i-au sacrificat foc nestins. Acest Perkun în nume și jertfă este același cu Perun printre rușii noștri, care era venerat, fiind în murdărie, de prinții ruși din familia Varangian. Acest acord confirmă asemănarea obiceiurilor dintre varangi-ruși și dintre prusaci și, în consecință, se vor arăta apropierea și aproape unitatea lor. Numele Perun este slav și provine de la verbul peru (ferio, purgo - lovesc, curățez), de parcă acest zeu imaginar ar lovi și ar curăța cu focul său. Din aceasta se pare foarte probabil ca varangii-rus si prusacii vorbeau slavona. Următoarele argumente dovedesc acest lucru despre varangi: 1) Înainte de Rurik și pe vremea lui, când, conform celor de mai sus, poporul și limba slavă erau deja foarte răspândite, apoi de la Holstinia până la gura râului Dvina, de-a lungul malului sudic. al varangiei, popoarele vii vorbeau limba slavă, care încă există semne fericite și clare, adică numele nu numai de sate, orașe, râuri, ci și pământuri întregi. Iar Varangii-Rus locuiau pe aceleași maluri, prin urmare, vorbeau limba slavonă. 2) Acest lucru este confirmat de faptul că în apropierea locului în care locuiau Varangi-Rus, iar acum kurlandezii vorbesc încă o limbă derivată din slavonă, și prin aceasta arată că sunt rămășițele Varangilor-Rus. 3) Nestor Pechersky spune clar că limbile slavă și rusă sunt una.** 4) Dacă Varangii-Rus erau limba lor de la slavi atât de excelentă, ce

* Hartknoch in New and Old Prussia, 23 paginile 30, 131, 160.

** Foaia 16 pe verso.





scandinavii ar trebui să aibă desființare, apoi de la înșiși domnitorii varangi, din marea mulțime a oamenilor care au venit cu ei și din armatele varange, care se întindeau până la 20 și 30 de mii, din marea gardă, care după Rurik și înainte de Yaroslav. marii prinți au avut de la varangi, dacă limba rusă are o mare varietate de cuvinte scandinave. Tătarii, deși nu au avut niciodată o capitală în orașele rusești și, prin urmare, nu au ținut cu ei paznici sau paznici, au trimis doar baskak sau colecționari, dar încă mai avem foarte multe cuvinte tătare în limba noastră. Prin urmare, nu se poate ca Varangii-Rus să nu fi avut limba slavă și să vorbească scandinavă, totuși, mutandu-se la noi, nu ar fi făcut o schimbare nobilă în limba slavă. Cred că domnul Miller va pune drept motiv slujirea lui Dumnezeu, care, fiind trimis în limba slavă, nu a permis limbajului varangian să se mute așa. Dar aceasta nu

are nicio putere împotriva mea, pentru faptul că suveranii varangi au deținut timp de aproape un secol și jumătate în murdărie, moment în care exista cel mai bun caz pentru desființarea limbii, pentru faptul că la vremea aceea cel mai mare un număr de varangi se aflau printre slavi, iar citirea cărților bisericești în limba slavă nu era aproape nicăieri. 5) Cred că dacă Varangii-Rus ar avea o limbă scandinavă, atunci ar mai exista în Rusia nu numai sate, ci și orașe întregi în care ar vorbi aceeași limbă, indiferent de faptul că ar fi de aceeași credință. . Permianii au auzit întotdeauna slujirea lui Dumnezeu în limba slavonă de foarte mult timp și peste tot au orașe rusești în interiorul și în jurul pământului lor, dar și-au păstrat limba până astăzi. Vedem acest lucru la astfel de oameni care sunt supuși limbii slave; atunci nu ar fi acesta din ce în ce mai capabil să facă lucruri cu cei care au comandat slavii? 6) La cronicarii antici, și mai ales la Nestor, popoarele care nu vorbeau limba slavă deosebesc întotdeauna clar că au propria lor limbă, sau că una sau alta 3 *





a înțeles limba peceneg; și nicăieri limba varangiană nu este menționată că a fost complet abolită din slavă, dar peste tot varangii și slavii sunt venerați ca un singur trib.

Dar pentru ca cineva să nu creadă că m-am îndepărtat deja de vechii roxolani cu varangii-Rus, arăt unitatea lor în felul următor. Varangii erau popoarele care trăiau de-a lungul țărmurilor Mării Varangiei; deci, Rosses sau Russ numai la gurile râurilor Nemenya sau Rusa aveau denumirea de varangi, iar extinzându-se mai departe spre est și spre sud, se numeau pur și simplu Russes sau Rosses; si ca s-au intins mai spre rasarit si spre amiaza, arata: 1) multimea lor puternica, care nu putea incapea pe malurile dintre Dvina si Vistula; 2) Rusia Albă și Neagră, care se află în Polonia, și parțial în Rusia, își au numele, desigur, nu de la Chukhhon, așa cum susține domnul Miller despre Marii Ruși, dar ei dovedesc clar că Varangii-Rus erau la fel și cu cei care locuiesc mai la sud și cu bielorușii învecinați, unde acum Novgorodek, provinciile Minsk, Mstislav, Vytepsk și Polotsk și de la Polotsk s-au extins până la Staraya Rusa. Rusul Negru, care se întindea de la Nipru aproape până la Vistula, este de aceeași origine cu Albul și, în consecință, cu Varangii-Rus. Aici este limpede că rușii sau Rus, Negru, Alb și Varangian, înainte de sosirea Rurikovilor, se întindeau de la Marea Varangiei și de la Lacul Ilmen aproape până la Marea Neagră și, pe măsură ce s-a îndepărtat oarecum de ea, este limpede mai presus de aceasta cum pecenegii au luat stăpânirea Kievului.

3

Pagină 49. Domnul Miller derivă numele poporului rus din Chukhons după cum urmează. Chukhonii de Suedezi îl numesc pe Rossalein, apoi, auzind acest lucru, novgorodienii au început să numească Rus toate popoarele care veneau din vest. Rurik cu familia sa, auzind că novgorodienii îi numesc Rus, ei înșiși s-au numit Rus, iar după aceea toți oamenii sunt gloriosi.

cerul se numea Rus. Aici toată lumea vede câte invenții incomode sunt. 1) Domnul Miller aici crede că novgorodienii înșiși nu știau nimic despre numele popoarelor occidentale, dar între timp toată lumea știe că le numeau varangi. 2) Că Rurik și familia lui, după ce și-au abandonat vechiul nume, au început să fie numiți așa cum erau numiți de Novogorodtsy. 3) Novgorodieni, știind că acest nume Rus nu este nici al lor, nici al Varangilor, dar luat de la Chukhhons, ei înșiși s-au numit așa, lăsând-o pe fostul lor; încât, după spusele domnului Miller, cele două popoare, slavii și varangii, abandonând numele de odinioară, s-au numit noi, nu descendenți din ei, ci luați de la chukhoni. Unde este acum severitatea domnului Miller, pe care o cere în dovadă de la cei care produc numele rusesc de la Roksolan? Nu a arătat el în mod clar aici o predilecție pentru conjecturile sale nefondate, presupunând astfel de ficțiuni ca bază pentru ele, care cu greu pot fi imaginate într-un vis. Exemplul englezilor și francilor, care este adăugat aici de la el, nu servește ca o confirmare a ficțiunii sale, ci ca o infirmare: căci acolo cei învinși de la cuceritori au primit un nume pentru ei înșiși. Și aici, nici învingătorii dintre învinși, nici învinșii dintre învingători, ci totul de la Chukhons!

N. Acesta este punctul principal al întregii sale disertații, celelalte note ale mele se referă la părți ale acesteia.

4

Pagină 13. „Străbunicii tăi, venerabilii] ascultători, din faptele lor glorioase s-au numit slavi, pe care Volokhii i-au alungat din Dunăre.” Aici sunt foarte evidente lucrurile urâte gloria și exilul, care nu pot avea loc într-un asemenea loc. Dar ca scriitor nostru, glorioase faptele străbunicilor noștri încep cu exilul, iar întreaga lor viață în ruine și înrobire reprezintă, după cum vezi mai jos.





cu toate acestea, acest lucru ar putea fi descris diferit. De exemplu: poporul slav, iubindu-și libertatea și nevrând să poarte jugul roman, s-a mutat în nord. Cronicarul din Novgorod spune că unii dintre slavi, pentru strângerea locului de pe Dunăre, s-au dus la Nipru, Ilmen și alții, ceea ce este foarte asemănător cu adevărul, pentru că și acum sunt destui oameni slavi de-a lungul Dunării, ca ca sârbi, bulgari și așa mai departe. Autorul ar fi trebuit să menționeze faptele glorioase ale poporului slav din vechii autori externi, din care se vede că romanii înșiși au simțit curajul strămoșilor noștri și așa mai departe. Procopius din Cezareea în carte. Z24 scrie că în secolul al V-lea, pe vremea lui Iustinian, regele Greciei, slavii, trecând Dunărea, au devastat pământul din spatele ei și au luat în robie mulți romani. Iornand, scriind despre geți26, spune că acum slavii ne strică peste tot pentru păcatele noastre, care era în secolul al VI-lea. Grigore cel Mare, Papa al Romei, scrie episcopilor din Istria: 26 „Cu adevărat,

pentru poporul slav care vă atacă, îmi pare foarte rău și stânjenit: îmi pare rău că eu însumi sufăr boala voastră; Sunt indignat că intră deja în Italia prin Istria. „Din aceasta este limpede că slavii nu au fost izgoniți dintre romani, așa cum scrie domnul Miller. Și acest lucru ar fi trebuit să-i fie menționat pentru cinstea poporului slav.

5

Pagină 14. Cronicarul de Novogorodsk este infirmat cu multă îndrăzneală, astfel încât autorul prinților și faptelor slavonului Novogorodsky nici nu s-a demnitat să fie menționat. Cel puțin, dacă autorul are obiecții importante la acest lucru, ar fi potrivit să sugereze despre Slaven, Rus, Bolgar, Koman, Ister, despre crearea Slavenskului și Staraya Rusa, despre cele două pustii ale Slavenskului și despre actualizați-l și schimbați-l în Novgorod etc. și este bine să vă exprimați opinia, nu



atât de complet fără motive de aruncat. În opinia mea, această veche legendă despre Slavensk nu poate fi infirmată de nimic. Și, deși nu este aprobat de scriitori externi, poate rămâne de la sine și nu ar trebui să o respingă în mod arbitrar, în prejudiciul antichității poporului rus slav.

6

Pagină 14. Domnul Miller propune un transfer la Kiev și cum Nestor respinge acest lucru și demonstrează că Kiy nu a fost un transportator, ci un prinț. Domnul Miller adaugă la aceasta la pagina 15: „Toate acestea sunt corecte” (adică apărarea Kievului de Nestor), „numai că ar trebui interpretat în așa fel, încât scriitorii greci care au trăit înaintea lui Nestor să nu fie lipsit de probabilitate”; decât se îndoiește oarecum, aparent, dacă Kiy era într-adevăr o persoană privată. Și acest lucru este întărit de faptul că la pagina 16 el spune că se presupune că Kiy a fost luat de la huni sub Constantinopol sub constrângere și a fost doar comandantul lor. O astfel de presupunere, care nu are o bază suficientă și nu seamănă cu cronicile noastre, și mai ales că nu a fost inventată în cinstea vechiului domnitor rus, nu cred că ar fi plăcută ascultătorilor și cititorilor ruși.

eu

Din tari. 23 până la 44 totul a trebuit să fie aruncat de autor aproape fără urmă: 1) Pentru ca, atât prin însuși adevăr, cât și prin însuși recunoașterea autorului, toate acele povești ridicole despre eroi și vrăjitori27 să fie luate din fabule precum noi. au despre Bove- royal. Este foarte ciudat că domnul Miller însuși, după ce le-a recunoscut nedreptatea, o interpretează apoi drept adevăr și mai ales că, în opinia sa, îi numește ruși pe conducătorii neruși. Acest lucru este la fel de incongru ca să-l numim pe Iustinian, regele Greciei, sultanul

Turciei, pentru faptul că acum turcii dețin Grecia. Domnul Miller face exact asta, pentru că el crede că înainte de Rurik rușii în Rusia





nu a fost, iar proprietarii, înaintea fostului său, el numește țarii ruși; în consecință, aceste nume onorabile sunt acceptate în zadar. 2) Pentru aceasta, trebuie aruncate cele de mai sus, care sunt pline de nume sălbatice, și rusești răsfățați, și inversiuni Bayer, plictisitoare și de neînțeles pentru ascultători. 3) Că slujesc (numai pentru gloria scandinavilor sau a suedezilor și, așa cum spune însuși domnul Miller, a fost introdus pentru aceasta, pentru a arăta că scandinavii, luptând împotriva rușilor, au primit glorie pentru ei înșiși. 4) ^ Că toate acestea nu servesc aproape la nimic pentru a explica istoria noastră și ar putea fi omise fără pierderi (sine damno), așa cum declară însuși autorul la paginile 23 și 24. 5) Că va fi foarte, enervant și supărător pentru ascultătorii ruși când vor auzi că scandinavii bat, jefuiesc, distrug cu foc și sabie și înving cu succes cu arme victorioase.

8

Țară 46. Aici se arată clar pasiunea maestrului. Miller la conjecturile sale, deoarece, așa cum am menționat deja mai sus, el nu acceptă simpla asemănare a unui nume și a unui loc ca dovadă. Această severitate a lui ar fi foarte lăudabilă dacă domnul Miller, nu numai pentru a respinge contrariul, ci și pentru a-și dovedi opiniile, ar acționa în conformitate cu ea; dar aici el deduce dintr-o asemănare a numelor Dir și Diar că Oskold și Dir sunt nu doi, ci unul era un prinț pe nume Oskold și după rangul Diar (adică judecător în gotic). Nu menționez că toate acestea le-a luat aici din disertația lui Beyer, pentru ca din goți să se producă Rus-Vikingi; Sunt surprins de acest lucru că a sacrificat mărturia clară a lui Nestorovo, Strikovsky și a altor autori la presupunerea sa, pentru că acești scriitori nu numai că fac distincția între acești doi prinți, ci și desemnează în mod special sicriele lor la Kiev. Și că au trăit împreună și au murit în același timp este foarte surprinzător, pentru că sunt destule astfel de exemple în istorie.





9

Fără să menționez celelalte inversiuni ale sale, cu care transformă numele prinților și orașelor ruși, nu pot ignora modul în care derivă numele orașului Kholmogor (p. 30) din Golmgardia, pe care îl numeau scandinavii. Dacă aș vrea, după exemplul lui Beyero-Millersky, să arunc scrisori ca grâne, atunci pe bună dreptate le-aș spune suedezilor că pe nedrept își numesc capitala Stpokgolm, dar ar trebui să o numească Stiokolnaya pentru că este atât de reputată printre ruși. Numele

Kholmogory corespunde foarte bine poziției locului, pentru faptul că pe insulele din jurul lui sunt dealuri și munți pe pământul întărit, după care satele din apropierea lui se numesc, de exemplu, Matigory, Upper și Lower. , Kaskova Gora, Zagorye și așa mai departe.

10

Aici nu menționez ceea ce am propus în detaliu în discuția mea anterioară despre aceeași disertație. Și din cele de mai sus, rezultă că această disertație nu poate fi în niciun caz corectată în așa fel încât să fie posibilă publicarea într-o colecție academică: 1) Că se acceptă domnilor gloriosi autori și din întregi adunări științifice, există una foarte amănunţită, adică că ruşii şi numele lor provin de la roxolanii din vechime. În același timp, las la luarea în considerare a celor care cunosc politică, dacă nu ar fi condamnabil spre gloria poporului rus dacă originea și numele lui ar fi puse doar târziu, și ar fi lepădat vechiul, în care alte popoare caută. onoare și glorie pentru ei înșiși. În același timp, dau și cel mai priceput raționament că, dacă presupunem că Rurik și descendenții săi, care au domnit în Rusia, erau din familia suedeză, atunci nu vor deduce consecințe periculoase din asta. 2) Într-o acțiune publică, nu ar trebui să existe nimic care >





Ascultătorii ruși ar fi dezgustați și ar putea produce mormăi și ură împotriva Academiei. Dar susțin că, auzind în această disertație doar noua lor origine, bazată pe presupuneri, numirea lor de la Chukhons, disprețul pentru poveștile lor străvechi și rușii frecventați din suedezi de ruină, victorie, sclavie și devastare, despre care ei nu auziseră. înainte, bineînțeles nu numai cu domnul Miller, ci cu întreaga Academie și comandanții ei, se vor indigna pe bună dreptate. 3) Toți oamenii de știință se vor mira de acest lucru, că antichitatea, care este atribuită poporului rus și nume de aproape toți scriitorii externi, este respinsă de o astfel de persoană care trăiește în Rusia și are mari beneficii de la ea.

profesorul Mihail Lomonosov.

[III]

[NOTE despre răspunsurile lui MILLER]

[Răspunsurile lui Miller. Traducerea [observațiilor lui Lomonosov] din latină]

.. [Obiecția lui Lomonosov]

2

Împotriva aceluiași pasaj despre Roksolani. Schimbarea numelui Roksolana în Russ este foarte ușoară și constă doar în faptul că ks s-a

schimbat în ss, iar diferența de final depinde de pronunția diferită a diferitelor triburi.

[Răspunsul lui Miller]

Pe data de 2

Pentru a arăta asemănarea

niya Russes cu numele de Roxolani,





inamicul ne oferă cuvântul RSS-Xians, pe care acum îmi place să-i spun ruși, dar nu-și amintește că m-am opus deja în răspunsul dat pe 24 octombrie. Tocmai, cuvântul ruși a apărut și a intrat în uz prea recent pentru a servi drept dovadă aici. Nu se găsește în cărțile antice și în monumentele scrise. La urma urmei, anticii și-au numit tribul Rus, formând astfel adjectivul rus, care este încă de uz general astăzi. Observăm că rușii au preferat numele celui precedent de când etimologia numelui Russ din dispersie a devenit mai puternică în secolul nostru. Dacă acest lucru este ferm stabilit și este destul de ferm, atunci producția de cuvinte a lui Lomonosov, ca și cum numele Roksolana a trecut deja în timpurile timpurii în numele de ruși, cade de la sine. Dar să presupunem că numele de ruși este foarte vechi; Din cauza asta va veni de la Roksolana? Roxolanii erau din același trib ca și alanii, care dețineau tot interiorul Rusiei în același timp. De la ei și-au luat numele. La urma urmei, nu seamănă deloc cu rock-alans. Este un nume special pentru o parte a alanilor, care diferă de restul masei în locul lor de reședință, în timp ce întregul trib era acoperit de numele comun al alanilor. Prefixului roque, pe care îl subliniez după celelalte, îi datorează originea

d Cuvinte scrise în rusă

• sunt în cursive.





greci și denotă o crăpătură, parcă ar spune că Roxolani sunt tăiați sau despărțiți alani. De asemenea, se poate deduce din ρως - vârful, dacă se înțelege că aceștia sunt alani care trăiesc sub același vârf, sau prinț. (Compară Iordan, Originea slavilor, 28 partea 1, cap. XIV, p. 54 și urm.). Dacă rușii descindeau din acest trib, atunci, fără îndoială, ar fi primit numele mai degrabă din partea sa principală, care trăia mai aproape decât din cea mai îndepărtată. Sau - dacă acesta ar fi fost cazul, atunci numele tribal și litera rădăcină l nu ar fi fost ignorate într-o asemenea măsură în numele rușilor (rușilor). Prin urmare, nu se

poate spune că numele Russa provine de la Roksolana. W O altă dovadă pe care am dat-o pentru procesul-verbal din 24 octombrie; simțindu-i puterea, Lomonosov l-a trecut complet peste el în tăcere. Și anume, dacă rușii ar descinde din roksolani și și-ar primi numele de la ei, atunci roksolanii nu ar fi altceva decât slavi. În consecință, slavii înainte de sosirea varangielor s-ar numi Russ. Acest lucru contrazice în mod clar mărturia Sf. Nestor si toti12) cronici rusesti. Este surprinzător în ce măsură Lomonosov disprețuiește dovezile istorice locale, care sunt în general foarte apreciate de oamenii interesați de istoria patriei. În termeni clari, ei ne explică originea limbii ruse

iar Cuvântul tuturor este subliniat de Lomonosov.

W Quoniam Mulleras sum-ma tantum capita objectionum mearam et quidem mutilata at-tigit, non abs re fore judicavi, quaedam hic adjicienda esse.

[Având în vedere faptul că Miller nu a făcut decât să zgârie suprafața obiecțiilor mele și, în plus, deformându-le, am crezut că este potrivit să adaug ceva aici].

Și False, nam Chronographus Novogorodensis et plerique alii scriptores Slavos et Russos ante adventum Varagorum unam gen-tem fuisse prodiderunt.

[Incorect, deoarece cronicarul din Novgorod și majoritatea celorlalți scriitori transmit că slavii și rușii erau un singur trib înainte de sosirea varangiilor].



bufnițe din slavi și varangi. Lomonosov, în schimb, îi neglijează și, urmând exemplul străin al scriitorilor străini care nu sunt suficient de conștienți de treburile rusești, acordă roxolanilor locul principal printre strămoșii ruși. Judecători, cetățeni, fie că o face din dragoste pentru adevăr, fie mai bine zis, dus și orbit de o sete de contradicție, își bate joc de patria în felul acesta. [1]

[obiecția lui Lomonosov]

3

Diferența dintre numele Roksolana și Rossa este mult mai mică decât între Kyiv și Kenugardia, iar numele de familie sunt luate în considerare în disertație, p. 31, pentru același lucru.

[Răspunsul lui Miller]

Pe 3

Că Kievul era numit Kenugardia printre triburile nordice, nu am concluzionat pe baza asemănării numelor, dar am dovedit-o cu dovezi

istorice autentice și incontestabile. Chiar dacă numele nu ar fi asemănătoare între ele cu o singură literă, acest lucru nu ar dăuna câtuși de puțin adevărului istoric. Într-adevăr, care sunt asemănările dintre Narva și Rugodiv, dintre Revel și Kolyvan etc.? Pe această bază ar trebui negat faptul că aceste orașe au fost desemnate de ruși cu astfel de nume? Din aceasta rezultă clar în ce măsură numele Kenugardia este pus la îndoială aici în mod nepotrivit.Și

Nu. Sed cum tanta convicia in me sparsa videam, rationibus et argumentis locum hic non esse judico.

[Văzând astfel de abuzuri îndreptate împotriva mea, cred că nu există loc pentru dovezi și argumente].

t2] Indirecte hic oppugnai meam objectionem Mullerus. Non enim nego Kaenugardiam Kioviam fuisse, sed exemplum id esse volo, quo major convenientia nominum Rossolani et Rossi ap-pareat.

[Aici, Miller nu respinge direct obiecția mea. La urma urmei, nu neg că Kenugardia a fost Kiev, dar vreau să prezint asta ca un exemplu care face mai clară asemănarea numelor Roksolana și Russa].





[Obiecția lui Lomonosov]

4

Pliniu consideră că Roxolani și Alans sunt un singur trib, iar Cellarius sugerează că cuvântul Roxolani este compus din Ross și Alans, iar autorul Sinopsisului de la Kiev este de acord cu el. De aici rezultă că a existat odată un trib numit Ross, care avea sediul între Nipru și Don.

[Răspunsul lui Miller]

Pe data de 4

Lomonosov judecă corect, considerând, sub influența autorității lui Pliniu, roxolanii și alanii ca fiind un singur trib. Dar acest adevăr este diametral opus ficțiunii sale, cu ajutorul căreia îi interpretează pe roksolani drept ruși. La urma urmei, istoricii știu că acest trib era vandal, adică germanic sau, după cum preferă alții, gotic și foarte îndepărtat ca origine și limba de slavi. Se crede că numele Alans a fost dat acestui trib de către greci - din αλαομαι - Rătăcesc, deoarece duceau un stil de viață nomad - pe aceeași bază pe care vandalii au purtat numele de la germanul wandeln. Procopius (Despre războiul gotic, cartea 1, cap. 1) spune: „Romanii, cu ceva timp înainte, i-au acceptat pe Skirrs, Alans și pe alți oameni gotici în alianță.

iar Cuvântul este subliniat diametral de către Lomonosov.

W E diametro?aQuare? Nanr ubi Rossolani ex Rossis et Alatlis compositus populus fuerunt, ibi ergo et Rossi etiam populus fuit. Rossos autem et Russos qui negări potest eundem populum, propter eundem locum idemque nomen, fuisse.

[Diametral? De ce? Oriunde erau roxolani - un popor format din Ross și Alans - acolo, în consecință, existau și oamenii din Ross. Și cine poate nega că rușii și rușii – având în vedere același loc de reședință și nume – au fost unul și același popor?].



El (Despre Războiul Vandalilor, cap. 3): „Vandalii care locuiau în apropierea Lacului Meotian, sub presiunea foametei, s-au dus la râul Rin, la germani, care acum se numesc franci, capturând poporul gotic din alanii într-o alianță.” Dacă și Lomonoșov se opune la acest lucru, atunci aș vrea să citeze cel puțin un pasaj din istoricii vremurilor vechi, din care s-ar putea concluziona că alanii și roxolanii erau un trib slav. Dacă nu face acest lucru, atunci să considere zadarnic tot ceea ce a citat - pe baza asemănării numelor și a mărturiilor noilor scriitori - pentru a întări ipoteza pe care a acceptat-o despre originea rușilor din roxolani. În primul rând, nu are nicio importanță aici presupunerea lui Christopher Cellarius, un scriitor al vremurilor noastre, un om foarte învățat în general, care, totuși, în Geografia sa antică a analizat foarte aleatoriu problema vechilor locuri de reședință ale triburi, aruncând locurile vechilor scriitori într-un singur morman, fără să se gândească cu atenție la ce concluzii ar trebui să se tragă din ele. I s-a întâmplat ceva ce este comun tuturor scriitorilor străini, și anume, nu știa că numele Russa a apărut împreună cu varangii veniți în Rusia din nord. Prin urmare, el a crezut că a fost folosit în toate epocile și a crezut că a găsit urme ale ei în numele Roksolani. Și dacă a fost atent la ceea ce am citat mai sus din povești - despre vandalism și gotic, complet





personal de origine slavă a alanilor – să ne gândim că ar fi rămas cu părerea de odinioară? Deci, care este concluzia trasă de Lomonosov din această presupunere a lui Cellarius, că a existat odată un trib numit Russ, al cărui loc de reședință era între Nipru și Don? Dacă ar fi așa, atunci, fără îndoială, am avea informații despre el de la scriitorii greci și latini care au descris această zonă. A decide ceva împotriva mărturiei lor într-o chestiune atât de importantă, cu ajutorul unei simple presupuneri, în plus, lipsită de orice fundament, este nepermis. [1]

[obiecția lui Lomonosov]

5

Numele rsss s-a transformat în ruși pe baza pronunției polonezilor, care se schimbă o în u. Scriitori externi din secolele al IX-lea și următoarele, auzind acest nume de la polonezi, au păstrat acest mod de pronunție polonez; chiar și rușii înșiși s-au numit ruși pentru o lungă perioadă de timp, deoarece capitala a fost la început printre polonezi, și anume la Kiev, și datorită faptului că marii duce deseori își luau soții din Polonia.

[Răspunsul lui Miller]

Pe data de 5

Că rușii în antichitate se numeau ruși nu poate fi confirmat de dovezile furnizate de Lomonosov. Sunt de acord: polonezii în mod obișnuit

Și Est sane multoties mentio facta a Strabene et reliquis. Ex tua enim sententia patet Rossos fuisse populum cum Alanis mix-tum.

[În Strabon și alții se găsesc într-adevăr numeroase referințe. Din opinia ta este clar că rușii erau un popor amestecat cu alani].



discursurile se schimbă adesea de la o la y. Dar ele pronunță toate cuvintele în care apare o în așa fel încât să se poată face concluzia corectă că numele Russei a fost printre ele? Și este pronunția acestui popor atât de puternică încât să schimbe ortografia? Nu sunt sigur de acest lucru, iar Lomonosov nu va îndrăzni să afirme acest lucru. Dacă ar exista exemple în care numele Russei a fost scris în Rusia antică prin o, atunci numai această explicație a lui Lomonosov ar avea vreo semnificație. [1] Atâta vreme cât nu oferă asemenea exemple, este zadarnic și zadarnic tot ceea ce propune el cu privire la schimbarea numelui, despre care nu avem nicio indicație. Argumentul bazat pe faptul că capitala rușilor se afla printre polonezi nu are nici un sens: de aceea rușii s-au numit Russ pentru o lungă perioadă de timp. Căci regiunea în care se află Kievul nu este Polonia propriu-zisă, după denumirea ei actuală, ci adevărata Rusia, care în vremuri se întindea spre vest până la Nipru. Acolo a înflorit rusă autentică și curată din primele timpuri, pe care o vedem limpede din cronicile antice și traducerile Părinților Bisericii, făcute cândva la Kiev și care nu conțineau nimic de zero. ȘI

Dacă Mulleras ar fi înaintat o asemenea presupunere, cu siguranță ar fi fost condamnat pentru adevărul de nezdruncinat.

Acest Mullerus a uitat numele lui Ros-sori chiar și printre grecii care scriu ρως; amintește-ți de ambasadorii națiunii Romei care l-au examinat pe împărat la Roma; câinele nu trebuie să creadă că rușii sunt o scriere cu totul nouă; căci nu lipsesc argumentele pentru partidele noastre.

[Oh, dacă Miller ar fi prezentat o astfel de presupunere, cu siguranță ar fi dat-o drept un adevăr incontestabil.

Miller aici a uitat că numele de Rossa este scris și printre greci ρως; să-și aducă aminte cum au fost interogați ambasadori din seminția ρως la împăratul Roman,29 și să nu creadă că ortografia lui rossa este cu totul nouă; căci nu lipsesc dovezile în favoarea noastră].

și O praeclarum linguae Rus-sicae heroëm! qui nec id novit, quod omnes libri ecclesiastici et historiei Slavonica lingua sint conscripti, cujus nec in Polonia





Nu a fost folosit niciodată decât în temple, obicei care predomină până astăzi în Polonia în Biserica Greacă. Mai mult decât atât, limba poloneză deja în cele mai vechi timpuri diferă de rusă, deci și de dialectul slavon bisericesc. Căci dialectul ecleziastic, care predomină în temple printre toate popoarele de rasă slavă și de confesiune greacă, este propriu-zis limba moravă antică, care nu a fost niciodată folosită universal printre popoarele slave.

[O, glorios cunoscător al limbii ruse, care nici măcar nu știi că toate cărțile bisericești sunt scrise în limba slavă, care în Polonia este folosită numai în biserici - și acest obicei s-a păstrat până astăzi în biserica greacă din Polonia! În plus, din cele mai vechi timpuri, limba poloneză s-a distins atât de rusă, cât și de dialectul slavon bisericesc. La urma urmei, dialectul ecleziastic, care trăiește printre toate popoarele tribului slav și religia greacă, este de fapt vechea limbă moravă, a cărei utilizare între popoarele slave nu a fost niciodată universală.





Schimbarea dialectelor Kievană și a tuturor dialectelor Rusiei Mice către modul de pronunție polonez ar trebui atribuită doar vremurilor ulterioare, când această regiune a fost sub stăpânirea lituanienilor și polonezilor timp de câteva secole, de care a fost eliberată în siguranță, după ce a fost eliberată de captivitate, vitejie și înțelepciune gloriosul suveran Alexei Mihailovici. În cele din urmă, nu este clar cum ar putea contribui soțiile marilor duci ruși, luați din Polonia, la schimbarea limbii ruse. Există un singur exemplu care vorbește în favoarea lui Lomonosov - având în vedere timpul la care se referă, și anume: fiica regelui polonez Boleslav cel Viteaz, care s-a căsătorit cu Marele Duce Svyatopolk Vladimirovici. Dar cât timp

Svyatopolk și această soție au deținut Kievul! Exemplele rămase sunt prea târziu pentru a fi luate în considerare aici. . .ȘI

Această schimbare nu ascunde faptul că și numele ρως a fost schimbat în ρKς.

[Această schimbare arată clar că numele ρως s-a schimbat și în ρ8ς].

Aș putea îndrepta replici de acest fel către fiecare dintre răspunsurile lui Müller, dar atunci când ei vor sfătui că ar trebui să se acorde timp pentru chestiuni mai importante, îi voi sfătui pe scurt pe cei mai iluștri colegi ai mei, că vor găsi pretutindeni aproape un artificiu patruplu în răspunsurile lui Müller. 1) Ambiguități și lucruri îngrămădite fără nicio legătură, cu care încearcă să deruteze cititorul și să-l împovăreze cu idei complexe, astfel încât să acopere adevărul în întuneric.

2) Citări ale răspunsurilor sale, care au fost făcute la obiecțiile altora, sau mai degrabă fabricate.

3) Ficțiunile pe care ni le oferă;

un amendament Slovo subliniat de Lomonosov.

4*





și anume, dând o altă semnificație obiecțiilor noastre și respingându-l, pare că triumfă magnific asupra umbrelor și viselor.

4) Blesteme și insulte, cu care încearcă să ne pună teroare. Dar acestea sunt pumnale de plumb și șuruburi brute.

[Aș putea face obiecții de acest fel la toate răspunsurile lui Miller, dar, având în vedere chestiuni mai importante, trebuie să fie cruțat timp; de aceea le subliniez pe scurt celor mai iluștri colegi ai mei că aproape peste tot vor găsi patru feluri de trucuri în răspunsurile lui Miller: 1. Obscurități și lucruri îngrămădite fără nicio legătură, prin care încearcă să deruteze cititorul și să îngreuneze cu gânduri confuze. , pentru a acoperi adevărul cu întuneric. 2. Citarea răspunsurilor care sunt date (sau mai bine zis inventate) de el la obiecțiile altora. 3. Fabricaţiile pe care ni le atribuie; dând un alt sens obiecțiilor noastre și respingându-le, el pare să sărbătorească un triumf magnific asupra umbrelor și viselor. 4. Calomnia si certarea cu care incearca sa ne intimideze; dar acestea sunt arme contondente și fulgere inutile].

[Obiecția lui Lomonosov] 25

În dovada sa că varangii erau scandinavi, cel mai faimos autor se referă la teza lui Bayer, care a făcut multe greșeli uriașe și ridicole în această chestiune. Prima este că i-a exclus pe prusaci din numărul triburilor slave, dar a declarat că sunt din același trib cu curonii, neștiind că limba acestora din urmă era de origine slavă. La urma urmei, există o mulțime de cuvinte curoniene, chiar și metodele de declinare și conjugare diferă puțin de cele slave. În acest caz, Bayer a vorbit la fel de nerezonabil de parcă ar fi spus că slavii nu sunt slavi.

[Răspunsul lui Miller]

Pe 25

Deși nu mi-am putut lua osteneala să apăr numele altcuiva, totuși, văzând cât de nedrept este tratată memoria defunctului, iar o parte din aceasta are de-a face cu explicarea subiectului disputei noastre, îi voi semnala pe scurt adversarului său propriile greșeli. Deja prima greșeală atribuită lui Bayer îi aparține în întregime Lomonosov, așa cum vor depune mărturie toți cei care au chiar și cea mai mică cunoștință cu limbile kuroniană, letonă și lituaniană. Este aceeași limbă căreia îi aparținea și prusacul antic. Nu există nicio relație între el și slav. Lomonosov ar fi putut avea mai multă încredere în Bayer în această chestiune,





care el însuși era prusac, decât să creadă alți oameni care i-au spus ceva greșit cu privire la natura limbii Curonian... [Ts

PI Curoniam linguam a Slavica ortam et non magis divergaci esse ab ea, quam Swecicam a Germanica, non à Borusso Bejero, sed a plerisque eruditis Curoniae indigenis didici.

[Faptul că limba Curonian provine din slavă și diferă de ea nu mai mult decât suedeză de germană, am învățat nu de la prusac Beyer, ci de la mulți oameni de știință din Curland].

[Obiecția lui Lomonosov] 27

Dacă modificările denumirilor de mai sus ale lui Bayer dovedesc ceva, atunci cu același drept se poate concluziona că numele Bayer provine din burlakul rusesc. Nu neg că unele dintre numele primilor prinți și nobili ruși au fost scandinave, dar nu se poate deduce din aceasta că ei înșiși provin din Scandinavia. Aproape toți rușii poartă acum nume grecești și evreiești. De aici rezultă că sunt greci sau evrei sau că folosesc limbile celor din urmă? Varangii, poreclit Rus, un trib de origine slavă, așa cum voi arăta mai jos, dețineau coasta de sud a

Mării Baltice, erau în relații cu varangii scandinavi, prinții și nobilii lor intrau adesea în alianțe de căsătorie cu aceștia din urmă. În cele din urmă, de dragul





• soții lor au dat nume scandinave copiilor lor. Prin urmare, nu este de mirare că Rurik, deși era din Varangians-Rus, a fost numit cu un nume scandinav.

[Răspunsul lui Miller] Pe 27

Inamicul își arată inteligența, făcând aluzie la numele lui Bayer, dar atât de fără succes încât, mă tem, nu va merita aprobarea oamenilor cu maniere. Această aluzie nu are nimic de-a face cu cazul; prin urmare, i s-ar putea răspunde, așa cum cred de obicei oamenii de știință, ceea ce este un semn sigur al lipsei de dreptate atunci când vor să-și apere cauza cu abuz și calomnie. [L Ceea ce urmează este mai dificil. La urma urmei, avem un adversar care admite ceea ce Krasheninnikov și Popov au negat anterior30: că primii prinți și nobili ruși au purtat nume scandinave. Acum, disputa dintre noi va fi doar despre modul în care aceste nume au fost transferate în Rusia. Lomonosov inventează că varangii, supranumiți Rus, erau un trib slav special de pe coasta de sud a Mării Baltice, care, fiind legat de varangii scandinavi prin comunicare și căsătorie, a învățat astfel aceste nume de la scandinavi și i-a adus cu ei în Rusia. . Cum susține el aceste afirmații? Dovezi de povești - nu se poate. Cred că se va referi la posibilitatea ca acest lucru să se întâmple; dar această probabilitate, care își datorează existența doar inteligenței

LIVRE. LIVRE. Ecce Mullerus sibi dictat sententiam.

[LB.LB. Aici Miller pronunță sentința.]





Lomonosov nu există deloc. Dimpotrivă, mi se pare foarte improbabil ca atâtea nume scandinave care au fost în uz printre varangii noștri să fie clasificate drept nume străine și că cele native, slave nu pot fi indicate printre ele. Singura apărare a unei ipoteze constă în posibilitatea ei, un mod de probă caracteristic în general adversarilor mei. Dar cât de ridicol și contrar regulilor logicii să concluzi de la posibilitate la realitate! [C] Nu este nevoie să reamintim că numele grecești și ebraice au fost aduse în Rusia împreună cu religia creștină și, prin urmare, nu dovedesc nimic aici...

[Obiecția lui Lomonosov] 29

Cel mai puțin de toate se poate suporta faptul că Bayer, într-o stare de delir, a răsturnat fundația pe care Petru cel Mare a înființat Ordinul Sf. Apostol Andrei: el susține deschis că Sf. Andrei nu a predicat Evanghelia în Rusia. Păcat că la vremea aceea nu era nimeni care să-i pună pe nas o pulbere chimică lui Bayer care să-l aducă la viață.

[Răspunsul lui Miller]

Pe 29

Regretatul Bayer, în disertația sa Despre originea rușilor (vol. III al comentariilor, p. 390), s-a îndoit în general de adevărul poveștii transmise de cronicile ruse și de viața sfinților, că rușii

Quod passim Mullerus facit, et ipse sibi iterum contrarius est. [Ceea ce Miller face peste tot și din nou se contrazice].





Evanghelia a fost propovăduită de apostolul Andrei. A examinat toate pasajele Părinților Bisericii cunoscute de el, unde Sf. Andrew, și nicăieri nu a găsit confirmarea acestei povești. El a recunoscut contrariul ca fiind evident, deoarece sfinții părinți enumera domenii complet diferite în care Sf. Andrei a îndeplinit îndatoririle de apostol. Nu credea că cronicile în sine, scrise mai bine de unsprezece secole mai târziu, aveau o asemenea autoritate încât să ne convingă de ceea ce este contrar istoriei. Prin urmare, s -a despărțit de opinia general acceptată în speranța fermă că acest lucru nu i-ar putea fi învinuit în niciun fel - și nimeni nu l-a învinuit până acum pentru asta, deoarece biserica nu impune nimănui mesaje istorice ca adevăruri ale Evangheliei, transmise în viața sfinților; dimpotrivă, în toate ţările este permis să privim aceste lucruri critic şi să examinăm în ce măsură se bazează pe un adevăr incontestabil. Deci, bineînțeles, s-a gândit și mai gândește clerul, care de mulți ani a stat și încă sta în fruntea administrației bisericești în Rusia. Bayer nu a scris și nu a publicat nimic care nu a fost aprobat de regretatul Feofan, Arhiepiscop de Novgorod. Este necesar să ne gândim că nu i-ar fi dat instrucțiuni autorului dacă ar fi considerat ilegal să judece astfel de lucruri? Citim inclus, din ordinul foștilor patriarhi și al actualului Preasfânt Sinod, în preasfântul cod





Povestea biblică a Sf. Bobotează despre cei doisprezece apostoli - unde fiecare dintre ei a propovăduit doctrina Evangheliei și ce moarte a murit. Povestește despre țările în care St. Andrei a predicat Evanghelia, dar nicio pomenire a rușilor, nicio pomenire a Kievului,

nicio pomenire a slavilor, nicio pomenire a Novgorodului. „Pro-iubirile Bitiniei, Pontului [1] și Armeniei, Scython și Sogdaen și Gorsin, predica și Sevastopol mare ■ unde mănâncă Regimentul Asirian, și Aksa-rovi, și Sulinni și Tarsisi, unde locuiesc Muri, plecând chiar și. în Hellas și a fost răstignit pe cruce în Patrekh din Ahaia." Sciții, uniți de sogdieni, desigur, nu pot fi considerați locuitori ai Rusiei. Apoi, ce s-a întâmplat cu călătoria de-a lungul Mării Baltice etc. - fata de Roma, care se atribuie Sfantului Andrei al cronicii si Menaionului?Trebuie sa admitem ca Sfantul Epifanie nu este de acord cu acestia.Cu toate acestea, ierarhii nu au ezitat sa includa povestea lui in sfanta Biblie;un excelent dovadă că permit fiecăruia să gândească asupra acestui subiect ceea ce el consideră a fi în conformitate cu adevărul. „Această părere a lui Bayer nu împiedică biserica rusă să-l cinstească pe Sfântul Andrei ca mijlocitor al statului rus. Să presupunem că nu a făcut-o. pătrunde în Rusia.Din câte știm, niciunul dintre ceilalți apostoli nu a pătruns acolo.Andrei era angajat în predicarea conform

iar Cuvântul Pontului este subliniat de Lomonosov.

M Hic Slavi et Russi. [Aici sunt slavi și ruși].





cartier și poate că a trimis ucenici în zonele noastre. Și dacă este un mijlocitor, atunci iată baza neeliminată de Bayer, pe care Petru cel Mare a folosit-o pentru a dedica primul ordin rusesc Sf. Andrew. Ceea ce adaugă Lomonosov despre pulberea chimică arată clar că vorbește despre el însuși și este sigur că dacă ar fi fost la Academie în acel moment, Bayer nu ar fi îndrăznit să scrie așa ceva. Oh, râdeți cu mine toți cei care l-au cunoscut pe Bayer! S-ar putea ca tu, Lomonosov, și cei ca tine, să fii privit de cineva care a fost foarte iubit pentru talentul său divin și învățătura rară de către primele persoane din biserică și din stat? El a avut alți judecători ai muncii sale și nu a fost pentru tine, cu instrucțiunile tale, să-l influențezi...

[Obiecția lui Lomonosov]

46

Dacă varangii-rușii vorbeau limba scandinavă, atunci cred că nu numai sate, ci și orașe întregi din Rusia ar mai exista în care locuitorii ar vorbi limba scandinavă, chiar dacă ar fi de aceeași confesiune creștină ca și slavii. . Tribul Permyak, care a ascultat de mult timp închinarea în limba slavă și trăiește amestecat cu rușii în sate și orașe și este înconjurat de ei din toate părțile, cu toate acestea, până în prezent își păstrează propria limbă. Dacă acest lucru se întâmplă unui trib supus, atunci ar trebui să fie de așteptat cu atât mai mult.

Lat din aceasta în tribul conducător.

[Răspunsul lui Miller]

Pe data de 46

Dacă varangii, descendenți din scandinavi, ar locui orașe și sate întregi din Rusia și nu ar fi - ceea ce trebuie să concludem ca fiind un fapt incontestabil - împrăștiați și amestecați cu slavii în orașele lor, atunci această obiecție ar avea o oarecare forță. Deoarece, totuși, adversarul nu va putea niciodată să demonstreze primul, toată lumea își va recunoaște întreaga dovadă ca fiind zadarnică. Cu tribul Permyak, situația este complet diferită. Ei nu trăiesc nicăieri amestecați cu ruși. cenusa Printre acestea, numarul oraselor rusesti este foarte neglijabil. Bărbații, ca urmare a relațiilor cu rușii, învață limba rusă, dar femeile, care își părăsesc rar colibe, vorbesc doar propria lor limbă și își învață copiii din copilărie; prin urmare, limba Permianilor nu poate dispărea atât de repede. Nu lipsesc, însă, exemplele de triburi ale căror limbi au pierit. Pe vremea noastră, în Siberia a mai rămas o singură persoană din tribul Arin, care vorbea limba tribului său. Restul, din cauza legăturilor de zi cu zi și de căsătorie cu tătarii, cunoșteau doar limba tătară. Toți tătarii Sayan, vecini ai mongolilor, folosesc deja limba mongolă,

iar Cuvinte în direct intercalate cu ruși sunt subliniate de Lomonosov.

Ø Passim permixti sunt, etiam urbibus et vicis interspersi.

[Sunt amestecate peste tot, chiar amestecate în orașe și sate].



dar numai numele numerelor pot spune în limba lor proprie.

[obiecția lui Lomonosov]

47

În cronicile antice, și mai ales în Nestor, peste tot se notează clar despre triburile care nu foloseau limba slavă, că au propria lor limbă și, de asemenea, dacă cineva, de exemplu, a înțeles limba pecenegilor. Limba varangiană nu este nicăieri raportată a fi complet diferită de slavă, dar peste tot varangii și slavii sunt considerați un trib al aceluiași trib.

[Răspunsul lui Miller]

Pe data de 47

În Nestor și în alte cronici șterse din Nestor, citim o remarcă despre diferența de limbă doar în raport cu acele triburi care plătesc tribut statului rus. Printre ei nu era loc pentru varangi; de aceea, primul cronicar, după propriul plan, nu avea de ce să vorbească despre limba varangilor. Pecenegii au tulburat oamenii din Kiev cu raiduri constante. Prin urmare, era de mare importanță pentru patrie dacă exista cineva familiarizat cu limba barbarilor, care putea fi folosit ca cercetaș în vremuri grele. Așadar, aceasta era o chestiune de mare importanță, despre care primul cronicar nu a vrut să tacă. Și unde s-a întâmplat așa ceva cu varangii? Adevărat, nu se menționează nicăieri despre faptul că limba varangielor era complet diferită de





Slavă, dar nu există niciun raport că ar fi fost aceeași limbă. Rev. Nestor nu ar fi putut prevedea că va exista vreodată controverse pe această temă. Pe vremea lui, toată lumea știa bine ce limbă vorbeau varangii. Prin urmare, a considerat de prisos să facă vreo indicație pe acest subiect. Oriunde a pomenit însă de varangi, i-a deosebit cu grijă de slavi, astfel încât din acest capitol devine destul de clar că acestea erau triburi complet diferite ca origine și limba lor. Ca răspuns la cea de-a douăzeci și cincea obiecție a lui Popov, am citat două pasaje ale lui Nestor care nu permit nicio obiecție. Aici, ca o concluzie, voi mai adăuga un lucru. Sub anii 6367-6369 în lista patriarhală a cronicii 31 există următoarele cuvinte: „În domnia împăraților greci Mihail și Vasile, când Fotie a ocupat tronul patriarhal, ambasadori din Novgorodieni, Meriani și Krivichi au venit la varangi și le-a spus: Țara noastră este mare și bogată! Du-te la noi! Varangilor, în schimb, se temeau de obiceiurile animalelor și de temperamentul acestui trib și [au fost aleși doar trei frați, care au sosit cu ambasadorii din Novgorod. „De aici, diferența dintre obiceiurile slavilor și ale varangilor. este clar, ceea ce atrage inevitabil concluzia despre diferența de origine a acestor triburi.acesta

iar cuvintele obiceiului animal și caracterul acestui trib sunt subliniate de Lomonosov.

W.N.B. Naes tantum exstant in corrupto Nestoris Chronico. Slavos enim etiam exteri scrip-tores bene moratos fuisse litteris prodiderunt.

[N.B. Aceasta este disponibilă numai în cronica deformată a lui Nestor.32 La urma urmei, chiar și scriitorii străini transmit că slavii se distingeau prin bune moravuri].

dar cronicile de sub anul 6372 citeau astfel: „Novgorodienii s-au rătăcit spunând: „Ne-am dat în robi, vom suferi multe necazuri de la Rurik și de la urmașii lui.” Nu mă pot convinge că ar fi spus dacă ar fi nu-i considera pe varangi un trib care nu are nimic de-a face cu ei.În anii 6388 și 6389, despre ocuparea Kievului de către Oleg, se spune: „Au avut soți, varani și slavi; au fost plătiți varangilor de slavi, Meryans, Krivichi și din toată Rusia. Sub anul 6415: „Intenționând să facă un atac militar asupra grecilor, a folosit o armată recrutată dintre varangi, slavi, chud.” Și astfel Nestor distinge cu atenție între varangi și slavi de pretutindeni, și asta a făcut - acesta este singurul felul în care poți gândi - a avut un alt scop, dar numai pentru a sublinia și a arăta cu exemple diferența care a existat între aceste triburi. coame și cozi de cai, iar slavii - din fibre de urzică, ceea ce au făcut la comanda lui. Rușii în acest loc, evident, sunt la fel ca și varangii: la urma urmei, printre varangi, care au trăit în Rusia de câteva generații, numele de varangi a ieșit treptat din uz și a fost înlocuit cu numele de Russy, ulterior

W Ex his omni[bu]s nil nisF nominis diversitas et vitae, non linguae perspicitur.

[Toate acestea arată doar că numele și modul de viață erau diferite, dar nu și limba].





Deocamdată, doar cei care au sosit din nou din țările de peste mări pentru a lupta sub steagurile rusești au fost numiți varangi. Nestor, sub 6485: Vladimir, temându-se de fratele său Yaropolk, a fugit peste mare la varangi; sub 6488: restaurat de varangi, a condus o armată compusă din acest trib, cu ajutorul căreia l-a învins mai întâi pe Rogvold din Polotsk, iar apoi și pe fratele său Yaropolk. După ocuparea Kievului, varangii i s-au adresat lui Vladimir cu aceste cuvinte: „Acesta este orașul nostru. L-am cucerit. Prin urmare, dorim ca fiecare locuitor al orașului să-și cumpere libertatea de la noi pentru două grivne!” Vladimir a răspuns la această cerere: „Așteptați o lună până când tributul este colectat”. N-au primit nimic după o lună, au spus că se comportă trădător cu ei și au cerut doar să le lase să plece liber în Grecia. Vladimir i-a ales pe cei mai proeminenti dintre varangi - oameni distinși prin curaj și inteligență, pe care i-a instruit să conducă orașele. El le-a trimis pe restul grecilor. Totuşi, l-a sfătuit pe împărat să se ferească de ei, ca nu cumva să conceapă ceva împotriva lui: acest lucru poate fi prevenit prin împrăştierea lor prin provincii. Mai presus de toate, el a cerut ca împăratul să nu permită niciunuia dintre ei să se întoarcă în Rusia. Aici varangii nu sunt supuși ai prințului Vladimir, nici unul dintre cei care au venit cu Rurik, ci noi extratereștri și oameni liberi care se supun contra cost. De aici au venit și varangii,

sau Varangi, printre greci; Mă îndoiesc că scriitorii bizantini au o mențiune mai devreme. П] Din aceasta reiese clar că Dietmar din Merseburg și Eggegard din Uragin (vezi Comm., Vol. IV, p. 292) raportează nu fără motiv că o populație formată în principal danezi s-a înghesuit la Kiev. De asemenea, este de înțeles de ce Nestor, sub anul 6558, unde descrie campania militară a lui Vladimir cel Tânăr împotriva Constantinopolului, face distincție între ruși și varangi; nu se menționează niciun slav. Prin urmare, numele Russ trebuie înțeles ca un trib care, izvorât din amestecul varangilor cu slavii, a căpătat la acea vreme forma pe care a păstrat-o mai târziu, și anume, diferența care exista între strămoși a dispărut și diferiți oameni. unite sub un singur nume comun. Varangii care au participat la campanii sunt, din nou, acei soldați angajați din danezi, norvegieni și suedezi pe care Iaroslav i-a folosit în războiul împotriva fratelui său Svyatopolk, așa cum ni se spune atât în cronica lui Nestor, cât și în scrierile scriitorilor din nord.

[obiecția lui Lomonosov]

48

Totuși, pentru ca nimănui să nu pară că eu, împreună cu Varangii-Ruși, m-am îndepărtat mult de vechiul trib al Roxolanilor, demonstrez identitatea ambilor prin următoarele argumente. Varangienii erau triburile care dețineau coasta Mării Varangiei - prin urmare, rușii sau Rus, care locuiau la gura râului Neman.

5 Lomonosov, vol. VI

Sed quid haec ad diversita-tem linguae?

[Dar ce legătură are asta cu diferența de limbă?].





(adică Memel), a adoptat și numele varangilor. Ei locuiau nu numai coasta, ci și o fâșie mare de pământ la sud și est, unde erau numiți pur și simplu Russ sau Ross.

[Răspunsul lui Miller]

Pe data de 48

Va fi suficient să răspund la toate acestea dintr-o dată, amintind cititorului ce se spune în răspunsurile mele la IV, VI, VII și alte obiecții ale lui Lomonosov cu privire la strămutarea imaginară a roxolanilor la nord și la XVIII, XIX, XXXIV și a lui. multe dintre următoarele obiecții – cu privire la rapoartele despre locurile de reședință ale varangiilor ruși din Prusia și Curlanda. Dacă este

imposibil de dovedit că roxolanii s-au mutat în Marea Baltică, sau că varangi-rușii au trăit în Prusia, atunci este ușor de înțeles inutilitatea a tot ceea ce inamicul construiește pe ipotezele de mai sus privind, ca să spunem așa, identitatea Roxolanilor și Varangilor. Dar vreau totuși să adaug câteva observații împotriva dovezilor care sunt prezentate pentru prima dată aici. Deci, nu este adevărat că toate triburile din apropierea Mării Varangiei erau numite varangi. Nu este adevărat că varangii trăiau la gura râului Neman. Nu este adevărat că varangii, înainte de a fi numiți așa, erau numiți ruși. Nu este adevărat că varangii, pe lângă coastele mării, locuiau și pe o fâșie mare de pământ la sud și la est.

IЧ Quantam vim adfert haec figurata oratio argumentis Mullerianis! Sed quibus? nullis.

[Câtă putere dă acest discurs împodobit dovezilor lui Miller! Dar ce fel de dovezi? – care nu există].





pentru a explica ipoteza pe care a inventat-o despre originea varangilor din roxolani. Oamenii cunoscători în istorie vor fi de acord cu mine și vor recunoaște că nu degeaba am declarat toate acestea ca fiind false, deoarece din răspunsurile Mele anterioare reiese că, dacă este necesar, pot servi la infirmarea acestor ficțiuni. .

[obiecția lui Lomonosov]

55

Împotriva p. 13 a disertației, unde cuvintele: „Strămoșii tăi, ascultătorii, datorită gloriei faptelor lor curajoase în vremuri străvechi se numeau slavi” etc., aici se văd foarte clar lucruri care se contrazic, și anume: glorie și exil, care nu pot fi locuri în acest tip de disertație.

[Răspunsul lui Miller]

Pe data de 55

Nu știu ce fel de concepție despre un scriitor istoric și despre raționament istoric și-a format pentru el însuși Lomonosov, dacă îmi face astfel de obiecții, pe care, poate, nu am auzit niciodată de la nimeni. El vrea ca oamenii să scrie doar despre lucruri care au legătură cu faima. Nu crede el că depinde de voința istoricului să scrie tot ce-i place? Sau nu știe care este diferența dintre o disertație istorică și un discurs panegiric? Și de unde a luat această regulă că ar trebui să taci 5*

14 Nec panegyricum postulo, dog apertas contradictiones Sla-vorum genti ignominiosas tole-randas esse affirmo.

[Nu cer un panegiric, dar afirm că nu sunt tolerate contradicții evidente care sunt ofensatoare pentru tribul slav].





despre lucruri care nu au legătură cu gloria? [1] Dacă ar spune că ar trebui să se abțină de la reproș și că un scriitor nu ar trebui să scrie nimic care să aducă dezonoare poporului său printre alte popoare, atunci acest lucru nu ar fi în deplină concordanță cu legea istorică de bază care este prescrisă de Cicero (Bk. II Despre vorbitor, p. Aceasta este ultima și cea mai înaltă regulă a mea și nu există nicio modalitate de a dovedi că am încălcat-o. Dar la urma urmei, între glorie și infamie există un câmp vast pentru istorie, ocupat de un număr mare de fapte și evenimente care pot avea loc în rândul unor oameni sau pot fi povestite despre aceasta. Acestea includ - originea triburilor, în cea mai mare parte destul de obscure, începutul statelor - de la micile moravuri sălbatice ale strămoșilor, războaiele nefericite, opresiunea din partea vecinilor, vicii ale indivizilor, uneori destul de dezastruoase pentru stat, dezastrele sociale și multe altele. mai mult, care, potrivit istoricilor, nu are nimic de-a face cu gloria sau infamia; este imposibil ca toată lumea să tacă despre asta într-o narațiune istorică adevărată și citim povești atât de lungi de la toți istoricii cunoscuți despre acele popoare cărora ei înșiși le aparțineau. Cine se îndoiește de asta, să citească de la greci - Tucidide, de la romani - Libia, de la italieni - Muratori, de la spanioli - Mariana, de la francezi -

[1] Deus bone! ubi hanc novam regulam a me vel scriptam vel dictam legit vel audivit? Fingit certe Mulleras, ut solet, fictaque aggreditur, quia ipsam genuinam objectionem refellere nequáquam potest. Hoc artificio passim utitur.

[Dumnezeule! Unde a citit sau a auzit că am scris sau exprimat o regulă atât de extraordinară? Miller, ca de obicei, desigur, inventează și atacă ceea ce a inventat, deoarece este complet incapabil să respingă o obiecție autentică. Folosește acest truc peste tot.]





de Tu, de la englezi - Burnet, de la germani - Maskov, de la danezi - Guntfeld, de la suedezi - Dalina. Să vadă dacă doar își exaltă propriile laude și dacă enumerează cu atenție diversele cazuri și atâtea vicisitudinețe, care, la prima vedere, par să blocheze accesul la o prosperitate mai mare, dar în realitate o deschid . Lasă-l să acorde atenție puterii adevărului în cei care se străduiesc pentru el în așa măsură încât să nu poată trece în tăcere nici măcar lucruri care sunt cu adevărat rușinoase oriunde. Cine, dacă nu este Lomonosov, sau Krasheninnikov, sau Popov, sau Krekshin, mă poate învinovăți pentru

ceea ce am menționat despre izgonirea slavilor de pe malul Dunării? Câte triburi au fost înfrânte și alungate de cei mai puternici. Cine a auzit vreodată un cuvânt despre ceea ce ar trebui să fie considerat infamia vicisitudinilor războiului, dacă se întorc într-o direcție nefericită și că, prin urmare, ar trebui să fie învăluiți într-o mantie a tăcerii? Dacă Lomonosov consideră că este nepotrivit să vorbesc în același timp despre faptele curajoase ale poporului și despre expulzarea lor, atunci am pregătit deja o apărare ca răspuns la cea de-a doua obiecție a lui Krasheninnikov; P] puteți adăuga următoarele: în ceea ce privește primul, am dat o interpretare a numelui, iar pentru al doilea, am vrut să prezint istoria slavilor din acea perioadă de timp în care începe cronica Sfântului Nestor. Iată cuvintele înscrise aici din lista patriarhală a cronicilor: „După distrugerea stâlpului și împărțirea

Ш Nihil invenitur, quod contra hanc objectionem cl. Krasch. răspunsul sta direct.

[Nu există nimic care să fie un răspuns direct la această obiecție a celui mai faimos Krasheninnikov].





În limba limbii, fiilor lui Simov li s-au dat țările răsăritene, iar fiii lui Hamov erau țările amiezii, în timp ce Afetov erau fiii apusului și ai țărilor de la miezul nopții. Din aceleași șapte sau zece și doi, limba era limba slovenilor din tribul lui Afetov, Nortsy sunt condamnați, aricii sunt sloveni. După multe ori, slovenii s-au așezat pe Dunăre, unde acum se află pământul ugrian și bulgarul... Volokh, care i-a găsit pe slovenii dunăreni și s-a așezat pe ei și i-a violat, 'a venit slovenul... ovia pe râul Vistula .. La fel este cu acei sloveni care au venit la sedosha de-a lungul Niprului ·· ea. d...

[Obiecția lui Lomonosov]

57

Deși este adevărat că slavii, apăsați de romani, s-au retras de la Dunăre, totuși, aceasta s-ar putea spune cu alte cuvinte, de exemplu, astfel: tribul slav, îndemnat de dragostea de libertate, respingând jugul roman, mutat spre nord.

[Răspunsul lui Miller]

Pe data de 57

În ce măsură aceste cuvinte diferă de ale mele - las alții să judece. Mi se pare că ei exprimă cel puțin la fel sau chiar mai mult: dacă slavii s-au întors la starea lor liberă din cauza strămutării, prin urmare, ei au fost anterior sub stăpânirea romanilor. Dacă au părăsit jugul roman, atunci ce altceva înseamnă asta, dacă nu că au fost

înrobit? Nu am spus niciodată asta nicăieri și nu cred că va fi așa. Exilul — acesta este cuvântul meu — se poate spune despre un trib liber.

W Respuens jugum, id est, subire nolens. Ergo nondum adhuc fuit servitute pressa gens Slavinorum.

[Respingând jugul, adică să nu vrea să-l suporte. În consecință, tribul slav nu a fost înrobit până atunci].

¡Obiecția lui Lomonosov] 58

Cronica de la Novgorod mărturisește că o parte din slavi, din cauza strâmtării țării lor de lângă Dunăre, s-au mutat la Nipru, Lacul Ilmen etc., ceea ce este de asemenea bine în acord cu adevărul. Până la urmă, chiar și astăzi mulți slavi trăiesc lângă Dunăre, precum sârbii, bulgarii și alții.

[Despre răspunsul lui Miller]

Pe data de 58

Nu este adevărat că cronica Novgorodului este scrisă așa cum dorește Lomonosov. Și ceea ce este în prima parte despre originea slavilor este dat de mine ca răspuns la a noua obiecție a lui. A doua parte, în ceea ce privește această perioadă de timp, în toate este de acord cu călugărul Nestor, de la care am împrumutat chiar cuvintele: „Alteori, ei s-au așezat esența cuvântului de-a lungul Dunaev, unde există acum pământul ugric și bulgarul... Volokh, care a găsit pe dunăreni slovenii și s-a așezat pe ei și i-a încălcat, dar slovenul a venit sedosha ovii pe râul Vistula etc. Dacă doriți să comparați asta cu

Și At ego haec exstare affirmo, et ©stendere possum.

[Dar eu susțin că există și o pot dovedi].



cuvintele călugărului Nestor, date ca răspuns la cea de-a 55-a obiecție a lui Lomonosov, atunci acordul ambilor va deveni complet clar. Luarea în considerare a „rămășițelor slavilor din ținuturile dunărene” nu are nicio importanță. Până la urmă, din istorie se știe că cei care s-au supus jugului roman au rămas, în timp ce ceilalți s-au mutat. Un disputant care găsește greșeli în cuvinte i-ar pune lui Lomonoșov întrebarea, unde locuiesc bulgarii pe care îi menționează acum? ..

[obiecția lui Lomonosov]

63

Primul motiv pentru a omite istoria scandinavilor din Rusia este următorul: deoarece într-adevăr, și acest lucru nu este negat chiar de Miller, toată această poveste constă în povești absurde despre eroi și vrăjitori, precum poveștile noastre populare precum povestea lui Bova cel. King, de aceea se pare că este foarte ciudat că cel mai faimos autor, care a recunoscut falsitatea acestor povești, le consideră totuși drept adevărate.

[Răspunsul lui Miller]

Pe 63

În disertația mea, la pagina 23, am spus că nu pot trece fără prejudecăți în tăcere ceea ce spun istoriile daneze și norvegiene despre cele mai vechi evenimente din Rusia. În fond, calculele cronologice între popoare nu sunt încă de natură să evite îndoielile; și fără îndoială acestea





popoarele era ceva caracteristic aproape tuturor popoarelor: începutul istoriei, având în vedere faptul că nu există scriitori contemporani cu evenimentele în sine, este aparent plin de basme și compus mai mult pentru propria lor glorie decât în interesul autenticitate. Cine nu vede că acest lucru nu trebuie aplicat întregii istorii a danezilor și norvegienilor, ci doar la ceea ce am enumerat în primul rând ca fiind cel mai îndoielnic? De aceea, tot la pagina 25, am citat cuvintele lui Ol. Verelius despre Saxo Grammar, 34 pentru a-și susține judecata cu privire la aceste probleme cu un număr mare de argumente. Apoi (p. 38) am comparat faptele curajoase ale Starkadienilor cu poveștile poporului nostru, spuse pentru a alunga somnul, care, de asemenea, nu ar trebui extins dincolo de comparație. Restul - în conformitate cu considerentele cronologice, cu natura popoarelor ale căror istorii sunt descrise, cu autoritatea surselor din care este extras - este suficient de sigur și nu aparține categoriei basmelor de către nimeni (precum Lomonosov). nu) care are cunoștințe în aceste chestiuni. Ceea ce spune despre eroi și vrăjitori este complet gol. Se găsesc în număr foarte mic, iar acolo unde apar, de exemplu, p. 38 - despre starkady - judecata istorică pe care am adăugat-o informează corect cititorul despre prețul care ar trebui atașat acestor povești. Printre popoare, în sfârșit, Lomonosov va găsi istoria timpurilor străvechi, complet liberă

nuyu din astfel de povești? П] Se găsesc din abundență în cronicile rusești, iar acestea din urmă, pe această bază, ar fi lipsite de orice fiabilitate dacă am dori să adoptăm metoda de raționament Lomonosov. Nu-mi amintesc să fi auzit vreodată o poveste despre prințul Bova; pe baza numelui, bănuiesc că el, poate, este de acord cu poveștile nordice despre Bove, fratele lui Walter (vezi dis., p. 26); dacă ar fi aşa, atunci le-ar ilustra mai mult oilor legătura dintre cele două popoare. Sf. oamenii care sunt chibzuiți în aceste chestiuni nu neglijează niciodată complet astfel de povești – despre aceasta cf. răspunsul meu la una dintre obiecțiile lui Fisher, dictată pe 26 pentru consemnare.
35

[obiecția lui Lomonosov]

64

KpoMéjToro, este surprinzător că cel mai glorios Miller îi numește pe prinți și suverani care au domnit în Rusia înainte de Rurik, ruși, deși, după părerea lui, nu au fost. Acest lucru este la fel de incongru ca și cum cineva ar fi vrut să-l numească pe împăratul grec Justinian sultanul turc, pe motiv că turcii domină acum Grecia. Cel mai glorios autor a procedat exact în același mod, argumentând că înainte de Rurik nu existau ruși în Rusia, dar numindu-i suverani ruși pe principii care au fost înaintea lui. Astfel a folosit în zadar aceste nume onorabile.

PI Si ergo Scan dinavicas fabulas te refere non piget; cur et Novogorodensium scripta hinc inde fabulis permixta referre non vis? Cum antiquas gentium fabulas jam hic putas non tam igno miniosum esse recensere,

[Așadar, dacă nu sunteți rău să transmiteți basme scandinave, atunci de ce nu doriți să transmiteți scrierile novgorodienilor amestecate cu basme, din moment ce credeți că nu este atât de rușinos să repovestiți basmele străvechi ale popoarelor? ].





[Răspunsul lui Miller]

Pe 64

Inamicul a tăcut cu răutate despre ceea ce am spus despre asta în disertația de la paginile 23 și 26. El credea că vor fi citite doar obiecțiile sale, iar disertația mea, respinsă din cauza criticilor nedrepte din partea lui și din partea aliaților săi, nu putea deveni celebru; prin urmare, tot ceea ce hotărăște să vorbească împotriva mea va rămâne nepedepsit pentru el. Iată cuvintele mele de la pagina 23 (vorbesc despre normanzii scandinavi): „...pe Rusia, în sfârșit – dar de ce despre Rusia? La urma urmei, acest nume era complet necunoscut la acea vreme - pentru Austria, Ostrogardia, Gardarikia, Holmgardia, Kunigardia, Gunnilandia - până la urmă, așa îl numeau. Țările noastre

Midland – au făcut atacuri armate în cea mai mare parte cu un final fericit”; iar la pagina 26: „Noi înșine folosim denumirea de Rusia, vorbind despre aceste timpuri timpurii, când nu era încă în uz, nu pentru a concluziona că Rusia se numea deja așa în acel secol, ci pentru a fi este clar. despre ce parte a pământului vorbim. „Aceste cuvinte mă protejează suficient de obiecția de mai sus a lui Lomonosov. Și comparația cu împăratul grec Iustinian nu are nimic de-a face cu asta, deoarece toată lumea cunoaște numele imperiului pe care l-a condus. Rusia, pe de altă parte, acele timpuri străvechi în cauză,

111 Cur igitur passim his nomi-nibus Ostrogardia etc. non es usus? Unico enim verbo declare posses illis nominibus are terras designan.

[De ce, totuși, nu ați folosit aceste nume peste tot - Ostrogardia și altele? La urma urmei, ai putea observa pe scurt că aceste terenuri au fost desemnate cu aceste nume].





din câte știm, nu era desemnată cu niciun nume special, astfel încât, aparent, necesitatea însăși ne prescrie regula la care am aderat...

[Obiecția lui Lomonosov] 66

Al treilea argument: pentru că aceste povești nu contribuie decât la gloria scandinavilor sau a suedezilor și sunt citate de cel mai faimos autor, în cuvintele sale, pentru a face clar că în toate epocile scandinavii și-au câștigat o faimă deosebită din campaniile împotriva Rusiei. '.

[Răspunsul lui Miller]

Pe 66

Având în vedere faptul că Lomonosov consideră din nou aici numele scandinavilor și suedezilor ca fiind unul și același, va fi potrivit să recitim ceea ce am indicat în răspunsul la cea de-a 24-a obiecție. Falsă este legea în știința istorică conform căreia trebuie să tăcem despre ceea ce contribuie la creșterea gloriei altor popoare. Dar, în dreptate, nu se poate spune că am citat astfel de fapte, deoarece faptele glorioase spuse despre varangi, strămoșii marelui duce Rurik, se aplică în egală măsură atât nouă, cât și scandinavilor, din care au descins acești varangi. de-a mea; sunt scrise la pagina 24 a tezei mele. Aș dori să le compar cu această obiecție. Din aceasta, va apărea un nou exemplu de necinste: la toate actele scandinavelor din Rusia, ceea ce ar trebui aplicat la

Și cu ce martori va confirma Muller aceste lucruri? De ce, în dizertațiile sale, nu a indicat niciodată că tatăl, bunicul lui Ruric sau vreunul dintre bătrânii săi erau scandinavi? Dar cu siguranță nu poate fi găsită nicio urmă în înregistrările navelor scandinave a ceea ce aduce el.

- mănâncă doar la acele evenimente suspecte, care, conform tradiției, s-au întâmplat în primul secol înainte de PX..

[Dar cu ce martori va susține Miller asta? De ce nu a menționat tatăl lui Rurik, bunicul său sau vreun scandinav dintre strămoșii săi nicăieri în disertația sa? A procedat cu neînțelepciune și, în general, a omis ceea ce este cel mai important în această chestiune. Dar, bineînțeles, nu găsește nicio urmă din ceea ce a prezentat în monumentele scandinave].

[Obiecția lui Lomonosov] 68

În al cincilea rând: va fi extrem de dureros pentru ascultători să audă despre cum un trib care purta același nume cu ei a fost supus crimei și jafurilor de către scandinavi, cum țara a fost devastată de foc și sabie și a fost învinsă cu succes de armele victorioase.

[Răspunsul lui Miller] Pe 68

Ignoranța unor ascultători nu îmi poate fi în niciun caz reproșată. Cei mai inteligenți, citind aceasta, vor înțelege imediat că nu vorbim despre actualii ruși, ci despre locuitorii Rusiei, care au locuit acest pământ înainte de venirea rușilor și au fost supuși de ruși, sau de varangi! discurs în teza mea; dacă se întâmplă așa ceva în traducerea rusă, atunci cred că vina nu cade

Muller însuși recunoaște în disertația sa că poporul rus-siatic de astăzi se numără printre vechii locuitori care au fost înainte de venirea Varangilor și că orice nedemn revarsă asupra vechilor locuitori din disprețul lor, ea se revarsă mai ales asupra prezentului. -oameni de zi de asemenea.

[Sam Miller admite în disertația sa că actuala națiune rusă s-a născut înainte



asupra mea, un străin, din ai cărui ochi pot scăpa cu ușurință erori similare ale traducătorului.

proprietate de la vechii locuitori care au fost înainte de sosirea varangilor; în consecinţă, dezonoarea care cade asupra vechilor locuitori din dispreţul faţă de ei cade în foarte mare măsură şi asupra poporului actual].

[Obiecția lui Lomonosov] 69

Împotriva p. 46, care se ocupă de Oskold și Dir. Aici cel mai ilustru Miller, în conjecturile sale, își dezvăluie clar infatuarea. El respinge, după cum sa menționat mai sus, dovezile bazate pe simpla asemănare a numelor și a locului. Această severitate a lui ar fi lăudabilă dacă ar fi observat-o nu numai în infirmarea opiniilor părții opuse, ci și în dovezile sale. Însă în acest loc, cel mai celebru autor, bazat pe simpla asemănare a numelor Dir și Diar, ajunge la concluzia că Oskold și Dir nu erau doi, ci un singur prinț, numit Oskold, ci după rangul de Diar, care în limba gotică. înseamnă judecător. Trec în tăcere că cel mai glorios Miller a extras toate acestea din disertația lui Bayer pentru a deduce din goți pe varangi-ruși; Sunt doar surprins că, de dragul presupunerii sale, a sacrificat dovezile destul de clare ale lui Nestor, Strijkovsky și alți autori. La urma urmei, autorii numiți nu numai că fac distincția între acești doi prinți, ci și mărturisesc direct că mormintele lor sunt situate la Kiev în locuri diferite. Că au trăit împreună și în același timp





au fost uciși - deloc surprinzător, deoarece există multe astfel de exemple în istorie.

[Răspunsul lui Miller]

Pe 69

Dacă aș fi înclinat să-i dau pretutindeni o măsură egală lui Lomonosov pentru expresiile sale jignitoare, atunci nu ar lipsi cazurile potrivite, cu drept deplin, să-i întoarcă tot ce spune despre mine și nu cred că cineva va pune acest lucru. un reproș pentru mine, pe care îl chinuiește atât de nedrept.Dar eu prefer să mă lupt mai degrabă cu argumente decât cu certarea. Și întrucât Lomonosov nu a spus aici nimic din ce nu s-a spus mai înainte, și eu îi ofer din nou răspunsul dat lui Popov, dar [2]

a Cuvintele „răspuns” și „Popov” sunt subliniate de Lomonosov.

Ш Videant, obsecror, (ilarissimi Collegae, quid § 69, a me in Mullerum injurióse dictum sit. Intelligent certe vim urgentis veritatis injuriam fad ilio appellar!.

[Îi rog pe cei mai glorioși colegi ai mei să se uite la ceea ce am spus în § 69 care a fost ofensator împotriva lui Miller. Ei vor înțelege cu siguranță că el numește o insultă puterea zdrobitoare a adevărului.]

Și Quae sana nulla est: nihil adhaec Popovio responsum, nihil mihi.

[Desigur, nu există: până la urmă, nici lui Popov, nici mie nu s-a dat niciun răspuns].

[IV]

LA BIROUL ACADEMIEI DE ȘTIINȚE RAPORT

[21 iunie 1750]

Într-un decret secundar trimis mie de Majestatea Sa Imperială de la Cancelaria Academiei de Științe, mi s-a ordonat să examinez pentru a doua oară disertația profesorului Miller Despre începutul și numele poporului rus, că nu este nimic condamnabil pentru Rusia în aceasta. La aceasta raportez, ca și înainte, de către juriul biroului meu,





ca fiu direct al patriei, se cuvine ca această disertație să nu fie publicată în niciun fel. Căci în afară de faptul că totul se bazează pe ficțiune și pe textul lui Nestor citat în mod fals ca dovadă de la domnul Miller și că multe opinii evident contradictorii și întreprinderi stângace ale Academiei pot face dezonoare, există încă destul de multe raționamente periculoase în ea. . Căci 1) ar trebui să se teamă că Biserica Ortodoxă Rusă nu ar fi ispitită de faptul că domnul Miller crede așezarea slavilor pe Nipru și în Novy-torod după vremurile apostolilor; iar biserica rusă își amintește mereu de venirea Sfântului Apostol Andrei Cel Întâi Chemat la Nipru și Novgorod la slavi, unde de la el i s-a pus o cruce, iar acum pe acest loc se construiește o biserică de piatră prin Înaltul Decret al Majestății Sale. . 2) Din această opinie nu ar urma unele critici la adresa înțeleaptei instituții a lui Petru cel Mare despre ordinul cavaleresc al Sfântului Apostol Andrei. 3) Originea primilor mari prinți ai Rusiei de la scandinavi fără nume, spre deosebire de dovezile lui Nestor, care îi produce tocmai de la Varangies-Rus, originea numelui rusesc nu este foarte veche, și chiar și atunci de la Chukhons, în contrast cu dovezile clare ale lui Nestor; disprețul scriitorilor ruși, precum călugărul Nestor, și preferința lor pentru presupunerile lor nefondate și fabulele gotice; în sfârşit, victoriile frecvente ale scandinavilor asupra ruşilor cu imagini supărătoare sunt nu numai nedemne într-un asemenea discurs, pe care domnului Miller i s-a poruncit să-l compună pentru onoarea Rusiei şi a Academiei şi pentru a încuraja poporul rus să iubească ştiinţele, dar toată Rusia înaintea altor state este condamnabilă, iar ascultătorii ruși trebuie să fie enervanti și foarte intolerabile.

Profesorul de chimie relatează despre asta

Mihail Lomonosov.

21 iunie 1750.

## [NOTE LA CAPITOLULE 6 ȘI 7 DIN „ISTORIE SIBERIANĂ” DE H.-F. MILLER]



Biblioteca „Runivers”

## LA BIROUL ACADEMIEI DE ȘTIINȚE RAPORT

Trimise mie de la Biroul Academiei de Științe, două capitole din Istoria Siberiei a profesorului Miller, conform unui ordin din 23 septembrie, au mărturisit și au observat următoarele obscenități în el: 1) sunt o mulțime de lucruri în ea, peceți nedemne. ,1 precum, de exemplu, , numit Voroshilka, care a fost trimis să guste din saramură, și este foarte redundant cu privire la faptele sale rele: căci după acest exemplu, ar fi necesar să descriem pe toți foștii mocasini ticăloși din Siberia, care este foarte indecent, când scriitorul de cu totul alte fapte și aventuri nobile poate avea, ceea ce există o ambasadă de la binecuvântată amintire a marelui suveran țar Mihail Feodorovich la țarul de aur. 2) După părerea mea, este de prisos să menționez construcția de biserici, și mai ales cele care au ars nu numai ele însele, ci și au construit după ele, în care să se spună, pentru ca, acolo unde să fie menționate clădirile bisericești, el au folosit termeni decente, cum ar fi scris neglijent, cap. 7, § 8, că, parcă pentru o mai bună împodobire a cetăţii, s-au zidit două biserici: căci se zidesc biserici pentru aducerea laudei şi rugăciunii lui Dumnezeu. 3) În același mod, în alte propoziții nobile și înalte, ar trebui să acționăm cu mai multă atenție și să eviți mustrări precum (§ 23) lenevia lui All-Rus.

Biblioteca „Runivers”



tron, în loc de între domnii. Din aceste motive, după părerea mea, aceste capitole ar trebui date scriitorului spre corectare, pentru ca excesele menționate mai sus și altele asemenea să fie aruncate, deoarece primul volum din Istoria Siberiei2 a fost supus unor critici și mormăieli considerabile pentru asemenea fleacuri.

Consilier Mihailo Lomonosov.

1751 octombrie 29 zile.

Biblioteca „Runivers”

## [SCHEMA PLANULUI DE ISTORIE RUSIE]

Biblioteca „Runivers”

Biblioteca „Runivers”

[eu]

Odinioară vremuri dubioase

Perioada 1. De la Rurik la moartea Vladimirova.

----- 2. De la moartea Vladimirova la Batu.

----- 3. De la Batu la țarul Ioan Vasilevici].

----- 4. De la țarul Ivan Vasilevici] la Petru cel Mare.

----- 5. De la Petru[tra] V[cel Mare] la E[lizaveta] P[etrovna].

[П]

1. Un secol străvechi înainte de Rurik.

2. Un secol de la începutul stăpânirii lui Rurikov până la moartea lui k[nyaz] Vladimir.

3. Secol de la moartea prințului Vladimir la Batu.

4. De la Batu până la începutul regatului țarului Ioan Vasilevici].

5. De la începutul regatului țarului Io[anna] Vasilevici] până la moartea țarului Feodor Alekseevici].







NOTE [DESPRE ISTORIA IMPERIULUI RUS SUB PETRU CEL MARE'1' VOLTAIRE, 1757]





[Intro]

1. Introducere. Pagină 1. În primii 18 ani ai acestui secol, nici un erou nu a fost cunoscut în Nord, cu excepția lui Carol al doilea până la zece. Faptele eroice ale Petrovei, marile întreprinderi și muncile glorioase au fost săvârșite chiar înainte de luptele Leuven-Haupt și Poltava. Carol 12 a arătat prin zborul său mai mult decât un erou în Petru cel Mare cu mult înainte de 1718.1

[Capitolul 1]

2. Cap. 1, p. 3. Astfel de regi precum Petru cel Mare. Ar fi mai bine: asemenea împărați.

3. Cap. bine, țările. 4. Moscova este un oraș deliberat. Moscova este un oras mare, primul rang din toata Europa.2

4. -----țări. 5 în sus; Sankt Petersburg nu este bine

descris, indus putin, indus redundant. Ar trebui să facă o descriere bună și să traducă.3 Găzduiți clădiri noi, Peterhof, Sarskoye Selo și altele.

5. ---- p. 7. Teren lângă orașul Arhangelsk] -

foarte nou în restul Europei, a devenit cunoscut la mijlocul secolului al XVI-lea. În provincia Dvina, unde se află acum orașul Arhangelsk, danezii și alte popoare nordice au făcut comerț timp de o mie de ani și mai mult, după cum scrie Sturleson4, un autor al secolului al XII-lea după Hristos.





6. -----țări. 8. Nouă luni nu există dig până la Arkhan-

orașul gelului. De la jumătate din Maya până la mijlocire, Dvina este întotdeauna curată, adică 47/2 luni, deci 1g/2, și adesea doar 7 luni, Dvina este inexpugnabilă.5

7. -----țări. 9, 10. Laponii sunt negri, nu finlandezi

leniya, venerați idolul Yumala. Cu toate acestea, laponii sunt blonzi, mai mult finlandezi ca aspect; limba este similară cu finlandeza, deoarece franceza este asemănătoare cu italiana. Yumala în Chukhonian și în Laponă zeu. Laponii sunt mici ca statura si slabi ca putere, apoi se hranesc mai mult cu pesti.6

8. ----- p. 4. Moscova a devenit capitala in secolul al XV-lea.

Cu toate acestea, prințul Ivan Danilovici Kalita a mutat capitala de la Vladimir la Moscova în jurul anului 1320.7

9. ----- p. i. Provinciile vor fi în cele din urmă împărțite.

Provinciile noastre au fost de multă vreme împărțite în provincii și județe și în orașe afiliate.8

10. ---- p. i. Livonia din toate ținuturile nordice este plată

mai informat. Vyatka şi unele altele din nordul provinciei sunt mult mai fructuoase.9

11. ---- p. 11. Moscova stă în mare și frumos

vale. Moscova se află pe mulți munți și văi, de-a lungul cărora zidurile și clădirile înălțate și umilite reprezintă multe orașe, care sunt unite într-unul singur.

12. Privind peste descrierea Rusiei, văd că notele mele ar trebui să fie mult mai lungi decât eseul în sine. În acest scop, sfătuiesc ca M[oltaire] să părăsească în întregime descrierea Rusiei, sau să aștepte

aici ceea ce a compus, care, sub supravegherea mea, poate fi în curând gata. Astfel, așa cum este, Rusia nu poate fi glorioasă, ci mai degrabă dezonorantă și reproșabilă. Descrie domnul V [oltaire), Laponia, Samoiezii și unde sunt principatele și provinciile populate, roditoare și pline de orașe: Yaroslav



Skye, Tferskaya, Volodimer, Nizhnyaya și multe orașe lângă Oka și alte râuri mari?

13. ---- 27. Ola in loc de Olga.11

14. ---- 28. Petru cel Mare a coborât din

patriarh. Este adevărat că așa a fost, totuși, el nu era un suveran pentru faptul că străbunicul său era patriarh.12

15. ---- p. 30. Livonia aduce mai multe venituri decât

Siberia. mă îndoiesc.13

capitolul 2

16. ---- p. 32. Grishka l-a alungat pe Boris. Boris a fost ucis

pe tine ca otrava.

17. ---- p. i. Alți trei falși Dmitriev singuri

după altul. Deodată au apărut uneori patru impostori și nu toți se numeau Dimitrie; dar era un fals prinț August, Lavrentey, Fedor și alții.

18. ---- p. 33. Fiu de episcop de Rostov. Expresie

rău. Ar fi mai bine să scriem: fiul boierului Fiodor Nikitich Romanov, care a fost tuns fără să vrea de Godunov, apoi a fost episcop de Rostov și în cele din urmă patriarh.14

19. ---- p. 34. Acest bătrân era un autocrat sub

numele fiului. Este adevărat că cu [în]. Patr[iarhul] Filaret avea multă putere în regatul domnului ts. Mihail [la] Fedorovich; cu toate acestea, suveranul însuși era atunci la vârsta majoră, deoarece părintele său sosise din Polonia și putea gestiona treburile statului.

20. ---- p. 35. Domnul V[oltaire] nu a mai scris asta

Țaritsa Avdotya Lukyanovna a fost căsătorită cu doamna Ts. M[ikhail] Fedorovich] despre prințesa Maria Volodimerovna Dolgoruky, care a murit la scurt timp după căsătorie.

21. ----- p. 37. G. c. Mihailo Fedorovich nu a făcut-o

nicio schimbare pentru a îmbunătăți guvernul sau ruina





tilos. Foarte nedrept. Moscova a fost construită de posesiunea lui, impostorii au fost eradicați, oamenii au fost adunați și totul a fost pus în ordine.

22. ---- p. 44. Petru cel Mare s-a născut la 28 ianuarie.

În acea lună și dată a încetat din viață și s-a născut pe 30.13 mai

23. ---- p. 46. Prințesa Sofia, cea mai mică din prima

căsătorie. Foarte nedrept. Numărul și ordinea copiilor g. c. Alexei Mihailovici este următorul:

1. Evdokey. 6. Alexey.11. Fiodor.
2. Dmitri. 7. Marya.12. Simeon.
3. Marta. 8. Anna.13. Ivan.
4. Sofia. · 9. Fedosya.14. Petru.
5. Ecaterina. 10. Fedor.15. Natalia.16

24. ---- p. 46. Tatyana este enumerată ca sora prințesei

Sofia A[Lekseevna]. Cu toate acestea, ea era mătușa ei.17

25. --- p. la fel. Sofia a părăsit mănăstirea. Ea inca

atunci nu era tonsurată şi locuia la palat.18

Capitolul trei

26. Întreg acest capitol despre revoltele Streltsy este incomplet și foarte insuficient. O mulțime de defecte. Puteți traduce extrasul meu despre revoltele Streltsy pentru a-l scrie.19

CAPITOLUL PATRU

27. p. 59. De parcă P[etr] V[mare] după căsătorie,

având 17 ani, a trăit doar în lux, neavând alte prerogative în raționamentul tronului. Dar se știe că la vârsta de 14 ani a început să adune o armată regulată, să-i antreneze pe alții și să se antreneze singur.

28. ----- p. i. Les liens sérieux, etc, [legaturi legale

căsătorie etc.]. Ar trebui să fie aruncat complet, la fel ca ses débauches de table20 [sărbătorile răvășite].

29. ----- p. 60. Sueur froide et convulsions, quand il fal-

lait passer un ruisseau [transpirație rece și crampe la traversarea unui pârâu]. Am exemple în care suveranul în copilărie nu se temea de apă și călătorea adesea de-a lungul râului Moscova până la Savva Starozhevsky împreună cu fratele său, Ivan Alekseevici]. Pe aceeași pagină, sunt știri foarte false despre barcă.21

30. ----- pagina 61.

31. ----- În acest capitol, mult a fost luat de la onoarea lui Petru cel Mare

pe care] şi dat lui Lefort.22 Între timp, totul este atât de scurt şi insuficient încât nu poate servi deloc măcar pentru o scurtă istorie a suveranului.

Capitolul cinci

32. ----- p. 73. Scheremetew et Shein originaires de

Prusse [Sheremetev și Shein, originari din Prusia]. Aici, aparent, autorul dorește ca toți generalii să fie străini, întrucât în capitolul al patrulea al celor amuzanți îi consideră aproape pe toți străini.23

Capitolul șase

33. ----- p. 80. Cu suveranul la ambasadă au fost, după părerea mea

Izvestiya: 1) amiralul general Franz Yakovlevich Lefort, boierul Fiodor Alekseevici Golovin, grefierul Dumei Prokofei Bogdanovich Voznitsyn. Țară 81. Consiliul părea să fi fost încredințat lui Naryshkin, Golitsyn și Prozorovsky. Și după științele mele, boierul Tihon Nikitich Streșnev și însoțitorul de cameră, prințul Fiodor Iurievici Romodanovski.24

34. ----- 85. G. V[oltaire] a omis descrierea lui

către P[etru] V[cel Mare] pe gheaţa trecând Dvina.

35. ----- p. i. Prințul d'Armenie. Nu am auzit niciodată de

hal, astfel încât unde era principele Armeniei. Este georgiană.25

36. ■---- p. 106. Preoţii văduvi încetează să mai fie preoţi.

Neadevarat.

37. -----p. aceeași Ce regulament a fost aboli depuis lui

[această regulă a fost distrusă încă de pe vremea lui]. De asemenea, nu este adevărat, pentru că până astăzi tonsura are limitele ei.

38. ----- p. 107. Trei şcoli de instituţii spirituale sub

Nu a existat V[etra] V[etra], iar în Mănăstirea Spassky a fost înființată o școală de către Ts. Feodor Alekseevici. De asemenea, suveranul nu a distrus trei posturi, ci doar a dat libertate.

Capitolul 8

39. ----- p. 16. Narva, un orăşel. Cred că,

putin se spune.

40a. ---- Tot acest capitol este descris pe scurt și nedrept

foarte mult.26 Multe regimente s-au întors cu cinste militară și aproape toată vistieria militară a fost scoasă în buzunare, pe care le-au turnat în cutii din Novy-gorod, în fața Catedralei Sf. Sofia.

Nu. Multe nume rusești sunt scrise incorect.27 Cu toate acestea, apoi puteți corecta modul în care se vor tipări, sau chiar înainte.

a În originalul 30.



7

[DESCRIEREA REVOLȚILOR STRELETSKY ȘI A CONSILIULUI PRINȚEȘEI SOFIA]



MEMOIRE SUR LA PREMIERE REVOLTE DES STRÉL1TZ en 1682

Durerea cauzată țarului Fedor Alexéewitsch de moartea primei sale soții Agafia sau Agathe Simeonowna și de cea a fiului său, țarewitsch, Elie Feodorowitsch, i-a afectat sănătatea. Ministrul lui preferat a fost atunci Jasikow. Țarul i-a declarat că, având în vedere slăbiciunea sănătății sale și dorind să prevină accidente care ar putea tulbura liniștea statului, în cazul morții sale, intenționează să-l numească succesor la tron pe fratele său Pierre Alexéewitsch. .

Jasykow i-a reprezentat că prințul Jean Alexéewitsch fiind din același pat cu el și cel mai mare dintre Pierre, a devenit moștenitorul său natural. Țarul ia obiectat că tenul prințului Ioan era prea slab,

adăugând că Petru, dimpotrivă, avea o constituție robustă; că Providența îi dăduse, pe lângă asta, talente deosebite și că astfel era mai demn să-i succedă.

Favoritul resentimentat al unor dispute pe care le avusese cu Narischkins, a făcut tot ce a putut pentru a-l înlătura pe Prințul Peter de pe tron. El l-a sfătuit chiar pe țar să se recăsătorească fără întârziere, pentru a da succesori Imperiului. Am vorbit de mai multe ori, a adăugat el, cu medicii despre sănătatea dumneavoastră; toți mi-au răspuns că în puțin timp vei fi pe deplin însănătoșit și că vei trăi mult.





Țarul instruit după sfatul lui Jasykow s-a recăsătorit cu Marfa Matfewna din familia lui Apraxin, dar la scurt timp după ce boala sa s-a înrăutățit și a murit la 27 aprilie în anul 1682. Cu două zile înainte de moartea sa, streliți, maltratați de lor colonei, care îi angajau în tot felul de muncă, nu-i scuteau nici măcar în zilele de sărbătoare și le tăiau salariul sub diverse pretexte, au prezentat țarului o cerere, în care cereau să fie mulțumiți de toate plângerile lor. Au ales unul dintre camarazii lor să o ducă la biroul Strelitzia. Doumnoi dworanin, sau consilierul cancelariei, Paul Petrowitsch Jasykow, a primit-o, a promis că va raporta knés Juria Alexéewitsch Dolgoroukoi, șeful aceluiași birou și că a doua zi vor avea un răspuns.

Jasykow sa dus mai întâi la knés Dolgoroukoi, dar el nu i-a explicat problema așa cum era. I-a spus că un yvre strelitz venise să-i dea cererea și că chiar vorbise despre genunchi în termeni care nu erau foarte respectuoși. Knés Dolgoroukoi a răspuns că dacă strelitzul era beat, a doua zi trebuia să fie pedepsit cu knout în fața casei de gardă, pentru a da un exemplu celorlalți strelitze.

Același Strelitz s-a întors la birou a doua zi pentru a se interesa de efectul produs de cererea pe care o prezentase în numele tuturor camarazilor săi. I s-a spus că maiestatea sa țariană poruncise să fie pedepsit pentru răzvrătirea sa și să-l pună să dea nodul, pentru a da exemplu tuturor celorlalți. Doi arcași, însoțiți de călău, l-au condus până la locul unde urma să aibă loc execuția. În timp ce se dezbraca pentru a suferi pedeapsa prescrisă de sentință, le striga celorlalți streliți: „Numai cu mărturisirea și consimțământul dumneavoastră, am prezentat cererea, cum ați putut atunci să îngăduiți, să fiu jignit!”

Câteva streliți au alergat primele și și-au eliberat tovarășul după ce i-au maltratat pe arcași și pe călău.

Diakul sau secretarul, care era de față, și care din fericire pentru el nu descălecase, a fugit cu viteză și a alergat să-l informeze pe consilierul cancelariei despre cele întâmplate.

Streliții acestui regiment, care era cel al colonelului Semen Gribojedoff, erau extrem de furioși pe această afacere. Ei s-au adunat în aceeași noapte și în dimineața următoare, au invitat streliții celorlalte regimente să facă cauză comună cu ei și au întrebat cine sunt ceilalți colonei care au furnizat aceleași motive de plângere.

Din douăzeci de colonei, care comandau atunci 22.000 de strelitze, nouă au fost găsiți vinovați. Soții Strelitze au format atunci o hotărâre de a obține dreptate împotriva colonelilor lor sau de a-i masacra pe toți.

A doua zi, 27 aprilie, țarul Feodor Alexéewitsch a murit la ora 16.

Strelitzei au fost chemați la fața locului să meargă cu toții la Kreml, pentru a depune jurământul țarului Petru, declarat succesor, de preferință fratelui său mai mare Iwan Alexéewitsch, pe care sănătatea sa slabă, dificultatea de a vorbi și alte infirmități îl excluseră de la tron. . Au făcut asta cu bunăvoință și apoi s-au întors acasă. Înmormântarea țarului a avut loc pe 28 și strelitzia a tăcut toată ziua aceea; dar pe 29 s-au dus în cete la Kreml pentru a-l cere noului țar, ca cei nouă colonei, pe care i-au numit, să fie arestați în prezența lor, să fie siliți să returneze banii pe care i-au storcat de la ei și plătiți pentru munca pe care o făcuseră pentru ei, despre care au dat o declarație; că, dacă li s-ar refuza satisfacția pe care o cereau, ei și-o vor procura ei înșiși, că și-ar masa colonii, le-ar jefui casele și, prin aceasta, vor găsi ceva care să se despăgubească. Ei au amenințat că nu se vor opri aici și că își vor extinde resentimentele asupra altor câțiva trădători, adăugând că ar putea chiar să coste viața boierilor, pe care i-au numit în cea mai mare parte și care aveau deocamdată mai multă autoritate;





că în cele din urmă nu mai puteau suporta tirania colonelilor lor şi proasta administrare a trădătorilor, care abuzau de încrederea maiestăţii sale.

Un discurs atât de îndrăzneț a intimidat instanța. S-au dat ordin de arestare a celor nouă colonei acuzați de Strelitze. Toate au fost luate în două zile și ținute în Pricase sau Biroul Reuters. Strelitzei au făcut multe rugăciuni ca să fie dați înapoi în mâinile lor și să-și achite curând socoteala cu ei; dar cererea lor a fost refuzată. Pe de altă parte, li s-a asigurat că maiestatea sa țariană îi va determina să facă dreptate în așa fel încât să fie mulțumiți. Cu toate acestea, ei nu au fost mulțumiți de această promisiune și au insistat asupra extrădării colonelilor lor.

În sfârşit, unii boieri, îndrăgiţi de Strelitze, şi câţiva episcopi, faţă de care însă nu au dat dovadă de prea multă deferenţă, au rezolvat această afacere într-o manieră de care streliţei păreau mulţumiţi. Colonelii au fost condamnaţi să le plătească pretenţiile conform socotei pe care le-au dat şi au fost eliberaţi de acuzaţiile lor. Ei au promis în același timp că vor pune în locul lor și alți șefi, de care să fie mulțumiți. Soții Strelitze susțineau că era necesar să se dea nodul colonelilor lor, care de foarte multe ori îi maltrataseră într-un mod nemiloasă.

Dar această pedeapsă a fost atenuată. Li s-au dat battog-gues, care a fost executat la 1 și 2 mai în piața publică din fața biroului neutrilor. Colonelii au fost dezbrăcați până la cămăși și după ce au fost întinși pe burtă, doi bărbați i-au bătut pe spate cu bețe mici, la fel de lungi, până când streliții au mărturisit că este suficient. Printre colonele au fost unii împotriva cărora strelitzia era cea mai însuflețită și cărora li se repeta aceeași pedeapsă de trei ori. Cei pe care strelitzei i-au urât cel mai puțin au fost cruțați și au primit mai puține lovituri. Toate acestea s-au făcut după bunăvoința lor și nimeni nu a îndrăznit să-i contrazică.



După această execuție, streliții au mulțumit domniei sale pentru buna dreptate care le-a fost făcută, iar colonelei au adus banii, pe care trebuiau să îi plătească. Unii au fost forțați să dea până la 2000 de ruble și mai mult. Cei care au fost cei mai prompti la plata au fost primii eliberati. Ceilalți, care erau mai încet, primeau bătăi în picioare în fiecare zi timp de două ore la rând, iar asta a durat până au plătit. Totul a fost plătit în opt zile. Colonelii au fost ulterior eliberați și eliberați din funcție, după care s-au retras pe pământurile lor.

Condescendența arătată față de Strelitze nu putea să nu fie urmată de multe neplăceri. Ei fac în mod continuu cunoscut în discursurile lor că alegerea noului țar nu fusese făcută în reguli, că nu le venea să creadă, că cel mai în vârstă prinț Iwan Alexée-witsch era incapabil să domnească din cauza infirmităților atribuite lui și cu atât mai puțin că el însuși refuzase să accepte coroana, că era opera câtorva trădători, principalii fiind Narischkins, tatăl și fratele țarinei văduve, mama lui Petru I, atunci în vârstă de zece ani. Ei chiar au spus deschis că nu vor să se lase conduși de Narischkins și de Artemon Sergeewitsch Matfeew, care urma să se întoarcă din exil, și că îi vor ucide pe toți mai devreme.

Prințesa Sophie, nefiind în stare să îndure că fratele ei Iwan să fie exclus de pe tron, a avut grijă să stimuleze prin creaturile ei acest spirit de sediție în rândul strelitziei. S-a gândit, totuși, că ar trebui mai întâi să folosească cele mai puțin violente mijloace pentru a-și atinge scopul. În acest scop ea a chemat în casa ei pe prințesele sângelui, pe patriarhul, pe înaltul cler, pe boierii, pe generalii, pe nobilimea și pe negustorii de prim ordin. Ea a reprezentat acestei

adunări că prințul Ioan, prin dreptul său de naștere, trebuie neapărat să urce pe tron și că acesta era chiar singurul mijloc de a preveni necazurile și războaiele civile. Toate regimentele Strelitzia, a adăugat ea, doresc să-l vadă pe tron pe prințul Ioan, care este mult mai în vârstă decât





Prințul Peter, care fiind încă în copilărie, nu este capabil să guverneze statul. Părerile Prințesei Sophie în toate acestea erau să se vadă pe ea însăși în fruntea afacerilor, pe care nu avea să nu o apuce din cauza ascendenței ei asupra minții țarului Ioan și a slăbiciunii sănătății acelui prinț. Sufletul tuturor acestor intrigi a fost boierul Iwan Michailowitsch Miloslavski, un om isteț și perspicace, rudă apropiată a Sophiei din partea mamei.

Patriarhul i-a explicat prințesei motivele care l-au determinat pe țarul Feodor Alexeewitsch să-l prefere pe prințul Petru; dar ea i-a răspuns, că nu-i de ajuns, că trebuie să ceară părerea streliţelor, şi a oamenilor, şi să se bazeze pe voia lor. Patriarhul și clerul au răspuns că prințul Petru fiind deja numit pe tron și recunoscut ca suveran, nu aveau nicio putere să-l detroneze.

Prințesa, disperând să-l poată exclude pe Pierre, s-a rugat ca măcar fratele său Jean să fie asociat cu el. Patriarhul a împărtășit că administrarea mai multora era supusă multor neplăceri, că ar trebui să existe un singur țar și că așa a voit Dumnezeu. După care a făcut o reverență și a părăsit adunarea.

Prințesa l-a trimis imediat pe Miloslavskoi să implore ajutorul Strelitzelor, să-l ridice pe tron pe prințul John Alexeewitsch. I-a făcut să promită o creștere a salariului și alte bonusuri.

Miloslavskoi a reușit prin intrigile sale să pună strelitzia în întregime în interesul prințesei. Dar, cum trebuia să înțeleagă că întreprinderea nu va reuși conform dorințelor sale, a afectat o boală și a luat toate măsurile de precauție posibile pentru a se feri de bănuială. Trei curteni – Alexandru Miloslavskoi și doi frați Tolstoi –, precum și doi colonei streliți Ziegler și Oserow, au condus între timp întregul complot și au convenit în secret cu strelitzia ce să facă. Între timp, boierul Iwan Maximo-witsch Jasykow, care fusese favoritul regretatului țar Feodor Alexée-





witsch și Alexei Timofejewitsch Likatschow au fost lipsiți de locurile de muncă. Primul a fost marele cămăril, iar al doilea trezorier. Li s-a interzis să apară în prezența noului țar: dar li s-a permis să vadă

tânăra țarina văduvă. Fiul cel mare al lui Narischkin, un tânăr de 23 de ani, a fost numit boier și mare maestru de artilerie. Mulți oameni au crezut că acest birou nu este potrivit pentru vârsta lui. Celălalt frate Afonassei sau Athanase Kirilowitsch, în vârstă de vreo douăzeci de ani, avea slujba de komnatnoi stolnick cu țarul Pierre Alexéewitsch.

Aceste aranjamente au sporit murmurele strelitzelor avertizați, de altfel, de prințesa Sophie împotriva familiei Narischkinilor.

Boierul Artemon Sergeewitsch Matfeeff, la întoarcerea din exil, s-a oprit în cartierul Moscovei. Nu avea nicio dorință mare să intre în oraș, înainte de a fi asigurat că spiritele acre încep să se înmoaie. Dar, întrucât acest domn era la fel de respectabil prin vârsta lui, precum și prin experiența sa desăvârșită atât în afacerile politice, cât și în cele militare, prezența sa a fost considerată absolut necesară în această criză. Majestatea Sa a trimis înaintea lui una din propriile sale trăsuri, în care a ajuns în oraș pe 11 mai și s-a îndreptat spre casa lui, care fusese pregătită să-l primească. A doua zi a mers la tribunal și a fost primit acolo cu toată distincția posibilă atât de țarul Petru I și de țarina mamei sale, cât și de toți domnii curții.

I s-a redat mai întâi titlul de boier, precum și toate pământurile și slujitorii lui care se angajaseră în timpul exilului în slujba altor stăpâni. Pe 12, 13 și 14 casa lui nu era goală de o mulțime de oameni, care s-au grăbit să-și marcheze bucuria la întoarcerea sa. I s-au trimis provizii din toate părțile pentru casa lui. Unii streliți s-au dus chiar să-l prezinte în numele tuturor tovarășilor lor cu pâine și sare, așa cum este obiceiul când cineva ajunge sau intră într-o casă nouă. Cu ce politețe și supunere este greu de exprimat





amestecat cu lacrimi pe care le-a primit și i-a îmbrățișat pe cei care l-au vizitat. Nu erau nici măcar cei care nu erau prietenii lui care să nu se bucure de întoarcerea lui. Ei sperau că prezența lui va risipi necazurile care au fost reținute din partea soților Strelitze.

Acest nobil, la sosirea sa la Moscova, nu a fost de acord cu ridicarea bruscă a fiilor lui Narischkin și mai ales pe cea a celui mai mare la o demnitate atât de înaltă. I s-a părut o consecință foarte periculoasă să le fi acordat strelitzelor atât de multă putere asupra colonelilor lor, știind prea bine mintea lor întotdeauna dispusă la revoltă și revoltă, deoarece continuarea s-a dovedit prea bine.

După sosirea lui Matfeew, streliții nu vorbeau decât despre deliberări formate în sfatul boierilor pentru a pune mâna pe autorii a ceea ce ei numeau între ei fapta bună, pentru a-i pedepsi cu moartea și pentru a-i împrăștia pe cei mai mulți dintre ceilalți în garnizoane îndepărtate. Indiscreția lui Iwan Kiri-lowitsch Narischkin a terminat să acre mințile oamenilor. Era un tânăr necugetat care nu i-a crutat nici pe cei mai bătrâni lorzi. Îi împușca adesea pe unii dintre ei de barbă,

ceea ce la vremea aceea era cel mai sensibil afront. Atât de mulți dintre ei s-au plâns de asta în conversațiile lor cu soții Strelitze.

Duminică, 14 mai și a doua zi, strelitzei au spus public că Iwan Kirilowitsch, intrând în garderobă, îmbrăcase haina țarului și că, după ce s-a așezat pe tron, el a spus că coroana nu aparținea nimănui atât de bine ca lui; că tânăra Țarina văduvă și prințesa Sophie i-au reproșat insolența sa, se înfuriase atât de mult încât, ridicându-se brusc de pe scaun, se aruncase asupra prințului Iwan să-l sufoce și că paznicii de la poartă, alergând. până la strigătele prințeselor, singur îl împiedicase. Toate acestea, însă, erau doar zvonuri false, care au fost răspândite cu intenția de a-i face pe Narischkins mai odioși pentru oameni.





Luni, 15/26 mai, pe când boierii erau încă adunați în sfat, s-a auzit deodată un strelitz, care stătea de pază la palatul din fața apartamentului țarului, strigând cu voce tare, că Iwan Narischkin vrea să-l înăbușe pe prințul Iwan Alexéewitsch. Pe teren au strigat la arme. Unii au alergat să sune tocsinul. Majoritatea strelitzelor care se aflau în Kreml au alergat la palat, alții au ocupat porțile și nu au lăsat pe nimeni să iasă. Curtenii care erau la datorie, dintre care unii abia se treziseră, au încercat să se salveze cât au putut. Alții s-au ascuns ici și colo. Mai multe trăsuri aparținând domnilor, care urmau să cadă victimele furiei sedițioșilor, au fost tăiate în bucăți, iar caii schiloditi. Între timp, Petru Tolstoi, emisar al lui Miloslavskoi, a străbătut toate cartierele orașului în care locuiau streliței, strigând cu voce tare că narischkinii l-au sufocat pe prințul Ioan și că streliței trebuie să meargă în grabă la Kreml. Aceștia, deja pregătiți, așteptau doar semnalul. Așa că au fugit ca nebuni la Kreml cu armele, steaguri desfășurate și cu armele cu armele. Când au ajuns în fața palatului, toți au strigat: „Dați-ne pe trădătorii Narischkins, care l-au sufocat pe prințul Iwan Alexéewitsch, sau îi vom măcelări pe toți”.

Boierii Kneh Michel Jurjewitsch Dolgoroukoi, șeful biroului strelitzelor, și Artemon Sergeewitsch Matfeew s-au dus la scara principală și i-au asigurat pe streliți că prințul Iwan Alexéewitsch este sănătos și că iese imediat să-și revină. . Asta i-a linistit putin. Cu toate acestea, prințesa ordonase ca câteva butoaie de țuică să fie împărțite rebelilor sub pretextul de a-i potoli. Țarina Natalia Kirilowna, la rugămințile boierilor, s-a prezentat cu prinții pe scara măreață, însoțită de prințesa Sophie, care i-a deconcertat în întregime pe răzvrătiți. Câțiva dintre ei au urcat scările și l-au întrebat pe prințul Iwan dacă chiar era. Când i-a asigurat de asta, ei

au strigat cu toţii: „Veţi fi ţarul nostru şi veţi pieri toţi trădătorii!” Ei au cerut, în acelaşi timp, ca ţarul Petru să predea sceptrul fratelui său mai mare, ceea ce era obligat să facă. iarăşi: „Dă-ne nouă trădătorii, și mai ales Narischkins, în mâinile noastre să-i exterminăm pe toți și să lăsăm țarina Natalia Kirilowna să fie închisă într-o mănăstire; vom apăra până la ultima picătură de sânge țarul nostru Iwan Alexéewitsch și prințul nostru Peter Alexéewitsch". Knésul Dol-goroukoi și boierul Artemon Matfeew au ieșit pentru a doua oară; iar cel dintâi, coborând marea scară, a vorbit cu blândeţe cu Strelitze şi s-a străduit să-i facă să se întoarcă la datoria lor, asigurându-i că se va avea grijă să-i satisfacă în toate.

Prințesa Sophie, temându-se de efectul convingerilor acestui domn, i-a avertizat pe loc, că dacă nu vor masacra în aceeași zi persoanele ale căror nume erau înscrise pe listă, că li se vor da înapoi, o vor face. ar fi ei înșiși a doua zi.

Acest sfat i-a înfuriat pe Strelitze și nu au vrut să mai asculte nimic. L-au prins pe knés Dolgoroukoi, apoi pe Matfeew și i-au aruncat pe amândoi din vârful scărilor. Cealaltă strelitzia i-a primit pe știuțe și, după ce i-au ucis, și-au târât trupurile goale în piața cea mare din fața Kremlului.

Abia s-a terminat această primă scenă tragică, au plâns din nou și li s-au dat și ceilalți trădători, al căror număr conform listei lor urma să se ridice la 40. Nefiind apariția nimeni, au intrat ei în apartamente.interioare și în biserici. , uitând de respectul cuvenit țarilor, precum și țarinelor văduve și prințeselor, au găsit acolo pe al doilea fiu al lui Narischkin, Afanassei Kirilowitsch. L-au târât de păr până la scara măreață, și l-au aruncat pe șticile camarazilor lor, care l-au masacrat ca pe primii doi, și i-au târât trupul în piață, unde se aflau ceilalți.

Aceeași soartă au suferit și doumnoi diack Lariwon Iwanow și fiul său Wassili, pe care strelitzia l-a găsit și ea într-o biserică.



În timp ce streliții, care se aflau dedesubt, strigau neîncetat: „Trăiască țarul nostru Iwan Alexéewitsch și prințul nostru Pierre Alexéewitsch și să piară toți trădătorii!” cei care se aflau pe scară au continuat să ceară extrădarea lui Iwan Kirilowitsch Narischkin.

Între timp, Fedor Petrowitsch Soltikoff, un tânăr lord, al cărui tată Pierre Michailowitsch Soltikoff era foarte iubit de către Strelitze, și-a pierdut viața în mod nevinovat. Soții Strelitze îl întrebau încontinuu pe Iwan Kirilowitsch și, văzând din spate un tânăr care se grăbea să intre într-o biserică, au exclamat la început: „Există Iwan Narischkin! să se facă cunoscut imediat din cauza marii sperii cu care era. agitati, l-au aruncat pe scari, l-au ucis si i-au târât trupul la ceilalti.casa tatalui sau, care la vremea aceea era bolnav, si i-au cerut scuze.Parintele nu le-a raspuns nimic altceva decat nu, ca era

voia lui Dumnezeu și i-a făcut pe purtători împărătești cu țuică și bere.

Generalul Knés Grigorey Grigoriewitsch Romodanofski a fost găsit la scurt timp după, și trimis ca și ceilalți. Fiul său a fost cruțat, poate pentru că nu era pe listă, sau după cum au spus soții Strelitze, având în vedere faptul că a fost sclav de douăzeci de ani cu tătarii din Crimeea.

Înainte de a se lăsa noaptea, bătrânul boier Knes Juria Alexéewitsch Dolgoroukoi a fost din nou sacrificat furiei Strelitzelor. Acest domn dorind să se întoarcă în casa sa și-a văzut trăsura înconjurată de streliți, care s-au oferit să-l ducă acasă, asigurându-l că prima lor intenție nu fusese să-și omoare fiul; dar că le vorbise cu prea multă asprime și că s-a alăturat lui Artemon Matfeew pentru a-i pedepsi, ei trecuseră la această acțiune într-un prim moment de furie și că i-au cerut iertare pentru asta. Nu îndrăznea să le spună niciun alt motiv decât că era voia lui Dumnezeu. Streliții l-au condus cu mult respect la casa lui, unde i-a pus să dea





coniac și bere la discreție. Când s-au săturat, i-au mulțumit și s-au lăsat de la el. Soția fiului său a intrat în același timp, izbucnind în plâns și plângând pierderea soțului ei. Bătrânul i-a răspuns cu un proverb, deși s-a mâncat știuca, dinții mai rămân. Un strelitz, care s-a oprit în vestibul auzind acestea, i-a chemat pe tovarăși și le-a spus: „Ascultați frații mei, ne amenință din nou. târât cu mâinile și picioarele până la ușa casei lui, l-au omorât acolo, l-au tăiat . de pe mâini și picioare și și-a lăsat trupul în noroi în mijlocul străzii.

Jumătate din strelitzia a rămas în palat peste noapte, ceilalți au păzit porțile orașului, iar câțiva au mers să aducă victimele specificate pe listă. Și-au percheziționat casele, precum și pe cele ale vecinilor.

Mai presus de toate, au făcut toate eforturile imaginabile pentru a găsi un anume doctor, pe nume Daniel von Gade, care fusese primul medic al țarului Feodor Alexeewitsch. Soții Strelitze l-au acuzat că l-a otrăvit pe țar. Vecinii acestui medic au suferit multe jigniri din cauza cercetărilor care s-au făcut asupra persoanei sale. Mai mulți strelitze au intrat unul după altul în casa colegului său pe nume Goutmensch. Cu toate acestea, atunci nu i-au făcut cel mai mic rău. Când s-au întors a doua oară să-l caute, bietul om speriat și crezând că vin să-l ia el însuși, a vrut să se ascundă sub acoperiș. Găsindu-l streliți, l-au luat cu ei spunând: „Ai fost un mare prieten cu Daniel, trebuie să-l fi ascuns undeva. Vă vom păstra câtă vreme va fi găsit”. Dar au avut destulă condescendență pentru a permite soției doctorului Daniel, care era însărcinată, să fie ținută într-o cămăruță separată.

W

On les menaça tous les deux de les faire mourir si on ne retrouvoit pas le docteur Daniel.

În dimineața zilei de 16/27 streliți s-au adunat din nou la Kreml și au lăsat doar câți dintre tovarășii lor erau necesari pentru a păzi porțile. Cei mai îndrăzneți dintre ei au intrat în apartamentele interioare pentru a-i căuta pe Narischkins. Negăsindu-i, i-au masacrat mai întâi pe boierul Iwan Maximovitsch Jasykof și pe doumnoi diak sau secretarul de stat Awerkei Kirilof, precum și pe un colonel rus Grigorei Gorouschkin, pe care i-au târât din casele lor unde se ascundeau. I-au condus la castel, până când s-au adunat toți strelițele. Aceste biete victime, a căror justificare nimeni nu voia s-o audă, au fost aruncate ca ceilalți din vârful scării pe șticile și partizanii strelitziei, care stăteau dedesubt. Trupurile lor goale au fost apoi târâte din Kreml și aruncate lângă cei care fuseseră masacrați cu o zi înainte. O oră mai târziu s-a aflat că l-au găsit pe fiul doctorului Daniel în stradă deghizat. Nimeni nu dorise să-l primească de frica unui astfel de tratament. Strelitzia l-a întrebat unde este tatăl său. El a răspuns că nu știe, după care l-au trimis ca și ceilalți, aruncându-l din vârful scărilor. Dr. Goutmensch a fost masacrat în același mod și nimeni nu a vrut să asculte dovezile nevinovăției sale. Streliți s-au mulțumit să-i spună că, din moment ce Daniel nu a fost găsit, trebuie să plătească pentru el, că a meritat această soartă, apoi că a pregătit medicamentele, care l-au ucis pe țarul Feodor Alexeewitsch. Au vrut să o trateze pe soția doctorului Daniel în același mod. Tânăra văduvă țarina pentru care încă mai aveau un oarecare respect a mijlocit pentru ea și i-a salvat viața. Cu toate acestea, ar fi fost mai greu să o smulgă din mâini pe această sărmană femeie dacă nu ar fi fost zvonul care s-a răspândit că un Narischkin, un tânăr de 20 de ani și văr al celorlalți, ar fi fost prins și omorât pe loc. . Un colonel pe nume André





Aceeași soartă a avut și doctorul numărului celor împotriva cărora au adus plângeri și care au fost găsiți sub altar într-o biserică. După-amiaza, câțiva scriitori au fost din nou târâți în piața principală și au fost supuși aceleiași torturi. Așa se termină această zi. Cu toate acestea, doctorul Daniel și Iwan Kirilowitsch Narischkin fuseseră căutați cu mare grijă pe tot parcursul zilei și în noaptea următoare. Cât despre Kirila Polieuctowitsch Narischkin, tatăl țarinei, ei au reușit în cele din urmă să-i convingă pe Strelitze să-l lase în viață, dar el a fost obligat să se călugărească mai întâi și a fost trimis într-o mănăstire îndepărtată. Viața a fost, de asemenea, acordată celor trei fii ai săi mai mici care, profitând de această dispoziție a strelitziei, au plecat din Moscova fără să piardă o clipă.

În dimineaţa zilei de 17/28 mai, s-a aflat de la Slabodde, suburbia* unde locuiau cei mai mulţi dintre ofiţerii germani, că doctorul Daniel fusese dus acolo în noaptea precedentă în haine de cerşetor; că se ascunsese două zile şi două nopţi prin pădure şi prin împrejurimi, dar că în sfârşit, neputând să mai suporte foamea, intrase în Slabodde, ca să le ceară unor prieteni să mănânce.cunoaştere; ca fusese recunoscut si arestat de vreo strelitzia. Această descoperire a provocat multă bucurie soților Strelitze. Au trimis imediat o trupă de tovarăși care l-au condus de la Slabodde la Kreml în fața apartamentelor țarilor, garotat și în haine de cerșetor, cu o geantă lângă el și pantofi legați la picior cu scoarța de COPAC. Prințesa Sophie și tânăra Zarina văduvă au ieșit primele și s-au rugat ca doctorul să i se acorde viața. L-au declarat nevinovat de moartea țarului Feodor Alexéewitsch, asigurând că el însuși gustase mai întâi toate remediile pregătite pentru maiestatea sa și că țarina, precum și prințesa au făcut același lucru. Nimic din toate acestea nu a reușit să-i facă pe Strelitze să se răzgândească. Ei au exclamat că nu numai că l-a otrăvit pe țar, ci că este un vrăjitor; că găsiseră în casa lui un anume animal marin de mai multe ori



picioare (polip), precum și piei de șerpi pe care le folosea în vrăjile sale și că numai din acest motiv a meritat moartea. Au adăugat chiar brutal: „Știm că Iwan Kirilowitsch Narischkin este ascuns printre voi; dacă ne-o puneți înapoi în mâini, vom fi mulțumiți și vom înceta orice urmărire ulterioară, socotind bine că maiestatea sa îi va avea pe cei care sunt încă însemnați pe lista noastră și care au scăpat, pedepsiți de mâna călăului. . Ne vom întoarce chiar acasă cu condiția să ni se acorde amnistia generală și să nu fim tratați ca niște rebeli pentru ceea ce tocmai s-a întâmplat.

Toate cererile lor au fost acceptate, dar când au vrut să-i implore să nu-i ia viața pe Iwan Kirilowitsch Narischkin și pe doctor, și-au acoperit mai întâi urechile și au repetat neîncetat: „Știm că Iwan Narischkin este ascuns în casa ta, întoarce-l. de bunăvoie, sau vom face atâtea căutări încât în sfârșit o vom găsi; atunci lucrurile ar putea merge și mai rău; este suficient să dăm viață bătrânului Narischkin și celor trei fii ai săi mai mici; Cât despre Iwan Kirilowitsch, el trebuie să moară neapărat de mâinile noastre." Ei i-au rugat să aibă răbdare o vreme. cu chipul Fecioarei pentru a încerca să-i îndoiască pe aceşti barbari, dar a fost în zadar.

În cele din urmă, cea mai mare dintre țarinele văduve, după ce l-a pus pe fratele ei Iwan să administreze sfântul sacrament și extrema ungere, a ieșit cu el. Stătea în spatele ei și al chipului sfânt, pe care Mitropolitul îl purta. Cele două țarine, pe care prințesa Sophie le-a imitat din afectiune, au îngenuncheat și i-au rugat pe strelitze să-l lase pe Iwan Narischkin să trăiască; dar acești pași umilitori au ajuns la nimic. Unul dintre acești barbari, pierzând tot respectul față de țarine, a urcat pe scări și, după ce l-a luat de păr pe Iwan Narischkin, l-a smuls cu forța din mâinile țarinelor și l-a târât în jos pe scări. Noi

l-au condus apoi împreună cu doctorul Daniel într-un loc situat la extremitatea Kremlului pentru a-i aplica pe amândoi la chestiune, rigoare pe care încă nu o exercitaseră faţă de niciunul dintre cei pe care îi masacraseră. A fost un rafinament al cruzimii din partea lor pentru a face moartea mai dureroasă pentru ei. Iwan Narischkin a fost primul care a fost torturat și, în ciuda faptului că a fost chinuit îngrozitor, nu a răspuns nici măcar un cuvânt. Câțiva Strelitze l-au târât apoi în piața mare din fața Kremlului, unde l-au tăiat bucăți și i-au pus capul, picioarele și mâinile pe țepi de fier. Doctorul Daniel a fost aplicat la rândul său la întrebare. Unii streliți au făcut rol de călăi, iar alții au înregistrat tot ce i-a răspuns. La sfârșitul acestei examinări, Leqr părea prea plictisitor, au rupt registrul și l-au târât în piața principală din afara Kreml, unde l-au masacrat și i-au tăiat trupul în bucăți. În toate aceste scene tragice au observat între ei o disciplină foarte exactă. Oricine era convins de cel mai mic furt sau jefuire, era mai întâi pedepsit. De fiecare dată când se producea o nouă victimă, se dădea semnalul castelului să bată cutia și să sune tocsinul, care a continuat atât de mult până când nefericitul a fost târât afară din Kreml și omorât în piața principală. . Când cineva era condamnat la moarte, îl duceau pe scara cea mare din fața palatului și streliții care erau deasupra îl ridicau, ca să-l vadă tovarășii lor, care erau jos; dupa care i-au intrebat: „Fratilor iti doresti?” Cei care erau dedesubt, de-abia au raspuns: „Da, ne dorim”, ca si-au prezentat stiucile si halebardele. Nefericita victima a fost prinsa de maini si de picioare si aruncat de sus pe stiuci, dupa care au târât-o in piata principala din afara Kreml, unde au terminat de ucis-o. Daniel a fost masacrat. Strelitzia s-a prezentat apoi in fata palatului si toti au strigat: " Acum suntem multumiti!



restul tradatorilor dupa buna-i placere. Vom vărsa ultima picătură de sânge pentru siguranța lui, cea a țarinelor, a prințeselor și a prințului nostru". Apoi, cel mai în vârstă prinț Iwan Alexéewitsch i-a rugat să-l scuze de la acceptarea coroanei, deoarece se simțea de o constituție prea slabă. , și nu și-a promis o viață lungă, pe care a cedat-o de bună voie fratelui său Pierre Alexéewitsch. al Prințului Pierre Alexéewitsch. Prințul Iwan a îndoit în cele din urmă Strelitzei prin rugăciunile sale și a obținut de la ei ca țarina vădușă Natalie Kirilowna să rămână cu Petru primul, fiul ei, primul lor plan a fost să o închidă într-o mănăstire.

În cele trei zile în care a durat acest tumult, streliți s-au afectat să spună că au acționat doar în numele țarului Iwan Alexéewitsch, deși le-au păsat foarte puțin de aceste ordine și nu au urmat decât

mișcările capriciului și ale furiei lor. Ei susțineau că, dacă și-ar fi mai întârziat executarea proiectului, ar fi riscat să-și piardă ei înșiși viața, pentru că s-a hotărât să se înarmeze toți valeții cu boieri, al căror număr depășea de cel puțin patru ori cel al Strelitzului, care ar fi avut. a prilejuit un masacru și mai mare, poate că și atunci întreg orașul Moscova ar fi fost ruinat de sabie și foc.

Pe 17/28 mai seara strelitzia a publicat că toți pot veni să-și ia morții și să-i îngroape, ceea ce s-a făcut pe loc. În piața principală au rămas doar trupurile lui Iwan Kirilowitsch Narischkin, cele ale medicului Daniel, ale fiului său și ale medicului Goutmensch. Vedem prin aceasta că spiritul strelițelor era deja puțin înmuiat, de vreme ce dimineața dăduseră să înțeleagă că vor avea toate cadavrele aruncate într-o mlaștină din afara orașului, pentru a fi devorate de câini. În timpul acestui mare tumult nimeni nu îndrăznea să spună strelitzelor un cuvânt care să le fie neplăcut, decât dacă riscau 8*





a pierde viata. Când voiau să intre într-o casă, mai întâi trebuia să le deschidă ușile, să-i dăruiască cu bere și țuică și să le dea bani, dacă le cereau. La 18/29 mai Strelitzia ia proclamat țar și prinț Iwan Alexéewitsch împreună cu fratele său Pierre Alexéewitsch, dându-i întâietate celui dintâi. Boierii partidului lui Petru, intimidați de exemplele tragice pe care le aveau în fața ochilor, au fost obligați să depună jurământul țarului Iwan Alexeewitsch. Soții Strelitze i-au încredințat prințesei Sophie grija administrației. Așa s-a încheiat această primă rebeliune. Prințesa i-a însărcinat pe knés Iwan Hovan-skoi și pe fiul său André cu conducerea biroului strelitzelor, iar în celelalte departamente și birouri a plasat boieri care îi erau devotați. De asemenea, a crescut salariul strelitzelor, judecând toți acești pași necesari pentru a se întări în poziția ei. Knés Hovanskoi și fiul său André, pentru a-și plăti curtea strelitzelor, le-au împărțit sume imense sub titlul de restanțe. Pământurile boierilor omorâți au fost confiscate, efectele lor vândute, iar banii s-au împărțit strelitziei. Prințesa Sophie le-a permis să ridice în marea piață din fața Kreml un monument pe care au înscris numele persoanelor masacrate și crimele atribuite acestora. Mai mult, ea avea scrisori patente trimise streliților, care certificau că aceștia au exterminat trădători și că prin zelul și fidelitatea lor salvaseră viețile celor doi țarewitchi. Acești doi prinți au fost încoronați de Patriarhul Loakim la 25 iunie-6 iulie 1682.

## A DOUA REVOLȚĂ STRELITZ

Knes Chovanskoi era în secret din secta protopopului Abbakum, ale cărui erezii provocaseră o răscoală în rândul oamenilor cu ceva timp înainte. Printre strelitzia erau mulţi dintre aceşti sectari, ţinuţi în lor

erori ale unui anume Nikita Raspope, supranumit sfântul mincinos. Câțiva călugări vagabonzi și desfrânați au atras în această petrecere și câțiva negustori și oameni din dărâmul oamenilor. Planul lor a fost să distrugă adevărata religie și să răspândească erezia lor în toată Rusia. Fiind asigurați, așadar, de un număr bun de partizani și bazându-se pe protecția lui Cho-vanskoi, au făcut ca populația să se ridice.

Pe 5/16 iulie au mers în ceremonie la biserica catedrală purtând în fața lor imagini sfinte, lumânări aprinse și un amvon. Patriarhul Loachim se afla atunci în catedrală cu arhiepiscopii și alți ecleziastici. El i-a îndemnat pe eretici să se întoarcă la datoria lor, promițându-le că vor discuta cu ei în deplină libertate punctele care îi despărțeau. Dar acești fanatici nu ar fi de acord cu asta. S-au apucat chiar să arunce cu pietre în el, numindu-l lup, estorcător, și l-au alungat din biserică cu tot clerul său. Patriarhul a alergat îngrozit în palatul imperial, a intrat în marea sală de audiențe și i-a rugat pe țari să apere biserica. Au chemat-o pe prințesa Sophie și au chemat toți boierii. Hotărârea fermă a fost luată în această adunare de a folosi mijloace viguroase pentru a preveni progresul ereziei.

Boierii la ieșirea din palat i-au anunțat pe streliți că țarii sunt în pericol iminent. Strelitzei bine intenționați au deputat în secret tovarășii lor pentru a-i îndemna să se grăbească la apărarea Bisericii cât mai repede posibil. Ei s-au adunat imediat și au declarat ereticilor adunați că sunt gata să vărseze ultima picătură de sânge pentru adevărata religie. După care au întărit stâlpii din jurul palatului. Chovanskoi, prefăcându-se că nu știe ce se întâmplă, a venit să informeze țarii despre răscoala poporului din cauza religiei. El le-a sfătuit pe Majestățile lor să convoace un consiliu care să liniștească mulțimea, adăugând că este imposibil să se folosească calea armelor pentru a înăbuși această revoltă, deoarece partidul era prea mic.





spart. Țarii l-au întrebat: dacă consiliile se adunau într-o manieră atât de tumultuoasă, ceea ce indica mai degrabă planul formal al unei încercări decât al unui consiliu?

Totuși, acești fanatici și Strelitzei, urmați de falșii lor profesori și de o mulțime de oameni, au intrat în sala de audiențe. Au purtat înaintea lor poze, lumânări, birouri și cărți. Mulți dintre ei aveau pietre ascunse în haine pentru a-și doborî adversarii. Ei au prezentat țarilor o cerere care a fost citită, după care patriarhul a început disputa, iar Athanase arhiepiscopul de Kolmogory a terminat să-i încurce. Acest arhiepiscop urmase aceleași dogme cu ceva timp înainte, dar recunoscându-și greșeala, se întorsese în sânul Bisericii.

Impostorul, neştiind ce să-i răspundă, l-a lovit în faţă, iar ceilalţi au scos strigăte sediţioase. Ţarii au întrerupt şedinţa retrăgându-se în apartamentele lor. Petru cel dintâi ridicând coroana care era pe capul lui a spus: „Câtă vreme îmi va fi încins capul cu această diademă şi sufletul meu va fi în trup, nu voi abandona biserica şi nici religia adevărată. întorcându-mă către boieri. şi alţi domni, a adăugat: „Fă-ţi curaj împotriva duşmanilor noştri comuni”. După care a ordonat să-i alunge pe toţi din palat şi să-l aresteze pe Nikita Raspope împreună cu ceilalţi conducători ai acestor sectanţi. Strelitzei, rămânând fideli datoriei lor, au executat imediat ordinul suveranului lor. Patriarhul şi tot clerul s-au aruncat la picioarele lui Petru I pentru a-i mulţumi pentru sprijinul acordat Bisericii. La 6/17 iulie, impostorul Nikita i s-a tăiat capul în piaţa publică din faţa Kreml. Făptuitorii săi şi vagabonzii au suferit pedeapsa cu knout şi au fost trimişi în exil. Aceste execuţii l-au intimidat pe Chovanskoi şi l-au făcut pe el şi pe adepţii săi; dar au păstrat întotdeauna un resentiment secret.

Cu toate acestea, Strelitzei şi-au ales deputaţi pentru a face reprezentări în faţa ţarilor; iar în loc de numele strelitz, s-au numit infanterie de curte. S-au plâns lui Cho-



vanskoi că li se datora ceva de la colonele lor. În ciuda falsităţii acestei imputări, şeful lor a ordonat fără alte investigaţii să fie mulţumiţi. Colonelilor li s-a ordonat deci să le plătească câteva mii de ruble, ceea ce i-a ruinat pe cei mai mulţi dintre aceşti ofiţeri.

Favoarea de care s-a bucurat Chovanskoi faţă de Prinţesa Sofia ia dat naştere planului de a se răzbuna pe Miloslavskoi cu care avusese unele dispute. Şi-a aruncat ochii pe strelitze pentru a-l măcelări. Curând au căutat o oportunitate de a-l satisface pe Chovanskoi. Dar Miloslavskoi a cedat pentru o clipă furtunii şi s-a retras în secret pe pământurile sale. El a reapărut, însă, ceva timp mai târziu la tribunal. El l-a acuzat pe Chovanskoi în faţa prinţesei Sofia că a vorbit cu afectiune în public despre naşterea sa înaltă, că a spus că este descendent din regi şi că s-a lăudat chiar că se va recăsători cu una dintre prinţese. Sophie era indignată de îndrăzneala lui; dar ea a ascuns-o cu pricepere, pe deplin hotărâtă să-i facă să izbucnească indignarea când va veni momentul.

## A TREIA REVOIE

Chovanskoi, în bune relaţii cu Strelitze, s-a ocupat cu sarcina de a consolida erezia şi de a pune ultima parte la întreprinderea sa criminală. Ţarii informaţi despre intrigile sale secrete, au plecat la 29 august de la Moscova la Kolomenskoe, luând cu ei pe toţi boierii şi pe ceilalţi domni ai curţii.Chovanskoi nu bănuia că trebuie să meargă mai departe.

La 2 septembrie, a fost găsită ataşată la porţile palatului Kolomenskoe o scriere în care se avertizează că Chovanskoi, fiul său şi adepţii săi

pun la cale o conspirație împotriva vieții suveranilor lor, a patriarhului și a boierilor; că s-au gândit chiar să se facă stăpâni ai Imperiului. Acest sfat i-a obligat pe țari să părăsească Kolomenskoe chiar în acea zi spre satul Worobievo, unde i-au însoțit țarina văduvă Natalie Kiri-lowna și prințesa Natalie Alexeewna.





Pe 6 au mers la mănăstirea Savin. De îndată ce Chovanskoi și Strelitzia au aflat de înstrăinarea țarilor, au început să se pocăiască de întreprinderea lor.

Țarii au trimis porunci de la mănăstirea Savin în toate orașele să adune trupe și să le conducă la mănăstirea Treimii pentru a-și proteja suveranii de întreprinderile strelitziei. În același timp, Chovanskoi a primit ordin să meargă acolo, dar nu a făcut-o. Domnii, după ce au primit ordinul, au strâns câte trupe au putut, s-au grăbit la mănăstirea Treimii și s-au încurajat unii pe alții să facă toată diligența posibilă. Au ajuns acolo la un număr de aproximativ o sută de mii de oameni și i-au rugat pe țari să se arate trupelor. Majestățile lor s-au dus în tabără și le-au dat socoteală despre planurile criminale ale Strelitziei. Domnii, indignați de lașitatea boierilor, comandanților și locuitorilor Moscovei, i-au amenințat că îi vor tăia în bucăți pentru că nu și-au apărat suveranii și le-au dat atâta libertate strelițelor. Cât despre domnii orașelor vecine, au adăugat ei, trebuie să fie degradați în noblețe și numărați printre streliții răzvrătiți, pentru a-i pedepsi pentru neglijența în apărarea stăpânilor și pentru că i-au lăsat pe streliți în pace, în loc de a-i pedepsi. aspru.

Țarii și-au lăudat zelul, dar le-au interzis să meargă la orice exces. Aceștia au insistat însă asupra pedepsei revoltaților, reprezentând că dacă acest curs nu va fi urmat, aceștia vor deveni insolenți în viitor și se vor ridica cu prima ocazie. Majestățile lor, asigurate de fidelitatea lor, au reținut doar o parte din ei cu ei și i-au trimis pe ceilalți acasă. Înainte de plecarea lor, țarii le-au acordat ofițerilor principali o mărire a salariului lor și au împărțit pământ altora.

Michel Pleschchééff, Cyrille Klopoff, Basile Pouschkin, Jean Tiapkin, Jean Soukanin și Jean Gorokoff au primit ordin să rămână la Moscova pentru a urmări dezbaterile soților Strelitze.





Țarii, la sosirea în orașul Wosdwischenskoie, bănuiau că Chovanskoi nu se va supune unui al doilea ordin decât primul. Au decis să se ascundă și i-au scris o scrisoare plină de afecțiune, în care îi lăudau serviciile, îi făgăduiau gratuități și îl îndemnau să vină să li se

alăture pentru a participa la un consiliu. Un ton atât de măgulitor și primirea apropiată a hatmanului, care se afla în drum spre Moscova, i-au făcut pe Chovanskoi și pe fiul său să cadă în capcană. Nu i-au dat timp să ajungă la Wosdwischenskoe, a fost arestat în orașul Pouschkin cu 37 de strelitzie care l-au însoțit.

Jefuiile și alte excese pe care le comiseseră, infracțiunea de răzvrătire prin care au fost atacați, au determinat instanța să-i pună în discuție. Ei și-au mărturisit crimele pentru a căror ispășire au fost decapitati la Wosdwischenskoe. Knésul Iwan Chovanskoi, un alt fiu al celui care tocmai fusese executat, a fugit la Moscova, unde a căutat să ridice strelitze, pretinzând că execuția tatălui său, a fratelui său și a strelitzelor au fost efectuate fără ca participarea și ordinea țarilor, și fără a fi fost precedată de vreo examinare preliminară.

La această veste, strelitzia a sunat la tocsin, a bătut pieptul, a luat armele, s-a hotărât să meargă la mănăstirea Treimii să pună totul la foc și la sabie. Aflând de fiecare dată că numărul trupelor care mergeau la țari creștea în fiecare zi, teroarea s-a cuprins între ei și s-au gândit să se întărească la Moscova pentru a susține acolo un asediu în caz de nevoie.

Țarii i-au scris Patriarhului informându-l despre execuția lui Chovanskoi. Colonelul Pierre Zinoviev i s-a încredințat scrisoarea. Numai cu greu a scăpat de furia strelițelor, care l-au condus la patriarh și i-au poruncit să citească scrisoarea cu voce tare. Furia lor a crescut când au auzit citirea execuției lui Chovanskoi; au jurat să o răzbune în sângele tuturor domnilor.





Zinovieff i-a informat pe țari la întoarcere despre răscoala strelitziei, care i-a determinat să plece la mănăstirea Treimii. Cu toate acestea, strelitzia, comparând numărul lor mic cu toate trupele care se aflau lângă țari; aflând, de altfel, de zelul cu care pretindeau că-și apără suveranii, pocăința a luat locul revoltei. Ei s-au dus la patriarh și l-au rugat să mijlocească pentru ei, făgăduind că se vor menține în limitele datoriei și ascultării. Patriarhul le-a reproșat puternic răzvrătirea lor și totuși le-a promis că va merge la mănăstirea Treimii pentru a le cere iertare de la țari. L-au rugat să nu meargă el însuși acolo, ci să se mulțumească să trimită acolo arhiepiscopi în numele lui, pentru că plecarea lui i-ar scufunda în deznădejde. Patriarhul nu a obținut cu ușurință iertarea Strelitziei; le-a fost totuși acordată cu condiția ca blasterele rebeliunii să fie livrate. Trei mii șapte sute de oameni s-au despărțit de restul strelitziei și au cerut timpul necesar pentru a se pregăti pentru moarte. Ei s-au despărțit de familiile lor, și-au pus frânghii în jurul gulerului și au purtat topoare și blocuri. În această stare s-au dus să-l găsească pe patriarh, pe care l-au rugat din nou să vorbească în favoarea lor suveranilor pentru a-și salva viața și au încercat să pună pe prințese în interesul lor. Principesele și patriarhul urmați de clerul principal s-au dus la Mănăstirea Treimea, unde a mers și

strelitzia. La sosirea lor, au fost înconjurați de trupe și au fost percheziționați pentru a vedea dacă aveau arme ascunse. După care streliți s-au prosternat în fața palatului și și-au pus capul pe blocuri. Soțiile și copiii lor care îi urmaseră s-au adresat țarilor, țarinei și patriarhului și le-au cerut milă în favoarea soților lor. Țarina Natalia Kirilowna și-a amintit în acel moment de moartea crudă și ignominioasă a fraților săi, de descurajarea tatălui ei, de insulta adusă autorității suverane, de spaimărea tinerilor monarhi, aceea de care ea însăși fusese prinsă. Toate



aceste reflecții au ținut-o o vreme nehotărâtă cu privire la iertarea celor vinovați. Contemplând însă șuvoiele de sânge care urmau să curgă, atins de postura umilitoare a patriarhului îngenuncheat în fața ei și sensibil la lacrimile soțiilor și copiilor vinovaților, resentimentele a lăsat loc compasiunii. Ea i-a implorat pe țari cu lacrimi să-i ierte. Țarii au deschis ferestrele apartamentelor lor, i-au mustrat pe streliți și i-au iertat. Aceștia s-au ridicat imediat și s-au prosternat de mai multe ori în fața suveranilor lor, după care s-au retras.

Pe 6/17 noiembrie cei doi monarhi s-au întors la Moscova, unde au făcut o intrare impunătoare în uralele poporului. Majestățile Lor au publicat acolo grațierea acordată soților Strelitze. Domnii care s-au repezit în ajutorul lor au fost răsplătiți și, pentru o mai mare siguranță în viitor, li s-a ordonat să se stabilească la Moscova. Așa se încheie această revoltă.

## REGENȚA PRINȚESEI SOPHIE

Țarul John Alexeewitsch s-a născut infirm. Fratele său mai mic, departe de a se ocupa de distracțiile copilăriei, s-a aplicat cu gust la studiul artei militare și al altor științe utile. Prin urmare, prințesei Sofia nu i-a fost foarte greu să se facă stăpână a tuturor treburilor.

Evoluțiile militare nou introduse nu sunt pe placul strelitziei. Din tot acest corp, Petru I iubea doar regimentul de la Soukareff, a cărui fidelitate îi era cunoscută și care în ultima rebeliune nu avusese nicio informație cu rebelii. Așa că Petru primul l-a ținut mereu aproape de persoana lui. Celelalte regimente au încercat să inspire neîncredere în Prințesa Sophie, cu ocazia noului exercițiu militar pe care îl introdusese Petru I. Prințesa, pentru a-și întări autoritatea, a încredințat slujba strelitziei lui Tscheglovitoi, consilier privat, care era în mare măsură.

favoare cu ea. Departamentul de Afaceri Externe a fost conferit lui Knés Basil Galitzin. În același timp, i s-a ordonat să-și asume titlul de vicerege de Nowgorod și de păstrător al sigililor. Ea a numit o parte din creaturile ei coloni ai strelițelor și a vrut ca numele ei să fie găsit în rânduielile cu cele ale împăraților, iar bustul ei cu cel al țarilor de pe monede. Boierii, nobilimea și poporul își iubeau suveranii și doreau cu ardoare ca ei să ia frâiele guvernării în mâinile lor: dar nimeni nu îndrăznea să vorbească de teama vreunei noi întreprinderi din partea Strelitzelor.

În acest moment au sosit la Moscova ambasadori de la Regele Romanilor și Regele Poloniei. Prințesa Sophie le-a oferit o audiență cu toată măreția posibilă.

Pacea perpetuă pe care tocmai o încheiase cu polonezii a dat naștere ideii de a întreprinde vreo expediție militară, care a servit în egală măsură să dea strălucire autorității ei și să o cimenteze. În acest scop, ea a adunat o armată de 200.000 de oameni și a trimis în Crimeea sub ordinele knés Wassili Galitzin. Acest domn era atunci prim-ministru, dar realizând că Tscheglowitoi avea mai multă influență în afaceri decât el și că înființarea trupelor regulate, făcută de Petru primul, a avut un succes vizibil, nevoia de a se pune în fruntea trupelor i-a servit. ca pretext pentru a se absenta de la tribunal. Prin urmare, el a făcut prima uvertură prințesei Sophie a acestei expediții. Petru primul a făcut toate eforturile pentru a se opune acesteia; dar a fost în zadar și prințesa a biruit.

Armata nu a intrat în campanie decât foarte târziu, ceea ce a dat timp tătarilor din Crimeea să ardă toată iarba din deșerturi, ceea ce a deranjat foarte mult armata rusă. Această lipsă de furaje l-a forțat chiar să-și revină pe pași fără să fi întreprins nimic. Prințesa, pentru a salva aparențe, a lăudat conduita generalilor și i-a răsplătit.



Unii ofițeri superiori ai Rusiei Mici l-au acuzat pe Iwan Samoilowitz, Hettmanul lor, că a scris Crimeei să ardă fânul în deșert. Această acuzație a adus-o lui knés Galitzin, el a vorbit despre ea prințesei, care a dat locul lui Samoilowitz lui Mazeppa.

Pierre I, nemulțumit de serviciile generalilor angajați în armată și susținând cu nerăbdare autoritatea absolută asumată de prințesa Sofia, a intrat în apartament, unde a ținut sfat cu boierii. Țarul i-a reproșat lui Galitzin că a comis excese în țările prin care trecuse și că a dezbrăcat frontierele extinzându-și prea mult trupele. Galitzin, pentru toate scuzele, a promis că va intra devreme pe teren și înainte ca iarba să fie uscată de căldură.

Țarul, perseverând în sentimentul său de a asigura frontiera, le-a ordonat lui Knés Galitzin, Knés Michel Romodanowskoi și Abraham

Chitroff să păzească liniile Belgorodului cu câte un regiment de infanterie fiecare, care forma un corp de 30.000 de oameni. Pierre primul i-ar fi dorit foarte mult să facă campanie; dar nu era major.

Cu toate acestea, prințesa Sophie, fără să țină cont de ordinele fratelui ei, i-a ordonat prințului Wassili Galitzin să se întoarcă în Crimeea cu armata sa. S-a supus și în curând a intrat într-o aventură cu tătarii în câmpie, care se numește Negru. Nu a existat niciun avantaj marcat de nicio parte, iar campania s-a încheiat în luna iunie. Prințesa nu a omis să aprobe conduita șefilor armatei. Ea le-a dat medalii de aur și de argint și le-a împărțit pământ.

Petru primul a fost departe de a fi mulțumit de această campanie. Văzu cu nemulțumire că Galitzin adusese înapoi armata fără un succes deosebit și fără să fi primit ordinul. Nobilimea care slujise sub el, în concert, a prezentat țarilor o cerere de a se plânge de Galitzin. Ea a explicat acolo că armata a trecut deșerturile și defileurile și





aflându-se în abundenţă de tot felul de provizii, i-ar fi fost uşor să strice întreaga Crimeea; dar că într-adevăr, departe de a profita de avantajele sale, Galitzin o adusese înapoi pe drumuri; că era de presupus că şeful se lăsase cucerit de cadourile Crimeanului Kam, ai cărui emisari fuseseră văzuţi intrând în casa lui. Nobilimea și-a încheiat cererea rugându-i pe țari să-și excludă sora din guvern și să ia ei înșiși frâiele, promițând că va vărsa în acest scop ultima picătură de sânge împotriva celor care i se vor împotrivi.

A PATRA REVOLȚĂ

Prințesa Sophie a informat despre cerere și, temându-se să nu fie obligată să renunțe la autoritatea pe care o avea în mână, ia informat pe Strelitze. Acest soldat, mereu gata de revoltă, a făcut imediat planul de a-l detrona pe țarul Iwan din cauza infirmităților sale și de a-l masacra pe țarul Petru împreună cu văduva, cu mama sa și cu toți domnii care le erau atașați. Prințesa Sophie urma să-i înlocuiască pe tron.

Țarul Petru s-a căsătorit pentru prima dată la 17/28 ianuarie 1689. La 8/19 iulie a aceluiași an, cei doi țari au mers la biserică pentru o ceremonie bisericească. Când cortegiul a părăsit biserica, Prințesa Sofia a vrut să meargă lângă cei doi țari. Pierre I ia reprezentat că pasul ei era contrar obiceiului și că nu ar trebui să fie la această ceremonie. Prințesa, fără a ține seama de reprezentările lui Petru I, a continuat să păstreze locul pe care îl ocupase. Țarul, indignat de mândria și trufia sa, a mers la Catedrala Sfântul Mihail Arhanghelul și de acolo la așezarea Colomenskoi. Acest semn de dispreț a mortificat-o extrem de mult pe prințesă și a făcut-o să grăbească execuția planului ei. Chiar în acea zi, Tscheglovitoi a concertat cu colonei strelitzieni și cu alți oameni nemulțumiți măsurile necesare pentru masacrarea lui Petru I, țarina mama sa,

patriarhul, boierii și cei mai înstăriți negustori și apoi le pradă casele. După care prințesa Sophie urma să fie ridicată pe tron.

Pe la 10/21 august, au avut loc adunări secrete în Kreml, lângă Poarta Sf. Nicolae, în casa unui bărbat pe nume Lykoff, unde se află astăzi armeria. Acolo Tscheglovitoi i-a adunat pe șefii Strelitzelor pentru a delibera cu ei despre mijloacele de a-și desăvârși indignarea. Toate comploturile au fost ținute foarte secrete. La 18/29 august, 4 streliți credincioși s-au repezit la Preobraschenskoi, unde Petru cel dintâi se afla împreună cu cele două țarine, mama și soția sa, și l-au avertizat că cel mai mare număr de streliți mergeau spre Kreml pentru masacrarea țarului și a tuturor domnii din stânga lui; că de aceea trebuia să ajungă undeva în siguranță. Petru I s-a retras la Mănăstirea Treimii, unde a fost urmat de nobilimea atașată de el și de regimentul din Souchareff.

Prințesa Sophie și adepții ei, văzând planul lor zădărnicit de descoperirea complotului lor, au început să tremure pentru ei înșiși. Petru cel dintâi a poruncit boierilor și tuturor celor care aveau vreo slujbă la Moscova să vină să i se alăture fără pierdere de timp. Toată lumea s-a supus, cu excepția lui Knés Galitzin, Tscheglovitoi și a câțiva susținători apropiați ai prințesei.

Această fermitate din partea țarului a obligat-o pe prințesă să recurgă la patriarh, să-i ceară să-și interpună mijlocirea pentru a o împăca cu Petru I și să-i ceară să uite trecutul. Patriarhul, care nu cunoștea complotul, s-a dus să-l găsească pe țar pentru a se achita de ceea ce i-a acuzat prințesa. Dar când a aflat despre întregul complot, groaza pe care o simțise la el l-a determinat să rămână cu țarul. Sofia, nevăzându-l pe Patriarh întorcându-se, a văzut pericolul cu care era amenințată și s-a hotărât să meargă la mănăstirea Treimii cu câteva dintre surorile ei. Ea a ținut în mâini chipul Mântuitorului și a chemat-o pentru a mărturisi nevinovăția lui. L-a întâlnit la Wosdwigenskoe pe Iwan Boutourlin pe un domn



de la chambre, care a venit să-i spună în numele lui Petru primul să nu meargă la Mănăstirea Treimii – sub orice pretext ar fi acesta. Ea nu s-a supus acestui ordin, ceea ce a făcut necesar să-i trimită o a doua interdicție de a merge la mănăstirea Treimii, sub pedeapsa de a fi tratată cu rigoare și fără respect pentru persoana ei. Curând după aceea, boierul Pierre Scherémetoff și Jean Netschaef – locotenent colonel al strelitzelor – au venit să o găsească și au chemat-o să le predea fără întârziere pe trădătorul Tscheglovitoi. Prințesa a făcut

tot posibilul să-l ascundă, asigurându-se mereu că este nevinovat. Cu toate acestea, ea l-a pregătit pentru moarte și i-a administrat uncțiunea extremă. În același timp, țarul Iwan Alexeewitsch și-a deputat guvernatorul pentru a o chema să predea lui Tscheglovitoi și rebelilor. Acest pas al țarului a făcut-o pe prințesă să simtă cât de mult îi căzuse puterea. Prin urmare, ea s-a hotărât să se supună dorințelor țarilor. Rebelii au fost conduși la mănăstirea Treimii. Populația care se înghesuise acolo l-a insultat pe Tscheglovitoi reproșându-i prea marea lui ambiție. A fost chestionat în prezența boierilor, aplicat la o întrebare lungă și dureroasă. Văzându-se convins de martori, a decis să-și mărturisească crimele, pe care le-a scris în scris. După care el și ceilalți rebeli au fost tăiați capul în fața mănăstirii.

Biroul strelitzelor a fost apoi încredințat genunchilor Iwan Troe-kouroff, căruia i s-a recomandat să-i țină în frâu și să-i facă să trăiască în cea mai exactă disciplină.

Prințul Wassili Galitzin, la sosirea sa de la Moscova, a primit ordin să meargă la han cu interdicție de a intra în mănăstire. La scurt timp mai târziu, a fost chemat și arestat pe scara palatului, unde deturnările sale au fost citite în prezența oamenilor. A fost degradat din nobilime, proprietatea sa confiscată și exilată într-un loc foarte îndepărtat.

Petru primul l-a deputat apoi pe knés Troekouroff fratelui său țarului Iwan Alexéewitsch, pentru a-i cere să o angajeze pe Prințesa Sofia să renunțe la toate opiniile ei ambițioase și să





alege o pensionare onorabilă într-o mănăstire. Această prințesă, nevăzând nici un mijloc de a se întreține în postul ei, a renunțat la ea în ciuda ei. S-a despărțit de surorile ei și s-a închis într-o mănăstire unde și-a încheiat zilele. Knésul Fedor Romodanowski era responsabil pentru paza ei cu un detașament de soldați. Persoanele pe care le angajase și care luaseră parte în favoarea ei au fost trimise în orașe mici.

După toate aceste aranjamente făcute, Petru I s-a întors la Moscova cu toată familia, unde a fost primit în aclamațiile poporului. Strelitzerii au stat la sosirea lui în cele mai umilitoare ipostaze. Țarul i-a iertat – cu excepția câtiva dintre liderii lor, care au fost torturați și [care] au fost apoi decapitati. Astfel s-a stins focul revoltei.

Țarul Iwan i-a predat lui Petru primul puterea supremă cu care a fost investit și și-a încheiat zilele ducând o viață privată. Cea mai mare parte a strelitzelor au fost trimise în diferite orașe, ceea ce le-a diminuat foarte mult creditul la Moscova.

A cincea revoltă a

Când Petru I a plecat în străinătate în urma marii sale ambasade, guvernul Imperiului i-a fost încredințat lui Tichon Nikititz Streschneff și knésului Fedor Romodanowski, cu ordin să adune boierii și să le urmeze sfaturile uneori sensibile și critice. . În timpul absenței sale, s-a aflat la Moscova, în luna iunie, că patru regimente de strelitzia, trimise la frontierele Lituaniei pentru a observa pașii polonezilor de acolo, tocmai s-au revoltat — și-au alungat ofițerii care nu doreau să-și împărtășească răzvrătire, și că i-au înlocuit cu tovarășii lor; că luau drumul Moscovei din proprie inițiativă , conducând cu ei tunurile, propunând masacrarea boierilor,

а На полях написано A[nn]o 1698.







toate persoanele de orice considerație și să se opună întoarcerii lui Petru primul. De asemenea, știm că planul lor urma să li se alăture populația Moscovei și să amâne regența Imperiului Prințesei Sophia și surorilor ei.

La prima veste pe care miniștrii le-au avut despre aceasta, au trimis un curier către țar cu un detaliu circumstanțial al descoperirilor pe care le-au făcut. Curierul l-a găsit pe Petru I la Viena, ceea ce l-a obligat pe acest monarh să ia drumul spre Moscova.

Cu toate acestea, boierii care se aflau la Moscova s-au hotărât să-i marșească pe generalii Schein și Gordon împotriva rebelilor. Strelitzei au făcut marșuri forțate la Moscova; şi ajunseseră deja la mănăstirea Învierii, la 50 de wer-stes din Moscova, când cele două armate s-au pomenit faţă în faţă. Generalul Schein i-a deputat pe Strelitze pentru a-i îndemna să se întoarcă la datoria și să-și ceară iertare pentru crima lor. Dar acești sedițioși, departe de a asculta sfaturile salutare date, l-au copleșit pe trimisul generalului cu insulte și reproșuri. De asemenea, ei au respins cu insolență îndemnul generalului Gordon și s-au pregătit serios pentru luptă.

La începutul aventurii, generalii s-au mulțumit să tragă singuri cu praf de pușcă împotriva strelitziei, numai pentru a-i înspăimânta. Dar aceste mingi de foc împotriva trupelor țarului au ucis mai mulți. Aceștia, la rândul lor, și-au adus artileria împotriva rebelilor și i-au atacat în același timp cu atâta îndrăzneală, încât i-au pus în scurtă vreme în bătaie. Un mare număr de streliți au rămas în loc, patru mii au fost luați cu toată artileria și bagajele lor.

Prizonierii au fost duși la Moscova. Întrebarea a fost pusă șefilor lor, care au mărturisit în chinuri că nu au făcut nimic decât la instigarea prințesei Sophie, prin intermediul corespondenței secrete pe care o avuseseră cu ea.

Când țarul s-a întors la Moscova, a luat rolul împotriva răzvrătiților care era pe gustul tuturor domnilor curții și al tuturor locuitorilor acelui oraș. Și-a tăcut clemența pentru a-și etala dreptatea împotriva supușilor care abuzaseră atât de des de prima dintre aceste virtuți. Un număr mare au fost executați, iar restul s-au împrăștiat în provincii îndepărtate sau încorporați în alte regimente; câțiva ani mai târziu chiar numele lor era, ca să spunem așa, dispărut.





Перевод под ред. Т. P. Kravtsa

ЗАПИСКА О ПЕРВОМ СТРЕЛЕЦКОМ БУНТЕ в 1682 г.

Durerea țarului Fyodor Alekseevici, cauzată de moartea primei sale soții Agafya Simeonovna și a fiului său, țarevici Ilya Fedorovich, i-a afectat foarte mult sănătatea. Conducătorul său favorit la acea vreme era Limbile. Țarul l-a anunțat că, știind despre slăbiciunea sănătății sale și dorind să prevină dezastrele care ar putea tulbura liniștea statului în cazul morții sale, intenționează să-l numească pe fratele său Petru Alekseevici ca moștenitor al tronului.

Yazykov ia prezentat că moștenitorul direct era țareviciul Ivan Alekseevici, ca frate vitreg al suveranului, în plus, fratele mai mare al lui Petru. Suveranul nu a fost de acord, invocând sănătatea precară a țareviciului Ivan și a adăugat că Petru, dimpotrivă, era de o constituție puternică și că, în plus, Dumnezeu l-a înzestrat cu talente deosebite, motiv pentru care era mai demn să-l moștenească.

Favoritul, care a avut niște scoruri cu Naryshkins, a făcut tot posibilul pentru a-l îndepărta pe țarevich Peter de pe tron. El l-a sfătuit chiar pe rege să încheie imediat o a doua căsătorie pentru a da statului un moștenitor.

„Am vorbit cu medicii de mai multe ori despre sănătatea dumneavoastră”, a adăugat el, „toată lumea mi-a răspuns că în curând vă veți recupera complet și vă veți trăi mult timp.” Suveranul, încurajat de sfaturile lui Yazykov, s-a căsătorit cu Marfa Matveevna din familie.



Apraksin, dar în curând boala sa s-a intensificat și a murit la 27 aprilie 1682.

Cu două zile înainte de moartea lui, arcașii, asupriți de colonele lor, care îi trimiteau la diverse slujbe, nedându-și odihnă nici măcar de sărbători, și sub diverse pretexte nu le plăteau salarii suplimentare, au înaintat țarului o petiție, în care au cerut pentru a le satisface toate plângerile. L-au instruit pe unul dintre camarazii lor să-l ducă la ordinul Streltsy. Nobilul Dumei sau consilierul biroului, Pavel Petrovici Yazykov, a acceptat petiția, promițând că o va raporta prințului Iuri Alekseevici Dolgoruky, șeful ordinului, și că va da un răspuns a doua zi.

Yazykov s-a dus imediat la prințul Dolgoruky, dar i-a prezentat problema incorect. A spus că arcașul, care a venit la el cu o petiție, era beat și chiar a vorbit despre prinț cu lipsă de respect. Prințul Dolgoruky a răspuns că, dacă arcasul este beat, mâine ar trebui să fie bătut cu biciul în fața casei de mutare, ca exemplu pentru alți arcași.

A doua zi, acest arcaș a revenit la ordin pentru a afla răspunsul la petiția depusă de el în numele tuturor tovarășilor săi. I s-a spus că suveranul a ordonat să-l pedepsească ca rebel și să-l bată cu biciul ca exemplu pentru toți ceilalți. Doi gardieni, însoțiți de un călău, l-au dus pe arcaș la locul execuției. Dezbrăcându-se pentru a accepta pedeapsa stabilită, le-a strigat celorlalți arcași: „La urma urmei, am depus o petiție în numele dumneavoastră și cu acordul dumneavoastră; cum poti sa ma lasi sa fiu dezonorat asa!*'.

Câțiva arcași au alergat imediat și și-au eliberat tovarășul, bătând pe paznici și pe călău. Funcționarul sau secretarul care era și el de față, care, din fericire, încă nu avusese timp să descalece, a plecat în galop și s-a grăbit să-l informeze pe nobilul duma despre cele întâmplate.

Arcașii acestui regiment, comandați de colonelul Semyon Griboedov, au fost extrem de revoltați de acest incident. În aceeași noapte s-au ciocnit unul cu celălalt,





iar dimineaţa le-au propus arcaşilor altor regimente să acţioneze împreună şi au aflat care dintre comandanţii lor de regiment au dat naştere unor asemenea plângeri.

Din cei douăzeci de colonele care comandau 22.000 de arcași în acel moment, nouă au fost găsiți vinovați. Arcașii au decis să-și judece comandanții sau să-i omoare pe toți.

A doua zi, 27 aprilie, la ora 16, țarul Fedor Alekseevici a murit.

Toți arcașii au fost chemați imediat la Kremlin pentru a depune jurământul țarului Petru, declarat moștenitor al tronului, ocolindu-l pe fratele său mai mare Ivan Alekseevici, care a fost îndepărtat de pe tron din cauza slăbiciunii naturale, a limbii legate și a altor boli. Arcașii au jurat credință de bunăvoie, după care au plecat acasă.

Înmormântarea regelui a avut loc pe 28 și toată ziua aceea arcașii s-au purtat calm; dar pe 29 s-au mutat în mulțime la Kremlin pentru a-i cere noului țar ca cei nouă comandanți indicați de ei să fie capturați chiar acolo în prezența lor și să fie obligați să returneze banii reținuți ilegal și, de asemenea, să plătească pentru munca prestată. pentru ei după socoteala prezentată de arcași; arcașii strigau că, dacă li se va refuza cererea, atunci ei vor avea grijă de ei înșiși, vor măcelări pe acești comandanți, le vor jefui casele și apoi vor găsi cu ce să se răsplătească. Ei au amenințat că nu se vor opri acolo, ci își vor scoate nemulțumirea față de alți trădători și au adăugat că acest lucru ar putea costa viața multor boieri nobili, pe care cei mai mulți i-au numit în același timp; într-un cuvânt, că nu mai pot tolera arbitrariul comandanților lor și gestionarea proastă a trădătorilor care abuzează de încrederea suveranului.

Un discurs atât de îndrăzneț a înspăimântat curtea. S-a dispus reținerea a nouă colonei, care au fost acuzați de arcași. Au fost luați în următoarele două zile și ținuți în ordinul Reitar. Arcașii au insistat ca colonelei să le fie predați, iar ei îi vor plăti repede. In aceea





au fost refuzați, dar li s-a promis că suveranul va ordona ca cazul lor să fie judecat în așa fel încât să fie mulțumiți. Cu toate acestea, ei nu au fost mulțumiți de această promisiune și au continuat să ceară insistent extrădarea comandanților lor.

În cele din urmă, mai mulți boieri, îndrăgiți de arcași, și episcopi, față de care arcașii nu le-au arătat însă un respect deosebit, au soluționat această chestiune în așa fel încât arcașii se pare că au fost mulțumiți. Colonelii au fost condamnați să plătească tot ce le cereau arcașii pe cont și au fost scoși de la comandă. În locul lor, arcașilor li s-a promis că li se va da noi șefi cu care să fie mulțumiți. Arcașii cereau ca coloneii, care deseori îi chinuiau fără milă, să fie bătuți cu biciul; dar această pedeapsă a fost comutată. Pe 1 și 2 mai, în piața din fața ordinului Streltsy, au fost bătuți cu batog. Colonelii au fost dezbrăcați de cămăși, așezați în spate, iar doi bărbați i-au bătut pe spate cu vergele subțiri până când arcașii au considerat pedeapsa suficientă. Cei dintre coloneli, pe care arcașii erau mai ales amărâți, au fost pedepsiți de până la trei ori. Cei pe care arcașii i-au urât mai puțin au fost cruțați și au primit mai puține lovituri. Totul s-a făcut după arbitrariul lor și nimeni nu a îndrăznit să-i contrazică.

După acest masacru, arcașii i-au mulțumit suveranului pentru dreptatea care i-a fost făcută, iar coloneii i-au livrat banii pe care trebuiau să îi plătească. Unii au trebuit să plătească până la 2.000 de ruble sau mai mult. Cei care au plătit mai devreme au fost eliberați primii. Alții, care s-au dovedit a fi mai lenți, au stat în dreapta în fiecare zi două ore la rând până au plătit. Plata s-a încheiat în opt zile.

Apoi coloneii au fost eliberați și scoși din posturi, după care au plecat la moșiile lor.

Conivența cu arcașii nu a întârziat să aducă multe consecințe negative. Streltsy a sugerat în mod constant în discursurile lor că noul țar a fost ales ilegal, că nu credeau că bătrânul țarevich Ivan Alekseevici nu era





a putut domni din cauza bolilor care i-au fost atribuite și cu atât mai puțin cred că el însuși a renunțat la tron, iar aceasta a fost opera trădătorilor, dintre care principalii erau Naryshkins, tatăl și fratele reginei văduve, mama lui. Petru I, care la vremea aceea avea 10 ani. Ei chiar au spus deschis că nu vor permite lui Naryshkin și Artamon Sergeevich Matveev, care trebuia să se întoarcă din exil, să-i conducă și că ar prefera să-i omoare pe toți.2

Prințesa Sofia nu a suportat faptul că fratele ei Ivan a fost îndepărtat de pe tron și, cu ajutorul susținătorilor ei, a încercat să aprindă un spirit de indignare în rândul arcașilor. Cu toate acestea, la început a considerat că este necesar să încerce să-și atingă obiectivul prin mijloace nu atât de cool.

Ea a invitat la ea prințesele, patriarhul, clerul superior, boierii, guvernatorul, nobilii și marii negustori. Ea a explicat audienței că țareviciul Ivan, în calitate de cel mai mare, ar trebui să urce cu siguranță pe tron, că numai asta ar putea preveni tulburările și conflictele civile. Toate regimentele de tir cu arcul”, a adăugat ea, „dor să-l vadă pe țarevich Ivan pe tron, care este mult mai în vârstă decât țarevicul Petru, încă tânăr și, prin urmare, incapabil să guverneze statul. influență asupra țarului Ivan și slăbiciunea sănătății sale. Sufletul acestei conspirații a fost boierul Ivan Mihailovici Miloslavski, un bărbat subtil și viclean, rudă apropiată a Sophiei din partea mamei sale.

Patriarhul i-a explicat prințesei motivele care l-au făcut pe țarul Fyodor Alekseevich să-l prefere pe țarevicul Petru, dar ea i-a obiectat că acest lucru nu este suficient, că este necesar să se ceară părerea arcașilor și a poporului și să se supună voinței lor. Patriarhul și clerul au răspuns că, din moment ce țarevicul Petru urcase deja pe tron și era recunoscut ca suveran, ei nu aveau puterea de a-l priva de tron.





După ce și-a pierdut speranța de a-l priva pe Petru de tron, prințesa a cerut ca măcar fratele său Ivan să fie numit co-conducător. Patriarhul a obiectat că împărăția duală prezenta multe neplăceri, că ar trebui să

existe un singur rege și că Dumnezeu a vrut așa. Apoi s-a înclinat și a plecat.

Prințesa l-a trimis imediat pe Miloslavsky la arcași cu o cerere ca aceștia să ajute la ridicarea țareviciului Ivan Alekseevici pe tron. Ea le-a promis o mărire de salariu și alte recompense.[4]

Miloslavsky a reușit să convingă complet arcașii de partea prințesei cu intrigile sale. Dar, din moment ce se pare că se temea că cazul nu se va întoarce împotriva lui, s-a prefăcut că este bolnav și a luat toate măsurile pentru a fi dincolo de orice bănuială. Între timp, toată această conspirație a fost condusă de trei curteni – Alexandru Miloslavski și doi frați Tolstoi, precum și doi colonei de tir cu arcul, Țikler și Ozerov, care au convenit în secret cu arcașii cum ar trebui să acționeze.[5]

Între timp, boierul Ivan Maksimovici Yazykov, favoritul regretatului țar Fiodor Alekseevici, și Alexei Timofeevici Lihaciov au fost înlăturați din posturile lor. Primul a fost o armă-nimic, iar al doilea trezorier. Li s-a interzis să se arate în ochii noului suveran, dar li sa permis să o vadă pe regina văduvă mai tânără.® Fiul cel mare al lui Naryshkin, un tânăr de 23 de ani, a primit titlul de boier și armurier. Mulți au simțit că această poziție nu este deloc potrivită pentru vârsta lui. Un alt frate, Afanasy Kirillovich, în vârstă de aproximativ douăzeci de ani, a fost numit însoțitor de cameră sub țarul Petru Alekseevici.

Aceste numiri au intensificat murmurul arcașilor, înființați de țarevna Sofia împotriva naryșkinilor. Boierul Artamon Sergheevici Matveev, întors din exil, s-a oprit nu departe de Moscova. Nu se grăbea să intre în oraș, dorind să se asigure mai întâi că iritația se potolise deja. Dar prezența acestui nobil, la fel de venerabil...





atât la vârsta sa, cât şi la marea sa experienţă în treburile politice şi militare, a fost considerat absolut necesar prin prisma evenimentelor petrecute. Suveranul a trimis în întâmpinarea lui una dintre propriile sale trăsuri, în care Matveev a ajuns în oraș pe 11 mai și a intrat în casa lui, unde totul era deja pregătit pentru întâlnire. A doua zi s-a dus la palat și a fost întâmpinat cu mare cinste atât de țarul Petru I, cât și de regina, de mama sa și de toți curtenii.

I s-a restituit imediat titlul de boier, precum și toate moșiile și slujitorii săi, care în timpul exilului au intrat în slujba altor stăpâni. În zilele de 12, 13 și 14, casa lui a fost plină de mulți oameni grăbindu-se bucuroși să-i întâmpine întoarcerea. I s-au trimis cadouri din toate părțile. Chiar și câțiva arcași i-au oferit pâine și sare în numele tuturor tovarășilor lor, așa cum se obișnuiește când cineva ajunge sau intră într-o casă nouă. Este imposibil de exprimat cu câtă afecțiune, cu ce smerenie și lacrimi a primit și a îmbrățișat pe

cei care l-au vizitat. Toți, chiar și cei care nu aparțineau numărului prietenilor lui, s-au bucurat de întoarcerea lui. Ei sperau că prezența lui va preveni tulburările, de care se temeau arcașii.

Acest nobil, sosit la Moscova, nu a aprobat deloc o creștere atât de rapidă a fiilor lui Naryshkin, în special a celui mai mare. El credea că puterea acordată arcașilor asupra superiorilor lor amenința cu cele mai periculoase consecințe, din moment ce le cunoștea prea bine temperamentul, mereu dispus la răzvrătire și indignare, pe deplin justificată ulterior.

După sosirea lui Matveev, arcașii au spus doar că Duma boierească a decis să-i captureze pe instigatorii a ceea ce ei numeau între ei o „faptă bună”, să-i execute și să trimită majoritatea celorlalți în orașe îndepărtate. Comportamentul obrăzător al lui Ivan Kirillovici Naryshkin a amărât în cele din urmă mințile.Aceasta era o greblă tânără



care nu i-au crutat pe cei mai bătrâni nobili și chiar și-au tras de barbă, ceea ce era o insultă extremă în acele vremuri. Și mulți dintre ei s-au plâns de asta în conversațiile cu arcașii.

Duminică, 14 mai și a doua zi, arcașii le-au spus tuturor că Ivan Kirillovici și-a îmbrăcat o rochie regală în Camera Maestrului și, așezându-se pe tron, a spus că coroana i se potrivește cu adevărat; când regina văduvă și prințesa Sofia au început să-i reproșeze obrăznicia, s-a înfuriat atât de mult încât, sărind brusc în sus, s-a repezit la țareviciul Ivan să-l sugrume, și numai gardienii, care veneau în fugă la strigătele prințeselor, l-au ținut. din aceasta. Toate acestea, însă, au fost doar zvonuri false care au fost răspândite pentru a restabili în continuare oamenii împotriva Naryshkinilor.

Luni, 15/26 mai, când boierii încă stăteau în Duma, s-a auzit deodată un strigăt puternic: un arcaș, care era de gardă în palatul din fața camerelor țarului, a strigat că Ivan Naryshkin vrea să-l sugrume pe țarevici. Ivan Alekseevici. Imediat a dat alarma, a alergat să tragă alarma. Majoritatea arcașilor care se aflau în Kremlin s-au repezit la palat, alții au ocupat ieșirile și nu au lăsat pe nimeni să treacă. Curtenii, dintre care unii tocmai se treziseră, au încercat să se ascundă cât au putut, în timp ce alții s-au ascuns. Multe trăsuri de nobili au căzut victime ale furiei rebelilor și au fost tăiate în bucăți, iar caii au fost mutilați.7

Între timp, Piotr Tolstoi, un protejat al Miloslavskiilor, călărea prin cartierele orașului în care locuiau arcașii, strigând cu voce tare că Naryșkinii l-au sugrumat pe țareviciul Ivan și că arcașii se grăbesc spre Kremlin. Arcașii, deja pregătiți, așteptau doar semnalul. S-au repezit ca nebuni la Kremlin cu armele, cu bannere desfăcute, luând cu ei armele. Ajunși la palat, toți au strigat: „Dă-ne trădătorii Naryshkins, care l-au sugrumat pe țarevich Ivan Alekseevici, altfel îi vom ucide pe toți”.

Boierii - prințul Mihail Iurievici Dolgoruky, șeful Departamentului Streltsy, și Artamon Sergeevich Matveev - au mers la Pridvorul Roșu și au început să-i asigure pe arcași că țareviciul Ivan Alekseevici este complet sănătos și acum va ieși să le arate. Asta i-a linistit putin. Între timp, Prințesa Sofia a ordonat ca rebelilor să li se dea mai multe butoaie de vodcă sub pretextul că acest lucru îi va liniști. Țara Natalia Kirillovna, la insistențele boierilor, a ieșit la Pridvorul Roșu cu prinții și prințesa Sofia. Acest lucru i-a condus pe rebeli în confuzie. Mulți dintre ei au urcat scările și au început să-l întrebe pe țarevich Ivan dacă era cu adevărat el? fratelui său mai mare, ceea ce a fost forțat să facă. Apoi au început din nou să strige: „Dă-ne trădători, cel mai important - Naryshkins, vom ucideți-i pe toți; întemnițați pe țarina Natalya Kirillovna într-o mănăstire; îl vom apăra pe suveranul nostru Ivan Alekseevici și pe țareviciul nostru Petru Alekseevici! Prințul Dolgoruki și boierul Artamon Matveev au ieșit a doua oară; Dolgoruky, coborând de pe Pridvorul Roșu, a vorbit cu afecțiune cu arcașii și a încercat să-i pună pe calea cea bună, promițându-i că va face totul pentru a fi pe deplin mulțumiți.

Tsarevna Sofia, temându-se de îndemnurile acestui nobil, a trimis imediat să-i avertizeze pe arcași că trebuie să omoare pe toți cei care au fost incluși în lista transmisă astăzi, altfel moartea îi așteaptă ei înșiși mâine.

Acest lucru i-a înfuriat pe arcași și nu au vrut să asculte nimic altceva. L-au prins pe prințul Dolgoruky și apoi pe Matveev și i-au aruncat pe amândoi de pe Pridvorul Roșu. Alți arcași i-au luat pe știuci și, după ce au terminat cu ei, și-au târât cadavrele goale într-o piață mare din fața Kremlinului.11

După acest prim eveniment tragic, arcașii au început din nou să țipe pentru a primi alți trădători,



al căror număr, conform listei lor, depăşea patruzeci. Deoarece nimeni nu ieșea la ei, ei înșiși s-au repezit în camerele interioare și bisericile, uitând de respectul pentru regi, reginele văduve și prințese. Acolo l-au găsit pe cel de-al doilea fiu al lui Naryshkin, Afanasy Kirillovich. L-au târât de păr până la Pridvorul Roșu și l-au aruncat pe vârfurile tovarășilor lor, care l-au omorât, ca primii doi, și au târât cadavrul în piața unde zaceau ceilalți.

Aceeași soartă au suferit și grefierul Dumei Larion Ivanov și fiul său Vasily, pe care arcașii l-au găsit și ei într-una dintre biserici.

Arcașii, care se aflau dedesubt, strigau continuu: „Trăiască suveranul nostru Ivan Alekseevici și țarevicul nostru Peter Alekseevici și lăsați trădătorii să piară!” În același timp, cei care stăteau pe verandă au continuat să ceară extrădarea lui Ivan Kirillovich Naryshkin. .

În timpul acestor evenimente, Fiodor Petrovici Saltykov, un tânăr nobil, al cărui tată era foarte iubit de arcași, a suferit inocent. Arcașii, cerându-l constant pe Ivan Kirillovich, văzând din spate un tânăr care intra grăbit în biserică, au strigat: „Iată-l pe Ivan Naryshkin!” - și l-au prins imediat; deoarece el, îngrozitor de speriat, nu a putut să se numească imediat, ei l-au aruncat de pe verandă, l-au ucis și i-au târât cadavrul la ceilalți, dar, observând greșeala lor mai târziu, aceștia au dus cadavrul în casa tatălui său, care la vremea aceea era bolnav, și i-au cerut iertare. Părintele le-a răspuns doar că aceasta a fost voia lui Dumnezeu și a ordonat să-i scoată pe cei care au adus corpul de votcă și bere.

În curând, ca și ceilalți, prințul Grigori Grigorievici Romodanovski a fost găsit și ucis. Fiul său a fost cruțat, poate pentru că nu era pe listă, sau poate, după cum au spus arcașii, din respect pentru faptul că a petrecut douăzeci de ani în captivitate printre tătarii din Crimeea.

Înainte de căderea nopții, bătrânul boier, prințul Yuri Alekseevich Dolgoruky, a murit și el din furia arcașilor. Când aceasta





nobilul se întorcea acasă, arcașii i-au înconjurat trăsura și s-au oferit să-l scoată; s-au asigurat că nu vor să-l omoare deloc pe fiul său și numai când le-a vorbit aspru și a început să spună, împreună cu Artamon Matveev, că trebuie să fie pedepsiți, nu s-au putut înfrâna în cumpătul lor; în aceasta au cerut iertare de la tatăl lor. El nu a îndrăznit să răspundă nimic, decât că aceasta este voia lui Dumnezeu. Arcașii l-au escortat foarte respectuos acasă, unde le-a ordonat să servească vodcă și bere cât au dorit. După ce au băut, arcașii i-au mulțumit și și-au luat rămas bun de la el. În acest moment, a intrat soția fiului lui Dolgoruky, vărsând lacrimi și plângând moartea soțului ei. Bătrânul i-a răspuns cu un proverb: au mâncat știuca, dar dinții ei au rămas intacți. Auzind acestea, unul dintre arcași, care a zăbovit în pasaj, și-a chemat camarazii și le-a spus: „Ascultați, fraților, încă ne amenință!” Apoi, ca nebunii, s-au repezit înapoi, l-au prins pe bătrân, l-au târât. de brațele și picioarele la ușile de acasă, a ucis și, după ce le-a tăiat brațele și picioarele, a aruncat cadavrul în noroi în mijlocul străzii.

O parte dintre arcași au rămas peste noapte în palat, alții au păzit porțile orașului, iar câtiva oameni au plecat în căutarea victimelor care se aflau pe listă. Și-au jefuit casele și casele vecinilor.

Mai ales cu sârguință căutau un medic pe nume Daniel van Gaden, medicul șef al țarului Fiodor Alekseevici. Streltsy l-a acuzat că l-a otrăvit pe suveran. În timpul căutării medicului, vecinii săi au trecut prin multe umilințe. Mai mulți arcași, unul după altul, au intrat în casa altui doctor, pe nume Gutmensh. Pentru prima dată, însă, nu i-au făcut niciun rău. Când au venit să se uite din nou, nefericitul s-a speriat, crezând că au venit după el, și s-a ascuns în pod. După ce l-au găsit pe doctor, arcașii l-au luat cu ei spunând: „Ești prieten cu Daniel, probabil l-ai ascuns. Nu te vom lăsa să pleci până nu-l găsim.” Au prins-o pe soția lui Daniel și le-au ordonat arcașilor să-l păzească pe Gutmensh,





stând pe Pridvorul Roșu, din care erau aruncați nobilii morți. Cu toate acestea, au avut milă să permită soției însărcinate a lui Daniel să fie dusă într-o cameră mică specială. Ambii au fost amenințați cu moartea dacă doctorul Daniel nu era găsit.

Pe 16/27 dimineața, arcașii s-au adunat din nou la Kremlin, lăsând doar numărul necesar de oameni de pază la porți. Cei mai îndrăzneți s-au repezit în camerele regale în căutarea Naryshkinilor. Negăsindu-i, i-au ucis în primul rând pe boierul Ivan Maksimovici Yazykov și pe grefierul dumei sau pe secretarul de stat Averkii Kirillov și l-au prins și pe colonelul rus Grigori Goriușkin, trăgându-i din casele în care se ascundeau. Au fost aduși la palat, așteptând să se adune toți arcașii. Bietele victime, ale căror scuze nimeni nu le-a ascultat, au fost aruncate din Pridvorul Roșu, ca și restul, pe vârfurile și stufurile arcașilor care stăteau dedesubt. Apoi trupurile lor goale au fost târâte din Kremlin și aruncate lângă cadavrele celor uciși cu o zi înainte. O oră mai târziu au aflat că fiul deghizat al doctorului Daniel a fost găsit pe stradă. Nimeni nu l-a lăsat să intre, temându-se de aceeași soartă. Arcașii au întrebat unde este tatăl său. El a răspuns că nu știe; apoi au terminat cu el, ca și cu alții, aruncându-l de pe verandă. Dr. Gutmensch a fost ucis în același mod și nimeni nu a ascultat dovezile nevinovăției sale. Arcașii l-au anunțat doar că, din moment ce Daniel nu a fost găsit, va trebui să răspundă și, din moment ce a pregătit medicamentele care l-au ucis pe țarul Fedor Alekseevici, merita o asemenea soartă. Au vrut să pună capăt și soției doctorului Daniel. Regina văduvă mai tânără, față de care nu aveau încă puțină considerație, a susținut-o și i-a salvat viața. Dar ar fi fost greu să o smulgă din mâinile lor pe această sărmană femeie dacă în acel moment arcașii nu ar fi auzit că l-au capturat pe unul dintre Naryshkins - un tânăr de 20 de ani, un văr al acelor Naryshkins ; a fost ucis imediat. Colonelul Andrei Dokhturov, dintre cei împotriva cărora arcașii au depus o petiție, găsit de ei în biserică, sub altar,

a suferit aceeași soartă. După-amiaza, mai mulți dintre cărturarii lor au fost târâți într-o piață mare și au fost, de asemenea, uciși. Astfel s-a încheiat ziua. Între timp, toată ziua și toată noaptea următoare, arcașii i-au căutat cu sârguință pe doctorul Daniel și pe Ivan Kirillovich Naryshkin. Cât despre Cyril Poluektovici Naryshkin, tatăl țarinei, în cele din urmă au reușit să-i convingă pe arcași să-i lase viața, dar a trebuit să se tundă imediat, iar apoi a fost exilat într-o mănăstire îndepărtată. Au salvat și viețile celor trei fii ai săi mai mici, care au profitat de această decizie a arcașilor și, fără să piardă timpul, au dispărut din Moscova.

În dimineața zilei de 17/28 mai, din Sloboda, suburbia unde locuiau majoritatea ofițerilor germani, au venit vești că doctorul Daniil, deghizat în cerșetor, a fost prins acolo cu o zi înainte; două zile și două nopți s-a ascuns în apropiere în pădure și, în cele din urmă, neputând suporta foamea, a venit la Sloboda să ceară mâncare de la unul dintre cunoscuții lui; mai mulţi arcaşi l-au recunoscut şi l-au reţinut. Această descoperire i-a mulțumit foarte mult pe arcași. Imediat a fost trimis un detașament, care l-a adus pe doctorul de la Sloboda la Kremlin în camerele regale, legat, în hainele unui cerșetor, cu o geantă în lateral și în pantofi de bast. Prințesa Sophia și regina văduvă mai tânără au ieșit imediat și au cerut să cruțe viața medicului. Aceștia au mărturisit că nu a fost vinovat de moartea țarului Fiodor Alekseevici, au asigurat că el însuși a fost primul care a încercat toate medicamentele pregătite pentru suveran, că atât regina, cât și prințesa au făcut la fel. Toate acestea nu au avut niciun efect asupra arcașilor; strigau că doctorul nu era doar un regicid, ci și un vrăjitor; că au găsit în casa lui un animal de mare cu multe picioare (polip) 12 și piei de șarpe, pe care le folosea la vrăjitorie și numai din acest motiv merită să moară. Au adăugat chiar nepoliticos: „Știm că Ivan Kirillovich Naryshkin se ascunde cu tine; dacă ni-l dai pe mâna, ne vom liniști și vom opri orice persecuție ulterioară, în speranța că suveranul va ordona călăului



pedepsiți pe cei care au rămas pe lista noastră, dar au dispărut. Suntem gata să mergem acasă, dacă doar ne acordă iertare deplină și nu au de-a face cu noi, pentru tot ce s-a întâmplat, ca și cu rebelii.

Toate cererile lor au fost îndeplinite; dar când au început să li se ceară să-l cruțe pe Ivan Kirillovich Naryshkin și pe doctor, și-au astupat imediat urechile și au repetat doar: „Știm că Ivan Kirilovici este ascuns cu tine, trădează-l cu bunătate, altfel îl vom căuta până îl vom găsi. , și atunci va fi mai rău; este suficient că l-am iertat pe bătrânul Naryshkin și pe cei trei fii ai săi mai mici și, cu siguranță, îl vom ucide pe Ivan Kirillovich cu propriile noastre mâini.” Li s-a cerut să aștepte puțin pentru a încerca să-i liniștească pe acești răufăcători, dar totul a fost în zadar.

În cele din urmă, împărăteasa văduvă cea mai mare, după ce a poruncit fratelui ei Ivan să primească împărtășirea și ungerea, a ieșit cu el; ținea în spatele ei și în spatele icoanei purtate de mitropolit. Ambele regine, pe care prințesa Sofia se prefăcea că le imită, 13 au îngenuncheat și i-au rugat pe arcași să părăsească viața lui Ivan Naryshkin; dar aceste încercări umilitoare au rămas fără nimic. Unul dintre răufăcători, după ce și-a pierdut tot respectul față de regine, a urcat în verandă și, apucându-l pe Ivan Naryshkin de păr, l-a tras cu forța din mâinile reginei și l-a târât în jos. Apoi Naryshkin, împreună cu dr. Daniel, au fost duși într-un loc situat la periferia Kremlinului,14 pentru a-i supune pe amândoi torturii, măsură severă care nu fusese încă aplicată niciunuia dintre cei care fuseseră uciși înainte. A fost o cruzime subtilă din partea lor să facă moartea mai dureroasă. Ivan Naryshkin a fost primul care a fost torturat și, deși a fost îngrozitor de torturat, nu a răspuns niciun cuvânt. După aceea, mai mulți arcași l-au târât într-o piață mare din fața Kremlinului, unde a fost spart în bucăți.





bucăți și înțepate pe puncte de fier capul, picioarele și brațele lui.

Doctorul Daniel a fost și el torturat. Unii arcași au jucat rolul călăilor, în timp ce alții au notat ceea ce a răspuns. În cele din urmă, s-au plictisit de interogatoriu, au rupt protocolul și l-au târât pe doctor într-o piață mare din afara zidurilor Kremlinului, unde au ucis și tăiat cadavrul în bucăți.

În toate aceste scene tragice, ei au respectat o disciplină foarte strictă în mijlocul lor. Dacă cineva era condamnat pentru cel mai mic furt sau tâlhărie, era imediat pedepsit. De fiecare dată când era adusă o nouă victimă, informau palatul și băteau tobele și dădeau un semnal de alarmă până când nefericitul era târât afară din Kremlin și ucis într-o piață mare. Cei condamnați la moarte au fost conduși la Pridvorul Roșu din fața palatului, iar arcașii care stăteau deasupra i-au ridicat pentru ca tovarășii lor de jos să-i poată cerceta; apoi au întrebat: „Fraților, vă place?” Cei care stăteau dedesubt au răspuns: „Orice, frumos!” - și și-au înlocuit imediat lăncile și halebardele. zonă mare în afara zidurilor Kremlinului, unde au terminat. Era deja. după amiază când doctorul Daniel a fost ucis.Atunci arcașii au venit la palat și toți au strigat: „Acum suntem mulțumiți. Lăsați suveranul să se ocupe de restul trădătorilor cum vrea. Ne vom da sângele până la ultimele picături pt. reginele, prințesele și prințul nostru”. După aceea, prințul senior Ivan Alekseevici le-a cerut arcașilor să nu-l forțeze să accepte coroana, deoarece el însuși se simte prea slab și nu spera să trăiască mult și, prin urmare, îl concede în mod voluntar fratelui său Peter Alekseevich. Apoi, toți arcașii au strigat în unanimitate: „Salvează, Doamne, sănătatea țareviciului Petru Alekseevici”.

fiul său Petru cel Mare; mai devreme au intenţionat să o închidă într-o mănăstire.

În cele trei zile cât a durat această rebeliune, arcașii au subliniat în discursurile lor că aceștia acționau doar în numele țarului Ivan Alekseevici, deși au acordat foarte puțină atenție ordinelor sale și au fost călăuziți doar de propriul lor capriciu și furie. Ei au susținut că, dacă ar fi întârziat executarea planului lor, ei înșiși și-ar fi riscat viața, întrucât s-a hotărât înarmarea tuturor slujitorilor boierilor, al căror număr depășea de cel puțin patru ori numărul arcașilor; acest lucru ar fi provocat un masacru și mai mare și poate că atunci toată Moscova ar fi fost distrusă de foc și sabie.

Până în seara zilei de 17/28 mai, arcașii au anunțat că permit tuturor să-și ia morții și să-i îngroape, ceea ce s-a făcut imediat. Pe un pătrat mare au rămas doar trupurile lui Ivan Kirillovich Naryshkin, doctorul Daniel, fiul său și doctorul Gutmensh. Asta arată că spiritul arcașilor s-a mai înmuiat deja puțin, de când dimineața au anunțat că vor arunca toate cadavrele în mlaștina din afara orașului pentru a fi mâncate de câini.

În timpul acestei mari confuzii, nimeni nu a îndrăznit să spună un singur cuvânt neplăcut arcașilor fără a-și risca viața. Când voiau să intre într-o casă, trebuiau să le deschidă imediat ușile, să-i trateze cu bere și vodcă și să le dea oricât de mulți bani au cerut.15

La 18/29 mai16 Ivan Alekseevici a fost proclamat rege împreună cu fratele său Petru Alekseevici, cu Ivan pe primul loc. Boierii din partidul lui Petru, înspăimântați de evenimentele tragice care au avut loc sub ochii lor, au fost nevoiți să-i jure credință țarului Ivan Alekseevici. Săgetătorul a încredințat domnia prințesei Sofia. Astfel s-a încheiat prima revoltă. Prințesa i-a încredințat prințului Khovansky și fiului său Andrei conducerea ordinului Streltsy și i-a plasat pe boierii devotați ei în alte ordine și birouri.



Biblioteca „Runivers”



Ea a adăugat și un salariu arcașilor, consideră că toate aceste măsuri sunt necesare pentru a-și consolida poziția.

Prințul Khovansky și fiul său Andrei, pentru a-i servi pe arcași, le-au dat sume uriașe sub pretextul de a returna bani prost plătiți. Pământurile boierilor uciși au fost duse la visterie, s-au vândut lucruri și s-au împărțit bani arcașilor. Prințesa Sophia le-a permis să ridice un stâlp pe o piață mare din fața Kremlinului, pe care erau indicate numele persoanelor ucise și crimele atribuite acestora. În

plus, ea a ordonat să fie distribuite arcașilor scrisori, care atestau că aceștia i-au distrus pe trădători și, cu zelul și loialitatea lor, au salvat viețile ambilor prinți. Ambii prinți au fost încoronați rege de Patriarhul Ioachim în perioada 25 iunie-6 iulie 1682.[17]

## A DOUA REVOLTA STRELETSKY[18]

Prințul Khovansky a aderat în secret la schisma protopopului Avvakum, a cărui erezie nu cu mult timp în urmă a provocat tulburări populare. Dintre arcași, mulți aparțineau schismei; amăgirile lor erau susținute de un anume Nikita Raspop, supranumit Pustosvyat. Câțiva călugări fugiți și destrămați au atras, de asemenea, mulți negustori și oameni din partea de jos până la marginea schismei. Ei intenționau să stârpească adevărata credință și să-și stabilească erezia în toată Rusia. După ce și-au asigurat un număr mare de susținători și bazându-se pe patronajul prințului Khovansky, au ridicat mulțimea.

Pe 5/16 iulie au venit solemn la biserica catedrală, purtând în fața lor icoane, lumânări aprinse și un pupitru. Patriarhul Ioachim se afla atunci în catedrală cu episcopii și alți clerici. El a început să-i îndemne pe schismatici să se supună, promițând că va discuta cu ei toate diferențele fără prejudecăți. Dar acești fanatici nu au vrut să-l asculte. Numindu-l pe patriarh un lup și un om lacom, ei au devenit





a aruncat cu pietre în el și l-a dat afară din biserică împreună cu tot clerul. Patriarhul, alergând îngrozit la palatul regal, s-a repezit în Camera Fațetată și i-a rugat pe suverani să protejeze biserica. Suveranii au chemat-o pe Principesa Sophia si au chemat toti boierii. Adunarea a fost hotărâtă să ia măsuri extreme pentru a preveni răspândirea schismei.

Boierii, părăsind palatul, i-au înștiințat pe arcași că suveranii sunt în mare pericol. Arcașii credincioși și-au trimis pe ascuns tovarășii, îndemnându-i să se grăbească la apărarea bisericii. Arcașii au apărut imediat și au anunțat schismaticii adunați că vor apăra dreapta credință până la ultima picătură de sânge. Apoi au întărit toți paznicii din jurul palatului. Khovansky, prefăcându-se că nu știe ce se întâmplă, le-a apărut suveranilor cu un mesaj că poporul se revoltă din cauza credinței lor. El i-a sfătuit pe suverani să convoace un consiliu pentru a calma mulțimea, adăugând că este imposibil să înăbușe această revoltă cu forța militară, deoarece erau prea mulți schismatici. Suveranii i-au pus o întrebare: sunt catedralele asamblate într-o manieră atât de dezordonată, dezvăluind intenția directă de a nu asambla o catedrală, ci de a încălca răutatea?

Între timp, acești fanatici și arcași cu falșii lor profesori, însoțiți de o mulțime de oameni, au intrat în Camera Fațetată, purtând în fața lor icoane, lumânări, pupitre și cărți. Mulți dintre ei și-au ascuns pietre în haine pentru a-și bate adversarii cu ei. Au dat regilor o cerere, care a fost citită; după aceea, patriarhul a început să le

respingă argumentele, iar Atanasie, arhiepiscopul de Kholmogory, le-a încurcat complet. Anterior, însuși acest arhiepiscop a aparținut schismei, dar, realizându-și greșelile, s-a întors în sânul bisericii. Înşelătorul, neştiind ce să răspundă, l-a lovit pe arhiepiscop în faţă, iar ceilalţi au ridicat un strigăt violent. Regii au întrerupt discuția retrăgându-se în camerele lor. Petru I a ridicat coroana de pe capul lui și a zis: „Atâta timp cât această coroană este pe capul meu și atâta vreme cât sufletul este în trupul meu, voi apăra Biserica și dreapta credință”; apoi, întorcându-mă către boieri și alții





Curtenilor le-a adăugat: „Îndrăznește împotriva dușmanilor noștri comuni.” Apoi a ordonat ca schismaticii să fie alungați din palat și ca Nikita Raspop să fie luată în custodie împreună cu alți conducători. Arcașii, care au rămas credincioși, au executat imediat. ordinul suveranului.Eu, multumesc pentru ocrotirea bisericii.Pe 6/17 iulie, pe piata din fata Kremlinului, falsul profesor Nikita a fost decapitat.Complicii si vagabonzii sai au fost biciuiti si exilati.Aceste executari au inspaimantat. Khovansky și l-au făcut pe el și pe acoliții săi, dar în inima lui au avut răutate.

Între timp, arcașii alegeau opțiuni pentru relații cu suveranii; au început să se numească nu arcași, ci infanterie exterioară. S-au plâns lui Hovansky că șefii le datorează bani. În ciuda falsității acestei acuzații, Khovansky, fără nicio investigație, a ordonat să fie mulțumiți. Drept urmare, șefii au fost condamnați să plătească câteva mii de ruble, ceea ce i-a distrus pe mulți dintre ei.

Khovansky a vrut să folosească bunăvoința prințesei Sofia față de el pentru a se răzbuna pe Miloslavsky, cu care s-a certat. El a decis să folosească arcașii pentru a-l ucide pe Miloslavsky. Curând, arcașii au început să caute o oportunitate de a oferi acest serviciu lui Khovansky. Dar Miloslavsky s-a plecat o vreme înaintea furtunii și a plecat în secret spre patrimoniul său. Cu toate acestea, după un timp a apărut din nou la tribunal. El l-a acuzat pe Khovansky în fața prințesei Sofia, de parcă ar fi vorbit în public despre originea sa înaltă, și-ar fi derivat familia din regi și chiar s-a lăudat că se căsătorește cu una dintre prințese. Sophia era indignată de insolența lui; dar ea a ascuns-o cu pricepere, hotărâtă să-și dea drumul indignării când va veni timpul.19

A TREIA REVOIE20

Fiind de acord cu arcașii, Khovansky a susținut despărțirea și a finalizat pregătirea intenției sale criminale. Suveranii, anunțați despre mașinațiunile sale secrete, pe 29 august

a călătorit de la Moscova la Kolomenskoye, luând cu ei pe toți boierii și alți curteni. Khovansky nici măcar nu bănuia că vor merge mai departe.

Pe 2 septembrie, la porțile Palatului Kolomna a fost bătută în cuie o scrisoare prin care se avertizează că Hovanski și fiul și complicii săi complotează împotriva vieții suveranilor, a patriarhului și a boierilor și chiar doreau să preia puterea. Această știre i-a forțat pe țari să părăsească Kolomenskoye în satul Vorobyevo în aceeași zi, unde au fost însoțiți de țarina văduvă Natalya Kirillovna și de prințesa Natalya Alekseevna. Pe 6 au mers la Mănăstirea Savvin. Înainte ca Khovansky și arcașii să știe despre plecarea suveranilor, au început deja să se pocăiască de ceea ce au început.

De la Mănăstirea Savvin, suveranii au trimis decrete în toate orașele pentru a aduna militari și a-i trimite la Treime pentru a-și proteja suveranii de invadarea arcașilor. În același timp, Khovansky a primit ordin să apară acolo, dar nu a mers. De îndată ce nobilii au primit scrisorile, au adunat cât mai mulți oameni au putut și s-au grăbit la Treime, îndemnându-se reciproc la viteza posibilă a acțiunii. Au adunat vreo sută de mii de oameni și i-au rugat pe suverani să se arate armatei. Suveranii au ieșit la armată și au povestit despre planurile criminale ale arcașilor. Nobilii, revoltați de lașitatea boierilor, comandanților și nobililor moscoviți, au amenințat că îi vor tăia în bucăți pentru că nu-și protejează suveranii și au dat atâta libertate arcașilor. Cât despre nobilii din cetățile din jur, au adăugat ei, ar trebui să fie lipsiți de nobilimea lor și clasați printre arcașii răzvrătiți ca pedeapsă pentru faptul că și-au apărat prost suveranii și i-au răsfățat pe arcași, în loc să-i pedepsească aspru.

Suveranii au aprobat zelul lor, dar au interzis folosirea oricăror măsuri extreme. Cu toate acestea, nobilii au insistat să-i pedepsească pe rebeli, explicând că altfel





arcașii vor continua să fie obrăznici și rebeli cu prima ocazie. Suveranii, convinși de loialitatea nobililor, i-au lăsat pe unii dintre ei cu ei, iar restul i-au trimis acasă. Înainte de plecarea lor, suveranii le-au acordat conducătorilor militari o creștere a salariilor și i-au răsplătit pe restul cu pământuri.

Mikhail Pleshcheev, Kirill Khlopov, Vasily Pushkin, Ivan Tyapkin, Ivan Sukhanin și Ivan Gorokhov au primit ordin să rămână la Moscova pentru a observa acțiunile arcașilor.

Ajunși în satul Vozdvizhenskoye, suveranii au înțeles perfect că Khovansky nu va asculta de cel de-al doilea ordin, așa cum el nu ascultase de primul. Au decis să recurgă la înșelătorie și i-au scris o scrisoare foarte favorabilă, în care îi lăudau serviciile, îi făgăduiau

recompense și îl îndemnau să vină să participe la consiliu. Văzând un astfel de tratament măgulitor, precum și așteptând sosirea iminentă a hatmanului, care era deja în drum spre Moscova, Khovansky și fiul său au căzut într-o capcană. Nu li sa permis să ajungă la Vozdvizhensky și au fost capturați în satul Pușkin, împreună cu 37 de arcași care îi însoțeau.

Nelegiuirea și crimele comise de Khovansky, precum și participarea lor la o rebeliune criminală, au forțat instanța să-i tortureze. Ei și-au mărturisit crimele și le-au ispășit prin moarte; le-au fost tăiate capetele la Vozdvizhenskoye. Prințul Ivan Khovansky, al doilea fiu al celor executați, a fugit la Moscova, unde a încercat să-i ridice pe arcași sub pretextul că tatăl, fratele și arcașii lui au fost executați pe lângă decretul suveranilor și fără nicio investigație prealabilă.

La această veste, arcașii au dat un semnal de alarmă, au bătut tobele, au luat armele, hotărând să meargă la Mănăstirea Treime pentru a trăda tot ce era acolo în foc și sabie. Dar când au aflat că numărul trupelor adunate sub suverani crește pe zi ce trece, frica i-a cuprins și au hotărât să se întărească la Moscova pentru a rezista la un asediu aici, la nevoie.



Suveranii i-au scris patriarhului pentru a-l informa despre execuția lui Khovansky. Această diplomă a fost încredințată colonelului Peter Zinoviev. Cu mare greutate a scăpat de furia arcașilor, care l-au dus la patriarh și l-au obligat să citească scrisoarea cu voce tare. Furia lor a crescut și mai mult când au auzit de execuția lui Hovanski; au jurat să o răzbune cu sânge și să măcelească toți nobilii.

Revenit, Zinoviev i-a informat pe suverani despre rebeliunea Streltsy, care i-a forțat să meargă la Mănăstirea Treimii. Între timp, când arcașii și-au dat seama cât de puțini erau în comparație cu întreaga armată adunată în jurul suveranilor și, de asemenea, au aflat că această armată era gata să-i apere, furia arcașilor a fost înlocuită de pocăință. S-au dus la patriarh și l-au rugat să mijlocească pentru ei, promițându-le că nu le vor încălca datoria și ascultarea în viitor. Patriarhul le-a reproșat cu amărăciune arcașilor răzvrătirea, dar totuși le-a promis că vor merge la Mănăstirea Treime pentru a le cere suveranilor milă de ei. Arcașii i-au cerut să nu meargă el însuși acolo, ci să trimită episcopi în locul lui, deoarece plecarea lui i-ar scufunda în deznădejde. Patriarhul a obținut cu greu iertare pentru arcași; cu toate acestea, le-a fost acordată sub condiția predării instigatorilor revoltei. Trei mii șapte sute de arcași s-au separat de ceilalți și au cerut timp să se pregătească pentru moarte. Și-au luat rămas bun de la familii, și-au pus frânghii la gât și au purtat cu ei secure și blocuri. În această formă, ei s-au dus la patriarh și au început din nou să-l roage să mijlocească pentru ei în fața suveranilor și să le salveze viața; au încercat de asemenea să le convingă pe prințese de partea lor. Prințesele și patriarhul, însoțiți de clerul superior, au mers la Treime, unde au mers și arcașii. Când au sosit

arcașii, au fost înconjurați de trupe și au căutat arme ascunse. După aceea, arcașii au căzut în genunchi în fața palatului și și-au așezat capetele pe blocuri.

Soțiile și copiii care au venit după arcași au făcut apel la suverani, regina și patriarh, implorând să-și cruțe soții...





Țarina Natalya Kirillovna și-a amintit în acel moment de moartea crudă și rușinoasă a fraților săi, de descurajarea tatălui ei, de umilirea puterii de stat, de oroarea trăită de tinerii suverani, de frica trăită de ea însăși. Din cauza acestor gânduri, de ceva vreme nu s-a putut hotărî să-i ierte pe vinovați. Dar când s-a gândit la șuvoaiele de sânge gata să se reverse, atinsă de înfățișarea umilită a patriarhului care stătea în genunchi în fața ei, sensibilă la lacrimile soțiilor și copiilor arcașilor, rănirea în ea a fost înlocuită de compasiune și a început să roage în lacrimi pe suverani să-i cruţe pe arcaşi. Suveranii au ordonat să deschidă ferestrele din camerele lor, au făcut o mustrare furioasă arcașilor și i-au iertat. Arcașii s-au ridicat imediat, s-au închinat de trei ori până la pământ în fața suveranilor lor și au plecat.

Pe 6/17 noiembrie, ambii suverani s-au întors la Moscova, după ce au făcut o intrare solemnă în oraș la strigătele de bucurie ale poporului. Suveranii au ordonat să publice o grațiere pentru arcași. Nobilii care s-au grăbit în ajutorul suveranilor au fost răsplătiți și, pentru a asigura pacea de durată în viitor, li s-a ordonat să se stabilească la Moscova. Așa s-a încheiat revolta.

CONSILIUL PRINȚEȘEI SOFIA21

Suveranul Ivan Alekseevici s-a născut slab. Fratele său mai mic, fără a se deda la distracții copilărești, a studiat cu nerăbdare arta războiului și alte științe utile. Prin urmare, prințesei Sophia nu i-a fost greu să ia toate problemele în propriile mâini.

Exercițiile militare nou introduse nu i-au plăcut deloc pe arcași. Din întreaga armată streltsy, Peter Perry iubea doar regimentul Sukharevsky, al cărui devotament îi era cunoscut și care în timpul ultimei rebeliuni nu a avut relații cu rebelii. Prin urmare, Petru cel Mare a ținut-o mereu cu el. Alte regimente au încercat





inspiră-i pe Prințesa Sophia neîncredere față de noua pregătire militară introdusă de Peter. Pentru a-și întări puterea, prințesa a încredințat ordinul Streltsy funcționarului duma Shaklovity,

consilierul ei personal, care s-a bucurat de marea ei favoare. Ordinul ambasadorului a fost încredințat prințului Vasily Golițin, căruia, în același timp, i s-a ordonat să fie numit guvernator Novgorod și păstrător al marelui sigiliu al suveranului. Ea și-a numit protejații ca colonei ai armatei streltsy și a cerut ca numele ei să fie scris în decrete lângă numele suveranilor, iar imaginea ei a fost dată împreună cu imaginile suveranilor pe monede.22

Boierii, nobilimea și poporul își iubeau suveranii și doreau cu ardoare să ia frâiele guvernării în mâinile lor; dar nimeni nu a îndrăznit să spună asta de teama unei noi apariții a arcașilor.

În acest timp, ambasadorii Cezarului Romei și ai Regelui Poloniei au vizitat Moscova. Prințesa Sophia i-a primit cu tot fastul posibil.

După ce a încheiat pacea veșnică cu polonezii, ea a decis să întreprindă o campanie militară care să o glorifice și să-i întărească astfel puterea. Pentru a face acest lucru, ea a ordonat să adune o armată de 200.000 de oameni și l-a trimis în Crimeea sub comanda prințului Vasily Golitsyn. Acest nobil era la acea vreme conducătorul suprem, dar, observând că Shaklovity avea mai multă influență în afaceri decât el și că crearea trupelor regulate, realizată de Petru cel Mare, se desfășura cu un succes evident, a vrut să ia avantajul necesității de a deveni șef al armatei pentru a putea sub acest pretext să se retragă din curte. Prin urmare, el a fost primul care a rostit un discurs în fața Prințesei Sofia despre această campanie. Petru cel Mare a încercat cu toată puterea să împiedice acest lucru, dar în zadar; a insistat prințesa pe cont propriu.

Armata a pornit foarte târziu într-o campanie, care a dat timp tătarilor din Crimeea să ardă iarba în stepe, iar acest lucru a cauzat





mari dificultăţi pentru trupele ruse. Lipsa furajelor l-a obligat să se întoarcă fără să facă nimic. Pentru a ascunde eșecul, prințesa a aprobat acțiunile conducătorilor militari și i-a răsplătit.

Unii lideri militari din Mica Rusia l-au acuzat pe hatmanul lor Ivan Samoilovici că a scris Crimeei, sfătuindu-i să ardă iarba în stepă. Când această acuzație a ajuns prințului Golitsyn, el a raportat-o prințesei, care a dat postul de Samoilovici lui Mazepa.

Petru cel Mare, nemulțumit de serviciul conducătorilor militari și îndurând cu nerăbdare acapararea puterii autocratice de către țarina Sofia, a intrat în camera unde a stat în sfatul boierilor. Suveranul a început să-i reproșeze lui Golițin că a permis violența împotriva populației acelor locuri prin care a trecut și, de asemenea, că a demascat granițele întinzându-și excesiv trupele. Golitsyn, în loc să se justifice, a promis că va pleca devreme în [următoarea] campanie, înainte ca căldura să sece iarba.

Suveranul a cerut de urgență întărirea graniței și a ordonat ca prințul Golițin, 23 prințul Mihail Romodanovski și Avraam Khitrov să păzească linia de fortificație a Belgorodului, luând fiecare câte un regiment de infanterie, care însemna o armată de 30.000 de oameni. Petru cel Mare și-a dorit foarte mult să participe personal la campanie, dar nu a împlinit încă vârsta majoratului.

Între timp, prințesa Sofia, nesocotind complet ordinele fratelui ei, i-a ordonat prințului Vasily Golitsyn să intre în Crimeea cu trupe. S-a supus și în curând a intrat în luptă cu tătarii în așa-numita Câmpie Neagră. Campania s-a încheiat în iunie, fără a aduce un succes semnificativ niciunei părți. Prințesa, totuși, a aprobat acțiunile conducătorilor militari, le-a acordat medalii de aur și argint și le-a acordat pământuri.

Petru cel Mare nu a aprobat deloc această campanie. El a văzut cu nemulțumire că Golitsyn a condus armata înapoi fără să primească ordin să facă acest lucru și fără să obțină vreun succes semnificativ. Nobili care au slujit sub comanda





Golitsyn, împreună au depus o petiție către suverani, în care s-au plâns de el. Ei au scris că armata, care trecuse deja prin stepe și chei și se afla în mijlocul abundenței de tot felul, putea să ruineze cu ușurință întreaga Crimeea, dar Golițin nu a profitat în niciun fel de avantajele sale, ci s-a întors; prin urmare, ei credeau că șeful lor a fost mituit de hanul Crimeei, ai cărui mesageri au fost văzuți împreună cu el. Nobilii s-au încheiat cu o petiție prin care le-a cerut suveranilor să-și înlăture sora de la putere și să ia frâiele guvernului în propriile mâini; au promis că vor lupta până la ultima picătură de sânge cu cei care vor împiedica acest lucru.

A PATRA revoltă24

Prințesa Sophia, după ce a aflat despre petiție și temându-se că va fi forțată să renunțe la putere, i-a informat pe arcași. Acest soldat, mereu gata de răzvrătire, a hotărât imediat să-l destituie pe bolnavul țar Ivan și să-l omoare pe țarul Petru, pe mama lui, pe regina văduvă și pe toți nobilii devotați lor. Prințesa Sophia urma să preia tronul.

Țarul Petru s-a căsătorit pentru prima dată la 17/28 HHBápa 1689. La 8/19 iulie a aceluiași an, ambii suverani au mers la biserica catedrală pentru o slujbă solemnă. Când cortegiul a părăsit biserica, Principesa Sofia a vrut să meargă lângă ambii suverani. Țarul Petru a observat-o că actul ei a încălcat obiceiul și că nu ar fi trebuit să participe deloc la această ceremonie. Prințesa, în ciuda instrucțiunilor lui Petru cel Mare, a rămas în locul ei. Țara, revoltată de mândria și aroganța ei, a mers la Catedrala Arhanghelului și de acolo s-a retras în satul Kolomenskoye. Acest semn de lipsă de respect a jignit-o teribil pe prințesă și a forțat-o să grăbească execuția planului ei. În aceeași zi, Shaklovityy a discutat cu șefii de tir cu arcul și cu alți

nemulțumiți despre cum să-l ucidă pe Petru cel Mare, regina mamă, patriarhul, boierii și cei mai bogați negustori și





jefuiește-le casele, iar apoi o înscăuna pe Prințesa Sophia.

Din 10/21 august au avut loc adunări secrete la Kremlin, lângă Poarta Nikolsky, în casa unui anume Lykov, unde se află acum arsenalul. Aici Shaklovity i-a adunat pe șefii regimentelor de tir cu arcul pentru a discuta cu ei cum să ducă la îndeplinire tentativa de asasinat. Toate negocierile au fost ținute în secret. Pe 18/29 august, 4 arcași credincioși au fugit la Preobrazhenskoye, unde Petru cel Mare se afla cu două regine - mama și soția sa - și l-au avertizat că mulți arcași s-au repezit la Kremlin pentru a-l ucide pe țar și pe toți oamenii nobili care îi erau devotați. ; așa că trebuie să se refugieze într-un loc sigur. Petru cel Mare s-a retras în Trinitate, unde a fost urmat de nobili loiali lui și regimentului Sukharevsky.

Prințesa Sophia și susținătorii ei, văzând că planul lor a eșuat și că complotul era deschis, s-au temut pentru ei înșiși. Petru cel Mare a ordonat boierilor și tuturor oamenilor de serviciu din Moscova să vină imediat la el. Toți s-au supus, cu excepția prințului Golitsyn, Shaklovity și a mai multor oameni apropiați prințesei. Intransigența regelui a forțat-o pe prințesă să se adreseze patriarhului cu o cerere de a o mijloci și de a o împăca cu Petru, convingându-l să uite de trecut. Patriarhul, care nu știa de conspirație, s-a dus la rege pentru a îndeplini ordinul prințesei. Dar, după ce a aflat despre intențiile rele ale arcașilor, a fost cuprins de groază și a decis să rămână cu rege. Sophia, văzând că patriarhul nu se întoarce, și-a dat seama de pericolul care o amenința și a hotărât să meargă cu mai multe dintre surorile ei la Mănăstirea Treimii. Ea ținea în mâini chipul Mântuitorului, ca și cum l-ar fi luat drept martor al nevinovăției ei. La Vozdvizhensky, a fost întâmpinată de Ivan Buturlin, un administrator de cameră, care i-a ordonat, în numele lui Petru cel Mare, să nu se prezinte în niciun caz la Mănăstirea Treimii. Din moment ce nu a respectat ordinul, i s-a trimis o a doua interdicție de a merge la Mănăstirea Treime sub amenințarea că





în caz contrar, va fi tratată cu severitate și fără respect pentru persoana ei. Curând, boierul Sheremetyev și Streltsy locotenent-colonelul Ivan Nechaev au venit la Sofia și au cerut ca ea să le predea imediat pe trădătorul Shaklovity. Prințesa a făcut tot posibilul să-l ascundă, continuând să-l asigure că este nevinovat, dar i-a ordonat totuși să fie pregătit pentru moarte și ungere. Între timp, țarul Ivan Alekseevici și-a trimis unchiul la ea, cerând extrădarea lui Shaklovity

și a rebelilor. Acest act al regelui i-a arătat prințesei cât de slăbit puterea ei. Prin urmare, ea a decis să fie de acord cu cererea suveranilor. Rebelii au fost duși la Mănăstirea Treime. Mulțimea care se adunase acolo l-a umplut pe Shaklovity cu insulte, reproșându-i planuri ambițioase. A fost interogat în fața boierilor, supus unei lungi și dureroase chinuri. Văzând că a fost demascat de martori, a decis să-și mărturisească crimele și a făcut-o în scris. După aceea, el și alți rebeli au fost tăiați capul în fața mănăstirii. Ordinul Streltsy a fost dat apoi prințului Ivan Troekurov, căruia i s-a ordonat să-i țină pe arcași în ascultare și să introducă cea mai strictă disciplină.

Prințului Vasily Golițin, sosit de la Moscova, i s-a ordonat să meargă în curte și i s-a interzis să vină la mănăstire. După ceva timp a fost chemat și prins pe pridvorul palatului; aici crimele lui au fost anunțate în fața oamenilor. A fost lipsit de demnitatea sa princiară, proprietatea sa a fost dusă la vistierie și a fost exilat într-un loc îndepărtat.

Apoi Petru cel Mare l-a trimis pe prințul Troekurov la fratele său, țarul Ivan Alekseevici, pentru a-i cere să-i ofere Prințesei Sofia să renunțe la toate planurile ambițioase și să aleagă un refugiu onorabil în mănăstire.

Prințesa, nevăzând că nu mai era vreun mijloc de a-și păstra puterea, a cedat, deși împotriva voinței ei. S-a despărțit de surorile ei și s-a retras la o mănăstire, unde și-a încheiat zilele.





Prințul Fiodor Romodanovski a fost instruit să o păzească cu un detașament de soldați. Cei care o slujeau și se bucurau de favoarea ei au fost trimiși în orașele minore.

După ce a luat toate aceste măsuri, Petru cel Mare cu toată familia sa s-a întors la Moscova, unde a fost întâmpinat cu strigăte de bucurie ale poporului. În acest moment, arcașii s-au comportat în cel mai umilit mod. Regele i-a iertat pe toți, cu excepția câtorva șefi, cărora le-a ordonat să fie torturați și apoi executați. Astfel s-au stins flăcările rebeliunii.

Țarul Ivan i-a transferat lui Petru cel Mare puterea supremă cu care a fost învestit, iar până la sfârșitul zilelor sale a trăit ca persoană privată. Majoritatea arcașilor au fost trimiși în diferite orașe, ceea ce le-a subminat foarte mult influența la Moscova.

## A cincea revoltă[25]

Când Petru cel Mare cu Marea Ambasada a plecat în țări străine, administrația statului a fost încredințată lui Tihon Nikitich Streșnev și prințului Fiodor Romodanovski, cărora li sa ordonat să adune boierii și să se consulte cu ei în cazuri dificile și periculoase. În iunie, în

timpul absenței lui Petru la Moscova, au aflat că patru regimente streltsy trimise la granița Lituaniei pentru a-i monitoriza pe polonezi s-au răzvrătit, și-au alungat comandanții care au refuzat să participe la rebeliune și și-au pus camarazii în locul lor; că se duc în mod arbitrar la Moscova, purtând tunuri în spate, și urmează să-i extermine pe boieri și pe toți oamenii semnificativi și, de asemenea, să împiedice întoarcerea lui Petru cel Mare la Moscova. Am aflat, de asemenea, că urmau să anexeze mulțimea Moscovei și vor să transfere guvernul statului prințesei Sofia și surorilor ei.

Imediat după primirea acestor informații, conducătorii au trimis regelui un mesager cu un raport detaliat despre tot ce fusese descoperit. Mesagerul l-a găsit pe Petru cel Mare la Viena, iar raportul său l-a forțat pe suveran să se îndrepte spre Moscova.





Între timp, boierii moscoviți au decis să trimită liderii militari Shein și Gordon împotriva rebelilor. Streltsy s-a deplasat spre Moscova cu pasaje întărite și ajunsese deja la Mănăstirea Învierii, la 50 de mile de Moscova, când ambele trupe s-au întâlnit. Mesagerul lui Shein i-a îndemnat pe arcași să se întoarcă pe calea datoriei și să ceară iertare pentru crima lor, dar rebelii, neascultând sfaturile salvatoare, l-au coplesit cu insulte și reproșuri. De asemenea, au respins cu sfidătoare îndrumarea generalului Gordon și s-au pregătit pentru o luptă încăpățânată.

La începutul bătăliei, comandanții s-au limitat să dea câteva lovituri în gol arcașilor, pentru avertizare. Dar arcașii au tras cu ghiule în armata împăratului și au ucis pe mulți. Atunci, generalii, la rândul lor, au lansat artileria împotriva rebelilor, apoi i-au atacat cu atâta curaj încât i-au pus în scurt timp pe fugă. Mulți arcași au rămas pe loc, patru mii au fost capturați cu toată artileria și bagajele.

Prizonierii au fost duși la Moscova. Superiorii lor au fost torturați, iar sub tortură au recunoscut că au acționat doar la instigarea prințesei Sofia, care întreținea relații secrete cu ei.

Când țarul s-a întors la Moscova, a luat măsuri împotriva rebelilor, care au fost aprobate de toată nobilimea curții și de toți orășenii. El a înăbușit milă în sine și a doborât o pedeapsă dreaptă asupra acelor supuși care au abuzat atât de des de prima dintre aceste virtuți. Mulți arcași au fost executați, restul au fost trimiși în locuri îndepărtate sau transferați în alte regimente; prin _    _9"

câțiva ani chiar numele lor, ca să spunem așa, a dispărut.





Biblioteca „Runivers”

[ISTORIA VECHE RUSĂ DE LA ÎNCEPUTUL POPORULUI RUS PÂNĂ LA MOARTEA MARE-DUCELOR IAROSLAV ÎNTÂI SAU PÂNĂ ÎN 1054 COMPUSĂ DIN MIHAIL LOMONOSOV, CONSILIER DE STATE, PROFESOR DE CHIMIE ȘI MEMBRI EDITORILOR ȘI MEMBRI DE RUS. DE ŞTIINŢE ]





VECHI

ISTORIA RUSĂ de la început  şi

POPORUL RUS până la moarte

MARELE PRINȚ

YAROSLAV PERVAGO

sau până în 1054,

compusă

MIHAIL LOMONOSOV

consilier de stat, profesorul Chem)'* și Chlezhoi de la Samkshpescherburg Imperial and Royal Swedish Academy of Zhauk.

ÎN SFÂNTUL PETERSBURG

Cu IASHfopkrshs ^ AkhadiAyi Nau¿6 pbb.

eu

Pagina de titlu a istoriei antice ruse*4.





•WJ1

[CUPRINS

## INTRODUCERE

Poporul Rusiei, din vremuri ascunse în adâncul antichitate, până în secolul actual, a văzut multe schimbări în fericirea lor, că, dacă cineva judecă războaie interne și provocate din exterior, va fi surprins că, prin atâtea diviziuni, opresiuni și discorde, nu numai că

nu a fost irosit, dar și a atins cel mai înalt grad de măreție, putere și glorie. Din afară, ugrienii, pecenegii, polovcii, hoardele tătarilor, polonezii, suedezii, turcii, din interior, neînțelegerile interne nu puteau obosi atât de mult Rusia, încât să nu-și reînnoiască puterile. Orice nenorocire a fost urmată de o prosperitate mai mare decât înainte, fiecare declin o restaurare mai mare; iar spre încurajarea oamenilor obosiți, suverani veseli au fost înălțați de o providență divină.

Atâtea schimbări în faptele Rusiei: unirea diferitelor triburi sub autocrația primilor prinți ai varangilor, apoi neînțelegerile interne care au slăbit patria noastră, în cele din urmă, o nouă copulație sub comanda unui singur om și comuniunea popoarelor puternice din estul si apusul, argumentand, ordinea acestora este ca si curgerea unui mare rau imi inchipui, care, raspandindu-se din izvoare pe ogoare largi, uneori se imparte in mici parauri si intre multe insule pierde adancime si aspiratie; dar, pachete unite într-un singur mal, mai mare rapiditate și măreție la





dobândește; apoi, adăugându-și și altele mari de pe malurile râului, cu cât curge mai departe, cu atât revarsă ape mai abundente și curentul își înmulțește puterea.

Crescând la o asemenea măreție, Rusia și ascensiind prin obstacole puternice și diverse, deoarece multe fapte și aventuri le-ar putea oferi scriitorilor, se poate judeca convenabil despre asta. Din marea lor mulțime, multe dintre soarta lor comună sunt acoperite în întunericul uitării. Totuși, contrar părerii mele și a aspirațiilor multora, strămoșii noștri au lăsat drept amintire destule încât, aplicându-se cronicarilor altor popoare, să nu găsim niciun motiv să ne plângem de ai noștri. Avem o mulțime de dovezi că în Rusia nu a existat un întuneric atât de mare al ignoranței, pe care mulți scriitori externi îl reprezintă.1 În caz contrar, ei vor fi obligați să raționeze, dărâmând strămoșii lor și ai noștri și comparând originile, faptele, obiceiurile și înclinaţiile popoarelor între ele.

Marea vechime a unora nu le ia gloria altora, al caror nume s-a raspandit ulterior in lume. Faptele grecilor antici nu le întunecă pe cele romane, la fel cum cele romane nu pot umili pe cei care au acceptat multă vreme începutul gloriei lor. Națiunile încep atunci când altele se destramă: distrugerea uneia dă naștere altuia. Nu un timp, dar faptele mărețe aduc avantaje. Prin urmare, oricine vede în legendele rusești fapte egale și eroi asemănătoare celor grecești și romane nu va avea niciun motiv să ne umilească în fața lor, ci ar trebui doar să învinovățească fosta noastră lipsă de artă, căreia scriitorii greci și latini și-au trădat eroii în plină glorie. eternitate.

Propun această ecuație din cauza unei asemănări generale în ordinea faptelor rusești cu cele romane, unde găsesc stăpânirea primilor regi,

corespunzând în numărul de ani și suverani autocrației primilor mari prinți autocrați ai Rusiei ; conducerea civilă la Roma este ca împărțirea noastră în diferite principate și libertăți





nye cities, constituind într-un fel putere civilă; apoi prezint comanda unică a Cezarilor ca fiind în consonanță cu autocrația suveranilor Moscovei. Observ o diferență, că statul roman a fost ridicat de posesiunea civilă, autocrația a căzut în decădere. Dimpotrivă, libertățile disidente ale Rusiei abia au ajuns în punctul de distrugere extremă; autocrația, ca la început s-a întărit, iar după vremuri nefericite s-a înmulțit, s-a întărit, a devenit faimoasă. Avem o asigurare de încredere a bunăstării patriei noastre, văzând în proprietatea exclusivă garanția fericirii noastre, dovedită de atâtea și numai mari exemple. Numai acest argument este suficient pentru a arăta cât de utile pentru păstrarea integrității statelor pot fi găsite reguli din exemple, istoria devotaților.

Este grozav să dăruiești nemurirea unei mulțimi de oameni prin munci muritoare și trecătoare, să observăm slava cuvenită a faptelor lăudabile și, aducând faptele trecute la posteritate și în veșnicia adâncă, să-i unești pe cei pe care natura i-a despărțit de mult timp. Marmura și metalul, prin care înfățișarea și faptele oamenilor mari sunt înfățișate public, stau într-un loc nemișcate și sunt distruse de degradare. Istoria, răspândindu-se pretutindeni și întorcându-se în mâinile rasei umane, disprețuiește elementele, severitatea și roadea antichității. În cele din urmă, ea dă suveranilor exemple de guvernare, supuși - supunere, războinici - curaj, judecători - dreptate, tineri - mintea bătrână, bătrâni - fermitate extremă în sfaturi, fiecare amuzament blând, combinat cu beneficii de nedescris. Când narațiunile fictive fac mișcări în inimile oamenilor, atunci o poveste adevărată induce la fapte lăudabile nu au nicio putere, mai ales cea care înfățișează faptele strămoșilor noștri?

Făcând aceste descrieri, intenționez ferm să mă țin de adevăr și să-mi folosesc toată puterea pentru asta. Grozav-





Tot ceea ce mintea poate îndepărta de la adevăr ar trebui să fie închis cu osul acestei fapte. Împrejurări, până la oameni deosebiti: potrivite, nu ar trebui să se aștepte la slop aici, 2 în care întreaga minte este obligată să asculte și să observe slava dreaptă a întregii patrii: astfel încât lauda potrivită - indignare ratată, atribuire falsă - dispreț să nu producă în un cititor prudent și drept.



PARTEA I

DESPRE RUSIA ÎNAINTE DE RURIK

Capitolul 1

DIN BĂTRÂNI NĂSCUȚI ÎN RUSIA ȘI DESPRE ORIGINEA POPORULUI RUS ÎN GENERAL

Vechii locuitori ai Rusiei, slavii și Chuds, sunt cunoscuți conform legendelor cronicarilor noștri de încredere.* În ea se crede în autorii externi antici ai sciților și sarmaților, împărțiți în generații diferite, sub diferite nume. Posesia slavilor a crescut în timp. Multe zone care au fost locuite de poporul Chud în timpul autocrației primilor prinți ai Rusiei, au fost ulterior umplute cu slavi. Chudi s-a unit cu ei, despărțit, cedând, a deviat mai departe spre nord și est. Acest lucru este demonstrat de unele rămășițe ale rasei Chud, care, conform legendelor verbale, diferă de generația slavă, uitând de folosirea propriei limbi. Din aceasta, nu numai multe sate, ci și râuri și orașe și regiuni întregi, numele Chud din Rusia, în special în regiunile de est și nord, rămân încă. Un număr considerabil de cuvinte Chud sunt folosite în mod obișnuit în limba noastră.

* Nestor în multe locuri, cărți de putere și cronicari.

„Herodot, Strabon, Pliniu și Ptolemeu,





Unirea acestor două popoare este confirmată de înțelegerea în alegerea prinților varangi în stăpânirea comună, care, din familiile lor și cu mulți supuși, s-au așezat printre slavi și chuzi și, unindu-i, au stabilit autocrația. În compilarea poporului rus, avantajul slavilor este foarte clar, deoarece limba noastră, care provine din slavonă, s-a schimbat puțin față de aceasta și, într-o zonă atât de mare a spațiului, are mici diferențe de dialecte. .

Aceste popoare, care au contribuit în diferite grade la alcătuirea rușilor, trebuie să dobândească o cunoaștere temeinică a posibilităților, pentru a le cunoaște vechimea și cât de mult ne preocupă faptele lor către strămoșii noștri și pe noi. Vorbind despre diferitele triburi care alcătuiau Rusia, nimeni nu o poate onora cu umilință. Căci este imposibil să afirmăm despre o singură limbă că ea stă de la început de la sine fără nici un amestec. Cele mai multe dintre ele le vedem ca tulburări militare, strămutări și rătăciri într-o astfel de împletire între ele, încât este aproape imposibil să ne gândim căror oameni să ofere un avantaj mai mare.

capitolul 2

DESPRE MAESTEA ŞI GENERAŢIILE POPORULUI SCLAVI

Multe ținuturi diferite ale tribului slav sunt dovada nefalsă de maiestate și antichitate. Doar Rusia, cea mai importantă din generația sa, se mulțumește să fie comparată cu orice altă națiune europeană. Dar după ce a prezentat cu ea Polonia, Boemia, Wenzii, Moravia, dincolo de aceste Bulgaria, Serbia, Dalmația, Macedonia și altele, ținuturile locuite de slavi lângă Dunăre, apoi spre țărmul sudic al Mării Varangiei regiunile înclinate, că este, Kurlanderii, Zhmud, Lituania, rămășițele vechilor prusaci și Mecklenburg Wends, care sunt toți un trib slav, deși au multe anulări în limbi, în cele din urmă, s-au răspândit departe spre est, regate cucerite de poporul slav rus. și proprii





raționând, nu numai pentru cea mai mare parte a Europei, ci și pentru partea nobilă a Asiei, vedem slavi răspândiți.

O asemenea mulțime și putere a poporului slav deja în zilele primilor prinți ai Rusiei este cunoscută de la Nestor și de la alți scriitori noștri și străini.pe Dvina, nordici de-a lungul Desnei, de-a lungul celor Șapte și de-a lungul Sulei, dulebs și buzhans de-a lungul Bugului; Krivichi de lângă Smolensk, Volynieni din Volinia, Dregovici și între Pripyat și Dvina, Radimichi de pe Sozh, Vyatichi de pe Oka și alte generații, trăind în locuri diferite și unindu-se cu Varangii-Rușii, au ridicat războaie puternice împotriva grecii. În afara Rusiei, polonezii de-a lungul Vistulei, cehii de-a lungul vârfurilor Albei, bulgarii, sârbii și moravii de lângă Dunăre au avut proprii lor regi și domnitori, fapte nobile de vitejie. Pe țărmul sudic al Mării Varangiei, slavii care au trăit des și războaie sângeroase cu cei din nord, și mai ales cu regii danezi, sunt foarte glorioși. În interiorul granițelor ruse, marile Novgrad, Ladoga, Smolensk, Kiev, Polotsk, mai mult decât altele, au înflorit cu forță și clasă comercială, care s-a extins de la Nipru de-a lungul Mării Negre, din Dvina de Sud și din Neva de-a lungul Varangiei până la îndepărtat. state si consta in marfuri de felurite feluri si preturi mari. Printre alte sate slave, bogatul oraș negustor și debarcaderul Vinnet de la gurile râului Odra au lăsat în urmă mare glorie cu ruine; ruinat în preajma vremurilor mai sus amintite de danezi.

Comparând starea de atunci a puterii și maiestății slavei cu prezentul, găsesc în ea o creștere greu de perceptibilă. Prin cucerirea slavilor de vest și de sud

* Nestor la început și cărți de putere; Porfirogenita in Admin; -tion.3

** Acestea sunt descrise de Saxo Grammaticus în multe locuri.4

iar În original, dergvichi.

în supunerea puterii străine și aducerea în mahomedanism, ar fi urmat o pierdere nobilă a acestui trib înaintea celui dintâi, dacă puterea incrementală a Rusiei, pe de altă parte, nu ar fi umplut această depreciere în exces. Din acest motiv, fără îndoială, se poate concluziona că măreția popoarelor slave, în general, ținând cont, de aproximativ o mie de ani aproape pe o singură măsură.

Dar în antichitate îl văd și acum același lucru.* La începutul secolului al VI-lea după Hristos, numele slav a devenit foarte celebru; iar puterea acestui popor nu a fost numai teribilă în Tracia, Macedonia, Istria și Dalmația, ci a contribuit și mult la distrugerea Imperiului Roman. Wends și Antes, unindu-se cu slavii lor rude, și-au sporit puterea. Consangvinitatea acestor popoare nu arată doar asemănarea actuală în limbi, dar Iornand a mărturisit timp de o mie două sute de ani, ** lăsând vestea că „de la începutul râului Vistula până la nord, peste spațiul nemărginit, populat Vendian. trăiesc popoare, ale căror nume, deși pentru generații și locuri diferite, sunt le vom anula, totuși, slavii și antei se numesc în general ". El mai adaugă că de la Vistula se extind până la Dunăre și până la Marea Neagră. Înainte de Iornanda Ptolemeu. *** în secolul al II-lea după Hristos, el crede pe Wendi în apropierea întregului Golf Vendian, numit după ei, adică lângă Finlanda și Kurlandsky.Acest autor, de altfel, a lăsat în amintire că Sarmatia a fost câștigată de marile popoare Vendian. Și Pliniu **** mărturisește, de asemenea, că în vremea lui vendienii și sarmații locuiau în apropierea Vistulei.Așa că, deși Tacitus ***** se îndoia de vendieni, dacă aceștia erau sarmați sau numiți printre germani, pentru care cei care locuia atunci printre germani i-a dat un motiv, cum

* Procopius din Cezareea, de asemenea Jornandus în multe locuri. '

** Despre treburile gotice, cap. 5.

*** Geografică, carte. 3, cap. 5, fila. 7.®

*s** Natur, ist., carte. 4, cap. 27.7

***** Despre moravurile germanilor.8



iar acum, vendienii, apoi i-au înclinat mai mult spre cei din urmă, dar dovezile de mai sus asigură incomparabil mai mult. Deci, oamenii din Slavenopol se numesc pe bună dreptate sarmați; şi sunt de acord cu Kromer* să trag concluzia că slavii şi wendii în general sunt vechii sarmaţi.

Pe lângă slavi, în special cei numiți, Wends și Antes, dincolo de Sarmația, unde la mijlocul secolului al VI-lea lech și cehi stăpâneau

peste numeroasele slave, bulgarii își dovedesc măreția de atunci, a căror cotrib de către marea asemănare a limbii, puterea și multitudinea faptelor lor militare este de netăgăduit. Căci înainte de domnia lui Iustinian cel Mare, sub țarul Anastasius, dobândind pentru sine o proprietate și un sat în Iliric, grecilor au fost provocate războaie serioase.

În granițele din nordul Rusiei, locuitorii slavi sunt tăcuți nu atât din cauza numărului mic de oameni, cât din cauza ignoranței scriitorilor externi. Este o strictețe nedreaptă să le respingi complet pe cele de casă. Cronicarul Novogorodsky10, deși de la început a fost plin de multe invenții incredibile, nu găsesc niciun motiv să susțin cu încăpățânare că orașul Slavensk nu fusese niciodată construit și ruinat cu mult înainte de Rurik. Ruinele antice mărturisesc; Nestor menționează Novgorod în primul rând orașele rusești și că a fost construit de două ori. Acest raționament, nu consider că este o curiozitate frivolă, când, notând denumirile locurilor de la Ptolemeu, de la Pliniu și altele, găsim de la Marea Adriatică și Dunăre până chiar pe țărmurile Oceanului Arctic multe semne din slavona. limbaj, care nu este pentru un doc neputincios

* Cartea 1, capitolul 12.9

** La început și în 862.

*** Gelmold și Arnold.11





probele trebuie recunoscute atunci când au sprijin și fundament pe dovezile de mai sus. Campaniile din nordul goților, vandalilor și longobarzilor servesc mult la înmulțirea evidentă a puterii slave. Căci, deși îi separ pe bună dreptate de generațiile slave, am motive satisfăcute să afirm că slavii constituiau o parte considerabilă din armatele lor; și nu numai obișnuiți, ci și principalii conducători erau de rasă slavă. Deci, acum este destul de clar cât de mare era tribul slav deja în primele secole după nașterea lui Hristos.

## capitolul 3

## DESPRE ANTICHITATEA DEMĂDATA A POPORULUI SCLAVI

Numele slav a ajuns la urechile scriitorilor externi târziu și abia înainte de domnia lui Iustinian cel Mare, dar oamenii și limba înșiși se extind în antichitate profundă. Popoarele nu încep cu nume, ci numele sunt date popoarelor. Alții din ei înșiși și din vecini sunt numiți unul. Alții sunt înțeleși de alții sub un titlu neobișnuit sau chiar necunoscut oamenilor înșiși. Adesea, printr-un nume nou, un nume vechi este întunecat sau unul vechi, după ce a trecut granițele interne, este venerat ca unul nou de străini. Prin urmare, numele slav

a fost probabil mult mai vechi printre popoare decât a ajuns în Grecia sau Roma și a devenit un obicei. Dar mai întâi vom dovedi vechimea, apoi vom căuta un nume în ea.

În primul rând, avem o asigurare mulțumită și aproape evidentă a vechimii în măreția și puterea tribului slav, care a stat aproape pe o singură măsură de mai bine de o mie și jumătate de ani; și pentru aceasta este imposibil de conceput că în primul secol după Hristos s-ar reproduce dintr-o dată la o mulțime atât de mare încât este contrar existenței firești a curentului uman și a exemplelor de întoarcere a marilor națiuni. Mulți martori sunt de acord cu acest raționament.





a marilor scriitori antici, dintre care primul va fi oferit despre locuirea antică a slavilor-vendelor din Asia, care erau din același trib cu europenii care coborau din ei. Pliniu scrie, * că „dincolo de râul Willia, țara lui Paphlagon, Pilimenskoy de la unii numit; in spate este inconjurat de Galatia. Orașul milesian Mastia, apoi Kromna. În acest moment, Cornelius Nepos adaugă Eneții și Veneții cu același nume din Italia ca fiind descendenți din ei. „Ptolemeu a fost de acord după Nepos, ** deși înainte exista o altă părere. Curtius a fost de acord, *** Solinus. ** ** La fel înțelege și Cato, când, după cum mărturisește Pliniu, ***** din rasa troiană produce toate acestea, arată și explică în detaliu marele și demnul istoric Livy Golful Adriatic cu o mulțime de Jeneți, care au fost alungați. din Paflagonia cu indignare și-au pierdut regele Pilimen lângă Troia: pentru acel loc căutau un loc de așezare și un conducător. „Troia; tot poporul se numește Veneți”. Unii cred că veneții provin din Galia, unde oamenii cu acest nume erau sub Iulius Cezar. Cu toate acestea, era imposibil să nu știm despre acest Cato, Nepos și Livy. Cu mărturia atâtor autori, opinia controversată este foarte lipsită de importanță; si dimpotriva, este probabil ca venetii galici sa fie originari din Adriatica. La o mie de ani de la distrugerea Troiei, ei puteau trece cu ușurință și se putea răspândi doar pe o mică distanță.

* Natur, ist., cartea b, capitolul I.12

** Cartea 12, p. 544. Cartea 4.

*** Carte. 3., cap. 3.13.

*** Capitolul 44.11

***** Nat. ist., cartea 3, capitolul 19. ****** Cartea 1, capitolul I »

12*

Avem deja vechimea tribului slav din Asia din cele mai vechi timpuri, pe care istoricii prudenti nu o extind mai departe de popoarele europene. Mosoh, nepotul lui Noe, nu este nici presupus, nici negat progenitorul poporului slav.16 Pentru aceasta, îmi las tuturor părerea mea, temându-mă că Sfintele Scripturi nu vor fi folosite ca mărturie mincinoasă, la care nu intenționez să o fac. principali scriitori laici. Este suficient că pot arăta foarte probabil și alte popoare puternice din Asia, cu excepția Eneților, un trib slav de o vechime egală, și prin măreția și puterea lor, care era deja atunci, pot asigura că a început cu multe secole înainte de ruină. din Troia.

Unitatea sarmaților și Wends sau Wends cu slavii este arătată în ultimul capitol. Pliniu scrie despre sarmații care locuiau mai la est, * că sunt din rasa medie, trăiesc lângă râul Don, sunt împărțiți în diferite generații. Același autor și Strabon** al unor medii din Europa, împreună cu tracii, adică în interiorul granițelor sarmaților, cred că probabilitatea unui cotrib al sarmaților cu medii este înmulțită. Căci, deplasându-se de la est la vest, popoarele medii, fiind numite sarmați, și-au putut păstra în unele generații numele de odinioară, ca slavii din Novogorod înaintea altor rase slave, care aveau nume speciale.

Unele dintre zicalele medii, asemănătoare celor slavone, nu ar fi fost o probabilitate unică de bunătate, dacă nu ar fi fost afirmate dovezi atât de importante ale scriitorilor antici.

Amazoanele, conform legendei lui Herodotov, *** proveneau din sarmați și vorbeau limba sarmaților; Scitia nu a fost doar învățată de la Boudin. Pliniu despre sarmații gineco-

* Nat. ist., carte. 6, cap. 7 și carte. 4, cap. 1 și cap. II.17

** În Geographic, carte. 7, art. 218.18

*** În Melpo[mene], p. 115.19



kratumenah, adică posedat de soții, menționează căsătoria cu amazoanele având; tot despre amazoanele sarmate.* Prin urmare, erau un trib slav.

Văzându-i pe paflagonienii, eneții, medii și amazoanele din Asia ai tribului slav, deja se poate crede că moșchii care locuiau în vecinătatea lor erau din același trib, motiv pentru care poporul moscovit este produs din ei de mulți scriitori noi. Găsesc dovezi străvechi ale apropierii Moschiniei de amazonii și sarmații, dar nu am nicio dovadă de bunătate unică; deci, mi-e teamă să spun că, apoi mai mult că în Strabon ** observ contrariul: „Moschinia”, scrie el, „este împărțită în trei părți: una Colchi, a doua iberică, a treia armenii” - popoarele, de la slavi sunt foarte excelente.În cronicile noastre

dinainte de începutul Moscovei, nu găsim un nume asemănător în regiunile rusești, iar Nestor, când calculează generațiile slave despre Moskhi, tăce profund.fără dovezi bune. .

În sudul Europei este clară vechimea și puterea slavilor din Herodot, care îi venerează pe wendi și pe iliri ca un singur popor și le descrie obiceiurile, asemănătoare cu medii, *** ceea ce confirmă unitatea arătată mai sus. Antichitatea ilirilor se extinde până la epoci fabuloase; puterea din afacerile militare cu grecii si romanii este cunoscuta. Unii, încercând să-i separe pe vechii iliri de actualii slavi care trăiesc în Iliric, mărturisesc lui Iornand și Procopius, care descriu venirea slavilor peste Dunăre dinspre nord: recunosc numele semnului slavon în locuri noi, fac nu o gasesc in cele vechi. Gânduri slabe temei controversate! Este adevărat că slavii, din semi-

* Est. nat., carte. 6, cap. 7.

** Geografie, carte. 11, p. 343.20

***Euterpe, p. 36; Terpsich[ora], p. 128.





ţările nocturne au trecut Dunărea, s-au stabilit în Dalmaţia şi Iliric la începutul secolului al VI-lea. Dar rezultă din faptul că ei sau colegii lor de trib nu au locuit niciodată acolo până acum? Nu se poate ca slavii ilirieni, asupriți de puterea romană, în timpul războiului s-au sustras dincolo de Dunăre în țările de la miezul nopții; apoi, observând slăbirea romanilor, au încercat ei să se întoarcă la fostele lor locuințe? Avem urme clare ale acestui lucru. Nestor susține * că în Iliric, când preda apostolul Pavel, trăiau slavii și că cei care locuiau lângă Dunăre, scăpând de stăpânirea violentă a romanilor care au găsit și s-au așezat între ei, s-au mutat spre nord, spre Bug, Vistula, Nipru, Dvina și Volhov.** Deja dovezi suficiente; dar mai mult decât atât, Pliniu declară că îi este greu să pronunțe numele popoarelor iliriene.22 Dovadă clară că acestea nu sunt luate nici din greacă, nici din latină, în care, fără îndoială, era priceput. Multe orașe din cele mai vechi timpuri arată o voce slavă, de acord cu fapta și ridică probabilitatea la cel mai înalt grad.

Semnele vechiului nume slav sunt evidente, în primul rând, la Ptolemeu sub numele de stavan.*** Proprietatea limbilor greacă și latină nu le permite să pronunțe numele slavilor. De dragul acestui lucru, ei au fost numiti înainte de stavan, după sclavans și sflavans. Amazonii, sau alazonii, un popor slav, în greacă înseamnă auto-laude; este clar că acest nume este o traducere a slavilor, adică a celor celebri, din slavonă în greacă. Numele suveranilor slavi, glorificate în același timp cu numele slavului, nu ar fi putut începe chiar atunci, ci cu mult înainte. După numele suveranilor și eroilor lor, poporul a fost chemat mai întâi în interiorul limitelor, apoi prin gloria faptelor și-au stabilit un nume glorios, care, deși s-a răspândit târziu în lume, a fost folosit de multă vreme.

* Foaia 16 pe verso.21

**La început, folio 2 pe spate.

*** Geografică, carte. 3, cap. 5, fila. ebr. 7.23





capitolul 4

## DESPRE MORALA, COMPORTAMENT ŞI DESPRE CREDINŢELE SCLAVE

Diferite generații de slavi diferă în mod incontestabil în obiceiuri, deși aveau multe asemănări. Pe lângă separarea după locație, diferența de timp anulează comportamentul. Prin urmare, de dragul strămoșilor medii, venețieni, ilirieni, amazonieni și sarmați ai slavilor, care de multe secole, distanțe mari și, în plus, multe așezări diferite, sunt separate, nu înfățișez în forma acelei vremuri, care, după proprietăţile climei de acolo şi din vecinătatea cu popoare excelente, se aseamănă cu neputincioşii lor de mai târziu care s-au aşezat. Așadar, va fi suficient când le vom vedea, conform mai multor migrații descrise.

Când numele slav a devenit celebru în lumina războaielor împotriva romanilor și grecilor, atunci Procopie din Cezareea, * scriitorul aceluiași secol, a lăsat ca amintire despre ei următoarele: „Aceste popoare, slavi și anteți, nu sunt supus puterii suverane, dar din cele mai vechi timpuri trăiesc sub stăpânirea poporului. Beneficiile și prejudiciul sunt în general acceptate de toată lumea. La fel, alte lucruri au fost păstrate de ambele popoare încă din cele mai vechi timpuri. Un singur zeu, creatorul tunetului și al lumii întregi, mărturisesc domnii. Lui i se oferă boi și alte jertfe. Destinele nu recunosc și nu-i atribuie nicio acțiune în rasa umană. Cazând în boală sau pregătindu-se de război și văzând moartea aproape, ei îi fac lui Dumnezeu o promisiune că, dacă sunt eliberați de ea, vor face imediat un sacrificiu. După ce au primit ceea ce doresc, ei își împlinesc promisiunea în curând și cred că viața lor a fost salvată prin acest sacrificiu. Mai mult, râurile și alte ape sunt venerate, precum și alți zei, cărora toată lumea este slujită și, oferind sacrificii, ghicesc despre viitor. Ei trăiesc în colibe mizerabile, împrăștiați și adesea se mută dintr-un loc în altul. Când ies la luptă, mulți merg pe jos cu scuturi și sulițe;

*0 Gotic război, carte 3, cap. 14.a

nu purta lat. Alții, fără haine pe umeri, luptă cu inamicul în aceiași pantaloni. Ambele limbi sunt aceleași - ciudate. Dedesubt, aspectul corpului diferă, pentru că toți sunt înalți ca statură și membrii sunt extrem de puternici, culoarea de dedesubt este foarte albă, dedesubt părul este galben, nu foarte negru, dar toți au părul blond. Viața se ține, ca și Massagetae, cu mâncare uscată și simplă și, ca ei, umblă foarte necurat, din fire nu sunt răutăcioși, vicleni și. în simplitate, ei seamănă mult mai mult cu hunii prin maniere.” Este vorba despre slavii care au trăit în secolul al VI-lea după Hristos lângă Dunăre.

Despre popoarele slave care locuiau în regiunile rusești, Nestor anunță, * că poiana de la strămoșii lor este blândă, timidă față de părinți și rude, și observă combinația căsătoriei. Drevlyanii trăiesc într-un mod brutal: se ucid între ei, mănâncă fiare necurate. Nu se păstrează rangurile căsătoriei: sexul feminin necăsătorit este luat din apă și ținut în loc de soții. Radimichi, Krivichi, Vyatichi și nordici păstrează același obicei. Ei trăiesc în păduri, ca animalele sălbatice, iau toată necurăția pentru mâncare, nu le este rușine să le fie rușine în fața părinților; în loc de căsătorii, se adună pentru jocuri între sate și dans, unde iau sexul feminin pentru soțiile lor, cu care au fost prima dată de acord; păstrați doi și trei. Peste morți se trimit sărbătorile funerare, apoi se ard pe un stroboscop, iar cenușa cu oase în vase pe stâlpi este așezată de-a lungul drumurilor. Această utilizare printre Krivichi era încă sub Nestor. Manierele și comportamentul slavilor din Novgorod pot fi văzute încă de la începutul istoriei din parohia lui Rurikov.

La Marea Varangiei de pe coasta de sud, slavii care au trăit din cele mai vechi timpuri erau atașați clasei comercianților. Ca dovadă a marelui târg, slujește marele oraș slav în ruină Vinneta, creat și numit din Veneți. Helmold scrie despre el: ** „Râul Odra curge spre nord printre popoarele vendiene. La gura, unde se varsa in Marea Varangiei, era.

*La început, folio 6 pe spate.

** Cartea 1.25



orașul cândva glorios Vinneta, în care un paradis multinațional pentru grecii și barbarii care locuiau în apropiere. Toate orașele europene au excelat prin măreție. În ea trăiau slavi, amestecați cu alte popoare, cu barbari și cu greci. Sașii aflați în vizită aveau voie să locuiască în mod egal în acest oraș, atâta timp cât nu spuneau că sunt creștini, pentru că slavii toți, chiar înainte de ruinarea acestui oraș, slujeau idolilor. Totuși, în ceea ce privește ospitalitatea și obiceiurile, niciun popor nu a fost mai cinstit și mai amabil. Orașul bogat a făcut comerț cu diverse popoare cu bunuri de felurite și a avut de toate, ceea ce este rar și plăcut. Distrus de vreun rege danez. Mai sunt vizibile doar rămășițele ruinelor antice.” După aceasta, poporul slav din Pomerania s-a obișnuit cu jaful pe mare.

Despre obiceiurile și credința slavilor pomerani vendieni, în special a celor care locuiau în Wagria, scriitorii nordici asigură * că aveau poligamia în obiceiul lor: își cumpărau soții, câte puteau hrăni. Deși venerau un singur zeu din ceruri, care avea grijă de ei, el le-a încredințat altora treburile pământești. Sfântul de pe insula Rugene era cioplit în lemn cu patru fețe, într-o rochie scurtă, stătea într-un templu, ținea un arc în mâna stângă și un corn cu vin în dreapta; pe şold avea o sabie mare într-o teacă de argint.** Cu el atârna o şa şi un căpăstru de o mărime extraordinară. Cele patru fețe par să semnifice cele patru părți ale anului. În numele acestui idol preotul a dat răspunsuri. Prova, sau Prono, urma sfânta cinste, mai ales printre slavii vagra; stătea pe un stejar mare și creț. În jurul lui, până la o mie de idoli cu două, trei fețe sau mai multe sunt așezați pe pământ. În fața lui Pron stătea un altar pentru aducerea jertfelor. Radegast ținea pe piept un scut cu imaginea unui cap de bou, o suliță în mâna stângă, un cocoș cu aripile întinse pe coif. Siwa, sau Siba, o femeie goală, cu părul atârnat pe spate și până la genunchi; în mâna dreaptă ținea un măr, în stânga un ciorchine de struguri.

*Hartknokh. Disertare. 12, despre afacerile prusace, § 2.26

**Arnkil. Despre idolatria lui Tsimbrsky, în multe locuri.27





În cele din urmă, l-au venerat pe zeul Negru și pe zeul Bel: primul este bun, celălalt este rău. Mai presus de toți acești idoli, erau îndumnezeit focuri, care ardeau instins în diferite locuri. Multe ape, izvoare și lacuri erau doar foarte venerate, că, cu tăcere adâncă și evlavioasă, au scos apă din ele. Cine a procedat contrar, a fost executat prin moarte. Un astfel de lac a fost zeificat pe insula Rugen, într-o pădure deasă, numită Studenets, care, deși foarte abundent în pești, nu a fost prins, însă, pentru a cinsti sfințenia închipuită. Cu toate acestea, șerpii erau venerați ca zei ai casei, iar cei care le făceau rău erau pedepsiți. Svyatovid i s-a arătat mare reverență în jertfa. După seceriș, toți oamenii s-au adunat în fața templului lui pentru a sărbători o mare sărbătoare, unde băteau vitele pentru jertfă, iar pentru o sărbătoare nobilă de idoli, cu o zi înainte de sărbătoare, preotul însuși trebuia să măture curat templul înainte. oferind sacrificii și slujbe. A doua zi, chiar în sărbătoare, la adunarea poporului în fața ușii templului, luând din mână cornul idolului cu vin, care se umplea pentru un an, a proorocit despre fertilitatea celui următor. an. Căci dacă vinul din corn nu scădea mult, era considerat un semn de fertilitate. Altfel, abundența fructelor nu era de așteptat. În consecință, preotul a turnat vin din corn înaintea picioarelor Svyatovids și a turnat vin nou în el; a băut în sănătate și a cerut ca poporul său și patria să dea belșug, bogăție și biruință asupra dușmanilor. După ce a băut cornul de vin, l-a umplut din nou și l-a dat idolului din mână. Apoi au jertfit pâini mari, rotunde, de făină și miere, pe care preotul, punându-le între el și popor, s-a rugat pentru recolta abundentă a anului care urma. Apoi a binecuvântat poporul cu numele Svyatovidov, i-a îndemnat să ofere jertfe cu sârguință și a

promis victoria asupra dușmanilor pe mare și pe uscat, ca răzbunare. În consecință, ziua a fost petrecută în mâncare și băutură și era venerată ca o rușine dacă cineva nu se îmbăta. Fiecare persoană din an pentru acest idol a trebuit să sacrifice o treime din prada sa prădătoare. trei sute de cavalerie





au trimis războinici, cât au putut să jefuiască, toți au adus la templu, pe care preotul îl împodobi. Adesea, captivii creștini erau sacrificați acestui idol, care erau călare în tot hamurile. Calul era legat cu patru picioare la patru grămezi și, sub focurile de lemne de foc așezate pe ambele părți, dând foc, au ars calul viu și călărețul. Ceilalți idoli ai lor, Prov sau Pron, Siva, Radegast, slavii în viață au adus jertfa sângeroasă a poporului creștin. După ce i-a măcelărit, preotul sângelui a mâncat, din care au sperat în putere și acțiune pentru prezicere. Când sacrificiul a fost încheiat, sărbătoarea jertfei a început cu muzică și dans. Zeilor răi le-au adus o jertfă sângeroasă și o rugăciune tristă, precum și jurăminte teribile, celor buni - distracție, jocuri și sărbători vesele. De obicei ghiceau despre viitor aruncând scânduri de lemn, în care o parte era neagră, cealaltă albă. Când au fost aruncați, partea albă din vârf era bună, partea neagră era rea, după părerea lor, prefigurată. Zburarea păsărilor și strigătul pe diferența de laturi, întâlnirea animalelor, mai mult, mișcarea flăcării, curgerea apei și diverse tipuri de spumă și jeturi au servit și ele pentru a prezice. Un mare cal alb a fost dedicat lui Svyatovid. Când au vrut să înceapă un război, au înfipt șase mine în fața templului cu capetele lor ascuțite, două împreună în cruce. Prin rugăciune obișnuită, preotul a condus calul dedicat să galopeze printre aceste sulițe. Când și-a adus piciorul drept înainte în galop, ei îl considerau un bun semn al unei afaceri acceptabile; când stânga a fost întinsă mai departe, au recunoscut-o ca pe un semn rău. Potrivit acestui cal în galop, războiul a început sau a fost amânat.

## capitolul 5

## DESPRE MISIUNI ȘI CAZURI ALE SLAVENSKIY

Cea mai veche dintre toate strămutarea slavilor, conform știrilor scriitorilor antici, ar trebui citită din Asia până în Europa. Ce





s-a întâmplat în două feluri, pe apă și pe uscat, nu este greu de văzut din cele scrise mai sus. Căci veneții din Troia cu Antenor navigau pe Arhipelagul, Mediterana și Marea Adriatică. Și este foarte probabil ca după aceasta, în diverse vremuri și ocazii, numeroși dintre rudele lor din Paflagonia, de-a lungul traseului menționat mai sus sau de-a lungul Mării Negre și în susul Dunării, s-au mutat să locuiască cu ei și în vecinătatea lor. Acest lucru este confirmat, în primul rând, de faptul

că Veneții s-au răspândit foarte larg de-a lungul țărmurilor nordice și estice ale Golfului Adriatic și peste ținuturile situate în apropierea Dunării; în al doilea rând, că Paflagonia după aceea, din când în când, s-a diminuat și, în cele din urmă, nu sa bazat pe principalele țări din Asia, pentru că deja Ptolemeu * este venerat ca o mică parte a Galatiei.

Cealaltă cale era dinspre Media spre nord, lângă Marea Neagră, spre vest și mai departe, la miezul nopții, când sarmații, coborât din medii, din locurile Zadonsk mai departe spre țările de seară s-au extins, care din cele de mai sus ar trebui să fie într-adevăr. încheiat. Blond mai scrie că slavii, care au trăit din Bosforul Zimmerian până în Tracia, s-au stabilit în Iliric și Dalmația. Bolgar o locuință străveche în Sarmația asiatică, lângă râul Volga, pe bună dreptate de la unii, *** apoi că Iornand cu slavii și furnicile, poporul slav, descrie atacul lor combinat asupra statului roman și își venerează reședința în nordul tara din Marea Neagra. Numele bulgarilor, care s-a întâmplat de la Volga, este în concordanță cu cazul, prin care după aceea alte popoare, kozarii și tătarii, au fost numite din ruși.****

Toate acestea sunt dovedite de mișcarea generațiilor slave de la est la vest prin vastele noastre meleaguri, în nord, lângă Marea Pontică. Astfel se întinde deja

* Geogr., carte. 5, cap. Z.28

„■* Deceniul 1, cartea I.29

*** Kromer, Prinț. 1, cap. 8.30

****Nestor în multe locuri.



haite până la prânz, s-au unit cu semenii lor, care s-au așezat pe drumul sudic și au alcătuit timp de multe secole diferite generații slave, desființând dialectele și obiceiurile în comunicarea cu popoarele străine, care erau tratate în așezări.

Ce curaj au fost strămoșii strămoși ai poporului slav, puteți afla despre asta citind despre războaiele persane, grecești și romane cu medii, sarmații și ilirii, care aparțin rușilor în comun cu alte generații slave. Despre hrisovul dat de Alexandru cel Mare poporului slav31, deși narațiunea pare incredibilă și nu ne poate servi de laudă deosebită, o menționez aici celor care nu știu că, în afară de locuitorii noștri Orașul Nou, și cehii se laudă. din ea.*

Între timp, când triburile slave din Media, lângă Marea Neagră, s-au răspândit în Iliric și în alte locuri, atunci s-au așezat în număr mare în țările din nord. Cronicarul din Novogorodsk este de acord cu scriitorii externi. Și chiar dacă numele lui Slaven și Rus și al altor

frați erau fictive, totuși, există cazuri de slavi din nord, descrise în ea, care nu sunt contrare adevărului. În Marea Varangiei, care a primit acest nume de la furtul în limba Chud, de obicei, în vremurile străvechi, au fost mari jafuri și nu numai de la oameni ticăloși, ci și de la copiii domnitorului nu erau venerați ca un viciu. Despre fiul lui Slavenov, Volhva, de la care Volhov poartă numele, el scrie că în acest râu s-a transformat într-un crocodil și i-a devorat pe înotători. Acest lucru trebuie înțeles că prințul menționat mai sus a jefuit de-a lungul lacului Ladoga și de-a lungul râului Volkhov, sau a râului Mutnaya, numit atunci și, datorită ferocității sale, din asemănarea sa a fost poreclit fiară carnivoră. Răspândirea slavilor din nord la râurile Vym și Pechora și chiar la Ob, deși ar trebui să pară mai târziu decât ar trebui să fie în acest cronicar, dar nu atât de târziu,

* Cromer, cartea 1, capitolul 14.





după cum cred unii, pentru că târguiala cu blănuri scumpe de samur din Rusia spre vest este cunoscută de șapte sute de ani de la autori externi, iar pepenii în comercianții ruși obișnuiau să circule înainte ca Yermak să deschidă intrarea în Siberia cu o mână militară.

Când Imperiul Roman și-a întărit și și-a răspândit armele departe, atunci popoarele slave care locuiau în Iliric, în Dalmația și lângă Dunăre și-au simțit violența, fapt pentru care s-au întors spre nord către rudele lor, care trăiau de mult în el. După Nestorov,* slavii în locurile în care a locuit Novgorod în timpul propovăduirii Evangheliei de către sfântul Apostol Andrei.

Ptolemeu ** slavii au fost așezați lângă Velikiye Luki, Pskov, Staraya Rusa și Novgorod.

Așadar, este limpede că, urandu-și jugul roman și iubindu-și libertatea, slavii l-au căutat în țările de la miezul nopții, pe care colegii lor de trib le foloseau, în locuri spațioase, de-a lungul câmpurilor mari, râurilor și lacurilor. Nestor descrie în detaliu *** ce au găsit Volokhi împotriva slavilor dunăreni și, stând cu ei, au început să jignească și să violeze; apoi alții, după ce s-au retras în râul Vistula, s-au numit polonezi. Alți lutici, alți mazovsani și alți pomerani au fost porecți de la polonezi. Alții s-au așezat de-a lungul Niprului și au fost numiți poieni; alții sunt drevlyani, apoi s-au așezat în păduri; multe dintre Pripyat și Dvina se numeau Dregovichi; unii s-au așezat pe Dvina și au fost numiți Polochans de-a lungul râului Polota; mulți s-au mutat în Oka și au fost numiți Vyatichi. Alți slavi s-au așezat lângă lacul Ilmen și erau cunoscuți cu același nume; alții s-au așezat de-a lungul Desnei, Semi și Sulei și au fost numiți nordici. Novgorodienii și-au câștigat nu numai numele slav, ci și limba slavilor rude, care trăiesc lângă Dunăre și în Iliric,

*Fila 4.

** Carte. 3, cap. 5, tabelul 8.

*** Foaia 3, pe verso.





care seamănă mult mai mult cu Marele Rus decât cu polonez, în ciuda faptului că polonezii locuiesc mai aproape de ei decât noi, în cartier.

Apoi, pe măsură ce Imperiul Roman a început să scadă, atunci slavii, încercând să se răzbune pe strămoșii lor străvechi, ofensați, au întreprins campanii puternice și dese din nord la amiază, mai ales sub Iustinian cel Mare, regele Greciei, al căruia am dați un exemplu de la Procopius: trei mii constând, au trecut Dunărea fără împotrivire și apoi, trecând ușor pe Gebr, s-au despărțit în două. O parte era formată din o mie opt sute de oameni, cealaltă din altele. Ambii, deși despărțiți unul de celălalt, au fost atacați de comandanții romani în Tracia și Iliric, dar mai mult decât aspirațiile au fost învinși și parțial bătuți pe loc, parțial fără nici un ordin, au fugit. Apoi, când ambele regimente slave, mult mai mici ca număr, conducătorii romani au fost destituiți și alungați, o altă parte a lor a luptat cu Azbad. Spune Azbad. Știpatorul lui Iustinian, a condus cavaleria, care multă vreme pentru a acoperi orașul Cirula din Tracia a fost puternică ca număr și curaj. Slavii, după ce au împrăștiat chiar și pe aceștia, au ucis pe mulți care au fugit de rușine și, după ce l-au prins pe Azbad, deși la început l-au păzit de viu, dar după ce au tăiat curelele de pe creastă, l-au ars. Făcând acest lucru, au pustiit întreaga Tracie și Iliric fără a le face pagube și în ambele locuri au luat prin asediu multe cetăți. Înainte de asta, nu au îndrăznit să pună piciorul pe ziduri, nici să se aventureze în câmp, nu au îndrăznit niciodată să lanseze raiduri asupra Imperiului Roman, iar până atunci, se pare, nu trecuseră niciodată Dunărea. Slavii care l-au învins pe Azbad au distrus toate locurile până la mare. Orașul de coastă Toper cu o armată defensivă a fost luat în acest fel. Majoritatea slavilor s-au ascuns în locuri cu gropi și printre dușmani lângă zidurile orașului. Un număr mic dintre ei la poarta de est.

* Despre Războiul Gotic, Prinț. 3, cap. 38,3S





i-a iritat pe romani, stând pe zidul orașului. Soldații care se aflau în oraș, crezând că sunt doar slavi, câți părea, cei înarmați au făcut deodată o ieșire. Slavii au început să se retragă în mod prefăcut și, presupus că se tem de ei, au fugit înapoi. Și cum romanii, urmărindu-i, s-au retras din zid, slavii de pândă s-au ridicat de la vrăjmași, le-au tăiat calea din oraș, iar slavii fugiți, întorcându-se în fața dușmanilor, au oprit persecutorii și, după ce i-au bătut pe toți, au

pornit. la oras in acelasi loc. Burgerii, deja nepregătiți, s-au indignat crunt, dar, pe cât posibil, au rezistat aspirației: căci la început se turnau asupra atacatorilor ulei și smoală clocotită. Și deși oameni de toate vârstele au aruncat cu pietre în ei, dezastrele nu i-au împiedicat. Cu multe săgeți, slavii au doborât oamenii orașului de pe creneluri și, punând scări de ziduri, au luat orașul. Imediat după tăierea și jefuirea bogăției bărbaților de până la cincisprezece mii, copiii mici și femeile au fost înrobiți. Căci până în ziua aceea nici o vârstă nu a fost cruţată. Un alt regiment, după ce a pătruns în hotarele romane, a luat fără discernământ viața tuturor, astfel că în Iliric și în Tracia, cadavrele neîngropate zăceau prosternate în toate locurile. Atunci ambele regimente au început să părăsească burta prizonierilor și astfel s-au întors la casele lor cu multe mii de prizonieri.

În Sardica, un oraș iliric, Germanus a construit armata adunată și s-a grăbit cu mari pregătiri pentru război. Când regimentele slave, care nu mai fuseseră până acum, au ajuns la granițele Imperiului Roman și au trecut Dunărea, au ajuns la Naiz, unii dintre ei s-au despărțit de armată și, împărțindu-se în locuri apropiate, au alergat separat după pradă, au căzut în mâinile unor romani. Legați și întrebați, de ce a trecut armata slavă Dunărea? - Ei au răspuns cu siguranță că au venit cu intenția de a lua Tesalonic și orașele din jur. Împăratul, fiind foarte îngrijorat de această veste, i-a scris imediat lui Herman, pentru ca deocamdată, părăsind campania



în Italia, iar în locul lui Solun și al altor orașe, s-a grăbit să dea ajutor și nu a ezitat să păstreze cu toată puterea dorința slavilor. Pe când Herman încă se pregătea, slavii, aflând de la prizonieri despre sosirea lui în Sardica, s-au temut, căci numele lui era glorios printre ei, că înainte de asta i-a învins pe Ante, slavii aceluiași trib. Deci, temându-se și argumentând că vin cu oastea aleasă, care a fost trimisă de la împăratul Iustinian împotriva regelui Totila și împotriva goților, și-au oprit călătoria la Tesalonic și, neîndrăznind să mai iasă pe câmp, au trecut. toți munții iliri și a intrat fără primejdie în Dalmația. În Illyricum, Herman a anunțat armatei că toate obuzele ar trebui să fie strânse pentru campanie după două zile în Italia. Cu toate acestea, s-a îmbolnăvit brusc și a murit. După aceea, împăratul a trimis o armată aleasă împotriva slavilor, ai căror comandanți erau Constanțian, Aratius, Nazarius, Iustin, un alt fiu al germanilor, Ivan, cu numele Eluon. Mai mult, l-a pus pe Scholasticus peste toate, dintre eunucii de la curte. A găsit la Adrianopol o parte din slavi, care în drumul lor nu se mai puteau prosterna repede, pentru a duce cu ei nenumărați robi, vite și tot felul de bogății. Au fost forțați, au stat nemișcați și s-au pregătit de luptă pe ascuns față de dușman; slavii pe munte, romanii pe câmp au întărit tabăra. După ce au stat așa mult timp, învinși de nerăbdare, soldații au început cu neplăcere să se plângă de comandanți că ei înșiși, mulțumiți de mâncare, disprețuiesc soldații, obosiți de neajunsuri și nu vor să se angajeze în luptă cu duşmanii. Astfel de plângeri au fost forțate să înceapă comandanții de

luptă. Bătălia a izbucnit. Romani învinși cu forța; au căzut mulţi soldaţi curajoşi. Conducătorii, aproape prinși, au scăpat, cu alții s-au dus la cineva mult mai apropiat. Slavii au luat steagul lui Constantin și, disprețuind armata romană, au mers mai departe. Țara Astică, care nu se simțise ruinată de multă vreme, era devastată; căci acel interes propriu s-a găsit acolo abundent. După ce au făcut ruină în spațiul mare, au ajuns la o lungă





zid, care este la o zi de călătorie de Tsaryagrad. La câțiva ani după aceea, romanii, urmându-i pe slavi și obținându-i pe unii dintre ei, i-au bătut cu un atac surprinzător și, tăind pe mulți, au luat o mare mulțime de prizonieri romani, iar steagul lui Constantin a fost luat înapoi. Alți slavi s-au întors la casele lor cu egoism.

Aceasta este esența celor mai nobile dovezi ale campaniilor slave împotriva statului roman. Cu toate acestea, nu există nicio îndoială că în războaiele gotice, vandalice și longobarde, o mare comunitate și participarea la fapte eroice ar trebui să fie atribuite slavilor. Îl arată pe Procopius menționat anterior, legându-i cu longobarzii, gepezii și goții de dragul lui Ildizg, prințul longobardului. Dintr-un mare număr de slavi care au fost alături de alte popoare nordice în campanii către Roma și țar-grad, s-a întâmplat ca unii scriitori ai goților, vandalilor și longobarzilor să fie venerați ca slavi, deși erau într-adevăr un trib germanic.

Urmele campaniilor nobile slave sunt clare din relocarile lor. Cehii, după descrierea aceluiași Procopius, ** locuiau pe malul Pontului Euxine, căruia împăratul roman i-a pus regi în vremuri trecute, și atunci nu i-au mai fost ascultători în nimic. Locuirea actuală a cehilor în apropierea vârfurilor râului Alba mărturisește campaniile lor, precum și strămutarea altor popoare din același trib. Bulgarii, sub Anastasius, regele grec, au atacat pentru prima dată Imperiul Roman, arată și ei că erau slavi; s-au luptat cu vandalii și longobarzii în comunitate.

Asistența reciprocă a slavilor din nord și din sud este evidentă de la sosirea bulgarilor dunăreni pentru populația din Slavensk: primul după marea ciuma, din care locuitorii au murit aproape toți, al doilea după invazia hunilor. , din care Slavensk a fost devastat și pus în pustiire definitivă.

* Despre Războiul Gotic, cartea 3, capitolul 35.3Í

*Ibid., carte. 4, cap. 4.

Este imposibil și nu atât de necesar să descriem toate campaniile, strămutări și amestecuri ale poporului slav pentru marea lor mulțime și împletire, ca în părțile următoare pentru a arăta faptele strămoșilor noștri ruși. În acest scop , mă grăbesc să descriu alte popoare, în măsura în care ne privesc ca participanți la componența societății noastre.

## CAPITOLUL 6

## DESPRE CHUDI

Generațiile Chud, atâta timp cât se extind departe spre nord, pot fi concluzionate de la multe popoare diferite, parțial recent subjugate statului rus, parțial incluse în cele dintâi complet incluse în acesta. Livonia, Estlandia, Ingria, Finnia, Karelia, Lapponia, Permia, Cheremis, Mordovienii, Votyaks, Zyrians vorbesc limbi destul de asemănătoare între ei, care, deși diferă în multe privințe, își arată totuși originea din aceeași început. Mai mult decât atât, deși pământul puternic al Ungariei este separat de regiunile locale Chud de marile state slave, adică Rusia și Polonia, nu ar trebui să existe nicio îndoială cu privire la consanguinitatea locuitorilor săi cu Chud, 35 judecând doar după asemănarea dintre limba lor cu dialectele Chud. Ceea ce este întărit și mai mult de ieșirea lor din laterale, unde încă mai trăiesc generațiile Chud, rămășițele lor. După ce și-a imaginat poporul Chud în starea lor actuală dispersată și în cea mai mare parte sub alte puteri în cetățenie, se poate crede că în unitate a fost odată puternic în lume.

Urmând exemplul scris mai sus despre măreția slavă, să ne uităm înapoi la vremurile care au trecut de aproximativ o mie de ani și să căutăm puterea minune. Autorii nordici* sunt plini cu descrieri ale afacerilor lor militare și alte comunicări cu suedezi, danezi și norvegieni. Permia, care sunt Biarmie

* Sturlez[on] în multe locuri, și Saxo Grammaticus







Se spune că se întindea departe de Marea Albă în sus, lângă râul Dvina, și erau oameni puternici Chud, negustori cu piei scumpe de animale cu danezii și alți normanzi. Navele maritime au intrat în râul Dvina de Nord de la mare până la un anumit oraș comercial, unde vara era un loc de comerț populat și glorios: nu există nicio îndoială unde se află orașul Kholmogory, pentru că orașul Arhangelsk și-a luat începutul în doar două sute de ani. Oamenii îl venerau pe idolul Iomalu, care înseamnă zeu în livoniană, finlandeză și alte dialecte Chud. Acest lucru este clar din Sturlezon, * unde descrie călătoria unui anume

Toret și Karl la râul Dvina, care, fiind de la regele lor Olaf, numele Sfântului, au fost trimiși la Biarmia pentru târguire, au adăugat la acea tatba: ei jefuit aur și argint din cimitire, smuls dintr-un lemn Iomalii au folosit un colier scump și au luat un vas de argint cu bani. Această vechime a Chudului local este dovedită și de rămășițele familiei Chud care încă trăiesc de-a lungul Dvinei, care, prin comunicarea cu Novogorodtsy, și-au uitat limba naturală. În starea arătată, Permia se afla pe vremea Marelui Duce Vladimir I și mult mai devreme sub Harald Pulkhrikom, în zilele primilor prinți Varangie.

Finlanda în aceleași epoci era foarte puternică și condusă de conducătorii săi. La fel, Agn, fiul lui Dagon, un prinț finlandez captiv pe nume Froston, a avut o fiică, Skialva, în căsătorie, *** care mai târziu, după ce și-a ademenit soțul în patria ei, și-a ucis insidios tatăl într-un mod somnoros, răzbunând-o. moartea tatălui. Finlandezii au rezistat cu curaj atacurilor asupra pământului lor. Olaf a fost învins cu numele Sfântului.

* Volumul I, partea 7, cap. 143,36

** Sturlez., Volumul I, Partea 1, Cap. 16.

*** El, volumul I, carte. 1, cap. 22.



Scriitorii nordici au atribuit o mare parte din curajul poporului finlandez vrăjitoriei, pentru care a purtat un mare reproș.

Estonia nu era inferioară Finlandei ca forță: în comunicarea cu diferite popoare, a depășit negustorii, unde nu numai că se făceau comerț cu diferite mărfuri, ci și oameni. Olaf, fiul lui Trigvon, regele Suediei, a fost luat pe mare în copilărie de la tâlhari până la plin și vândut Estlandei, * despre care în viața Marelui Duce Vladimir Svyatoslavich, mai pe larg. Ingvar, fiul Ostonilor, regele Suediei, cam în secolul al V-lea după Hristos, a mers în Estland prin tâlhărie după obiceiul de atunci.** Estonienii l-au învins pe malul mării; Ingvar a fost ucis în luptă și îngropat în acel loc.

Dar multe ostilități care au avut loc între normanzi și popoarele Chud adiacente mărilor, adică cu Perms, Finlandezi și Estlandezi, nu le socotesc de dragul conciziei. Este destul de clar din aceste trei popoare Chud cât de puternice erau celelalte triburi ale lor, aflate la răsărit, generații îndepărtate de mări, despre care normanzii nu puteau ști de la mare distanță și despre care nestor cronicarul le numără: *** toți cred. pe Belozero, măsoară în ținuturile Rostov și Pereyaslav de-a lungul lacului Kle-shchin, menționează și Cheremis, Mordovieni, Pechora și alte popoare, dintre care multe erau numai mari, că împreună cu slavii Novogorod și-au trimis ambasadorii la varangi să cheme prinții pentru stăpânire, potrivit cărora Rurik a venit cu frații.

Având în vedere puterea poporului Chud înainte de multe secole, mai mare decât cea actuală, trebuie să recunoaștem că în nord ei au ocupat o mare parte a pământurilor chiar înainte de aceasta și, invariabil, în numele comun al sciților au fost din greacă.

* Sturlez., Volumul I, Partea 6, Capitolul 6.

** La fel, volumul I, partea 2, capitolul 36.

*** Nestor 6370.





scriitori greci și romani. Căci tătarii trăiau atunci departe în Asia, spre est, și de aceea grecii nu aveau un nume scit. Alte popoare antice, precum alanii, roxolanii, dacii, amazoanele și altele, ar trebui atribuite generației slave sau chud. Deci, este încă necesar să ne gândim căruia dintre aceste două popoare ar trebui să i se atribuie numele sciților, care a fost folosit de autori externi antici în comun pentru mulți și eterogenei locuitori nordici, ceea ce nu este doar uneori departe de Europa, chiar și de Germanii, iar în est, state asiatice necunoscute au fost date, dar coloniștii greci care locuiau lângă Nipru și în Herson au fost numiți sciți de la tovarășii lor Zemstvo.

Mai presus de aceasta, se arată că generațiile slave erau numite atunci sarmați, deși uneori erau adesea amestecați cu sciții din necunoașterea scriitorilor de atunci, deoarece se mutau adesea din loc în loc. Acest lucru este confirmat de faptul că amazoanele din limba scitică nu au înțeles, ** prin urmare, limba scitică caracteristică nu era slavă. Iar regele Medilor Cyaxares le-a dat sciților copii mici pentru a învăța să vorbească limba lor, *** din care se vede că rădăcina limbii slave, adică medii, nu semăna cu axul scitic. Deci, rămâne să căutați numele și oamenii sciți din tribul Chud, pentru care este necesar să privim mărturii care sunt mulțumite despre asta.

Profesor Beyer, **** deși numele scitic este derivat incorect din cuvântul finlandez skita - arcaș, atunci sarmații, parții și multe alte popoare erau pricepuți la tirul cu arcul nu mai puțin decât sciții și aveau un drept egal de la greci de a fi numiți arcași și, în plus, greci, nu finlandezi

* Herodot în Melpomene.37

** Herodot în Melp[omen].

*** El este în Klia.

**** În Comentariile Academiei de Științe, Volumul I.38

cu toate acestea, nu s-a înșelat în sensul că îi consideră pe finlandezi, estlandezi și liflanderi ca fiind rămășițele sciților antici. Demonstrez prin următoarele argumente probabile. Numele scitic, conform vechei pronunții grecești, este foarte în concordanță cu cuvântul Chud;39 nu provine din greacă și, fără îndoială, a fost preluat de la slavi, care în cea mai mare parte locuiau între Chud și Grecia, în apropiere de Dunărea. Și așa cum se întâmplă de obicei ca popoarele îndepărtate să fie numite cu acele nume pe care le-au impus vecinii lor care trăiesc printre ele, așa că grecii, auzind numele Chud de la slavi, au adoptat și, după pronunția lor, au numit sciți.

Rămășițele vechii limbi scitice se găsesc la Herodot, * despre care vedem o asemănare clară cu zicalele care sunt comune în rândul popoarelor Chud actuale. Toate acestea sunt mai remarcabile că fabula despre Koloksai, fiul primului rege scit Targitai, aduce în deplină probabilitate unitatea acestui popor cu poporul Chud.

Pe vremea aceea au fost coborâti, pe când sciții vorbeau fabulos despre ei înșiși, ** din cer un plug, un jug, un topor și o cupă de aur. Fratele mai mare Lipoksai și mijlocul Arpoksai au încercat unul după altul să ia aceste lucruri de aur pentru propriul câștig, dar amândoi nu au putut ajunge pentru foc, cercul lor în flăcări. Fratele mai mic, de îndată ce s-a apropiat de ei, focul a dispărut și a lăsat comoara în posesia sa. Trebuie remarcat aici că, deși numele tatălui și ale celor trei fii în finlandeză au un semn Chud, numele fratelui mai mic corespunde narațiunii vorbite în sine. Koloksay înseamnă a alerga cu foc, se presupune că acest nume a venit dintr-o astfel de aventură.

Deci, după măreția poporului Chud și după dovezile slavilor excepționali, numele sciților urmează generațiile Chud; și același lucru este confirmat de originea numelui

* În locuri diferite.

** Herodot în Melp[omen].





Koloksava; la fel cum zicale și circumstanțe similare scitice și chud corespunzătoare tuturor dau o probabilitate irezistibilă și nu lasă nicio îndoială că generațiile Chud sunt din genul de sciți antici autentici, acum cuceriți peste o mare parte a statului rus sau deja din timpuri străvechi unite cu noi într-un singur popor. De aici rezultă că vechimea și gloria tribului Chud sunt mari.

Având în vedere unitatea sciților numiți în mod caracteristic, cu un miracol, putem folosi în siguranță una dintre denumirea lor în loc de

alta, dintre care cea pe care strămoșii noștri slavi antici au impus-o acestui popor este mai caracteristică.

Herodot, prima și detaliată descriere * a originii chudiane și a așezărilor și diviziunilor antice, concepe știri din fabula menționată mai sus despre Targitai, despre cei trei fii ai săi și despre Koloksai mai mic, care a moștenit unelte de aur coborâte din cer odată cu posesiunea. Atunci sciții, asupriți de atacurile militare, au fost forțați de massagetien să-i expulzeze pe poporul Zimmer de la granițele Europei. Urmărindu-l sub conducerea regelui Madius, fiul lui Prototiev, au intrat în Media, unde locuitorii locului au intrat în luptă cu sciții și, fiind învinși de ei, și-au pierdut stăpânirea asupra Asiei, pe care sciții au câștigat-o. De acolo, au mers direct spre Egipt. Și cum intraseră deja în Siria și Palestina, Psamitic, regele Egiptului, a ieșit în întâmpinarea lor, le-a stins dorința cu daruri și cereri, ca să nu meargă mai departe în campanie. Sciții, întorcându-se, au reparat multă violență la întoarcere și au jefuit templul lui Venus din Ascalon. Dar Ciaxares, regele celor mai nobili sciți, care a venit în Media, chemându-i la un mare ospăț și i-a îmbătat, i-a bătut pe toți cei adormiți și pe ceilalți i-a alungat din Media cu forța militară. Sciții, pentru douăzeci și opt de ani de stăpânire în Media și pentru aceeași lungă absență de la soțiile lor,

* În Melpomene.



când s-au apropiat de locuințele lor din Cimmeria, au fost întâmpinați de sclavi înarmați și copii adulți sclavi, de la soțiile lor în inexistență de soți obișnuiți. După mai multe bătălii, neputând birui, în cele din urmă s-au dus împotriva lor fără arme militare cu doar flageluri, că sclavii, văzând și închipuindu-și servilismul de odinioară, au devenit timizi și au fugit. Deci, sciții s-au stabilit pe fostele lor locuințe. Această narațiune aparține mai mult sciților, numiți nomazi; celelalte generații ale lor, care trăiau în câmpuri largi, nu au fost implicate în aceste campanii. Cele mai notabile dintre ele în Herodot sunt descrise pe scurt.

Budinienii erau foarte puternici și numeroși; ochi albaștri, păr negru.* Orașul lor, numit Gelon, era construit din lemn, fiecare parte a cărui lungime avea treizeci de trepte. În ea erau temple din lemn, temple și idoli greci, deoarece locuitorii gelonieni erau greci amestecați cu sciți Budin și foloseau limba amestecată cu Budin. Herodot** menționează și sciții, care erau conduși de suverani care se autoguvernau; erau numiți regali, trăiau lângă vârfurile râului Don.

Multe generații și relocari scitice pot fi destul de văzute din descrierile diferitelor secole. Aici, conform intenției noastre, ele sunt deplasate, deoarece se extinde mai mult pentru a arăta strămoșii strămoși ai actualului popor rus, dintre care sciții nu sunt ultima parte. Discutând războaiele medii și amestecându-ne cu sciții, înțelegem clar că și atunci Chud-ul cu slavii s-au unit în unele locuri

într-un singur popor. După aceea, în primele vremuri creștine și în Evul Mediu, între ei au urmat multe alte relații, dintre care câteva exemple sunt atașate aici. După toți istoriografii, se știe că hunii au ieșit din Asia din țările spre Caspică și spre.

* Herodot în Mflpomene.

'* Acolo.





Învecinat cu Marea Nordului, adică din Siberia și din ținuturile cuprinse de Marea Caspică și Marea Neagră. Este destul de clar de la Procopius,* care scrie că hunii, numiți Sabiri, și alte triburi hune trăiesc în apropierea munților Caucazieni. În Siberia, din cele mai vechi timpuri, locuitorii erau din generația Chud: pentru că tătarii s-au stabilit în ea nu cu mult timp în urmă, în cea mai mare parte cu țarul Kuchum, în timpul marelui suveran țar Ioan Vasilevici. Ostyaks și alți locuitori ai vechilor Chud s-au eschivat deoparte. În Daghistan, lângă Derbent, există, după cum se spune, până astăzi popoare din generația Chud, numite avari. Din aceste locuri au ieșit, hunii au fost numiți altfel: huni, avari, în rusi ugri și obri, ** curgea, în primul rând, Chud în nord și așezări slave, ajunse prin Dunăre în Grecia și prin multe războaie și șederi în Panonia. sau în Ungaria stabilită. Deci, nu este de mirare că în limba maghiară există o mulțime de cuvinte slavone; și, prin urmare, limba lor antică Chud s-a schimbat mult între slavi și, în cele din urmă, de dragul unei mari amestecări cu grecii și cu atât mai mult cu turcii, cu care locuiseră de multă vreme în vecinătate și erau adesea venerați. de către istorici ca un singur popor.*** Slavensk a simțit cu cruzime invazia lor **** că acum marele Novgorod, care din ugrienii albi care locuiau în granițele siberiei, în ținutul Yugra, a fost ruinat și pus în definitiv pustiire, pentru este foarte probabil ca novgorodienii înșiși să fi ajuns de partea lor cu negustorii și războiul. Acest lucru se poate vedea din marea și străvechea târguieală descrisă de autorii antici occidentali, ***** care avea loc în blănuri scumpe. Deci, poate că această invazie a ugrienilor a fost parțial din invidia Novogorodtsy pentru intrarea lor în regiunea siberiană pentru interes propriu, parțial pentru a-i asupri pe ugrieni din cei estici.

* Carte. 4, cap. ZL°

*a' Nestor, folio 5 pe verso și 6406.

*** Muratorium, în Istorie mixtă, Volumul I, p. SUB!

**** Cronicar din Novgorod.

**** Golmold, Prinț. 1, cap. 1.

popoare Tara, care apoi au început să intre în vigoare și să se extindă spre vest. În acest caz, sperăm, un amestec considerabil de slavi săvârșiți cu miracolul ugric. Apoi, după reînnoirea Slavenskului, după redenumirea Orașului Nou și după acceptarea prinților varangi în stăpânire, slavii au intensificat și asuprit pe Chud, alungându-i din locurile lor sau luându-i în unitate. Aceasta este în est; în vest, un amestec și combinație asemănătoare a avut loc cu varangii.

## Capitolul 7

## DESPRE VARYAGS ÎN GENERAL

El argumentează pe nedrept cine atribuie numele varangian unui singur popor. Multe dovezi puternice asigură că aceștia provin din triburi și limbi diferite și că au fost uniți doar prin jaful obișnuit de pe atunci peste mări. Timp de o mie de ani, nici măcar suveranii conducători nu s-au făcut de rușine să se îmbogățească cu un astfel de comerț prădător, care pe Marea Baltică abia prin secolul al XII-lea a ieșit din obicei.

Care este originea acestui nume, despre asta avem o mulțime de presupuneri dubioase. Dar pare a fi mai corect decât tot ce vine dintr-o zicală comună tuturor popoarelor din nord. Nu numai suedezii, norvegienii, estlanderii și slavii, dar și grecii folosesc un cuvânt în cărțile istorice.43 sau în latină de către soldații din nord; din care rezultă deja că ei nu erau doar suedezi, așa cum cred unii oameni, pentru că în acest caz istoricul și-ar fi folosit propriul nume și mai ales când le-a descris treburile sub conducerea regelui.

* Sturlez. în locuri diferite, Kedrin 1034 *2





lei suedeză, le-ar numi măcar într-un loc suedezi, care, însă, nu se vede nicăieri.

Campaniile gotice și ale altor popoare din nord împotriva Romei și Greciei sunt destul de faimoase cu fapte militare glorioase, pe care istoricii suedezi le atribuie în cea mai mare parte poporului lor, dar foarte nedrept. Căci vedem că în multe întreprinderi militare din nord, principalii conducători militari au fost poporul slav, ca Odoacru, Radegast și alții, și el însuși, după cum se pare, Alaric, învingătorul Romei. Prin urmare, fără îndoială, printre goți, mulți slavi au luptat în număr mare. Într-un mod similar, și pe mare pentru a zdrobi vikingii obișnuiți, locuitorii aceluiași nord, diferă în natură, comportamentele militare erau consecvente. Au mers în Grecia pe râuri și pe uscat în slujba împăraților din Constantinopol. Au luptat în Arhipelag, în Mediterana până în Africa, de unde au provenit și au slujit marilor

prinți ai Africii Ruse, progenitorii unora dintre familiile nobiliare de aici.

Trecând prin regiunile slave și Chud, varangii au ales un refugiu și o reședință specială la Kiev și au ascuns comori în peșterile de acolo cu mult înainte de crearea mănăstirii Pechersky.*

Diferența dintre aceste popoare se arată clar și îndoiala este rezolvată de Nestor, cronicarul rus, numindu-i pe nume varangi, goți, unghii, suedezi, normanzi, rușii.În patrie, locuitorii primeau suverani comuni cu urmași mari.

* Paterik Pech. in viata de Theodora si Vas.44

** 6470.a

1 Există o eroare în original: este necesar 636Ì0.





## CAPITOLUL 8 DESPRE VARIAGS-ROSS

Începând să arate varangi-rușii cine erau și ce fel de oameni erau, trebuie mai întâi afirmat că ei și vechii prusaci descind din aceeași generație, în unele sate din Prusia vorbesc aceeași limbă ca lituanianul, Zhmud, folosit de kurlandezi, pentru că nobilii și filistenii care trăiesc în orașe sunt germani în vizită care, în jurul secolului al XIII-lea, au luat stăpânire pe acele pământuri cu o binecuvântare papală nedreaptă.

Popoarele creștine occidentale, entuziasmate de Biserica Romană, au întreprins în mod repetat campanii de a lua Ierusalimul și alte locuri sfinte din est de la mahomedani, unde se adunau numeroase trupe. Prin multe întreprinderi nefericite, în cele din urmă, prin curajul ducelui de Bouillon, Gottfried, Antiohia și Ierusalimul au fost capturate; dar după ce au pierdut regatul Ierusalimului timp de optzeci și opt de ani de dragul războiului interior, Kryzhaks rămași s-au stabilit parțial în Cipru, de unde, în vremurile ulterioare, pe insula Rod și din Rod în Malta, au fost expulzați, unde Cavalerii din Sfânta Cruce încă mai trăiește. Alții, întorcându-se la papă, i-au cerut vechile locuințe pierdute în Europa pentru locuri de așezare, dintre care multe au fost date cu pământ și castele de venit în Germania, numite case germane. Papa a binecuvântat o parte considerabilă din puterea sa imaginară asupra întregii lumi să meargă la miezul nopții la popoarele necredincioase și să le îndrepte către legea catolică. Așa că, ajungând în Prusia, care era atunci foarte slăbită pentru atacurile crude ale polonezilor, ei și-au subjugat-o și, ajungând la miracolul livonian, au luat

* Kromer, Prinț. 1, cap. I.45

în stăpânire, despre care prinții ruși nu s-au copt, fiind atunci în diviziune și lupte intestine.

Ei bine, prusacii sus-menționați erau din același trib cu varangi-rușii, din cele ce urmează reiese clar. Și, în primul rând, demolarea cronicarilor noștri domestici dă deja motive să ne gândim la unitatea acestor două popoare, al căror nume diferă puțin unul de celălalt. Nestor a trădat ca amintire că Rurik a fost chemat în stăpânirea slavilor din Varangie-Rosses. Cronicarul din Novgorod îl derivă de la prusaci, în care multe cărți de putere sunt de acord. Și astfel, rușii și prusacii sunt deja un singur popor.

Dintre autorii externi, Pretorius* își dă părerea suficient pentru a ști, copulând rușii și prusacii într-un singur trib. Poziția locului corespunde cu aceasta.** Acest lucru confirmă, de asemenea, străvechea vecinătate apropiată a Prusiei cu Rusia, în care erau închise Podlyakhia și o mare parte a Lituaniei, din care Lituania încă mai conține legi antice rusești. Umărul estic al râului Nemeni, care se varsă în golful Kursk, se numește Rusa, care, desigur, poartă numele de varangi-ruși. Acest lucru este încă întărit de obiceiurile vechilor prusaci, care sunt asemănătoare cu varangii, care au fost chemați în stăpânirea noastră.

Kromer *** scrie despre vechii prusaci cum le plăcea să se scalde în băi și în apă rece după baie, pe care poporul rus le folosește de bunăvoie până astăzi. Așa spun riturile care sunt folosite atât printre vechii prusaci, cât și acum în unele provincii rusești de graniță. Mai presus de toate, unitatea vechilor prusaci cu varangii-rușii este afirmată de reverența pentru un idol principal după nume, semn și rituri. Prusacul Perkun era același cu rusul Perun, pe care Olga l-a jurat grecilor la încheierea tratatului de pace **** și care

* În multe locuri;47

** Arnold, Prinț. 1, cap. 2.

*** Pagina 43L

Nestor 6415.





venerat Vladimir neîncrezător. Pentru ambele popoare, Perun însemna zeul tunetului și al fulgerului; ambii preoți i-au sacrificat foc nestins și au fost executați de moarte când acesta a fost stins prin neglijența lor.* Dar aceste argumente vor fi și mai puternice când vom arăta că varangi-rușii au fost poporul principal și mai nobil decât prusacii, care și-au primit numele. de la ei.

Unii eminenți savanți berlinezi susțin pe bună dreptate când, cercetând originea numelui prusacilor, ei scriu** că cei care se apropie cel mai mult de căutarea dorită sunt cei care derivă numele Prusiei din limba slavă, adică din numele. Rus și prepoziția po. Este adevărat că ei cred că acest lucru este în discuția despre vecinătatea cu Rusia, totuși, în același mod, alți vecini ruși antici, ca livonienii, polonezii și alții, ar putea fi numiți poruși sau prusaci. Multe motive mă obligă să cred că această poreclă a fost dată nu după loc, ci după timp. Și, în primul rând, se știa că numele rușilor cu o sută cincizeci de ani înainte a fost comis mai degrabă decât al prusacilor; din acest motiv, susțin că, atunci când Rurik, împreună cu frații săi, cu întreaga familie și cu varangi-ruși, s-au mutat la slavii Novogorod, atunci locuitorii rămași după ei în locurile de odinioară au fost numiți Porusses, sau cei care au rămas în Russes, au fost numiți. Cât despre prusaci, istoricii nordici menționează mai mult, vine tot din epocă, și nimic nu le scăpa de avantajul rușilor. Pentru toți acești autori la aproximativ patru sute de ani după Rurik și după plecarea rușilor au scris despre treburile nordice și pentru aceasta nu cunoșteau decât pe prusacii de pe țărmurile Balticii; despre ruși, avea puține cunoștințe. Și astfel, în secolele următoare, rămășițele lor au devenit mai faimoase decât principalii vikingi-ruși înșiși. În sprijinul acestui lucru, servește următoarele.

Lituania, Zhmud și Podlyakhia au fost numite Rus din vremuri vechi, *** și acest nume nu ar trebui să fie produs și să înceapă din timp ^

* Veysel, foaia 18, 23L9

** Calendarul Academiei din Berlin 1702.50

*** Weissel, foaia 18.





apariția lui Rurikov la novgorodieni, pentru că s-a extins pe larg de-a lungul țărmurilor estice-sudice ale Mării Varangiei din cele mai vechi timpuri.* Locuitorii insulelor Rugen erau numiți rune. Golful Kursk era cunoscut pe vremuri ca Rusna; și chiar înainte de nașterea lui Hristos, pe vremea lui Froton, regele Danemarcei, orașul Rotala era foarte nobil, unde comandau suveranii suverani. Lângă Pernov, pe malul vizavi de insula Yezel, un sat numit Rotala dă motive să ne gândim la vechiul loc al orașului amintit, deoarece acolo sunt vizibile ruine străvechi.

După ce am judecat acest lucru și vechea împărțire a Prusiei în Alb, Superioară și Inferioară, este foarte posibil să ne imaginăm cu probabilitate că vechea regiune varangiană-rusă s-a extins până la granițele estice ale Rusiei Albe de astăzi și, poate chiar mai departe, până la Staraya. Rusa, din care a fost creată sau numită.

După ce a arătat unitatea rușilor cu prusacii și această superioritate față de ei, generația ar trebui să investigheze de la ce oameni provine tapetul, despre care declar dinainte că ambele sunt triburi slave și

limba lor slavă, doar prin amestecarea cu ceilalți s-a mutat. departe de rădăcina sa. Deși am complici ai acestei păreri, Pretorius și Helmold, *** dintre care primul consideră prusac și lituanian ca o ramură a slavonei, celălalt îi numește direct pe prusaci slavi, totuși, exemple reale de asemănarea limbii lor cu slava dau. ei și părerea mea o probabilitate mai mare. Limba Letsky, descendentă din slavonă, este aproape aceeași cu dialectele care se vorbesc acum în Zhmud, în nordul Lituaniei și în unele sate, vechii prusaci rămași.

* Berlin. Academia Calendelor. 1702.

** Saxo Grammatic, folio 11.51

*** În multe locuri.



Dovezi explicite ale asemănării vechii limbi prusace vor fi găsite de cei care, pe lângă idoli, numele de preoți, vrăjitori și cuvintele care erau folosite în ritualuri, vor lua în considerare și producția lor gramaticală. Alții din limbajul abolit menționat mai sus sunt scuzați de asemănarea dialectului vendian, care, la fel de mult față de limba slavă indigenă din vecinătatea germanilor, precum și Letsky, în apropiere de Chud, s-a deteriorat și s-a îndepărtat.

Așadar, când limba străveche a varangilor-roșii este una cu prusacă, lituaniană, kurlandă sau Letsky, atunci, desigur, incidentul și-a avut originea din slavonă ca ramură.

## Capitolul 9

## DESPRE ORIGINEA SI ANTICITATEA ROSS, DESPRE MISIUNI SI CAZURI LOR

Nu degeaba scriitorii occidentali din secolele curente * recunosc poporul rus drept Roxolan, deși nu au nicio dovadă în acest sens, ceea ce deduc în cele ce urmează.

Alanii și Roxolanii sunt din același trib din multe locuri ale istoricilor și geografilor antici, iar diferența constă în faptul că alanii sunt numele comun al unui întreg popor, iar Roksolanii este o vorbă compusă din locul lor de reședință, care nu este fără motiv produs din râul Raa, așa cum sunt cunoscuți scriitorii antici Volga. Pliniu ** Alans și Roxolani împreună crede. Roksolane în Ptolemeu *** adaos portabil numit alanorsi. Numele Aorsi și Roksane sau Rossane din Strabon **** confirmă unitatea exactă a rușilor și alanilor, la care se înmulțește fiabilitatea, că erau tapet al generației slave, apoi că sarmații erau din același trib din vechime. scriitori şi deci cu Varangii-Rosuri de aceeaşi rădăcină.

* Praetorius în lumina gotică, Prinț. 2, cap. I.®2

** Carte. 4, cap. 25.

*** Cartea 6, capitolul 14, fila. Az. 7.

**** Geografie, carte. 11.53







Aceasta, prin relocarea lor pe țărmurile Varangiane, după cum urmează, va fi mai detaliată. Weissel din Boemia sugerează că amaxovienii, alanii și wendii au venit din est în Prusia. Conform mărturiei lui Gelmold, alanii erau amestecați cu kurlandienii, care erau din același trib cu varangii-rușii. Slavii Rugen au fost prescurtati ca rani, adica din raul Ry (Volga), ■ Rossans.

Și cum acest popor din locul menționat mai sus s-a înmulțit foarte mult, au fost mari dispute. Pentru a-i opri, regele a ales Videvit, sau Veydevut, dintre alani, pentru noblețe și rațiune, iar la sugestia lui către popor astfel de discursuri: ** Oameni care construiesc case în alte privințe, știți destul că un proprietar comandă un roi de albine, alții ascultă ascultare. El singur împarte munca tuturor: îi alungă pe leneși și incapabili de afaceri din stup, ca din societatea civilă; restul albinelor din muncile atribuite sunt tratate cu sârguință; nu se odihnesc până nu-și văd munca în perfecțiune. Acest lucru, pe care îl observi în fața ochilor tăi toată ziua, folosește imitația prudentă în avantajul tău. Numiți-vă un suveran, a cărui suveranitate îi încredințați libertatea. Lasă-l să-ți judece cearta, să evite insultele și crimele, să apere adevărul și să aibă grijă de siguranța tuturor. Și pentru ca el să poată face acest lucru direct din poziția sa, dă-i puterea deplină a stomacului și a morții asupra tuturor." Înclinând acest discurs, cei mai nobili l-au numit suveranul lor și l-au anunțat public. Veydevut și-a asumat rangul de mare preot, a pus oamenii pentru ca în vremuri viitoare legitimat că după moarte moștenitorul său era în ani

* Cartea I, cap. 52,55

** Pretorius, Prinț. 2, cap. 2.··





cei în vârstă, demni cu evlavie și cunoscând lucrurile sfinte.

O astfel de strămutare a alanilor din Volga, adică a rușilor sau a lui Ross, la Marea Baltică a avut loc, după cum se vede din dovezile arătate mai sus, nu o dată și nici în scurt timp, ceea ce, după urmele

care au avut rămas până astăzi, este clar că numele orașelor și râurilor ar trebui să fie onorate.

Râul Ros, care se varsă în Nipru dinspre vest-sud, și alte ape cu același nume din granițele Rusiei, și în special orașul Staraya Rusa, dovedesc vechile locuințe ale rușilor care s-au stabilit de la Volga până la vest, care au numit noile așezări după numele lor, ca umărul de est al râului Nemeni, ca și alți săteni, au numit Rusoy; ca, de exemplu, bulgarii dunăreni, Troia, creați de Antenor pe coasta Adriaticii - în numele fostei patrii, au fost numiți din Volga, de asemenea noua Ispania, Franța, Anglia și alte noi așezări, iar în Pomerania slavă. în sine, noi Rome.

Dlugosh mărturisește că în timpul războiului intestin dintre Iulius Cezar și Pompei, un anumit număr de romani, părăsind Italia, s-au stabilit pe țărmul sudic al varangiilor și au creat un oraș, numindu-l Romovo, care a fost pentru o lungă perioadă de timp capitala acolo. De la cronicarul polonez Matvey Mekhovsky ** avem un argument care este de acord cu aceasta, că mulți romani s-au stabilit în Prusia și au fost împărțiți în Prusia, Lituania și Zhmud. Cele mai faimoase locuri în care idolii erau venerati au fost numite de romovi în propria lor țară. Așadar, nu este de mirare că în rămășițele vechii limbi prusace, adică în limba folosită în unele sate prusace, tot în Curland, Zhmudi și Lituania, se amestecă o mulțime de cuvinte latine, cu care goticul din comunitatea cu normanzii și livonienii din vecinătate au produs rezultate grozave în adverbele prezente cancel.

* Vezi în Cromer, p. 42.57

** Vezi în Veysel, foaia 18.58





La început, despre slavi, se arată că aceștia s-au mutat dinspre răsărit, din Asia spre Europa, spre vest în momente diferite pe drumuri diferite; același lucru reiese din cele de mai sus și cele care urmează despre ruși, vikingii slavi. În Asia, roxolanii nu au ezitat să se opună comandanților curajosului țar Mithridates Eupator din est.* Dar abia trecuseră două secole, și-au arătat puterea și curajul în vest. Când Otto Silvius a fost ridicat la rangul cel mai înalt în statul roman**, au urmat mari discordii interne și vărsări de sânge și nu a fost timp să se uite la circumstanțele și mișcările popoarelor externe; Roxolani, după ce a învins o parte din armata romană, a pătruns în Misia. De către diverși romani, ei au fost venerați ca exemple puternice ale curajului lor, că au fost ținuți de statul roman pe bani pentru a-l proteja de atacul popoarelor barbare, iar pe măsură ce sub Adrian Cezar banii lor angajați s-au diminuat, s-au înarmat. puternic împotriva romanilor, că, după ce a aflat, Adrian le-a plăcut la cerere și s-a liniștit așa.***

Numele Roxolan era cunoscut scriitorilor din Evul Mediu până în acest moment, în comun cu geții sau goții. Ermanarik, regele ostrogoților, pentru curajul său în cucerirea multor popoare din nord a fost comparat de unii cu Alexandru cel Mare, avea o armată roxolană și a fost privat de viața sa pentru ferocitate de la roxolani.soț fugar. Frații ei Sar și Ammius, răzbunând moartea surorii lor, Ermanarik a fost străpuns în lateral; murit de o rană la vârsta de o sută zece ani. Deși rușii, în cea mai mare parte, au evadat în țările de la miezul nopții împreună cu alanii lor rude, ca și tine

* Strabon, Prinț. 7, art. 212,59

** Tacitus, carte. 1, cap. 79."

*** Spartian în viața lui Adrian Cezar, capitolul b.c1

**** Iornand, cap. 24."





Din textul scris se vede că s-au așezat în apropierea țărmului Mării Baltice, dar de acolo au plecat în Italia împreună cu goții și au fost numiți de istorici alani, scirri și rugieni.

Radegast, slav de nume, ruzhanian de nastere, cu invazia sa cu o mare armata a provocat o teama de nedescris in Italia si in Roma insasi, o rascoala interioara intre crestini si necredinciosi, mai spune ca gotii erau inclinati sa aleaga printi. ai lui Ruzhany ca regii lor.64 Pe lângă Radegast și Alaric, regii gotici din Ru-gia - Guba, Gumulkh, Illibald, Vidomir, servesc de asemenea ca exemplu, Odoatser, care a atacat Italia, Augustulus l-a răsturnat din stăpânire pe Cezar și odată cu căderea sa Imperiul Roman s-a prăbușit. Întregul eroism din Italia al varangilor din sud nu poate fi descris pe larg, iar diferitele lor nume ascund gloria lor militară, care în Grecia era mai cunoscută.

Constantin Porphyrogenitus, regele Greciei, scrie în Administrație că rușii au călătorit pe mare din cele mai vechi timpuri până în Egipt. Deci, nu este surprinzător că Nestor numește Marea Neagră Rosky pentru rușii care merg frecvent pe ea. Căci obiceiul acestor varangi de a merge în regiunile romane reiese din repetele atacuri militare asupra părții de est a acesteia, adică asupra Greciei și asupra Constantinopolului însuși, campanii care de la începutul primilor prinți ruși au continuat chiar și până în prima împărțire a statului rus în diferite principate, care în următoarea parte este destul de va apărea în descrierea detaliată.

* Jornand despre patrimoniu, etr. 239,63

** El și Procopius în locuri diferite.

Capitolul 10

DESPRE COMUNITATEA VARYAGS-ROSS CU NOVGOROD, ȘI CU POPORELE SCLAVE DE SUD ȘI DESPRE CHEMAREA LUI RURIK ȘI A FRAȚILOR LA PRINCIPALUL NOVGOROD

Generațiile slave din partea de sud sunt marcate deasupra acesteia; între ele, poienile erau mai nobile decât altele, nu atât prin treburile militare, cât prin licitațiile care se făceau cu grecii, care trăiau din cele mai vechi timpuri în marile orașe locuite de ei, de-a lungul Niprului: le cheamă Olbia. sau Borystenopol, Atodon, Zarum, Azagoria.* Slavii trăiau de obicei în familii împrăștiate, suverani comuni și orașe rareori aveau, iar pentru aceasta, istoria noastră antică înainte de Rurik nu era împodobită cu o succesiune decentă de conducători și faptele lor, după cum vedem. cu vecinii noștri, guvernați de puterea autocratică. Suedezii și danezii, în ciuda faptului că au început să folosească litera aproape mai târziu decât a noastră, își încep primii regi înainte de nașterea lui Hristos, descriindu-și treburile casnice și campaniile.

Kyi, Shcek și Khorev, fondatorii orașelor slave din mediul rural, și mai ales Kievul, după cum se vede de la Nestor, au fost principalii conducători asupra lor cu ocazia nobleței sau curajului deosebit, dar chiar și acei putere au murit fără o moștenire ereditară. . Și, deși slavii sudici au plătit tribut caprelor, ca și varangii din nord, ei se considerau liberi fără monarhie, ceea ce nu va părea foarte surprinzător pentru nimeni care judecă încăpățânarea înveterată a slavilor din Novgorod împotriva puterii autocratice a suveranilor moscoviți. Kiy, poate, s-a întărit, urmând exemplul altor popoare nordice ca lider militar în Grecia, după cum Nestor declară, apărându-l, că nu era transportator, așa cum spuneau atunci unii.

Din toate acestea este clar că pentru a aduce slavii noștri sub autocrație, un erou cu un curajos

* Herodot, Strabon, Ptolemeu în diferite locuri.





un popor care se obișnuise să se supună de bunăvoie, așa cum era Rurik cu varangi-rușii.

Oskold și Dir au început autocrația în poieni, care a fost apoi întărită de Olga. Credința creștină a început acolo chiar înainte de acești prinți din Varangians-Rosses, care au mers la Tsaryugrad pe calea cea mai apropiată, Dvina trecând de Polotsk, care ar trebui să fie considerată printre cele mai vechi orașe ale locuinței slave din nord.din cele mai vechi timpuri a existat deasupra ei o biserică a Sfântului Nicolae. Mai mult, Kedrin depune mărturie că dintre primii

ruși care au venit în război la Tsaryugrad, din cauza nenorocirii lor, mulți au adoptat legea creștină.

În nord, novgorodienii, devastați de ugri și de marea ciumă, s-au adunat, sub conducerea și stăpânirea bătrânului prudent Gostomysl**, au fost aduși într-o stare de înflorire. După moartea lui, ei au dat tribut varangilor și, după cum se vede de la Nestor, ei au fost într-un fel controlați de ei, pentru că el spune că varangii au venit pentru tribut. Novogorodtsy i-a refuzat și au început să se guverneze singuri, dar au căzut în mari lupte și războaie interne, răzvrătindu-se un clan împotriva altuia pentru a obține o majoritate. În cele din urmă, conform voinței lui Gostoma-word, s-au înțeles între ei și împreună cu popoarele vecine Chud, au ales și chemat pe Rurik și pe frații săi să domnească, spunând: „Țara noastră este mare și bogată în toate, numai lipsită de judecată și represalii, pe care le aprobi.” *** Cu greu s-au plecat în fața acestei petiții, cunoscând inconstanța și grosolănia lor combinate cu voința proprie.

* Gram. Saxon, Prinț. 2.

** Cronicar din Novgorod.63 *** 6470?

I Există o eroare în original: este necesar 6370.





Despre rasa acestor prinți, potrivit lui Nestor, Pretorius argumentează: * „Desigur, nu au fost luați din Danemarca sau Suedia, pentru că diferența de limbă, obiceiuri și ritualuri, distanța nu permite să se creadă acest lucru, dar ei. erau chemați din vecini: cred că din Prusia și cu ei comunicau popoare care, prin combinare, constituiau un mare stat.

Acest adevăr, pe lângă multe alte dovezi, este clar că scriitorii normanzi, desigur, nu ar fi ratat acest eveniment nobil în povestirile pentru onoarea poporului lor, în care epoca când este numit Rurik este descrisă cu împrejurări satisfăcute.

În concluzie, trebuie să menționez originea lui Rurikov din Augustus, Cezar al Romei, care este arătată la unii dintre scriitorii noștri.67 Din cele de mai sus reiese că mulți romani s-au stabilit cu rușii pe țărmurile varange. Dintre aceștia, cu mare probabilitate, erau rude ale unor Cezari romani, cărora toți erau numiți cu numele comun de Augusta, adică maiestuos sau autocrați. Astfel, Rurik ar putea fi cineva Augustus, adică împăratul roman, o rudă. Nu pot nega probabilitățile; Nu văd credibilitatea.

Sfârșitul primei părți.

* Sfântul Gotic, carte. 2, cap. 2.θ^

ISTORIA RUSĂ CARTEA I

partea π

DE LA ÎNCEPUTUL PRINCIPATULUI RURIKOV PÂNĂ LA MOARTEA LUI JAROSLAV PRIMUL

Capitolul 1

DESPRE PRINCIPALUL RURIKOV ȘI ALȚI PRINȚI ȘI PROPRIETARI CHEMIȚI DIN VARYAG-ROSS

Rurik, autocrația întemeietorului rus și strămoșul multor suverani, la cererea slavilor și chudilor, a venit la ei să domnească cu doi frați, cu toată familia și cu varangi-rușii.mai potriviți capitalei. Prin urmare, se pare că Rurik nu s-a prea afirmat pe cuvânt, cunoscând conflictele interne care au avut loc între ei. Ladoga era convenabil pentru trecerea obișnuită a slavilor, varangiilor și Chud pentru a observa mișcările poporului său nebun în Novgorod. Fratele mijlociu Sineus s-a așezat să domnească pe lacul Bele; cel mai mic, Truvor, din Izborsk.

* 862 de ani. Nestor.





Astfel, potrivit sângelui comun și binelui comun, suveranii care sunt de acord între ei, stabilindu-se în locuri diferite, membrii popoarelor disidente uluitoare, au fost legați printr-o puternică alianță de guvernare unanimă. Novgorodienii obișnuiți se temeau de ajutorul lui Sineus pentru Rurik, deoarece poseda un popor puternic Belozersky Chud, numit întreg. Truvor, stând în vecinătatea fostei sale locuințe, i-ar putea ridica în curând pe varangi la protecția sa și a fraților săi. Deci, avand sprijin reciproc de pretutindeni, capetele nelinistite, care nu au fost de acord cu alegerea lui Rurik, au fost nevoite sa taca si sa arate o ascultare desavarsita, astfel incat desi Sineus a murit dupa o domnie de doi ani si Truvor nu a trait mult dupa el, însă, Rurik s-a mutat la Veliky Novgorod și peste Volkov a renovat orașul.

Având stăpânire unică asupra multor pământuri, a împărțit orașe și regiuni boierilor săi pentru conducere și le-a lăsat să plece din familiile lor și cu mulți ruși, mai ales la Polotsk, Rostov și Belo-ozero, pentru ca rușii, unindu-se cu slavii și cu Chud, alcătuia un singur popor și astfel ar fi întărit tăcerea generală cu posesiunea lui.

Văzând mintea și curajul lui Rurikov, un anume nobil novgorodian pe nume Vadim, un om înclinat către fosta proprietate națională și el însuși, se pare, a vrut să fie un participant la aceasta sau chiar la cea principală, a sfătuit împreună cu oamenii săi cu gânduri similare cum să facă scăpa de puterea rusă.* Și, bazându-se pe importanța sa

printre novgorodieni și pe complici, a spus deschis că Rurik venise să-i aducă în sclavia rușilor și să instaureze autocrația în clanurile clanurilor. Auzind aceste discursuri scandaloase și recunoscând intenția, Rurik i-a ucis pe Vadim și pe principalii săi complici. Și așa i-a adus pe alții la frică cu o furtună, pe alții la ascultare prin putere, și i-a condus pe alții la iubire prin dreptate și milă, s-a stabilit ferm în stăpânire.

* Cronicar din Novgorod.



Din limba slavă, Novgorod, Izborsk și Polotsk erau atunci supuse statului său; din poporul Chud: Merya, toți și Muroma, adică Rostov, Belo-ozero și Murom pământ. Slavii sudici, ca și pajiștile, Krivichi, Drevlyans, nordici și alții, erau parțial conduși de bătrânii lor, parțial plăteau tribut caprelor. Slavii din nord de la noii lor proprietari au fost supranumiți ruși.

Doi boieri nobili Oskold și Dir au venit din varangi cu Rurik, care nu erau obișnuiți să trăiască singuri, dar le plăcea întotdeauna să practice treburile militare. Aceștia au cerut să le lase să plece cu familia și cu oamenii lor la Tsaryugrad pentru a căuta o fericire mai mare prin război. La concediere, au întreprins o călătorie în josul Niprului cu nave. În țara Polyana, au văzut un oraș pe munte și i-au întrebat pe oamenii care locuiesc acolo, cui este supus? La aceasta, locuitorii au răspuns că trei frați - Kyi, Shchek și Khorev - au construit acest oraș în numele bătrânului și nu mai erau. Locuitorii plătesc un tribut caprelor. Oskold și Dir s-au stabilit la Kiev, s-au adăugat mulți varangi și au început să domnească peste pajiști, nedepinzând de Rurik.

După ce s-au stabilit în stăpânire, au adunat o armată și au mers la Constantinopol pe vremea țarului Mihail, în al patrulea și zece ani de putere. Oscold și Dir, după ce au debarcat pe țărmurile grecești cu două sute de corăbii și au distrus locurile din jur cu multe crime, au înconjurat orașul, iar regele însuși și-a făcut drum în el de nevoie. Intrând în biserica Blachernae8 cu Patriarhul Fotie, a ascultat toată noaptea rugăciunile. După ce a adus haina Maicii Domnului cu cântare pe mal, s-au scufundat în apă într-un timp de liniște. Deodată s-a iscat o furtună mare și corăbiile rusești, conduse la țărm, s-au spart. Oscold și Dir, după ce au pierdut un număr mare de trupe, s-au întors la Kiev cu câteva rămășițe.

* Nestor, 866.

iar În originalul Lacherne.

Capitolul 2 DESPRE DIRECTORUL OLGOV

După ce a domnit șaptesprezece ani la Novgorod, Rurik a ajuns calm la moarte.* Murind, și-a încredințat fiul, încă un copil, Igor, și cu el domnind rudei sale Olga. Acesta, după moartea sa, vrând să mărească moștenirea lui Igor și să unească un singur trib al popoarelor slave sub o singură posesie, a adunat o armată din varangi, slavi și chuds, a luat niște Krivichi și cu ei a venit la Smolensk, a cucerit oraș pentru sine cu pământul Krivichi și și-a plantat conducătorii . De acolo, coborând Niprul, a luat Liubech și a încredințat guvernatorii săi. Apropiindu-se de Kiev, unde domniau Oskold și Dir, a ascuns o parte din armată în tribunale, iar pe cealaltă a lăsat-o în urmă. Și pe când naviga pe sub Ugorskoe lângă Kiev, a trimis la Oskold și Dir cu vestea că negustorii merg în Grecia din Olga și din Igor, ca să-și vadă rudele. Oscold și Dir, neavând nicio bănuială, au venit la tribunale cu un număr mic de oameni cu intenția, poate, să-i mângâie pe acești călători și să-i adauge la locuitorii Kievului. Deodată, cei închiși în tribunale au sărit cu o armă și i-au înconjurat pe Oskold și Dir. Apoi Oleg, arătându-i pe Igor, a anunțat: „Acesta este fiul și moștenitorul Rurikilor; nu ești dintr-o familie princiară și nu ar trebui să domnești.” Și apoi, la comanda lui Olgov, Oskold și Dir au fost uciși. Trupurile lor au fost duse pe un munte care se numește Ugorskoe. Mai târziu, biserica Sf. Nicolae a fost ridicat pe mormântul lui Oskoldova; Oleg s-a așezat să domnească la Kiev și a numit capitala tuturor orașelor stăpânite de ruși. Și acest nume a fost dat poienilor și altor slavi din jur din posesia sa.

Oleg, având grijă de bunăstarea popoarelor încredințate, a început să construiască orașe și să stabilească tributuri decente. În-

• 879 ani.



În primul rând, el a stabilit pentru întreținerea varangi-rușilor că novgorodienii plăteau trei sute de grivne pe an, ceea ce s-a făcut cu adevărat până la moartea Marelui Duce Yaroslav I. Omagiu a fost, de asemenea, adus Krivichi și Merya. Apoi, Oleg Drevlyan a luptat și a acționat crunt cu acest popor sălbatic, le-a pus un tribut greu, conform unui jder negru cu fum. Nordicii și afluenții Radimichi erau încă Kozar, căci Oleg a mers cu o armată pentru a-i elibera pe nordici și le-a adus un tribut ușor. Radimichi, prin cei trimiși de la el, a intrat în cetățenie și a început să plătească tribut sheleg-ului, pentru care mai înainte däduseră caprelor. După ce i-a adus pe Krivichi, Lyubchan, Polyan, Drevlyan, Severyan și Radimichi sub conducerea sa, a luptat împotriva Sulichs și Tivertsy.

În această perioadă, ugrienii treceau pe lângă Kiev printr-un loc care se numește acum Ugorskoye.* La Nipru stăteau cu vene. Campania lor a fost asemănătoare Polovtsianului. Între timp, Igor a prins curaj, a

plecat la război lângă Olga, iar oamenii au început să-i arate ascultare. Apoi a fost căsătorit cu Olga, adusă din Pskov.**

Bazându-se deja pe speranța lui Igor în guvernul statului, Oleg a decis să meargă la greci. Din acest motiv, a recrutat o mare armată din varangi, slavi din Novgorod, Krivichi, Drevlyans, Radimichi, Poiana, nordici, Vyatichi, croați, Dulebs, Tivertsy și Chud. Kievul îl instrui pe Igor; a trecut sub Constantinopol pe cale uscată cu cavaleria, pe apă pe două mii de corăbii mici. Grecii, auzindu-i apropiindu-se, au închis pasajul îngust de la Marea Neagră și s-au închis în oraș. Apoi, la iesirea marii spre tarm, armata lui Olgov s-a repezit la prada, dupa vechiul obicei militar, multe case si biserici au fost jefuite, arse, unii oameni au fost taiati, altii au fost spânzurati, altii au fost inecati in apa si chinuiti de diverse. langoarea. Atunci Oleg a poruncit armatei sale să facă roți și

* 898 ani.

** 903 ani.





puneți-le judecată. Rozita vântului capabilă și, umflând pânzele, le-a purtat până la zidurile Constantinopolului. Grecii s-au îngrozit când au văzut aceasta și, cu o rugăciune, i-au trimis ca să nu strice cetățile, ci să ia tribut după bunul plac. Oleg a ordonat armatei să se oprească. Au fost aduse din oraș diverse mâncăruri și vinuri pentru a le întâmpina; dar nu luate ca pericol din otravă. Grecii, speriați și surprinși, au spus: „Nu Oleg luptă împotriva noastră, ci Sfântul Dimitrie a fost trimis de la Dumnezeu pentru pedeapsa noastră.” Li se cerea tribut cu douăsprezece grivne de persoană. Erau în total optzeci de mii, patruzeci pe navă.pacea și încetarea ostilităților devastatoare.

Oleg, mutandu-se putin din oras, a inceput sa incheie un tratat de pace cu Leo si Alexandru, regii greci.* Pentru aceasta, a trimis la ei nobili, care au fost de acord cu grecii, pentru ca, pe langa cei doisprezece grivne pentru fiecare persoană, plătesc tribut la fiecare șase luni pentru orașele rusești: în primul rând, la Kiev, apoi la Cernigov, la Pereyaslavl, la Polotsk, la Rostov, la Lyubech și altora, în care marii prinți au domnit sub Olga; Rușii care vin pentru tribut pentru a fi mulțumiți cu mâncarea și băuturile lor după bunul plac; pentru călătoria de întoarcere, să dea hrană suficientă și ancorele, frânghiile și pânzele necesare; pentru un tribut de șase luni, rușii nu ar trebui să vină fără târg și mărfuri; pentru ca domnitorul le interzice cu cuvântul său în sate să aducă insulte; iar la sosire, stați la Sfântul Mamant până când, prin porunca împărătească, fiecare este copiat pe nume; să intre neînarmați în oraș cu cincizeci de oameni la o poartă; pentru vânzarea și cumpărarea de mărfuri nu plătesc taxe.

Regii au confirmat acest acord cu un sărut al crucii. Oleg a jurat, conform legii ruse de atunci, cu armele sale și pe zeii Perun și Volos,

zeul vitelor. Și astfel, pacea a fost aprobată de ambele părți. Oleg, atârnându-și scutul de poartă

* 907 ani. Nestor.





Tsaregradsky, în semn de victorie, cu mare interes, a pornit înapoi în Rusia pe mare. Rossum a ordonat să ridice pânze pavolochny, slavii kropinny. Cu atâta măreție, cu multă bogăție și lucruri ornamentale, a ajuns la Kiev. Dintr-un popor simplu și superstițios a fost poreclit vrăjitor, că faptele lui erau considerate imposibile pentru o persoană.

Timp de patru ani, o cometă a apărut în vest ca un tufiș.68 În aceeași perioadă, Oleg și-a trimis nobilii în Grecia pentru a confirma pacea anterioară și a stabili un acord comercial cu regii Leu și Alexandru, * care au fost de acord și au afirmat în acest sens. : ca să fie pace între ruşi şi greci iubire de nezdruncinat şi nebănuit; să nu-și dea unul altuia un motiv pentru a încălca acordul, ci să-l păstreze neschimbat întotdeauna și în toți anii următori; în instanțe, să hotărască cauzele între ambele popoare după dovezi, dar când nu există, să jure credință petenților; când un grec ucide un rus sau un rus un grec, pentru asta, execută pe ucigaș prin moarte în locul în care a fost comisă crima; când ucigașul fuge, duceți moșia și soția ucigașului vecinului rudei ucise; dacă ucigașul este sărac și a dispărut, atunci așteptați până va fi găsit și va fi omorât; pentru răni și bătăi să plătească cinci litri de argint conform legii rusești, dar cine este rară este vinovat că dă tot ce poate, și rochia pe care o poartă, și jură că nu mai are ce să plătească și nimeni nu-i dă ajutor; din acest motiv, nu căuta mai departe; dacă un rus sau un rus grec prinde și ucide un furt grec, nu vor fi acuzați și i se permite să fie luat înapoi; luat prin violență se întorc și de trei ori; dacă nava greacă este forțată să ajungă la țărm, unde sunt rușii, atunci duceți-o la capăt

* 911 și 920 Nestor?

* Există o eroare în original: aveți nevoie de 911 și 912.





într-un loc sigur și acordați ajutor; în același mod, grecii ar trebui să-i ajute pe ruși, în plus, dacă se comite o crimă sau violență, să acționeze conform celor de mai sus; dacă i se întâmplă unui rus să vadă un grec prins sau un rus unui grec într-o țară străină, să-l răscumpere și să-l lase să plece în țara lui, după ce a primit prețul dat pentru el, sau să ceară prețul ca tribut; în mod similar, răscumpărați prizonierii de război și întoarceți-i în țara lor, primind această

răscumpărare pentru ei; capturați din armata auxiliară, indiferent de starea lor, pentru a răscumpăra douăzeci de piese de aur; Rușii își iau sclavii fugari sau furați și vânduți cu forța de la negustori prin cerere și recunoaștere ca sclavi; negustorii să-și caute sclavii fugiți prin cerere și să-i ia pe cei găsiți; cine nu lasa sa fie cercetat va fi de vina; când unul dintre ruși, care îl slujește pe țarul grec, moare fără să-și fi dispărut de bunurile sale și fără rude apropiate, atunci dă-l Rusiei unor rude îndepărtate, dacă numește moștenitori la moarte, apoi dă moșia sa. Nelegiuiții care au fugit din Grecia în Rusia sau din Rusia în Grecia trebuie să fie înapoiați pe pământul lor fără voință.

Toate acestea au fost aprobate prin acorduri scrise reciproce de ambele părți; grecii sărutau crucea, rușii, conform legii lor, depuneau un jurământ, ca să nu treacă o singură linie din consimțământul pus și aprobat; care se săvârşeşte în 912 în septembrie. Țarul Leon i-a cinstit pe ambasadorii ruși cu multe daruri și a poruncit nobililor săi să le arate frumusețea bisericii și a odăilor, împodobite cu aur, pline cu multe comori și pietre prețioase, mai mult, patimile lui Hristos și moaștele sfinților, pentru ca, văzând aceasta, să se închine credinței creștine și să se unească cu ea, cu grecii în lume și în tăcere au rămas. La întoarcerea lor în Rusia, ambasadorii i-au anunțat Olgăi încheierea păcii, care, mulțumită fiind, a rămas în repaus pentru tot restul vieții.



Despre moartea lui, rămâne o narațiune minunată, a cărei probabilitate, conform antichității, are. Înainte de război, Oleg Magi i-a întrebat pe greci care va fi sfârșitul vieții sale. S-a dat răspunsul că va muri de pe calul său iubit. Pentru a face acest lucru, s-a hotărât să nu stea niciodată pe el, să-l aducă mai jos în sine, ci să-l pună și să-l hrănească într-un loc special. Întors din Grecia la vârsta de patru ani, în toamnă și-a amintit de asta. L-a sunat pe bătrânul mirilor și l-a întrebat dacă calul trăiește. Auzind că a murit, vrăjitorul a râs. „Fals”, a spus el, „toată ghicirea ta: calul este mort, dar eu sunt în viață; Vreau să-i văd oasele și să vă arăt în denunț." Așa că, a mers până la locul unde zăceau oasele goale și, văzându-i fruntea goală, a coborât de pe cal, a călcat pe el și a spus: "Este posibil să-mi fac a muri?" Deodată, un șarpe, ieșind din frunte, l-a înțepat în picior, de care s-a îmbolnăvit și a murit, domnind treizeci și trei de ani. Toți oamenii au plâns mult despre el. A fost înmormântat pe muntele Shcheko-vice, iar mormântul său era vizibil pe vremea cronicarului Nestor.

capitolul 3

DESPRE PRINCIPALUL IGOREV

După moartea lui Olgov, Igor și-a asumat întreaga putere a domniei.” * Atunci drevlyanii, sperând să scape de cetățenia rusă într-o nouă domnie, au refuzat-o și s-au închis în orașe. Cu toate acestea, speranța lor a fost zadarnică și întreprinderea a fost inutilă. Prin

curajul lui Igor au fost învinși și aduși la ascultare, sub constrângere au plătit mai mult tribut pentru crima lor decât înainte.

Atunci pecenegii au venit pentru prima dată pe pământul rusesc, au făcut pace cu Igor și au plecat la Dunăre.** Simeon, regele Bulgariei, a purtat război atunci cu grecii și a luptat.

* 913 ani.

** 915 ani.





Tracia. Grecii i-au angajat pe pecenegi; dar căpitanii lor au venit. în dezacord cu ei, i-a forțat să se retragă și să se întoarcă pe pământul lor. Simeon, după ce i-a învins pe greci, a luat Adrianopol.

Igor, după ce a adunat o armată, a mers la Tsaryugrad. Aterizat pe țărmurile Asiei Mici, prințul rus a luptat cu Bitinia, Paflagonia și Nicomedia până la Heraclius. În această invazie a rușilor în regiunile grecești s-au comis mari jafuri și ruine de biserici și mănăstiri; mulți oameni au fost biciuiți, împușcați și uciși în mod inuman cu cuiele bătute în cap. Apoi cu armata greacă a venit din est Panfir Demestvennik având patruzeci de mii, Phocas Patrikey cu macedonenii, Fedor Stratilat cu tracii și o grămadă de alți nobili nobili și ruși înconjurați de pretutindeni. Dar după ce s-au conferit, au început o luptă cu grecii, iar grecii abia au învins lupta aprigă * 6 pe termen lung. Rușii rămași s-au întors seara în armata situată în largul coastei, au intrat în bărci și au pornit în mare. Teofan, voievodul grec, a ieșit în întâmpinarea lor și a tras cu trâmbițele în bărcile rusești. Din această minune cumplită și din corăbiile care ardeau, mulți s-au repezit în apă și toți au fost nevoiți să fugă. Întorcându-se în patrie, Igor a spus că i s-a luat victoria, că grecii au lăsat foc asupra armatei lui, asemănător fulgerului.

Cu toate acestea, dorind să-și protejeze gloria cu răzbunare, a trimis trimiși la varangi peste mare, determinându-i să lupte împotriva grecilor. Așadar, a adunat o mulțime de trupe: ruși, varangi, polieni, slavi, Krivichi, Tivertsy și a angajat pecenegii, luându-le amanați. Cu aceasta armata a mers la greci pe mare si

* 931 ani.a

a Există o eroare în original: este necesar 941.

6 În lumina originală.

* Auzind aceasta, korsunienii au trimis un mesaj regelui Roman, „că o armată nenumărată venea împotriva lui și corăbiile au acoperit marea”. De asemenea, bulgarii i-au informat pe greci că Igor merge pe uscat și i-au angajat pe pecenegi. Roman, auzind aceasta, i-a trimis lui Igor cu daruri si cu o cerere sa nu se duca la lupta cu pamantul grecesc, ci sa ia tributul pe care-l luase mai inainte Oleg si cu adaos. De asemenea, a trimis pecenegi cadouri de mătase și mult aur. Igor, ajuns la Dunăre, și-a chemat conducătorii militari, a chemat ambasada țarului și a început să se consulte cu ei. Apoi toți au fost de acord: „Când regele întreabă așa, ce ne putem dori mai mult? Fără vărsare de sânge, vom obține veșminte de argint, aur și mătase. Cine știe cine va câștiga? si cine a fost de acord cu marea sa nu fie agitata? Nu pe pământ, ci în adâncul mării, mergem, unde toată lumea este în curând supusă morții.” După ce a ascultat acest sfat, Igor le-a ordonat pecenegilor să lupte cu pământul bulgar. El însuși, luând de la greci stâlpi de mătase , argint și aur pentru toată armata sa, s-a întors la Kiev.

În consecință, regii greci - Roman, Constantin și Ștefan - și-au trimis ambasadorii la Igor pentru a încheia și a finaliza pacea anterioară.** Igor, vorbind cu ei despre alianță, și-a trimis boierii în Grecia. Roman, la sfatul demnitarilor cu ambasadorii ruși, a făcut pace în următoarele articole: „Marele Duce al Rusiei Igor și tuturor celor ce stau sub mâna lui, fiți neclintiți în lume cu regii Greciei – Roman, Ștefan și Constantin – pentru totdeauna, câtă vreme soarele strălucește și lumea întreagă stă nemișcată. , și cine se gândește să rupă tăcerea, creștinul să accepte răzbunare de la Dumnezeul Atotputernic, condamnarea la moarte în veacul acesta și în viitor, pe cei nebotezați . să nu aibă ajutor de la Dumnezeu și de la Perun, să nu se poată apăra cu scuturile lor, ci vor fi tăiați cu săbiile,

• 944 ani.

** 945 ani.







toți să cadă din arme și slujitorii să rămână pentru totdeauna. Marele Voievod Igor și boierii săi să dea drumul în Grecia câte corăbii doresc cu ambasadori și negustori și, așa cum este legal, ambasadorii să poarte sigilii de aur, iar negustorii de argint. În scrisori pentru a anunța numărul de nave. Fără scrisoare, cei care veneau să țină paznici până la înștiințarea prințului rus; ucide adversarii fără teamă de pedeapsă și scrie prințului despre fugari, cu care va acționa după voia lui. Când rușii vor veni fără negustori, nu vor lua cotizații lunare pentru banul domnesc, nu vor acționa revoltător în satele țării grecești și vor locui în parohia Sf. Mamant. Cei care au venit să rescrie pe toți pe nume și apoi i-au lăsat pe comercianți să-și ia

indemnizația lunară, iar ambasadorii să plătească un omagiu Kievului, Cernigovului și Pereyaslavlului și altor orașe. Pentru târguire, cincizeci de oameni intră în oraș, cu o singură poartă, în spatele executorilor regali, iar dacă un rus sau un grec comite o minciună, atunci trebuie să dea dreptate. Rușii, intrând în oraș, nu ar fi jignit și nu ar fi cumpărat pavolok peste cincizeci de piese de aur. Bunurile cumpărate trebuie arătate executorului judecătoresc, care, după ce le sigilează, trebuie să le restituie. La plecare, rușii ar trebui să ia pe drum mărfuri comestibile și ceea ce este necesar pentru navele de echipament, așa cum a fost stabilit anterior, și să le vadă cu acoperire grecească, dar nu este permis să petreacă iarna la Sf. Mamant. Dacă un sclav fuge de la ruși la greci și este găsit, luați-l înapoi, dar dacă nu este găsit, atunci plătiți-i două perdele prin jurământ, așa cum a fost stabilit mai înainte. Dacă fugarul a plecat și a luat demolarea, iar la întoarcere va fi intact, trebuie să plătească două monede de aur. Când un rus de la un grec sau un grec de la un rus încearcă să ia ceva, el va fi pedepsit foarte crud, dar dacă îl ia cu adevărat, trebuie să se întoarcă de două ori, adică ceea ce a fost furat intact și să atașeze bani la el, cât valorează; iar când furatul este la vânzare, dați dublu preț și pedepsiți-l pe taty după legile ruse și grecești. Captivii răscumpără tineri și fete adulți și buni



zece monede de aur, opt pentru Seredovici, cinci pentru bătrâni și tineri. Când un rus este găsit în sclavia unui grec ca prizonier, dă-i o răscumpărare de zece piese de aur, dacă este cumpărat de un grec, plătește-i acest preț. Prinții ruși nu luptă cu țara Korsun și nu au nicio putere asupra ei, deoarece este sub statul grec. Și când prinții ruși sunt în război cu alte țări, atunci grecii trebuie să ajute cu numărul necesar de trupe. Când rușii găsesc o navă grecească spălată pe țărm, nu o jignesc. Dacă cineva jignește sau ia ceva, sau înrobește sau ucide o persoană, el este vinovat că este pedepsit de ambele părți ale legii. Rușii n-ar fi făcut nicio ofensă poporului Korsun care pescuiau în estuarele Niprului și nu ar fi iernat în acele limane, nici în Beloberezhye, de sub Sfântul Eleuteriu, ci s-ar fi întors la casele lor toamna; şi mai mult, nebunii şi bulgarii60 care vin să lupte cu ţara Korsun nu vor fi îngăduiţi prinţilor Rusiei. Prinții ruși nu au puterea de a executa criminali greci, dar sunt lăsați să fie torturați de regii greci. Crimele ar trebui judecate așa cum ar fi trebuit să fie în acordul anterior cu Olga. Când este nevoie de regatul grec într-o armată împotriva comparatorilor, atunci Marele Duce al Rusiei trebuie să trimită numărul necesar conform scrisorii, din care se va spune altor țări ce fel de dragoste au grecii față de Rusia. cei care au acceptat legea au depus un jurământ în biserica Sfântul Ilie, iar ambasadorii ruși au depus jurământul țarului grec.La întoarcerea lor, Igor, mulțumit de încheierea acestei lumi, a urcat pe deal la Perun, a așezat arme, scuturi și aur în fața lui și a jurat înaintea ambasadorilor greci, iar boierii și voevozii săi sunt numeroși.

La încheierea acestei păci, Igor a domnit o vară întreagă în pace, care s-a încheiat în toamnă.

* 945 ani.





un guvernator nobil pe nume Svendeld, căruia, din dragoste și milă deosebite, i-a dat stăpânirea pământului Drevlyane, dobândit și împovărat cu tribut înainte de campaniile sale împotriva Greciei. Svendeld a luat o kuna neagră cu fum și astfel a devenit foarte bogat. Comandanții lui Igor, care au luptat cu el Grecia, l-au invidiat și i-au spus prințului că dăruiește mult doar unei singure persoane și că slujitorii din Svendeld erau împodobiți cu arme și haine și erau goi. Deci, au sfătuit să meargă la Drevlyans pentru a colecta tribut pentru el și propriul lor interes. Igor, după ce a ascultat sfatul, a mers cu o armată deliberată pentru a adăuga mai multe la primul tribut. Din cauza multor violențe pe care le comisese, s-a întors la Kiev, dar a apelat și la Drevlyans pentru un interes mai mare cu un număr mic de oameni, în ciuda ideilor lor negative. Drevlyans s-au certat cu prințul lor, al cărui nume era Mal, „că atunci când lupul se obișnuiește să fure oile, el duce toată turma până este ucis.” Așa că, înarmându-se cu Igor, în fața orașului Korosten, principalul lor oraș , l-au ucis pe el și pe cei care erau cu el. Mormânt era vizibil în acel loc chiar și pe vremea cronicarului rus Nestor.

## CAPITOLUL 4

## DESPRE PRINCIPALUL OLGINA

După uciderea lui Igor, Marea Ducesă Olga * a preluat posesiunea pentru vârsta imperfectă a singurului ei fiu Svyatoslav. Drevlyanilor li s-a părut că văduvia ei și tinerețea lui Svyatoslav sunt în puterile lor, astfel încât nu numai să se elibereze de cetățenie, ci și să-și ridice prințul în stăpânirea Kievului, combinându-l cu Olga prin căsătorie și, prin aceasta, să ia majoritatea peste rusi si poieni . Douăzeci de nobili trimiși la Kiev în acest scop au ajuns pe apă și au aterizat lângă Borovici.

* 945 ani. Nestor.





Apa curgea la acea vreme lângă Muntele Kiev, iar locuitorii nu aveau încă case pe Podil, dar locuiau pe munte. În afara orașului se afla o altă curte domnească, numită turn pentru un turn înalt de piatră în ea. Olga, auzind de sosire, s-a indignat de tristețe, văzând obrăznicia ucigașilor soțului ei. Toți oamenii au răspuns la lacrimile și plânsul ei cu plâns și plâns. După o oarecare satisfacție de mare tristețe, Marea Ducesă s-a angajat în inima ei să se răzbune pe drevlyan pentru

moartea soțului ei în tot felul de moduri. Și pentru aceasta, în primul rând, prin acceptarea vicleană a solilor, ea a pus temelia lucrării intenției ei; ea le-a răspuns afectuos celor care apăreau în fața ei cu un discurs obrăzător, că au fost trimiși din țara Drevlyane la ea să-i spună: „L-am ucis pe soțul tău pentru că ne-a împovărat cu nemăsurată Danemarca, care însă nu se mulțumi, ca un lupul care ne jefuiește. Prinții noștri sunt buni, și-au îmbogățit stăpânirea agriculturii; si se cuvine sa-l incalci pe printul nostru Mal. "-" Mi-e draga graiul tau, - spuse inteleapta Olga, - nu-mi mai pot invia sotia. intoarce-te linistit pe corabia ta si dimineata sa stii cum. pentru a le arăta avantajul tău.

A doua zi, cei trimiși de la Olga au coborât pe corabia Drevlyansk, cerându-le, la porunca prințesei, în oraș pentru cinstea făcută pentru ei. Drevlyenii, mărind, au răspuns: „Nu vrem să mergem cu tine pe jos sau călare; ne veţi purta în barca noastră pe cap." Ascultând cu slujire, cei trimişi cu o atât de ciudată dizgraţie s-au urcat în curtea turnului. Olga, privind de la înălţime şi râzând de mândria proastă, şi-a prefăcut mărirea în întristare." Dintr-o dată pentru a-i răsturna pe drevlyeni.Și când se apropia, ea a întrebat dacă onoarea care le-a fost făcută la potrivire a fost destul de plăcută.Drevlyenii, cu pocăință și frică în groapă, au mormăit că moartea lui Igor nu le-a fost de folos și că pentru ei.





atrocitatea a fost trădată cu o execuție demnă.. Curând a fost săvârșită prin adormirea lor de vii în ținutul aflat la comanda lui Holguin.

Mesageri sunt trimiși imediat în țara Drevlyane, astfel încât oameni nobili să fie trimiși de la Drevlyani să facă o potrivire, care să o primească și să o aducă pe Olga prințului lor cu cinstea cuvenită și pentru ca oamenii din Kiev să o lase mai convenabil să plece. Drevlyanii, neavând nici o persoană din fosta lor trimisă să se asigure, - o, simplitate rurală! - a crezut. Cincizeci de conducători ai ținutului Drevlyansky au ajuns la Kiev fără a cosi. Fie că au întrebat despre foștii lor mesageri, nu se menționează nimic despre asta. Aici ceva îi lipsește Nestor; Fără asta, supravegherea Drevlyane pare mai incredibilă. Olga le-a ordonat să-i întrebe după munca drumului spre baie, după obiceiul rusesc, în care erau luminate cu tufiș și făcuți cenuşă.

Această răzbunare teribilă și severă este diminuată de meșteșugul util al Olgăi, pentru care partea nobilă a principalelor șefi Drevlyan a exterminat și a pregătit calea pentru o viitoare victorie. Pentru a avertiza despre aceste chestiuni, ea a trimis un mesager rapid pe țara Drevliansk, anunțându-i că este deja pe drum și că la mormântul lui Igor vor fi pregătite diverse miere și tot felul de mâncare, ca să poată face un ospăț de înmormântare. pentru primul ei soț înainte de a intra în a doua căsătorie. Drevlyenii s-au bucurat de sosirea ei și au îndeplinit porunca în fața orașului lor principal, Iskorest. Marea

Ducesă Olga, conform promisiunii ei cu poporul ales, nu este pentru bucuria căsătoriei, ci vine la luptă la timpul stabilit. Drevlyanii, îmbrăcați într-o rochie de sărbătoare, părăsesc orașul să o întâlnească și să o primească cu mare cinste. La întrebarea despre primul și al doilea trimis, i s-a răspuns că * urmează cu căruțe grele din marea bogăție a prințesei, pe care ea o încredințează deja mai mult drevlyanilor. Mai mult, prezența lui Olgino cu un număr mic de oameni a fost suficientă pentru a îndepărta îndoielile cu privire la trădarea ascunsă.



Conform acordului său cu Drevlyans înainte de căsătoria imaginară, el ridică un deal mare peste mormântul matrimonial, îl iriga cu lacrimi, apoi păta cu sângele ucigașilor săi. Drevlyanii, văzând că Olga, după plâns amar, se îmbracă cu o rochie decentă într-o sărbătoare strălucitoare și de nuntă, au început să se distreze, să se bucure și să se delecteze cu mierile puse. Kievenii s-au străduit, ca niște slujitori, să-i trateze cu multă bunătate și evaziune; ei înșiși, la porunca prințesei înțeleapte, au băut foarte moderat, nu pentru beție, ci doar pentru o mai bună încurajare pentru realizarea viitoare a unei întreprinderi secrete. Drevlyanilor bucuroși și chiar beți li s-a părut că deja la Kiev comandau toate țările rusești, iar Igor a fost defăimat în fața lor într-o revoltă. nevasta lui cu tot felul de cuvinte hulitoare. Deodată, călăuzii aleși ai Holginei, la un semn dat, cu armele scoase, i-au lovit pe bețivi; speranța și aroganța lor au fost întrerupte de moarte. Cinci mii de mărunțiți, printre care se aflau mulți nobili, au acoperit câmpul Korosten cu cadavre, iar căsătoria dornică s-a transformat într-o sărbătoare groaznică în cinstea lui Igor. Olga, după ce și-a împlinit intenția, s-a întors în grabă la Kiev și a adunat imediat o forță nobilă pentru a ataca inamicul, confuz în slăbiciune, fără a da odihnă, pentru a ataca cu mare succes.

Pentru o mai mare încurajare a trupelor sale, el acceptă participarea conducerii militare a fiului său Svyatoslav, care este prosper în tinerețe și vigoare. Drevlyenii care au venit la Iskorest au fost întâmpinați de drevlyeni cu o mână înarmată și, în timp ce regimentele ambelor părți s-au adunat pentru luptă, Svyatoslav a aruncat o suliță în inamic și a străpuns calul prin urechi. prieteni, vom fi puternici pentru el." Marea aspirație a armatelor olginilor și sviatoslavilor, nefiind îndurat, drevlyenii s-au repezit la fuga; cei care au rămas de la tăierea sabiei rusești în orașele lor s-au închis. Olga și Svyatoslav Iskorest a fost înconjurat, care a fost principala vină a uciderii lui Igor. Asediul din toată vara nu a putut aduce...

dă-le drevlyanilor să se predea pentru apărarea lor puternică. Execuția teribilă și inevitabilă le-a întărit ultimele puteri pentru o respingere curajoasă.

Olga, văzând inutilitatea unui asediu de lungă durată, își întoarce mintea ascuțită spre viclenie și, trimițând în fața zidurilor, îi anunță pe drevlyeni: „Toate cetățile voastre mi s-au supus și mi-au promis tribut; își ară deja în siguranță câmpurile. Vrei să mori de foame, negând să fii afluenți ai mei.” Drevlyans au răspuns: „Am plăti tribut de dragul asta, dar ne temem că vei răzbuna în continuare moartea soțului tău”. Olga, asigurându-i, le-a spus să spună: „că Igor s-a răzbunat de trei ori și nu va manifesta mai multă mânie pe ei, dar, după ce a primit tribut, se va întoarce la Kiev cu toată puterea.” „Acum tu însuți ești slab în miere şi blănuri", spune Olga cu prefăcută milă, "mă voi mulţumi cu un mic tribut: dă armatei mele trei vrăbii şi trei porumbei cu fum. Nu vreau să te împovaresc cu taxe excesive şi nu-mi voi urma. soț în asta." ". Cu plăcere, drevlyenii au împlinit ceea ce se cerea și de la Olga au auzit cu plăcere: „Mie și fiului meu te-ai supus; Mâine mă voi retrage din oraș. Spune-le oamenilor această bucurie.”

Solia adusă orașului de către soli a făcut o greșeală în drevlyeni cu bucurie, în care doar s-au înclinat în siguranță pentru a adormi, au fost treziți peste tot de un foc aprins și cu groază bruscă a ajuns într-o indignare extremă. Pentru păsările luate în tribut și împărțite în întreaga armată, Olga a poruncit să se lege de fiecare câte un fitil și să le elibereze seara. O mare mulțime de porumbei și de vrăbii, zburând în cuiburile lor cu foc sub acoperișuri, în porumbei și pe turnuri, au dat foc orașului în toate locurile. Locuitorii nu au avut timp să încerce să-și stingă casele, dar în mare grabă, dorind să scape de foc, au fugit din oraș, unde regimentele Olgăi s-au întâlnit și i-au doborât. Și astfel, între sabie și flacără, drevlyenii, îngrijorați, au fost forțați să plece





ei singuri să fie sacrificaţi. Bătrânii orașului prinși sunt diferiți. executați de moarte, alții conducătorii militari ai lui Olgin au fost dați în sclavie. Un tribut greu a fost depus pentru restul: două părți Kievului, a treia lui Vyshgorod, care a aparținut în special și a fost iubit de Olga.

În consecință, vicleanul învingător cu un fiu curajos, după ce a călătorit în jurul ținutului Drevlyane, a înființat feriboturi, digurile și pescuitul, a stabilit noi legi și reglementări despre toate și a adus interes și bucurie Kievului. Unde, liniștită de munca ei timp de un an, ea s-a angajat să viziteze țara Novgorod.* De-a lungul Meta și de-a lungul Luga, unde locuitorii dezordonați Chud au petrecut o viață săracă cu construirea de case săracă, ea a așezat traducătorii slavi, construirea de cimitire; institutiile prescrise de pescuit și alte instituții generatoare de venituri și taxe impuse în întreaga regiune; s-a stabilit transportul de-a lungul Niprului și de-a lungul Sula, cu întoarcerea la Kiev. Epoca lui Svyatoslavov, apropiindu-se de

curajul desăvârșit, dragostea reciprocă și patria într-o stare înfloritoare promiteau plăceri.

capitolul 5

DESPRE PRINCIPALUL SVIATOSLAVOV

Olga, văzând experiențele satisfăcute ale capacității fiului ei de a conduce statul rus, s-a înclinat cu dorința de pace, în care locuia, a luat în considerare diferența de moravuri dintre idolatri și creștini, care erau deja mulți la Kiev după botezul rușilor. în timpul nefericitei campanii Oskoldov și Dirova la Țariugrad. Așadar, încredințând marea domnie lui Svyatoslav, ea și-a îndreptat gândurile doar către legea creștină, în care vedea mai multă umanitate și iluminare decât în barbara ignoranță anterioară. Sim s-a mutat, ajunge în orașul Konstantinov, ** își dezvăluie dorința regelui și patriarhului

* 947 ani.

** 955 ani.





iar cu sfântul botez se îmbină cu Biserica lui Hristos, având dezbătut cu Elena.

O împrejurare improbabilă la botezul acestei împărătesi îi spune lui Nestor, adică despre captivitatea dragostei regelui grec pentru Olga, și că a fost păcălit de acceptarea ei din fontă, astfel încât mai târziu să nu poată cere căsătoria cu ea ca un naș. Dacă acest lucru era adevărat, atunci trebuie să credem multe: în primul rând, că Olga, după ce a trăit cincizeci și doi de ani după ce s-a căsătorit cu Igor, a putut încă să seducă țarul cu frumusețea ei; a doua este că țarul grec și boierii săi sunt atât de ignoranți și doar lent la minte și, într-un cuvânt, erau mai simpli decât drevlyenii, atunci încât nu și-au putut aminti de nepotismul vecinului care împiedica căsătoria. Circumstanțele întoarcerii Olgăi la Kiev, arătate de Nestor și de alți scriitori mai clar descriși, * obligă pe cineva să susțină că Olga i s-a făcut ceva ca o batjocură. Căci regele Greciei a cerut darurile promise de la Olga, luminată de botez și întors la Kiev prin ambasadă: ceară, blănuri de in, sclavi și trupe pentru darurile sale în semn de recunoștință. Olga a răspuns că țarul a jignit-o, înșelător de bătrânețe. El ar fi venit el însuși pentru cadouri și ar fi stat cu ea în râul Pochaynaya, așa cum ea stătea în fonta lui. Cu un asemenea răspuns, ambasadorii s-au întors în zadar.

Svyatoslav, fără să țină seama de lege, sa adâncit într-o singură treabă militară cu toată dorința lui. Cu toate acestea, el nu a interzis supușilor săi să fie botezați; Îi ținea pe botezați în dispreț și ridicol. El nu i-a luat puterea mamei sale, trecând prin granițele Rusiei, în special prin regiunea Pskov, patria ei, pentru a converti

poporul în lege creștină, pentru a ridica cruci și case de rugăciune.. A fost considerată combinația dintre războinici curajoși și regimente puternice. cel mai bun din distracția lui. A zburat peste ținuturile inamice ca un vultur și le-a lovit cu o săgeată de leopard

* Vremnik prefabricat.71





cu o clipire. Nici multe convoai cu provizii sau cu unelte necesare pentru pregătirea hranei, nici corturi, nici paturi pentru odihna împovărărilor nu au împiedicat campanii rapide. Carnea tăiată mărunt de tot felul și coaptă pe cărbuni era suficientă pentru a-l mulțumi. În loc de pat de sub şa, pâslă, şa în loc de pernă, servea o şapcă pentru cort, în care toată armata îşi imita suveranul.

Primele sale campanii după cele drevliene au fost împotriva Oka, Volga și Vyatka.* Mulți dintre ei plăteau tribut caprelor, generației turcești a poporului; i-a făcut tributarii săi. Și pentru a-și confirma cucerirea, s-a mutat până la kozari înșiși.** Așezarea lor principală a fost în Herson, care acum se numește Crimeea, cu toate acestea, chiar și până la miezul nopții s-au extins mult peste câmpurile largi până la granița cu Rusia. Kagan, prințul lor, s-a întâlnit cu o forță mare, a intrat în bătălia împotriva lui Svyatoslav. Dar forțat de mulți vărsări de sânge să-i acorde victoria; orașul Belaya Vezha a fost luat; kozarele captivi si cu ei au fost adusi la Kiev ca prizonieri yasele si kosogii invinsi.

Între timp, regele grec Nicefor Phocas al domniei sale în al patrulea an l-a îndemnat pe Petru, suveranul bulgar, prin scrisori, pentru a nu permite turcilor să treacă Dunărea și să devasteze limitele stăpânirii romane. Pentru a ignora aceste îndemnuri și refuzuri, cu diverse scuze, regele își trimite patricianul Kalokir la Svyatoslav, entuziasmându-i pe bulgari cu promisiunea de daruri și servicii. Rușii, în baza unui tratat de pace cu ei, au intrat în Bulgaria cu Svyatoslav și au comparat orașele și cetățile cu pământul. Potrivit mărturiei lui Nestor, atunci optzeci de orașe au intrat sub mâna Rusiei. Pereyaslavets l-a numit pe Svyatoslav capitala sa în țările bulgare, el a primit tribut de la greci conform acordurilor anterioare.

964 ani.

** 965 ani.





În lipsa Marelui Duce Sviatoslav, pecenegii au venit în Rusia pe Dunăre.* Olga s-a închis la Kiev cu nepoții ei Yaropolk, Olga și

Vladimir. Aceștia, de dragul copilăriei, pentru bătrânețe, nu au putut rezista puterii grele a pecenegilor cu un număr mic de oameni lăsați de Svyatoslav. În timpul unui asediu atât de strâns al Kievului, a fost imposibil să existe comunicații cu oamenii adunați pentru a elibera orașul și a stat în bărci de cealaltă parte a Niprului. Foamea și setea i-au forțat pe locuitori să se predea; pentru aceasta, au găsit un anume tânăr care s-a angajat să transmită peste râu un mesaj despre o adevărată urgență în oraș. Ținând căpăstrul în mână, alergă de-a lungul taberei pecenegi și îi întrebă cu limba despre calul său. Astfel a ajuns la Nipru și, aruncându-și rochia, a înotat peste râu. Pecenegii au tras în el, dar fără succes; El a dat vestea oamenilor săi că, dacă dimineața nu vor ataca inamicul în curți, orașul se va preda; mama şi copiii Marelui Duce vor fi duşi la un plin josnic. Atunci Pritich, voievodul, i-a încurajat pe rușii adunați la curți, prezentând nevoia groaznică a orașului, mânia necesară a Sviatoslavilor și execuția pentru supraveghere și frică, El a poruncit cu toate bărcile să se îndrepte spre coasta Kievului, în ca să-i salveze măcar pe Olga și pe nepoții ei din mâna pecenegilor, ducându-i pe malul celălalt. Când a venit ziua, rușii au trâmbițat pe bărci și s-au repezit cu îndrăzneală la atac; oamenii din oraș au scos un strigăt mare. Pecenegii s-au îngrozit, închipuindu-și venirea marelui prinț însuși.Se retrag din oraș în direcții diferite;iar Olga împreună cu tinerii prinți au deschis o trecere liberă către bărci.Văzând aceasta, prințul peceneg a întrebat de zgomot și, auzind. răspunsul de la Pritich, că el era comandantul armatei avansate a lui Svyatoslavl, care, cu toată puterea sa militară, l-a urmat în imediata apropiere, după ce s-a speriat, pecenegul a făcut pace cu Pritich, dându-i o sabie ca semn. de un cal și săgeți și de la el au primit reciproc armură, un scut

* 968 ani.





și o sabie. Și astfel, prin retragerea perfectă a pecenegilor, Kievul a scăpat de încercuirea strânsă.

Curând au fost trimiși ambasadori la Sviatoslav, care, ajuns la Dunăre, i-a anunțat fostul dezastru, spunând: „Tu cauți o țară străină, suverană, neglijând-o pe a ta. Mamă și copii, ai tăi au suferit multă frică și nevoie și aproape că au căzut în mâinile răutăcioase ale pecenegilor. Dacă nu vă grăbiți sosirea la Kiev, atunci, desigur, cu un nou atac, inamicii vă vor fura sângele. Fii milă de patria ta, de mama ta în vârstă și de copiii mici.” Incitat de aceasta, Sviatoslav, fără să se odihnească călare cu multe trupe, și-a îndreptat drumul spre Kiev, unde cu milă și bucurie și-a sărutat mama și copiii și a condus cu mașina. pecenegii spre locuri îndepărtate de la limitele Kievului.

Apoi, după ce a aranjat totul pașnic și punând orașul în siguranță, a vorbit despre intențiile sale și, mai mult, i-a anunțat pe ea și pe boieri: „Viața la Kiev nu este pe placul meu; apoi mă voi duce la Dunăre la Pereyaslavets, unde se adună pentru mine mijlocul stăpânirii mele și toată belșugul: din Grecia, argint, aur și perdele, vin și diverse legume; din Boemia si Ungaria argint si cai; gunoi moale, ceară, miere și oameni din Rusia. Olga, vărsând lacrimi, și-a imaginat:

„De ce ne lași, dragul meu fiu, orfani? Vrei pământuri străine, dar cui le încredințezi pe ale tale? „Sunt epuizat de moarte. .La sfarsitul vietii mele, adu-ti aminte de fosta cerere materna catre tine, crede cu mine singurul Dumnezeu Atotputernic.El iti va da o imparatie cereasca pe pamant.Dar tu urasti aceasta invatatura si te pleci in fata maniei.Deci te rog singur. , rămâi aici puţin timp până la sfârşitul cursului meu. Îngroapă-mi trupul după legea creştină, nu ridica un mormânt înalt deasupra mea şi nu sărbătoreşti după obiceiul necredincioşilor. Potrivit acestui testament, în a treia zi, fericita Olga s-a mutat la odihna veșnică. Svyatoslav, după ce și-a îndeplinit porunca, a dus plângând trupul sfânt la sicriu. nepoți,





Boierii și tot poporul, cu un strigăt jalnic, au dat ultimul sărut marii eroine, domnitorului înțelept și adevărată femeie plăcută lui Dumnezeu, care a trăit în căsătorie patruzeci și doi de ani, zece după Igor înainte de botez, cincisprezece în creștinism. , în total aproximativ optzeci de ani . Creștinii rămași plângeau neconsolați, pierzându-și refugiul.

Înaintea celei de-a doua campanii a viteazului Svyatoslav pe Dunăre, solii trimiși de la marele Novgorod l-au bătut cu fruntea, ■ îmbinând cererea cu grosolănia republicană, astfel încât Marele Voie să sădiască pe cine vrea să domnească Novgorod;* dacă niciunul din copiii din Svyatoslavl merg, apoi ei înșiși vor găsi un alt prinț. Svyatoslav a spus: „Alege; atâta timp cât cineva merge la tine, știind încăpățânarea ta." Yaropolk și Olga au refuzat imediat. Novgorodienii, la sfatul lui Dobrynin, au început să-l întrebe pe Vladimir. La care Svyatoslav s-a înclinat de bunăvoie și a spus:" Fii ai lui. Vladimir s-a născut din menajera Olgăi, pe numele lui Malusha, fiica unui anume Malk, originar din Lubchan, sora Dobrynina. Cu acest unchi, a fost eliberat să domnească în Veliky Novgorod. Fiul cel mare, Yaropolk, i-a fost încredințat de către Svyatoslav în loc de el însuși Kievul, Olga de mijloc, ținutul Drevlyane; el însuși a întreprins o campanie pe Dunăre la Pereyaslavets cu o mare armată.**

Înainte de aceasta, Ioan Tzimiskes, trădător țar Nicefor Phocas, la instigarea soției sale, l-a ucis și a domnit. apoi a ieşit împotriva ruşilor într-o ieşire şi a început să-i copleşească. Retrăgându-se pe ale lui, conducând în jurul regimentelor, prințul s-a întărit pentru luptă, ca să fie mai bine ca toți să cadă cu capul decât să-și eclipseze curajul de odinioară fugind. Spre seară, s-a câștigat o victorie asupra bulgarilor; doi fii ai Petrovei, suveranul bulgar, Boris și Roman, sunt duși la maxim. În conformitate cu aceasta, rușii, dacă doresc,

* 970 ani.

** 971 ani.

*** Kedrin, țări. 415,72 Zonar, carte. 17, cap. 2, 3 și 4.73

Yayu al prințului său, pentru marea comoditate a locurilor, posesiunea și șederea lui pe Dunăre au fost stabilite în intenție. Această întreprindere a lor a fost fondată și mai mult de Kalokir, care a promis că, dacă rușii îl vor ridica pe tronul regatului grec, va stabili o alianță cu ei, va ceda pentru totdeauna Bulgaria și va înmulți tributul promis. Cu aceasta, rușii sunt încurajați, Bulgaria a fost considerată posesia lor și ambasadorii lui Tzimiskov au fost eliberați fără succes pentru pace, căci Sviatoslav le-a ordonat ambasadorilor să spună că grecii au plătit tribut ca înainte: vor suferi pentru nerespectare, ca bulgarii. Grecii, prefăcându-se că sunt pregătiți pentru aceasta, au întrebat dacă Sviatoslav are multe trupe, astfel încât să poată aranja tribut în funcție de numărul lor. Întrebarea lor a fost extinsă insidios pentru a afla numărul de trupe rusești (spunând asta, Nestor este „măgulitor”, spune el, „grecii până în ziua de azi”). Svyatoslav, având doar 10.000, le-a spus grecilor un număr devastator să intimideze și să primească mai mult tribut.

Tzimiskes a adunat trupe de până la o sută de mii, conducând regimentele estice spre vest, iar Vardes Skler, cumnatul său, i-a încredințat conducerea militară. Rușii cu Marele Duce Svyatoslav, auzind transferul armatei grecești, au unit supușii bulgarilor și, adăugând comunității pecenegii și turcii care trăiau în vestul Ungariei, au intrat în Tracia în trei sute optzeci de mii, devastator. totul cu jaf și flăcări și, luând armele la zidurile Andrianopolului, se aștepta să lupte cu ocazia. Varda stătea în Andrianopol cu douăsprezece mii de soldați greci și, neîndrăznind să iasă împotriva aseditorilor orașului, a căzut în dispreț printre bulgari, care a fost motivul neglijenței lor: căci au început să stea la întâmplare în tabere, nu cu sârguință. despre paznici și, mai mult, noaptea luxoasă, înaintându-i în bucurie și în beție. Varda a trimis un număr mic de oameni la bulgari pentru a-i ademeni la luptă. Și cum grecii fugiți au fost mânați la întâmplare, de armata lui Varda, care a ieșit din ambuscadă din părți, au fost înfrânți și alungați, inclusiv pe ultimii.





arborele și pecenegii o cădere considerabilă. Restul armatei, formată din ruși, a continuat să lupte cu grecii până noaptea. În această luptă sângeroasă, ambele părți au simțit multe pagube și, deși, potrivit lui Kedrin, doar câțiva greci au căzut pe teren, toți au fost răniți.

Atunci țarul Ioan Tzimisces, în al doilea an al regatului său, întreprinzând o campanie împotriva lui Svyatoslav, a încercat să adauge o flotă pe Dunăre la armata de picior, la care s-au construit nave noi și s-a ordonat corectarea celor vechi. A contribuit la această

primăvară. Apropiindu-se de Redest, doi ruși au venit să-l întâmpine sub masca unui trimis, dar într-adevăr pentru a inspecta armata greacă. Armata greacă, arătată în mod deliberat de comandamentul regal, într-o formație decorată, a rămas uimită. Au fost eliberați pentru a-și informa prințul despre funcționalitatea regimentelor adverse. În urma lor, cu cinci mii de infanterie și patru cavalerie, a trecut în grabă Muntele Gem, capitala bulgară Pereyaslavets s-a apropiat brusc de regimentele rusești. Kalokir, inițiatorul acestui război, care stătea atunci în oraș, auzind sunetul trâmbițelor din partea armatei grecești și prezența lui Tzimiskes însuși, a fost îngrozit și a părăsit imediat orașul în secret spre tabăra rusă, de unde veștile primite de la el a provocat timiditate în armată. Sviatoslav, după ce l-a încurajat pe deprimat cu îndemnuri puternice, și-a plasat sistemul la Pereyaslavets împotriva taberei grecești. Curând, grecii au lansat un atac. Ambele trupe au luptat cu înverșunare. Rușii care stăteau în afara orașului s-au certat cu regimentul lor pentru a ajuta, din care, pentru condiții înghesuite, a fost cauzată confuzie și pagube forțelor Svyatoslav. Swigell, primul său comandant militar și guvernator al orașului din Pereyaslavets, ferind pericolul din oraș, a încuiat porțile și, îngrădit cu stâlpi și sulițe, i-a bătut pe greci de pe zid cu săgeți și pietre. Noaptea care a urmat a atacat orașul și a oprit bătălia. A doua zi, guvernatorul Vasile grecesc cu restul armatei regale a sosit la răsăritul soarelui, bucurându-l pe rege și încurajând pe toți grecii, care, uniți de dorința pentru oraș



a început. Prin apărare crudă și încăpățânată, rușii au fost nevoiți să lase zidurile în puterea inamicilor și să se apere cu gardul casei regale. Grecii, neputând lua cu forța, au folosit focul în loc de arme, i-au exterminat pe ruși din oraș. Mulți au ars; altele sunt complet luate; un anumit număr, scăpat, i-a adus vestea tristă lui Svyatoslav. Și astfel Pereyaslavets a fost luat, reînnoit și numit Ioannopolis în numele lui Tzimiskes.

Sviatoslav, deși era foarte indignat de pierdere, cu toate acestea, cu o privire și un cuvânt curajos, și-a încurajat armata să mărșăluiască cu îndrăzneală împotriva grecilor. Trei sute de oameni de bulgari suspecti omorâți și la doisprezece mile înainte ca Dorostel' să ia armele, așteptând sosirea lui Tzimiskes. Când ambele trupe au coborât la luptă, suveranii și-au încurajat soldații și, cu glas de trâmbiță, au decolat cu aceeași îndrăzneală. De douăsprezece ori grecii s-au întors spre fugă. Cu toate acestea, Tzimiskes, cu prezența sa sub steagurile regale, i-a atacat deschis pe ruși, încurajându-și calul și aruncându-și sulița în ei.. Și astfel l-a forțat pe Svyatoslav să se retragă la Dorostol, de care s-a apropiat, a devenit o tabără, așteptându-și flotă de-a lungul Dunării pentru cel mai capabil atac asupra orașului. Între timp, Sviatoslav a ordonat ca prizonierii de război bulgari să fie ținuți legați, aproximativ douăzeci de mii la număr, temându-se de indignarea lor și astfel s-a pregătit să reziste asediului.

La sosirea navelor, Tzimiskes a început să mine orașul. Apoi, în ieșiri și bătălii sângeroase, Svyatoslav și-a pierdut viteazul comandant și vecinul său boier Svigell; cu toate acestea, a întărit orașul în jur cu un șanț adânc și l-a așezat ferm pentru a rezista atacurilor grecești. Nevoia mare, care a apărut din dependența greacă pe termen lung de aprovizionarea cu alimente, i-a forțat pe ruși să folosească căutări secrete în favoarea lor.

Într-o noapte întunecată și ploioasă, două mii de oameni s-au urcat în corăbii mici și au mers de-a lungul Dunării să caute provizii pentru a hrăni armata. După ce a strâns destul de multe din toate-





niște pâine și întorcându-se la Dorostol, au observat pe mal mulți transportatori greci, care erau împrăștiați de-a lungul țărmului pentru a adăpa caii, pentru a strânge lemne de foc și fân, au mers în siguranță. După ce au cauzat o mare înfrângere și pagube lui Tzimiskes printr-un atac brusc, ei s-au întors la Dorostol cu o pradă mulțumită. Rușii au îndurat asediul timp de opt săptămâni și au simțit răul deosebit de la colosul bătut de ziduri, așezat de comandantul Kurkuy, în oraș. Pentru aceasta, războinicii aleși au trimis din Svyatoslav, pentru a distruge această armă pernicioasă, Kurkuy a fost ucis, indiferent de curajul său. Dintre ruși, curajosul conducător militar Ikmor, care nu prin naștere, ci prin îndrăzneală, a ajuns la rangul său, al doilea după Swigella, și-a pierdut stomacul din sabia Anemalei, stipatorul regal. După această ieșire sângeroasă, grecii au găsit printre ruși cadavre de femei ucise care, în ținute masculine, luptau cu inamicul cu curaj masculin, dovedind adevărata rudenie cu Amazonele antice.

Într-o astfel de asuprire, mulți au sfătuit să-și ia zborul pe cont propriu, alții - pentru a stabili pacea cu grecii. Pentru Svyatoslav, unul era dezonorant, celălalt neprofitabil, ambele păreau periculoase. Pentru a-și gusta în continuare fericirea și a arăta astfel constanța curajului rusesc, el a spus poporului său: „Nu avem unde să mergem: propriul nostru pământ este departe; Pecenegii necredincioși trăiesc pe drumuri; aliaţii, temându-se de grecii din vecinătate, nu ne vor trimite ajutor. Să devenim curajoși și să nu facem de rușine patria noastră, nu ne vom lăsa disprețuiți pentru popoarele care tremură de noi. Și dacă fericirea este contrară curajului nostru, să punem capetele: morților nu le este rușine. Voi fi primul care va lupta înaintea ta. Când capul meu se culcă, poți avea grijă de tine așa cum vrei.” Toți au exclamat în unanimitate: „Unde este al tău, domnule, aici vor fi capetele noastre.”74

Deja cu răsăritul zorilor orașul se deschide; cu excelentă vigoare și viteză, în spatele conducătorului și suveranului lor de încredere, regimentele rusești, fără urmă, sunt pretutindeni goale dușmanului prin porți, care, după Sf.

Laud comanda din spatele lor să tacă pentru a tăia orice speranță de evadare. Grecii și-au simțit epuizarea, iar rușii cedează terenului. Căldura mare și povara armelor lor și îndrăzneala extremă a rușilor fură dușmanilor puterea și speranța. Tzimiskes, călare la locul de luptă, își încurajează oamenii să lupte; pe cei istoviți și se sustrage de la luptă, el poruncește să-i întărească cu vin și apă. Și deși regimentele grecești, prin prezența regală și potolindu-și setea, au manifestat mai multă rezistență, s-au retras din oraș pe un câmp spațios. Kedrin scrie că grecii au vrut în mod deliberat să-i atragă pe ruși în spațiu cu această retragere pentru a-i înconjura cu forțele lor, dar nu au avut succes din acea ficțiune. Tzimiskes, văzând căderea lui, l-a trimis cu furie pe Svyatoslav să-l provoace împreună cu el la un duel, cu sfatul că este mai bine să mori singur pentru patrie decât pentru atâția oameni. Svyatoslav a răspuns: „Există multe căi diferite către moarte, dintre care regele Greciei poate alege singur, dacă se plictisește de viață. Și ceea ce îmi este util, eu însumi știu mai bine decât dușmanul meu." Între timp, în bătălia sângeroasă, Anema Viteazul, sperând să câștige o victorie completă în curând prin uciderea prințului rus, s-a repezit pe calul său direct împotriva lui Sviatoslav și l-a lovit. pe cap cu o sabie, dar a fost nevătămat sub El a rămas cu casca;Anema a fost ucisă pe o apărare puternică.În această bătălie, conform mărturiei lui Kedrin, grecii, după Nesterov, rușii au câștigat.Cel mai probabil, victoria a rămas în îndoială.

Între timp, Svyatoslav, judecând numărul mic al trupelor sale și lipsa de tot, s-a înclinat în fața lumii. Deci, după ce a stabilit o alianță veșnică cu grecii, ia calea către Rusia.* Îi anunță pe comandanți că dacă grecii refuză să plătească tribut, pe care, după cum scrie Nestor, au promis că îl vor da, după ce au adunat nenumărate trupe, pachete. la Dunăre şi la Tsaryugrad

* 971 ani.



să-l recupereze va merge. Tzimiskes, întorcându-se la Constantinopol, îl introduce triumfător pe țarul bulgar Boris și, cu o mulțime de oameni, îi îndepărtează o coroană și alte semne de demnitate regală pentru a distruge regatul bulgar.

Apropiindu-se de Nipru, Sveneld l-a sfătuit pe Svyatoslav să meargă la Kiev călare, reprezentând pericolul unui curs de apă și că pecenegii stăteau în repezișuri. Neacceptarea unui sfat bun a fost urmată de moarte, căci pereyaslaviții de la Dunăre au trimis vestea pecenegilor

că Sviatoslav vine din Grecia cu puțini oameni, purtând cu el o mare bogăție captivă.

Încântați de acest lucru, pecenegii au pășit peste praguri și, după ce i-au blocat calea lui Svyatoslav, i-au înconjurat pe ruși de pretutindeni. Forțați să petreacă iarna în Beloberezhia și să sufere de o mare lipsă de hrană, o foamete teribilă i-a forțat apoi să cumpere un cap de cal pentru o jumătate de grivnă. La începutul primăverii, într-o campanie la Kiev, Kurya, prințul peceneg, i-a atacat pe ruși cu repezi printr-un raid accidental, unde Sviatoslav și-a pierdut moșia și stomacul. Craniul capului său, încadrat în aur, a servit în loc de castron pentru pecenegi la distracție cu inscripția: „Cine va căuta pe altcineva își va pierde pe ai lui.” Cu mici rămășițe, Sveneld a ajuns la Kiev la Yaropolk.

Stăpânirea glorioasă și neliniștită a Marelui Duce Sviatoslav Igorevici a continuat cu războaie necontenite timp de douăzeci și opt de ani; a trăit aproximativ cincizeci și trei de ani în total.

## Capitolul 6

## DESPRE PRINCIPALUL IAROPOLKOV

Fiul cel mare Svyatoslav Yaropolk, la moartea nefericită a tatălui său, a acceptat marea domnie și domnie a Kievului, * cu care, de dragul vârstei imperfecte, el însuși

* 973 ani. Nestor.





a stat sub domnia lui Sveneldov, care a fost primul comandant sub tatăl și bunicul său. Pompos cu această putere, fiul Sveneld, pe nume Lut, i-a jignit pe mulți cu voința lui rea, așa cum exprimă acel nume (desigur, o poreclă) și împrejurările, căci el a fost principala vină a deplorabilului • fratricid.

Odată a mers la o vânătoare de animale în limitele posesiunilor Drevlyansk din Olgov, unde prințul Drevlyansk Oleg însuși a aterizat în același exercițiu. A întrebat despre vânătorul în vizită și, după ce a aflat că era fiul Sveneld, s-a înfuriat; fără îndoială, până în acel moment fusese avertizat de zvonurile sale de furie. Și așa, după ce a părăsit Luța, a ucis la acea vânătoare. Sveneld, cu inima frântă și furios pe Olga, de atunci îl sfătuia adesea pe Yaropolk să adauge ținutul Drevlyansk în posesiunea sa și, ca tată și bunic, ar fi un singur autocrat. Prin aceasta, a căutat în secret și insidios moartea Olgăi pentru a răzbuna moartea fiilor ei.

În cele din urmă, prin chinul și cererea iubitului și boierului său de rang înalt, Yaropolk s-a răzvrătit într-un război împotriva drevlianilor împotriva fratelui său Olga, care, deși s-a întâlnit cu o miliție urâtă, dar într-o luptă aprigă a fost nevoită să fugă în Orașul Drevlyansk, numit Vruchai, unde există un baraj în loc de pod a servit pentru a intra pe porțile orașului. Mulți aleargă și urmăresc, fiți

timizi, unul pe altul de pe podul pkhali. Oleg, căzut într-un șanț adânc, sub o mulțime de oameni și cai, învinși de sus, a fost zdrobit, și-a pierdut stomacul. După ce a luat orașul, Yaropolk a trimis să-l caute printre cadavrele morților, iar la anunțul unui anume Drevlyan, l-au căutat în șanț toată ziua, trimițând morții. Abia găsit a doua zi; atâta pagubă s-a făcut din îngustimea locului sau, mai drept, din ceartă civilă frăţească!

Văzând cadavrul așezat pe covor, Yaropolk a plâns jalnic și a spus, pocăit: „Mi-ar fi mai bine, draga mea.





fratele meu, era mai bine să mori decât să te văd mort și de mine * lipsit de stomacul tău. Iar tu, răzbunătorule, - zise cu mânie Sveneldu, - vezi împlinirea răutăţii tale. La ce mi-ați adus frivolitatea?” După înmormântarea lui Olgov și după sărbătoarea dinaintea lui Vruchai, Yaropolk s-a întors la Kiev ca autocrat rus.

Auzind acestea, Vladimir a lăsat Novgorod-ului varangilor, ca să nu sufere la fel ca și fratele mijlociu. De la Yaropolk, guvernanții au fost imediat plantați în Novgorod.

Fericirea, grăbindu-se adesea la atrocități, a adăugat Yaropolk la victoria asupra fratelui său altul asupra pecenegilor, care i s-au predat ca afluenți. Iar domnitorul lor Aldea a intrat în slujba rusească, primind o mare cinste cu parohiile și orașele.

Cronicarii din Novgorod adaugă că ambasadorii papei la Kiev au intrat în posesia lui Yaropolkovo. În împrejurări, se poate crede că, după ce au aflat de confesiunea romană, creștinii despre războaiele rusești cu grecii și, în plus, despre mulțimea creștinilor din Kiev, au încercat să introducă credința și puterea în Rusia - papezhskaya, precum și după ce, sub Vladimir, a existat o ambasadă de la papă despre lege.

Ultimul an al stăpânirii lui Iaropolkov a înspăimântat oamenii cu întunecarea lunii și a soarelui și cu tunetele și vârtejele teribile care au urmat, din care mulți au prefigurat nenorocirea din marile schimbări. Armamentul lui Vladimir a fost cea mai clară și mai de încredere prevestire a acestui lucru, căci, după ce a angajat mulți varangi și i-a atras cu mari promisiuni, fratele mai mic înarmat s-a întors brusc să-l răzbune pe cel mijlociu din Veliky Novgorod cu mare forță; guvernatori. Iaropolkov a trimis și i-a ordonat să-i spună să se pregătească pentru abuz, în care va simți o execuție demnă pentru fratricid arogant. Pentru că Vladimir însuși a motivat: „Nu eu am început răul, trebuie să răzbun sângele nevinovat și să câștig siguranța pentru mine”.

După ce s-a stabilit în posesia lui Novgorod și este deja pregătit să meargă la război împotriva Yaropolk, Vladimir îl trimite pe prințul Polotsk Rogvold să-i dea fiica sa Rogneda în căsătorie. Această unire i s-a părut cu dreptate lui Vladimir a fi utilă în circumstanțele unei întreprinderi importante.

După ce a experimentat înclinația fiicei sale, Rogvold a auzit că și-ar fi dorit mai bine să fie în spatele lui Yaropolk și a spus despre Vladimir că nu vrea să-și ia fiul dintr-un sclav născut (un semn al vechii obligații a soțiilor față de soți de a se supune). , care obiceiul rușilor era și în căsătoriile domnești; acum doar în unele zone din sate este încă obișnuit). Cu acest răspuns mândru, Vladimir iritat și-a mutat toate puterile în țara Polotsk și în curând a luat capitala cu forța. Rogvold cu doi fii este lipsit de viață; înaltul Rogneda s-a combinat fără să vrea cu Vladimir și s-a dus la Kiev, dar nu pentru Yaropolk, precum se pregătise deja cu boierii trimiși de la el, dar împotriva lui s-a apropiat cu Vladimir și cu armata Polotsk.

Yaropolk, din lipsa unui număr suficient de trupe, nu a îndrăznit să meargă împotriva lui Vladimir, ci a decis să se apere cu zidurile Kievului. Vladimir a înființat o tabără între Dorozhi-chem și Kapich, unde a fost un șanț în timpul Nesterov. Cu Yaropolk, deci, un anume Desfrânare a folosit numele și fapta, care a fost trimis în secret cu Vladimir despre trădarea suveranului său. Pe baza promisiunilor sale de bogăție, onoare și dragoste, el a căutat el însuși o șansă și i-a încurajat pe alții să-l omoare în secret pe Yaropolkovo, dar înainte de a avea timp, a folosit sfaturi insidios de fictive. Prefăcându-se înspăimântat și lamentabil, l-a anunțat pe prințul său în privat: „Oamenii Kievului sunt zeloși pentru Vladimir și, după ce au deschis orașul, vor să te predea lui cu mâinile. Deja i s-a trimis un mesaj, ca să se apropie de cetate; caută un loc sigur pentru tine." Credulitatea, combinată cu o conștiință proastă, a lăsat loc în inimă cuvintelor insidioase ale lui Bludov. Așa că, Yaropolk a fugit din Kiev la gura râului Rhea către Rodna și s-a închis în fortăreața.





Kievenii, afland despre scăparea lui, au deschis porțile orașului lui Vladimir, unde, după ce a preluat puterea, a asediat Rodna de jur împrejur, a oprit aprovizionarea cu alimente și l-a adus pe Yaropolk cu asediatorii într-o astfel de înghesuită și nevoie, încât a venit proverbul. de aia: necazul e ca la Rodna. În această nevoie, Curvia l-a sfătuit pe prinț să facă pace cu fratele său și să se predea voinței sale, asigurându-se că nu va exista niciun pericol. Și în timp ce Yaropolk i-a ascultat cuvintele, Fornication i-a trimis un mesaj lui Vladimir că dorința lui a fost împlinită și Yaropolk a fost trădat în mâinile sale. Între timp, unul dintre servitori, numit Varyazhko, a sfătuit ca prințul să alerge la pecenegi și să caute ajutor și protecție de la ei, dar cuvintele lui nu au fost adăugate.

La intrare, Yaropolk, între frică și speranță, lui Vladimir la ușă a fost primit sub sânul lui cu săbii de la doi varangi și a fost învins

mort. Curvia a încuiat ușa și a oprit intrarea slujitorilor lui Yaropolkov, cu care Varyazhko a alergat la pecenegi și, îndemnându-și prințul cu mare putere, a luptat mult timp împotriva lui Vladimir. Și astfel, statul fratricid Yaropolkovo, care a durat aproximativ nouă ani fără fapte nobile, a murit cu fratricid.

Varangii, care au ajutat, s-au apropiat cu mândrie de Vladimir, au cerut plata pentru victoriile câștigate: „Kievul este al nostru”, au spus ei, „l-am luat; dați -ne o rambursare de două grivne de persoană. „Vladimir a cerut o perioadă de o lună. Și când varanii au văzut că așteaptă în zadar și că Vladimir i-a respins împotriva violenței lor, au cerut să li se arate drumul spre Grecia. pentru a le îmbogăți atacul militar.Alegând dintre ei oameni buni, înțelepți și curajoși, prințul le-a dat orașe și voloste, pe cei neliniştiţi i-a eliberat la cererea lor și a înștiințat dinainte regii Greciei, pentru ca, pentru siguranță, primind cu bunăvoință, le-ar împrăștia în locuri diferite.



## Capitolul 7

## DESPRE PRINCIPALUL VLADIMIROV ÎNAINTE DE BOTEZ

Vladimir pune bazele statalității sale autocratice în Rusia, * cu evlavie imaginară conform politeismului străvechi al strămoșilor, totuși, prin amăgire, arată în sine capacitatea de a accepta credința în singurul Dumnezeu adevărat. Din porunca lui, idolul principal al lui Perun, de lemn cu cap de argint și mustață de aur, a fost așezat la Kiev în fața curții turnului, pe un deal înalt. S-a făcut sacrificiul - foc nestins. Pentru stingere, s-a întâmplat neglijență, s-au răsfățat preoții pedepsei cu moartea. Acest zeu al tunetului și fulgerului venerat Perun a fost Zeus al strămoșilor noștri străvechi.

Nestor numește zeii mai mici: Khors, Dazhbog, Stri-bog, Semargl, Mokosh, fără a arăta semnul și puterea și puterea care le este atribuită de la idolatri. Potrivit lui Perun, locul întâi avea Volos, căruia i se atribuia patronajul vitelor (preocuparea pentru păstorit este mai mare decât cea a romanilor, care o încredințau zeilor inferiori); Pogvizd, Pokhvist sau Vârtej - zeul vântului, al ploii și al găleților, Eol Russian; Lada (Venus), Dida și Lel (cupidoni), patroni ai iubirii și căsătoriilor, au fost doar venerati cu râvnă de la strămoșii noștri strămoși, că de acolo și până astăzi în cântecele de dragoste simple, mai ales la festivitățile de căsătorie, sunt menționate cu multe exclamații repetate. .

Kupala, zeul fructelor pământului, corespunzător lui Ceres și Pomona, a fost sărbătorit înainte de începerea fânului și a recoltei în ziua de douăzeci și patru iunie. Rămășițele acestei idolatrii s-au înrădăcinat atât de ferm, încât până astăzi, în aproape toată Rusia, jocurile de noapte, în special galoparea lângă foc, sunt de mare folos; iar Sfânta Agripina, care atunci

* 981 ani. Nestor.a

a Există o eroare în original: este necesar 980.





memoria este sărbătorită, conform unui idol străvechi, este numită de la oamenii de rând ca costum de baie.

Kolyada, zeul sărbătorii, a fost venerat ca o distanță de jumătate de an pe 24 decembrie. Altfel nu se poate înțelege acest lucru, așa, zilele de iarnă în leneș fără treburi militare, fără munci arabile și periculoase pentru vite, oameni care treceau, au pus la cale această sărbătoare pentru Kolyada. Folosite acum printre creștini în această perioadă la sărbătoarea Nașterii Domnului Hristos, în măști și îmbrăcate în haine excelente, ei aproape provin de acolo, pentru că în sate până în zilele noastre Kolyada este proclamată în dansuri și cântece. Și deși aceasta este pusă sub semnul întrebării de către popoarele străine prin același obicei cu noi, necunoscându-l pe Kolyada dedesubt după nume; cu toate acestea, acest idol, nu fără probabilitate, poate fi numit vechiul nostru Ianus de dragul diferitelor persoane, corupte de căni.

În plus, s-a făcut un sacrificiu râurilor și lacurilor conform utilizării politeiste generale a popoarelor. Strămoșii noștri strămoși idolatrizați ca niște ape curgătoare, este limpede că și astăzi își iau începutul cântece populare obișnuite din repetata denumire a Dunării; în altele, și la fiecare pas, se repetă numele râului zeificat. Din râu, îi dăm un nume lui Dumnezeu (Bug) și creatorului suprem și până în ziua de azi Victimele erau oferite primăvara după potopul apelor prin scăldat, poate prin înecare deliberată a oamenilor, ca jertfă. Restul acestui obicei este văzută în rândul oamenilor de rând în turnarea apei într-o zi mare, când în numele pedepsei celor care au adormit dimineața cântând, ei sunt aruncați sau stropiți cu apă rece, ceea ce este condamnabil pentru credință, dăunător pentru trup, periculos pentru viața, iar între bețivi dă naștere la ceartă mortală.

Toți acești idoli au umplut străzile și câmpurile de lângă Kiev și s-au răspândit în toată Rusia prin comanda superstițioasă a lui Vladimir înainte de iluminism. În Veliky Novgorod l-a numit guvernator pe unchiul său Dobrynya și a trimis idoli cu el. Perun, ridicat deasupra Volhovului,





celor nevoiaşi la început, locuitorii au apărut curând după aceea ca o mare zeitate, despre care mai jos.

Politeismul antic din Rusia, asemănător grecesc și roman, este confirmat, pe lângă informațiile scrise, și de alte note. Ce înseamnă polii cunoscuți în basme, alcătuiți dintr-un bărbat și un cal, ca centaurii greci? Nu sunt uriașii Woloți? Nimfele din tufișuri și de lângă pâraie nu sunt sirene imaginare cu simplitate rurală? Regele mării nu îi corespunde lui Neptun, miracole tritonilor săi? Chur - pus la granița dintre terenul arabil Termin?

Dacă s-a oferit un serviciu mare și zelos idolilor, povestea următoarei jertfe ucigașe va depune mărturie. Pentru primele victorii, Vladimir a adus mulțumiri zeilor săi imaginari chiar înainte de a vărsa sânge uman în fața lor. Pentru a alege un tânăr pentru aceasta, preoții au aruncat un mânz, pe care l-au trimis intenționat să cadă asupra fiului unui nobil varan care locuia la Kiev, care susținea creștinismul. A stat casa lui, unde după ce Vladimir a ridicat o biserică de piatră a Preasfintei Zeci Maicii Domnului. Mesagerii i-au anunțat Varangianului acest lucru ca fiind adevărata voință a zeilor, să le dea un fiu pentru măcel. Expunând răutatea, creștinul a răspuns: „că există un singur Dumnezeu adevărat, pe care grecii îl mărturisesc, Creatorul întregii lumi. Și zeii tăi sunt făcuți de mâini omenești, muți, surzi și orbi. Și dacă pot face ceva, să vină măcar unul dintre ei și să-mi ia fiul." Cu mare furie, politeiștii s-au repezit, au măturat gardul; prin tăierea stâlpilor, casa a fost infirmată, iar varangul cu ai lui. fiul a primit un sfârşit de martir şi o coroană.

* Nestor.





Aceasta este în murdărie; dar cât de multă blândețe creștină a putut înmuia inima lui Vladimir este dovedit de ultimii săi ani, când nu a vrut să ia viața unei singure persoane nici măcar pentru o execuție demnă. Asemenea lui Augustus, a început să posede strictețe, a completat-o cu blândețe; ca la începutul primăverii, un râu cu inundații puternice, cu malurile rupte, tinde în jos, apoi, până la sfârșitul verii, curge blând între câmpuri roditoare.

Înflorind cu vigoare tinerească, Vladimir a căutat să-și supună popoarele care se retrăseseră din cetățenia tatălui său, care a profitat de moartea sa nefericită și de conflictele civile fratricide din Rusia. Întreprinderea se temea de obstacolele din partea polonezilor, când aceștia și-au însușit un avantaj asupra Rusiei sub stăpânirea lui Mieczysław I, care a cerut papei demnitatea regală fără succes. Soarta i-a hotărât moștenitorul său, Boleslav Viteazul. Vladimir a intrat în granițele poloneze cu forța militară. Mecislav s-a apărat cu diverse averi, dar a fost nevoit să cedeze Rusiei Przemysl, Cherven și alte orașe.

Ferit de Occident și de la miezul nopții (căci era mereu în pace cu suedezii), acest viteaz prinț a luptat în sudul Vyatichi, Yatving și alte țări; ** i-a cucerit pe alții cu sabia, pe alții cu propria voință. Radimichi, învins pe râul Pesan de comandantul lui Vladimirov,

numit Coada Lupului, a sporit numărul afluenților.*** Vecinii estici nu-i simțeau încă curajul. Pentru aceasta, el îl cheamă pe unchiul său Dobrynya cu trupele din Novgorod și, după ce a copulat cu el, pornește Volga pe terasamente către bulgari. Cai putere Torquay de-a lungul malurilor după ajutorul grăbiți. Bulgarii Nizovsky și Kama s-au supus cu puțină rezistență și au promis că vor plăti tribut

* 981 ani. Nestor. Cromer, p. 34.'°

** 982, 983.

*** 984 ani.





cu o asemenea afirmare a păcii veșnice, „că atunci va înceta când piatra plutește pe apă, iar hameiul se murdărește pe fund”.

Și așa Vladimir și-a extins și și-a stabilit posesiunea la sud până la râul Bug, în cealaltă direcție de la granița cu Asia până la Marea Baltică. Livonia și Estonia, deși uneori se aflau sub domnii normanzi, totuși, în statul Vladimirovo, i-au plătit tribut, ceea ce s-a datorat multor împrejurări și mai ales din rătăcirile regelui norvegian. În Rusia, apare, fără îndoială, Olava, fiul lui Trigvon; * căci după uciderea lui Trigvonov, soția sa Astrid cu fiul ei Olaf, încă un bebeluș, sustrăgând răufăcătorii din diferite locuri, s-a angajat să fugă pentru a se salva în Rusia, împreună cu fratele ei. Sigurd, care era atunci în slujba și nobilimea la Marele Voievod Vladimir.

Trecând Marea Varangiei, au căzut în mâinile tâlharilor de mare, care în acele vremuri obișnuiau să jefuiască pe corăbii și de-a lungul malurilor, să omoare oameni care nu erau apți pentru sclavie și să-i împartă pe alții la sorți. Olaf, plecat la Klerkon, un rezident din Estland, a fost separat de această problemă. Thorolf, slujitorul său, de dragul bătrâneții și al inaptitudinii pentru serviciu, este ucis în fața ochilor lui. Olaf a fost mai întâi vândut sau schimbat cu marea capră; apoi la alt maestru, pe nume. Rheas, dat pentru un caftan și curea bună, unde acest moștenitor regal a petrecut șase ani în bună întreținere, dar în sclavie. Odată Sigurd, la ordinul lui Vladimirov, trecând prin Estonia pentru a strânge tribut, l-a văzut pe acest tânăr și, prin înfățișarea lui nobilă, a ajuns la concluzia că nu este un estelandez, ci un străin. Cu privire la problema patriei sale, am auzit că era fiul lui Trigwons și Astridin. Sigurd și-a recunoscut nepotul, l-a întrebat despre motivul rătăcirii sale și, după ce l-a izbăvit din sclavie, s-a întors cu el în Rusia. Numele și familia lui s-au ascuns până atunci.

* Sturleson, partea 6, cap. 7,76'

Odată, Olaf, plimbându-se prin oraș, l-a văzut pe tâlharul și ticălosul lui Klerkon și, dintr-o ardoare bruscă de foc, l-a lovit imediat în cap cu un topor, a tăiat până la creier și s-a repezit la casa lui Sigurd în fuga. Unchiul, ascunzându-l într-un asemenea pericol, s-a eschivat în grabă cu el în casa suveranului și a rugat-o pe Marea Ducesă Olga (soția lui Vladimirov, cehă sau bulgară, necunoscută) să-l ia în protecția ei. A obținut ceea ce și-a dorit și, prin mijlocirea ei, armele lui Vladimir au evitat confuzia oamenilor. În Rusia, ucigașii de la locul crimei fără proces au fost uciși de puterea populară. Deci, vina este iertată lui Olaf pentru o răscumpărare. A fost aprobat prin lege în Rusia că nimeni din familia suveranilor străini nu va veni fără voia Marelui Duce. Cu toate acestea, Sigurd a anunțat rasa lui Olava, scuzând ascunderea de părinții săi și de răufăcătorii săi. Motivul nu numai că i s-a părut lui Vladimir mulțumit de justificare, dar, mai mult, starea nefericită a stârnit milă. Olga, după ce l-a luat pe Olaf sub tutela ei, l-a crescut așa cum ar trebui un fiu regal. O perioadă considerabilă în rânduri nobile și în unele campanii l-a slujit pe Vladimir și a fost eliberat cu onoare și răsplată pentru a primi moștenirea tatălui său.

În vremea necredinței, Vladimir își petrecea zilele în sărbători și veselie, în pasiune amoroasă și în lux, chiar cu mare exces, * căci, pe lângă soțiile sale legitime, a ținut mai mult de o mie de concubine la Novgorod, Vyshgorod, Berestov. și Belegorod. Dar nemulțumit cu asta, a violat soții și fete, luând de la soții și părinții lor. Scriitorii ruși consideră că Rogneda, prințesa Polotkului, care a fost menționată mai înainte, este prima soție a Vladimirova; cu toate acestea, Vysheslav, născut dintr-o prințesă cehă, este pretutindeni venerat ca un frate mai mare în timpul împărțirii fiilor principatelor Rusiei. Deci, ar trebui să gândiți în două moduri: primul lucru pe care Vla-

* Nestor și cronicarii.



Dimir, înainte de a merge la Polotok și fratele său Yaropolk, s-a căsătorit cu o cehă, iar cronicarii noștri, neștiind nicio aventură memorabilă despre ea, au trecut în tăcere; a doua, sau Rogneda, a rămas fără copii pentru o lungă perioadă de timp, iar între timp Vysheslav s-a născut dintr-o cehă după ce a luat-o în căsătorie pe Rogneda; dar după cum se știe că Rogneda a născut pe Izyaslav și alți copii în primii ani ai căsniciei, iar după aceea a fost părăsită de Vladimir și a locuit pe Lybid, unde sub Nestor era un sat numit Predslavino cu numele fiicei Vladimirova. , născut din Rogneda, prin urmare nu se poate ca Vysheslav să se fi născut dintr-un ceh după capturarea Polotskului, înainte de Izyaslav. Acest lucru este incontestabil din răzbunarea lui Rognedin asupra lui Vladimir.*

Când avea deja alte soții, apoi odată, venind la Rogneda, a adormit. Ea, amintindu-și de fosta ei violență și insultă adevărată, a vrut să-l înjunghie pe cel adormit cu un cuțit. La acea oră Vladimir s-a trezit întâmplător. Rușinat, l-a prins de mână și a deviat lovitura. Rogneda, împiedicând cuțitul să se transforme în inimă, a spus disperată și în lacrimi: „Tatăl, mama și frații mei și-au pierdut viața de la voi; patria este ruinată; Sunt revoltat în fața tuturor; iar acum în căsătorie mă urăști cu acest biet prunc "(a arătat spre Izyaslav). Păstrându-și zelul, Vladimir i-a poruncit să se îmbrace în ținuta strălucitoare de nuntă a prințului și să stea în locul prințului în camera luminoasă, pentru ca, cu meritul. de onoarea ei, a acceptat moartea din mâna soțului ei. El a venit îmbrăcat cu ustensile bogate și a văzut deodată, la porunca lui Rognedin, cu o sabie goală, pe fiul său Izyaslav stând alături de ea în comun, care plângea într-un jalnic. glas, dându-i lui Vladimir o sabie din mâini: „Când locuiți singur, domnule, vreți, atunci ucideți-mă mai întâi, ca să nu văd chinul amar și sângele mamei mele”. Vladimir nu și-a putut reține lacrimile, și-a aruncat o sabie din mâini și nu a răspuns.

* Nestor 1128.77







cu o întrebare persistentă: „Cine v-a pus aici?” - a murit de mânie. Apoi, după ce s-a sfătuit cu boierii, Polotsk a ordonat Rognedinei să-și reia patria și să o lase la moștenirea ei împreună cu fiul ei cel mare Izyaslav.

Deci, prima soție a lui Vladimirov era din țara cehă, mama lui Vysheslavov; a doua, Rogneda, a fost numită în căsătorie Gorislava, din care s-au născut Izyaslav, Mstislav, Yaroslav, Vsevolod și două fiice; a treia, un grec, o captivă adusă din Grecia, unde mai înainte fusese călugăriță într-o anumită mănăstire de fecioare și, de dragul unei mari frumuseți, a fost prezentată de la tatăl ei la Yaropolk. Vladimir a prezentat-o mai târziu în patul lui. Fratricidul Svyatopolk, născut din ea, deși enumerat printre copiii Vladimirovilor, ar trebui atribuit mai mult lui Yaropolk, cu o îndoială destul de mare că femeia greacă era deja însărcinată de el. Și ferocitatea lui Svyatopolkov poate fi considerată un motiv pentru cererea de primat în posesie, deoarece el s-a născut din fratele mai mare al lui Vladimir sau, mai mult, a fost îndemnat la aceasta de răzbunarea tatălui direct asupra adevăraților copii ai lui Vladimirov. A patra soție, tot cehă, mama lui Svyatoslav și a unui alt Mstislav (după Strikovskiy, Stanislav). În al cincilea rând, Bulgarian-rynya, de la copiii ei Boris și Gleb. Pozvizd și Sudislav s-au născut din concubine. A șasea soție, Prințesa Anna a Greciei, despre care este mai detaliat mai jos. Fiica ei, născută din Vladimir, Maria, în căsătorie cu Cazimir, regele Poloniei, l-a născut pe Boleslav al II-lea cu numele de Îndrăzneț.*

## CAPITOLUL 8

## PE CONSIDERARE DE CREDINŢĂ ŞI DESPRE BOTEZUL LUI VLADIMIROV

La Vladimir, popoarele din jur au observat spiritul de venerare a zeului al vechiului legiuitor roman Numa. Pentru aceasta, ei au încercat să se închine unul față de celălalt pe acest mare ”

* Nestor, cronicari și cărți de putere.





suveran, fiecare în propria credință, cu excepția reproducerii ei, chiar și pentru a dobândi o alianță profitabilă și o puternică prietenie cu marele stat rus. Primii bulgari din Nizov au început acest lucru prin trimiterea unei ambasade la Vladimir, sfătuindu-l să accepte legea mahomedană.* După ce le-a ascultat învăţătura despre poligamie (principala lui pasiune), promisă deja şi după moarte, a simţit încântarea inimii. , dar dezgustul a fost trezit de circumcizie. Interzicerea vinului și a cărnii de porc pentru introducerea rușilor în obicei părea imposibilă. Iar curajosul autocrat nu a judecat definitiv, pentru a-și lipsi soldații de distracție sinceră în campanii dificile și pentru a diminua cantitatea de hrană umană interzicând carnea de porc.

Și astfel bulgarii eliberați au fost în curând urmați fără succes de bisericile occidentale trimise de Papă să propovăduiască creștinismul, care la vremea aceea, deși nu era despărțit de grec printr-un act conciliar, totuși, mari neînțelegeri și ceartă între titularii acestor confesiuni. a provocat în mod repetat indignare. După ce le-a ascultat învățătura, Marele Duce i-a transmis Papei răspunsul cu următorul: „Niciunul dintre strămoșii noștri nu a urmat învățătura voastră și nu ni se cuvine.” Desigur, aici sunt foștii domnitori varangi care au fost botezați la Constantinopol. , și mai ales fericita Olga, care nu a acceptat credința greacă.

Evreii, care locuiau în regiunile Kozar, lângă Marea Neagră, au încercat să-l aducă treptat pe Vladimir la credința lor, oferind: „Iisuse, în care cred creștinii, părinții noștri au răstignit; mărturisim și cinstim pe singurul Dumnezeu, creatorul lumii întregi; suntem tăiați împrejur și postim sâmbăta după legea dată nouă de Dumnezeu prin sfântul său Moise . Ei au răspuns: „În Ierusalim.” „Este acolo locuitorul tău?

* 986 ani.

a cerut un răspuns, la care au spus cu o privire tristă: „Dumnezeu, iritat de păcatele strămoșilor noștri, ne-a împrăștiat și risipit pe toată fața universului și a predat pământul nostru națiunilor străine”. Vladimir a refuzat indignat: „Când ești respins de Dumnezeu și împrăștiat peste țări străine, atunci, desigur, legea ta este dezgustătoare pentru el. Vrei să ne atragi la asta pentru ca și noi să fim pedepsiți cu o nenorocire asemănătoare a ta?” Și astfel, cu rușine, evreii au fost trimiși fără succes.

În cele din urmă, de la regii greci, acestui mare autocrat i s-a arătat alesul filosof Constantin, el a infirmat învățăturile false și erorile trimise anterior din diferite credințe cu argumente puternice și la voia și dorința lui Vladimirov, plin de elocvență și dogme ale sfintei credințe, și mai mult decât darul harului divin, legea ortodoxă pe scurt:

„Prin credință fără îndoială, după revelațiile sfinților clarvăzători, confirmate de numeroase minuni, recunoaștem și mărturisim pe singurul Domn Dumnezeu Atotputernic, al cărui cuvânt atotputernic a creat, împodobit și aprobat marea structură a întregii lumi. Soarele, luna și stelele strălucesc asupra lor, mările și râurile se revarsă, pământul dă roade, vânturile respiră; ploaia și găleata, norii, roua, zăpada și zgomotul îi servesc ca rang comportamental, fulgerele și tunetele își proclamă mânia celor pământești. Fiecare suflare de pe pământ, în aer și în abis, de la cele mai mari balene până la reptilele slabe, propovăduiește Creatorului înțelepciune și putere inscrutabile. Într-o clădire atât de magnifică, zeul a așezat locuitorul, imaginea gloriei sale inexprimabile, un om. Dar el a pierdut moștenirea paradisului prin călcarea poruncii. Pentru a corecta căderea, nici potopul global trimis pe pământ, nici distrugerea Sodomei și Gomorei prin foc, sub izgonirea miraculoasă a lui Israel prin Marea Roșie, nici faptele bune, nici execuțiile nu au putut contribui, căci nu numai limbile care nu conduceți pe adevăratul Dumnezeu, ci sub cei aleși



apoi poporul evreu, convins prin semne și minuni, a umblat după poruncile sale. Pentru a obține mântuirea din distrugerea neamului omenesc a fost necesară o coborâre divină pe pământ, care a fost prevestită de profeți, exilul și uciderea celor care au suferit din cauza poporului cu cap crud. În cele din urmă, fiul întrupat al lui Dumnezeu, consubstanțial cu tatăl și spiritul, dintr-o fecioară curată a venit în țara evreilor. Prin numeroase minuni, prin glasul din cer al părinților și prin duhul sfintei coborâri, prin învierea morților și, în cele din urmă, prin suferința liberă și moartea din mormânt printr-o răscoală de trei zile și la cer prin înălțare, nu a convins poporul răzvrătit și nerecunoscător de dumnezeirea sa și pentru aceasta a luminat limbi care nu cunosc adevărul și și-a însușit, în care binecuvântata comunitate te cheamă acum, suveran prudent, cu popoarele predate de la el. ție, milostiv pentru căutarea ta a adevăratei închinari, înălțat de farmecele idolilor întunericului care te înconjoară.

Vladimir a cerut ca filozoful să-și satisfacă dorința curioasă cu cele mai clare și mai puternice asigurări despre învierea lui Hristos din morți și, mai mult, a menționat că suferința liberă a lui Hristos era ciudată și incredibilă fără dovada învierii.

Cu glasul sfintei biserici, Constantin a răspuns: „Deși Hristos a fost legat, el este zeul nostru și nu ne este rușine; muşcat şi certat, nu negat; pironit pe cruce și nu o ascundem. Ne lăudăm cu învierea Lui, pe care apostolii au propovăduit-o în lume, martirii au mărturisit cu sângele lor, locuitorii pustiului, abătându-se de la lume, au văzut-o în revelații, învățătorii Bisericii la conciliile ecumenice au aprobat pecetea dogmelor. Toți împreună, prin post și priveghere în rugăciuni, disprețul bunurilor, răbdarea cu orice epuizare a cărnii, râvna neîncetată pentru virtute și o dorință avântată de Dumnezeu, au îndepărtat cea mai mică îndoială cu privire la drepții noștri.

'' În binecuvântarea originală.





mărturisire. Destul, mare suveran, știi cât de răspândit este creștinismul și câte secole domină universul de la est la vest. Dar cine a răspândit împărăția lui Isus? Regimentele sunt puternice, nu tolerează nicio confruntare? Liderii militari aleși după semnificație, importanță, bogăție, îndemânare pe termen lung și curaj sunt teribile în univers? În nici un caz! Doisprezece oameni, nenorociți, smeriți, simpli, din sate, din colibe de pescari, care în niciun caz nu cunosc treburile civile sau militare, se angajează să triumfe asupra regatelor, împart universul între ei și, trecând nisipurile, munții, repezirile și zăpezile, luptă împotriva nenumăratelor popoare, goale și neînarmate, îndeamnă pe cei răi la evlavie, pe cei lacomi la sărăcie, pe cei voluptuoși la abstinență și, mai mult, infirmă idolii venerați din cele mai vechi timpuri în fața preoților care respiră otrava urii. , ridică cruci și, murind înaintea lor, triumfă. Această primă biserică, biruința noastră este înălțată de sângele martirului vărsat mai târziu, strigând cu nenumărate mărturii către cer. Peste tot în lume se înființează gropi de ucigași, episcopi, preoți, respectabili bărbați cu părul cărunt, soții, fecioare și bebeluși imaculați sunt aduși de la marginile pământului, sunt aruncați în dizgrația publică la diferite chinuri și fălci. a fiarelor sălbatice. Chinuitorii înverșunați ai celor care îi bat până la o barbarie mai mare încurajează și încordează cu ochii și cu glasul lor, având doar asta în gânduri inumane, cum să distrugă via proaspăt plantată a Bisericii lui Hristos. Dar dinții și cuiele lor, pieptenii de fier chinuind roțile, căldările fierbinți de gudron și alte unelte tiranice încurajează mai mult armata lui Hristos la o mărturisire veselă și strigătoare și mărturie la învierea Sa. În sfârșit, creștinismul victorios de la sclavie la libertate, de la persecuție ajunge la siguranță. Sihastrii vin din pustii, purtand oase de martir in loc sa impodobeasca tot felul de pietre pretioase. Conectați

prezența și părerile cu marii profesori adunați din univers. Risipiții sunt puși de rușine, iar credința neîntinată este ștampilată la consilii de comun acord. Martori la toate acestea, președinți și asociați au fost suveranii înțelepți și drepți: Konstantin și Irina, Konstantin Pogonat, Iustinian cel Mare, Markian, Teodosie cel Tânăr, Teodosie cel Mare și Sfântul Egal cu Apostolii Mare Constantin, căruia. , domnule, în neamul rusesc, bunăvoința lui Dumnezeu se grăbește să vă asemăneze așteptând chemarea voastră. În asta vei găsi adevărata ta purificare și iluminare. Astfel vei scăpa de chinul veșnic al condamnării, care se va abate asupra necredincioșilor. Neintenționat, Judecătorul neprefăcut Isus va veni să-i judece pe cei vii și pe cei morți, ridicându-i din mormânt. Necredincioșii și ticăloșii vor fi devorați de râuri de foc de flacără zgomotoasă, credincioși și virtuoși cu Hristos, împărăția din ceruri va fi o locuință veșnică.

La sfârșitul discursului său, el a arătat imaginea cumplitei judecăți a lui Dumnezeu pe văl. Înfățișarea deplorabilă a celor chinuiți și reprezentarea strălucitoare a frumuseții cerești a veșmintelor adăugau învățăturilor filozofilor mare putere, iar Vladimir oftă și zise: „Fericiți cei ce stau de-a dreapta; vai de stânga excomunicată.” După ce l-a eliberat pe Constantin cu cinste, el a pus un test sârguincios al credinței pentru a aștepta un moment convenabil pentru adoptarea creștinismului.

Așadar, și-a chemat sfetnicii apropiați și prudenti și șefii orașelor vechi cărora le-a anunțat foștii ambasadori și părerea sa despre credințele lor, preferând confesiunea grecească altora.alții adevărul. A judeca în lipsă înseamnă a fugi de adevăr. Cel mai sigur este să testați fiecare în locul său. Lui Vladimir i-a plăcut sfatul, conform căruia zece bărbați prudenti au fost aleși și trimiși la bulgarii din Volga, apoi la Roma și în cele din urmă la țargrad la greci.

* Nestor. 987 ani.



Evreii nu au fost cinstiți de acest demn, de curtea supremă lipsită de împărăție și închinare liberă.

Trecând prin multe țări și orașe și cu multă sârguință și împlinind porunca lui Vladimir, solii au considerat diferite credințe. În cele din urmă, când s-au întors la Kiev ca negustori înstăriți, cu un mare profit dintr-o achiziție mulțumită de cunoștințe, la o întâlnire a celor mai nobili boieri, respectați de ani de zile și prudență, Vladimir le-a cerut o declarație adevărată despre fiecare credință testată, nu de către auzul, ci prin vedere. În consecință, ei au

răspuns că „au văzut o slujbă foarte plictisitoare și tristă printre bulgari: într-o moschee goală și neîmpodobită, stau fără centură; înclinându-se, se așează cu fața uluită și, parcă stăpâniți, se uită în jur. Credința lor violentă nu le conduce inimile la o tandrețe plină de bucurie și nu stârnește zelul pentru Dumnezeu. La Roma, deși statutul slujbei este mai statutar, nu există totuși un astfel de protopopiat, cântări eufonice și decorații bisericești, ca la greci. Când am ajuns la Constantinopol și am fost conduși în Templul Sofia, creat de marele țar Iustinian spre slava înțelepciunii lui Dumnezeu, decor magnific, ustensile de aur, veșminte prețioase, parfum și strălucire de lămpi aprinse, rugăciune decană și plină de râvnă, admirație tare și consonantă. cântând, nădăjduiam că am pus o putere divină în cele mai strălucitoare sate cerești. Noi, marele suveran, bucurându-ne de o asemenea strălucire, nu mai putem rămâne în întunericul local, dar vă dorim și vă rugăm să ne acordați libertatea de a accepta cetățenia și credința în Grecia.

La finalul discursului lor, boierii au adăugat: „Dacă credința greacă nu ar fi fost atât de glorioasă, înțeleapta ta bunica nu ar fi acceptat-o.” Vladimir a întrebat: „Unde vom fi botezați?” — „Unde ești tu, suveran. , vă rog”, au răspuns toți în unanimitate.

Unii scriu că * că un anume Polovtsy Ivan Smirim a fost trimis de la Vladimir în diferite țări, care, pro-* Andrey Vyshovaty.78



călătorind prin diferite țări până în Palestina și chiar în Egipt și, după o lungă ședere în Alexandria, a fost botezat. De acolo i-a scris lui Vladimir, trimițându-i Noul Testament și îndemnându-l să nu se plece în fața grecilor și romanilor de dragul exceselor în credința lor și că a găsit în Alexandria învățături și tradiții apostolice pure. Sfidător, a lăudat erezia optică, care conține circumcizia; pentru care nu li s-a acordat atenţia lui Vladimirov.

Deja inima lui convertită tânjește, ca un cerb după izvoarele de apă, la sfântul botez, totuși, amintindu-și de ai săi și de strămoșii săi în curajul militar asupra grecilor, a intenționat să-și acopere dorința cu o întreprindere importantă, astfel încât regii și grecii greci. nu ar deveni amplificat de dragul evaziunii ruse în a cere botezul . Pentru aceasta, după ce a adunat o mare armată, s-a dus la Herson, în orașul principal Feodosia, și a stat în fața lui puțin mai departe de o lovitură. Lucrând îndelung în asediu, a cerut capitulare, dar fără succes.* Așa că, pentru a lua orașul prin atac, a poruncit ca șanțul să fie acoperit cu pământ. Grecii din interior, făcând sub. sapand cu un zid, au dus pamantul in oras si rusii s-au mirat ca nu au putut umple santul de apa mult timp. Între timp, cineva din cler, pe nume Anastasius, îndemnat dintr-un motiv necunoscut (poate, ceaiul botezului lui Vladimir), a tras o săgeată din zidul orașului în armata rusă, pe care scria că izvoarele subterane erau. bătând în spatele lui, din care țevi ascunse duceau apa în oraș: suprimarea acestora îi va obliga pe locuitori să se predea sau să moară de sete. Conform acestei indicații,

conductele au fost găsite, acoperite și apa a fost deviată din oraș. Deci, au fost forțați să se predea puterii autocratului rus. O mare bucurie i-a încântat inima la intrarea în Feodosia fără prea multă vărsare de sânge. L-a cucerit pe Chri

* 988 ani.





cetatea Stian părea a fi un semn al bunăvoinţei lui Dumnezeu pentru acceptarea lui Vladimirov în dreapta credinţă.

În consecință, cuceritorul îi trimite pe regii greci Vasile și Constantin, cerându-le surorilor lor în căsătorie, ceea ce promite să fie o garanție a păcii veșnice. În caz contrar, el amenință că va invada Constantinopolul. Cei care s-au întors din Grecia de la regi au anunțat că căsătoria surorii lor cu Vladimir era imposibilă pentru o diferență extremă de credință, dar puteau urma în mod convenabil când s-a întors la Hristos și a fost botezat. Marele Vladimir, pregătit de multă vreme pentru adoptarea legii grecești, răspunde: „Învățăturile filozofului tău și ale ambasadorilor mei mărturisesc în conformitate cu superioritatea credinței tale asupra tuturor celorlalți. Din acest motiv, cu toată sârguința și sinceritatea, o iubesc, vreau să o accept alături de sora ta și să o aștept și botezul." Regii o cheamă pe Anna, o îndeamnă să se căsătorească cu Vladimir. Este tăgăduită cu frică. Frații adaugă aceasta la prezentarea marii onoare care vine în Rusia: „Poate că Dumnezeu va întoarce prin tine țara rusă și vei fi binecuvântat pentru totdeauna din acel fel. Patria noastră va scăpa de devastarile deplorabile. Știi cât de mult a suferit Grecia. ruşii. Iar acum se apropie un asemenea dezastru, dacă nu te fereşti de ascultare." Plângând într-un șuvoi de lacrimi, prințesa abia a spus: „Ei bine, când nu acceptă, sau când acceptă, respinge credința și mă obligă la idolatrie?”

Inima femeii este deja înclinată spre o fermitate de nezdruncinat prin îndemnuri frățești. Demnitari și preoți, numiți de țari și patriarh, navighează cu ea în corăbii cu toate ustensilele pregătite pentru botez și căsătorie. Ei ajung la debarcaderul Herson și la orașul Feodosia.

În acel moment, printr-o soartă miraculoasă, Vladimir a căzut în boală și și-a pierdut vederea. Pentru că am crezut că zeii





strămoșii săi sunt supărați și pentru retragere impun executarea. Într-o astfel de îndoială, a trimis la mireasă să întrebe motivele acestei nenorociri și de la ea a primit asigurarea că aceasta este ispita lui Dumnezeu despre fermitatea lui în credință și, dacă în curând, fără

îndoială, este botezat, curățit. în sfântul izvor nu numai de orbirea ochilor săi trupești, ci și de inteligenți vor fi luminați de vedere. Lăsând deoparte ezitările cu gânduri duble, Vladimir intră în cristelnița purificării, este botezat în numele tatălui și al fiului și al duhului sfânt de Iacov, episcopul Hersonului. El este numit numele regal Vasily, este eliberat de orbire și murdărie și, după ce a văzut clar, îi mulțumește călduros creatorului. Apoi a primit învățătură și întărire în credință de la sfânt și felicitări bucuroase din partea tuturor.

## Capitolul 9

## DESPRE PRINCIPALUL LUI VLADIMIROV DUPĂ BOTEZUL SAU

După o combinație solemnă cu Prințesa Anna și după o sărbătoare festivă, Vladimir trimite un vestitor vesel shurya-urilor sale din Tsargrad cu daruri și anunțându-și botezul și căsătoria, în plus, cerând de la ei și de la patriarhul Kievului un mitropolit. Bucuria de la Tsaregrad era de nedescris cu privire la noua dobândire a unui mare suveran în societatea lui Hristos. Mihail, un sirian de naștere, a fost ales în Mitropolia Kievului și trimis la Korsun. La sosirea lui și cu binecuvântarea lui, la Feodosia a fost ridicată o biserică, pe o movilă care fusese săpată cu pământ dintr-un șanț, pe care rușii au încercat să o umple când au început. În timpul șederii lui Vladimirov la Herson, ambasadori ai țarilor Vasile și Constantin au venit din Tsaryagrad cu mare evlavie și daruri. Papa, fără să piardă timpul, l-a onorat pe proaspăt luminat suveran cu o ambasadă egală, nu fără căutări, pentru a-i insufla dogmele confesiunii romane. Prințul peceneg Metigan, imitând exemplul lui Vladimirov, a fost botezat la Herson.





La cererea soției proaspăt căsătorite, Vladimir Kherson cedează înapoi Greciei. Însuși, după ce a luat moaștele Sfântului Clement cu multe alte sfințenie și ustensile bisericești, Mitropolitul Mihail, Protopopul Anastasia și alți slujitori ai bisericii, se întoarce în capitala Kiev, Herson și slujba idolului, câștigătoarea, este asociată cu sângele regal și cu credinta lui Hristos. Apoi, prin porunca generală a statului, idolii au fost infirmați din locurile lor, hotărâți anterior respectului lor, goi din podoabe prețioase, zdrobiți cu fier și trădați de apă și flacără. Perun, principalul pernicios non-veglas, mai ales, în loc de cel mai mare respect înainte, i s-a dat un reproș. Legat de coada unui cal, l-au târât pe malul Niprului sub bătăi crunte cu bâte de la doisprezece oameni, care-l conduceau cu vorbe de necinste. Cel care a fost răsturnat în Nipru a fost recapturat de pe maluri și nu i s-a permis să aterizeze pe Zaporojie. Potrivit idolul izbucnit sub praguri, muntele din apropiere se numește Perun. Onoarea de scurtă durată a noilor idoli a fost o imagine și un exemplu al celor înălțați fără demnitate, singura diferență fiind că idolii nu simt nici lovituri, nici plecăciuni. Pe dealul pe care stătea Perun a fost construită biserica Sf. Vasile în cinstea îngerului statului.

În consecință, Vladimir a stabilit o zi în care toți oamenii din Kiev să primească sfântul botez, declarând că, dacă cineva nu apare la râul Pochaynaya la timpul stabilit, acel Domn Dumnezeu Iisus Hristos și el va fi un dușman. O mulțime nenumărată de oameni s-a adunat în ziua și locul stabilit. Și însuși marele autocrat, cu tot sinclitul și catedrala sfințită, a împodobit cu prezența sa această mare acțiune și minunată ocară. La mal, preoți și diaconi îmbrăcați stau pe plute, râul este plin de oameni goi de toate vârstele și genurile: unii în apă până la genunchi, alții până la brâu, alții până la gât - se spală, se scaldă, înot. Între timp, se citesc rugăciunile de botez; fiecare, prin scufundare specială, primește un nume în botez și o ungere cu crismul.



Potrivit acestuia, Mitropolitul Kievului, Mihai, i-a botezat pe toți fiii lui Vladimirov însuși. Numele date la botez sunt cunoscute doar de trei: Yaroslav George, Boris Roman, Gleb David sunt numiți. Sursa de la botezul lor se numește Khreshchatyk.

Deși s-a anunțat o poruncă de la Vladimir în toată Rusia ca toți supușii săi să fie botezați, s-a spus mânie adversarilor, totuși, au rămas multe regiuni întregi care au fugit de botezuri, în special popoarele Chud care erau supuse statului rus și locuiau lângă Murom, Suzdal. și Rostov. Mitropolitul Mihai a întreprins o călătorie la Veliky Novgorod, dar, fără a spera să învingă încăpățânarea locuitorilor prin predare, a cerut ajutorul lui Dobrynya, cu care a răsturnat idolii și Perun la Novgorod, la fel ca la Kiev, a ordonat, cu bătaie și mustrând cu noroi, să fie târât pe țărm și aruncat în Volhov.

Se spune că un idol plutitor, care aruncă un băț pe pod, a exclamat: „Luați-o, novgorodieni, și folosiți-o pentru amintirea mea”1. De unde, după multă vreme, obiceiul era ca în sărbătorile creștine, în loc să se joace și să se distreze, tinerii din Novogorod să se bată cu bâtele, nu fără rău. Se pare că această credulitate a lor prefigura că, pentru încăpățânarea împotriva puterii autocratice, ei vor suferi loviturile de moarte cândva contondente. Plutind în josul Perun, oamenii din mediul rural, care știau că de curând fusese numit zeu, au spus de pe malurile Phaya: „Nu mai ești un zeu; suficient așa că te-am hrănit; întoarce-te în abisul întunecat al iadului”.

O oarecare nemulțumire în rândul oamenilor, în special în rândul sexului feminin, a apărut când Vladimir a ordonat înființarea de școli pentru învățarea copiilor mici să citească și să scrie, dar zelosul mare preot a oprit lacrimile materne și indignarea cu îndemnuri prudente, strictețea excesivă a profesorilor cu instituțiile bune. .*

* Cronicarii.

În eforturile bine intenționate și succesele dorite, acest suveran a fost adesea împiedicat de raidurile pecenegilor volubili. Așa că, pentru siguranță doar de un popor prădător, a ordonat să construiască orașe de-a lungul Desnei, Vystr, Trubepiu, Sula și Stugna și să le populeze cu slavi Novogorodsk, Krivichi, Vyatichi și Chud, care au protejat Rusia de invazia străinilor.

Pentru a aduce țara Suzdal la creștinism, Vladimir însuși s-a mutat împreună cu mitropolitul, a reînnoit mulțimea poporului cu botez, a pus un oraș ** pe Klyazma și, impunându-i numele, l-a împodobit mai mult decât toate orașele rusești și a creat Biserica Adormirea Maicii Domnului. Dragostea princiară a acestui loc și comandă a condus numeroși locuitori.

La moartea Mitropolitului Mihai a trimis la. Locul său de la Patriarhul Constantinopolului Leonty a pus în orașele episcopilor ruși: Veliky Novgorod și Pskov - Ioachim de Herson, care a distrus idolii până la pământ, la Cernigov l-a sfințit pe Neofit, la Rostov - Teodor. Pentru a predica creștinismul la bulgari, a fost trimis un anume Marcu Filosoful, dar fără succesul dorit: doar patru prinți au fost botezați când au venit la Kiev. Din deosebită evlavie și râvnă, Vladimir a poruncit să ridice la Kiev o biserică de piatră în numele Preasfintei Maicii Domnului.

Și astfel, Ortodoxia creștină s-a răspândit pe scară largă și ferm înrădăcinată în Rusia, care a început de trei ori înainte. În primul rând, evanghelia sfântului apostol. Andrei cel Primul Chemat, *** când, trecând pe lângă Nipru și Volho-

* Nestor, calm, cronicari.

»* 1092 an.78

*»· Nestor.





prin hotarele slave, a propovăduit Evanghelia lui Hristos și, punând cruce pe munții Kievului, a prezis asupra lor harul lui Dumnezeu, strălucirea, orașul cel mare și credința, întemeierea și construirea multor biserici. Al doilea, când, la campania nereușită a lui Oskoldov și Dirova la Țargrad, rușii au cerut botezul și, încrezători în Evanghelia nearsă, au adoptat legea creștină.sunt folosite în biserica rusă în comun cu popoarele slave care conțin confesiunea greacă. . În al treilea rând, botezul a fost Olgino, cu care s-au luminat mulți ruși, privind convertirea ei.

Vladimir, mergând la bulgari și croați și întorcându-se cu victorii, a auzit că, deși profitând de absența lui și nefiind frică de armata obosită, pecenegii s-au apropiat cu forțe mari și au luat armele

împotriva lui în spatele lui Trubeș. Pecenegii au cerut un luptător din armata lui Vladimir pentru un duel, reprezentând uriașul lor, astfel încât prin acea luptă unică să oprească vărsarea de sânge care se va apropia de ambele părți și eroul învingător să prezinte partea învingătoare, învinsă până la izgonirea spiritului - învins. Vladimir, neștiind de extraordinara amplificare din regimentele sale, a ordonat să întrebe prin clișee.

A apărut un oarecare meșteșugar, muncitor de centură, care a spus că are un fiu, pe care nimeni nu-l jefuise din copilărie și că este supărat pe pielea de vacă crudă. Chemat în fața suveranului, cerut pentru mărturia experienței pentru a—

* Zonar, carte. 6 și cap. 10. θθ

** 1099* 6

a Există o eroare în original: aveți nevoie de o carte. 16.

6 Există o eroare în original: este necesar 992.





au condus un taur mare, puternic și iritat cu fierul înroșit. Terminat; taurul înfuriat a început să alerge și să sape pământul cu copitele și coarnele. Fiul lui Remenshchikov, în nerăbdare, a apucat de partea singurei vite și a rupt pielea cu carne. „Poți să te lupți cu eroul peceneg”, a spus Vladimir și i-a ordonat lui și întregii armate să se pregătească pentru dimineață.

Am ajuns la timp, luptătorii ies la luptă. Peceneg, văzând în fața lui un adversar mic de înălțime (era mediocru), disprețuit și batjocorit; și, năpustindu-se brusc asupra lui, strigă cu o voce groaznică. Tânărul belter, apucându-l pe peceneg, l-a ridicat, l-a lovit de pământ și a doborât spiritul din el; furtuna și furia au dispărut brusc. Oastea pecenegi, îmbrățișată de timiditate, a fugit. Rușii, urmând comanda domnească, au trimis mulți dușmani pe teren. Muncitorul cu centură cu fiul său a fost onorat cu ranguri nobile și alte salarii. La vadul râului Trubeșa, unde pecenegilor le-a fost luată gloria, apoi a fost fondat Pereyaslavl, în curând construit și decorat cu biserici. Clădirea Belagorod în același timp a fost concepută și finalizată.

Odată ce Vladimir nu a fost aglomerat în Vasilevo, pecenegii l-au atacat accidental. Cu o asemenea viteză, a fost nevoit să se apere cu puțini oameni, motiv pentru care nu a putut rezista inamicului. Fugând, s-a refugiat sub podul orașului. Aceasta s-a întâmplat în sărbătoarea Schimbării la Față a Domnului, căruia în cinstea i-a făgăduit că va ridica o biserică în această primejdie și, scăpat, a împlinit făgăduința, ** până în ziua de azi i-a făcut mare cinste cu rugăciuni și tratative.

Nedându-i odihnă lui Vladimir, pecenegii neliniştiţi radiau timpul şi îl foloseau în căutările lor, când aceasta

* 1098?

** 1099* 6

a Există o eroare în original: este necesar 991.

6 Există o eroare în original: este necesar 996.





harnicul suveran a plecat la Novgorod. Au pornit și au înconjurat Belgorodul nou creat, nepermițând locuitorilor să iasă din el cu intenția de a- i forța să se predea prin foame. De dragul unei mari nevoi, locuitorii au vrut să deschidă porțile dușmanilor, dar un cetățean inteligent i-a reținut și a ferit de nenorocire cu o invenție ridicolă. După ce i-a convins pe cei disperați să nu renunțe până la trei zile, a strâns cât a putut fulgi de ovăz, tărâțe, grâu și miere; în cuvele pregătite, săpate în pământ ca fântânile, într-una dilua jeleu, iar în cealaltă satu, în care putea completa cu țevi secrete ceea ce locuitorii culegeau și găteau. Izvoarele subterane prefăcute au fost arătate pecenegilor, se presupune că pentru o înțelegere în oraș, cu utilizarea lor, jeleu a fost pus pentru hrană cu plinătate și eliberat în tabăra lor pentru a-i asigura pe prinți și lideri militari. Oamenii nomazi, care știau puțin despre hrana din cereale, crezând că orașul este aprovizionat cu hrană naturală și foarte irezistibil în foame, s-au retras și s-au retras.

Vladimir, ocrotindu-și statul cu curaj și luminat de Ortodoxie, a început să se gândească la cum să stabilească pacea în timpul ereditar între copiii săi, știind că dezacordul între frați poate provoca multe necazuri. Propriul lor exemplu, moartea lui Yaropolkov și Olgov a prescris precauție împotriva nenorocirilor viitoare. Pentru aceasta, el a împărțit sau, mai corect, a dat copiilor diverse domnii pentru întreținere după decența rasei lor, lăsând pe sine și apoi pe moștenitorul cel mai în vârstă al marii domnii Kievene și comandă supremă asupra tuturor destinelor.

Fiul cel mare Vysheslav a primit în participare Veliky Novgorod, fosta posesie a lui Vladimir, care, în timpul vieții sale, după moartea lui Vysheslavov, a mers la Yaroslav. Izyaslav a fost eliberat, după cum se arată mai sus, împreună cu mama sa în timpul domniei bunicului său, la Polotsk. Svyatopolk a primit Turov, Yaroslav - Rostov, apoi Novgorod și Rostov - Boris, Gleb - Murom, Svyatoslav - pământul Drevlyanskaya, Vsevolod - Vladimir, Mstislav - Tmutarakan, Stanislav - Smolensk, Su Dislav

Pskov, Pogvizdu - Volhynia și Lutsko. Mai mult, el a poruncit și a poruncit tuturor să trăiască în dragoste frățească și să pună sârguință în răspândirea credinței lui Hristos.

Înclinându-se până la bătrânețe, Vladimir era atașat de biserici și de rugăciune vigilent, plătind meritele cu o mulțime de recompense, ajutându-i pe cei săraci și suferinzi risipindu-și moșia, construind și îmbogățind biserici și oferind bunătăți oamenilor, mulțumindu-și supușii. Obisnuieste-te. spre blândețe, a iertat adesea marea vinovăție a încălcatorilor legii și a eliberat răufăcătorii de la execuție. Slăbiciunea a adus neliniște și ruină celor nevinovați. Toate căile sunt ocupate de oțel și blocate de tâlhari. În acest scop, strânșindu-se, ierarhii ruși i-au prezentat suveranului pericolul care vine dintr-o asemenea ușurare, avertizând că „sabia i-a fost dată de Dumnezeu nu numai împotriva dușmanilor, ci și pentru executarea infractorilor legii și că pentru ticăloși există milă pentru tirania nevinovată.” Mai mult, ei au amintit de întreținerea anterioară a armatei pentru siguranța supușilor și a bisericii. L-au îndemnat pe suveranul blând la inimă la bătrânețe. Tâlharii au simțit o execuție corectă. , iar Vladimir a reluat armata împotriva celui dintâi, urmând exemplul și dispoziția tatălui și bunicului său.

Din cele mai vechi timpuri, a fost legalizat că locuitorii din Novogorodsk plăteau un omagiu Kievului în fiecare an în valoare de două mii de grivne. * Iaroslav, dispreţuind bătrâneţea tatălui său, n-a corectat ceea ce i s-a poruncit, ţinându-şi cuvenitul. Motivat pentru acest lucru la mânie, Vladimir a ordonat să repare drumuri și poduri către Novugrad, deși să intre în război împotriva lui Yaroslav, să ia pe cei condamnați și să se răzbune pe disprețul filial față de părinte. Varangii, chemați de peste mare să reziste, s-au adunat la Yaroslav. Războiul intestin s-a ridicat ca un nor formidabil, dar, conform providenței lui Dumnezeu, s-a întors odată cu invazia pecenegilor și moartea lui Vladimirov.

♦ 1014 an.





Boris, cel mai amabil dintre toți fiii, s-a întâmplat la Kiev. Svyatopolk, strecurându-se mereu în jurul lui Vladimir, s-a întors pentru a fura moștenirea tronului Kievului. Vladimir îi încredințează lui Boris armata pregătită pentru campanie și trimite împotriva pecenegilor.

În lipsa unei morți creștine la Borisovo, s-a stabilit la Dumnezeu la 15 iulie * trăiește 73 de ani, după ce a domnit în idolatrie 8, în creștinism 27. Era în unire și îndrăgostit de deținătorii vecini, cu

Boleslav al Poloniei, Ştefan al Ungariei şi Henryk al Cehii. Prin căsătoria cu prințesa greacă, a fost numit rege. Exemplul lăsat urmașilor curaj excelent, dreptate blândă, generozitate față de cei care cer și zel cald pentru adevăratul Dumnezeu. Oare a netezit împrejurările tinerilor violenti cu faptele filantropice ale unei bătrânețe moderate și blânde? Pentru toate faptele de eroism, de la ocrotitul, extins și slăvit poporului său, a căpătat pe bună dreptate numele de Mare, numele de Sfânt de la biserica rusă ctitorită, dotată și împodobită.

Capitolul 10

DESPRE PRINCIPALUL SVYATOPOLKOV

Pentru a grăbi primirea moștenirii, ascunzând moartea lui Svyatopolk lui Vladimirov de frații săi, și cu atât mai mult de Boris, care conduce o armată mare, de la Berestov, unde a murit Vladimir, a dus cadavrul la Kiev și l-a depus în secret într-un sicriu de marmură, în Biserica Zeciilor. Între timp, a trimis la regimente la Boris, ascunzându-și moartea și anunțând în mod fals, „că tatăl lui s-a îmbolnăvit și vrea să-l vadă, pentru asta va merge.

* 1015 ani.

** Nestor, cronicari și sedați, 1015.

a În pasiunea originară.





în grabă la Kiev." Sim intenționa să-l excomunica pe Boris din armată. Între timp, văzând oamenii de moartea marelui autocrat, s-a înghesuit la biserică într-o mulțime de nespus și cu hohote de plâns și lacrimi amare și-a arătat durerea pentru excomunicarea sa din viaţă.

Boris a întâlnit știrile false, dar abundente și drepte ale lui Svyatopolk din orașul de pe Alta și s-a închinat în fața unei mari tristeți. Conducătorii militari, încurajându-l, și-au imaginat că, având în mâinile sale întreaga armată părintească, va merge împotriva lui Svyatopolk, care a furat pe nedrept tronul marii domnii a Kievului. Dar el i-a răspuns că conștiința lui nu-i permite să ridice mâna împotriva fratelui său mai mare, pe care să-l cinstească în locul tatălui său și de la el prețuiește dragostea părintească.

Văzând blândețea lui Boris și cunoscând înșelăciunea și ferocitatea lui Svyatopolk, conducătorii militari cu toate trupele lor s-au retras, grăbindu-se să se agațe de Svyatopolk. Boris a rămas doar cu slujitorii săi credincioși. Bestialul Svyatopolk, care a venit în secret noaptea la Vyshgorod, le-a cerut boierilor locali să-l susțină și să-l priveze pe Boris de stomacul său, care este cel mai periculos dintre toate. „Să

ne lăsăm capetele pentru tine”, i-au răspuns răufăcătorilor ca el Svyatopolk.

Asasinii au ajuns fără greșeală la Alta și, în timp ce se apropiau de cortul lui Borisov, au auzit că cântă Utrenia. Observând soarta care se apropie, blândul Boris, prin rugăciune fierbinte către Dumnezeu, s-a întins pe pat. Nenorocii au sărit în sus ca niște fiare feroce, l-au lovit cu sulițe și l-au străpuns pe servitorul său George, un fel de ugrin. Pentru a elimina grivna de aur, pusă asupra lui pentru fidelitate de la Boris, i-au tăiat capul și i-au lipsit de stomac pe toți cei care au rămas [cu] prinț. Suferintul nevinovat învelit într-un cort a fost dus la Vyshgorod, dar în curând au auzit geamătul pe jumătate mort. Pentru final, la ordinul lui Svyatopolkov, un varangian a străpuns chiar inima cu o sabie.

Și astfel flăcăul imaculat și-a încheiat cursul cu o răbdare lăudabilă și asemănătoare lui Hristos, deși conform omului



opinia, căruia destinele divine nu sunt cunoscute, i se pare mai bine să-l extermine pe apostatul Svyatopolk, dat de tatăl său și de la Dumnezeu, pentru a salva viața fraților săi Gleb și Svyatoslav și pentru a anticipa vărsarea de sânge care a urmat în patrie din interior și fără, căci Svyatopolk, văzând sângele lui Borisov, a trecut la mai multă atrocitate: trimis într-un mod similar lui Murom la Gleb, anunțând în mod fals despre comanda părintească în boală, ca și lui Boris. Cu un număr mic de servitori călare, Gleb se grăbește la Kiev și, în timp ce se apropia de Volga, m-am împiedicat în șanțul calului său, i-am rănit piciorul din cădere. Deci, a navigat pe o navă către Smolensk. După ce a trecut de el, pe Smyadyn a auzit un mesaj de la Iaroslav că tatăl său s-a mutat într-o altă viață, Svyatopolk a furat tronul marelui principat Kiev și a început-o cu fratricidul lui Boris, uterul său.

Cu suspine și lacrimi amare, Gleb s-a plâns de privarea tatălui și a fratelui său, plângându-se că viața lui nu s-a terminat înainte sau cu ei. Deodată, ucigașii nasadelor lui Glebov, trimiși din Svyatopolk, l-au reținut și i- au amestecat lacrimile cu sângele nevinovat vărsat de bucătarul său, care, uitând de Dumnezeu și de mila suveranului său, a înjunghiat mai întâi pe toți în gât cu un cuțit. Trupul ucis a fost aruncat pe mal între două punți, apoi dus la Vyshgorod și îngropat lângă Boris.

Svyatoslav, în timpul domniei ținuturilor Drevlyansk, auzind despre uciderea lui Boris și Gleb și nu se bizuia pe propriile forțe pentru a rezista împotriva violenței lui Svyatopolkov, a fugit în Ungaria, dar pe drumul dinspre sclavii însetați de sânge ai lui Svyatopolkov a fost atins și privat. a stomacului său, neatingând munţii maghiari.

Chiar înainte de știrea despre o astfel de tiranie a lui Svyatopolkov, la Novgorod a apărut o mare confuzie, pentru locuitori și posadnici,

temându-se de asuprirea lor și aducându-i într-o perfectă loialitate față de Iaroslav, prin ajutorul armatei varange, au cerut o campanie împotriva lui Vladimir, care a comis multă violență în oraș, înarmați accidental





și, după ce i-au atacat pe varangi, care locuiau în curtea lui Paramonov, i-au tăiat bucăți. Încălțat de asta, Iaroslav i-a convocat pe cei mai buni oameni, uciderea varangiană a liderilor, presupus pentru sfaturi în curtea sa, unde au fost bătuți de mângâieri la semnul dat de Yaroslav seara. În aceeași noapte, un mesager a fugit de la Kiev de la Predslava, sora lui Iaroslavl, spunând că tatăl său a plecat din această lume, Svyatopolk, după ce a pus stăpânire pe Kiev, își bate frații și că Iaroslav ar trebui să se ferească de o astfel de nenorocire.

În circumstanțe atât de dificile, trebuia să-i întrebe cu umilință pe Novogorodtsy. Pe care, după ce i-a sunat, „dragii mei prieteni”, a spus el, „uită-mi răcoarea de ieri; nevoia noastră comună necesită o respingere unitară împotriva violenței fără lege. Tatăl meu a murit (Ștergându-și lacrimile, întrerupându-și discursul cu gemete), Svyatopolk a furat proprietatea și i-a pătat cu sânge pe frații noștri Boris, Gleb și Svyatoslav și pregătește o distrugere similară pentru alții. Cu aceste trupe, Iaroslav a mers în grabă la Svyatopolk și a oftat: "Nu eu am început să-i bată pe frați. Judecă, Doamne, cu dreptate și răzbune sângele nevinovat." Svyatopolk, auzind apropierea lui Iaroslavl, a adunat o mare armata rusă și a chemat pecenegii la ei. Convergând în abordare, ambele trupe au stat de ambele maluri ale Niprului la Lyubech. Trei luni de așteptare unul pentru altul, au ajuns la plictiseală și descurajare considerabilă. În cele din urmă, voievodul Svyatopolkov l-a iritat pe Novogorodtsy, care, mergând pe lângă ei, a strigat: „De ce ați venit aici, dulgherii, cu prințul vostru șchiop (Iaroslav era slab la picioare), căutați lucrări de tâmplărie și doriți să construiți case pentru noi?” Novogorodtsy, iritat de acest blestem, s-a îndreptat către prinț și a fost necesar ca ordinul să fie transportat peste râu împotriva inamicului a doua zi, astfel încât, dacă cineva nu merge cu ei, vor fi uciși de ai lor. .





Dis-de-dimineață, Iaroslav a mutat armata și, transportând peste râu, a ordonat să fie împinse corăbiile de la țărm pentru a îndepărta orice speranță de scăpare. Între trupele de luptă din marea bătălie, trosnitul armelor până la auz, curgerea sângelui în viziune • a inspirat frică. De ambele părți ale bătăliei, marile lacuri i-au încurajat pe pecenegi să-l facă rău lui Yaroslav cu raiduri. A fost o perioadă de îngheț, iar gheața subțire nu era în stare să traverseze

nicăieri. Trupele asuprite ale lui Svyatopolkov au fost forțate să se retragă pe gheață, care nu avea o fortăreață suficientă pentru a ține un popor mare, împovărat cu arme. Așa că, văzându-și epuizarea, Svyatopolk s-a întors spre fuga. Învingătorul Iaroslav, urmărind fugari, a înecat în apa sângeroasă un număr mare de luptători și a intrat în Kiev fără respingere. Singura salvare rămasă fratricidului a fost să fugă în Polonia.

## Capitolul 11

## DESPRE DIRECTORUL JAROSLAVULUI PRIMUL *

Svyatopolk, rătăcind în jurul Poloniei, l-a îndemnat pe Boleslav Viteazul împotriva lui Yaroslav. Dorind să profite de acest război civil, regele polonez a înaintat dinspre sud pe granițele și regiunile rusești. Cu toate acestea, Yaroslav, fără să piardă timpul, a unit armata Novogorod cu varangii și a întâlnit dușmanii în Volinia. Tapet Regimente urât s-au transformat unul împotriva celuilalt pe râul Bug. Între disputele reciproce care erau obișnuite în acele vremuri, Budy, unchiul și voievodul Iaroslavov, i-a strigat peste râu către Boleslav: „Îți vom străpunge în curând burta groasă.” Neputând să îndure, el a strigat poporului său: „Dacă reproșul meu. nu te enervează, voi merge singur împotriva dușmanului și voi muri; tu rămâi de rușine.”

* 1016 ani. Nestor și alții.





Cu aceste cuvinte, a urcat pe cal și a traversat râul împotriva lui Yaroslav. Regimentele poloneze s-au repezit după el și rușii, care nu au avut timp să se înarmeze, au atacat cu furie. Iaroslav, învins, a scăpat la Novugrad, iar Boleslav, după ce a intrat în Kiev cu Svyatopolk, a desfășurat o armată în alte orașe pentru a-i sprijini.

Din Novgorod, Yaroslav a vrut să se sustragă de varangi, temându-se de urmărirea inamicului.Totuși, novgorodienii și primarul din Snyation, fiul lui Dobrynin, pentru a nu-i da drumul, au tăiat corăbiile maritime, declarând că mai pot rezista împotriva lui Boleslav. și Svyatopolk. Așa că, după ce au adunat o mare cantitate de vistierie de la oraș, au angajat din nou o armată varangiană puternică și i-au încredințat-o lui Yaroslav.

Între timp, Svyatopolk, văzând că Kievul și alte orașe erau ocupate de polonezi și victoria asupra lui Yaroslav îi era inutilă, a ordonat în secret (în loc de recunoștință) ca Kieviții polonezilor, atacând din neatenție, să bată brusc pe toți, ceea ce s-a împlinit în curând . Boleslav a fugit de la Kiev cu restul poporului său în patrie, furând multe moșii ale boierilor și surorilor lui Yaroslavl și, retrăgându-se în Polonia, Cherven a ocupat pentru el însuși.

După aceasta, Yaroslav a luat Kievul, iar Svyatopolk a fugit la pecenegi și i-a adus într-o mulțime îngrozitoare împotriva lui

Yaroslav; dar i-a întâlnit pe acești barbari cu regimentele lor pe râul Alta, la locul unde a fost ucis Boris. Ridicând mâinile la cer și cu lacrimi, a strigat către Dumnezeu: „Iată, Doamne drept, pământul, pătat de sângele imaculatului tău copil Boris. Ucigașul fără lege, fratele de sânge nesățios, nu încetează să caute exterminarea întregii noastre familii; protejează-ne, răzbună sângele celor nevinovați”.

Odată cu răsăritul soarelui, ambele părți ale trupelor au decolat într-o luptă sângeroasă. O zi întreagă mai târziu, o victorie îndoielnică s-a clătinat pe câmp, plină de râuri sângeroase. Și deja soarele, înclinându-se în fața apusului, a lăsat biruința lui Yaroslav. A învins Svyatopolk din relaxare și trem





senia membrilor nu putea alerga pe cal: pentru aceasta, cei care fugeau pe targă l-au purtat cu mare grabă. Ajuns la Berestov, le-a spus transportatorilor: „Grăbiți-vă zborul, urmărirea noastră este aproape”, ceea ce, totuși, nu a fost. Așa că, visând constant la mesageri în spatele lui, amenințând cu răzbunare feroce pentru crimă, a fugit pe toate. peste Polonia și și-a vărsat sufletul rău la hotarele Cehiei.Iaroslav s-a așezat calm la Kiev pe tronul patern ștergându-ți sudoarea feței prin mare muncă.

Dar nu s-a bucurat de prea multă liniște, căci Bryachislav, prințul de Polotsk, fiul Izyaslavilor, nepotul lui Iaroslav, în absența lui la Kiev, a dat deodată peste Veliky Novgorod, a jefuit multe moșii, a luat pe boieri din plin și cu asta s-au întors. Cu toate acestea, Yaroslav a fost ajuns de la Kiev în șapte zile, a fost învins pe râul Sudomir, iar novgorodienii cu moșia au fost înapoiați acasă. Pentru Bryachislav, zborul a fost salvarea din captivitate, iar Yaroslav s-a întors la Berestov pentru a se odihni.

În această perioadă, Mstislav, care domnea în Tmutarakan, s-a dus la kosogs.* Rededya, prințul lor, s-a opus cu puterea lui și a trimis la Mstislav să-l provoace la luptă unică cu condiția ca învingătorul să ia, fără mai multă vărsare de sânge, moșia, soție, copii și pământ învins și ca duelul să fie fără arme militare, o luptă. Ambii rivali au fost de acord cu acest lucru, au fost de acord între ambele trupe și s-au luptat.

Multă vreme părea îndoielnică depășire. În cele din urmă, Mstislav, simțindu-și puterea slăbită împotriva lui Rededy, care era superior ca vârstă și putere, în sudoare și respirație scurtă, a strigat din inimă: „Dă-mi biruință, maică Domnului, voi ridica un templu în cinstea ta. ” gât. Apoi, în curând, după ce a intrat în țara lui cu biruință, a impus un tribut și o soție captivă

• 1024.”

a Există o eroare în original: este necesar 1022.

L-a adus pe învinși cu copiii săi la Tmutarakan cu el. Biserica promisă pentru biruire a fost întemeiată și în curând construită.

Mândroș, dobândit de bogăție și oameni kosozhye în cetățenie, Mstislav și-a extins dorințele la posesiunile lui Yaroslavl, văzând că aproape întregul stat rus după moartea altor frați sub suveranitatea sa. Pentru aceasta, Iaroslav, care nu era la Kiev, ci la Novy-gorod, s-a îndreptat brusc spre capitală, * cu toate acestea, de dragul unei respingeri puternice, s-a retras și, după ce a ocupat Cernigov, s-a așezat în ea la domnie. . Refugiul obișnuit de la Novgorod la varangi l-a servit din nou pe Yaroslav pentru a-i înlocui pe Novogorodtsy, care, deși mult singuri, au luptat mai mult ca angajați și, în loc să-și vărseze sângele, au adormit cu bani. Yakun, un glorios comandant varangian, cu o mare armata a venit în ajutorul lui Yaroslav de peste mare.

Deci, copulație a ajuns în teren pe Mstislav. Acesta i-a pus pe nordici înaintea varangilor, iar în spatele lor stătea cu o armată selectă. Până la căderea nopții venise un nor amenințător cu ploi abundente, fulgere și tunete. Într-o mișcare atât de teribilă a aerului, Mstislav a condus regimentele de front împotriva trupelor din Yaroslavl. Varangii, luptându-se în avans cu nordicii, au fost foarte obosiți că, observând, Mstislav i-a lovit pe cei obosiți cu elita. Fulgerul strălucitor strălucea cu strălucirea armelor, trosnind și țipete, amestecându-se între tunet și zgomotul ploii abundente, a înmulțit furtuna acelei nopți. Epoca Necazurilor, viclenia și curajul lui Mstislavov i-au forțat pe Yaroslav și Yakun să fugă.

La răsăritul soarelui, înconjurând locul bătăliei, învingătorul s-a bucurat că nordicii lui mint, fiecare având lângă el câte un varangian ucis, iar regimentele alese erau toate intacte. După această victorie, mulțumit de avantajul curajului, a trimis

* 1026 ani.a

» Există o eroare în original: este necesar 1024.





„să-i spun lui Yaroslav: „Tu ești fratele meu mai mare. Stai la Kiev pe marea domnie paternă; Voi fi mulțumit de o parte a Niprului. „Cu toate acestea, Iaroslav nu a avut încredere în reconcilierea perfectă și a rămas la Novgorod; guvernatorii săi stăteau la Kiev.

După dispensarea finală cu fratele lumii și cucerirea lui Chud și a altor popoare slabe, în timpul dezorganizării interne a celor care se despărțiseră anterior, folosind pacea internă, a construit un oraș în Livonia, numit Yuryev în numele său de botez, care a servit ca un exercițiu ușor pentru trupe, pentru a nu cădea în deznădejde. Dragostea

dintre cei doi frați s-a înmulțit printr-o campanie consensuală în Polonia * și semnele victorioase au ajuns la o unire perfectă, căci după moartea lui Boleslav Viteazul au luptat împreună cu Polonia și s-au întors în Rusia Cherven cu volosturi, pe care Boleslav le-a luat, întorcându-se din Kiev din Svyatopolk. În cele din urmă, printr-o moarte accidentală la vânătoarea lui Mstislav, Iaroslav a rămas singur cu autocrația rusească.

Pentru a ușura povara țărilor vaste, i-a încredințat fiului său cel mai mare, Vladimir, moștenirea marii domnii a lui Novogorodsk. În absența unui decret pentru fiii săi din Novgorod, pecenegii au venit la Kiev într-o mulțime de nedescris, dar odată cu revenirea rapidă a lui Yaroslav însuși și cu ordinul ordonat al unei armate puternice, raidul lor asupra Kievului a fost inofensiv, ei înșiși au fost inutili. . În locul unde se află acum Catedrala Sf. Sofia, Yaroslav i-a plasat pe Kieviți în aripa dreaptă, pe Novgorodieni în stânga și pe Varangi la mijloc. Pecenegii au atacat în zadar toată ziua, până seara au fost complet învinși și, fugind de ruși în locuri grele, au fost atât de distruși și împrăștiați, încât de atunci numele lor a pierit de zgomot.

În consecință, Yaroslav, având grijă să-i mulțumească lui Dumnezeu pentru atâtea victorii și pentru păstrarea vieții

* 1021 ani.a

a Există o eroare în original: este necesar 1031.





din diverse cazuri primejdioase, a ctitorit si a zidit marea biserica Sfanta Sofia * intr-un gard cu porti aurite si multe altele pentru slujba casei lui Dumnezeu in semn de evlavie crestina.

Scriitorii ruși anunță despre osemintele foștilor prinți Yaropolk și Olga săpate sub Iaroslav și despre botezul lor. Mare, dacă este adevărat, acest suveran a dat dovadă de grijă față de sufletele unchilor săi, până la superstiție! După moarte nu există pocăință, nu doar botez.

Între timp, Vladimir, fiul lui Yaroslavl, după ce a luptat, a câștigat victorii asupra popoarelor Chud și a cerut permisiunea tatălui său să meargă împotriva grecilor din următorul motiv: în tăcerea și pacea de lungă durată dintre Rusia și Grecia, mulți ruși au trăit. la Tsaregrad pentru negustori; întâmplător, între ei a izbucnit o mare ceartă în piață, încât s-a ajuns la vărsare de sânge, în care a fost ucis un nobil rus, trimis în Grecia din Vladimir. Pentru a răzbuna această crimă, s-a dus cu o mare armată la greci.** Și de îndată ce de la gurile Dunării a pornit cu mici corăbii spre Țariugrad, s-a iscat o furtună mare, a spart un număr considerabil din cea a Vladimirovilor. - copaci, iar pe alții i-au aruncat la țărm. Auzind această nenorocire, Constantin Monomakh, regele Greciei, a trimis o armată sub conducerea celor șase mii de ruși rămași. Vasile Theodorican în paisprezece curți,

pe care țevile suflătoare de foc au cauzat un mare rău curților din Vladimirov, iar pentru aceasta s-a întors înapoi după o luptă nefericită.

Pe țărm, grecii au capturat Vyshata, iar în casele aruncate cu un copac sunt mulți ruși, dintre care un număr considerabil (oameni politici!) și-au pierdut ochii. După trei ani, plini de răbdare și după încheierea păcii, Vyshata și alții au fost eliberați și eliberați în Rusia. Mai mult, Vsevolod, fiul lui Yaroslavl-

* 1037 ani.

** 1043 ani. Nestor, Zonara, Prinț. 17, cap. 24.81



la căsătorie a fost adăugată o prințesă greacă, fiica lui Monomakh, din care s-a născut Monomakh al Rusiei, în timpul vieții bunicului său Yaroslav. *

Acest calm în limitele sudice a fost agravat de o nouă alianță cu Polonia prin căsătoria regelui Kazhy-mir cu sora sa Yaroslavl Maria, născută din Vladimir și din ultima sa soție, Prințesa Anna a Greciei. Ajunsă în Polonia, a fost nevoită să accepte legea catolică și să se numească Dobrogneva. După unii scriitori, ** prenumele a fost amânat din respect pentru Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, pentru ca nimeni să nu fie numit ca ea.

Uniunile nobiliare, aprobate de Yaroslav, cuplate cu afacerile militare, vecinii teribili, au ridicat Rusia la mare noblețe și glorie. Henric I, regele Franței, din căsătoria sa cu Anna, Prințesa Yaroslavl, a născut trei fii: Filip, Hugon și Robert. Cel mai mare a moștenit împărăția de la tatăl său și a născut mulți urmași. De la începutul domniei lui Vladimir cel Mare s-a menținut pacea neîntreruptă cu suedezii și s-a menținut întreaga posesie a lui Yaroslavl, la care alianțele matrimoniale au ajutat foarte mult. Prin căsătorie, Yaroslav a fost asociat cu regala suedeză Ingigerda, fiica lui Olaf. Elisabeta, Prințesa de Yaroslavl, se afla în spatele fratelui regelui Olaf cel Sfânt, Harald, care a mers la țar-grad înainte de a deține posesia sa în slujba regilor greci și a salvat bogăția dobândită acolo la Novgorod cu Iaroslav.

Timp de treizeci și opt de ani de stăpânire și pentru multe războaie, acest suveran și-a pierdut fiul cel mare și iubit Vladimir din Novgorod, iar după doi ani el însuși l-a urmat, *** și-a învățat fiii înainte de moartea păcii frățești și

* Nestor.

** Cromer, p. 51.82

*** 1054.

încredințând campionatul și Kievul lui Izyaslav, pentru ca alții să-l asculte ca pe un tată, Svyatoslav-Chernigov, Vsevolod-Pereyaslav, Vyacheslav-Smolensk. A trăit 76 de ani, a fost grozav în pace și în război, dar ar fi fost și mai mult dacă nu ar fi lăsat libertate nestăpânită poporului Novogorodsk.

Sfârșitul celei de-a doua părți.



O SCURTĂ CRONICĂ RUSĂ CU O GENELOGIE.

SCRIERE DE MIHAIL LOMONOSOV.





MIC DE STATURA

RUSĂ

LETOPISETS

Cъ

origine.

Eseu

ÎN SFÂNTUL PETERSBURG

pr· Academia Imperială Nyauk

• X760 an

-CHIY! Zig -AG "ã * __--wr

Pagina de titlu a Scurtului cronicar rus.





----W

E. i. secolului, Prea Serenului Suveran, Marele Duce Pavel Petrovici, Ducele de Holsteinschleswig, Stormarn și Dietmarsen, Contele de Oldeiburg și Delmenhorst și alții, Prea grațiosul suveran

După ce s-a angajat către Rusia generoasă, raiul

Rasele tale sunt miracole:

Tânăre Mare Duce, străluciți când te ridici și promiți lumină deplină vârstei tale. Ne miram, bucurându-ne de claritatea naturală, Înălțimi decente ale strămoșilor celor mai strălucitori. Prevăzum, judecând conversaţii copilăreşti, Ochi strălucind de bucurie tuturor, Că veţi fi supuşi de bucurie, acoperire, În domnie, exemplu, în luptă frica vrăjmaşilor. După ce am descris strămoșii tăi glorioși ruși fapte eroice și pe scurt apariția principalelor afaceri, îmi întorc privirea către părțile de seară, văd eroi în științe și în războaie de acolo.

De dragul micimii acestor rânduri, nu le număr și în loc de toți Petru și Karl pe care îi prezint. Acesta a mers ca Alexandru, scutura universul, 19*





Dar și-a oprit calea cu biruințe, Unul a încercat să ne lumineze cu învățături, Celălalt s-a străduit să preia conducerea în lupte. Deși rivali, dar străbunicii tăi1

Ei au luptat în această viață, dar în veșnicie au fost ai lor. În voi amândoi întrevedem un spirit militar, După cum știm, înnăscut părintelui vostru. Cu încântare veselă, Neva ascultă sunetul Pe care nepotul lui Petrov îl pregătește împotriva adversarilor, biruința Elisabetei reprezintă Și-și chinuiește dușmanii cu inima și mintea. Rachenie, gelozia, caldura este aspectul. Dacă vă amenință o pedeapsă grea, invidioși! Aceste daruri îi sunt date într-un cufăr bun. Exemple, domnule, uite din altă țară. Ecaterina și fiicele generoase ale proprietății - Izvoare de bucurie și liniște tuturor Închipuiți-vă, și în locul aproape tuturor, Elisabeta, Pe care soborul Celui Prea Înalt a ridicat-o, A ridicat și a întărit, a înălțat și a proslăvit, Și cu ea și casa lui Petrov. fă-ne din nou un gaj. Cine te-a născut - O, chip luminos al bunătății! - În copilăria ta vedem roade demne. Creșteți și ridicați-vă, fiți puternici pentru fapte glorioase, Cu străbunici egali în măreție, Ajungeți la bătrânețe, cât poate omul. Fie ca Dumnezeu să-ți împlinească vârsta ancestrală incompletă. Calca pe urmele lor, dupa Elisabeta, Vei fi ca ei, mare, iubit pe lume, Vei radacina bunatatea, smulgendu-se raul de la muritori, Vei spori numarul laudelor adevarate rusesti, Vei ajunge la bogatul Ofir prin mare. , Vei deschide calea rușilor din întreaga lume pământească, țările legi imobile; Treci doar prin științe și fii Solomonul nostru.

INDICAȚIE DE ANTICHITATE RUSĂ, REDUS DIN ISTORIA EXTENSIVĂ SCRISĂ

§ 1

Slavii și Chud conform noștri, sarmații și sciții conform scriitorilor externi erau locuitori antici în Rusia. Unitatea slavilor cu sarmații, a Chudilor cu sciții este incontestabilă pentru multe dovezi clare. Poporul slav, după ce s-a întărit, a presat Chud-ul pe părțile de est și de nord și a adăugat o parte din el în unitatea lor. Apoi, varangii, care locuiau de-a lungul țărmurilor Mării Baltice, care erau numiți Ross, goți, normanzi, Svia, Ingrian, având dese războaie cu slavii, negustorii și călătorind în Grecia prin aceste meleaguri, s-au stabilit în multe locuri. În cele din urmă, venind cu Rurik, ales să domnească, varangii-rușii într-o mulțime nobilă nu numai că s-au stabilit, ci și-au stabilit și puterea autocratică și, prin urmare, slavii uniți cu acești varangi au fost numiți în mod colectiv ruși.

§ 2

Măreția poporului slav este clară din multe posesiuni: Rusia, Polonia, Boemia, Bulgaria, Serbia, croații, Macedonia, Dalmația, Illyricum, Wendy și alte regiuni vorbitoare de slavă arată clar. Toate acestea erau deja aproape la fel de mari ca și acum, pe vremea primilor „principi ai Rusiei] și nobili pentru curaj, a căror slavă nu mai puțin decât atunci a avut loc deja în secolul al VI-lea după Hristos, în împărăția lui Iustinian. cel Mare. Și deși numele slav atunci pentru prima dată în lume era cunoscut că a fost făcut, totuși, vechimea poporului însuși, chiar și până la fabulos.





Epoca antică elenă se extinde și este cunoscută din războiul troian. Eneții, Veneți sau Vendi, oamenii din generația slavă, cu regele lor Pilimen, care se aflau în Troia pentru a o proteja de greci, au pierdut acest suveran și, pentru a se uni cu Antenor, au plecat spre capătul interior al Marea Adriatică și, stabilindu-se de-a lungul țărmurilor, unde se află acum posesiunea venețiană, s-au răspândit departe.

§ 3

Paflagonienii și medii erau din aceeași familie. Sarmații și amazoanele din medii sunt produse de scriitori antici, iar calea acestora din Asia până în Europa a fost prin țările nordice din apropierea Mării Meotice și a Mării Negre. Deci, pe două drumuri din Asia, strămoșii slavi din est s-au mutat în Europa: pe mare în sud, pe uscat în nord. Este greu de crezut că prima relocare și numai una a fost. Antichitatea slavilor din Novogorodsk, care au trăit de-a lungul coastei de sud a Mării Varangiei și în Iliric, precum și reproducerea lor din când în când, ne fac să ne gândim că atât înainte de războiul troian, cât și după acesta, strămoșii popoarelor slave aşezat şi înmulţit în ţările serii şi la miezul nopţii.

§ 4

Maiestatea antică a poporului Chud și sciți este clară din marile sale rămășițe, pe care le vedem în Livonia, Estland, Finlanda, Ingria, Karelia, Lapponia, Permia, în Cheremis, Mordoviens, în Votyaks și Zyryans. Toată lumea vorbește limbi care sunt mult asemănătoare între ele și de la același început - din vechiul scitic care a apărut. Curajul și vechimea lor sunt cunoscute de toți scriitorii antici. Și deși adesea cu sarmații





sunt menționate în mod ambiguu, dar prin însuși faptul că au fost excelente. Dar este și adevărat că din relocare și afaceri militare, un număr considerabil din generația Chud s-a unit cu tribul slav și au o pondere în componența poporului rus.

§ 5

Varangienii-Rosses în antichitate erau numiți Roksolani sau Rossolani, pentru ca Ross să fie conectați cu Alani. Ei au migrat din Asia pe partea de nord cu sarmații, iar din scriitorii antici sunt venerati de semenii lor. Afacerile militare roksolane înainte de nașterea lui Hristos în luptele cu Mithridates, regele Pontului, și după aceea, în războaie și tratate de pace cu împărații romani, sunt celebre. Apoi, stabilindu-se cu alte popoare slave lângă țărmul sudic al Mării Baltice și cercul râului Rusa, unde acum vechea Prusie, Curland și Rusia Albă, se deosebeau de ceilalți varangi cu un nume special, numit Ross. Au luptat mult pe Marea Baltică, unindu-se cu goții; s-au dus în Grecia fie pentru protecție, fie pentru război, și s-au obișnuit atât de mult cu campaniile de la Constantinopol, încât primii mari prinți ai Rusiei, de la început până la strănepoții lui Vladimirov, s-au dus la război împotriva grecilor. țari. Curajul lor militar a fost motivul pentru care slavii din Novogorod și Chud l-au ales ca suveran pe Rurik, care a venit cu familia sa și cu varangi-rușii la stăpânire și la așezare. Rușii care au rămas în vechea locuință au fost numiți poroși, se presupune că rămășițele rușilor (în rusă, prusaci), care mai târziu au fost preluate de polonezi, apoi de Cavalerii Ierusalimului și, în cele din urmă, de Brandenburgi. Această străveche patrie a suveranilor ruși originari este acum supusă statului rus cu brațele binecuvântate ale marii Elisabeta.





§ 6

Înainte de alegerea și sosirea lui Rurikov, popoarele slave trăiau în granițele Rusiei. În primul rând, Novogorodtsy au fost numiți slavi

prin numele lor excelent, iar orașul a fost cunoscut din timpuri imemoriale ca Slavensk. Apoi poiana de lângă Kiev, nordici, Krivici - unde este Smolensk, Drevlyani între râurile Nipru și Pripyat, Polochans pe Dvina de Sud, lângă râul Polota, Dregovici, Buzhans; generații chud, liv, sum, yam, all, muroma, merya: adică livonieni, finlandezi, izhori, Bedozero, Murom și Rostov Chud. Proprietarii și constructorii orașelor din Rusia sunt cunoscuți de la Nestor: în pajiști - Kiy, Shchek și Khorev; printre slavii din Novogorodsk conform cronicarului4 - Slaven şi Rus. Și deși la început există o mulțime de știri incredibile în acest cronicar, este imposibil să respingi totul. Fabula despre transformarea fiului lui Slaven într-un crocodil este foarte asemănătoare cu obiceiurile din acea vreme, căci se făceau mari jafuri de-a lungul Mării Varangiei și de-a lungul râurilor navigabile care se varsă în ea, care deseori mergeau la copiii princiari și regali. Deci, nu este surprinzător că Magul, jefuind râul Mutnaya, a fost venerat pentru un crocodil și i-a dat numele din magie. Invazia ugrienilor și distrugerea Slavenskului sunt în concordanță cu poveștile externe. Deși Nestor nu-l menționează pe Gostomysl, ultimul conducător republican, la sfatul căruia Rurik a fost ales să domnească, se poate afirma pe cronicarul lui Novogorodsky doar despre știri apropiate.





Grade de la Rurik	Numărul de suverani MARELE PRINCIPIUL Kiev și Novogorodskoye Începutul proprietății de la Hristos Ani de proprietate Ani de viață
1	1 Rurik cu frații Sineus și Truvor a fost chemat de la varangi-ruși de către slavi și Chud la marea domnie a lui Novogorod. După moartea fraților săi, i-a adus pe Novogorodtsy sub autocrație și întreaga parte de nord a Rusiei, care a primit numele de la acești varangi.
2	Oleg, ruda lui, a domnit ca un copil al fiului lui Rurikov, Igor. El a luat în stăpânire regiunile rusești de amiază; a mutat capitala la Kiev, ucigând pe Oskold și Dir. S-a dus să lupte lângă Tsargrad și a încheiat un acord de pace și comercial cu grecii.87934
După moartea Olgăi, Igor Rurikovici și-a asumat o mare domnie, a plecat să lupte în Grecia, a reînnoit tratatul încheiat sub Olga. Apoi, de dragul tributului insuportabil și greu impus drevlyanilor, a fost ucis9133268





Grade de la Rurik	Numărul de suverani MARELE PRINCIPIUL Kiev și Novogorodskoye Începutul proprietății de la Hristos Ani de proprietate Ani de viață
de la ei pe drumul de întoarcere la Kiev.
4 Olga Sfânta, soția lui Igor, în copilăria fiului ei Svyatoslav, stăpânind Rusia, a răzbunat moartea soțului ei drevlyanilor cu viclenie

și curaj și a luat cu totul stăpânirea pământului lor. Călătorind în diferite locuri din stat, ea a stabilit transportul și taxele. Apoi a acceptat credința creștină greacă din Tsaregrad. 94519 aproximativ 80
3 5 Sviatoslav Igorevici, un suveran curajos, a trăit aproape întotdeauna pe câmp; a purtat războaie sângeroase pe Dunăre cu regele grec Ioan Tzimisces. A avut în armata sa nu numai supuși ai slavilor și chudilor, ci a angajat și varangi, pecenegi și turci și bulgari aliați. Ucis de pecenegi în timpul iernii în repezirile Niprului.964
peste 40
4 6Yaropolk Svyatoslavich, fiul cel mare, a domnit la Kiev9739





Grade de la Rurik Numărul de suverani MARELE PRINCIPIUL Kiev și Novogorodskoye Începutul proprietății de la Hristos Ani de proprietate Ani de viață
4 7 după moartea tatălui, dar pentru a răzbuna uciderea nevinovată a fratelui său, prințul Olga de Drevlyansk, a fost ucis de fratele său mai mic Vladimir, prințul de Novgorod. Vladimir Svyatoslavich Sviat-
98135
Al 8-lea, după moartea fraților săi, a condus autocrația în Rusia. Curajul a câștigat toate popoarele din jur: pecenegii, polonezii, bulgarii din Volga și dunăreni și grecii. În cele din urmă, după ce a experimentat diferite credințe, el a ales și a acceptat grecul creștin și a acceptat-o pe prințesa greacă Anna pentru el însuși în căsătorie. A botezat o mare parte dintre supușii săi și a înființat creștinismul în statul său. Svyatopolk, dubios10151
fiul lui Vladimirov sau Yaropolkov, născut din soția lui Yaropolk ucis, care a atins patul lui Vladimir; după moartea sa și-a ucis frații Boris,





Grade de la Rurik Numărul de suverani MARELE PRINCIPIUL Kiev și Novogorodskoye Începutul proprietății de la Hristos Ani de proprietate Ani de viață
5 9Gleb și Svyatoslav; a pus stăpânire pe marea domnie a Kievului. Dar după ce, Yaroslav a fost învins și alungat, a murit o moarte rea în zbor, în interiorul Cehiei. Iaroslav Vladimirovici din Novgorod, după ce a adunat pe varangi, slavi și chuds, a luptat împotriva lui Svyatopolk și a asistentului său, regele polonez Boleslav. I-a bătut înainte ca el însuși să fie învins. După aceea, după o luptă aprigă cu fratele său Mstislav Viteazul, Prinț de Tmutorokan, și după împăcare, s-a așezat pe marele cnezat al Kievului. În timpul războiului cu grecii, l-a numit pe Hilarion Mitropolit al Kievului de către episcopii ruși, fără a-l trimite la țargrad la patriarh. Cetăţenilor din Novogorodsk li s-au acordat scrisori gratuite şi astfel au dat un motiv considerabil pentru împărţirea Rusiei.

Grade de la Rurik Numărul de suverani MARELE PRINCIPIUL Kiev și Novogorodskoe Începutul proprietății de la Christav la η a h « la « e <
Vara vieții
6 10 Izyaslav Iaroslavici a fost înlăturat de două ori de pe tronul Kievului de către frații și nepoții săi, dar domnia i-a fost redată prin împăcare. L-a învins pe Polovtsy. Apoi, după ce i-a învins pe nepoții săi ostili, la locul bătăliei după biruință a fost străpuns cu o suliță din spate între umeri, a murit.10542!?53
6 și Svyatoslav Yaroslavich, după ce l-a alungat pe fratele său mai mare Izyaslav de la tronul Kievului, a deținut-o în mod glorios. Alături de el erau ambasadori germani, cărora le-a arătat bogăția cu mare vanitate. Din cauza tăierii glandei, a murit de o boală gravă. Izyaslav a deținut-o, după ce l-a alungat pe fratele său mai mic, Vsevolod, la scurt timp după aderarea sa. 10733 49
6 12Vsevolod Yaroslavich, după moartea fratelui său Izyaslav, a stat pe tronul lui Veli-107815 64



Grade de la Rurik Numărul de suverani MARELE PRINCIPIUL KIEV ȘI NOVOYROD 1 Începutul proprietății de la Hristos
7 13 domnia Kievului. A suferit multă anxietate din partea celor care voiau să conducă la Kiev. În marea ciumă, care era atunci în Rusia, s-a odihnit, încredințând stăpânirea fiului său Vladimir. Svyatopolk-Mikhail Izyasla-109320
7 14vici a fost chemat de bunăvoie de la Novgorod de Vladimir Vsevolodovici la marea domnie a Kievului și, după ce l-a primit prin vechime, a fost de acord cu Vladimir, care a domnit la Cernigov. După aceea, pentru a-l orbi pe Prințul Vasilka, a avut dușmănie cu Svyatopolk; totuși, împăcați, amândoi au câștigat adesea victorii asupra polovțienilor. Odihnește-te în pace. Vladimir Vsevolodovici
111411 72
Monomakh, prin cererea comună a tuturor, a stat la marea domnie a Kievului; dușmănie internă pacificată în Rusia. Jumătate-



MARE PRINCIPIU

rurik

2*s®·

sunt cu

Kiev și Novogorodekoe

X

<    despre. „X o

<

" R·

"

X

bine eu

8

8

15

16

Tsev și alți camarazi au câștigat cu un curaj excelent. Orașul Kafu, care se afla atunci în stăpânirea genovezilor, l-a luat în al doilea război, învingându-l în duel pe prințul genovez de Kafa și i-a îndepărtat toate semnele rangului său. După ce a luat armele împotriva Greciei, a primit de la țarul grec Alexei Comnenos toate decorațiile demnității regale și a fost încoronat țar și autocrat al întregii Rusii.

Mstislav Vladimirovici, prin vechime, a stat pe o mare domnie și a condus pașnic. A avut o luptă doar cu Olga Svyatoslavich, unchiul său, care dorea să domnească la Kiev și l-a învins.

Yaropolk Vladimirovici, după moartea fratelui său Mstislav, a stat pe tronul Kievului. Odată prins de viclenia senatorului polonez Wlosto-

1125

1132

iar la η

7

8

iar eu 0Q

S



Grade de la Rurik     Numărul de suverani MARELE PRINCIPIUL Kiev și Novogorodskoye Începutul proprietății de la Hristos Ani de proprietate Ani de viață
8    17vich şi dus la regele polonez Boleslav Krivousty, răscumpărat cu bani mari. Pentru aceasta, după aceea a ruinat toată Polonia și l-a învins pe însuși regele lângă Galich. Viaceslav Vladimirovici după
1138B
•8   18 moartea fratelui său Yaropolk a stat în marea domnie a Kievului timp de 20 de zile; alungat din Vsevolod Olgovici. Apoi a fost primit în comunitate pentru marea domnie a Kievului de la nepotul său Izyaslav Msti-Slavich, iar împreună cu acesta și după moartea sa a domnit cu Rostislav. A murit de moarte subită. Vsevolod Olgovich, nepotul din diferitele sale vremuri 8
Svyatoslav (II) Yaroslavich, după expulzarea lui Vyacheslav Vladimirovici Monomakh, s-a stabilit în marea domnie, a încercat în toate modurile posibile să excomunicați copiii și nepoții monomahilor din Kiev și alți prinți nobili.



Grade de la Rurik     Numărul de suverani MARELE PRINCIPIUL Kiev și Novogorodskoye Începutul proprietății de la Hristos Ani de proprietate Ani de viață
8    19zheny. Adunând o armată împotriva prințului Galiției, s-a odihnit. Izyaslav Mstislavich, după ce l-a alungat pe Igor Olgovici, care a fost în închisoare de două săptămâni și apoi din poporul Kievului în schema ucișilor, sa stabilit pe tronul marii domnii a Kievului. L-a numit pe Clement Mitropolitul de Kiev episcopi ruși, fără a-l trimite la Constantinopol. A purtat războaie sângeroase cu prințul Iuri Volodimirovici Dolgoruky, cu Olgovici și cu prințul Vladimir al Galiției despre marea domnie. Apoi l-a acceptat pe unchiul său, prințul Vyacheslav Vladimirovici (17 ani), în comunitatea marii domnii și, după ce i-a dat vechime, el însuși a avut puterea deplină până la moarte. Acesta a fost deținut de Vyacheslav împreună cu nepotul său Rostislav Mstislavich, care, după moartea sa, a fost în curând expulzat de Iuri Vladimirovici.11469

Grade de la Rurik Numărul de suverani MARELE PRINCIPIUL Kiev, Novogorodsk și Vladimir Începutul proprietății de la Hristos Ani de proprietate Ani de viață
8 20 Iuri Vladimirovici Dolgoruki, din cauza multor frământări și divergențe interne ale principilor satelor rusești, a întemeiat Kievul și Moscova, conducând pașnic.
9 21 Andrei Iurici Bogoliubski, de dragul multor frământări ale prinților Kievului, văzând această capitală slabă, a întemeiat tronul marii domnii la Vladimir. A fost curajos, i-a învins pe bulgarii din Volga. Ucis într-un mod răutăcios de nobilii moscovi Kuchkovichev.115817 în Vladimir
9 22 Dimitri-Vsevolod Iurievici a fost chemat la marea domnie a lui Vladimir, i-a executat pe ucigașii fratelui său Andrei. A purtat un război cu Gleb, prințul din Ryazan, ruinător de ambele părți. Polovtsev a câștigat în mod repetat și a fost venerat de alți prinți.În vremea lui, domnia Kievului a fost foarte slăbită și un alt





n o S STAT-MARELE PRINCIPIU deci f iX X Nu F COX k I X
O
„3s < (X
X
ȘI SV O K Vladimir și Novogorodskoe ηy
P X f (X < f 2 a CO ° O' K<0 nCO
CO Yff
axa y h X®
10 23Tronul a fost întemeiat în Galich. Conducătorii au fost scriși ca autocrați ai întregii Rusii, care, împărțindu-se în nord și sud, a căzut în slăbiciune. Konstantin Vsevolodovich1216232
10 24 La început a fost înlăturat din marea domnie a lui Vladimir de către celălalt frate al său, Iuri, care a domnit trei ani după moartea tatălui său. Cu toate acestea, cu ajutorul lui Novogorodtsy, a fost ridicat pe el după bătălia sângeroasă de la Yuryevtse-Polsky, în care Iuri și Yarslav Vsevolodovichi au fost învinși. Iuri Vsevolodovich pe non-12182049
posesiunea îndelungată a fratelui său mai mare Konstantin, el s-a așezat pe marea domnie a lui Vladimir. Sub el, a avut loc o luptă nefericită pe râul Kalka cu tătarii, invazia feroce a lui Batyevo, ruina și înrobirea Rusiei, în care

20*

Grade de la Rurik Numărul de suverani MARELE PRINCIPIU al lui Vladimir și Novogorodskoye Începutul proprietății de la Hristos Ani de proprietate Ani de viață
10 25 Acest mare duce a fost ucis în ultima bătălie cu tătarii. Yaroslav Vsevolodovich vo1238957
11 26 timpul invaziei Batu a fost în timpul domniei din Novgorod cel Mare inofensiv din partea tătarilor. După ce războiul s-a liniștit, a venit la Vladimir și, de acolo, mergând la Hoardă, a primit marea domnie a lui Vladimir de la Batu și și-a plantat fiul Alexandru la Novgorod. Fiind în Hoardă pentru a doua oară, a suferit multă dorință pentru apărarea patriei. A murit la întoarcere. A luptat cu curaj împotriva Lituaniei și împotriva germanilor din noua familie. După el, marea domnie nu a fost aprobată timp de cinci ani pentru violența tătară. Alexandru Yaroslavich Nev-12521244
skoy, fiind în domnia lui Novogorodsk, i-a învins cu curaj pe suedezi și pe germanii livonieni care l-au atacat pe Mare





Grade de la Rurik Numărul de suverani MARELE PRINCIPIU al lui Vladimir și Novogorodskoye Începutul posesiunii de la Hristos Nr. S B «
• h<i re: Vara vieții
" Dar
11 27 Novgorod. După moartea tatălui său, a fost înrolat în Hoardă, unde Batu, uimindu-se de frumusețea, forța și curajul lui, l-a eliberat onorabil pe Vladimir pentru marea domnie, despre care frații săi mai mici Svyatoslav și Mikhailo Yaroslavichi s-au certat între ei. La a patra călătorie la Hoardă, la întoarcere, tunsându-se, s-a odihnit. Yaroslav Yaroslavich tver-1264ya
11 28 după ce fratele său Alexandru Nevski a primit o mare domnie; a plecat în Livonia împotriva germanilor, i-a liniștit și s-a întors cu glorie. După, Novgorod a fost expulzat și, la cererea mitropolitului, a fost din nou acceptat; dar, plecând de la Hoardă, a murit pe drum. A fost prințul lui Vladimir, Tver și Novogorodsk. Vasily Yaroslavici, frate12715
Yaroslavov, luptat, unit





Grade de la Rurik Numărul de suverani MARELE PRINCIPIU al lui Vladimir și Novogorodskoye Începutul proprietății de la Hristos Ani de proprietate Ani de viață
12 29 cu tătari, regiunile Novogorodsk. După un scurt război, ajungând la Novgorod, s-a împăcat. Dmitri Alexandrovici, 12765
12 30 După ce a acceptat marea domnie a lui Vladimir după unchiul său, a fost chemat să domnească la Novgorod și a luptat cu Karel cu Novogorodtsy. A fost alungat din marea domnie de fratele său mai mic

Andrei Alexandrovici, dar după aceea în Hoardă l-a implorat pe rege. Era mereu îngrijorat pentru fratele său. Andrei Alexandrovici, 1281
cerșind marea domnie a lui Vladimir de la țarul din Hoardă, a luptat împotriva fratelui său mai mare Dimitrie, găsindu-l cu tătarii. După moartea sa, s-a stabilit în marea domnie. A mers cu Vladimir și Novogorodtsy la germani și le-a ruinat orașul Coroana Pământului (Shkantsy). După,





Grade de la Rurik Numărul de suverani MARELE PRINCIPIU al lui Vladimir și Novogorodskoye Începutul proprietății de la Hristos Ani de proprietate Ani de viață
12 31 Întorcându-se de la Hoardă, și-a tuns părul și s-a odihnit. Danilo Aleksandrovici moș-1296 42
12 32 Primul se numea Marele Duce de Kov. Și fiind fratele mai mic, în dezordinea și luptele prinților ruși, a trăit în cea mai mare parte pașnic. Moscova a crescut structura și a întărit prin adăugarea puterii prințului său spiritual Pereyaslavl-Zalessky Ivan Dmitrievich. În cele din urmă, după ce și-a tuns părul, a murit. Sub el, Moscova a început să se pregătească să fie capitala întregii Rusii. Mihailo Yaroslavici Yaro-130413
Slavich a avut o dezbatere despre marea domnie cu prințul Iuri Danilovici al Moscovei. S-a dus la Hoardă pentru a concura cu el și a primit ce dorea de la rege. Apoi a fost chemat la marea domnie a lui Novgorod. S-a dus să lupte cu Moscova. OMS-





Grade de la Rurik Numărul de suverani MARELE PRINCIPIU al lui Vladimir și Novogorodskoye Începutul proprietății de la Hristos Ani de proprietate Ani de viață
13 33 Întorcându-se a doua oară din Hoardă, a plecat la Novgorod cu o mare pierdere. În cele din urmă ucis în Hoardă. Iuri Danilovici al Moscovei, căsătorindu-se cu sora țarului din Hoardă, a venit la marea domnie; a purtat război cu Marele Duce Mihail Yaroslavich, care, după ce a câștigat, și-a captivat soția Konchaka și l-a ucis complet. Țarul, în urma plângerilor prințului Iuri Danilovici, l-a chemat pe prințul Mihail Iaroslavici și a ordonat ca acesta să fie ucis de o moarte dureroasă. Marele Duce Iuri Danilovici a mers la suedezi la Vyborg. La gura râului Neva a construit Oreșek și i-a liniștit pe Dvinieni. El a fost ucis în Hoardă de prințul Dmitriy Mihailovici din Tver fără ordinul țarului, pentru care prințul Dmitri însuși a fost ucis prin cuvântul țarului.

Grade de la Rurik     Numărul de suverani MARELE PRINCIPIUL LUI VLADIMIR ȘI NOVOYORODSK1 Posesie SovetaVerile de execuție
• O L F O
<0 S < CU
X!
O n < o
ASA DE
£W
s
eu să
Alexandru  Mihailovici din Yaroslavici din Tver a primit o mare domnie de la țar. În acel moment, o rudă a țarilor, Shchelkan, a venit cu o armată la Tver, dar de la prințul Alexandru Mihailovici a fost bătut și ars cu mulți tătari. Atunci acest mare prinț a ocolit mânia țarului în Pskov, în germani și în Lituania. În cele din urmă, în speranța iertării, a venit spontan la Hoardă și a fost ucis acolo.13262
13   35 Ivan Danilovici, cu numele Kalita, în timpul fuga prințului Alexandru Mihailovici, a fost numit Mare Duce al Vladimir și Moscovei și a altor principate din țar din Hoardă, unde a fost de multe ori cu mare cinste. În domnia sa, Rostov a fost adăugat la Moscova și Sfântul Petru Mitropolitul a venit la el, a fondat Metro-132812





MARE PRINCIPIU

SS despre

E

eu la nu.

despre IK

Moscova

polia rusă la Moscova; iar marea domnie a lui Vladimir a fost transferată acolo, deși timpul în nume

14

14

36

37

I S < c. X

la S a

"s E

SS η S K

proname-set

domni

după aceea, Vladimir a fost venerat ca capitală pentru mult.

Semyon Ivanovici, Mândru, în Hoardă pentru un mare

Vladimir și Moscova. După ce a fost ales și plantat în timpul domniei lui Novgorod. S-a dus la Smolensk și, după ce a făcut pace cu prințul Olgerd al Lituaniei, s-a întors. Apoi a fost o ciumă teribilă în toată Rusia, în care acest Mare Duce și copiii săi au murit.

Ivan Ivanovici, fratele Seme-în Hoarda din timpul domniei.

tăcere.

nou, pune pe rege pe marele Domn în fiecare Ambasade ale Sfântului Alexei

mitropolitul Hoardei a evitat invazia regelui tătar spre ruina Rusiei. Tunsoare-

1340

1353

13

6

33



Grade de la Rurik Numărul de suverani MARELE PRINCIPIUL MOSCOVA Începutul proprietății de la Hristos Ani de proprietate Ani de viață

14 38 Şi după ce şi-a hotărât, s-a odihnit. Dmitri Konstantinovici 13602

15 39 Suzdal, în prima copilărie a prințului Dmitri Ivanovici al Moscovei, după ce a accelerat la Hoardă, a implorat pentru sine de la țar marea domnie a lui Vladimir; și-a plantat guvernatorii în Novegorod. Sub el, tâlharii care au ieșit de la granița cu Rusia pentru a jefui negustorii tătari au fost reînchiși și trimiși la țar din Hoardă pentru executare. Dmitri Ivanovici, pro-13622740

numit Donskoy, a mers la Hoardă la țar și a primit marea domnie a lui Vladimir prin moștenire. Prințul Dmitri Konstantinovici a fost alungat și forțat la pace. Kremlinul din Moscova a fost construit din piatră. A purtat război cu prințul Mihail Alexandrovici de Tver și cu prințul Olgerd al Lituaniei, ginerele și asistentul său,





Grade de la Rurik Numărul de suverani MARELE PRINCIPIUL MOSCOVA Începutul proprietății de la Hristos Ani de proprietate Ani de viață

16 40 ruină pe ambele părţi. Și deși Mamai, Prințul Hoardei (care avea atunci o putere și o putere mai mare în Hoardă decât regii înșiși), Prințul Mihailo Alexandrovici de Tver a fost numit Mare Duce, dar Prințul Dimitri nu a fost permis. Mai târziu, deși Dimitrie din Mamai a fost aprobat pentru marea domnie, nu i s-a permis totuși să intre în Rusia de două ori cu o mare armată și altă dată a învins complet. Apoi a avut loc un raid neașteptat al lui Takhtamyshev asupra Moscovei și o vărsare de sânge groaznică în ea. Prin eforturile acestui suveran, Moscovei au fost adăugate domnii nobile, care au întărit-o. Vasily Dmitrevich a acceptat marea domnie ereditară fără dispute și, în primul rând, umilindu-l pe Novogorodtsy, l-a forțat să plătească un tribut negru.





Grade de la Rurik Numărul de suverani MARELE PRINCIPIUL MOSCOVA Începutul proprietății de la Hristos Ani de proprietate Ani de viață

socrul său Vitovt Kestutievich, Marele Duce al Lituaniei, care a primit lingușiri de la Smolensk. Yedigei, prințul tătar, care, ca și Mamai, avea o mare putere regală în Hoardă, a venit brusc la Moscova prin înșelăciune și a provocat multe ruine în jurul ei. Vasili Vasilievici Temnoy l-a avut pe primul său unchi inamic, prințul Iuri Dmitrievici Shemyaka; totuși, țarul Hoardei, ca mărturie despre marea domnie a lui Vasilyev, a ordonat unchiului său, prințul Iuri, să spună calul pe care călărea prințul Vasily. În ciuda faptului că Yurie l-a expulzat de două ori pe nepotul său Vasily din Moscova, iar el însuși a murit curând după al doilea exil. Prințul Vasily Iurievici Shemyaka a fost expulzat de ceilalți frați ai săi și prințul Vasily Vasilyevich la 14253747





Grade de la Rurik Numărul de suverani MARELE PRINCIPIUL MOSCOVA Începutul proprietății de la Hristos Ani de proprietate Ani de viață

18 42 închis în marea domnie. Cu toate acestea, din cauza multor vrăjmășii și bătălii, prințul Dmitri Iurievici Shemyaka, după ce l-a prins pe Marele Duce Vasily la Treimea din Mănăstirea Serghie și l-a orbit, l-a exilat în Uglech. După aceea, prin dorința poporului moscovit și zelul tuturor prinților și clerului, Vasily Vasilyevich Temnoy a fost ridicat la marea domnie. Shemyaka a murit în fugă. Și Marele Duce Vasily, după ce i-a liniștit pe Novogorodtsy, i-a forțat să plătească tribut. Ivan Vasilevici, când s-a așezat la marea domnie, regii din Hoardă au purtat un război intestin; apoi a trimis pe Kazan să lupte și a liniștit mândria poporului kazan. La revoltat Novgorod prin retragerea neautorizată a Marthei, văduva posadnikului Isak Boretsky, și copiii ei au plecat cu un urlet mare - 14624366 și 9 luni

Biblioteca „Runivers1”

Scurt cronicar rus

319'

Numărul de stat

darei

MARE PRINCIPIU

Moscova

co I < L "X

CO B CO

k i i <0 h

ASA DE

eu

ASA DE

V

I S JV I-lea

ed N F

la mine si

com si a dus la ascultare. După aceea, a mers pentru a doua oară la neliniștitul Novogorodtsy. După ce a prins-o pe Marta posadnița, l-a dus la Moscova cu nepotul ei; și după ce a îndepărtat vechea sau clopotul prefabricat, l-a așezat la Moscova și, după ce a distrus Republica Novgorod, a adus-o sub suveranitatea sa. La fel a făcut și cu Pskov. Regele Hoardei Akhmet a trimis la Moscova să ia tribut și cotizații pentru verile trecute, ambasadori cu basma * și a cerut însuși Marele Duce să fie numit în Hoardă. Dar a călcat în picioare basma cu imaginea regelui și a ordonat ca ambasadorii să fie bătuți,

eliberând unul Hoardei cu un refuz disprețuitor. Akhmet, înfuriat, cu toate puterile s-a mutat în Rusia. Dar, nu îndrăznesc singur împotriva Marelui Duce intensificat și așteptând

* Scrisoarea imperativă cu imaginea regelui pe sigiliu.





Grade de la Rurik Numărul de suverani MARELE PRINCIPIUL MOSCOVA Începutul proprietății de la Hristos Ani de proprietate Ani de viață
19 43ajutor din Polonia, pe râul Ugra de la rușii învinși; și auzind că ei, coborând Volga, au ruinat complet Hoarda, s-au întors în grabă pentru eliberarea ei. Apoi, desigur, Hoarda Nagai a devastat-o, iar Akhmet, învins de ei la întâlnire, și-a pierdut viața; și astfel marea putere a Hoardei a fost complet distrusă, iar Kazanul s-a întărit. În consecință, Marele Duce a cucerit Kazanul și a numit țari după propria sa voință. Prin căsătoria cu prințesa grecească Sophia, el și-a însușit stema Imperiului Roman - un vultur cu două capete. Vasily Ivanovici, urcat 15052855
la tronul Marelui Ducat al Întregii Rusii, a trimis o armată puternică sub Kazanul în retragere, care, deși a avut un mare succes, totuși, după aceea, prin înșelăciunea țarului din Kazan și supravegherea rușilor, aproape 8 luni .





Grade de la Rurik Număr de state REGATUL întreg rus Începutul proprietății de la Hristos Ani de proprietate Ani de viață
totul este bătut. Apoi a fost un război cu polonezii, care au fost ajutați de Crimeea. Smolensk a fost luat sub stăpânire rusă, iar rebelul Pskov a fost pacificat. Trădătorul suveranilor, țarul de Kazan, Mahmet Amin, pocăindu-se înaintea duhoarelui morții, i-a trimis daruri valoroase și vinovăție. Țarul Shiga-lei a fost pus în locul său de la Marele Duce la Kazan, dar a fost alungat din regatul Kazanului, apoi, pentru că nu voia să se retragă din Rusia cu Kazanul neliniștit, a venit la Moscova. Kazanienii prințului din Crimeea Safakirey au luat locul. Marele Duce a trimis o mare armată de-a lungul Volgăi și pe uscat la Kazan. Țara [y] Sviyags i-au bătut pe tătari în cap; și de-a lungul Volgăi, cu toate obuzele și proviziile grele, nave și trupe rusești în locuri înguste

Grade de la Rurik Număr de state REGATUL întreg rus Începutul proprietății de la Hristos Ani de proprietate Ani de viață
20 44 încărcate cu bușteni din Kazan Cheremis. Pentru a treia oară, armata rusă trimisă a ajuns cu succes la Kazan, tătarii au fost înfrânți; Țarul Safa-Kirey a plecat în Crimeea. Dar orașul deschis nu a fost luat de dezacordul guvernatorului rușilor și de delicatețea comandantului șef, prințul Ivan Belsky. Kazanienii, după ce au implorat regatul fratelui lui Shigaleev, l-au trădat din nou pe suveran, expulzând pe acest rege și chemându-l pe Safakirey în regat. Acest Mare Duce, în ultimii ani ai statului său, a fost primul care a început să fie scris ca țarul și autocratul întregii Rusii. Ivan Vasilievici, țarul și autocratul întregii Rusii, a domnit în copilărie sub conducerea părintelui marii sale ducese Elena Vasilievna, s-a apărat cu curaj de Lituania, de Crimeea15335054





Grade de la Rurik Număr de state REGATUL întreg rus Începutul proprietății de la Hristos Ani de proprietate Ani de viață
și Kazan, care au luptat colectiv împotriva Rusiei. După moartea lui Ony, după ce au părăsit copilăria, boierii, care, în timpul orfanității sale extreme, au epuizat patria în câțiva ani cu dezacord și capricii, au executat și astfel i-au obligat pe alții să se respecte și să asculte. Kazanienii, văzând din Safakirey pe Crimeea venerați mai presus de ei înșiși, nu l-au iubit și l-au alungat. Au cerut un rege ¡Shi-galei, care, din ordinul suveranului, a venit la Kazan. Dar era mai degrabă prizonier decât rege și pentru aceasta s-a dus în secret în Rusia. Safakirey a fost convocat din nou de cetățenii din Kazan și a murit accidental. Însuși țarul Ivan Vasilievici a mers cu o mare armată lângă Kazan, dar o iarnă crudă și o primăvară aspră l-au forțat să se întoarcă fără a lua orașul. ^Al doilea trimis

Á*





Grade de la Rurik Numărul de suverani REGATUL All-Rusian Începutul proprietății de la Hristos Ani de proprietate Ani de viață
o armată lângă Kazan cu țarul Shi-galei, a pus Sviyazhsk, jurat în cheremis de munte. În Kazan, regina Sum-bek cu fiul ei, văduva lui Safaki-reev, a fost favorabilă țareviciului Kaschak, pe care poporul Kazan nu-i plăcea și dorea să-l dea armatei ruse. Ka-shchak a fugit din Kazan, dar a fost prins și adus la Moscova, unde a fost executat. Regina Sumbek a fost dusă și ea la Moscova împreună cu fiul ei și cu mare bogăție. Regele din Shigalei și-a executat răufăcătorii; pentru aceasta, a fost defăimat de tătari și de guvernatorii Moscovei care se aflau la Sviyazhsk, reduși din regat. Cu toate acestea, după ce

s-a justificat cu suveranul, a fost plantat în regatul din Kasimov. Suveranul însuși, strâns cu o mare armată, s-a apropiat de Kazan și a luat-o cu un atac puternic. Țarul Yediger a captivat și la Kazan a aprobat-o pe a lui



Grade de la

rurik

2 9S < © g °-® i

REGATUL

întreg rusească

Eu <C © r h e

< a „X

„la l 4) h” Despre la m

„V

la l "S m

la la S

stat şi creştinism. Curând după aceea, regatul Astrahan a fost adăugat Rusiei: țarul Emgurcheya a fost expulzat, reginele și prințesele au fost luate în captivitate. Crimeii au purtat adesea război cu Rusia, sperând într-o vecinătate turcească. Suedezii au atacat apoi Oreșek, dar au fost alungați de armata rusă pentru Vyborg. Pentru viclenie și neascultare, suveranul a trimis armata rusă, tătară și Cherkasy în Livonia pentru a lupta cu regele Kasimov Shiga-lei. Apoi au fost luate Narva, Iuriev și multe alte orașe. Luptând cu Polonia, a luat Polotsk și alte locuri. Apoi turcii și crimeenii au venit lângă Astrahan cu o forță mare, dar, după ce au pierdut aproape toată mulțimea de oameni și obuze, s-au întors în zadar în număr mic. Acest lucru vesel, spiritual și curajos

a În originalul Yemturchey.



Grade de la Rurik ! Numărul de state REGATUL întreg rusesc
Începutul posesiei de la Hristos Ani de posesie Ani de viață

■ suveranul era de un temperament extrem de puternic, pe care prima sa soţie, marea împărătească, ţarina Nastasia Romanovna, ştia să-l păstreze cu mintea şi plăcerile ei. După moartea ei, obiceiul lui s-a schimbat cu totul și mai ales că mulți boieri, dorind să-și vadă fiicele sau rudele pentru suveran în căsătorie, cu diverse necazuri i-au tulburat atât de mult spiritul, încât, ca o furtună bruscă, s-a ridicat în el o irascibilitate nemăsurată. Acest suveran l-a executat pe neliniștitul Novogorodtsy cu o pedeapsă aprigă, iar prințul său Ivan a fost bătut într-o furie ascuțită, care, după o scurtă boală, a fost cauza morții sale. Țarul Ivan Vasilievici cel Groaznic a fost numit pentru o asemenea strictețe. Din comanda sa, tipărirea cărților a început la Moscova.





Grade de la Rurik Numărul de state REGATUL întreg rusesc Începutul proprietății de la Hristos Ani de proprietate "și 0Q M N g o <
21 45 La sfârşitul vieţii sale, Iermac a luat împărăţia Siberiei. Fiodor Ivanovici tocmai urcase pe tron, poporul Moscovei s-a agitat și s-a dus la Kremlin, cerându-i lui Bogdan Belsky, despre care se presupune că ar fi vrut să-l extermine pe suveran. Rebeliunea a fost calmată de exilul lui Belsky. Apoi, prinții au fost luați de Yermak în Siberia în întregime și trimiși la Moscova. Kazanienii, după ce au rămas în urmă rebeliunii, s-au supus voinței suveranului. Pentru a le stopa, multe orașe au fost construite pe Fund și locuite de ruși. Cumnatul suveranului Boris Godunov, de dragul marii sale puteri, mâniei și mândriei, a devenit urât de marii boieri și de popor. Și pentru aceasta, Mitropolitul și multe persoane nobile au înaintat suveranului o cerere generală, pentru ca, după ce a divorțat de sora Borisova, să ia o altă soție pentru fertilitate.





Grade de la Rurik Număr de state REGATUL întreg rus Începutul proprietății de la Hristos Ani de proprietate Ani de viață
diya. Godunov, aflând totul, a evitat căderea de la sine și și-a executat principalii dușmani și i-a exilat pe alții la închisoare. Țareviciul Dmitri Ivanovici a ordonat să fie ucis într-un mod răutăcios în Uglich și, prin urmare, a oprit generația regală masculină. Primul patriarh Iov, la Moscova, a fost pus în această posesie. Suveranul însuși a mers în Livonia cu o mare armată și a recâștigat Ivangorod, Yamburg și Koporye. Regele Crimeei a atacat Moscova și a provocat multă opresiune și ruină. Norvegienii au atacat locurile din nordul Pomeraniei, dar au fost respinși din Solovki și Sumy. Regii georgieni, munții și alți prinți s-au dat sub patronajul suveranului. La moarte, i-a tăgăduit împărăția fratelui său

Grade de la Rurik Numărul de state REGATUL All-RussianÎnceputul proprietății de la HristosVerile de proprietate! Verile vieții
Dragului meu Fiodor Nikitich Romanov. Boris Fiodorovici Godunov, cu daruri, linguşiri, promisiuni şi ameninţări, i-a condus pe boieri şi poporul să-l aleagă în regat şi să-l treacă pe lângă Fiodor Nikitici. La început, i-a prins pe toți cu milă și cu salarii, i-a atras cu dreptate, eradicarea mită și tâlhărie. Țarul Crimeei s-a întors de la raidurile asupra Rusiei. În Nagai, care devenise foarte puternici și periculoși din cauza Astrahanului, a făcut un război intestin, de care erau foarte epuizați. În consecință, țarul Boris a început să primească în mod deliberat calomniatori și informatori împotriva boierilor și mai ales împotriva Romanovilor. Fiodor Nikitich a fost tunsurat în exil, frații și rudele săi în diferite închisori fiind ordonați să fie omorâți. Să-şi întărească pe ai lui şi pe fii-15987*/2





Grade de la Rurik Numărul de suverani REGATUL All-Rusian Începutul proprietății de la Hristos Ani de proprietate Ani de viață
— 47 din regatul său căuta alianțe de căsătorie în est și în vest. Cu toate acestea, cei trimiși la tătari după un fiu care să cortejeze o prințesă pe drum au fost uciși de popoarele de stepă; Prințul danez chemat să se căsătorească cu prințesa Xenia este otrăvit cu otravă din suspiciune de la comanda sa. Între timp, o mare foamete și multe jafuri, și mai mult o amintire de răutate, l-au adus pe țarul Boris în ura oamenilor. În cele din urmă, impostorul Grișka Rasstriga, autointitulându-se țarevici Dimitri, care a fost ucis, cu ajutorul polonezilor, al kozakilor și al ossielor care se retrăseseră din țarul Boris, s-a apropiat de Moscova; De frică, Boris s-a sinucis cu otravă. Fiodor Borisovici Godunov, după moartea tatălui său, a fost numit în regat din toate rândurile poporului moscovit, care i-a făcut un jurământ. Cu toate acestea, 16046 săptămâni—





Grade de la Rurik Număr de state REGATUL întreg rus Începutul proprietății de la Hristos Ani de proprietate Ani de viață
În armată, cei mai mulți dintre boieri s-au agitat și s-au dedat la rasstrige cu aproape toate regimentele. Rasstriga a ordonat la Moscova eradicarea Godunovilor, iar solii țarului Fiodor au ucis atât mama, cât și sora lor, i-au dat pe Rasstriga, pe care l-a certat tunsura și, venind la Moscova, s-au căsătorit cu o poloneză; a adus cu el pe polonezi și pe preoții catolici, dându-le o mare voință. Dar prin

eforturile prințului Vasily Ivanovici Shuisky, el a fost ucis de o moarte rușinoasă, mortul a fost ars și cenușa lui a fost împrăștiată. Vasily Ivanovici Shuisky a fost ales țar și autocrat al întregii Rusii după moartea lui Rasstrigina. El a trimis ambasadori în Polonia să spună despre falsul fost Dmitri, că a făcut de rușine cele două state. Totuși, ambasadorii nu au fost primiți acolo și nu s-a crezut nimic.





Grade de la Rurik Număr de state REGATUL întreg rus Începutul proprietății de la Hristos Ani de proprietate Ani de viață

adunarea întregului stat rus a fost aleasă în unanimitate pe tronul țarului. Sosind de la Kostroma, a văzut Moscova pusă aproape în pustiire finală. Încercând să o repare, cei mari au dărâmat obstacole de la atacatorii suedezi și polonezi. După reconcilierea cu ei, Novgorod și Ladoga au fost date Rusiei din partea suedeză; Filaret Nikitich, tatăl suveranilor, a fost întors de la polonezi și numit Patriarh al Moscovei. Au fost apoi împăcări și ambasade cu turcii, tot cu Persia; apoi s-au făcut acorduri de negustor cu ea. Suedezii i-au cerut suveranului să se alăture alianței împotriva polonezilor, dar au fost refuzați. După aceea a fost un război cu polonezii; Smolensk este asediat de ai noștri, dar prin trădare sau din greșeală nu sunt luați boierii, ceea ce





Grade de la Rurik Număr de state REGATUL întreg rus Începutul proprietății de la Hristos Ani de proprietate Ani de viață

24 50 de yeni, mai ales pentru faptul că Regelui Poloniei i s-au dat toate obuzele și stindardele fără luptă. Pacea a fost în curând încheiată cu Polonia. Din stepa Crimeea s-au făcut pe alocuri un puț și orașe. Cazacii Don au luat Azov; și a avut prima ambasadă în China. Alexei Mihailovici, voe-16453147

plecat în regat, în primul rând, a respins turcii și tătarii care au atacat Ucraina cu trupe trimise, a calmat începutul revoltei Novogorod; Pskoviții i-au forțat pe cei care se stabiliseră prin forță militară să se predea și să se supună, executând crescătorii. Deoarece la Moscova, mai târziu, gloata a fost agitată împotriva boierilor și judecătorilor de dragul neadevărului și al mitei, ei au fost îmblânziți de prezența și cuvintele suveranului. După ce Codul a fost alcătuit. Suveranul însuși a mers cu trupele lângă Smolensk și, după ce a luat-o, a luptat

Grade de la Rurik Număr de state REGATUL întreg rus Începutul proprietății de la Hristos Ani de proprietate Ani de viață
arbore în toată Polonia, la care noile regimente regulate pe care le-a adus au ajutat foarte mult. Am fost și în Livonia chiar și la Riga; dar orașul nu este luat pentru trădarea oamenilor din serviciul străin. Între timp, Nikon s-a retras din patriarhie și, de dragul multor necazuri cauzate suveranului, a fost privat de rangul său de către numiții patriarhi ecumenici. Hanul Crimeei a venit de două ori în Rusia; pentru prima dată rușii sunt înfrânți; Prințul Pozharsky, un comandant curajos, este capturat și ucis. În vara următoare, a fost câștigată o victorie asupra Crimeei. În același timp, cazacul Don Stenka Razin a jefuit de-a lungul Volgăi și a Mării Caspice, a luat Astrahanul și alte orașe inferioare, a comis multe crime și ruine; prins în cele din urmă pe Don și la Moscova





Grade de la Rurik Număr de state REGATUL întreg rus Începutul proprietății de la Hristos Ani de proprietate Ani de viață
25 51van. Acest răufăcător a intervenit foarte mult cu suveranul în construcția flotei pe Marea Caspică, a ars prima navă construită în Astrakhan, numită „Vulturul”. Fedor Alekseevici, așezat pe tronul părintesc după moartea sa, a aprobat aducerea Kievului și a Rusiei Mici sub Marele stat rus, care a avut loc sub țarul Alexei Mihailovici. A apărat Ucraina de invazia turcească; localismul exterminat între boieri și nobilime. Îi plăcea să predea și pentru aceasta a înființat Școala Zaikonospassky din Moscova. Deși era slab de sănătate, îi plăcea călăria și fabricile de cai. A murit fără copii. La moartea sa, el și-a declarat fratele mai mic, țareviciul Peter Ale-16766 125







Grade de la Rurik Număr de state REGATUL întreg rus Începutul proprietății de la Hristos Ani de proprietate Ani de viață
2552kseevich , văzând în el o inteligență și vioiciune excelente. Ivan Alekseevici, după prima revoltă Streltsy, a fost numit și încoronat rege împreună cu fratele său, țarul Petru Alekseevici, prin eforturile surorii sale, Prințesa Sofia Alekseevna. Și deși era cel mai mare, nu s-a alăturat consiliului de conducere de dragul slăbiciunii. Iar suveranul Piotr Alekseevici în primii săi ani a practicat în predare și în miliții militare amuzante. Deci, statul a fost condus timp de câțiva ani de prințesa Sofia Alekseevna cu niște boieri apropiați. În acel moment au mai avut loc trei revolte streltsy, campanii nepăsătoare și nefericite din Crimeea. Suveranul țar Ivan

Alekseevici s-a odihnit, fără a lăsa moștenire masculină în urmă.
16821329



Grade de la Rurik Număr de state REGATUL întreg rus Începutul proprietății de la Hristos Ani de proprietate Ani de viață
25 53 Petru cel Mare în timpul revoltelor de la Streltsy, pe care toți, la instigarea țarevnei Sofya Alekseevna, s-au repezit la sănătatea sa, studiind afacerile militare, au devenit un soldat obișnuit timp de doisprezece ani și nu au fost doar enumerați împreună cu camarazii săi într-o singură listă, dar s-a culcat și cu ei în același cort, a mâncat aceeași mâncare, a stat la rândul său de pază, a corectat toată munca soldatului, ducând pământul la fortificația sa amuzantă pe o căruță construită cu propriile mâini pentru a ști ce poate un soldat. face și arată ce trebuie să facă; de ce s-au trezit brusc în afara regimentelor rusești, dușmani groaznici, în Lifland, Finlanda, Polonia, Pomerania, Suedia, Turcia, Persia. Am găsit cizma veche apărută în bod-1682 4352 8 luni
22*



Grade de la Rurik Număr de state REGATUL întreg rus Începutul proprietății de la Hristos Ani de proprietate Ani de viață
în spiritul său, atâta râvnă pentru organizarea flotei încât, după efectuarea unor experimente pe lacuri și pe Marea Albă, din gurile Don, Neva, Dvina și Volga, puternice flote militare și comerciale au plecat pe mare. Capturarea Azovului a fost prima acțiune a noilor sale unități militare. După ce a trezit deja Europa în atenția sa cu glorie, el întreprinde o călătorie spre vest în secret. Cu un nume zgomotos, cu o prezență necunoscută, își întinde mintea și mâinile spre realizarea cunoștințelor de construcție navală în rândul artizanilor de rând. Mergând mai departe într-o călătorie utilă, a fost nevoit să se întoarcă în patrie pentru a-i liniști pe ticăloșii celei de-a cincea revolte a tirului cu arcul. Apoi bătălia nereușită a armatei ruse cu Carol al II-lea, zece, regele Suediei, lângă Nar-



Grade de la Rurik Număr de state REGATUL întreg rus Începutul proprietății de la Hristos Ani de proprietate Ani de viață

urletele nu l-au putut intimida chiar de la început și să-l abate de la continuarea întreprinderilor militare. La scurt timp după, victoriile care au urmat la Cernoia și lângă Krasnaya Myzya și pe lacul Peipus, capturarea orașelor Marienburg, Shlisselburg, Kantsy, Derpt, Narva, Mitava și, în fața ochilor inamicului, fundația și structura Sf. domnitor. Mai presus de toate, întreaga lume era convinsă de supremația sa asupra dușmanilor săi, când, după ce l-a învins pe generalul suedez Leven-haupt, Petru cel Mare, conducând el însuși noua sa armată, l-a învins pe suveranul Carol al II-lea, teribilul din toată Europa, regele Suediei, lângă Poltava, l-a obligat să caute refugiu





Grade de la Rurik Numărul de suverani REGATUL întregii Rusii Începutul proprietății de la Hristos Ani de proprietate

locuind în turci și optsprezece mii de trupe suedeze au adus prizonieri la Moscova. Apoi, ajungând în Polonia, a returnat regelui Augustus al II-lea al Poloniei coroana luată de Carol al XII-lea; iar în această călătorie a fost la asediul multor cetăţi. Apoi au fost luate Elbing, Riga, Dyunamind, Vyborg, Pernov, Kexholm, Ahrensburg, Revel. Pe baza acestor victorii, luând armele împotriva turcilor, a înființat Senatul de guvernare și, după ce a depășit calea grea, a trecut prin dușmani în regiunea turcească de dincolo de Prut, unde a fost înconjurat de o forță turcească de multe ori mai mare, cu o lipsă extremă de

hrana fermă timp de trei zile a evitat cu curaj atacul. Şi cum, în sfârşit, şi-a propus să spargă armata turcească, la sfatul şi cererea înţelepciunii

Verile vieții





Grade de la Rurik Număr de state REGATUL întreg rus Începutul proprietății de la Hristos Ani de proprietate Ani de viață

Suverana împărătească Catherine Alekseevna, a preferat siguranța și integritatea persoanei sale demonstrării curajului eroic, necesar doar pentru patria care era reînnoită de el și a făcut pace cu Porto, dându-l înapoi pe Azov. Deși Rusia însăși recunoaște această acțiune ca fiind neprofitabilă, a fost salutară pentru vecinii noștri. Căci turcii nu au fost admiși în Polonia de către cei care, sub pretextul de a înlătura pe Carol al II-lea, voiau să aducă în ea o armată puternică și, poate, să ia în stăpânire acest regat, ca și Grecia. După această acțiune, suveranul a ocupat Finlanda pe uscat și pe mare, a avut lupte și victorii cu armata și flota terestră; în Pomerania l-a luat pe Stetin, a învins armata suedeză sub conducerea sa

sub generalul Steinbock; chiar în Suedia, lângă Stockholm a arătat



puterea sa și astfel a forțat această coroană să încheie pacea veșnică cu Rusia, ținând în urmă Estlanda, Livonia, insula Ezel și partea nobilă a Finlandei. Dar abia odihnindu-se puțin de munca militară, a întreprins o campanie în Persia, unde, într-o călătorie lungă și grea între popoarele de stepă ușoară, într-o neliniște neliniște, a luat Derbent și alte orașe, eliberând șahul persan de sub răzvrătiți. Apoi, odată cu dobândirea coastei de vest a Caspicei sub puterea sa, s-a întors cu triumf în Rusia. În cele din urmă, întinzându-și mintea naturală ascuțită, bogată și luminată către exercițiile de pace înfloritoare și mai ales spre expansiunea științelor, s-a căsătorit cu soția sa, marea împărăteasă Eka -
-



Terina Alekseevna comunității regatului și lucrări pașnice. Dar prin voia lui Dumnezeu, împotriva așteptării și dorinței generale, el a murit de o boală de piatră. În marile sale osteneli a îndurat multe piedici, dureri și primejdii, nu numai de la arcași, de la schismatici și de la alți oameni nebunești, ci și de la sora sa, de la prima soție și de la fiul său, iar pentru aceasta suveranul a fost silit să folosească dreptatea. , - prin natura moravurilor de neuitat, slăbiciuni răbdătoare și prieten mai uman decât un conducător, ferm și de nezdruncinat în întreprinderi și muncă, un administrator gospodar și un răsplătitor generos, un războinic neînfricat și un conducător militar precaut în lupte, un prieten de încredere și un duh. politician în alianțe, în tot Petru cel Mare, părintele patriei.



PEDIGREA STATELE RUSE A SEXULUI MASCULIN ȘI FEMININ ȘI A UNIUNILOR CU STATELE STRĂINE

1. Rurik.

Notă. Nu există știri sigure despre căsătoria lui, doar că este probabil ca, fiind în idolatrie, să fi avut multe soții, precum strănepotul său Vladimir. Fiul·. Igor.

2. Oleg. ...

3. Igor Rurikovici.

4. Soțul. Olga Svyataya, din regiunea Pskov, potrivit unora, strănepotul lui Gostomysloff.

Fiul·. Sviatoslav.

5. Sviatoslav Igorevici.

Notă. Dintre soțiile sau concubinele sale, două sunt cunoscute: una este o femeie grecească, o călugăriță captivată, după care a fost prezentată fiului său cel mare Yaropolk, iar după el a mers la Vladimir mai tânăr. Din ea s-a născut fratele-ucigaș Svyatopolk. Cealaltă este menajera Olgina Malusha, fiica lui Malts Lyubchanin, sora lui Dobrynin, mama lui Vladimirov.

Fii ·. Yaropolk, Oleg, Vladimir.

6. Yaropolk.

Soție, grecul menționat mai sus.

7. Vladimir Sviatoslavici. Pe lângă numeroasele concubine, a avut șase soții: 1) prima cehă, 2) Rogneda, Prințesa de Polotsk, fiica lui Rogvoldov, după numita Gori-glory, 3) o călugăriță greacă, care fusese anterior pentru regimentul Yaro. , 4) o a doua cehă, 5) o bulgară, 6) Anna Romanovna, Prințesa Greciei.

Fii ·. 1) Vysheslav din prima cehă, 2) Izyaslav, 3) Yaroslav, 4) Vsevolod din Rogneda, 5) Svyatopolk de la o femeie grecească, 6) Svyatoslav, 7) Mstislav dintr-o altă cehă, 8) Bo



orez si 9) Gleb de la bulgar, 10) Stanislav, 11) Pozvizd si 12) Sudislav de la concubine.

Fiicele . 1) Prefigurare de la Rogneda, după Boleslav cel Viteaz, 5 Regele Poloniei, 2) de la Rogneda, 3) Marya de la Prințesa Greciei Anna, după Kazhymir I, Regele Poloniei, redenumit Bun-mânia în Polonia.

Nota 1. Ce fel de afinitate a venit de la Predslava nu se știe, atunci în spatele lui Boleslav mai erau și alte soții.

Nota 2. Maria Vladimirovna, prima-mamă a multor suverani, de la regele polonez Kazhymir i-a născut pe Boleslav cel Îndrăzneț și pe Vladislav

primul. Din aceasta au venit: 1) regi: Boleslav al treilea, numit Krivoustoy, Primislav, Vladislav Loktik, Kazhymir cel Mare, Ludovic cel Mare, regele Ungariei și Poloniei; 2) regine: Svyatava, regina cehă Bratislava a II-a, Hedwig sau Elena, regina poloneză Vladislav Loktik, Riksa, regina cehă Wenceslas al IV-lea, care a devenit regele polonez pentru ea, Elisabeta, regina maghiară Karla Roberta, Marya, cea Regina maghiară și poloneză Ludovika Mare, Maria, moștenitoarea Regatului Ungariei, împărăteasa și regina romană a Ungariei și Boemiei Sigizmundov. Din toți acești urmași ai Marii Ducese Maria Vladimirovna au descins numeroși duci și prinți.

Nota 3. Bysheslava, fiica lui Mecislavov, care era nepotul lui Boleslav al III-lea, strănepotul Mariei Vladimirovna, era după Bohuslav al II-lea, duce de Pomeranian. Dintre ei a venit Bohuslaw cel Mare, duce de Pomerania, socrul lui Frederic I, regele Danemarcei, strămoșul ducilor de Holstein. Vezi nr. 34.

8. Regiment sfânt.

Soția, fiica lui Bolesław Viteazul, regele Poloniei.





9. Iaroslav Vladimirovici.

Soție·. Ingegerda, Prințesa Olaf primul al Suediei, a fost fost mireasa lui Olaf cel Sfânt, regele Norvegiei.

Fii ·. Vladimir, Izyaslav, Svyatoslav, Vsevolod, Igor, Vyacheslav.

Fiicele . 1) Elisabeta pentru Harald, Regele Norvegiei și Suediei, 2) Anna pentru Henric I, Regele Franței, 3) Nastasya pentru Andrei I, Regele Ungariei.

Nora, după prințul Vladimir Yaroslavici, prințesa de Aglinskaya Garaldova.

Nepot, Vyacheslav Vyacheslavovna pentru Boleslav cel Îndrăzneț, regele Poloniei.

Strănepot, Elena Rostislavovna Vladimirovici pentru Boleslav al IV-lea, duce al Poloniei, a doua soție.

Nota 1. Marea Ducesă Anna Yaroslavovna, regina Franței, mama a numeroși suverani, a fost numită Agnes în Franța. Din Henric primul a născut trei fii: Filip, Hugon și Robert. Filip a moștenit coroana și au plecat de la el: 1) în Franța generațiilor Capețian, Valois și Bourbon, 28 de regi, până la actualul suveran Louis Pyatogonaten; 2) Carol, conte și Ludovic, duce de Anjou, au fost regi ai napolitanului și mulți regi și regine au descins din ei; 3) strănepotul ei, Petru de Courteney, a fost regele Greciei după cucerirea Constantinopolului de la latini, în timpul campaniilor de la Ierusalim de la creștinismul occidental, și

unii dintre descendenții săi; 4) numele de familie actual al regilor Spaniei, descendent de la Ludovic al IV-lea la zece; 5) Reginele Angliei: Margareta lui Edward primul, Isabella lui Edward al II-lea, Isabela lui Richard al II-lea, Catherine Henryk al cincilea, Marya Charles I, Magdalena, scurt



Lev Shkotskaya Iacob al cincilea, regina spaniolă Isabella Filip al patrulea, Beatrix, regina Ivanova a Boemiei, Charlotte, regina Ciprului Ivan al doilea. Mulți regi, duci și prinți au descins din aceste împărătese. După moartea primului ei soț, Annaa Yaroslavovna a fost în Franța pentru Rudolph, contele de Crespi și Valois.

Nota 2. De la Garald, regele Norvegiei, au fost mulți descendenți și dacă Elisaveta Yaroslavovna a participat la ei, nu este de încredere să spunem că a avut o a doua soție, Thor.

Nota 3. Nastasya Yaroslavovna, pe nume Agmunda în Ungaria, i-a născut pe regelui Solomon și pe fiica Adelheyda, soția lui Bratislav al II-lea, regele Boemiei, din regele Andrei.

Nota 4. Volodar Rostislavich este fiica grecului Alekseev Tsarevich Komnin, stră-strănepotul lui Yaroslavl.

Nota 5. Din Elena Rostislavovna, strănepoții lui Yaroslavl (sau din Nastasya Vsevolodovna, numărul 12), s-a născut Mekhtilda, ea a fost în spatele lui Pribyslav, ultimul rege al slavilor vendieni.

10. Izyaslav Iaroslavici. ,

Soțul ·, prințesa poloneză a lui Mieczysław II, sora lui Kazhimirov.

Fii ·. Mstislav, Svyatopolk, Yaropolk.

11. Sviatoslav Iaroslavici.

Soție·. Oda, Contesa de Stades, sora lui Burchard, Episcop de Trier.

Fii ·. Oleg, Yaroslav, Boris, Gleb, Roman, David.

12. Vsevolod Iaroslavici.

Soții ·. 1) prințesa greacă Konstantin Monomakh, mama lui Vladimir Monomakh; 2) Ana.

______ Fii: 1) Vladimir Monomakh, 1) Rostislav.

a În originalul Marya.

Fiicele . 1) Evpraksia Vsevolodovna pentru Otto I, margrav de Brandenburg; iar pentru al doilea soț pentru Henric al IV-lea, Cezar al Romei, apoi și-a tuns părul în Rusia, 2) Ecaterina, 3) Nastasya pentru Boleslav al IV-lea, Ducele Poloniei, a doua soție.

13. Mihailo-Svyatopolk Izyaslavici.

Soție·. Elena, fiica lui Tugorkan, prinț de Polovtsy. Fiii: Mstislav, Yaroslavets, Bryachislav.

Fiica: Zbyslava Svyatopolkovna pentru Boleslav al treilea Krivousty, regele Poloniei, prima soție.

14. Vladimir Vsevolodovici Monomakh.

Soții: 1) Christina, 6 Regina Suediei, fiica lui Ingor al IV-lea, 2) Euphemia.7

Fiii: Mstislav, Izyaslav, Svyatoslav, Yaropolk, Vyacheslav, Roman, Yurey, Andrey.

Fiica: Marina, călugăr.

Nora, pentru Andrei, nepotul lui Tugorkan, prințul de Polovtsy.

15. Mstislav Vladimirovici.

Soții: 1) ... 2) fiica posadnikului Novogorodsk Dmitriy Zavidovich.

Fiii: Vsevolod, Izyaslav, Rostislav, Svyatopolk, Vladimir, Roman.

Fiicele: 1) Sofia pentru Valdemar I, regele Danemarcei, 2) pentru Yaroslavets Svyatopolkovich, prințul lui Vladimir.

Nota 1. Din Sophia au descins: Canut al saselea si Valdemar al doilea, regii Danemarcei; Ricks, regina Suediei pentru Erich al X-lea, Ingeburg, regina Franței, Filip al II-lea, care a fost strănepotul marii ducese Anna Yaroslavovna.

Nota 2. A doua prințesă a fost trimisă de soțul ei, pentru care Monomakh a intrat în război împotriva lui Vladimir.

16. Yaropolk Vladimirovici.

Soția: Elena, Prințesa de Yass.

17. Viaceslav Vladimirovici.

18. Vsevolod Olgovici.

Fiul·. Sviatoslav.

Nora, soția lui Svyatoslavov, fiica prințului Vasily Svyatoslavich Monomakhovich.

19. Izyaslav Mstislavovici.

Soții ·. 1) ... 2) prințesa obezică.

Fiul·. Svyatoslav din prima.

Fiica·. pentru prințul Rigvald Borisovich de Polotsk.

20. Iuri Vladimirovici Dolgoruki.

Soții ·. 1) fiica lui Aepa, prinț de Polovtsy, nepotul lui Asenev, 2) Olga, tonsurată Euphrosyne.

Fii ·. Rostislav, Andrei, Ivan, Boris, Gleb, Mstislav, Vasily, Yaroslav, Mihailo, Svyatoslav, Vsevolod.

Nurele ·. 1) Gleb este căsătorit cu fiica lui Izyaslav Davidovich, prințul de Cernigov, 2) Mstislav - cu fiica primarului Novogorod Peter Mikhailovici.

21. Andrei Iurievici Bogolyubskoy.

22. Dmitri-Vsevolod Iurievici.

Soții ·. 1) Marya, prințesă cehă, în călugărițele Marfa, 2) Anna, fiica prințului Vytepsky Vasily.

Fii ·. Konstantin, Boris, Yurey, Yaroslav, Vladimir, Svyatoslav, Ivan.

Fiicele . 1) Vseslav pentru principele Rostislav Iaroslavici de Cernigov, 2) Verhoslav pentru principele Rostislav Rurikovici de Belogorod.

23. Konstantin Vsevolodovici.

Soții ·. 1) Agafya Mstislavovna, Prințesa de Smolensk,

2) a mers la Murom la frații ei, unde și-a tuns părul.

Fii ·. Vasily, Vsevolod, Vladimir.

Nurele ·. 1) pentru Vasily, fiica prințului Mihail Vsevolodovici de Cernigov, 2) pentru Vsevolod, fiica lui Olga Svyatoslavich.

24. Iurey Vsevolodovici.

Soția, fiica Marelui Duce de Kiev Vsevolod, arsă în biserica catedrală la capturarea lui Vladimir de către Batu; bărbierit înainte.

Fii'. Vladimir, Vsevolod, Mstislav, toți bătuți de tătari.

Fiica·. Fiodor.

25. Iaroslav Vsevolodovici.

Soție·. Fedosya Mstislavovna, în călugărițele Euphrosyne, fiica curajosului prinț Mstislav Mstislavich de Novogorodsky.

Fii ·. Fedor, Alexandru, Andrei, Konstantin, Afanasey, Danilo, Mihailo, Yaroslav, Vasily.

Fiica: Gremislava Yaroslavovna pentru Lyashko Bely, Ducele Poloniei; din ea s-a născut Solomonia, care a fost după Koloman, principele ungur, care a fost o vreme regele din sudul Rusiei.

26. Alexandru Iaroslavici Nevski.

Soția, Prințesa Bryachislavova de Polotsk.

Fii'. Vasili, Dmitri, Andrei, Danilo.

27. Iaroslav Iaroslavici.

Soție·. Ksenia.

Fiul·. Mihailo.

Fiica: la călugărițe.

28. Vasili Iaroslavici.

29. Dmitri Alexandrovici.

Fiul·. Ivan.

30. Andrei Alexandrovici.

31. Danilo Alexandrovici.

Soție·. Marya. ...

Fii ·. Yurey, Alexander, Boris, Ivan, Afanasey, Fedor.

32. Mihailo Iaroslavici.

Soția, prințesa Anna Dmitrevna Borisovici.

Fii ·. Dmitri, Alexandru, Konstantin, Vasily.



Nurele ·. 1) Dmitri Mihailovici este căsătorit cu o prințesă lituaniană, fiica lui Gediminova, 2) Nastasya, soția lui Konstantin.

33. Iurey Danilovici.

Soție·. Konchaka, prințesa tătarilor, a botezat-o pe Agafya.

34. Alexandru Mihailovici.

Fii ·. Fedor, Vsevolod, Mihailo.

Fiicele . 1) Maria, soția Marelui Duce Semyon Ivanovici, 2) Ulyana pentru Olgerd Gediminovici, Prințul Lituaniei.

Nota 1. Din această căsătorie au plecat regii polonezi: Jagiello, botezat Vladislav al V-lea, Ivan cel I, Alexandru, căsătorit cu Marea Ducesă de Moscova Elena Ivanovna, Sigismund I, Sigismund al II-lea, Sigismund al treilea, Vladislav, care a fost ales. de la rebelii de după Rasstrigi de către țarul rus, Ivan al II-lea; Katerina, Ivanova, Regina Suediei, Anna, Stefan Batory, Regina Poloniei.

Nota 2. Această Mare Ducesă Uliana Alexandrovna, sora Mariei Alexandrovna, Marea Ducesă de Moscova, soția lui Semyon Ivanovici (numărul 36); din Olgerd a născut pe Jogaila, regele Poloniei; din el s-a născut Kazhimir al patrulea, regele Poloniei. Prințesa Anna de Kazhimirov a fost în spatele lui Dumnezeu-Glorie cel Mare, Ducele de Pomeranian. Prințesa lor Sophia se află în spatele lui Frederic I, regele Danemarcei. Prințul lor Adolf a fost strămoșul ducilor de Holstein și de la el au plecat: Ivan-Adolf, Friederchk al treilea, Christian-Albert, Friederik al patrulea, Karl-Friederik, suveran Marele Duce Petru Fedorovich, al douăzeci și cincilea din Rurik.

35. Ivan Danilovici.

Soție·. Elena, în schemă.

Fii ·. Semyon, Ivan, Andrey.





24. Iurey Vsevolodovici.

Soția, fiica Marelui Duce de Kiev Vsevolod, arsă în biserica catedrală la capturarea lui Vladimir de către Batu; bărbierit înainte.

Fii ·. Vladimir, Vsevolod, Mstislav, toți bătuți de tătari.

Fiica·. Fiodor.

25. Iaroslav Vsevolodovici.

Soție·. Fedosya Mstislavovna, în călugărițele Euphrosyne, fiica curajosului prinț Mstislav Mstislavich de Novogorodsky.

Fii ·. Fedor, Alexandru, Andrei, Konstantin, Afanasey, Danilo, Mihailo, Yaroslav, Vasily.

Fiica·. Gremislava Yaroslavovna pentru Lyashko Bely, Ducele Poloniei; din ea s-a născut Solomonia, care a fost după Koloman, principele ungur, care a fost o vreme regele din sudul Rusiei.

26. Alexandru Iaroslavici Nevski.

Soția, Prințesa Bryachislavova de Polotsk.

Fii ·. Vasili, Dmitri, Andrei, Danilo.

27. Iaroslav Iaroslavici.

Soție·. Ksenia.

Fiul·. Mihailo.

Fiica, în călugărițe.

28. Vasili Iaroslavici.

29. Dmitri Alexandrovici.

Fiul·. Ivan.

30. Andrei Alexandrovici.

31. Danilo Alexandrovici.

Soție·. Marya. ...

Fii ·. Yurey, Alexander, Boris, Ivan, Afanasey, Fedor.

32. Mihailo Iaroslavici.

Soția, prințesa Anna Dmitrevna Borisovici.

Fii ·. Dmitri, Alexandru, Konstantin, Vasily.

Nurele ·. 1) Dmitri Mihailovici este căsătorit cu o prințesă lituaniană, fiica lui Gediminova, 2) Nastasya, soția lui Konstantin.

33. Iurey Danilovici.

Soție·. Konchaka, prințesa tătarilor, a botezat-o pe Agafya.

34. Alexandru Mihailovici.

Fii ·. Fedor, Vsevolod, Mihailo.

Fiicele . 1) Maria, soția Marelui Duce Semyon Ivanovici, 2) Ulyana pentru Olgerd Gediminovici, Prințul Lituaniei.

Nota 1. Din această căsătorie au plecat regii polonezi: Jagiello, botezat Vladislav al V-lea, Ivan cel I, Alexandru, căsătorit cu Marea Ducesă de Moscova Elena Ivanovna, Sigismund I, Sigismund al II-lea, Sigismund al treilea, Vladislav, care a fost ales. de la rebelii de după Rasstrigi de către țarul rus, Ivan al II-lea; Katerina, Ivanova, Regina Suediei, Anna, Stefan Batory, Regina Poloniei.

Nota 2. Această Mare Ducesă Uliana Alexandrovna, sora Mariei Alexandrovna, Marea Ducesă de Moscova, soția lui Semyon Ivanovici (numărul 36); din Olgerd a născut pe Jogaila, regele Poloniei; din el s-a născut Kazhimir al patrulea, regele Poloniei. Prințesa Anna de Kazhimirov a fost în spatele lui Dumnezeu-Glorie cel Mare, Ducele de Pomeranian. Prințesa lor Sophia se află în spatele lui Frederic I, regele Danemarcei. Prințul lor Adolf a fost strămoșul ducilor de Holstein și de la el au plecat: Ivan-Adolf, Friederchk al treilea, Christian-Albert, Friederik al patrulea, Karl-Friederik, suveran Marele Duce Petru Fedorovich, al douăzeci și cincilea din Rurik.

35. Ivan Danilovici.

Soție·. Elena, în schemă.

Fii ·. Semyon, Ivan, Andrey.







Fiica lui Konstantin Vasilyevich, prințul de Rostov.

Nepot, curajos prinț Vladimir Andreevici Donskoy.

36. Semyon 1 Ivanovici.

Soții ·? 1) Augusta, botezată Anastasia, Prințesa Lituaniei, 2) Paraskovya Feodorovna Svyatoslavich, Prințesa de Smolensk, 3) Maria Alexandrovna, Prințesa de Tferskaya.

Fiii: Ivan, Semyon.

Fiica prințului Mihail Vasilievici de Tfersky.

37. Ivan Ivanovici.

Soții: 1) Fedosya Dmitrevna, Prințesa de Bryansk, 2) Alexandra, în călugărițele Maria, mama lui Dmitri Ivanovici Donskoy.

Fiii: Dmitri, Ivan.

38. Dmitri [Konstantinovici.

Fiii: Vasily, Semyon, Ivan.

Fiica: Evdokey pentru prințul Dmitri Ivanovici Donskoy.

39. Dmitri Ivanovici Donskoy.

Soția: Evdokeya Dmitrevna, Prințesa de Suzdal la călugărițele Euphrosyne.

Fiii: Danilo, Vasily, Yurey, Andrey, Peter, Ivan, Konstantin.

Fiica: Sofia Dmitrevna pentru Prințul Fedor Olgovici de Ryazan.

40. Vasili Dmitrevici.

Soția: Sofia Vitovtovna, Marea Ducesă a Lituaniei.

Fiii: Ivan, Vasily.

Fiicele: 1) Anna Vasilievna pentru țarul grec Ivan Manuilovici Paleolog, pentru unchiul ei, Marea Ducesă Sofia Fominishna (numărul 42), 2) pentru Yuri Patrikeevich, Prințul Lituaniei, 3) Vasilisa Vasilievna a fost pentru primul ei soț, Prințul Alexandru Ivanovici de Suzdal, iar după alta, după prințul Alexandru Dani-lovici de Suzdal.



41. Vasili Vasilievici.

Soția, prințesa Marya Yaroslavovna, nepotul prințului Vladimir Andreevici Donskoy, în călugărițele din Mavr.

Fii ·. Yurey, Ivan, Yurey, Andrey, Boris, Andrey.

Fiica·. Marfa pentru prințul Ivan Vasilevici Belski.

42. Ivan Vasilevici.

Soții ·. 1) Marya Borisovna, Prințesa de Tferskaya, 2) Sofia Fominishna, prințesa Greciei, nepoata regilor greci Ivan și ultimul Konstantin Manuilovici Paleolog.

Fii ·. Ivan, Vasily, Yurey, Dmitri, Semyon. Andrei.

Fiicele . 1) Elena pentru Alexandru, Regele Poloniei, 2) Evdokey pentru Prințul de Kazan Kudaigul Ibraimovich, botezat Petru, 3) pentru Prințul Danil Dmitrevich de Tfersky, 4) Sofia pentru Prințul Vasily Danilovici Kholmsky.

Nepoți, țareviciul Petru a avut două fiice, una Nastasya pentru prințul Fiodor Mihailovici Mstislavsky, cealaltă pentru prințul Vasily Vasilyevich Shuisky.

nepot·. Dmitri Ivanovici a fost numit și încoronat moștenitor al tatălui său, dar după aceea a fost demis.

Nurele ·. 1) soția lui Ivan Ivanovici, fiica lui Stefan. Viteazul, Prințul Moldovei, a murit în captivitate împreună cu fiul ei Dmitri Ivanovici, 2) Evfrosinya Andreevna, Prințesa Khovanskaya, după Prințul Andrei Ivanovici.

43. Vasili Ivanovici.

Soții ·. 1) Solomonia Yuryevna Saburova, eliberată la Mănăstirea Fecioarelor timp de douăzeci de ani5 [infertilitate, 2) Principesa Elena Vasilievna Glinskaya, la călugărițele din Varlaam.

Fii ·. Ivan, Yurey, ambii din urmă.

Noră ·. Ulyana Dmitrevna, prințesa Paletskaya, Yuryeva, soție.





44. Țarul Ivan Vasilevici.

Regine. 1) Nastasya Romanovna a lui Yuryevich Zakharyinykh, 2) Marya Temryukovna, prințesa Cherkasy Gorsky, 3) Marfa Vasilievna Sobakina, în călugărițele lui Iona, 4) Daria Ivanovna Koltovskaya, tunsurată în Tikhvin în timpul pedepsei stricte a lui Novogorod, Novogorod Maria Fedorovna Nagikh.

țarevici. Dmitri, Ivan, Fedor din primul, Dmitri Uglitskaya din ultimul.

Prințese. 1) Anna, 2) Maria, bebeluși.

Fiicele, soții țareviciului Ivan Ivanovici: 1) Evdo-keya Bogdanovna Saburova, tunsurată cu soțul ei la Suzdal, la călugărițele lui

Alexandru; 2) Paraskovya Mikhailovna Solovoy, a fost tunsurată și în prezența soțului ei la Lacul Bele.

Fiicele, soția unui văr, prințul Vladimir Andreevici: 1) Evdokeya Alexandrovna Nagovo, 2) Evdokeya Romanovna, prințesa Odoevskaya.

45. Țarul Fedor Ivanovici.

Regină·. Irina Fiodorovna Godunova, în călugărițele lui Alexandru.

Prințesa ·. Fedosya Fedorovna, iubito.

46. Țarul Boris Fedorovich Godunov.

Regină·. Marya Grigoryevna, fiica liderului militar al oprichniki Malyuta Skuratov.

Țarevici. Fedor.

Prințesa ·. Ksenia.

47. Țarul Fiodor Borisovici Godunov.

48. Țarul Vasily Ivanovici Shuisky.

Regină·. Elena Petrovna, Prințesa Buynosova-Rostovskaia.

49. Țarul Mihailo Fedorovici Romanov.

Regine. 1) Maria Vladimirovna, Prințesa Dolgogorova, 2) Evdokeya Lukyanovna Streshneva.

țarevici. Alexei, Vasily, Ivan.

Prințese. Irina, Pelageya, Martha, Sophia, Evdokeya, Anna, Tatiana, toate din a doua.



Notă. Părintele acestui suveran a fost marele boier Fiodor Nikitici Romanov, văr cu țarul Fiodor Ivanovici, pe atunci cel mai sfânt Patriarh al Moscovei Filaret, din nobilii vechi nobili ruși și cei mai nobili boieri moscoviți, în strânsă relație cu mulți prinți, și mai ales cu suveranul țar Ivan Vasilevici, în mătușa natală, împărăteasa Nastasia Romanovna, împărăteasa suveranului menționat mai sus. Părintele lui a fost Xenia Ivanovna, prințesa Sitskaya, în călugărițele Martha. Descins din Marele Duce de Kiev și Smolensk Mstislav Vladimirovich Monomakhov (gradul 8, numărul 15).

bunicul·. marele boier și țarul Ivan Vasilevici, cumnatul Nikita Romanovici Iurievici Zakharyin.

Bunica, soția lui Nikita Romanovici, marea nobilă Evdokeya Alexandrovna, prințesa de Suzdal, descinsă din marele duce Andrei Yaroslavici (gradul 11, numărul 25), fratele marelui duce Alexandru Nevski.

50. Țarul Alexei Mihailovici.

Regine. 1) Marya Ilyinishna Miloslavskaya, 2) Natalya Kirillovna Naryshkina.

Prinți. Dmitri, Alexei, Fedor, Semyon, Ivan din primul, Peter din al doilea.

Prințese. Evdokeya, Martha, Sophia, în călugărițele Susanna, în schema Sophia, Ekaterina, Marya, Anna, Fedosya, Fyodor din prima, Natalya din a doua.

51. Țarul Fedor Alekseevici.

Regine. 1) Agafya Semyonovna Grushetskaya, 2) Marfa Matveevna Apraksina.

Țarevici. Ilya de la prima, iubito.

52. Țarul Ivan Alekseevici.

Regină·. Paraskovya Fiodorovna Saltykova.

Prințese. Ekaterina Ivanovna pentru Ducele de Mecklenburg Leopold,9 Anna Ivanovna pentru Duce





Friederik-Wilhelm din Curland, apoi împărăteasa și autocratul întregii Rusii; Paraskovia Ivanovna, necăsătorită; Marya, Fedosya, bebeluși.

53. Petru cel Mare, primul împărat.

Soții’. 1) Evdokeya Fedorovna Lopukhina, 2) Ekaterina Alekseevna Skavronskaya, împărătească și autocrată a întregii Rusii în viața și în moarte.

Prinți. Alexey, Alexandru din primul; Pavel, Petru, Petru declarat moștenitor, iar Pavel din al doilea, copii.

Tsarevna', din a doua Anna Petrovna după Ducele de Holstein Karl-Friedrik; Elisavet Petrovna, acum în siguranță în stăpânirea marii împărătese și autocrate a întregii Rusii, împărăteasa noastră cea mai milostivă; Natalia, Margarita, Natalia, bebeluși.

Nepoții'. 1) Petru Alekseevici, al doilea împărat și autocrat al întregii Rusii, 2) Marele Duce suveran Petru Feodorovich, moștenitorul întregii Rusii, duce suveran de Holstein.

Soția sa, împărăteasa mare ducesa Ekaterina Alekseevna, ducesa de Holstein, prințesa naturală de Zerbst.

Nepotul', împărăteasa mare ducesă Natalya Alekseevna. Strănepot, Suveran Mare Duce Pavel Petrovici, Duce de Holstein.

Strănepotul, împărăteasa Mare Ducesă Anna Petrsva și copilul.

Notă. 1) Totodată, aduc la cunoștință cititorul binevoitor că mulți suverani, soții, precum și copii, în special femei, sunt necunoscuți de la cronicari și cărți genealogice, precum și de la scriitorii străini. Odată cu cea de-a doua ediție a acestei cărți mici, se va adăuga tot ce se mai găsește în cronicari și știri; iar dacă, după alte știri cele mai de încredere, se găsește altceva, nu va rămâne fără corectare.





[NOTE PRIVIND PRIMUL VOLUM DIN ISTORIA LUI VOLTAIRE A IMPERIULUI RUS SUB PETRU CEL MARE]



Biblioteca „Runivers”

Ξ

1. Saique în loc de Jaique.1

2. Stanislav mărturisește foarte puternic despre Carol 12:2 apoi că: 1) scrisoarea este foarte tânără și a fost compusă pe vremea când Walter a început să scrie despre Petru cel Mare; 2) că Stanislav nu a fost un martor evident în toate treburile Karlovilor; 3) deși a fost, totuși, mărturia lui nu este de cea mai mică importanță, deoarece Carol i-a dat, iar Petru a luat coroana. Din aceasta reiese destul de clar că scriitorul nu intenționează să anuleze ceea ce a scris nu în favoarea onoarei noastre în Viața lui Carol 12 și îl laudă clar pe Stanislav, pe care pe bună dreptate nu-l poate înălța în argumentarea afacerilor Petrovilor.

3. Îl numește scit pe Petru cel Mare,3 ceea ce nu este deloc adevărat, pentru că slavii nu au fost numiți niciodată sciți, nu numai că nu fuseseră niciodată.

4. Patriarhul Konstantin a scris Istoria.4 Nu este adevărat: Nestor și alții au scris-o.

5. Descrierea Sankt Petersburgului este foarte proastă.5 Trebuie adăugate construcția unui nou palat și a Mănăstirii Fecioarelor. Tot de-a lungul drumului Peterhof, sunt demne de menționat casele de pe litoral.

6. Laponii nu sunt nicidecum negri cu finlandezii din aceeași generație6, precum și cu korelii și cu multe popoare siberiene. Limbile au aceeași origine și diferă între ele, cum ar fi germană din daneză și suedeză sau italiana de franceză, iar laponii diferă doar





doar sărăcia de vârstă și slăbiciunea puterii, apoi că rar mănâncă carne și pâine, mâncând aproape pește singur. Eu, având 14 ani, m-am luptat și i-am tras pe laponi puternici de treizeci de ani. Deși vara, când soarele nu apune, fac plajă foarte mult, nu știu alb sau roșu, dar mi s-a întâmplat să-i văd goi și să mă minunez de albul lor, cu care depășesc cel mai proaspăt cod, principalul și cotidian. alimente.

7. Numele slavon esclavons, deși este deja ferm înrădăcinat în rândul francezilor și scriitorul nu se va schimba, totuși, poate tipări următoarea notă.7 În greacă și latină nu există un singur cuvânt, mai jos din nume proprii, care ar începe cu două consoane SL. Și, prin urmare, ar trebui argumentat că slavii erau ciudați și dificili pentru auzul acelor popoare și limba acestei mustrări. Și din scriitorii greci și latini reiese că de-a lungul timpului, obișnuiți cu o mustrare directă, au început să scrie slavii strămoșilor noștri, căci Ptolemeu îi numește stavani, sclavani porfirogeniți, Bandury în antichitățile țaregradului are sflava, Kedrin are slavă. 8 Într-adevăr, ele vin din glorie, așa cum reiese din finalurile numelor suveranului: Svyatoslav, Vyshe-slav și mulți alții.

8. Țarul Ivan Vasilievici a luat Novgorod. Nu este adevarat. Dar bunicul său, Marele Duce Ivan Vasilievici, i-a adus pe novgorodieni sub autocrația Moscovei, distrugând republica.

9. Kievul pare să fi fost construit de un rege grec, p. 26. Regii greci nu au construit nimic în Rusia deloc. Și Kievul a fost construit din prinții Kyi, Shchek și Khorev.

10. Ucrainenii sunt ca catolicii, 28. Marele Vladimer a acceptat credința greacă, care în primul rând s-a răspândit și s-a întărit în Rusia Mică. Și deși Lituania și polonezii au deținut-o câteva sute de ani, totuși, mărturisirea grecească a fost întotdeauna liberă. Și în cele din urmă, pe măsură ce catolicii au început să asuprească, Micii Ruși s-au predat sub protecția statului rus.





11. Rusia a fost eliberată din stăpânirea tătarilor nu de țarul Ivan Vasilievici, ci de bunicul său, marele duce cu același nume, iar țarul Ivan Vasilievici i-a luat pe tătari înșiși sub jug. În acest caz,

scriitorului ar trebui să i se reamintească că una este să te eliberezi de sclavie, iar alta să-i aduci pe foștii stăpâni în sclavie. Pagină 32.

12. Expediția americană prin Kamchatka nu-l menționează pe Chirikov, care a fost la conducere și a mers mai departe, ceea ce este necesar pentru onoarea noastră. Și pentru a trimite o hartă a acestor navigații scriitorului.* 48.

13. Originea numelui de țar este complet falsă10 (64), pentru că: 1) domnitorii tătari nu erau numiți țari, ci hani, iar numele regal le-a fost dat de la ruși, deoarece din cele mai vechi timpuri și până astăzi îi numim pe toți conducătorii autocrați din est țari, iar în vest, de regi; 2) numele de țar era foarte răspândit în Rusia cu multe sute de ani înainte să apară zvonul despre tătari înșiși, despre care mărturisesc cele mai vechi traduceri ale cărților bisericești de 800 de ani; 3) rușii l-au numit pe țarul grec Ioan Tzimiskes țar (vezi Kedrin, p. 712); 11 4) marea comunicare din cele mai vechi timpuri și războaiele frecvente ale slavilor cu grecii și licitațiile ar fi putut fi introduse mai convenabil înainte de nume țar din cezar prin prescurtarea cifrei gramaticale (pe sincopen) decât după ce se uita din tătari, care nu aveau asta.

14. Fotie, patriarhul, părea că boteza toată Rusia, ceea ce în niciun caz nu s-a întâmplat.12 Oskold și Dir au mers să lupte în Grecia în zilele lui Fotiev, iar unii dintre ruși au fost botezați. După aceea, aproximativ două sute de ani mai târziu, Vladimir, după ce a adoptat creștinismul grecesc, a botezat cea mai mare parte a Rusiei sub patriarhul grec Nikola Khrizovule6 ca primul mitropolit rus Mihail și protopop Anastasia Korsunyanin.

* Tasat să fii unul dintre rușii captivați. ® Striat.





15. Originea suveranului de la patriarh și de la călugăriță este înfățișată foarte indecent. Și un gândac Walter direct. El trebuie să fie informat despre genealogia suveranului.13

16. În Rusia sunt puţine eparhii.14

Văduvie a fost păstrată pur la păgâni, 15 smot. 413 foaia din septembrie [noiembrie] al patrulea].16



unsprezece

IDEI PENTRU POZE DIN ISTORIA RUSEI

1. Captura lui Iskorest. În timpul serii în fața orașului din tabără, la porunca Marii Ducese Olga, de porumbei și vrăbii se leagă fitile aprinse; unii sunt lăsați în aer cu fitil, alții deja zboară spre oraș, iar pe alocuri orașul este în flăcări de asta. Între timp, armata pe jos și cavaleria se grăbesc să atace. Acest tablou va fi foarte nou, iar din lumina dublă, adică din zori și din lumini, se va forma un amestec deosebit de umbre, în care pictorii își pot arăta arta.

2. Întemeierea creștinismului în Rusia. Marele Duce Vladimer (împreună cu el soția sa Anna, o prințesă greacă, fii din foste soții, unii greci care au venit cu prințesa) ordonă să zdrobească idolii, de ce alții sunt disecați, alții sunt arse, alții sunt aruncați în apa de la Kiev. munții și plutind cu stâlpi sunt scufundați sau de pe mal îi împing, aruncă cu pietre, leagă pietre de ei (am figuri de idoli în față și descrise1, pe care le pot raporta). Pe râul Pochaynaya, pe mal, stă primul mitropolit al Kievului, Mihail, cu întreaga catedrală, pe unele el însuși scufundate, pe altele clerul inferior. Alții, rătăciți în apă, se cufundă de ambele sexe și de toate vârstele, mame cu prunci etc. Alții, părăsind apa, primesc cruci la gât și binecuvântări de la preoți, se ung cu smirnă și se îmbracă. Pe munte, încep să zidească Biserica Zeciuială, pun cruci în locurile idolilor răsturnați.

* Mai departe în original din.





3. Sfatul lui Vladimir de la cler. Marele Duce Vladimir Svyatoslavich, botezat, a devenit foarte blând, a renunțat la tot felul de vinovăție și i-a eliberat pe tâlhari de la execuție, de la care au urmat multe jafuri și drumurile au fost blocate de jaf. Mitropolitul, strâns cu episcopii, l-a îndemnat pe suveran să aplice o pedeapsă vrednică ticăloșilor, altfel l-au amenințat cu mânia cerească.În imagine, se poate închipui că Vladimir, deși s-a închinat în fața asta, își întoarce totuși fața. de la cei aduși la execuție și tâlharul puternic Iertând vinovăția, acceptându-l printre eroii lor.

4. Lupta unică a prințului Mstislav. Rededya, prințul Kosozh, l-a provocat pe prințul Mstislav Vladimirovici la un duel, astfel încât câștigătorul să obțină trupe cu soția și copiii săi. Mstislav era, după cum se spune, gras, alb și roșcat. Rededya, ca să judeci în mod natural, ar trebui să fie brunet ca un asiatic. Mstislav a învins. Armata stătea de ambele părți lângă Don. Pe lângă întărirea luptătorilor, este nevoie de artă pentru a descrie diferitele pasiuni ale ambelor părți ale îngrijitorilor.

5. Gorislava. Vladimer, după ce a luat-o cu forța pe Rogneda, sau Gorislava, prințesa de Polotsk, s-a căsătorit cu alții și a părăsit-o. Timp de câțiva ani, după ce s-a oprit într-un loc de distracție care i-a fost oferit, s-a întins să petreacă noaptea cu ea. Gorislava, deși

pentru a răzbuna insulta și moartea tatălui și a fraților ei, a intenționat să-l măceleze pe prințul adormit, dar acesta s-a trezit ocazional, a apucat-o de mână cu un cuțit și i-a poruncit să se pregătească pentru moarte, astfel încât ea, după ce a curățat toate ustensilele decente și bogate ale prințesei, s-ar aștepta la el cu o sabie și era gata să moară. În timp ce Vladimer mergea în dormitorul ei să o omoare, tânărul său fiu Izyaslav, născut din Gorislava, la instrucțiunile mamei sale, a sărit dintr-o dată dintr-un loc ascuns cu o sabie trasă și a spus în lacrimi: „Mama nu este singură. Trebuie să o protejez atâta timp cât voi trăi. Omoară-mă mai întâi ca să nu-i văd moartea.” Vladimer îşi coborî mâinile cu tandreţe şi





după aceea, el i-a concediat pe Gorislava și pe fiul ei la o moștenire în Polotsk, în patria ei.

6. Artele marțiale ale lui Monomakh. Vladimir Monomakh l-a învins într-un duel pe prințul genovez de Kafa (Doge), îi îndepărtează un lanț de aur și alte semne ale rangului său (semnele pot fi scrise, de exemplu, din cofia dogilor venețieni sau genovezi). Imaginați-vă acțiunea din mintea mării, unde navele și galerele pot decora foarte mult imaginea.

7. Nunta lui Monomakh cu regatul. Neofit, mitropolitul Efesului, impune coroana împăraților greci; alte ustensile regale sunt purtate de episcopi și de alți clerici. În același timp, trebuie observat că totul este asemănător cu localul și grecesc. Boierii greci stau cu daruri de la țarul Alexei Comnenos, constând din vase de aur și argint și alte decoruri.

8. Victoria lui Alexandru Nevski asupra germanilor livonieni de pe lacul Peipsi. Bătălia a avut loc pe lacul Peipsi pe 5 aprilie. În acest caz, se poate imagina perfect ce s-a întâmplat pe gheață, unde este decent să-i înfățișăm pe cei care aleargă, cum se îneacă ei, stânjeniți și spărgând de povara gheții. Unii se trag unul pe altul din gheață, alții, dimpotrivă, se scufundă și se înjunghie ca niște dușmani. Sângele pe gheață și amestecat cu apă va prezenta un tip special.

9. Logodna prințului Theodore Rostislavich. Acest prinț, fiind în Hoardă, i-a plăcut atât de mult regina tătară, încât a încercat în toate modurile să o căsătorească pe draga ei fiică, dar el nu a vrut să se căsătorească cu ea până nu a acceptat credința creștină. În această imagine, puteți descrie modul în care mireasa primește o cruce și un inel de la mire. Mama, regina tătară, împreunându-și mâinile, îl privește cu bucurie, iar tatăl înclinat cu un val își exprimă permisiunea. Murzas tătărești sunt surprinși, boierii ruși arată bucurie și poți scrie tătară și muzica noastră străveche.

a În original constând.

10. Începutul bătăliei cu Mamai. Sunt regimente de ambele părți: rusești în dreapta, tătari în stânga. În forgrund, Marele Duce Dimitri Ivanovici, toată lumea se pregătește de luptă. La mijloc, tătarul Chelu-bey, înalt ca Goliat, se luptă cu Peresvet, un pustnic negru. Amândoi s-au străpuns unul pe altul cu sulițe. Bătălia începe în armată.

11. Răsturnarea jugului tătar. Marele Duce Ivan Vasilievici, așezat pe un scaun mare-ducal, cu un liceu furios, aruncă la pământ pe tătarul Basma și porunca sfâșiată Akhmatova. Tătarii care sunt legați necinstit sunt scoși. Boierii ruși își exprimă bucuria și recunoștința față de suveran prin închinare și diverse mișcări.

12. Aducerea novgorodienilor sub autoguvernare. În Piața Novgorodskaya, în fața Bisericii Sf. Sofia, Marele Voievod Ivan Vasilievici, așezat călare, îi ordonă viceregelui său sub conducerea episcopului să accepte scrisori de la Iaroslavl de la novgorodieni. Clopotul veche, sau alarma, care i-a servit pe novgorodieni la adunări neautorizate, este aruncat jos din turnul clopotniță. Mâinile Martha posadnitsa sunt tricotate înapoi. Novgorodienii, care sunt duși la Moscova, își iau rămas bun de la vecini. Oamenii sunt mulți; alţii, ridicând mâinile spre clopotniţă, strigă; unele cu miscari diferite dau semne triste, altele vesele. Călare, boierii Moscovei își arată plăcerea cu rânjete și semne cu mâna. Cu Marele Duce pentru lăncieri de siguranță.

13. Regina Sumbek, după moartea țarului din Kazan Safa-Kirey, a fost luată din Kazan împreună cu fiul ei și cu nenumărate averi în întregime și adusă la Moscova țarului Ivan Vasilievici. Suveranul trebuie înfățișat pe tronul regal de la o vârstă fragedă (aici se cere pictura pentru a face tânăr și vesel dintr-un portret bătrân și sumbru2, fără a-și pierde asemănarea, pe care regina îl acceptă cu milă). Regina Kazanului, căzând în genunchi și cerând iertare și milă, își exaltă frumusețea extraordinară cu o față tandru și cu lacrimi. Pe fiul copilului său,



predispus, indică. În spatele ei, vecinii ei tătari și slujitori deschid și aduc numeroase comori asiatice. Cu suveranul, apropiații săi.

14. Dreptul înaltei familii a Romanovilor la tronul întregului Rus. Țarul Fiodor Ivanovici, apropiindu-se de moarte, sub patriarhul Iov și sub boieri, dă sceptrul vărului său, boierul Fiodor Nikitich Romanov,

dar își cere scuze pentru asta. Godunov se uită cu ochi invidioși. Este sprijinită țarina Irina Feodorovna, pe moarte de durere.

15. Moartea lui Rasstrigin. În fața Camerei Fațetate, Rastriga învinsă și multe răni, rănite și însângerate de picior, sunt trase cu o funie. Alți poloni sunt tăiați. Prințul boier Ivan Vasilevici Shuisky îi asigură pe cei de la Pridvorul Roșu că acest Dmitri a fost fals. Unii boieri, arătând spre Camera Fațetată, unde se vede prin fereastră tronul, îi oferă împărăția.

16. Kozma Minich. Pe debarcaderul Nijni Novgorod, imaginați-vă un bătrân negustor pe un loc înalt, arătând spre o grămadă mare de saci de bani lângă el și fluturând oamenii cu cealaltă mână. Mulți, stând de jur împrejur, îl ascultă cu sârguință, toarnă niște bani în cuve, aduc alte pungi, toarnă copeici de argint din cireșe, aduc diferite mărfuri la un loc, îi pun obligații scrise în fața. Toți, cu mișcări diferite, își exprimă dorința de a elibera patria din ruină.

17. Prințul Oleg merge spre Tsaryugrad pe uscat pe pânze. Priveliștea va fi foarte bună și asemănătoare cu mascaradele lui Petru cel Mare: în față, stând într-un vas special, poruncește; multe pânze între tufișuri; roți sub instanțe; Indusul a înhămat cai, stăpâniți de pecenegi, care apoi au venit pe uscat la Tsargrad. Bulevardul Tsaryagrad la orizont. Grecii ies să se întâlnească cu daruri.

18. Oleg, muscat de un sarpe, moare. Imaginează-ți osul capului de cal, pe care Oleg l-a lovit cu piciorul. boierii si







servitorii sprijină cu frică. Magicienii care au prezis fac diferite tipuri din adevărata lor prefigurare.

19. Bătălia de la Svyatoslavl cu pecenegii în repezi. Imaginați-vă locuri înguste între munți de piatră, prin care Niprul curge în repezi. Svyatoslav luptă împotriva aspirației apei cu armata rusă pe vâsle, pe stâlpi, vâslit, remorcare și luptă cu inamicul, atacând brutal de pe maluri. În grupul principal, prințul însuși luptă, deja rănit. În apropierea ei sunt multe cadavre pecenegi. Corăbii respinse de diverse tipuri, altele și aprinse, plutind și înecând răniți, ieșind din repezi împotriva inamicului, prin însăși fapta și locul împrejurării, vor prezenta o figură extraordinară.

20. Eliberarea Kievului de asediul pecenegilor printr-o trecere îndrăzneață a rușilor peste Nipru. În primul rând, imaginați-vă corturi pecenegi pe o jumătate cu pecenegi trăgând în spatele înotătorului, dar acesta înoată în siguranță peste Nipru până la tabăra rusă pentru a da vești despre sărăcia și înghesuita din oraș și, prin urmare, să inducă armata să atace inamicul cu nave. .

21. Prințul de Kiev Sviatoslav Iaroslavovici arată marea sa bogăție ambasadorilor germani. Ambasadorul era din cler. Poți pune niște prelat catolic și cu el oameni de ambasadă într-o veche ținută germană, Svyatoslav, îmbrăcat bogat, și cu boieri în haine de blană scumpe și pălării din gunoaie moale. Bogăție, constând în blănuri scumpe, brocarte persane și grecești, în vase emailate de aur și argint, împodobite cu pietre colorate, în ham de cal și într-un pistol vechi, în perle. Decentă, de altfel, mișcările indicatorilor și îngrijitorilor vor însufleți tabloul.

22. Prințul Dmitri Mihailovici Pojarski este în pericol de răufăcător, pe care Zarutskaya l-a trimis de la Moscova pentru a-l înjunghia și a-l împiedica de la Yaroslavl la Moscova pentru eliberarea ei. Nelegiuitul și-a făcut drum pe lângă Pozharsky,



împiedicându-se și lovindu-și servitorul în picior. Prințul le interzice celor care stau în apropiere să taie răul și ordonă ca acesta să fie trimis la Moscova și dat în viață pentru denunțarea oamenilor invidioși.

23. Același prinț Pojarski se luptă cu polonezii, care ruinează Moscova, și a poruncit cu cruzime să fie ridicat, deja rănit și își încurajează pe ai săi împotriva inamicului.

24. Țarul Vasily Ivanovici și Șuiskoy, la nunta sa cu regatul, jură boierilor că nu își va aminti de ostilitatea anterioară și nu va face nimic fără sfatul lor.

25. Hermogenes, Patriarhul Moscovei, este întemnițat și, murind deja de foame și sete, nu este de acord cu polonezii coercitivi pentru a-l ridica în regat pe prințul polonez Vladislav, dar îl neagă cu un blestem de la Mihail Soltykov, care a ridicat cuțitul asupra lui, se apără cu cruce.

a În original, Ivan Vasilevici.



Biblioteca „Runivers”



Biblioteca „Runivers”

Biblioteca „Runivers”

1. Despre conservarea și reproducerea oamenilor.

2. Despre exterminarea lenevii.

3. Despre corectarea moravurilor și despre iluminism.

4. Despre înmulțirea abundenței interioare.

5. Despre negustori, mai ales cu popoare externe.

6. Despre meșteșuguri și arte.

7. Despre economia de stat.

8. Despre păstrarea artei militare și curajul în timpul

pace pe termen lung.

Academia Orientală.

O păduri.

Geografie economică. Jocuri Olimpice.

Anihilarea diviziunii. Fișă economică.

Arată lenevie în locuri și în persoane și în vremuri. Soțul nu va face o moară, dar soția macină toată ziua.





13

[DESPRE CONSERVAREA ȘI REPRODUCEREA POPORULUI RUS]





Majestatea Voastra

Ivan Ivanovici.

Analizându-mi scrierile, am găsit note vechi ale gândurilor mele, extinzându-se până la creșterea beneficiului comun. După luare în considerare, s-a hotărât pentru mine, în beneficiul unor mai extinse și mai detaliate, să le informez Excelenței Voastre, ca un adevărat zelot, despre fiecare lucru bun al scumpei patrii în speranța că, poate, va fi ceva în ele care vor servi pentru corectarea reală a lumii rusești, care este rezolvată prin perspicacitatea și diligența ta, localizate și

pot fi aduse la execuție adevărată. Toate aceste gânduri, observate separat în momente diferite, pot fi, după cum mi se pare, rezumate în următoarele capitole:

1. Despre reproducerea și conservarea poporului rus.

2. Despre exterminarea lenevii.

3. Despre îndreptarea moravurilor și despre o mai mare iluminare a poporului.

4. Despre corectarea agriculturii.

5. Despre corectarea și reproducerea meșteșugurilor și artelor.

6. Despre cele mai bune beneficii ale clasei de comerciant.

7. Despre cea mai bună economie de stat.1

8. Despre păstrarea artei militare în timpul unei păci de lungă durată.

Aceste numai capitole importante necesită un raționament profund, o artă pe termen lung în treburile statului până la o explicație.





neniya și forța de precauție să lucreze în acțiune. Și așa, m. g., scuzați-mi insolența că, neavând capacitatea necesară pentru aceasta, nu ating decât din râvnă o povară grea, care nu-mi permite să las nimic (chiar dacă doar aparent) util societății sub un buchet. Consider că începutul acestuia este cel mai important lucru: conservarea și reproducerea poporului rus, în care se află măreția, puterea și bogăția întregului stat, și nu în vastitatea, zadarnică fără locuitori. Este o faptă divină și un monarh milostiv și filantropic al inimii noastre blânde o faptă vrednică - de a salva supușii de la moarte, deși alții erau vrednici după legile. Această iertare este evidentă și depinde direct de voința și porunca cea mai înaltă a mamei ei. Dar există multă omucidere și chiar sinucidere, un popor care slăbește, pe care direct prin decrete, fără îndreptarea sau exterminarea completă a unor obiceiuri, și a altora, sub numele de legi înrădăcinate, este imposibil de exterminat.

1

A devenit un obicei în multe granițe rusești, și mai ales în sate, ca copiii mici, incapabili de o poziție conjugală, să fie căsătoriți cu fete adulte, iar de multe ori o soție ar putea fi mama soțului ei peste ani. Circumstanțele rele urmează acestui comportament controversat prin natură: aventuri pline de lacrimi și crime criminale dăunătoare pentru creșterea rasei umane. Primele veri de după căsătorie sunt zadarnice, prin urmare, o astfel de căsătorie nu este căsătorie și, în plus, este

dăunătoare reproducerii oamenilor, pentru că o astfel de femeie adultă, fiind egală, ar putea da naștere mai multor copii societății. Băiatul, îndemnat de o soție adultă îndrăzneață, întărindu-se, se răsfață înainte de vreme și de acum înainte la vremea lui nu va mai fi capabil de a avea copii, iar când va ajunge la vârsta masculină, atunci soția





va ieşi în curând din acei ani în care a fost mai capabilă de a avea copii. Deși ea, chiar și în copilărie, soțul ei poate fi lovit într-un mod ilegal, totuși, temându-se de dezonoare și reproș și bătăi din partea părinților soțului ei, ea poate acționa cu ușurință la pruncucidere cât este încă în pântece. Sunt destule astfel de exemple în care, detestând un țăran mic și prost, o soție este recunoscută cu alta și, pentru a se căsători cu el, își înfruntă soțul sau o ucide în alt fel, iar după ce a fost demascată este condamnată la moarte. Și astfel, prin aceste tulburări mor cei nenăscuți, iar cei vinovați și nevinovați pier. A doua inegalitate în căsătorie apare atunci când un bărbat la bătrânețe se căsătorește cu o fată foarte tânără, care, deși nu este atât de periculoasă, este totuși dăunătoare creșterii oamenilor și, deși lipsa iubirii poate fi umplută cu dragoste nepermise, această ostilitate. , suspiciunea, anxietatea si litigiile in mostenire si marile nenorociri sunt cauza. Pentru aceasta, inegalitatea căsătoriei, care dăunează înmulțirii și conservării oamenilor, trebuie interzisă și inclusă în limite moderate. După părerea mea, mireasa mirelui nu trebuie să aibă mai mult de doi ani, iar mirele mai în vârstă poate avea 15 ani. Acest lucru se datorează faptului că femeile îmbătrânesc mai repede decât bărbații și mai ales din cauza sarcinii frecvente. Femeile vor da naștere imediat după 45 de ani, iar bărbații sunt adesea capabili de fertilitate chiar și până la 60 de ani. Este cel mai asemănător dacă soțul soției este mai în vârstă de la 7 la 10 ani. Deși la sate arată motivele pentru care se căsătoresc cu copii mici pentru femeile care lucrează, totuși, totul este un pustiu, pentru că dacă cineva are o familie mică, dar are mult teren arabil sau animale, atunci angajează muncitori, ia treimi sau jumătate. -muncitori, sau vinde excesul altuia.

2

O căsătorie inegală seamănă mult cu una forțată, pentru că acolo unde nu există dragoste, fertilitatea este, de asemenea, nesigură. Dezacordurile, disputele și luptele dăunează fătului conceput și sunt adesea cauza

naștere prematură și imatură. Pentru aceasta, este necesar să se confirme ferm preoților încoronați că [b] ei, auzind undeva despre o combinație involuntară, nu au permis-o și nu s-au căsătorit de teama privării de rang, mirii nu ar fi au cerut doar spectacol când au fost deja aduși la biserică la nuntă, dar puțin mai devreme.

3

Deși brusc nu este permis să avem mai mult de o soție în legea noastră, totuși, a patra după cea de-a treia moarte nu este dispusă în legalizările noastre, cu excepția faptului că un anume Armenopulus, judecător al Tesalonicului, a ordonat în privat, mizând, după cum sper. , pe cuvintele lui Nazianzus: 3 „Prima căsătorie este o lege, a doua este iertarea, a treia este călcarea. Dar aceasta nu este aprobată de nicio lege conciliară, pentru că a spus aceasta ca un orator, ca un predicator, și nu ca un legiuitor, și, în ciuda cuvintelor acestui mare sfânt, sfânta biserică binecuvântează a treia căsătorie, iar a patra interdicție ne-a venit de la Tesalonic, și nu de la sinoade ecumenice sau de legile monarhice și naționale.Acest obicei interzice multă creștere a oamenilor. Am văzut mulți văduvi de la o a treia soție de aproximativ 30 de ani de vârsta lui, iar tatăl meu a rămas văduv pentru a treia oară cel puțin 50 de ani, dar încă în plină vigoare și încă se putea căsători cu o a patra.Mi se pare că ar fi să nu fie contrar legilor, dacă pentru reproducerea poporului și pentru a evita amestecurile trupești nepermise, iar din acele aventuri nefericite, a patra și, dacă era necesar, a cincea căsătorie a fost permisă urmând exemplul altor națiuni creștine. Este adevărat că uneori se întâmplă, nu fără îndoială, dacă totul s-a întâmplat firesc când cineva devine văduv în al treilea și, mai mult, în câțiva ani, și nu a existat un fel de răutate ascunsă? Pentru aceasta, o persoană care cere o a patra sau a cincea căsătorie trebuie să prezinte ca martori vecinii sau, și mai bine, rudele din prima.



căsătorii, că în acestea acțiunile sale nu au fost răutăcioase și fără rușine, iar oricui are semne probabile de infidelitate sau ferocitate, și mai ales în două sau în toate cele trei căsătorii, acelor persoane nu ar trebui să li se permită o a patra căsătorie.

4

A devenit un obicei ca este contrar naturii umane (nu-mi amintesc dacă este contrar legilor, date la concilii), ca tinerii preoți și diaconi văduvi să fie tunsurați cu forța, ceea ce dă un motiv de păcat, și nu pentru mântuire și o ramură considerabilă este oprită din creșterea poporului. Nepăsare ridicolă! Nu este permisă săvârșirea clerului, căsătorindu-se cu o a doua căsătorie în mod legal, cinstit și binecuvântat, dar în cler un desfrânat, un adulter sau chiar o sodomie pentru a sluji liturghia și a săvârși tot felul de secrete i se dă testament. Se poate crede că un tânăr, trăind în monahism fără nici o mâhnire, mulțumit de mâncare și băutură și după toate înfățișările

sănătos, puternic și gras, nu ar fi supus poftelor trupești, care sunt întotdeauna cu atât mai intense, cu atât mai mult? sunt puternic interzise. Din aceste motive, se pare că tinerilor preoți și diaconi văduvi ar trebui să li se îngăduie o a doua căsătorie și să nu fie tunsurați înainte de vârsta de cincizeci de ani sau, după ce a înlăturat rangul preoției, să li se permită să fie în rândurile lumești. Aceasta include și tonsura tinerilor direct în călugări și călugărițe, care, deși în vremurile moderne s-a diminuat față de cele dintâi, există încă multe excese, mai ales în Rusia Mică și la școlile sinodale. Înfățișarea, ținuta, politețea, luxurile și alte fapte de pretutindeni arată că monahismul în tinerețe nu este altceva decât desfrânare și sodomie acoperită cu o rochie neagră, provocând prejudicii semnificative reproducerii rasei umane, ca să nu mai vorbim de frecventele crime de copii, când crima. este acoperit de atrocitate. Mi se pare că gluga ar trebui interzisă bărbaților sub 50 de ani, și femeilor sub 45 de ani.







5

Cele de mai sus se refereau mai mult la fertilitatea cea mai abundentă a celor care nasc; urmatoarele sunt necesare mai ales inainte de conservarea celor nascuti. Deși interzicerea căsătoriei inegale și forțate, permisiunea celei de-a patra și a cincea căsătorie, permisiunea de a se căsători cu preoți și diaconi văduvi și nepermisiunea de a lua rangul monahal până în anii indicați, o creștere nobilă a poporului poate, fără îndoială, urmează și nu vor fi atât de mulți copii nelegitimi, prin urmare, vor exista mai puține crime de copii, cu toate acestea, potrivit diverselor Datorită șanselor și slăbiciunii constituției umane, este imposibil ca o femeie împovărata de voluptate sau violență nepermise, să nu dorească pentru a fi dezonorat, nu ar căuta modalități de a-și ascunde fărădelegea și nenorocirea, motiv pentru care mamele își ucid uneori copiii în disperare. Pentru a evita o astfel de ticăloșie groaznică și pentru a salva viețile bebelușilor nevinovați, ar fi necesar să se înființeze intenționat case de pomană pentru copiii neîngrădiți și rușinosi,4 unde bătrânele de pomană să poată merge după ei în loc de mame sau bunici; dar despre aceasta mai ales, într-o scrisoare despre corectarea și reproducerea meșteșugurilor și artelor.

6

Urmează bolile infantile, epuizant și cufundând în fălcile morții începutul vieții umane, dintre care primul și cel mai sever chin este nașterea însăși. Copilul suferă nu mai puțin decât mama, iar langoarea lor diferă doar prin faptul că mama își amintește, copilul nu își amintește. Cât de mare este, exprimă profetul David, căci, deși îi înfățișează pe dușmanii cumpliți ai durerilor sale, el spune: „Sunt boli care naște” (adică femei).

mai ales la cap, prin faptul că chiar la naștere este lipsit de o viață abia începută și primul spirit tras emite în ultimul, sau timp de câteva ore sau zile nu se luptă decât cu moartea adevărată. Aceasta este prima suferință, prin care sănătatea celor născuți vii este adesea lezată pentru toată viața. Nimic altceva nu poate împiedica acest lucru, sau măcar să-l atenueze oarecum, ca în arta moașelor și prudența gravidelor. Urmează apoi o boală când dinții ies, adesea fatală pentru sugari, când aduce cu ea o boală deosebit de epilepsie. De asemenea, hernia, variola, uscăciunea, viermii din stomac și alte decese din cauza copilăriei, toate necesită cunoștințe despre cum să tratați bolile sensibile ale corpului. Pentru a slăbi doar marele rău, vă sfătuiesc să faceți următoarele: 1) Alegeți cărți bune despre moașă și, punând ca bază pe cele mai bune, compuneți o instrucțiune în limba rusă sau, după ce ați scris în alta, traduceți în limba rusă, la care se scrie este necesar să se adauge metode bune de moașe ruse calificate; pentru aceasta, adunând laolaltă pe aleși, prin arta de lungă durată cunoașterea afacerii, întrebați pe fiecare în mod special și pe toți în general și, ce va fi acceptat spre bine, intrați în această cărțiță. 2) Pentru vindecarea altor boli ale copilăriei, punând ca temelie pe marele medic Hoffmann, care, după ce a practicat în 60 de ani la doctorat, la sfârşitul vieţii a scris o instrucţiune despre vindecarea bolilor infantile, 5 conform căreia. Mi-am salvat fiica de la moarte de două ori, și adăugând de la alții cele mai bune, pentru a o combina cu cartea despre moașă menționată mai sus; mai mult, nu uitați că bunicile și medicii noștri îl folosesc în general cu folos. 3) În ambele arte combinate] într-o singură carte să observăm că, în cea mai mare parte, nu a fost dificil să găsești metode și medicamente peste tot în Rusia, pentru că avem atât de puține farmacii încât nu numai în fiecare oraș, ci și în marile nobili. orasele inca nu sunt amenajate, care ar fi trebuit ingrijite demult; dar mai ales despre asta



va fi prezentat. 4) După ce am tipărit această carte într-un număr suficient, pentru a o vinde întregului stat în toate bisericile, pentru ca preoții și oamenii alfabetizați care citesc să se cunoască pe ei înșiși și să se folosească de alții pentru îndrumare. Conform calculului morților pe parohie, efectuat la Paris, comparând anii lor, în primii trei ani mor aproape la fel de mulți bebeluși ca în alții, numărând până la o sută. Deci, să presupunem că în Rusia există 12 milioane de bărbați, dintre care un milion sunt într-o astfel de căsătorie încât se nasc copii, punând în total, unul la doi ani. Prin urmare, în fiecare an vor fi născuți o jumătate de milion, dintre care jumătate mor în trei ani, sau chiar mai mult din cauza neglijenței locale, astfel încât în fiecare an o sută de mii de bebeluși vor muri

în participare, nu mai mult de trei ani. Nu merită munca și grija noastră, pentru ca cel puțin o zecime, adică 10 mii, să poată fi păstrată în viață în moduri convenabile?

7

Până acum despre circumstanțe naturale, dăunătoare pentru bebeluși; rămâne de menționat pagubele, din superstiție și încăpățânare grosolană care apar. Preoții, nu numai rurali, ci și urbani, botează iarna bebelușii în cea mai rece apă, uneori cu gheață, arătând la prescripția din breviar ca apa să fie naturală, fără amestec, și atribuie căldură materiei amestecate și fac sa nu credeti ca ei insisi vara boteza cu apa calda, dupa parerea lor amestecata. Așadar, ei se contrazic, și mai ales, datorită necugenței lor, nu știu că nici în cea mai rece apă este încă multă căldură. De la înghețare în gheață, apa ia o răceală de până la 130 de grade6 și chiar și aici poate fi considerată fierbinte, deoarece mercurul înghețat7 are o distanță incomparabil mai mare de acest grad decât apa de la apa clocotită până la îngheț. Cu toate acestea, nu este nevoie ca preoții ignoranți să interpreteze fizica;



noah, pentru că un bebeluș rece care a ieșit recent din pântecele unei mame calde este cu siguranță dăunător și mai ales unul care a suferit mult la naștere. O scufundare în apă temperată nu este lipsită de povară pentru sugar, atunci când flegma intră în ochi, urechi, nări și uneori chiar în gură (și când gura și nările sunt blocate de mână, atunci respirația este oprită, ceea ce sugarul a primit doar recent). Când apa rece cu gheață înghite membrele, semnele unei epilepsii sunt adesea vizibile și, deși el va scăpa de font viu, totuși, în următoarele boli, pe care fiecare bebeluș trebuie să le depășească după aceea și mai ales când ies primii dinți. , această boală mortală se va relua mai convenabil. Astfel de preoți încăpățânați, care vor să boteze cu forță cu apă rece, îi consider călăi, pentru că își doresc după nașteri și botezuri în curând și o înmormântare în interes propriu. Câți părinți nefericiți sunt, care au născut până la 10 și 15 copii, și nici unul nu a rămas în viață?

8

Începutul infantil dezastruos al vieții este urmat de aventuri care atacă sănătatea umană în restul ei. Și, în primul rând, necumpătarea și nepăsarea față de obiceiurile consacrate, mai ales în Rusia, care au prins rădăcini și au înfățișarea unei anumite sfințenie. Mai mult decât alte ori, Marți Gras și St. o săptămână, o mare multitudine de oameni, prin folosirea alternativă numai a alimentelor și a băuturii. Este ușor de judecat că, în pregătirea pentru abținerea Postului Mare, în toată Rusia mulți oameni sunt atât de plini de rahat încât nu mai este timp de post. Morții din taverne, de-a lungul străzilor și de-a lungul drumurilor și înmormântările dese dovedesc clar acest lucru. Razgovene este așa. Da, și nimic de mirat. Pe lângă necumpătarea în zilele

sacramentale cu mâncare și băutură, mulți încearcă ca întregul Post Mare să se mulțumească cu amestecul carnal în mod legal





și fără de lege și atât de epuizat până luni curată încât nu-și pot repara sănătatea cu nicio măsură, mâncând alimente grosiere de post, care sunt dureroase chiar și pentru un stomac sănătos. Mai mult, urmează în curând începutul primăverii, când toată murdăria acumulată de la oameni și de la alte animale, care au fost închise toată iarna de îngheț, se eliberează brusc și umple aerul, se amestecă cu apă, iar noi, cu peștii udați și scorbuși, în stomac, în plămâni, în sânge curge în nervi și în întreaga structură a membrelor vitale ale corpului uman, dă naștere bolilor la cei sănătoși, le înmulțește la bolnavi și grăbește moartea la cei care ar putea încă trăi. mai lung. După aceea, se apropie învierea strălucitoare a lui Hristos, bucuria creștină universală; apoi, deși patimile Domnului sunt citite aproape neîncetat și repetate în repetate rânduri, gândurile noastre sunt deja în Sf. săptămână. Altul își imaginează mese plăcute și modeste, altul se gândește dacă rochia lui va fi la timp pentru vacanță, altul își imaginează cum se va distra alături de rude și prieteni, altul așteaptă să vină proviziile din sat, altul pregătește ouă pitorești și, fără îndoială, așteaptă cu nerăbdare. la sărutat frumuseți sau o întâlnire mai bună. În cele din urmă, utrenia începea la miezul nopții și se slujea liturghia înainte de zori. Hristos a înviat! numai în urechi și în limbă, dar în inimă ce loc pentru el, unde dorințele lumești și cele mai mici fântâni sunt toate umplute. Asemenea câinilor eliberați din lesă, ca apa acumulată dintr-un baraj deschis, ca vârtejele care se sparg dintr-un nor, ei sfâșie, sparg, dărâmă, infirmă, chinuiesc. Sunt împrăștiate părți din diverse cărnuri, părți rupte, feluri de mâncare sparte, băuturi vărsate curg, acolo zac inconștient împovărați de lăcomie și beție, acolo zaceau goi și epuizați de curvie, posturi stricte recente. O, adevărat creștin post și sărbătoare! Nu este Dumnezeu indignat de un astfel de profet: „Sufletul meu urăște sărbătorile tale și cădelnița ta urâciune este înaintea mea!” Între timp, bietul stomac, s-a obișnuit de mult cu mâncarea





subnutrit, este brusc obligat să ia grăsime și brash puternic în pasaje care se micșorează și slăbite și, neavând mulțumirea necesară de sucuri vitale, trimite alimente nedigerate prin vene, acestea spiralează, curgerea sângelui este oprită și sufletul zboară direct afară. a înghesuirii trupului în ușile cerești care s-au deschis atunci. Pentru a fi sigur de acest lucru, puteți consulta înregistrările bisericii: în ce oră a întregului an primesc preoții mai multă miere pentru kutya? Există un fapt de netăgăduit că cursul inegal al vieții și alimentația în schimbare bruscă a organismului nu este doar dăunătoare unei

persoane, ci și mortală, astfel încât cei mai sus-menționați strânși rapidi, în plus, iubitorii de vacanță zeloși și zeloși, pot fi considerați. sinucideri. Este adevărat că, dacă cineva se pregătește de post cu o viață moderată, în post, nu se epuizează inutil în timpul postului și postește mai mult cu duhul decât cu burta, la Sf. în timpul săptămânii se bucură de trecerea la [mare] post în virtuți adevărate, în muncă folositoare societății și bună cu Dumnezeu și nu de faptul că a trăit pentru a vedea rezolvarea tuturor, cu siguranță va simți mai puține crize de la o timp nesănătos, și mai ales când travaliul duce la mișcarea sângelui și, într-un cuvânt, se conține, uneori cu hrană slabă, când cu hrană modestă, dar la fel de moderată, fără sărituri abrupte și coline. Dar aici, la nord, timpul acesta este gras la capete, iar la mijloc vremea uscată este cea mai inactivă perioadă a anului, când țăranii nu au nicio muncă mare și doar cel semănat, secerat, pământ și pământ. fructele câmpului mănâncă; negustorii, în spatele drumurilor stricate și alunecărilor de noroi, nu au aproape nicio călătorie din oraș în oraș cu mărfuri; nu există o mișcare mulțumită pentru navele cu vele și oamenii de mare; militarii sunt în campanie în cartierele de iarnă, iar acasă, când pentru îngheț, când pentru nămol, exercițiile nu pot fi convenabile. Și astfel, cea mai mare parte a poporului trebuie să rămână în lenevie, care, înjurând și rupând postul, dă naștere unui lux nestăpânit.

1 În originalul c.





iar în post, combinat cu mâncarea proastă de anul trecut și aerul nesănătos, strică sănătatea și scurtează viața.

Mulți vor spune: „Da, oamenii trăiesc! tații și străbunicii noștri au trăit secole lungi!” Adevărat, și laponii trăiesc, mâncând aproape nimic în afară de pește, dar uite cât de mari sunt în trup și cât de înghesuiti și compară-i cu samoiezii care trăiesc în aceeași climă, mâncând de cele mai multe ori Primii sunt mici ca statura, nu aglomerati, astfel incat la 700 de verste in lungime si 300 de laponi in latime nu este decat putin ca chiar si in marile rechizitii de soldati de pe tot pamantul sa se angajeze doi soldati din numarul de suflete. din poporul nostru, atunci care dintre ei este foarte, este rar ca cineva să fie cel puțin apt ca soldat. Samoiezii, dimpotrivă, sunt considerabili ca statură, cu umerii largi și puternici și într-o astfel de mulțime încât, dacă intestine sunt frecvente. bătălii sângeroase între mulți dintre prinții lor nu s-au întâmplat, atunci partea nobilă a coastei de est-nord ar vedea că acele regiuni rusești sunt mai populate, unde efectivele de animale sunt mai abundente, apoi că în multe locuri unde efectivele sunt rare, iar în mâncătorii de carne, în cea mai mare parte, mănâncă pește sau ciorbă de varză goală cu pâine.Dacă Maslenița noastră ar fi pusă în luna mai, atunci Postul ar fi în plină primăvară și începutul verii, iar Sf. o săptămână în preajma Zilei lui Petru, apoi, pe lângă fructele noi ale pământului și peștele proaspăt și aerul favorabil, 1) mișcarea trupului la țărani prin munca arabilă, la negustori prin călătorii pe distanțe lungi pe

uscat și pe mare. , în armată - prin exerciții și campanii; 2-e) de dragul corectării unei astfel de lucrări necesare, ar fi mai puțină lenevie, o mamă a necumpătării, mai puțini oaspeți și sărbători, mai puțină beție, viață inegală și mese intermitente care sfâșie sănătatea omului și, mai mult, chiar dacă cineva s-a îmbătat , totuși, întorcându-mă acasă, nu aș îngheța pe drum, așa cum se întâmplă cu Shrovetide și nu aș cădea sub gheață, așa cum se întâmplă la St. săptămână.





Mă întorc către voi, mari dascăli și organizatori de posturi și sărbători, și cu toată cinstirea întreb pe sfinția voastră: ce părere aveți despre noi în acea vreme, când Sf. postare grozavă stabilită în acest moment? Mi se pare că tu, în sfințenia, blândețea, răbdarea și sinceritatea ta, vei da un răspuns plin de milă, și nu în felul în care a făcut-o protopopul Andreevski Yakov9, nu vei alege obscen în biserică sau altfel, ca el și marea. căpitanul Yankov în duminica strălucitoare la cruce pentru că nu a sărutat mâna a acționat, nu vă loviți în piept cu pumnul. Veți spune: „Cu posturi și sărbători, am trăit în Grecia și în țara făgăduinței. S-a stabilit apoi pentru a păstra Sfânta Fortecost când, cu strălucirea deplină a soarelui de primăvară, măruntaiele bogate pământești se deschid, crește verdețuri tinere pline de sucuri sănătoase și reînnoiește aerul cu parfumuri parfumate; fructele timpurii se coc, servind ca hrană, răcire și medicament; Cântarea noastră pentru lauda lui Dumnezeu a fost însoțită de murmurând pâraie, foșnind frunze și cântând păsări cu glas dulce. Și despre partea voastră de la miezul nopții, am susținut că nu numai că nu există și nu va exista o lege creștină, ci sub un singur locuitor verbal de dragul unei mari răceli. Nu te plânge de noi! Cum îți vom prescrie să mănânci curmale și smochine și să bei vin bun de struguri, după krasoul, 19 care nu ți se va naște? Aranjați, ca oameni rezonabili, în funcție de climatul dvs., folosiți un alt moment cel mai capabil pentru post, sau la un moment prost mâncați alimente moderat sănătoase. Ai un cler, egal cu noi în putere de la Hristos, care trebuie să împletească și să hotărască. Pentru o chestiune atât de importantă, un conciliu ecumenic poate fi alcătuit în Rusia: păstrarea vieții doar a unei mari mulțimi de oameni merită. Și, mai mult, învățând, insuflați în toată lumea ideea că este mai plăcut lui Dumnezeu când avem conștiința curată în inimă decât peștele scorbut în stomac, că posturile sunt stabilite nu pentru sinucidere cu alimente dăunătoare, ci pentru a ne abține de la exces. , că un înşelător, un tâlhar, un nedrept, un mită,





hoțul și alte imagini ale vecinului său nu vor găsi iertare, chiar dacă a mâncat așchii de lemn, cărămidă, lut, lut și cărbune în loc de mâncarea obișnuită din Postul Mare timp de șapte săptămâni și ar sta pe

cap în loc să se prosterne în cea mai mare parte a timpului. Pocăința curată este o viață bună, înclinându-L pe Dumnezeu în fața milei, a generozității și a iubirii noastre. Salvează] poruncile date de Hristos, de care atârnă toată legea și proorocii: „Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău din toată inima ta (adică nu cu măruntaiele) și pe aproapele tău ca pe tine însuți (adică cu conștiința ta, și nu cu limba).” Există obstacole teribile în corectarea acestei deficiențe, însă nu mai periculoase decât forțarea bărbii să fie bărbierită, purtarea hainelor germane, comunicarea cu necredincioșii, forțarea marinarilor să mănânce carne în posturile de vară, distrugerea boieri, patriarhia și arcași și în loc să înființeze Senatul de Guvernare, Sfântul Sinod, o nouă armată regulată, mută capitala într-un loc gol și noul an în altă lună! Poporul rus este flexibil!

9

În plus, mulți oameni cad și în diverse alte boli, pentru a căror vindecare există încă foarte puține instituții decente, așa cum am menționat mai sus, și numai bărbați și femei simple, analfabeți sunt tratați la întâmplare, combinând adesea metode naturale, cât înțeleg, cu ghicitori.și șoapte, și astfel nu numai că nu dau nicio putere medicamentelor lor, dar întăresc și superstiția la oameni, aduc frică bolnavilor cu privirea plictisitoare și sporesc boala, apropiindu-i. la moarte. Adevărat, sunt mulți dintre ei care știu cu adevărat să trateze anumite boli, și mai ales pe cele externe, precum călăreții și chiropracticienii, astfel încât uneori chiar și chirurgii învățați în unele cazuri sunt superiori, dar este mai bine să se stabilească știința medicală conform reguli. În plus, în toate orașele este necesar un număr suficient de medici, vindecători și farmacii.



mulțumit de medicamente, chiar dacă doar decent pentru clima noastră, care nu numai că nu este nici măcar o sută parte, dar armata rusă nu este foarte bine echipată cu medici, astfel încât medicii să nu aibă timp să bandajeze răniții, nu doar să examineze toată lumea, întreabă despre împrejurări, dă medicamente și liniștește pe cei suferinzi. Dintr-o asemenea lipsă de viziune mor mulți dintre cei care ar prinde viață. Nimic nu poate umple rapid această deficiență, cum să trimiți un număr suficient de studenți ruși la universități străine pentru a studia doctoratul și să dai universităților înființate și înființate în continuare în stat, printre alte privilegii, puterea de a produce doctori demni; al 2-lea. Cabinetul medical 10 11 confirmă ferm că atât în farmacii, cât și la medici ar trebui să existe un număr suficient de studenți ruși, pe care să-i predea arta la un moment dat și să-i reprezinte în Senat. Este păcat și enervant să auzi că studenții poporului rus, care sunt în farmacii de zece sau mai mulți ani, nu sunt capabili să compună aproape niciun medicament, dar pentru ce? Pentru că farmaciștii încă mai țin ucenicii germani, iar rușii, sub jug,12 cu sită și cărbune, trăiesc până la bătrânețe și mor ucenici, iar întreg statul nu poate fi umplut cu nemți. Mai mult, cunoașterea insuficientă

a limbii, diferența de credință, obiceiurile diferite și salariile costisitoare îi împiedică mult.

10

Decesele cauzate de boală sunt urmate de circumstanțe violente, naturale și accidentale ca cauze ale privării de viață umană, adică ciumă, incendii, îneci, înghețuri. În timp ce la granițele de sud ale statului local, mofturile împotriva oamenilor se întâmplă în cea mai mare parte, dar ar trebui folosite tot felul de căi împotriva acesteia. Acestea constau în distrugerea a ceea ce a început deja sau în aversiunea viitorului

actual. Primul necesită bine-cunoscut comun





înseamnă împotriva unei asemenea nenorociri, iar pentru aceasta, alegând cele mai bune dintre autori, alcătuiește o broșură pentru Facultatea de Medicină13 și tipărește-o și vinde-o prin stat. Pentru al doilea, este necesar să se colecteze semne din exemplele anterioare, dintre care principalul este o eclipsă de soare, care aproape întotdeauna provoacă moartea vitelor și apoi o ciumă asupra oamenilor. În epocile noastre iluminate, oamenii care circulă de la astronomi știu despre asta în mare lumină și pot lua măsuri de precauție, nu lăsând vitele să iasă din casă și nu dând iarba în ziua în care a fost tăiată: așa că în alte state se feresc de două sau trei. zile după, și ei înșiși fără fructe în acel moment, nu se îndepărtează și nu folosesc, spunând că roua otrăvitoare cad în timpul unei eclipse de soare. Motivul principal pentru care pare, după părerea mea, că în timpul unei eclipse soarele este acoperit de lună, același corp cu pământul nostru, forța electrică este suprimată brusc, pe care soarele o revarsă pe toate plantele toată ziua, așa cum poate fi văzut pe ierburile care dorm noaptea și, de asemenea, suferă într-o eclipsă de soare. Timpul va învăța cât de mult poate acționa forța electrică în raționamentul moftului. Eclipsele nu sunt cunoscute în întreg statul, iar pentru aceasta este necesar să se publice în prealabil și ceea ce trebuie ordonat prin decrete, urmând exemplul, așa cum se obișnuiește în alte state. Pentru a scăpa de moartea de foc, există o precauție de a stinge incendiile dese și mari, care vor apărea pe larg într-o scrisoare despre o mai bună economie a statului. Prima poate fi evitată cu ușurință interzicând ca de-a lungul râurilor mari în locuri joase, în special supuse apei de izvor, să nu existe locuințe. Acest lucru se face din lene totală, astfel încât apa și fânul și toate facilitățile de la apă sunt aproape, dar adesea în locuri înalte cei care trăiesc văd primăvara, fiind ei înșiși în siguranță, precum vitele și oamenii și casele întregi gheața inexpugnabilă poartă în deznădejde de orice mântuire. A doua scufundări nu poate fi evitată de nimic fără a diminua multe vizite.

și beția, pentru care oamenii îndrăznesc să traverseze râurile pe vreme furtunoasă, supraîncărcând corăbiile cu o mulțime, sau să traverseze gheața toamna și primăvara, când este foarte nesigur și periculos. În capitolul despre distrugerea leneviei, vor fi sugerate 15 metode, precum și pentru livrarea înghețului multora în timpul iernii.

unsprezece

Daune considerabile sunt cauzate oamenilor de crime, care se întâmplă în lupte și de la tâlhari. Între vecini au loc lupte dăunătoare, și mai ales între proprietarii de pământ, care nu pot fi stinși prin nimic de genul topografiei.18 Deși detectivii sunt trimiși la tâlhari, aproape că nu există nicio speranță de a alunga acest rău, sau chiar de a-l reduce semnificativ. Pentru aceasta sunt necesare metode fundamentale și cele mai puternice. Următorul mi se pare mai de încredere, mai gospodar, iar cel mai milostiv monarh este mai glorios și, în plus, mai amabil, pentru că își va face efectul cu mai puțină vărsare de sânge uman. Tâlharii nu pot rămâne fără adăpost în orașe și în apropierea satelor și nu își pot folosi răutatea pentru mult timp. Ei stau în apropierea satelor, dar în orașe de obicei vin să vândă bunurile jefuite. Deci, când aceste locuri sunt înguste și înghesuite pentru ei, nu pot fi ascunse mult timp; nu va fi necesar să trimiți comenzi departe și să dai bătălii sângeroase cu mulți, când poți avea ocazia să rezolvi unul câte unul și să-i prinzi des. Pacea mult așteptată și de lungă durată din interiorul patriei noastre o sută cincizeci de ani mai târziu, la un moment dat după devastarea polonezilor17 nu a fost necesar să ne apărăm de dușmani cu ziduri, a dat neglijenței noastre un motiv de a avea puțină grijă de garduri ale orașului și, prin urmare, cele mai multe orașe și orașe mici și multe orașe de provincie și provincie nu numai că au ziduri de piatră, sau deși metereze și șanțuri de încredere, dar nici nu au grădini din față sau tyns din lemn.





ceea ce văd, nu fără regret, din răspunsurile trimise la întrebările geografice Academiei de Științe din toate orașele prin decret al Senatului de Guvernare, după părerea mea.tâlharii le folosesc pentru adăpostul lor și pot fi închise și de la pedeapsă vrednică în oraș sau chiar mai bine decât la țară, pentru că orașul este mai mare și din toate părțile porțile către el în fiecare loc zi și noapte sunt deschise în permanență hoților și oamenilor buni. Când ar fi milos să porunci tuturor orașelor rusești, în care gardul s-a prăbușit sau nu a existat, să se întărească, deși nu cu ziduri de piatră, ci doar cu un meter și un șanț și o grădină înaltă din față și să nu lase în multe locuri porți cu încuietori puternice și cu gărzi burgheze de încredere acolo unde nu sunt garnizoane, astfel încât rândurile și prăvăliile erau în interiorul gardului, atunci le-ar fi foarte greu hoților să aducă în oraș lucruri jefuite spre vânzare și le-ar fi incomparabil mai

ușor. folosiți totul pentru inspecție preventivă decât într-un loc deschis pe toate părțile; iar la poartă este mai probabil să fie observat un tâlhar, care, fără a vinde lucrurile jefuite, nu va primi interes propriu. În plus, în fiecare oraș împrejmuit, să desemnați cazare permanentă pentru noapte pentru trecători și călători cu permisiunea scrisă și cu semn și să dispună ca în fiecare zi proprietarul să anunțe în primărie cine a fost la cazarea lui pentru noapte și cum. multă vreme, iar ceilalți filisteni să preia în casa vizitatorilor și a trecătorilor nu aveau voință, de teamă de pedeapsă, în afară de rudele lor, care erau celebre în oraș. Pentru a publica în toate volosturile, cimitirele și satele că, dacă un țăran sau doi sau mai mulți prinde un tâlhar, să-l aducă într-un oraș sau alt loc sigur și să dovedească acest lucru cu martori de încredere și nu va exista nicio dispută în acest sens, atunci dă șoferilor 10 ruble pentru fiecare cap. din colecția de stat mic-burgheză,



iar pentru principalii conducători ticăloși, pentru ataman, esaul, precum și pentru prinderea și certarea celui care ține adăposturile hoților, câte 30 de ruble. Deși acest lucru pare să fie suficient, acolo unde orașele nu sunt foarte departe, totuși, există multe locuri în Rusia care sunt surde, pe 500 de mile sau mai multe fără orașe, adăposturi directe pentru tâlhari și tot felul de persoane fugare și fără pașaport; Un exemplu este spațiul împădurit de lângă râul Vetluga, care, întinzându-se pe 700 de mile de la vârf până la vărsare, nu are un singur oraș cu el. Acolo, dinspre Volga, se ascund iarna un număr mare de șlepuri, dintre care o mare parte sunt tâlhari. Țăranii îi țin toată iarna pentru o jumătate de persoană, iar dacă lucrează, îl hrănesc fără plată, fără să-i ceară pașaport. În astfel de locuri ar trebui să se întemeieze și să se înființeze orașe, dând drepturi civile satelor nobiliare să înființeze primării și voievodate și ferindu-le de tâlhari cu fortificații și precauții sigure, așa cum se arată mai sus. Acest lucru va servi nu numai pentru securitatea generală și conservarea poporului rus, ci și pentru gloria deosebită a celui mai milostiv autocrat al nostru, ca restaurator al vechiului și co-constructor al multor orașe noi rusești.

12

Nu mai vorbim despre pierderea poporului rus

nyami, nenorociri și crime, ar trebui să menționeze cei vii

mortul. Oamenii părăsesc zonele de frontieră pentru state străine.

cadouri, și mai ales Poloniei, și astfel pierde subiecte

coroana rusă. Este adevărat că punând măsuri de precauție la granița cu Lituania, însă, este imposibil să închizi complet doar o mare fântână cu forța: este mai bine să acționezi cu blândețe. Scăpările sunt mai

mult de la poverile proprietarilor la țărani și de la trusele soldaților.







statul. Pentru o despărțire, mulți ruși merg la Vetka: fugarii care sunt acolo nu pot fi returnați în cazul militar actual?

13

Locul fugarilor din străinătate poate fi umplut convenabil cu primirea străinilor, dacă se folosesc măsuri decente în acest sens. Actualul timp de război nefericit din Europa îi forțează nu numai pe oameni singuri, ci și pe familii întregi distruse să-și părăsească patria și să caute locuri îndepărtate de violența militară. Vasta posesiune a marelui nostru monarh este capabilă să găzduiască popoare întregi în măruntaiele sale sigure și să satisfacă tot felul de nevoi, care așteaptă singura muncă posibilă de la oameni pentru munca lor utilă. Nu-mi pot imagina condițiile prin care străinii pot fi atrași să se stabilească în Rusia, neștiind circumstanțele destul de aliate și ostile dintre beligeranți și părțile pașnice.

Aș dori să alcătuiesc o relatare aproximativă, indiferent câte dintre aceste 13 moduri (și sunt mai multe) au urmărit conservarea și creșterea subiecților Majestății Sale Imperiale. Cu toate acestea, sunt necesare multe împrejurări și nu puțin timp pentru știri; pentru asta, cu o singură presupunere, pot ajunge la câteva că în fiecare an creșterea poporului rus poate crește mai mult decât înainte, până la jumătate de milion de suflete, și din revizuire în revizuire în 20 de ani - până la 10 milioane. În plus, sper că aceste metode nu vor împovăra în niciun fel oamenii, ci vor servi la siguranța și liniștea oamenilor.

În încheiere, sper că excelenței voastre îi va plăcea ceva de la binevoitorul meu





societății părerilor și vă cer sănătatea neîntreruptă și toată plăcerea ziditorului și stăpânitorul atotputernic al tuturor popoarelor și limbilor, care v-a produs astăzi și v-a turnat sângele fiului patriei pentru a lucra fapte folositoare, si cu atat mai mult la patronajul stiintelor si artelor, carora eu, la fel de zelos fata de tine din toata sinceritatea, raman cu inalta evlavie cuvenita.

1 noiembrie

14

NOTE

[DESPRE DATORIILE CLERULUI]





1. Sfântul Sinod și tot clerul sunt nu numai o poziție de a se ruga lui Dumnezeu pentru cine ar trebui, ci și de a învăța frica de Dumnezeu și morala cinstită prin cuvânt și exemplu, și mai ales pe tineri.

2. Cuvântului îi aparține cunoașterea adevăratei elocvențe, care constă în învățătură solidă, și nu în razdo-baruri goale.

3. Exemplele includ viața cinstită a tuturor slujitorilor altarului și cuvântul Domnului.

4. Dacă clerul își îndeplinește în mod corespunzător îndatoririle, atunci bunăstarea societății va crește incomparabil și, mai mult, aspirațiile se vor ridica, pentru că atunci când bunele moravuri în oameni vor crește prin predare și insuflarea fricii, vor fi mai puține crime, mai puține. petiții, mai puține calomnii, mai puține dificultăți în instanțe și mai puține legi. Este bine să dai legi dacă există cineva care să le execute. Uită-te la Rusia, uită-te la statele bine organizate. Să fie Germania un exemplu.

5. Păstorii locali nu merg nicăieri la cine,® la botezuri, patrii, nunți și înmormântări, nu numai în orașe, ci și în sate, îi venerează ca o rușine, și dacă măcar câțiva oameni văd că este bând, îl vor lipsi imediat de locul lui. Și avem

a Tasat deasupra.

6 Uită-te de două ori în original.

în Tasat după ziua numelui.

d Corectat de la cine.

la fiecare sărbătoare din orașe și sate preoții sunt primii bețivi. Și nemulțumiți cu asta, de la prânz merg la taverne, iar uneori se bat până la vărsare de sânge.

6. Păstorii din școlile teologice ale copiilor lor îi instruiesc pe copiii care sunt alfabetizați, instruind legea lui Dumnezeu cu toată severitatea și sârguința. Iar la confirmarea dinaintea primei împărtășiri se întreabă de învățătura creștină mai întâi la școală, apoi la biserică în fața întregului popor, iar dacă cineva este defect, nu are voie să se împărtășească, de care copiii se tem atât de mult. că ei folosesc orice ocazie pentru a cunoaște și, dacă este posibil, pentru a împlini Legea lui Dumnezeu. Toate acestea se mențin continuu, nu doar în orașe, ci și în sate, unde sunt sate. Și în multe locuri din țara noastră preoții înșiși știu un pic de alfabetizare, cât de mult poate face acolo un muncitor țăran sau un pastor. Fiecare are catehism, o carte de rugăciuni, o Biblie.

7. Mai sunt multe de menționat. Totuși, principalul este că oriunde există o biserică, preoții și grefierii ar trebui să predea alfabetizarea pentru plata totală a întregii parohii și să nu permită băieților care nu sunt încă apți pentru nicio muncă să alerge pe străzi. Mi se pare că de la cinci la zece, iar unii chiar până la doisprezece ani pot învăța să citească și să scrie într-o oarecare măsură și legea.

Nu fi supărat, dragă domnule, că eu, nevrând să pierd timpul, am îndrăznit să trimit o idee neagră.

și ar fi tăiat





OPINIE PRIVIND ÎNFIINȚAREA CONSILIULUI DE STAT AL CONSTRUCȚII DE CASE ZEMSKOYA

a Corectat din rural.



Biblioteca „Runivers”

Bord.

Președinte Vicepreședinte Fizician Chimist Botanist6

Forshmeister1 Grădinar Chiriaș Nobili

foarte cunoștințe în științele naturii

Fizician

Consilieri} Chimist

istorie naturală și medicină

Acceco p

} corespondenți

secretar.®

2 functionari.

Comisar.

funcţionarii.

Paznicii.

traducători. Tipografie.

Ì pentru afaceri curente

Două secretare

J pentru publicații.

Procuror.

■a Oameni de știință tăiați c.

b Chimist tăiat mai jos (reintrodus mai sus) mecanic zoolog. c Corespondența tăiată cu oamenii de știință.

Biblioteca „Runivers”

412

Proceduri pe probleme socio-economice

1. În loc de mulți membri, relații cu oamenii de știință și alte corpuri.

2. Deși publică mult în pământul german și în alte locuri, dar folosesc puțin, deși sunt multe alfabetizate, dar aici există o singură compoziție. Acolo unde sunt puțini oameni alfabetizați, se va folosi foarte puțin.

3. Supraveghetori. Nu-i ține sub guvernanți, ci da-le instrucțiuni tipărite.

4. Nimic nu va fi bun de conectat cu Academia.2

5. Să repet că există toți oamenii de știință.

7. „Membri în tot statul.

8. Funcția membrilor este de a citi cărți străine și de a păstra corespondența.

9. Citiți eseuri și raționați.

10. Raportați* 6 noi aventuri la bord.

11. Cum să publici cărți pentru noul an.

12. Biblioteca.

13. Sarcini cu premii.

14. Relațiile cu Academia și Facultatea de Medicină și adunările generale.

15. Întâlniri în toate zilele. Și pentru ca asta să nu se facă de parcă ar fi o treabă secundară, sora mea.

16. Știri și declarații despre vreme și despre culturi și deficite, despre secete. Vezi situaţiile economice.3

17. Aici, în vecinătatea satului și a țăranilor, unde ar fi diferite locuri, muntos și uscat, mlăștinos și lut și luncă.

18. Permiterea tuturor tipurilor de oameni să se prezinte despre economii.

19. Uită-te la interior1, excese în stat. Uite.

Ά Nr. 6 este omis din original.

6 Urgență marcată].

în Urâţenie tăiată.

d Corectat din abundența interioară.



20. Despre păduri.

21. Membri absenți sau onorifici ai să fie în toate provinciile, două și trei, de la nobili, de la conducătorii de stat și de satele palate; * cu privire la starea lucrurilor și numiți-le.

22. Despre drumuri si canale.

23. Artizanat satesc.

24. Despre produse.4

25. În sat, ispravnicul peste țărani.

26. Membrii colegiului, deși pot compune piese de teatru, poziția lor principală este să înțeleagă și să raționeze compozițiile trimise, iar atunci nu sunt necesare toate profesiile.

27. Să cunoască limba rusă.

28. Puncte fundamentale.5

29. Comparație cu alte consilii și că consiliul de construcție de locuințe rurale este mai necesar decât toate.

30. Birouri pe provincii.

31. Venituri la trezorerie. *6

și poate tăiată.

6 Tasat să stea.









16

## SCURTA DESCRIERE

## A DIFERITELOR CĂLĂTORII ÎN MAREA DE NORD ȘI O INDICAȚIE A O POSIBILĂ TRUCERE DE PE OCEANUL SIBERIAN PENTRU INDIA DE EST

27 Lomonosov, vol. VI





E. i. secolului, Prea Seninul Suveran Țesarevici, Marele Duce Pavel Petrovici, Duce de Schleswig-Holstein, Stormarn, Dietmarsen, Contele de Oldenburg și Delmenhorst, moștenitorul flotei norvegiene, rusești, Amiral General, Prea grațiosul Suveran

Prea Seninătul Suveran Țesarevici, Mare Duce, Prea Milostiv Suveran!

Străbunicul Alteței Voastre Imperiale, printre celelalte fapte și fapte primare ale sale, a fost primul care a considerat construirea flotelor rusești un exercițiu. Mâna sa neobosit a adus nave militare în Marea Albă, Azov, Varangia și Caspică și a arătat puterea navală rusă tuturor puterilor vecine în scurt timp cu victorii răsunătoare.

Predestinația Sa binecuvântată așteaptă de la Alteța Voastră Imperială o continuare și o creștere cu succes, despre care nu avem nicio îndoială când vedem cu bucurie că părintele înțelept al Alteței Voastre

Imperiale, cel mai milostiv autocrat al nostru, acordă o atenție excelentă stării puterii sale maritime și de dragul tau.infiintandu-se in aceasta importanta institutie de stat din cei mai fragezi ani, principalul guvern s-a demnit sa o incredinteze, pentru ca sub patronajul ei flota-27 *





cunoașterea treburilor și dorința pentru ele crescută și întărită odată cu anii tăi.

Puterea și vastitatea mărilor, care înconjoară Imperiul Rus, necesită o astfel de diligență și cunoștințe. Apropo, Oceanul de Nord este un câmp vast în care, sub stăpânirea Alteței Voastre Imperiale, gloria Rusiei poate fi agravată, combinată cu beneficii de neegalat, prin inventarea navigației est-nord către India și America. Dificultățile și pericolele prezentate în aceasta vor fi diminuate de o întreprindere respectabilă, dar ele vor fi de două ori mai rare sau vor dispărea complet din cauza fericirii înălțimii voastre imperiale și a grabei divine în toate faptele bine-intenționate ale înțeleptei Ecaterine.

Aceasta este lucrarea mea fezabilă, care a avut loc din zel în folosul patriei și dedicată Alteței Voastre Imperiale, dacă i se acordă oarecare respect din partea dumneavoastră, va fi cea mai mare plăcere a mea în viață.

Alteța Voastră Imperială, cel mai ascultător și mai sârguincios slujitor, Mihailo Lomonosov.

20 septembrie zile

1763



## CUVÂNT ÎNAINTE

Prosperitatea, gloria și starea de înflorire a statelor provin din trei surse. Prima este din pacea interioară, securitatea și plăcerea supușilor, a doua este din acțiunile victorioase împotriva inamicului, cu încheierea unei păci profitabile și glorioase, a treia este din comunicarea reciprocă a exceselor interne cu popoarele îndepărtate prin intermediul clasa comerciantului. Imperiul Rus îi egalează și îi depășește pe mulți cu cele mai bune statistici europene în abundență internă și victorii răsunătoare. Deși comercianții externi din est și vest au crescut semnificativ în secolul actual, totuși, judecând de unele puteri europene comunicarea extinsă și puternică a diferitelor licitații cu toate părțile lumii și micimea acestora împotriva stăpânirii ruse, nu putem nega că suntem foarte departe de ei. Dar în aceasta Rusia trebuie scuzată până în prezent, pentru că puterile vest-europene, după poziția granițelor lor, pretutindeni au o cale deschisă de-a lungul mărilor mari și pentru aceasta din cele mai vechi timpuri

au fost obișnuite cu navigația și structura navelor, la un traseu maritim pe distanțe lungi convenabil, arta pe termen lung au învățat. Rusia, întinzându-se peste marea întindere a pământului-mamă și doar aproape un dig în apropierea orașului Arhangelsk, și având una dintre vremurile recente, mai ales prin navigație interioară de-a lungul marilor râuri, și-a transformat bogăția internă între propriii săi membri.





noi, dar acum, după deschiderea de mâna lui Petru în multe mări de porturi, după introducerea cunoștințelor în navigație și construcții navale, fostele inconveniente au dispărut, iar cursul navelor militare și comerciale rusești este în creștere notabil, ceea ce în timpurile moderne. nu poate fi comparat doar cu alte puteri maritime, ci poate chiar depăși, dacă toate acestea sunt folosite în folosul pe care providența Atotputernică l-a dat patriei noastre spațioase. Nu menționez în toate că mulțumirea necesară construcției navelor, deoarece excesul acestora, extinzându-se către state externe și furnizând alte puteri, dezvăluie în mod clar bogăția rusească în întreaga lume, care se va stabili atât în comerțul european. cheiuri, iar în Japonia, în China, pentru a ajunge în India și țărmurile vestice ale Americii, decât negustorii noștri nu numai că dobândesc noi avantaje, bogăție mare și faimă zgomotoasă, dar pot, de asemenea, să aducă teamă tuturor invidioșii de bunăstarea lor. Exemplele externe ale acestui lucru, care apar doar în fața ochilor lumii întregi, conduc pe toată lumea la admirație. Micile stăpâniri, care nu pot fi comparate cu puterea rusă și bogăția internă, și-au răspândit forțele de pe țărmurile Europei și au înconjurat cu ele toate celelalte părți ale lumii. Rusia, nu mai puțin cu fericire, ca și cu forță și râvnă generală, și-a extins puterea până la țărmurile Oceanului de Est și în spațiul său a descoperit ținuturi necunoscute, dar dincolo de distanța nemărginită pentru căi lungi și dificile, puterea ei. în răsărit se înmulțește foarte încăpățânat și cu greu sensibil, așa că în aproape nu mai există succese în explorarea și stăpânirea acestor ținuturi și în întreprinderea comunicării comerciale cu popoarele răsăritene. Toate aceste dificultăți pot fi oprite de trecerea nordică a mării, despre care există posibilități în acest raționament al meu, dovezi mulțumite. Este adevărat că prezentarea numeroaselor dificultăți la care poate fi supus acest angajament poate ridica îndoieli, dar acestea





Sper că vor dispărea când vom pune în comparație cu ei în cazuri similare ostenelile, obstacolele și succesele popoarelor occidentale, și mai ales portughezei și spaniole. Portughezii de pe țărmurile lor aveau un curs spre Indiile de Est până la Malabar șaptesprezece mii de mile; în țara noastră, de la Insula Kildin (dacă de acolo urmează

întreprinderea principală) până la nasul Chukotka, la care Bering ajungea din Kamchatka pe larg, nu mai mult de cinci mii de mile. Este adevărat că aici gheața și frigul amenință cu greu, însă, punându-le în comparație cu o excursie în Indiile de Est în apropierea Africii, putem vedea mult mai ușor și împotriva unei răceli vom găsi multe și mari inconveniente: 1) pe astfel de o călătorie lungă sub diferite clime pe diferite mări ale cărei portughezi nu și-au imaginat pericolele! Numai această frică din aventurile necunoscute le-ar putea, se pare, să le distrugă speranța; 2) trecerea de ecuator la primele campanii, din moment ce teribilul s-a simțit inconfortabil! Tăcerea de lungă durată cu căldură insuportabilă nu numai că a dus la slăbiciune și neplăceri în ceea ce privește travaliul, ci prin îndoirea rezervelor de apă și hrană și prin nașterea viermilor în ele, foamete și sete, în plus, ciumă și rabie la oameni produse; 3) deodată pe cei slăbiți s-au repezit vârtejuri aprige nemaiauzite în mările noastre și nori groși de lovituri, din care corăbiile s-au scufundat fără să vrea în marele abis; 4) deplasându-se în jumătatea sudică dincolo de ecuator, nu mai aveau pentru conducere Steaua polară nordică, iar în alte privințe, în semicercul sudic, rar și nedeterminat de diligența astronomică, stelele au servit puțin în navigație; 5) pe maluri, pe care i-au acostat pentru odihna si pentru a gasi apa dulce si hrana, au fost tulburati si jigniti de popoarele barbare volubile; 6) la o distanţă atât de mare şi-au blocat drumul către mare şi spre aşezarea întreprinderii au ridicat din Marea Roşie puternice flote turceşti şi arabe, care, temându-se de nebunia printre negustori, s-au opus succeselor europenilor; 7) proster





Deplasându-se de la țărmuri la o distanță îngrozitoare, de-a lungul adâncimii nemăsurate și văzând iarbă plutitoare și viermi, corăbii care roade, în plus, fenomene de foc neobișnuite și teribile în aer, oamenii superstițioși și ignoranți s-au apropiat mereu de disperare și vărsare de sânge intestin și s-au pregătit să ridice mâinile împotriva lor. superiori. Marea înviere a fost indignarea la plecare 8) și murmurul primejdios al întregului popor, că pentru moartea vădită a capului creștinilor, aceleași neamuri și socri, dorința oarbă de avere sau de constrângere se dau în ordine. să găsească pământ nisipos, uscat și sterp în căldura soarelui sau, după ce a ajuns la sfârșitul lumii, să se cufunde în abisurile infernale ale lumii interlope. Toate aceste împrejurări și aventuri în navigație dificilă și periculoasă, întreprinse de glorioși eroi marini, ar trebui să ne servească drept exemplu și încurajare. Toate primejdiile și temerile nu au întors cu moartea nici aceste inimi curajoase, nici suveranii înșiși, prin epuizarea unei mari dependențe; nu au cruțat flotele, oamenii numeroși, vistieria nenumăratelor și nobiliare familii pentru a câștiga folos și glorie pentru patria din necunoscutul și jumătatea statelor îndepărtate ale lumii. Rusia, având Oceanul de Nord întins pe țărm, se supune și în cea mai mare parte explorat și descris, numai în spatele gheții și al frigului nu își continuă întreprinderile importante și glorioase pentru a ajunge la acele țărmuri estice, unde nu este doar sigură . de la dușmani, dar și el își va găsi așezările și flota. Nu într-un spațiu

mare în diferite climate, care diferă cu șaptezeci de grade, rușii trebuie să întreprindă o rută maritimă pe termen lung, ci între latitudinile 80 și 65 ale latitudinii nordice. Nu este teamă nici de vârtejele abrupte, care fură marea, nici de loviturile norilor care smulg corăbiile din apă, care nu se văd nicăieri în mările nordice. Tăcerea pe termen lung cu căldură mare nu este periculoasă, din care membrii umani ar ajunge la o slăbiciune incomod pentru a efectua munca, nici a îndoi apa și a mânca

Biblioteca „Runivers”

Vest.

TuD?>0Hpi10H

al.

Mare

MorX

ulceu. i.

er re pi'

TAANTICES

koh

• enll i

ISLAN,

'-'-yts.

!<ED"N

irlandez

igenL,

cfM!J(llCìLt

P.M

„RIC0.

OΛO

'•(Sherpa la Wallu

TIKHONA

Harta polară atașată manuscrisului „Scurtă descriere a diferitelor călătorii în mările nordice și indicarea unei posibile treceri de către Oceanul Siberian către India de Est*1.

proviziile naturale și nașterea viermilor în ei, scăderea ciumei și rabie la oameni. Toate acestea vor fi înlăturate de frigul, de care ne temem atât de mult. Chiar acest lucru, mai groaznic decât un obstacol dăunător, care nu este atât de dăunător pentru rușii noștri din nord, se va transforma în ajutor.

Aceste avantaje par să fie suficiente pentru a încuraja noi întreprinderi în căutarea unei treceri nordice pe lângă Oceanul Siberian, dar mai ales, văzând exemplul Marii Britanii, care își extinde atenția principală asupra pasajului vest-nord de către Golful Hudson, se pare că imposibil sa nu ai o gelozie nobila si laudabila in asta, pentru a nu te lasa avertizat de la altii prin succesele doar unei fapte mari si glorioase.



## Capitolul întâi

## Ó DIFERITE NAVIGAȚII, O ÎNTREPRINDERE PENTRU CĂUTAREA PASULUI ÎN INDIA DE EST DE MĂRILE DE NORD DE VEST

§ 1

După inventarea rutei sudice de lângă Capul Bunei Speranțe către Indiile de Est, condusă de amiralul portughez Gama, diferite puteri maritime au încercat să găsească o trecere spre nord în aceleași direcții pentru a evita navigația care se afla doar departe peste mări diferite. și pentru a evita diversele contrarii și pericole care apar în ea. Speranța și îndoiala reprezentau două pasaje: una în apropierea Americii de Nord la vest, cealaltă în apropierea coastelor nordice ale Asiei la est la est de Oceanul Siberian. În ambele direcții, multe acțiuni au fost realizate cu diferite grade de succes, ceea ce este sugerat pe scurt în acest capitol.1

§ 2

Primele încercări de asasinat au fost făcute de Anglia sub regele Henryk al șaptelea. Ivan Cabot a plecat de la Bristol pe o corabie regală cu niște negustori spre vest în primăvara anului 1497 și pe 24 iunie a văzut țărmurile și insulele la Ce-

şi 5 coasta originară şi.

America fidelă, numită acum Novaia Zemlya, numind-o Prima Vista. Întorcându-mă la amiază spre Capul Florida, cu asta m-am întors acasă, fără să plec nicăieri pe mal. Fiul său, Sebastian Cabot, prin întreprinderi nereușite, a distrus aproape complet această intenție a englezilor și a fost lăsată până în 1576.

§ 3

Martin Frobisher, după ce a început să caute pasajul de nord-vest de-a lungul ei pe două corăbii și cu o a treia lovitură, a pornit pe mare pentru a obține ceea ce voia sau nu pentru a se întoarce în patria sa, dar apoi a mers de trei ori, pentru că aceasta prima dată când a ajuns doar până la coasta de est a Groenlandei, a observat o strâmtoare îngustă la vest, pe care a numit-o în numele său. Am văzut coaste și insule acoperite cu gheață pe alocuri și gheață plutind pe mare. Pe țărmuri, sunt colibe ale locuitorilor locului, o plimbare cu barca dintre ei.Și încercând să-i mângâie cu bunătăți și cadouri, nu a reușit să facă nimic, ci a pierdut cinci englezi, care, dincolo de ordin, au îndrăznit să plece. pe mal, luat de la oamenii sălbatici în întregime; apoi a trecut pe lângă coasta de vest a Islandei până în Anglia, unde a ajuns la începutul lunii octombrie. La întoarcere, nu a putut să arate nimic mai mult decât un groenlandez care fusese luat și o piatră neagră luată de un marinar de pe țărm; acesta s-a înroșit în foc și a dat prin unele încercări speranța de a conține aur în sine. Multe teme au fost atrase de premisa secundară. O companie s-a adunat cu privilegii exclusive, iar Regina Elisabeta însăși a luat parte la ea. Frobisher trimis la Maya la 31 1577; i-a căutat în zadar pe cei cinci oameni care se pierduseră în călătoria anterioară și a fost mulțumit doar de asta, că a încărcat pe corăbii 1.500 de kilograme de minereu de aur imaginar și i-a luat pe cei doi locuitori ai locului care fuseseră prinși. În ciuda faptului că

• Deci în original





inul a fost Frobisher pentru a treia oară cu o flotă întreagă, i s-a acordat un lanț de aur, iar pe o navă a fost pusă o casă întreagă pliabilă cu alte nevoi pentru înființarea unei cabane de iarnă. Dar nici aici nu a avut noroc: această navă a fost pierdută dintr-o furtună puternică, iar altele au fost foarte avariate. Așa că, nefiind găsit locurile de odinioară de dragul unor mari opoziții și dificultăți, s-au întors fără nimic. Frobisher, în 1588, și-a arătat curajul într-o luptă navală glorioasă cu spaniolii, comandând o navă numită Triumful și a primit cavalerie. Șase ani mai târziu, în timpul cuceririi Brestului, a fost rănit și a murit.

§ 4

În 1585, Davis, un om foarte priceput și priceput în navigație, a fost trimis dintr-o anumită comunitate de negustori bogați Agliani pe două corăbii pentru a căuta o rută maritimă prin mările de vest-nord până în

India. Intrând pe drum pe 7 iunie, pe 20 a aceleiaşi luni, a văzut pământ lângă intrarea în strâmtoare, numit după el, şi i-a numit Putirea; Pe 29 au fost deschise și alte terenuri cu lățimea de până la 65 de grade, unde a găsit oameni foarte politicoși. La 16 august a atins 67 de grade, a intrat în larg și a dat numele de Milostivire Divină capacului sudic al pământului; apoi a intrat într-un golf echitabil, prin care a navigat spre nord până la 60 de mile marine, de unde s-a întors spre Anglia și a ajuns cu bine pe 30 septembrie. Cu această călătorie, Davis a descoperit coasta de vest a Groenlandei la 64 de grade și 15 minute, iar marginea de est a Americii de Nord la 66 de grade și 40 de minute lățime.

§ 5

Această campanie de succes a dat naștere la plecarea unei alte, în care Davis a descoperit din ce în ce mai temeinic partea stângă a strâmtorii sale și multe golfuri și pasaje până la 66.





grade 33 minute, de unde s-a întors acasă. Maya în ziua de 19 a anului 1587 a plecat pentru a treia oară din aceeași comunitate cu trei corăbii și a ajuns doar până la 63 de grade lățime, dar mai spre vest. Cu aceste trei campanii, deși a dat multe speranțe inventării pasajului dorit și a înaintat companiei un proiect ca de acum înainte astfel de colete să poată fi trimise pe veniturile din comerțul cu pește și animale în locurile pe care le găsise, totuși, nici măcar astfel de descoperiri nu au dus la o întreprindere timp de aproximativ 16 ani.

§ 6

La încurajarea și sfatul lui Lancaster, gloriosul navigator al Mărilor Sudului Indiei de Est, englezii au întreprins din nou o căutare spre nord-vest, în urma campaniilor anterioare; Așadar, în 1602, mayașii l-au trimis pe căpitanul George Weymut pe trei nave timp de 2 zile. Pe 28 iunie, el a descoperit și recunoscut Capul Warwick la 63 de grade și 30 de minute lățime și a argumentat pe baze solide că acest loc este o insulă și că golful, numit Lumli, și altul, care este la sud, se îndreaptă spre vest, în mare; și din moment ce curentul mării se extinde spre vest de către ele, el a concluzionat cu adevărat că trebuie să fie un pasaj și a raționat că această parte a Americii era toată traversată de pasaje maritime. Deci, în ciuda murmurului și indignării poporului său, a ajuns la 69 de grade și de acolo s-a întors în Anglia de dragul timpului târziu și a observat puțin obstacol din gheață și a gândit că este mai convenabil să găsească o trecere în aceste locuri. decât de strâmtoarea Davis.

§ 7

Întărește-ți speranța cu această campanie, Anglia se aștepta la un om mai capabil decât alții, așa cum l-a găsit în gloriosul Goodson, despre

care alți foști navigatori mărturisesc despre el că în călătoriile pe mare nu există





nu era nimeni mai priceput: în toate cazurile, curajul era o muncă neclintită, neobosită. După ce au unit o companie de negustori nobili pentru a căuta trecerea dorită spre est, vest sau drept nord, au ales această persoană vrednică. Goodson a pornit pe primul Maya, 1607, iar pe 13 iunie a văzut coasta de est a Groenlandei; 21 a văzut la gradul 73 un alt loc de pe același pământ, unde era vreme bună și blândă, deși înainte la gradul 63 a simțit un frig considerabil. Marea era calmă și fără gheață și o cantitate notabilă de pădure plutea pe ea. În același timp, a observat că marea albăstruie era înghețată, verzuie lipsită de gheață. Pe coasta de nord a Svalbardului sau pe coasta de sud a Groenlandei, am găsit pâraie de apă caldă proaspătă, urme de animale și multe păsări; de acolo spre nord a ajuns la 82 de grade, gheata nu i-a permis sa mearga mai departe; de unde s-a întors spre nord-vest pentru a trece în strâmtoarea Davis, dar din cauza neplăcerilor de navigație s-a întors în Anglia.

§ 8

În vara următoare, Goodson a fost trimis să exploreze pasajul din est pe 21 aprilie și și-a îndreptat calea între Novaia Zemlya și Spitsberg. Totuși, găsind pe marea gheață, s-a întors înapoi pentru a încerca să treacă spre vest prin strâmtoarea numită Lumley, dar considerând că vara se întârzia, s-a întors în Anglia. După aceea, din motive necunoscute, părăsind patria, a intrat în serviciul olandez și la 6 aprilie 1609, a plecat pe mare de la Texel. După ce a trecut de nordul Capului Norvegian, a pornit direct spre Novaia Zemlya, dar marile gheață, cu care era acoperită marea, au luat orice speranță; și mai ales cu el foștii marinari olandezi și englezi erau obișnuiți să meargă în Indiile de Est și din acest motiv s-au plictisit foarte tare de frigul mare și insuportabil pentru ei înșiși; mai mult, între ei erau certuri ca între străini. Deci, am fost nevoit să-mi schimb întreprinderea, conform căreia, din sfatul general





s-a întors spre vest spre America și, plimbându-se în diferite locuri din apropierea coastei între 37 și 44 de grade, cu nici o mică nemulțumire și murmur al subalternilor, s-a întors în Anglia inutil.

§ 9

Pentru a patra oară, la 17 aprilie 1610, Goodson și-a întreprins călătoria de la Tamisa spre nord și a ajuns pe coasta de vest a

Islandei, unde oamenii au comis o conspirație rebelă împotriva lui, care l-a costat multă muncă pentru a o distruge. De acolo, pornind spre apus, a trecut pe lângă țărmurile găsite de Davis și a intrat în strâmtoarea numelui său; apoi a intrat în golful mare, numit după el, la 62 de grade. Și de îndată ce a ajuns pe coasta de vest, a căutat cu sârguință până în septembrie și a căutat un loc capabil în care să trăiască iarna. Navigatorul său, Robert Eivet, a încercat constant să inducă capetele neliniștite împotriva superiorului său; căci acest Goodson l-a demis din postul său, cu atât mai mult îi irita. Este destul de surprinzător ce credeau Goodson și oamenii lui că se hrănesc singuri în timpul iernii, când provizia, dată pentru șase luni, se terminase deja și la ora stabilită; totuși, iarna era saturată de păsări. În primăvară, negăsind locuitori de la care să primească ajutor în rezervă, a împărțit ultimii câțiva biscuiți în mod egal între toți și el, cu lacrimi și îndemn s-a întors în Anglia. Pomenitul navigator și un anume Heinrich Green, pe care Goodson l-a salvat de la execuție în Anglia, împreună cu alți rebeli, l-au prins pe el și pe fiul său, încă foarte fraged, precum și pe matematicianul Zhemes Wadguz, tâmplar de corabie și alte cinci persoane, au pus el fără mâncare și un pistol într-o barcă și coborât pe mare. În aceste locuri grele, Dumnezeu a răzbunat răutatea: Green și doi tovarăși au fost uciși de oameni sălbatici, Eivet a murit pe corabie cu o boală dureroasă; restul, după ce au îndurat nevoi amare, s-au întors acasă și toți ar fi suferit o execuție vrednică, dacă mâna lor puternică nu ar fi mijlocit pentru nevoia pe care o tânjeau în viitor.





§ Yu

Avvikum Prinet, care a fost funcționar sub conducerea lui Goodson și participant la o conspirație și nenorocire împotriva lui, le-a spus directorilor companiei circumstanțele călătoriei lui Goodson și mai ales că apa care sosește vine direct din vest, se presupune că se întinde din Marea Pacificului. însuși, i-a determinat să trimită un nou pachet pentru aceeași cercetare. Pentru aceasta a fost ales Thomas Button, un ofițer de rasă nobilă și de artă deosebită. Pe două corăbii a mers de la Tamisa la mare la începutul Mayei anului 1612, a intrat în strâmtoarea Hudson și la insulele numite Resolution, a fost acoperit de gheață, dar în curând eliberat, a ajuns pe insula Diggs, unde nu era nimic de gheață. ; după ce și-a condus cursul spre partea de vest și, după ce a găsit pământul, a numit Cuibul Lebedelor; apoi s-a dus spre sud-vest și a văzut la 60 de grade 40 de minute pământul, pe care l-a numit Speranță fără succes. Pe 14 august, a intrat într-un golf bun, Nelsonsgafen, și a iernat în el cu mare precauție de nevoie, frig și foame și din nemulțumirea camarazilor și subordonaților săi. Pe vremea lui a prins până la 1800 de duzini de potârnichi pentru mâncare, dar a suferit mult de frig și a pierdut mulți marinari. Primăvara a cercetat țărmurile de acolo și s-a întors cu plăcere. Gibbon, o rudă și favorită a familiei Wootton, a mers acolo în 1614, dar nu a văzut Strâmtoarea Hudson și, după ce a îndurat multe pericole de la gheața dintr-un golf îndepărtat, s-a întors fără succes.

§ P

În 1615, a urmat o navigație mult mai glorioasă și mai utilă. Robert Bilet și împreună cu el iscusitul navigator Baffin, care a devenit mai nobil decât însuși căpitanul, au plecat la mare pe 18 aprilie pentru întreținerea aceleiași companii și pe 6 mai au văzut coasta de vest a Groenlandei, trecând pe lângă cap.





Forevel; de acolo, extinzându-se spre vest, au descoperit o insulă la 64 de grade, pe care au numit-o Melnichny, deoarece gheața era ca pământul în jurul ei. Pe 10 iulie, au văzut pământ în vest, iar la marea care venea dinspre nord, erau foarte încrezători în ceea ce privește autenticitatea pasajului pe care îl căutau; iar pentru aceasta, pelerina locală s-a numit Încurajator; dar observând în continuare contrariul, au renunțat la speranță și s-au întors în Anglia.

§ 12

În anul următor, după ce au cerut companiei o a doua călătorie, pe aceeași navă au plecat la 26 martie 1616 în strâmtoarea Davis, care includea Maya 14; iar când au ajuns la 72 de grade, au început să se îndoiască de trecere, văzând că marea era scăzută și curentul era dezordonat, ceea ce nu se întâmplă pe mări deschise, în ciuda faptului că aici marea este foarte largă și lipsită de gheață; totuși și-au întins drumul mai mult și la 72 de grade 45 de minute au găsit o insulă, pe care au numit-o Femei, apoi au văzut trei femei, colibe și bărci. Din multă gheață au intrat într-un anumit debarcader, unde locuitorii le-au adus multe coarne de la unicorni de mare, iar debarcaderul se numește Strâmtoarea Cornului; după ce, după ce au lăsat gheața la 75 de grade, au găsit marea liberă de ea; la gradul 77, au văzut o altă strâmtoare și, din cauza mulțimii de balene, au numit-o Balena. După aceea, au fost în alte golfuri și strâmtori, care se află toate pe coasta de vest a Groenlandei. În Golful Shmidov, care este la 78 de grade, au găsit o mulțime de balene, extrem de mari. Acul magnetic era înclinat spre vest cu 56 de grade; În cele din urmă, urmând coasta de vest a strâmtorii Davis și văzând insula Cumberlands, a disperat căutările sale și s-a întors astfel în Anglia. Din scrisoarea lui Biletov, scrisă directorului Wolfstengholm, reiese clar că, deși strâmtoarea Davis nu se poate spera

mergând la Marea Pacific, dar pentru pescuitul la somon, morse și balene nu există loc mai convenabil decât acesta, pe care arta însăși l-a arătat: olandezii au stabilit acolo pescuitul, care aduc anual bogății nespuse. Buffin însuși aproape că a recunoscut că pasajul nu era strâmtoarea Davis, dar mai spre vest ar trebui să existe. Și-a menținut această părere până la moartea sa, ceea ce i s-a întâmplat în Indiile de Est în timpul asediului orașului Diu-

§ 13

Deși timp de aproximativ cincisprezece ani după aceea, englezii nu au întreprins nicio căutare pentru pasajul dorit, totuși, norocul și raționamentul lui Davisov, Goodson și Baffin erau încă ferm în gândurile lor. Un anume Luca Fuchs, un om născut în navigație, a discutat adesea cu cei care au fost în călătoriile anterioare, a adunat toate hărțile maritime potrivite pentru această întreprindere, a recunoscut cei mai buni matematicieni, care, cu ajutorul regelui Carol I, au fost prezentați și eliberat pe o lovitură regală la 8 mai 1631. A intrat în Goodson Bay pe 28, apoi a ajuns la aterizare la 64 de grade și l-a numit Thomas Wilcome. Vremea a fost bună, marea fără gheață și pământul fără zăpadă. Valoarea a crescut la 4 sazhens, dar apoi până la prânz a fost mai puțin și în cele din urmă insensibil. Din aceasta a concluzionat și, la întoarcerea în Anglia, i-a asigurat pe alții că mai la nord, de-a lungul vestului Golfului Hudson, ar trebui să existe o trecere largă în Oceanul de Vest, pentru că acolo marea este mai curată, aerul este mai moderat și balenele. mergi de-a lungul acelui lodoir. Căpitanul Zhems, care, împreună cu Fuchs, a mers la aceeași căutare pe o altă navă, deși l-a văzut în Golful Hudson și a mers mai departe, totuși, a iernat acolo, a suferit mari greutăți din cauza gheții și mai mult din cauza frigului, neavând adăpost. din ea, ca numai sub pânzele navei. La întoarcerea în Anglia, a publicat o descriere deplorabilă a stării sale și, mai mult, a docului





dovezi că fie nu există nicio trecere dorită, fie, dacă există, este foarte înghesuită și laborioasă. Potrivit acestei imaginații, englezii au părăsit astfel de întreprinderi timp de aproximativ treizeci de ani.

§ 14

Bufnițele Gilliamsov și Barlov, care au fost după acea călătorie, nu servesc puțin la știrea acestui pasaj. Mai remarcabilă este călătoria lui Skragsov. În 22 iunie 1722, a mers în Golful Hudson și la gradul 62 a făcut comerț cu locuitorii de acolo, primind oase de balenă și dinți de morsă; dupa ce la 65 de grade am vazut multe balene albe si negre. Valoarea a fost de până la cinci brațe. Doi localnici au arătat bucăți de cupru, anunțând locurile în care se găsesc astfel de minerale. După aceea, a mers spre sud-est și, trecând pe lângă Velkome, a văzut multe balene, dar nu era gheață. Oamenii trimiși de la el la țărm, după ce i-au examinat, au spus că nu au observat nimic care să le împiedice și mai mult progresul.

§ 15

După aceasta, Dabe, și de-a lungul lui Midleton în 1737, au mers în Golful Hudson, în apropierea țărmurilor vestice și nordice ale acestuia, au fost descoperite multe râuri și golfuri, dintre care este îndoielnic dacă trec prin Oceanul Pacific de vest-nord sau nu. Marea maree și multe balene reprezintă probabil acest lucru, dar multă gheață în ele și inconsecvența mareelor dezonorante ca mărime și în direcțiile curentului iau speranța. Din astfel de circumstanțe a existat o discuție reciprocă în Anglia: dacă există sau nu o trecere de nord-vest către India. Dacă există, atunci toată lumea trebuie să fie de acord că din ea vor veni mari beneficii și profituri și pentru aceasta nu este necesar să ne pierdem speranța. Dacă nu,







atunci trebuie să fii cu adevărat sigur de asta pentru a nu te chinui cu speranţă zadarnică în viitor. Acest lucru i-a îndemnat la o nouă întreprindere, pentru că ei au motivat că pierderea ar fi foarte mică față de câștigul incomensurabil, dacă s-ar deschide calea; și pentru asta, a fost stabilită o recompensă de douăzeci de mii de lire sterline pentru oricine o găsește; pentru încurajarea celorlalte trepte, ei au fost așezați în funcție de rândurile răsplătirii în succesul fericit și li s-a promis că le va oferi totul în dar, indiferent ce pradă s-ar putea întâmpla în această călătorie.

§ 16

Pentru această călătorie, doi navigatori, Wilhelm Mohr și Franz Schmid, au fost numiți pe două nave mari, cu instrucțiuni detaliate și de precauție pentru toate cazurile care doreau doar să pornească pe mare, un navigator curios, englezul Heinrich Ellis, s-a întors de pe potecă. și a arătat o dorință geloasă de a fi participant la această întreprindere glorioasă, dar, mai mult, s-a scuzat că nu putea fi conducătorul acestor corăbii, neobișnuit să navigheze pe mările nordice; cu toate acestea, el a înclinat să fie un agent pentru ei și să noteze toate notele naturale din tot ceea ce aparține navigației nordice; iar apoi, la ora 18, complet asamblat, a urcat la bord, iar Maya 31, 1746, a plecat la mare. La gradul 58 de lățime, la est de Capul Farevel, au trecut prin gheață și apoi printr-o mulțime de lemn de plutire, cât o clădire. Pe 5 iulie am ajuns la padunu sau munții plutitori de gheață, care se găsesc de obicei lângă strâmtoarea Hudson, unde munții foarte înalți, acoperiți de zăpadă, împreună cu gheața, produc un frig insuportabil în mijlocul verii; în același timp, se observă că partea de nord a strâmtorii Hudson este mai liberă de gheață, ca și cea sudică. După ce au ajuns chiar pe țărmul de vest al golfului, ei au dat sfatul general să petreacă iarna în portul Neisol, unde administratorul localului.

compania negustorilor agliani a încercat în toate felurile posibile să-și distrugă întreprinderea cu fapte răutăcioase, amintindu-și mai mult de beneficiul privat decât de beneficiul general al patriei; cu toate acestea, au iernat fără sărăcie și fără nicio incapacitate. În primăvara următoare au plecat la mare pentru a găsi trecerea dorită. La 61 de grade, navigând spre miezul nopții, au curățat gheața, iar într-o navă mică, căpitanul More și agentul Ellis au explorat coasta de vest, în apropierea căreia, mergând spre nord, se aflau între cădere, în adâncime și gheață, cu nici un pericol mic; au încercat să pătrundă în golfuri diferite, sperând să treacă, dar peste tot au ajuns să curgă în ele gheață sau râuri, sau cu adâncime și pietre. Notele demne de recunoscut ar trebui să fie Golful Vager, care este o momeală pentru explorare, pericolul și natura specială este minunată. Primul este de la mareele mari și rapide, al doilea este de la pietrele îngrozitoare și de zgomot, al treilea este de la pragul cu două laturi. Acest golf îndepărtat are la capăt o mare întindere de câteva mile, care este conectată printr-un pasaj îngust cu restul golfului. Când marea depășește înălțimea apei, care se află dincolo de pasajul îngust de la capătul golfului, atunci marea se varsă în ea cu mare rapiditate și curge în repezi. Când apa cade sub mare, apoi se revarsă și sapă cu un zgomot groaznic, ca dintr-un baraj. După ce au ajuns la gradul 66 de lățime, s-au îndreptat spre Anglia. Ellis, deși prin această căutare ar fi putut fi mai convins că nu era nici un pasaj pe care îl căuta, totuși a asigurat prin conjecturile sale fizice despre adevărata existență a acestuia.

Secțiunea 17

Deși în acest studiu britanicii au pus efortul principal, totuși, trebuie arătat pe scurt despre participarea la aceasta și la alte puteri. În 1619, danezii au acceptat să-și încerce norocul să obțină o trecere în nord-vestul Indiei. În posesia lui Christian al patrulea căpitan danez Johann



Munch a fost trimis pe mare și pe 20 iunie a ajuns la Capul Forevelsky, de unde a pornit spre nord-vest în strâmtoarea Hudson; gheața și furtunile l-au forțat să se ascundă între două insule, unde aproape toată lumea a murit. După ce a intrat în golf până la 64 de grade, a fost nevoit să petreacă iarna în el și să îndure toată sărăcia care se poate întâmpla în aceste locuri. De foame și frig, doar Munch însuși a rămas cu doi oameni, cu care, după ce a așteptat vara, a venit cu mare teamă și primejdie în patrie pe o corabie neacoperită, căci trei era cu neputință să dețină corabia. În anul următor, acest navigator judecând că a învățat mai multe din propriile greșeli și că le poate evita altă

dată, a îndrăznit să facă o a doua călătorie. Unii negustori au echipat o navă pentru el. Deja destul de gata, am venit la tribunal să-mi iau rămas bun. Regele a ordonat să acționeze cu mai multă atenție și a atribuit doar supravegherii sale că atât de mulți oameni erau plecați. Munch a devenit sensibil la acest lucru și i-a răspuns regelui nu cu un servil adecvat, motiv pentru care el, după ce și-a pierdut moderația, l-a împuns pe Munch cu un băț. Această dezonoare a fost doar enervantă pentru Munk, că în disperare a venit acasă, a căzut în pat, nu a luat mângâiere sau mâncare și atât de curând a murit. În același timp, întreprinderile daneze au început să caute pasajul de nord-vest către India.

§ 18

Ispanienii, îndemnați de întreprinderile și succesele Agliane, au încercat să caute trecerea menționată mai sus din partea de vest, iar un anume Juan de Fuen din 1592 și Martin Dagvilar din 1603 au mers din New Mexico mai la nord până în California, dincolo de Capul Mendozin, din care primul era între 47 și 48 10 grade, un altul la 43 lățime a constatat că coasta vestică a Americii se întinde spre nord și apoi spre est, iar în final până la amiază; deci de Fuen, fiind





din marele golf, a crezut că a intrat în Marea Atlanticului și, cu asta, s-a întors la Aquapool. Mulți oameni cred că spaniolii își păstrează știrile secrete din motive politice, astfel încât alte puteri să nu le folosească.

§ 19

Cunoscuta navigație a amiralului spaniol de Font de-a lungul țărmurilor vestice ale Americii de Nord pentru a căuta o cale navigabilă între Atlantic și Marea Pacific este considerată de mulți ca fiind autentică, din majoritatea lor este venerată ca fiind fictivă și chiar de către fapt este îndoielnic. Mi se pare că merită indicația de pe hartă2 și explicația din Scurta Descriere. Descrierea de mai sus a fost găsită cu mult timp în urmă, tipărită în Aglian, apoi tradusă și publicată în franceză de Delisle, un profesor de astronomie care a fost aici, și, în cele din urmă, de astronomul parizian Buache, se confirmă3 prin multe dovezi, care, cu toate acestea, nu sunt scutite de multe îndoieli.

§ 20

Amiralul de Font a pornit din America de Sud către țărmurile Miezului nopții 1640 pe 7 aprilie, cu patru nave, dintre care el se afla pe primul, viceamiralul Penelossa pe cealaltă, Bernardo pe a treia și Ranquillo pe a patra. Penelossa și-a luat asupra sa să experimenteze că California este o insulă sau patrie și a descoperit că atinge America cu un mic istm, care este distrus de val. El însuși împreună cu alte corăbii, ajungând la o lățime de aproximativ 50 de grade, a intrat în multe insule, pe care le-a numit Arhipelagul Sfântului Lazăr; apoi l-a

trimis pe căpitanul Bernard pe nava sa să urce râul adânc și liniștit. Pe 21 iunie a plecat spre nord, apoi spre nord-est și spre est, apoi din nou spre nord și, în final, spre nord-vest. Aici a intrat în lac,





plin de multe insule și o peninsulă locuită de un popor bun. Lacul este numit Velaskovo de la el. De acolo a călătorit prin diverse ape, care sunt prezentate pe această hartă până la gradul 77 de lățime, peste tot a găsit mulțumirea tuturor felurilor de pești, păsări și alte vânat și aer tolerabil, cu excepția faptului că la sfârșitul lui Bernard. lac sau mare numit după el * a văzut lângă coastă sunt munți înalți, acoperiți de zăpadă. Amiralul, fiind înștiințat de starea lui prin scrisoare, a mers mai departe, a găsit un oraș american numit Conasset și, într-un cuvânt, s-au găsit multe lacuri și râuri cu și fără repezi; și, în cele din urmă, au văzut englezii de pe coasta de est a Americii, unde își au satele lângă țărmul sudic al Golfului Hudson, au vorbit cu ei. Toate acestea și multe împrejurări minore nu ar fi lăsat îndoieli cu privire la ruta maritimă de nord-vest, dacă această navigație nu ar fi fost toată suspectă; motivele improbabilității și îndoielilor, și pentru aceste respingeri, pentru concizie, este imposibil să se încadreze aici. Cel mai mult mi se pare de necrezut: 1) că apa dulce din Lacul Bernard era lipsită de gheață pe o lățime atât de îndepărtată, la pol.

Secțiunea 21

La finalul acestui capitol, rămâne să-mi anunț părerea despre pasajul de nord-vest menționat anterior, adică că este imposibil, sau deși există, da. înghesuit, dificil, inutil și întotdeauna periculos. Discuând despre motivele fizice, care și până astăzi îi hrănesc pe englezi cu speranță, nu pot fi destul de surprins că oamenii, unde există navigatori destul de pricepuți în teorie și practică;

* Deci în original.





și fizicienii plini de spirit, nu pot vedea lipsa de temei evidentă a acestora. Primul și principalul argument este considerat a fi mareele mari de pe țărmurile vestice ale Golfului Hudson, și mai ales în Velkom și Golful Repulse, deoarece de aici concluzionează că trebuie să fie în apropierea oceanului, din care apa se ridică atât de sus. In acest scop imi propun urmatoarele: 1) in oceanul deschis apa se ridica mult mai putin decat in locurile inguste in care se cauta o trecere; dimpotrivă, în locuri înguste și în apele care se apropie, unde mișcarea oceanului ajunge mai liber, apele se ridică incomparabil mai sus, ca în ocean. Un exemplu este Golful Mezen, unde valul se ridică uneori la șapte brazi.

Poate cineva să concluzioneze pe drept și va spune cineva că din strâmtoarea Mării Albe este o trecere către ocean prin Golful Mezen, pentru faptul că apele merg foarte sus? Dar cine cunoaște contracurentul apelor și creșterea mareelor la distanțe diferite, va spune cu adevărat că atunci când refluxul de la Marea Albă și apa moartă curge între țărmurile Tersky și Zimniy, în același timp un nou mareea sosește dinspre ocean, contraapele se luptă în apropierea adâncimii dintre cele Trei Insule și între Morzhoveți, iar forțele generale se năpustesc în diagonală, conform regulilor mecanice, spre gura Mezen. Și de aceea acolo mareea se ridică mai sus decât pe malul opus, în cele Trei Insule, unde cea mai mare nu ajunge mai departe de patru brazi. Cel mai minunat lucru este că, cunoscând marile strâmtori din est, Hudson și Davis, și excursii și descrieri repetate ale țărmurilor, în special cele vestice, nu ne putem aștepta la o sutime din dimensiunea găurii împotriva lui Davis și Goodson. , ei afirmă că mareele menţionate în Velkom vin de către strâmtorii vestice . Mai mult decât atât, în general, oceanul se mișcă de la est la vest, prin urmare, este mult mai firesc ca mareele din golfurile râurilor să fie strâmtori spațioase și binecunoscute decât să nu se găsească cu adevărat nicăieri pe țărmuri, care au fost examinate aproape la fiecare. milă. Total·





este mai nerezonabil ca Ellis să aseamănă Golful Goodson cu Marea Mediterană, fără a lua în considerare principalele proprietăți: 1) că Marea Mediterană este incomparabil mai mare decât Golful Goodson și, dimpotrivă, 2) Pasajul Gibraltar nu poate în cel puțin comparați cu marile strâmtori Davis și Goodson, 3 ) că calea îngustă a apei oceanului către Marea Mediterană este deschisă dinspre vest în opoziție cu curentul mării deschise. Deci, nu există nici cea mai mică îndoială că apele din Baffin și Hudson Bay și Velkom înșuși se mișcă din fluxurile și refluxurile Oceanului Atlantic și, dacă erau cunoscute adâncimile în diferite locuri, țărmurile și insulele acestor mări, atunci ar fi ușor de demonstrat prin teorie, de la care apare înălțimea lor extremă, așa cum se arată mai sus despre Golful Mezen. În ceea ce privește salinitatea nobilă și transparența acestor ape, și mai ales spre nord, ar trebui să se datoreze micimii apei dulci din râuri, care cu siguranță terenurile cele mai apropiate de nord trebuie să fie rare. Multe balene ar trebui să atribuie apei o salinitate mai mare.

## Capitolul doi

## ÎN CĂUTAREA UNUI PAS DE MARE ÎN INDIA DE EST ÎN PARTEA DE NORD-EST A OCEANULUI SIBERIAN

### Secțiunea 22

Fără îndoială că de foarte mult timp în urmă, comercianții s-au extins departe de țărmurile Mării Arctice în granițele nordice ale Siberiei de la popoarele nordice de vest, dovadă fiind navigația descrisă din Norvegia până la râul Dvina de către Sturleson, de asemenea. în urmă cu

douăzeci de ani bani de argint gotici antici la râul Pinega din districtul Kevrolsky, notați într-un tribut nobil





departe de mare pe malul anticului kochi siberian și, în cele din urmă, povestea cronicarului din Novgorod4 că vechii slavi au mers de-a lungul râurilor Vyma și Pechora, până la Marele Ob pentru a vâna pepeni, adică sable; cu toate acestea, nu găsim nicio descriere detaliată a întreprinderilor maritime înainte de secolul al XVI-lea.

Secțiunea 23

Olandezii au fost primii, din câte se știe, care au făcut o călătorie în 1594 pentru aceasta. Wilhelm Barene, un pilot priceput, a fost trimis de la o anumită companie de negustori olandezi cu trei nave. A părăsit Texel în ziua de 5 iunie și pe 23 aceeași, fiind în Kildin, a pornit spre Novaia Zemlya și între 4 și 5 iulie, luând înălțimea soarelui la miezul nopții, s-a trezit la 73 de grade și 25 de minute. , la aproximativ șase mile de coasta Novaiei Zemlya; de acolo s-a extins mai departe spre est și spre nord, a ajuns până la 77 de grade 45 de minute, a văzut multă gheață, și mai ales câmpuri de gheață (în limba noastră se numesc stamuhi), cărora nu se vede un capăt; mai mult, simțind că marinarii deja mormăiau, a considerat această călătorie imposibilă și s-a dus la capătul sudic al Novaiei Zemlia, unde au fost trimise celelalte două corăbii. Lângă Vaygach a găsit cruci așezate și făină îngropată în pietre, semne ale industriașilor ruși. Mai mult decât să nădăjduiască, aceste două corăbii au dat peste același dig, care, văzându-l pe Barens, a sperat că acesta s-a învârtit în jurul Novei Zemlya și a părăsit Vaigach să le întâlnească, dar bucuria lor a fost zadarnică. La sfatul general, s-au întors în Olanda.

Secțiunea 24

Conversații și descrieri despre Vaigach, pe care olandezii o numesc strâmtoarea Nassav, auzind în Olanda, mulți nobili s-au angajat cu zel să trimită un alt pachet mare pentru a trece prin China și India. General





nye Stati și Prințul de Orange au intrat în această chestiune, nu numai pentru a găsi un pasaj, ci și pentru a înființa o clasă de negustori oriunde ar putea găsi rezidenți. Conducerea acestei întreprinderi secundare a fost încredințată gloriosului geograf Peter Planktsiy, care a compus un plan și o hartă pentru el. Flota a fost construită din șapte nave: două din Amsterdam, două din Zeeland, două din Ekhguzen, al șaptelea iaht de la Rotterdam pentru a trimite știri în Olanda, când

flota a trecut de gheață și a ajuns la Capul Tabinsky (cum se numea nasul Chukchi) a ajuns. . Barene este numit conducătorul celei mai mari dintre cele două nave trimise de la Amsterdam, iar Jacob Gemskerk este numit ca asistent.

§ 25

Această flotă a pornit din Texel pe 2 iunie și a trecut de coasta norvegiană, a ajuns în vecinătatea strâmtorii Vaigach la gradul 70 de lățime, unde au fost întâmpinate de gheață de mică adâncime, în siguranță, dar în strâmtoarea însăși era doar groasă. , care nu permitea deloc trecerea. Pentru a face acest lucru, au intrat în buză, pe care o numesc Kverbukht. Unii dintre ei au mers pe o potecă uscată spre est timp de câteva mile și, văzând un loc limpede pe mare, au sperat că Oceanul Siberian este deschis și pentru aceasta au început să-și croiască drum prin Vaigach în toate felurile posibile și mai ales că au a văzut industriașii ruși cu grăsime de morsă, dinți și gâște sărate care au ieșit din Marea Kara, de la care s-au cerut împrejurările necesare. Mai mult, samoiezii care s-au întâmplat pe țărm i-au asigurat că dacă cineva ocolește pelerina, întinzându-se la nord-est timp de cinci zile, va găsi o mare larg deschisă, înclinată spre amiază. În ciuda acestor încurajări de încredere, zelul lor a fost inutil, pentru că multă gheață, capcanele din Marea Kara, precum și vremea rea de toamnă, atunci când septembrie a ajuns deja din urmă, nu le-au permis să treacă dincolo de Vaigach la est pentru mai mult. peste o sută de mile, de unde, fără a obține succesul dorit, s-a întors în Olanda.



Secțiunea 26

Acest eșec nu a putut diminua dorința olandezilor pentru aceeași întreprindere. Guvernul de la Amsterdam, cu permisiunea Statutului General din 1596, a trimis două corăbii în nord-est, pe care au fost eliberați în fruntea celor dintâi, Barene, Gemskerk și Kor-niley Rip cu el. Au plecat la mare pe 18 mai. Pe 9 iunie, la 74 de grade latitudine, am văzut o insulă și multă gheață, care pentru mulți urși polari se numea Ursul. Trecând de capătul sudic al acestei insule și extinzându-se mai departe, în aceeași lună, în a 19-a zi la 80 de grade 11 minute, s-a descoperit pământul care se întinde departe, are golfuri de adăpost și, deși nu este acoperit cu pădure sau iarba, cu excepția mușchilor și a unor flori albastre, nu se vede, dar abundă într-un mare număr de gâște sălbatice, de asemenea mulțumire de urși polari, căprioare, vulpi albe și cenușii. Întorcându-se de pe acest țărm, ambele nave s-au întors pe Insula Ursului până la prânz și au ținut un consiliu general pentru navigarea și explorarea ulterioară, unde au decis că fiecare, conform propriei invenții, poate lua o cale. Așa că Cornelis Reap, fără să se răzgândească, s-a dus să caute un pasaj spre nord spre locul vechi, unde avea vreo 80 de grade lățime; Barene a decis să meargă puțin până la prânz.

Secțiunea 27

Pe 17 iulie, la o lățime de 74 de grade 40 de minute, am văzut la prânz Novaia Zemlya, lângă care am mers pe mâna stângă spre est-nord-est, între căderea mică și mare de gheață cu pericol considerabil, unde, până Septembrie, am suferit, s-au văzut acoperiți de gheață, așa că și-au pierdut speranța de a se întoarce acasă înainte de primăvara viitoare; pentru a pune în acest loc aspru pentru a petrece iarna. Au început să coboare pe țărm la 1 septembrie; a găsit un râu pe mal





apă proaspătă și suficientă pentru o înotătoare pentru a construi un conac și pentru încălzire, ceea ce le-a servit mult să-i încurajeze, parcă să se apere de înghețurile severe și de urși. Pentru următoarele întreprinderi, cartierele de iarnă ale acestor olandezi de pe Novaia Zemlya ar trebui descrise mai detaliat.

Secțiunea 28

Din aripioară s-a construit o colibă mare, care stătea pe stropire și, pe cât posibil, învelită cu scânduri de la o corabie ruptă, acoperită cu scânduri și, în plus, cu pânze, pentru ca zăpada să nu poată trece în această colibă; de îngheț, zăpada adâncă, cu care erau acoperite încă din toamnă, le-a protejat suficient. Neavând nici sobă, nici horn, făcute decent, nu au putut încălzi corespunzător această colibă, iar din prima experiență de folosire a cărbunelui pentru o căldură mai bună, toată lumea era atât de nebună încât au rămas puțin în viață, și în pânză, care au fost despărțite. de la comandanti, curling, de frig erau foarte insuficient acoperiti; iar dacă după închidere soarele nu le găsea multe vulpi, a căror carne era pentru hrană, iar pieile pentru pălării, ciorapi și alte nevoi nu le slujeau, atunci s-ar prăpasi cu totul de foame și frig, care uneori era atât de puternic, că la spălarea cămășilor scoase din apă clocotită, acestea au înghețat înainte de a putea fi stoarse și lipite de mâini. O cantitate foarte moderată de vin de struguri și vodcă le-a întărit în mod deliberat în acest sens; de asemenea, biscuiții, deși nu lipsiți de sărăcie, nu au ieșit până în primăvară. S-au luptat mult cu urși polari aroganți, în timp ce ziua era de toamnă și când venea din nou primăvara; în lipsa luminii zilei, în loc de urși, erau multe vulpi. Este de remarcat faptul că în mijlocul iernii au văzut marea deschisă în depărtare și chiar la sfârșitul lunii decembrie, când era puțină lumină din zorii amiezii. În mare s-au auzit trosnituri îngrozitoare, sau mai degrabă niște sunete de nespus ca un tunet, când gheața se spargea. 15 aprilie.

marea era deschisă peste tot, iar de-a lungul cocoaselor care stăteau lângă coastă, pe margini, ca niște case înalte și turnuri, stăteau bancuri mari de gheață sparte. Nava a fost găsită în aceeași stare în care fusese spartă în toamnă.

Secțiunea 29

În a doua zi a lunii aprilie, cu un vânt puternic la amiază, marea s-a limpezit în totalitate, încât nu a mai rămas nici măcar un ban de gheață mare plutitor. De atunci, barca și haina au fost reparate, * cu mare greutate le-au tras la mare peste gheață, iar pe 14 iunie au pornit în mare fără nici un mic pericol. În coliba unde au iernat, i-a lăsat lui Barene o descriere a nefericitei lor aventuri, pentru ca, dacă soarta lor le va veni în valuri, cineva să o primească pe viitor, ca măcar într-o zi în lume să știe cum. mult au suferit dezastre. Ocolind capul de la miezul nopții Novaia Zemlya și îndreptându-ne spre vest, multe morți evidente au fost eliminate. Între timp, Barene a murit din marile osteneli suferite, spre marea tristețe a tuturor pentru rațiunea și onestitatea sa. După aceea, au fost înconjurați și asupriți de gheață de mai multe ori, iar barca a părăsit cearșagul. Am văzut industriași ruși pe drum și i-am întrebat de drum de mai multe ori, cumpărând mâncare de la ei, mai mult. În cele din urmă, făcând legătura nu departe de Kola, au ajuns chiar la închisoare și, spre o surpriză nu mică, l-au găsit acolo pe Cornelis Rip, care a mers într-un alt mod cam 80 de grade să caute un pasaj . Din Kola în octombrie 1597 s-au întors acasă. Nu există nicio descriere a aventurilor și explorărilor lui Cornelis Rip.

§ treizeci

Din aceste călătorii dificile pe mare și căutări către nord-est, este clar că rușii merg la pescuit departe în această regiune de aproximativ două sute de ani, iar acest lucru confirmă





de așteptat, care este menționat în § 22. Deși olandezii de la astfel de nefericite întreprinderi erau foarte deznădăjduiți și nu și-au mai extins intențiile spre partea est-nord, nu rezultă de aici că campaniile lor au pus o limită tuturor zelului și curajului uman. Opusul este evident din ostenelile neobosite ale poporului nostru, care, deși deja descrise în altă parte5, sunt adăugate aici doar în acest scop: 1) pentru ca anumite împrejurări să fie vizibile, din care rezultă dovezile necesare în capitolul trei, 2) deci că întreaga vastitate a călătoriilor pe mare nordică este supusă unei vederi unificate a unei minți curioase înclinate să găsească adevărul util.

§ 31

După capturarea regatului siberian de către Ermak și multe creșteri la est de statul rus, făcute mai mult prin percheziții private decât prin forțe de stat, unde cazacii, care au rămas și s-au înmulțit după

învingător în Siberia, sunt și pomerani din Dvina. și din alte locuri de lângă Marea Albă, principalul este că au o parte, unele orașe, închisori și colibe de iarnă, inclusiv Yakutsk, deja înclinată spre țările de jos, marea Lena, deja înclinată spre țările de jos, au deja fost construit de-a lungul marilor râuri de semănat din nordul Asiei. Din care gurile duceau mai spre est, altele au devenit mai mici, dar erau râuri mari: Yana, Indigerka, Kovymya. Lângă gurile lor și de-a lungul malurilor care se întindeau între ei, industriașii ruși au încercat să repare mari căutări către est și mai ales pentru fildeșul de morsă.

Secțiunea 32

Hholmogorets Fedot Alekseev, cu permisiunea grefierului suveranului, care se afla atunci la Kolyma, cu cazacul Ivan.



la est în luna iulie 1647, pentru a ajunge la râul Anadira, despre care se credea că se varsă în aceeași Marea Arctică; cu toate acestea, campania lor din spatele gheții a fost fără succes. Acest prim eșec nu le-a luat nici speranța, nici curajul și, prin urmare, a doua zi din iunie 1648, a 20-a zi, aceiași Alekseev și Dejnev și un alt Gerasim Akundinov au mers pe șapte koch-uri cu un număr considerabil de oameni, pe fiecare navă. vreo treizeci de oameni. Nu există știri despre cele patru instanțe, unde au dispărut. Militarul Akundinov a fost zdrobit lângă proa Chukchi, unde s-a mutat la celelalte două la tovarășii săi. La 20 septembrie, Alekseev și Dejnev, aflându-se pe țărm, au purtat o bătălie cu Chukchi, în care Dejnev a fost rănit; apoi au fost purtați multă vreme de mare și, în cele din urmă, Dejnev a fost aruncat din gura râului Anadir, mai departe până la amiază până la granițele de nord ale Kamceatka. Lângă râul Olyutorka, Fedot Alekseev și Gerasim Akundinov, în locuințele Koryat, au aterizat pe țărm, pe care, după ce au trăit o perioadă, au murit de scorbut. Mulți dintre tovarășii lor au fost bătuți, restul, în număr mic, au fugit cu bărci în Kamchatka, iar primii ruși s-au stabilit în acest ținut, cu mult înainte de sosirea celor cinci sute de Volodimer Atlasov. Și deși au fost uciși acolo de Kamchadali, care au aflat că poporul rus, nu zeii, atunci că și-au văzut sângele când s-au luptat între ei, totuși, numele lor și rămășițele locuinței au fost martori. Moartea lui Alekseev și Akundinov a fost spusă după Dejnev de o femeie iakuta care locuia cu Alekseev. Dejnev, întorcându-se cu douăzeci și cinci de oameni, a găsit râul Anadir și, mergând de-a lungul lui, a fondat închisoarea Anadir și, în cele din urmă, cu mare dificultate, a traversat munții de pe vârfuri, a ajuns la gura râului Kolyma, de unde a plecat. mai întâi pe nave de-a lungul coastei siberiei spre est.

Secțiunea 33

Această călătorie a dovedit, fără îndoială, trecerea mării din Oceanul Arctic spre Oceanul Pacific, la care se extinde intenția noastră principală aici. În același timp, Dejnev a auzit că marea

lângă nasul Chukchi, nu este întotdeauna curat de gheață. Nu menționez hărți și alte lucruri legate de meșteșuguri. Rămâne de anunțat celelalte țărmuri ale Oceanului Siberian, de la Vaigach până la estuarul Lenei, care, deși în cea mai mare parte, au fost ocolite de către industriași de mult timp, totuși, trebuie prezentate dovezi complete din dispecele exprese de navale. ofițeri,8 care, conform celor mai înalte ordine regale, au fost trimiși să descrie coastele nordice ale Siberiei.

Secțiunea 34

Știri detaliate despre aceste parcele sunt păstrate în Consiliul Amiralității de Stat.9 Din câte știu, din orașul Arhangelsk prin Vaigach, ofițerii navali Malygin, Skuratov, Minin au explorat o trecere dificilă pentru multe gheațe mai departe de Golful Ob, chiar și până la gurile râului Pyasiga. De la gura Pyasiga până la gura râului Tamura, deși pentru multe gheți navigația este considerată imposibilă, iar navigatorul Minin, mergând dinspre vest de gurile Yenisei, s-a oprit la o lățime de 73% dintr-un grad, și de la est de gura de vărsare a râului Lena, locotenentul Khariton Laptev putea atinge 77 de grade, dar întregul cap nu era înconjurat de o cale navigabilă, cu toate acestea, aspirantul Chelyustkin a mers de-a lungul marginilor gheții stagnante de la această pelerină și a văzut gheață stagnantă peste tot, înconjurat de o gheață, adică gheață de mers, care apoi a înghețat până la gheață stagnantă iarna. Ei bine, a mers vara, au arătat movile de gheață rupte de frecare. De la râul Tamura până la gurile Kovskiye, trecerea navei a fost explorată de locotenentul de flotă Dmitri Laptev; Distanța de la Kovma până la gura râului Anadir, lângă nasul Chukchi , a fost explorată de știrile de la locuitorii de acolo prin căpitanul Pavlutsky, la care știrile despre traseul maritim al lui Fedot Alekseev și tovarășii săi sunt foarte consistente și nu există îndoială cu privire la marea care înconjoară toată Siberia.

a În original.





Secțiunea 35

De la prora Chukchi până în Kamchatka, trecerea liberă a mării nu este deloc îndoielnică și a fost dovedită de călătoria lui Beringov, care, la 20 iulie 1728, a părăsit gura râului Kamceatka și a pornit spre nord spre la est, în apropierea țărmurilor Kamchatka, făcând descrierea cât

mai precisă. La 64-2 și 67 de grade 18 minute, Chukchi a venit la el pe canoe, de la care a întrebat prin interpretul-Koryach-Nin despre poziția pământului mai la nord, la care au răspuns că după aceea se extinde până la vestul. Dacă s-au referit la buza următoare după nas, sau la întorsătura principală, este îndoielnic, doar că este cu adevărat adevărat, iar Bering nu s-a gândit în zadar că a urmat instrucțiunile date. Un lucru este păcat că, întorcându-se înapoi, a urmat același drum și nu s-a deplasat mai departe spre est, prin care, desigur, a putut marca țărmurile nord-vestului Americii.

§ 36

S-a demonstrat deja suficient că Oceanul Siberian de Nord are o legătură neîntreruptă cu Atlanticul și Pacificul și că Asia este separată de America de Nord prin ape largi, adică până la distanță de coastele cele mai nordice ale Americii de Nord. cele siberiene, încă puțin sau aproape nimic nu se știe pentru imposibilitatea navigației gratuite până în ziua de azi, totuși, câte noutăți sunt, nu trebuie ratată aici. Că există pământ, insule sau materaya împotriva nasului Chukchi, știrile geodezistului Gvozdev10 și anunțurile locuitorilor de acolo asigură și este de netăgăduit că toate acestea aparțin Americii, pentru că potrivit poveștilor Chukchi și ale oamenilor prins pe acest pământ, se știe că pământul este mare, în care sunt mulți oameni, păduri și animale, și râuri mari se varsă în mare și multe împrejurări în afară. De la capătul vestic al Arcticii 29*





Groenlanda se întinde de la ocean, care, cel puțin din cele arătate mai jos în § 64, este legată de pământ cu ținuturi situate la nord de California, unde se află mările și râurile descoperite de de Foucoy și de Font și unde Chirikov și Bering a plecat din Kamchatka, pentru că țărmurile estice, sudice și vestice ale Americii de Nord sunt destul de bine cunoscute; prin urmare, trebuie să fie al patrulea din nord, care, deși pentru marile golfuri și insule, merge în coturi, ca aproape peste tot. , dar o creastă neîntreruptă. Deci, rămâne doar să-i cunoaștem poziția, care, în măsura în care se poate determina raționamentul fizic, va fi arătată în capitolul următor; nu se știe nimic despre navigație, cu excepția unei insule mult dorite de vizavi de Lena și a altor guri, care a fost dovedită nemulțumit în acțiune.

§ 37

Știrile din Siberia mărturisesc pozitiv și negativ despre această insulă. Esența pozitivă este următoarea: 1) nomadul Rodion Mikhailov, fiind dus de gheață de pe mal pe drumul de la Nasul Sfânt la râul Kolyma, i-a arătat lui Nikifor Malygin și altora care erau cu el, o insulă în mare, pe care fiecare dintre ei le-a văzut; 2) comerciantul Yakov Vyatka i-a spus lui Malygin că, în timp ce conducea de la Lena la Kolyma, a fost dus pe kochs la insula arătată, unde au văzut urme brutale; 3) de la oficiul voievodatului Iakutsk din 1710, de la gura râului Yana, a fost declarat basm de către cazacul Yakov Permyakov că a

văzut o insulă de cealaltă parte a Nasului Sfânt și o alta vizavi de gura Kovy. Râu (poate că acestea au fost cape ale unei insule mari, care sunt întinse până la coasta siberiană); 4) Cazacul Mercur Vagin în 1712, după ce a părăsit gura râului Yana în mare, cu Yakov Permyakov, ca lider, a pășit în mare pe gheață pe sănii în luna mai, a ajuns pe o insulă goală, pe care





fără pădure; de pe acea insulă se vedea o altă țară sau țara mamă; 5) conform anunțului fiului iakut al boierului Fedot Amosov, această insulă se întinde de la gura Yana până la gura râului Indigerka și mai departe; 6) industriașul Ivan Veligin a călătorit la mare pe gheață și a găsit pământ, dar nu a putut ști din cauza vântului puternic și a ceții dacă era o insulă sau o țară-mamă și dacă era o pădure și locuitori pe ea sau nu, totuși , a observat acolo iurte vechi și rămășițele lor, munți de piatră de înălțime deliberată și urme brutale de pași. Mai auzise asta de la locuitorul Chukchi din Kopay; 7) șeful cazacului Afanasey Shestakov a pus această insulă pe harta sa terestră11, numindu-o Kopaev și a desemnat un pământ întărit în spatele ei.

§ 38

Majoritatea știrilor negative ar trebui considerate raționamente sau presupuneri, conform cărora anunțurile de mai sus par îndoielnice: 1) că cazacii care erau cu Mercur Vagin, nevrând să mai suporte nevoi viitoare, l-au ucis pe el și pe alții, iar după anchetă. , cineva a anunțat că este abur, nu o insulă; iar în alte privințe, cazacii nu au fost de acord cu cercetările menționate mai sus; 2) Vasily Stadukhin a mers intenționat să găsească această insulă, dar a văzut doar un cap mare dincolo de gura Kovsky, care se întindea de la coasta siberiană în mare și nu a văzut nicio insulă; 3) în 1714 au fost trimise două plecări pentru a vizita această insulă! sub comanda lui Alexei Markov și Grigory Kuzyakov. Markov a călărit cu câini peste gheața din mare, direct spre nord, în luna martie, conform dezabonarii sale, la aproximativ șapte sute de mile de gura Yanskoye și a anunțat că este imposibil să navigheze pe Marea Sfântă, care era înghețată vara și iarnă; dar a văzut sloiuri de gheață în picioare, ca niște dealuri înalte, din care, privind în depărtare, nu a observat niciun pământ. Despre călătoria lui Kuzyakov





cunoscut la fel; 4) Harta lui Afanasy Shestakov trebuie să pară îndoielnică, pentru că nu știa să citească și să scrie, dar oamenii care știau doar să scrie scriau după basmele lui.

Secțiunea 39

Comparând aceste relatări contradictorii unele cu altele, se poate observa clar că cele pozitive sunt mult mai puternice decât cele negative12, deoarece, în ciuda faptului 1) că inexistența lucrurilor nu decurge în general din ignoranță și nu poate fi a ajuns la concluzia că nu a existat în lume ceea ce cineva nu a văzut sau nu l-am găsit, împrejurările în sine arată slăbiciunea sau, mai bine, nesemnificația celor negative, pentru 2) pe care ucigașii lui Mercur Vagin le considerau insula. a văzut că este abur, puteau să o facă pentru acuzația lui, se presupune că, urmărind vise goale, a vrut să-i omoare de frig și foame, iar pentru asta ei, având un motiv, l-au ucis. Alte povești care nu sunt de acord cu ei de la sine îi privează de orice posibilitate și care se pot baza pe ticăloșii în această chestiune, care, scăpând de moarte, au țesut minciuni cu adevăr pentru gardul lor; Cât despre existența primei insule, toată lumea a fost de acord și pentru asta probabilitatea nu se pierde; 3) Stadukhin, Markov și Kuzyakov au anunțat că, după ce au fost trimiși intenționat și mergând departe peste mare, nu au văzut insula menționată mai sus, ceea ce este contrar știrilor despre Rodion Mikhailov, Yakov Vyatka, Yakov Permyakov și mai sus menționate. alții; dar cine va judeca că captivitatea te va forța să îndurați mai mult decât vânătoarea, că furtunile urâte le pot duce mai departe decât voința bună și că era mai probabil să călărească pe pânze decât pe câini, cu provizii mulțumite pe corăbii decât cu cele slabe pe sănii , iar uneori iarna decât vara, nu va ezita să concluzioneze că Stadukhin și alții ar fi putut prefera siguranța lor unei astfel de anchete, care va continua să fie legată de mari greutăți și, pentru aceasta, nici nu îndrăznește în distanta, nu vedeau nimic, sau, fiind si nevazand nimic



nu anunțate pentru odihna lor viitoare; 4) că Shestakov era o persoană analfabetă și că cei care au compus harta, potrivit lui, nu puteau decât să scrie, atunci totul nu interferează cu adevărul în sine: este suficient că au pus pe ea insula Kopaev și în spatele ei, întăritul teren, ceea ce este suficient pentru a confirma această cercetare, deoarece aici se cer doar informații despre existența lor, și nu cifra și poziția exactă a acestora; în consecință, topografii nu sunt necesari pentru a alcătui o astfel de hartă. Se face în felul în care fac cei mai buni geografi atunci când pun pe hărți terenuri găsite cu adevărat, dar nu descrise.

§ 40

Din astfel de motive, și în prezența atâtor martori, cărora veștile usturatoare nu le îndepărtează deloc probabilitatea, nu mă îndoiesc că amintita insula Kopaev și în spatele ei pământul întărit ar trebui plasate pe harta mea polară13 și gloriosii geografi Delisle si Buache nu blama deloc ca au introdus acest lucru in publicatiile lor; mai mult decât atât, considerentele fizice care urmează în capitolul 3 pot asigura mai mult despre acest adevăr, deși poate părea oarecum contrar

intenției noastre principale, adică se presupune că vreo fortăreață și obstacol în calea trecerii navei prin Oceanul Siberian.

Secțiunea 41

Călătorie pe mare din partea rusă din Kamchatka spre est, deși nu este necesar înainte de navigare pentru a găsi o trecere spre India nord-est, totuși, în discuția despre insule, între America și Kamchatka și țărmurile Chukchi, se află, de asemenea, cele mai îndepărtate locuri, înclinate spre pol, America de Nord, servesc afacerii noastre principale. Cu această mutare, sub Bering și Chirikov, o echipă de cunoscute





se dă: 1) că țărmurile vestice ale Americii de Nord se află mai departe de pol decât se credea anterior și din aceasta rezultă din observațiile făcute că nu sunt foarte departe de pământ, vizavi de nasul Chukchi, de exemplu, Insula Dalmatov are aproximativ opt sute de verste; 2) că America, situată vizavi de Kamchatka, începe cu insule, precum Beringov și cele învecinate, și de aceea se poate afirma, nu fără motiv, că locurile văzute, pe lângă care au trecut navigatorii menționați, sunt esența insulei. și constituie un arhipelag, căci uneori mergeau într-adevăr între insule, deși nu se vedeau, dintre care unul, prin înăbușirea valurilor, se făcea cunoscut noaptea în timpul unui vânt puternic de la amiază, că nu era printre cei mici, care multe sunt notate acolo; 3) și, prin urmare, este clar că împotriva părții de nord a Kamchatka și împotriva gurilor Anadir poate fi o mare destul de spațioasă, și mai ales pentru că din nord-est gheața aduce iarna chiar și la Capul Kuril; 4) că în aceste locuri există mulți locuitori și, prin urmare, este foarte probabil ca aceștia să nu fie foarte departe de locuitorii pământului, care se află vizavi de nasul Chukchi, să fie înrudiți cu ei și să aibă aceeași limbă sau o limbă puțin diferită. unu; sau, bineînțeles, au astfel de oameni în cartierul lor care servesc printre ei în loc de interpreți, astfel încât, dacă ai putea obține un locuitor al ținutului care se află vizavi de nasul Chukotka, ar fi foarte speranță să obții vești despre acei ruși care sunt în vestul american Chirikov banca pierdut.

Secțiunea 42

În concluzie, nu pot să nu eșuez, pentru a nu adăuga aici știrea, care ar convinge absolut de posibilitatea trecerii unei nave prin Oceanul Siberian, dacă nu ar exista nicio îndoială asupra autenticității sale. Domnul Buache, geograf regal al Parisului,





pe o hartă polară publicată de el însuși, arată că un anume navigator portughez, pe nume Melger, a anunțat prin jurământ că el, la 14 martie

1660, plecând în călătoria sa din Japonia, a trecut în Portugalia de către Siberia. Ocean. Drumul său este desemnat prin puncte14 dincolo de nasul Chukchi, în spatele stâlpului dintre Spitsberg și Groenlanda și, în sfârșit, între Islanda și Anglia; terminat în debarcaderul de lângă orașul numit Porto, care se află la vărsarea râului Duro.

## Capitolul trei

## PRIVIND POSIBILITATEA DE NAVIGARE ÎN OCEANUL SIBERIAN PENTRU INDIA DE EST, RECUNOSCUTĂ DE CIRCUSTANCILE NATURALE

### Secțiunea 43

Principalul obstacol în această întreprindere este venerat de frig, și cu atât mai mult de gheața care vine din acesta. Din acest motiv, trebuie să le prezentăm pe ambele în detaliu, întrucât aparțin Oceanului de Nord și întreprinderii noastre, deoarece teoria principală a căldurii și frigului și originea gheții în general necesită o explicație îndelungată15 și nu sunt necesare aici. Deci, să ne uităm mai întâi la frigul care stăpânește Oceanul de Nord.

### Secțiunea 44

Căldura este comunicată la suprafața pământului în două moduri: primul este din exterior, din razele soarelui, al doilea este din interior, din căldura subterană. Nu există nici cea mai mică îndoială cu privire la primul, pentru ca acest lucru să fie clar vizibil pentru toată lumea în fiecare zi. A doua se afirmă pe temeiuri fizice de nezdruncinat: în mijlocul unei ierni crude în aceste locuri, pământul nu îngheață niciodată mai mult de jumătate de sazhen, pentru că căldura subterană a frigului.





nu sare mai departe. Nu numai căldura, ci și focul adevărat în adâncuri este arătat de mulți munți care suflă foc, care, atât în regiunile calde, cât și în țările nordice, emit flăcări între gheața însăși. Hekla în Islanda la 64 de grade și întreaga insulă Johans Meyens la 72 de grade între Islanda și Svalbard, care ar trebui să fie onorat pentru nimic ca un munte care suflă foc, poate fi un argument mulțumit.

### Secțiunea 45

Razele soarelui prin apa limpede a oceanului se extind până în fund și luminează întreaga adâncime, lucru dovedit de animalele înzestrate cu vedere care trăiesc în cel mai adânc abis. Trecând această strălucire prin atâtea ape, invariabil toată căldura ei, ajungând la suprafața oceanului, îl informează. Gândindu-ne la Oceanul de Nord, pe care soarele, deși cu raze indirecte timp de șase luni întregi, strălucește aproape neîncetat, este imposibil să te gândești că nu te încălzesc sensibil; este adevărat că iarna, pentru o absență îndelungată a căldurii solare, trebuie să se răcească foarte mult, dar răcirea iernii

nu poate depăși încălzirea verii, pentru ca 1) vara, razele solare de sus și căldura subterană să acționeze în armonie. , iarna doar aerul rece are puterea lui; 2) razele soarelui vara ajung în adâncuri cu o viteză de neînțeles, apa răcită iarna la suprafață din aer nu ajunge doar la fund în curând. Cel mai mult, acest lucru este dovedit de animalele care trăiesc în mare. Focile mănâncă pește; Deși peștele devoră adesea alte j3bi6y pentru hrana sa, în cea mai mare parte cei mici se hrănesc cu nămol și ierburi de mare care cresc pe fund. Ei bine, întreg Oceanul de Nord, nu numai în locuri curate, ci și sub gheață mare, este plin de pești și alte animale, acest lucru este dovedit de: 1) balenele lângă Groenlanda și lângă Chukot





nasul și o multitudine nespusă de heringi care vin dinspre polar spre țărmurile europene; 2) lângă Novaya Zemlya, morse și păsări se hrănesc cu pești mici; 3) în Ob, sturioni și sterleți Yenisei și Lena, care se nasc în mări și intră în râuri; 4) de-a lungul întregii coaste a Arctic Mopji, dinți mari de morsă sunt localizați într-un set notabil.

Secțiunea 46

Astfel, fundul mării încălzit de căldura subterană încălzește și apa care se află pe el. Iar atunci când aerul înghețat de iarnă îngheață suprafața oceanului cu îngheț, atunci apa superioară devine mai înghețată decât fundul, prin urmare, proporțional mai grea, din care, conform legilor hidrostatice, conform diferitelor sarcini, cea superioară se scufundă în fund. , cea de jos se ridică în sus, căldura primită de pe fundul dezghețat se ridică odată cu ea și această culcare pe suprafața mării informează aerul. Și de aceea, nu este de mirare că iarna vânturile mării se dezgheț, iar de la mama pământului aduc înghețuri cu ele, căci în St. Dimpotrivă, la Sankt Petersburg, cele de est și de sud-est, tot lângă orașul Arhangelsk, iar la Ohotsk, cea de vest suflă cu ger, pentru că pământul întărit, blocat cu un craniu înghețat și acoperit cu zăpadă de multe mii. de mile, nu poate comunica de la adâncimea căldurii sale interne la aerul înghețat; și, prin urmare, nu este surprinzător că în apropiere de Nerchinsk, Irkutsk și în alte locuri departe de Oceanul de Nord, înghețurile apar adesea la un moment dat mai puternice decât în regiunile nordice, în Tobolsk și Mangazeya, așa cum reiese din observațiile meteorologice făcute în Siberia. unde s-a remarcat, de asemenea, că adesea

dar nu este vizibilă în original.

în timpul gerurilor mari, vânturile bat de la amiază. Motivele pentru aceasta sunt arătate în Discursul meu despre fenomenele electrice din aer și în al doilea addendum la primele fundamente ale metalurgiei.16

Secțiunea 47

Atenția și căutarea cauzei unei astfel de dizgrații aeriene, și mai ales aurora boreală, servesc foarte mult la dovedirea oceanului deschis și în mijlocul iernii în locuri apropiate de pol, departe de coasta siberiană, și pentru aceasta trebuie să ime - prezentați în mod curent aici ceea ce arta a știut despre aceasta și care decurge din teorie, care poate fi pe deplin înțeles în Cuvântul mai sus menționat.

Secțiunea 48

După puterea acestui lucru, vom pune aici dintr-un motiv neîndoielnic că aurora boreală se nasc atunci când aerul cald se ridică, iar aerul rece se scufundă în jos; rezultă că suprafaţa acelor locuri peste care apar aurora boreală este mult mai caldă decât atmosfera superioară. Acest lucru nu se poate întâmpla nicăieri în nord mai convenabil decât peste marea deschisă, care, prin acțiunea căldurii interioare subterane, produce o mare diferență în dizolvarea aerului inferior și superior și le dispune să contracareze mișcările în sus și în jos și, prin urmare, la frecare [reciprocă și produsul fenomenelor de aer electric menționate. Acest lucru corespunde exact notelor și artei de zi cu zi din Siberia, că în locurile mai apropiate de mare, se află mai des aurora boreală, iar chiar pe țărm este vizibil toată noaptea. Dimpotrivă, la distanțe nobile de acesta, ca în Irkutsk, sunt rar observate.



Secțiunea 49

Corespunzând cu aceasta sunt aurora boreală văzute pe Svalbard. Amos Kornilov, un navigator din Arhangelsk,17 care a fost pe această insulă de cincisprezece ori pentru pescuit, a iernat în mod repetat acolo, iar când a fost aici în arcurile Sf.: numai fulgerări sunt vizibile, 2) în vânturile de vest, aceste fulgere merg dinspre vest. deasupra capului și pe tot cerul, 3) în timpul vântului de nord apar la amiază, iar în vânturile de sud apar în nord, 4) în timpul estului, nu există suflare est-sud și est-nord a acestei străluciri. Potrivit basmelor lui Kornilov, marea de vest de pe insula fluvială este în cea mai mare parte fără gheață, cea de est este plină de slocuri de gheață. Acest lucru este asemănător cu alte știri și cu natura însăși, pentru că multă gheață din Oceanul Siberian, trecând de capacul de la miezul nopții Novaya Zemlya, duce către coasta de est a Svalbardului și spre Insula Urșilor, lângă care, ca pe corgis care se întind. între aceste insule, devine blocat, spart - se rostogolește în movile înalte cu un zbucium mare și un tunet.

§ 50

Fără a intra într-o teorie îndepărtată și într-un studiu al cauzelor fundamentale, este posibil să explicăm: 1) aurora nordică vestică - în conformitate cu motivele de mai sus, ar trebui să fie în mod natural ca atmosfera superioară acolo să se afle deasupra mării deschise, eructată de căldură. , 2) acea gheață aluvionară cu a Oceanului Siberian și blochează comunicarea căldurii subterane cu atmosfera inferioară, 3) marea de sud de acolo, întinsă spre Norvegia, este întotdeauna deschisă, și din acest motiv nu este de mirare că strălucire electrică





produce, 4) și, prin urmare, rezultă incontestabil că fulgerele nordice arată și marea deschisă, deși nu tot timpul, apoi că 5) când vântul de la amiază trage, duce gheața de pe țărmurile nordice ale Spitsberg mai departe spre pol, se deschide apa de mare încălzită de fund și în aer produce mișcări electrice; precum si atunci cand marginea sudica a acestei insule este curatata de vanturile nordice cu producerea unei actiuni similare.

Secțiunea 51

În conformitate cu toate acestea, ar trebui să se considere că mai la nord marea deschisă nu ar trebui să fie doar vara, ci uneori iarna. Mai sus, acest lucru este afirmat de următoarele: 1) pe Novaya Zemlya și pe Svalbard, pâraiele și râurile curg de sub munții de gheață în chei, prin urmare, căldura acționează din interiorul pământului; 2) în spatele mingii Nikolsky, râul numit Velikaya se varsă în Marea Kara, în care navele industriale locale devin convenabil guri. Prin urmare, pe Novaya Zemlya nu este atât de rece încât totul să fie comprimat de îngheț. În locuri egale, multe lacuri, abundente în iarbă, asigură adăpost și hrană pentru tot felul de păsări; 3) din partea de nord a Svalbardului, gâștele zboară peste munți înalți, acoperiți de gheață; de aici se vede că mai departe de stâlp este suficientă apă dulce pentru înot și iarbă pentru pupa; 4) Svalbard găzduiește multe căprioare sălbatice; prin urmare, frigul din timpul iernii nu este atât de puternic încât animalele să nu poată sta.

Secțiunea 52

Dar este cel mai evident că rușii iernează acolo din bunăvoință și, așa cum se arată mai sus, olandezii într-o colibă săracă, fără haine de blană, fără încălzire decentă și fără niciun corp necesar de mișcare, neobișnuit cu un climat atât de feroce, ar putea rămâne o iarnă întreagă după o mare epuizare și cu o lipsă de hrană; apoi în comparație

în măsura în care sunt capabili rușii noștri din nord, în case construite special, cu o sobă adecvată, cu suficiente lemne de foc și hrană și, mai mult, având mișcare în prinderea animalelor, pot petrece iarna fără nicio povară.

Secțiunea 53

Deci, despre tolerabilitatea frigului, destul; acum este necesar să judecăm dificultățile cauzate de gheață,18 și pentru aceasta, trebuie mai întâi să avem o înțelegere temeinică și detaliată a acestora și a originii lor. Creaturile sunt de două feluri: munți înghețați pe uscat și gheață care plutește pe mare. Munții care se află pe uscat se împart și ei în două feluri: unul, ca cei alpini, acoperiți cu gheață veșnică și zăpadă deasupra norilor, se ridică în cea mai mare parte de la coastă la oarecare distanță; altele sunt chiar țărmurile, constând în stânci abrupte, conectate cu gheață. Se poate aprecia după originea celor dintâi că, chiar după începutul munților, au fost înghețați din vapori și depuse cu zăpadă din anii străvechi și, extinzându-se în atmosfera rece superioară, nu se topeau niciodată ; se notează în detaliu a doua naştere. Pârâurile și râurile curgătoare din lacuri și din zăpezile întinse pe munții înalți, care se topesc oarecum vara, se contopesc în mare prin chei între stânci abrupte; iar pe măsură ce vin toamna și iarna, râurile îngheață până la fund din cauza înghețurilor severe. Apa este presată peste prima gheață, fără curent sub ea și turnându-se pe ea, ci se transformă în gheață și astfel strat peste strat se așează și într-o iarnă se ridică mai multe sazhens groase, iar în zece și douăzeci de ierni gheață cu maluri înalte de piatră este egal, pentru că vara se topește incomparabil mai puțin în chei decât poate crește iarna.

Secțiunea 54

Gheața care se mișcă pe mare prezintă un aspect triplu: 1) grăsime fină, care, ca și zăpada, plutește în apă, uneori aciculară, sau, deși are o legătură, este flexibilă și se navează.





nu este dăunător; 2) munți de formă neregulată, care merg de la 30 la 50 de brazi adânci în apă, stau cu zece sau mai mult deasupra apei, trosnesc necontenit ca lemnul de molid într-un cuptor, prin care poți recunoaște astfel de munți plutitori care se apropie în ceață și la noapte și luați măsuri de precauție, căci sunt periculoase în vremuri de agitație și mai ales când eșuează și, întorcându-se, se sparg cu mare zgomot și trosnet; 3) stamukhas sau câmpuri de gheață, care adesea se întind pe mai multe mile, amestecate cu gheață fină. O astfel de gheață plutește în cantități mari și este mai convenabil să freci navele. Aici este necesar să se distingă munții de gheață plutitori (nr. 2) de cei care constau din stamukhas sparte prin luptă reciprocă.

§ 55

Salo se naște chiar pe mare din înghețuri mari și se observă primăvara și toamna și rar vara. Există o diferență în cetăți prin salinitatea diferită a apei și prin puterea înghețului: acolo unde apa este mai proaspătă și gerul este mai puternic, aici marea îngheață atât de mult încât poți să mergi pe ea și să mergi cu săniile. În Pomorie, această nochemerzha este numită, deoarece în luna martie, în timpul înghețurilor nopții pe vreme calmă, Marea Albă este acoperită cu gheață flexibilă timp de câteva mile, astfel încât focile sunt urmărite de-a lungul ei și bărcile hummock sunt târâte în spatele lor și deși se îndoaie sub oameni, nu se străpunge curând; pe la amiază dispare de la soare și se sparge în prostii de la vânt.

Secțiunea 56

Originea padunului este deja clară prin nume, pentru că atunci când suprafața Novaiei Zemlya este uneori lipsită de zăpadă vara și pâraiele și râurile se varsă în mare, apoi sub munții de gheață înghețați în cheile malurilor abrupte (§ 53). )



apa dulce găsește o cale de la pământ până la mare și le spăla, la fel și valurile mării stropesc, ploile și pâraiele se clătesc de la marginile defileului și, mai ales, atunci când povara unui mare volum, după ce a depășit legătura sa cu un munte de piatră, cade în mare și produce un tunet și un zgomot groaznic, ca și cum ar trage brusc dintr-o artilerie întreagă și o mulțime de tunuri mici. Trosnetul necontenit al acestor munți de gheață se datorează faptului că, fiind mult mai rece decât apa mării, încălzindu-se în ea, ea izbucnește și rupe în mod constant mici moloz din ea însăși, până când toate acestea dispar cu timpul.

§ 57

Apa proaspătă îngheață de sus în jos, iar cu cât înghețul acționează mai puternic și mai lung, cu atât gheața devine mai groasă.Iar în Siberia, râurile mici îngheață adesea până la fund, iar în cele mari gheața are o grosime de până la trei brazi. Să ne imaginăm buzele mari de la gurile marilor râuri siberiene, pline cu apă dulce, care îngheață până la o grosime atât de nobilă, încât nu se poate topi vara; vânturile de la amiază primăvara poartă aceste mari slouri de gheață în mare, de-a lungul cărora, plutindu-și timpul, dispar din valurile mării, apoi se sparg pe coastă sau unul împotriva celuilalt, apoi, fiind duși de mișcarea mării spre mările întinse spre sud, ele dispar; iar în locul lor în fiecare iarnă se produce gheață nouă în aceste golfuri, iar acestea sunt așa-numitele stamukhas sau câmpuri de gheață. Că acestea sunt într-adevăr din golfurile de la gurile râurilor mari, este clar: 1) că sunt formate din apă dulce, 2) că o grosime obișnuită de trei sazhen este similară cu grosimea gheții de pe râurile siberiene, 3) că se deosebește de un padun nu numai printr-o figură

plată, ci și prin duritate și transparență, deoarece padunul este opac, cu bule și crăpat, așa cum ar trebui să fie pentru oameni.

iar în original mai târziu.







Secțiunea 58

Luând în considerare diferența și calitatea gheții, trebuie să cercetăm mișcarea acestora de-a lungul Oceanului Siberian. Dar este imposibil să vezi clar acest lucru fără a cunoaște în el cursul apelor și fluxul și refluxul, pe care în cea mai mare parte vor urma marile gheață; vânturile mici și subțiri sunt mai ușor de respectat, în timp ce căderile și stamukha-urile sunt mișcate mai mult de partea inferioară a apei, astfel încât adesea mișcări opuse ale gheții mici și mari sunt observate într-un singur loc. Din acest motiv, este absolut necesar să ne adâncim cât mai mult în studiul mișcărilor Oceanului Arctic, atât cât arată observațiile și cât ne permite teoria să concluzionăm din ele; și întrucât mișcările mărilor depind atât de mult de poziția țărmurilor, de aceea este indispensabil să discutăm aici poziția acestora lângă Marea Arctică. Cei siberieni sunt bine cunoscuți pentru aceasta chestiune; Americanii trebuie să fie atinși prin presupuneri solide, atunci când o probă practică a acestora nu a fost încă permisă.

§ 59

Cursul principal al oceanului, oriunde a ajuns efortul uman, este marcat de la est la vest, prin urmare, același lucru trebuie să fie valabil și în Oceanul Siberian. Iar arta însăși confirmă acest lucru cu argumente incontestabile: este adevărat că chiar pe Marea Arctică, la mare distanță de coasta siberiană, nu s-a putut observa până acum, dar cu toate acestea, mișcarea apelor în Norman și Oceanul Atlantic legat de acesta este un martor nefals, care asigură că nu ar fi posibil ca apele de acolo să curgă spre vest dacă alte ape din est, adică din Marea Arctică, nu ar înainta în locul lor; iar gheața însăși, printr-o mișcare concordantă de acolo, îi corespunde, mareele indică clar mareele.





Secțiunea 60

Pentru 1) pe capul de nord-est al Novaiei Zemlya, apele care curg de la nord-est la sud-vest, 2) în Vaigach, apa care sosește curge de la vest la est, apa care arde de la est la vest, dar apa care arde este mai

puternic decât cel care sosește. Acest lucru poate părea contrar adevărului menționat mai sus, dar faptul în sine este de acord, deoarece ar trebui să existe un curent general către Vaigach lângă vârtejul Novaya Zemlya. Trecând peste această insulă, apa oceanului se odihnește pe coasta Laponiei, întinzându-se de la Nasul Sfânt până la Nord, iar această porțiune, cotind la stânga, produce maree către Marea Albă, către Nasul Kanin, către Pechora, către Vaigach; celălalt trece pe lângă nasul nordic în Norvegia, ceea ce nu este surprinzător, 3) că refluxul de la Vaigach este mai puternic decât marea, apoi acesta, deși are timp să se reverse în Marea Kara, dar ar trebui să se întoarcă mai puternic, apoi marea este legată de acest reflux, care acționează lent, trecând prin puțin adâncime și prin gheață stagnantă, cu care se umple marea dintre Siberia și Novaia Zemlya; 4) pe coasta Laponiei, mareele sunt mai mari decât în Norvegia și pe țărmurile vestice ale Novaiei Zemlya, deoarece se află la distanță apropiată de curentul oceanic, iar acestea se întind de-a lungul; 5) pe coasta estică a Kaninului, apa este mai mică decât pe cea vestică, deoarece ajung la această apă de pe coasta Laponiei de-a lungul primului rever, iar pe ea de-a lungul secundarului, de la Novaia Zemlya; 6) mareea în apropierea țărmurilor vestice și în strâmtorile Svalbard se extinde spre nord și curge rapid, refluxul este indicat doar de apa care se retrage, și nu există nici un flux înapoi, ci doar se mișcă foarte liniștit sau se oprește oarecum. Din care rezultă că trecut Svalbard, și mai ales de-a lungul laturii vestice, oceanul curge spre nord între Groenlanda și ea și, prin urmare, în spatele acestei strâmtoare se află o mare mare în țările subpolare. Acest lucru este de acord cu ceea ce este arătat în §§ 48 și 49 cu privire la căldura nordică și luminile nordice.







Secțiunea 61

Apele oceanului curg de la est la vest (după cum s-a menționat mai sus), iar apa care curge din Oceanul Siberian curge 1) între proa nordică norvegiană și Svalbard conform § 59, ceea ce este arătat și de mareele din apropierea Islandei, care mergi dinspre est, iar gheața aluvională spre Insula Urșilor și Spitsbergen din Novaia Zemlya. Acest curent se extinde în cele din urmă peste Oceanul Atlantic între Africa și America și ocolește strâmtorile Magellanic, Delyamer și alte și mările sudice din jurul Americii de Sud în Oceanul Pacific. Ei asigură că se remarcă marile bancuri de gheață ale padunului din Marea Ispansky, lângă Capul Finistersky; 2) apa care curge spre nord între Groenlanda și Spitsbergen trebuie să aibă și un curs invers, dar unde? Nu departe, la fel de aproape de pol la Oceanul Siberian înapoi, pentru că este suficient pentru ea să întoarcă linii paralele de la pol la 20 ° și 10 ° grade, ca în cealaltă jumătate a lumii, între Capurile Horn și Buna Speranță, New Holland și între ținuturile necunoscute ale semicercurilor sudice. Atunci când multe ape ale marilor mări ale Indiei, Atlanticului și Pacificului nu au un curent liber sub centura fierbinte care să obstrucționeze marile părți ale lumii și pentru

aceasta sunt nevoite să caute o trecere în apropierea țărilor polare, atunci ar trebui se caută apele cele mai nordice din ce pasaj circumferenţial cel mai îndepărtat?

Secțiunea 62

Deci, se vede din toate și se afirmă cu cel mai mare grad de probabilitate că, socotind de aici, există o mare mare dincolo de pol, prin care apele Oceanului de Nord circulă în jurul polului de la est la vest conform forța legii generale; ea nu are unde să meargă altundeva, ca în Golful Baffin, în care, totuși, doar un pasaj larg sau chiar o poreclă



care ar fi din neatenție, de altfel, nu ar fi cu curgerea de la est la vest, ci în sens invers, ceea ce este contrar legilor generale.

Secțiunea 63

Deci, când marea se află în jurul stâlpului, atunci încă rămâne întrebarea dacă se află în polul însuși sau dacă ocupă pământul. Deși această decizie nu este necesară aici, ea merită atenție. Mi se pare, deși, poate, nu în punctul foarte polar, totuși, în apropierea ei ar trebui să existe o insulă considerabilă sau multe altele: 1) astfel încât este mai natural ca curentul circumferențial al oceanului să ocolească în jurul insulei. , ca pe alte mari sunt vârtejuri; 2) țărmurile descoperite de Barens și Cornelis Ripp (§ 26), care se întind departe, sunt sudice, de aceea, arată o insulă mare, care se întinde la nord mai mult de 80 de grade și 11 minute, înclinată de la Spitsbergen la est; 3) și întrucât numai Svalbard este format din trei insule principale și din foarte multe insule mici, iar insula Cornelis menționată mai sus se află în vecinătatea acestora, este foarte probabil ca cea mai polară parte a lumii să fie plină de multe insule și să fie ocupată. de un arhipelag, în spatele căruia se află coastele de la miezul nopții ale Americii de Nord.

§ 64

Cunoașterea acestor poziții este mult pentru cercetarea noastră. Din acest motiv, fiind lipsiți de orice informație despre ea prin practică, trebuie să apelăm doar la raționamente, care își au baza pe asemănarea acțiunilor de natură constantă și pe exemple geografice, pe care, bazându-ne, să ne uităm în gândurile noastre. 1) pe poziția coastei mamă opusă Siberiei, care înconjoară America în nord, care se întinde de la Groenlanda până la țara mamă, situată vizavi de nasul Chukchi și, prin urmare, 2) până la vastitatea întregului Ocean Siberian, 3) pe aceeași coastă, starea naturală și calitățile.

Lucrări de geografie

Secțiunea 65

Examinând întregul glob al pământului, nu fără surprindere vedem în mare și pe uscat o poziție analogă, corespunzătoare reciproc, presupusă stabilită prin supraveghere și rutină intenționată; „Și, în primul rând, cele două mari mase de pământ ale suprafeței pământului, care alcătuiesc Lumea Veche și Lumea Nouă, sunt foarte asemănătoare ca formă: 1) ambele părți sudice, adică Africa și America de la Miez, sunt triunghiuri, 2) aveți grijă. dintre ele, ele nu sunt atât de indentate de coturi adânci, ca jumătățile nordice, 3) nu sunt înconjurate de multe insule, așa cum sunt, 4) ambele sunt atașate de părțile nordice prin istmuri înguste: unul în Egipt, celălalt. în regatul Mexicului. Deasupra acestuia, Capul Verde corespunde Capului Braziliei, Marea Mexicului Mediteranei, insulelor Cipru, Creta, Sicilia și altele insulelor Cuba, Hispaniola și altele, Madagascarului insula Focului. Jumătatea de nord a acestor suprafețe de uscat corespunde peste Oceanul de Vest cu Marea Baltică - Marea Hudson, Golful Botniei - Baffin, Anglia - Novaya Zemlya cu insula (Terre neuve), Groenlanda - Suedia și Norvegia, Novaya Zemlya - Spitsbergen . De cealaltă parte, peste Marea Pacificului, insulele și peninsulele indiene se află vizavi de California și împotriva golfurilor nemulțumite explorate și a tăieturilor de Fukov și de Fontov. Marile Lacuri din Noua Franta infatiseaza marile: Caspica, Aral, Baikal, Ladoga, Onega si alte ape sarate si dulci, inconjurate de pamanturi. Un cap de nord-vest al Americii de Nord se întinde vizavi de Kamchatka, pe care, nu fără motiv, unii geografi noi o descriu pe hărți ca pe o peninsulă.

:1 În original, alte intrări sunt șterse care provin din notele de schiță: Marea Mediterană, zonele montane, pajiști, Brazilia joasă, Peru înalt.



Secțiunea 66

Printr-o analogie atât de mare, ajung la concluzia că țărmul nord-american al Mării Arctice, întins de cealaltă parte a coastei Siberiei, se întinde într-un cot concav, astfel încât ocolește punctul polar nordic și are un spațiu de aproximativ o jumătate de treime. mii de mile în lățime. Nasul Chukchi, se întinde pe 3000 de mile peste stâlp, apoi are un aspect oarecum oval. Acest lucru este în concordanță cu poziția acestei mări, care este probabil prezentată în § 62, pentru că atunci când există o mare spațioasă dincolo de Spitsbergen, în care curge o strâmtoare de 700 de verste lățime de la prânz, atunci trebuie să existe o astfel de cotitură, care urmează din analogia geografică amintită.

§ 67

După ce ne-am imaginat dimensiunea și forma Oceanului Siberian, să ne imaginăm cu viziunea noastră mentală principalele calități ale coastei nord-americane, care se află vizavi de cea siberiană, la care punem ca bază analogia de mai sus. Când luăm în considerare cursul râurilor nobile, aproape peste tot constatăm că o parte a acestora este de înaltă, cealaltă este luncă, adică una este formată din maluri abrupte și înalte, cealaltă din locuri joase nisipoase și de luncă și, prin urmare, acestea râurile sunt adânci pe o parte, pe cealaltă puțin adânc. Aceeași natură se observă în cea mai mare parte în raționamentul țărmurilor mării și a altor ape nobile. Deci, de exemplu, țărmurile sudice ale Mării Baltice sunt în cea mai mare parte puțin adânci și pline de corgi; cele nordice, opuse, sunt de piatră, abrupte, adânci. Vedem acest lucru și în Lacul Ladoga, care în partea de sud de la Shlisselburg la Syasi, cu maluri joase, este foarte puțin adânc, iar partea nord-coreeană este adâncă și este formată din munți de piatră. Nu în caz contrar





Mai constă și Marea Albă, din care coasta de vară la sud și coasta de iarnă la sud-est sunt nisipoase și nu la fel de adânci ca Tersky, situată vizavi de ea în nord și în nord-vest. Din această lege naturală, care, deși nu fără nicio excepție, este totuși foarte generală, se poate concluziona cu mare probabilitate că vizavi de coasta siberiană foarte puțin adâncă, care se întinde cu promontori joase de tundra, se află coasta abruptă și abruptă a Americii de Nord.

Secțiunea 68

O altă analogie similară ne arată următoarele. Țărmurile abrupte varsă rareori râuri mari în mare, dar de obicei se varsă în mări de la marginile celor în pantă: de exemplu, Egiptul joasă din Africa dă loc Nilului către Marea Mediterană; pe latura de sud a porțiunii de semănat, spre întinderea abruptă a Capului Bunei Speranțe, natura nu a produs astfel de râuri. America de Sud, de-a lungul marilor planuri egale și joase ale Braziliei și Paraguayului, revarsă Marele Marañon și Delaplata în Oceanul Atlantic; dar coastele înalte și abrupte ale Peruului și Healy dau ape foarte mici Mării Pacificului. Din Asia, deși marile repezi la amiază se năpustesc între locuri înalte, Eufrat, Gange, Indus, dar nu corespund decât râurilor noastre mediocre din nord, Kovma, Indigerka, Yana, Pechora, destul de mari, și cu Lena, Yenisei și Ob. nu poate fi în niciun caz comparat fi plasat. Europa revarsă Dunărea și Volga spre est în locuri ușor înclinate. La vest, râurile care curg în locuri muntoase sunt foarte mici înaintea lor. Deci, având în vedere: 1) că din America de Nord curg râurile Mizi-zipi și Sfântul Laurențiu la amiază și spre est, 2) că coasta de nord a Americii, situată vizavi de Siberia, este abruptă și adâncă (§ 67) , rezultă că numai cu râuri mari, care sunt esența Mizizipi și a Sfântului Laurențiu, nu se varsă în Oceanul Siberian și, prin urmare, în comparație cu cele siberiene, trebuie să fie foarte mici.

Secțiunea 69

Această probabilitate este confirmată și de următoarele circumstanțe și raționament: 1) Golful Baffin, numărând de la gurile râurilor Lena și Tamura, se află direct la nord dincolo de pol, de care ar trebui să fie la aproximativ 10 grade distanță, după cum urmează din cele de mai sus (§ 12), că Oceanul Siberian nu este mult trebuie să se extindă dincolo de pol; prin urmare, istmul care leagă Groenlanda cu restul Americii de Nord nu poate fi larg și cu greu depășește cinci sute de mile, iar cursul marilor râuri necesită un mare teren de spațiu, de unde apele ar putea fi adunate suficient. În consecință, pe partea opusă a Ob, Yenisei și Lena este imposibil să fie râuri, deși au puține comparații cu ele. Să adăugăm și faptul că acest istm se află între pol și 80 de grade față de ecuator, este destul de firesc ca acolo să nu existe un flux nobil de râu de dragul ploilor rare și al zăpezii, așa cum s-a observat pe Svalbard.

§ 70

Restul țărmului nord-american, adiacent Mării Arctice, nu trebuie să fie altfel lat, dacă navigația lui de Fonte (§ 20) și Lacul lui Bernard nu sunt insolent infirmate, căci acest lac se întinde pe aproximativ 70 de grade din lățimea nordului și lasă locuri mici pentru ca râurile să se varsă în Oceanul Siberian, revarsându-se cam la aceeași lățime în mare. Această gură mare, pe lângă descrierea lui Bernard, este confirmată de trei argumente foarte importante: 1) locuitorii Chukchi l-au anunțat pe Bering și pe alții, după cum se vede clar în știrile siberiei, că în ținutul culcat opus acestui nas sunt mari râuri, mulți locuitori, păduri și animale; 2) ce aduce mult molid și pin pe țărmurile nordice din Kamchatka, ce fel de pădure nu există pe ea





creste; dar după cum pădurea se îndreaptă spre mare cu viteza marilor râuri, iar valurile nu pot spăla atâtea țărmuri ale mării, adică aceasta este în conformitate cu veștile primite de la Chukchi; 3) la țărmurile Kamchatka, chiar și la Insulele Kuril, provoacă gheață mare cu vânturi de est și nord-est iarna, pe care industriașii din Kamchatka prind o mulțime de castori. Și precum gheața pe care trăiesc focile și castorii, sunt stamukhas sau câmpuri de gheață, care îngheață din apă dulce la gurile și în gurile râurilor mari, prin urmare, în colțul de nord-vest al Americii, se revarsă o mare cantitate de apă dulce. afară și fără îndoială din marele râu, ceea ce ar trebui descris de Bernard.

§ 71

Datorită unor asemenea circumstanțe și conform atâtor presupuneri probabile și demonstrative, nu există aproape nicio îndoială că coasta Oceanului de Nord, situată vizavi de cea siberiană, ar trebui să fie abruptă, mai adâncă și să reverse mult mai puțină apă dulce decât cea a Oceanului. unul siberian. Și, prin urmare, la această adâncime, apa oceanului este mult mai sărată decât în ținuturile puțin adânci din Siberia, unde cele mai mari râuri din lume aduc apă dulce colectată din jumătate din Asia, interferează cu saramură și îi slăbesc foarte mult puterea. Înghețurile de saramură sărată nu se pot transforma convenabil în gheață, deoarece devin proaspete. Această experiență arată că apa oceanului, preluată din nordul Capului Norvegian, nu a înghețat aici, ci doar s-a îngroșat la o frig de 180 de grade, -0 fiind într-un vas mic și înconjurat din toate părțile de aer înghețat. Deci, o astfel de saramură în toată marea, supusă gerului doar de sus, mereu în mișcare, poate îngheța greu? Este absolut clar că coasta siberiană produce incomparabil mai multă gheață plată, adică stamukha, decât cea americană.



Secțiunea 72

Deasupra acesteia, se arată că padunul se va naște pe maluri abrupte, în chei de piatră; atunci este foarte probabil ca coasta nord-americană, abruptă și adâncă, să producă mai multă paduna decât cea blândă siberiană. Dar, deoarece cheile de-a lungul malurilor sunt incomparabil de mici față de gurile marilor râuri și golfuri și că căderea în chei crește după câțiva ani, iar stamuhi-urile din buze și din râuri se nasc în fiecare iarnă, atunci fără îndoială gheața plată din mare ar trebui să plutească mult mai mult decât căderea muntoasă și, în consecință, coasta de nord americană trebuie, prin natura sa, să fie mult mai curată de gheață, dacă cea aluvională nu predomină. Toate acestea sunt în concordanță cu micimea gheții, adâncimea și claritatea apelor de pe țărmurile nordice ale Golfului Baffin decât pe cele sudice. Vezi § 11.

§ 73

După ce am determinat după probabilitate poziția țărmurilor Oceanului Subpolar de gheață, proprietățile lor, cursul apelor, vom proceda acum să aflăm cum se mișcă mai mult gheața, unde se adună în mulțime, unde se prăbușește și dispar. Dar mai întâi, trebuie calculat aproximativ în cantitatea sa totală și trebuie presupus că formațiunile de gheață pe timp de noapte din apa sărată a mării în timpul iernii nu trebuie numărate, apoi că dispar complet primăvara și începutul verii și nu interferează cu navigația de vară. Și astfel, în argument rămâne o cădere și gheață plată, care trebuie aprobată în artă și dedusă printr-un calcul aproximativ.

Secțiunea 74

Mările Albă și Normană să fie exemplu și fundament al acestui raționament și cercetare, dintre care prima, ■ fiind de aproximativ 64 și 65 de grade, iarna produce gheață mare.

dit, astfel încât aproximativ jumătate din ea este acoperită; pe de altă parte, Normanskoye este cu aproximativ 70 de grade senin toată iarna, astfel încât gheața nu se vede niciodată lângă Kildin. Motivul este clar, deoarece Marea Albă, puțin adâncă în fața oceanului, preia apă dulce din Dvina, Onega, Mezen și alte ape mai mici, supunând înghețurilor mai mici de dragul slăbiciunii saramurii și se transformă în gheaţă. Dimpotrivă, adâncul Oceanul Norvegian, neavând râuri nobile care se varsă în el, nu-și pierde salinitatea și nu cedează la îngheț, reținându-și lichidul. În primăvară, doar gheața care îngheață în golfurile de la gurile râurilor Dvina, Onega și Mezen și în golful Kandalakse din afluxul râurilor Kandalaksha și Kovda este adusă în ocean, iar această gheață care iese este dusă la Kanin. , și rareori spre insula Kalguev. Nu ajunge pe coasta Normandiei, iar pescarii locali își încep pescuitul din zilele Nikolin și prind insulele de lângă Kildin iarna. Cu aceasta, să începem să numărăm cantitatea aproximativă de gheață din Oceanul Siberian.

§ 75

Aceste gheață, înghețate în buze de la apa dulce, sunt smulse de multe vânturi de iarnă și plutesc de-a lungul Mării Albe, unde vânturile și apele le conduc; Numărând cu nocturne, ele ocupă aproximativ jumătate din suprafața mării și nu se poate pune mai mult de un sfert din apa dulce a celui născut. Și deoarece planul Mării Albe conține aproximativ 60.000 de verste pătrate, produce gheață solidă de aproximativ 15.000 de verste pătrate, care poate fi transportată intactă către ocean. Să luăm măsura pătrată a planului pământului, din care apa dulce este colectată în marea menționată mai sus. Este limitat de limite, care includ, cu vârfuri și râuri străine, Dvina, Mezen, Onega, Vyg, Kem, Kovda, Kandalaksha, Varzuga și alte râuri mai mici. Acest spațiu conține aproximativ





200.000 de verste pătrate, așadar, la măsura pătrată de gheață care a avut loc pe Marea Albă, va fi ca 40 la 3. Conform acestei proporții, să ne uităm la zona din care apa dulce curge în ocean de către râurile siberiene, apoi o vom găsi 2.600.000 de verste pătrate, prin urmare, din aceste ape proaspete se va naște gheață de 200.000 de verste pătrate. Înghețurile siberiene sunt de două ori mai mari decât aici, adică cele locale, numărând de la 150 la 212 de grade, sunt egale cu 62 de grade, iar înghețurile locale sunt de la 150 la 281 de grade, adică egale cu 131 de grade. (Acest lucru nu trebuie pus pe pământ cu o mamă, și mai puternic peste marea deschisă, căldură subterană pentru vacanți). Prin urmare, trebuie să presupunem că cantitatea de gheață

produsă de aceștia este dublată, adică 400.000 de verste pătrate. Mărimea aproximativă a Oceanului Arctic este prezentată în §[66] și de aceea iese a fi de 6.000.000 de verste pătrate, care, împărțind la 400.000, constatăm că această gheață nu mai poate acoperi marea menționată, întrucât 1

pe bataia Ï5.

Secțiunea 76

Conform măsurătorii aproximative propuse mai sus, coasta nord-americană la o lungime și lățime egală nu poate depăși o cincime din Siberia, prin urmare, gheața nu va produce mai mult de 80.000 quad-1.

militare, adică acțiuni împotriva suprafeței mării. Așadar, luând împreună ambele țărmuri de gheață, ele vor fi pe întreg Oceanul de Nord, inclusiv țărmurile siberiene și americane, ca de la 1 la 12 după cea mai grea iarnă; și, conform valorii aproximative probabile, cantitatea așteptată de uscat, constând în insule sub pol și vizavi de Lena, va rămâne încă de aproximativ zece ori mai limpede pe gheață - spațiu suficient pentru ca o navă să navigheze spre nord, spre Japonia. și Indiile de Est.





Secțiunea 77

Chiar și acum putem vorbi despre gheață când stau în apropierea locurilor naturale, unde se întorc, unde ar trebui să se adună și să se constrângă și cât de repede dispar. Ei au două motive pentru deplasarea lor: în primul rând, curentul mării; al doilea, vânturile, unde trebuie remarcat, 1) că, deși curentul mării are un efect mai puternic decât vânturile, mai ales pe stamukhas sau munți de gheață scufundați adânc în apă, totuși, vânturi rapide și de lungă durată uneori conduce gheața nu mai puțin și aproape mai mult decât apele și doar face loc faptului că oceanul curge de la est la vest fără încetare, vânturile sufla temporar. Dar din moment ce nu putem determina circulația lor periodică, suntem nevoiți să ne mulțumim cu următoarele: 1) vânturile din locurile Pomor Dvina trag din primăvară până la jumătatea Maya, în cea mai mare parte de la prânz și aruncă gheața pe ocean din Marea Albă; după aceea, vânturile predomină acolo mai mult din nord, ceea ce mi s-a întâmplat de cinci ori prin art.la această plimbare este necesar pentru vânturi opuse din nord-est. În jurul zilelor Ivanov și Petrov, în cea mai mare parte, vânturile apar de la amiază și cele laterale și se extind până la jumătatea lunii iulie și uneori chiar până la zilele Ilyin; și după aceea, timp de două, trei și uneori patru săptămâni, vânturile de la miezul nopții bat din partea de est, la sfârșitul verii vestul și nord-vestul. De asemenea, am observat acest lucru de-a lungul întregii coaste a Mării Normande, de la Svyatoy Nos până la Insula Kildin. 2) Nu am nicio notă pe țărmurile siberiene, așa cum se întâmplă curentul vântului, dar câte condiții meteorologice se notează în orașele din nordul Siberiei, la Yakutsk și Mangazeya, este clar că

într-un mod similar o lună. înainte de a doua zi și puțin mai târziu, vânturile bat mai mult spre polar o sută



ronam, iar după până în august domină respirațiile, sunt urâte. Toate acestea sunt în armonie cu însuși cursul naturii, pentru că ținuturile cele mai apropiate de amiază simt mai devreme căldura soarelui. Aerul din acesta si vaporii se extind si necesita mai mult spatiu si astfel deviaza catre acele locuri in care se contracta mai mult de la frig, adica pana la miezul noptii. Dar la fel ca în zilele următoare soarele, nemai apune sub orizont în locuri subpolare, aerul, strâns de frigul mare, se încălzește, se extinde și se dizolvă în spațiu mare cu noi vapori, apoi înflorește și curge la amiază, aducând cu el frig, ploi și ceață . Acest lucru ar trebui înțeles nu numai despre Siberia, ci și despre coasta nordică americană.

§ 78

Așadar, ar trebui să se raționeze: 1) că la sfârșitul primăverii vânturile duc gheața de la coastă spre nord, ceea ce este facilitat de curentul de pe coasta siberiană a apelor din marile râuri, care curăță gurile largi și mari. buze; 2) coasta opusă nu are atâta forță pentru îndepărtarea gheții, pierzând aspirația râurilor mari; în afară de aceasta, munții înghețați, supunându-se mai mult decât apei, nu simt atâtea vânturi de forță de primăvară și de aceea, urmând curentul mării, plutesc spre vest, adică de-a lungul poziției polare din Groenlanda până la ținuturile întinse. vizavi de nasul Chukchi. Așa cum, dimpotrivă, pe această parte ar trebui și într-adevăr să existe un curent de mare de la nasul Chukchi la Novaya Zemlya și mai departe, ceea ce este confirmat de mareele care vin și de gheața aluvionară de acolo, în apropiere de Capul Novaya Zemlya de la miezul nopții și de la Vaygach. până la țărmurile Pechersk, care se întind spre est.

Secțiunea 79

Acest raționament corespunde însăși mișcării gheții în jurul Novaiei Zemlya: 1) primăvara și începutul verii, când gheața născută pe mare iarna se prăbușește, pelerină este curățată din oto> și În original, în cea anulată.



gheața se schimbă, după cum se poate vedea din Barens News (§ 29). Apoi se întâmplă aproape în fiecare vară ca în luna iulie să bată un vânt de nord-est și să aducă cu apele o mare cantitate de gheață din Oceanul Siberian, care, însă, nu durează mai mult de trei-patru zile; alteori marea este senină, deși uneori domnește același vânt până la trei

săptămâni. 2) De aici trebuie să tragem concluzia că dincolo de capul nordic al Novaiei Zemlia coasta este doar departe, câte verste poate fi depășită gheața în patru zile de vânt și apă, cred, de la trei la patru sute de verste; sau nu mai există gheață în toată întinderea mării. Acest lucru este mai probabil decât primul, căci marea împingere pe coasta normandă și curentul puternic al oceanului o vor contrazice; acesta din urmă corespunde calculului de mai sus (§ 75). Gheața menționată mai sus se va naște, desigur, între Novaia Zemlya și gurile râurilor Ob și Yenisei, în marile golfuri și în Marea Kara, pentru că acest loc, cu excepția golfurilor Ob și Taz, ar trebui umplut pentru cea mai mare parte cu apă dulce. Novaia Zemlya se întindea pe gurile marilor râuri Ob și Yenisei, la un capăt apropiindu-se de marele cap Pyasigsky, la celălalt la Vaigach, extinzându-se foarte aproape de țărmurile Pechersk, cuprinde o mare aproape închisă, care, fiind puțin adâncă, ar trebui să aibă puțină saramură și pentru asta iarna aproape totul îngheață; și această gheață, purtată anterior de vânturile de sud și de curgerea râurilor către ocean în primăvară, după vânturile de est-nord trecute de Novaia Zemlya la vest.

Secțiunea 80

S-a arătat mai sus (§ 49) că lângă Spitsbergen marea este în cea mai mare parte limpede pe partea de vest și aproape întotdeauna ocupată de gheață la est. Aceste gheață provin din est, împinse din Oceanul Siberian de apele și vânturile estice; dar cât de departe la est se află un astfel de zgomot. vara, arta nu a fost cunoscută și se poate doar concluziona



de cantitatea de gheață care trece pe lângă Novaia Zemlya. Și după cum știți, o parte considerabilă din ea vine la Insula Urșilor și la corgi care se întind de la ea până la Svalbard, locuri în care distruge mai mult decât atunci când lovește malul, pentru padun, atingând partea inferioară a fundului mării și fiind dinspre sus Obligăm apa să se miște, se întoarce și se rupe cu un vuiet mare, unde, găsind și stamukha plate, se odihnesc de padunele înșurubate, trosnesc și se sparg în sus cu un tunet groaznic, care se aude de treizeci de mile. . În aceste locuri, cea mai importantă parte din această gheață este distrusă și lâncește din zilele însorite de vară. În consecință, se poate aprecia că în partea de est a Spitsbergen, gheața nu se poate extinde de pe coastă mai mult de trei sau patru sute de mile; prin urmare, la mijlocul și la sfârșitul lunii iulie, Oceanul de Nord dintre Novaia Zemlya și Spitsbergen ar trebui să fie limpede și fără gheață, iar acest ocean limpede ar trebui să se extindă departe spre est fără gheață pe cel puțin o mie de mile, numărând în timp și viteză, cum transportă gheața și cât de mult poate merge în trei săptămâni sau mai mult. Acest loc curat ar trebui să fie la o lățime de aproximativ 80 de grade,22 de la coasta siberiană la aproximativ 600 de verste.

§ 81

Din călătoriile dificile ale domnilor ofițerilor de navă Pron-chischev, Laptev și Chelyustkin, precum și din poveștile industriașilor siberieni, se știe că de la Capul Pyasigsky, până la gura râului Kovami, gheață mare în mod constant circulă vara, care iarna sunt complet conectate printr-o mare înghețată, cu multă apă dulce din râurile mixte siberiene. Gheața, deși, după toate probabilitățile, poate fi găsită de-a lungul unei mari părți a coastei siberiei a produsului, totuși 1) nu s-a născut în acele locuri, ci a trecut de la gurile râurilor de est la vest; 2) se poate întâmpla să le aducă din acelea







aceleași locuri de unde vin iarna până la țărmurile Kamchatka, adică din gurile râurilor, care, deși nu au fost explorate, ci din zvonuri, au ajuns că se varsă din Capul de nord-vest al Americii de Nord, care se află vizavi de Chukchi, unde această gheață poate fi împărțită în două de către feribotul Chukchi, la dreapta și la stânga. Dar, deoarece Bering deja la sfârșitul verii a văzut Marea Chukchi fără gheață, se poate crede că această gheață se află și în apropierea gurilor râului Kovma mai des iarna. Se poate dovedi că atât apele circulante, cât și vânturile, în apropierea polului de lângă coastă, opus celor siberiene, care se întind de la Groenlanda, trecând de istmul Baffin până la Marea Chukchi, au pus în ea o parte din gheața locală, care în cea mai mare parte . ar trebui să fie format din padun.

§ 82

Gheața nu se poate opri nicăieri, ca în mările mici, care din acest ocean au pătruns în ținuturile din apropiere siberiei și nord-americane, sau în apropiere de insule sau cape, precum Novaia Zemlya sau Cape Pyasigsky. Dar pe un ocean vast, acest lucru nu poate fi, deoarece chiar dacă toată gheața Mării Siberiei ar merge de-a lungul abisului său, atunci ar exista întotdeauna pasaje împotriva gheții ca 12 la 1 (vezi § 76). Gheața este stânjenită acolo unde va găsi o oprire și o așteptare atât de mare este imposibilă pe o astfel de mare, care curge sensibil de la est la vest, produce refluxuri și fluxuri egale cu cele din Mările Atlantic și Pacific, trimite puternice pe termen lung. vânturi dinspre nord-est până la coasta normandă și valuri mari, care după aceea continuă timp de o săptămână întreagă, în ciuda vântului puternic transversal și opus.

Secțiunea 83

Din toate cele de mai sus, conform legilor naturale și conform informațiilor care sunt de acord cu acestea, nu ezit să trag concluzia: 1) că la o distanță de coasta siberiană la cinci și șapte sute de mile

Oceanul Siberian în lunile de vară este liber de astfel de gheață, care ar împiedica navigația navelor și ar amenința pericolul ca navigatorii să fie copleșiți; 2) că cea mai bună trecere este plină de speranță dincolo de capătul est-nord al Novaiei Zemlya către nasul Chukchi, pornind mai întâi spre nord-est, apoi înclinându-se spre est și vest-est, păstrându-se în mod corespunzător arcul celui mai mare cerc pe sfera pământului; 3) că este posibilă o trecere între Groenlanda și Svalbard, la o oarecare distanță de coasta Americii de Nord pentru o cantitate mai mică de gheață, așa cum sa indicat mai sus, care cale, deși mai îndepărtată, pare totuși a fi mai capabilă, dacă, așa cum era de așteptat , oceanul local, întorcându-se în apropierea stâlpului, va putea curge pe drumul spre nasul Chukchi; 4) când Dumnezeu se demnează să grăbească descoperirea acestei navigații necunoscute și aproape neprevăzute până acum, atunci, sperăm, mutarea de întoarcere va fi mai capabilă lângă Novaia Zemlya, la o distanță adecvată de coasta siberiană de apă și vânturi, așa cum, pe dimpotrivă, din cauza Svalbardului și de-a lungul - dincolo de pol, navigație către nasul Chukchi și mai departe către India și America.23

## Capitolul patru

## PRIVIND PREGĂTIREA PENTRU NAVIGARE ÎN OCEANUL SIBERIAN

### Secțiunea 84

În pregătirea pentru această întreprindere importantă, ar trebui luate în considerare în special patru lucruri principale: 1) nave, 2) oameni, 3) stoc, 4) unelte.

### Secțiunea 85

La nave, este necesar ca acestea să fie mici, ușoare, puternice, agile și, în plus, să nu fie complet noi, astfel încât confortul și proprietățile lor să fie oarecum pricepute în utilizare.





erau cunoscute prin intermediul a ceea ce putea fi examinat într-o vară; și pentru aceasta puteți alege și cumpăra de la nave comerciale și industriale gata făcute în portul Arhangelsk.24 Astfel de nave par să fie mulțumite deoarece în această întreprindere nu este nevoie de un obuz de artilerie, cu excepția tunurilor de semnalizare mici.

### Secțiunea 86

Nu este nevoie de mai mult de trei nave principale: una este mai mult de două pentru echipa principală, iar două sunt mai ușoare și mai mici pentru a trimite de pe ruta principală în lateral pentru a observa

pământul, gheața și alte circumstanțe. Navele ar trebui să fie acoperite cu scânduri împotriva gheții, deoarece se apără în India de viermi.

Secțiunea 87

Pe lângă bărci și bărci, fiecare navă ar trebui să aibă două sau trei karbask-uri, pe care industriașii le folosesc în Marea Albă atunci când prind foci și merg pe ele departe de coastă pe gheață și apă, atunci este foarte convenabil să le trageți pentru ușurință. . Pentru o rezervă și pentru izolare, puteți pune scândurile pregătite pentru asta într-un intryum și, dacă este necesar, dacă se pierd altele, în curând vor putea fi cusute și folosite altele noi.

Secțiunea 88

Să încredințeze conducerea acestei navigații unui ofițer din flotă priceput,25 cu experiență, mai ales în Marea Nordului, care are curaj prudent și ambiție nobilă. Subordonați-i proporțional întreaga echipă de ofițeri și subofițeri, și în special navigatori, precum și intermediari, dintre care ar fi doi-trei oameni pe orice navă care știu să facă observații astronomice pentru lungime și lățime, în despre care depun mărturie în Corpul Cadetului Naval şi la Academia de Ştiinţe.26



Secțiunea 89

Pe lângă numărul corespunzător de marinari și soldați, să ia pe fiecare corabie vreo zece oameni dintre cei mai buni săpători de hummock27 din orașul Arhangelsk, din Mezen și din alte locuri pomeraniane, care merg la hummock pentru a prinde foci, folosind a menționat hummock karbaskas sau bărci care vâslesc pe apă și trăgând pe gheață, și mai ales cei care au fost în cartierele de iarnă și în drift și sunt obișnuiți să îndure frigul și sărăcia. Mai mult, pentru a avea cei care sunt maeștri în schi, au fost în Novaia Zemlya și au prins urși polari iarna. În cele din urmă, luați două sau trei persoane care cunosc limbile acelor popoare care trăiesc de-a lungul coastei de est-nord a Siberiei. și mai ales cei care cunosc limba Chukchi. Să privim cu toții cât mai departe, pentru a alege oameni care ar avea puține motive să privească înapoi și să aibă grijă de restul gospodăriei.

§ 90

Deși succesul trebuie așteptat pe tot parcursul călătoriei de la oameni experimentați care cunosc navigația, curajoși, răbdători și neclintiți în întreprinderea lor, totuși, chiar și animalele mute pot ajuta în acest lucru, ceea ce poate fi dovedit prin exemple. Apropo, următoarea notă este demnă. Un anume tâlhar de mare, norvegian de naștere, pe nume Flokko, dorind să găsească Islanda / a pornit din Insulele Arcadiene în mare. La plecare, a luat trei corbi, iar când s-a deplasat la o distanță considerabilă de țărm, a eliberat unul, care a zburat imediat

înapoi în Insulele Arcadiene și a arătat astfel că nu sunt încă atât de departe de ei pe cât părea. După ce și-a continuat înotul de ceva vreme, l-a eliberat pe altul, care, zburând în jur

Norvegia în original.





mult timp, s-a întors la corabie, căci în afară de ea nu a găsit unde să se liniștească; de ceva vreme eliberarea celui de-al treilea corb a fost mai fericită, apoi că a văzut Islanda, a zburat direct spre ea și și-a dat un motiv să urmeze și să descopere ținutul pentru care Flokko a pornit în mare.

Secțiunea 91

Conform acestui exemplu, nu consider că este de prisos să luăm pe fiecare navă principală mai multe păsări de pradă, care sunt incapabile să înoate pe apă și pot arăta, de asemenea, apropierea gheții de un astfel de experiment.

Secțiunea 92

Cât despre rezervație, nu îmi pot imagina pe larg, pentru că oamenii de la mare sunt destul de conștienți de ceea ce au nevoie pe o astfel de cale; Menționez doar trei lucruri: 1) să aibă cu mine plase, oud-uri, etaje, coarne pentru prinderea peștilor și a animalelor, care ele însele sunt hrană, iar grăsimea, la nevoie, poate servi drept loc pentru lumânări și lemne de foc; 2) să se aprovizioneze cu medicamente anti-scorbut: vodcă de pin, conuri de pin, shagra, fructe de pădure și altele în plus de la farmacie; 3) că stocul ar trebui să fie de cel puțin trei ani, și cu cât mai mult, cu atât mai bine.

Secțiunea 93

Sunt necesare instrumente: 1) pentru observații astronomice, pentru cunoașterea longitudinii și latitudinii angajaților, 2) pentru studiul longitudinii și latitudinii pe mare fără ajutorul observațiilor astronomice, 3) pentru alte acțiuni necesare în navigarea pe mări necunoscute. .





Secțiunea 94

Pentru determinarea longitudinii și latitudinii pe mare pe vreme senină și mohorâtă, metodele sunt prezentate în Discursul despre calea cea mai precisă pe mare publicat de mine; bine se va discuta.

Secțiunea 95

Pentru a arăta ora, este cel mai capabil și mai precis să aibă pe fiecare navă mai multe ceasuri de buzunar cu secunde, testate după un timp suficient în stare bună, care să conțină cât mai mult posibil într-un grad egal de căldură; Cel mai convenabil loc pentru ei este în intryum, cam pe la mijlocul navei, unde gradul de căldură din apa mării este mai constant și mișcarea navei este din ce în ce mai mică. Pentru păstrarea și scoaterea comodă pentru observații, ar trebui făcută o cutie specială, decentă.

Secțiunea 96

Pentru o indicație generală a traseului, fiecărei nave ar trebui să i se dea o hartă, nou compusă după cele mai bune știri, care să aibă un stâlp în centru.30

Secțiunea 97

Apa de mare este cu atât mai sărată, cu cât este mai departe de coastă, cu atât mai aproape, cu atât mai proaspătă și mai ales acolo unde râuri considerabile se varsă în mare. Pentru a studia salinitatea diferită a apei de mare, este necesar să existe un densimetru, care este folosit în săratoarele pentru probele de saramură.31





Secțiunea 98

Celor care înoată în Marea Arctică li se întâmplă ca gheața care îi înconjoară să-i încuie: ca la început un mic banc de gheață închide pasajul și în timp ce ei încearcă să-l devieze, între timp alții țin din ce în ce mai mult și opresc complet ieșirea. . Pentru spargerea cea mai rapidă și mai puternică a gheții, sper că praful de pușcă va servi foarte bine în modul în care munții de piatră sunt tăiați în gropi de minereu. Din acest motiv, fiecare navă ar trebui să aibă burghie asemănătoare cu cele de munte, cu care să foreze prin gheață. Această lucrare va avea loc foarte curând, dacă burghiile sunt folosite pentru acest fierbinte sau roșu (pentru a fi mereu gata, ele ar trebui să se întindă mereu pe vatră cu capetele ascuțite spre foc), și cartușe gata făcute cu fitil, ferit de sputa, va fi introdus in dirurile verificate pe gheata.rasina.

§ 99

Deasupra acestuia, primul pasaj posibil este prezentat în apropierea capului de nord-est al Novaiei Zemlya; pentru aceasta, trebuie luată următoarea precauție de dragul siguranței și refugiului navigatorilor din nord. Lângă acest cap, în apropierea cotiturii de est, într-un debarcader convenabil, unde apa dulce nu este rară, ar trebui să se construiască o colibă de iarnă din mai multe colibe cu cuptoare de

pâine, ferestre și obloane adecvate, cu baldachin și curte, și ar trebui să fie învelit cu scânduri; pe langa, un hambar pentru pastrarea hranei si alte nevoi, precum si o baia, foarte sanatoasa pentru oamenii nostri, care va fi dusa acolo in avans pe nave avansate. De asemenea, pentru a satisface fiecare prevedere timp de doi ani, în plus față de cea care va fi trimisă de nave pe o cale acceptabilă. O astfel de pregătire ar fi incomparabil mai bună decât iernarea proastă a olandezilor (vezi § 28). Și cum ar putea îndura tot felul de neplăceri și neajunsuri, atunci oamenii noștri nordici, în cele mai bune împrejurări incomparabile, pot ierna cu ușurință.





# Capitolul cinci

## DESPRE ÎNTREPRINDEREA NAVIGAȚIEI DE NORD ȘI DESPRE DECLARAȚIA ȘI CREȘTEREA PUTERII RUSICE ÎN EST

§ 100

Această importantă întreprindere de navigație poate fi efectuată în două moduri: pentru a găsi întregul traseu dintr-o dată sau pe părți în campanii diferite. Primul este mai glorios, al doilea este mai sigur, cu toate acestea, chiar și în primul, fericirea poate avansa brusc, iar în al doilea, pentru diferite circumstanțe ale timpului împărțit, o supune contradicțiilor. Asadar, am incredere ca este mai bine sa te prosterezi in prima calatorie in drum spre final cat mai mult, cu toata precautie.

Secțiunea 101

Pentru aceasta, dați comandantului-șef instrucțiuni detaliate52, care, pentru a fi temeinic alcătuite, este necesar mai întâi să se înființeze o comisie de membri care cunosc navigația în teorie și practică, și mai ales a celor care înșiși au fost folosiți. în descrierea coastelor nordice.

Secțiunea 102

În această instrucțiune, în opinia mea, ar trebui să prescrie:

1) modalități de a deschide calea, 2) precauții, 3) beneficii străine, 4) încurajare și menținere a oamenilor în ascultare.

§ SW

Găsesc următoarele metode care sunt utile în căutarea mea: 1) fluxurile și refluxurile sau curentul mării arată în acele puncte cursul pe care se mișcă; 2) când apă, adică când

mareele și refluxul vor schimba cursul apelor, vor arăta în acea direcție malul de care se îndepărtează; 3) cu cât apele sunt mai diferite de cursul lunii, cu atât pământul și insulele sunt mai aproape; dimpotrivă, cu cât îi seamănă mai mult, cu atât se arată mai mult întinderea mării; 4) salinitatea diferită a apei arată distanța crescândă față de coastă și gheață, scăzând - apropiindu-se de ele; insipiditatea apei brusc sensibilă înseamnă în vecinătatea gurii mari a râului; 5) o creștere a frigului - gheață aproape, o creștere a căldurii - țărmuri apropiate, apa constantă va arăta întinderea mării. Dar toate acestea trebuie judecate cu prudență în direcția vântului din care suflă; în acest caz, vă puteți baza mai mult pe est și vest. De unde meterezele vin mari și blânde, este mare și adâncă, iar din gheață; aici trebuie luate în considerare și vechile metereze mari, care de mult timp nu cedează unor noi opuse sau transversale. Când din ce parte trage un vânt puternic pentru o zi și nu ridică un puț mare, în acea parte ar trebui să existe o coastă apropiată sau gheață în picioare; 6) cu cât marea este mai adâncă, cu atât țărmul este mai departe, excluzând malurile și corgi-urile nisipoase; 7) diferite animale și păsări pot servi drept mesageri sau indicatori pe drum; de exemplu, când apare un pește sau o pasăre, este obișnuit pe coasta Kamchatka sau lângă nasul Chukchi și rar sau necunoscut în Oceanul de Nord, apropierea de nasul Chukchi va servi drept semn; Profesorul Krasheninnikov va fi util pentru această Descriere a Kamchatka.33

Secțiunea 104

Pentru navele aliate menționate mai sus, întâlnirile ar trebui să desemneze locuri care să poată deservi: 1) Capul vestic al Novaiei Zemlia, unde pe hartă este afișată Insula Neagră;34

2) capătul estic al Novaiei Zemlya, numit Capul Speranței, pe care, într-un loc decent, să se deschidă un magazin cu tot felul de provizii, cu care să fie trimise una sau două corăbii de flippers în spatele navelor de mai sus.



Secțiunea 105

În continuarea călătoriei de departe, nava principală ar trebui să ia drumul de mijloc de-a lungul punctelor prescrise sau după cum arată natura și circumstanțele; celelalte două nave trebuie să ocolească pentru a inspecta gheața și coasta, dar nu o lăsa mai mult de patru mile.

Secțiunea 106

Când văd gheață sau aterizează chiar în fața ta sau în lateral, atunci, după ce făcuse un consiliu, mergi lângă ei, despărțindu-te la ora stabilită, pentru a vedea trecerea și trimite hummockeri în vase mici la gheață pentru a inspecta latimea ghetii si daca s-au lipit undeva de mal .

Secțiunea 107

Când se găsește o insulă, un teren întărit sau chiar gheață stătătoare, atunci, după ce a ieșit cu instrumente astronomice, reparați observațiile astronomice pe un loc solid pentru a găsi exact latitudinea și longitudinea locului pentru a corecta întregul drum al fosta ta călătorie.

Secțiunea 108

Consider că sunt necesare următoarele măsuri de precauție: 1) când navele ușoare de pe ambele părți observă gheața de mers, nu va fi sigur dacă nu se adună și nu conțin toate navele în sine; pentru a face acest lucru, nava principală trebuie să cedeze înapoi, sau măcar să rămână o vreme; alți plămâni își pot inspecta capetele, unul din spate și celălalt din față, care, dacă nu sunt departe sau despărțiți unul de celălalt, cu atât mai mult spre est, atunci în înot se extind mai departe și cu atât mai îndrăzneți când pământul este aproape pe o parte, și mai ales în mijlocul verii.





Secțiunea 109

Pe țărmuri și pe gheața stagnantă, puneți balize cu semnătura de timp, longitudine și latitudine și de unde de la ei cine a plecat și în ce direcție.

§ DE

În locurile unde marea este puțin adâncă, dacă este necesar, ancorați geamanduri cu repere și cu aceleași inscripții scrise în rășină sau sculptate pe o scândură.

Secțiunea 111

Pe țărmurile necunoscute, pe care poți aștepta cu nerăbdare locuitorii, nu iese mulți oameni, toți înarmați, cu o precauție extremă, pentru că avem exemple foarte jalnice nu doar în călătoriile altora pe meleaguri necunoscute, ci și pe ale noastre.

Secțiunea 112

Dacă o nenorocire extremă se abate asupra unei nave dintr-un asalt sau dintr-un alt motiv (din care, Doamne ferește), atunci, văzând moartea inevitabilă, aruncați în mare reviste, astupate în butoaie, pentru ca

măcar, poate, să nu existe. timpul să le găsim întâmplător. Butoaie de a avea gata cu cercuri de fier, calafateate si gudronate.

Secțiunea 113

Beneficiile străine sunt următoarele: 1) dacă Dumnezeu ordonă să treacă în siguranță de prova Chukchi și să intre în Marea Kamchatka, atunci eliberați navele ușoare în mâna stângă spre est până la 100 și 200 de mile pentru a inspecta coasta sau insulele



 Americii; 2) peste tot să notăm diverse industrii piscicole și animale și locuri în care puteți pune magazine și cabane de iarnă în beneficiul navigației viitoare;

3) să facem experimente fizice, pe care le voi arăta de acum înainte, care nu sunt numai necesare pentru interpretarea naturii în lumea învățată și vom fi glorioși prin căutarea lor, dar ele pot continua să slujească în acest sens. foarte navigare. Pliniu scrie: 35 O mulțime nenumărată înoată peste toate mările deschise și către țărmurile primitoare, dar numai pentru profit, nu de dragul științei, iar un gând orb și doar ascultarea unei delicatese nu susține că navigarea însăși prin ea poate fi. mai sigur.

Secțiunea 114

Pentru a încuraja și a menține oamenii în ascultare, recunosc următoarele în instrucțiune ca fiind necesare: 1) să dea comandantului șef peste subalternii săi, și mai ales asupra gradelor inferioare, puterea pântecului și a morții conform Carta navală, fără nicio excepție sau întârziere, făcând un kriegsrecht, și în toate să respecte întocmai Carta navală; 2) trimite criminali care merită pedeapsa în loc de moarte în locuri periculoase; 3) dimpotrivă, când această călătorie se termină în siguranță și în voie, promite tuturor superiorilor și subofițerilor să fie înaintați în două trepte, nava amiral la comandantul șef și, după gelozia acestuia, cavaleria 38 sau sate; 4) pentru marinari și toți ceilalți gradații inferioare, un salariu triplu atât în acest mod, cât și în completarea dorită a acestuia, până la moarte; 5) cine dă dovadă de un serviciu extraordinar, să-l răsplătească mai ales în plus; 6) cine moare în această călătorie din muncă grea, din nenorocire sau din cauza bolii, pe traseul maritim, moare, dă defunctului vechiul salariu obișnuit soției și copiilor săi, acesteia până la căsătorie sau până la moarte și acestora până la vârstă; 7) pentru că în astfel de întreprinderi fericirea își ia și ea partea sa, de dragul și de dragul ei





trebuie determinat ceva și, deși s-ar putea să nu se întâmple tuturor, totuși, toată lumea se așteaptă. Așa că, urmând exemplul căutătorilor

Americii, promite-i o recompensă specială, sate sau alte venituri, oricine vede mai întâi prora Chukchi sau țărmul lângă trecerea către Marea Kamchatka.

Secțiunea 115

Când, prin providența generoasă a lui Dumnezeu și fericirea celui mai milostiv autocrat al nostru, se va deschide drumul dorit prin Oceanul de Nord spre est, atunci va fi liber să întărească și să răspândească puterea rusească în est, copulând cu ruta maritimă. traseu uscat prin Siberia până la țărmurile Oceanului Pacific.

Secțiunea 116

Pe lângă Kamchatka, de-a lungul țărmului estic al Golfului Ochotsk, va fi posibil să găsiți locuri convenabile pentru a stabili o nouă așezare, unde, pe lângă multe râuri mici, poate contribui și râul Uda, care, nefiind mai mic decât Râul Rin (așa cum apare pe hartă) și având o gura de aproximativ 58 de grade lățime, îi va satisface pe traducători cu pâine, vite și pește, construcții de nave, lemn, cânepă și smoală și, sperăm, fier, pentru că locurile rare fac. nu au astfel de minereuri.

Secțiunea 117

Mulți vânători vor merge, fără îndoială, pentru populația locurilor locale (care, după împrejurări, par a fi roditoare și sănătoase) și pentru construirea orașului la gurile râului Uda, dacă li se promit privilegii și libertăți excelente, şi mai ales la negustori între ei şi cu popoarele vecine. Pe lângă acestea, după exemplul Franței, trimit anual acolo oameni de ambele sexe care rătăcesc degeaba prin Rusia sau ar trebui să fie exilați pentru crime.



Un loc nou și împrejurări noi le vor schimba obiceiul, iar nevoia de pâine îi va învăța să caute munci imaculate. Un exemplu în acest sens este majoritatea locuitorilor din Siberia.

Secțiunea 118

Dar despre toate acestea, succesele bune ale întreprinderii propuse vor fi mai expansive și vă vor învăța să dispuneți într-un mod decent. Acum, părerea mea scurtă și, în măsura posibilităților mele, hotărâtă și mai mult zel pentru patrie decât plină de cunoștințe, așteaptă o acceptare condescendentă.

Secțiunea 119

În același timp, trebuie adăugat că atunci când se decide întreprinderea unei campanii la începutul lunilor de primăvară, atunci aceste nave ar trebui să petreacă iarna la Kildin sau la Katerin-Havan,

37 atunci că acolo ieșirea este mult mai devreme liberă decât din orașul Arhangelsk, iar poteca este mai apropiată și mai dreaptă care ar trebui să țină spre est.

Secțiunea 120

Pe gheață trimite hummockers în vase mici cu busole mici pentru a căuta locuri goale unde poți trece. Lansați rachete cu furtunuri și fum negru în ceață atât pentru hummockers eliberați, cât și pentru navele ușoare îndepărtate. Aterizare randament prin aprinderea unui foc.

Secțiunea 121

Descrieți terenurile marcate cât mai mult posibil într-un timp scurt și, mai ales, schițați-le prospectele de la distanță, iar acolo unde se întâmplă să fie aproape, notați locuri convenabile pentru construirea cartierelor de iarnă, similare cu cele de pe Novaia Zemlya.

Secțiunea 122

Înainte de a pleca în călătoria la cabana de iarnă Novaya Zemlya, puneți un far de piatră pe un loc înalt și în el





pe un stâlp lung sau pe un catarg, pune un steag mare de culoare închisă, astfel încât departe, privind printr-o lunetă, să poți vedea.

Secțiunea 123

Pentru încurajarea și consolarea navigatorilor nordici, este cel puțin posibil să anunțăm că dacă vor ajunge pe țărmurile nord-americane, vizavi de Lena și Kovyma peste ocean, înclinându-se spre prora Chukchi, vor găsi acolo destui locuitori. Un exemplu în acest sens sunt locurile locuite de sub aceleași înălțimi ale polului: în Siberia, Samoiezii, Chukchi, Yukagars; în America, groenlandezii, baffinii și popoarele care trăiesc vizavi de nasul Chukotka.

CONCLUZIE

Rămâne să îndepărtez opiniile care sunt contrare acestei întreprinderi glorioase și folositoare: 1) exemple fără bucurie de foști iohozi nereușiți, 2) mari pierderi, 3) risipă pentru oameni, 4) muncă deșartă, pe care alte popoare le pot folosi de acum încolo mai mult. , chiar dacă urmează noroc .

Primului, răspund că angajamentele nereușite au provenit: 1) dintr-un concept obscur al unei afaceri acceptabile, pe care nu numai ai noștri, ci și englezii și olandezii nu aveau o cunoaștere mulțumită a naturii, sub o imaginație clară a drumului pe care îl urma. ; 2) că pregătirile au fost dezordonate, prin urmare întreprinderile în sine au fost nereușite și dezastruoase; 3) să ne imaginăm mai ales despre fostele

noastre întreprinderi că industriașii s-au despărțit, la fel, nu s-au gândit la firme aglomerate, fără de care toate întreprinderile sunt slabe. S-au folosit vasele cusute cu curele, tackle cu curele, vele: piele. Care sunt aceste arme împotriva flegmei

în original mai întâi.





si rece? Pe lângă asta, a existat cineva chiar o persoană alfabetizată, nu numai că știa navigația?

Ofițerii trimiși mai târziu de flotă, în primul rând, nu au adus o plăcere perfectă că nu au ajuns la nasul Chukchi; şi îi va fi greu că au fost trimişi pe cale greşită, după cum arată § [34]. Mai mult, se pare că nu toți au fost atât de zeloși pe cât ar trebui, pentru că și-au luat soțiile într-o campanie atât de grea. Între timp, au adus multe beneficii, după ce au explorat și descris aproape toate coastele siberiei, pe care ne-ar fi imposibil să le cunoaștem fără campaniile lor și, în plus, au dat un exemplu că de acum înainte, cu o bază și o rutină mai bune, poate urma împlinirea dorită.

Dar să presupunem că acest lucru nu se va întâmpla niciodată, totuși, fără îndoială, se vor găsi prin acel loc locuri convenabile pentru diverse meserii cu pește și animale, cum ar fi cele găsite de navigatorii occidentali în Hudson și Davis Bay. Cine spune că drumul pentru meșteșuguri va fi departe, răspund cu exemplul englezilor că comerțul lor cu pește și animale din Golful Hudson nu sunt mai aproape de Londra, așa cum nasul Chukotka este din orașul Arhangelsk, iar calea lor trece prin mări înghețate și periculoase.

În ceea ce privește pierderile, acestea nu vor fi doar tolerabile pentru trezorerie, ci vor fi tolerabile și pentru comercianți, mai ales când se vor alătura companiei pentru această căutare profitabilă. În opinia mea, pentru douăzeci de mii de ruble puteți trimite o călătorie suficientă38 pentru primul caz.

Mila pentru oameni este mult mai sensibilă decât pentru dependență, dar să comparăm beneficiul și gloria patriei. Pentru a dobândi o mică bucată de pământ, sau pentru simplă ambiție, multe mii de oameni, armate întregi, sunt trimiși la moarte, atunci aici ar trebui cruțați aproximativ o sută de oameni, de unde puteți achiziționa pământuri întregi în alte părți ale lumii pentru a vă extinde. navigație, comercianți, putere, pentru glorie statală și suverană, pentru a arăta eroii marini ruși întregii lumi și pentru o mai mare iluminare a întregii rase umane. Dacă atât

gloria inimilor noastre nu se mişcă, atunci ar trebui să se mişte un reproş din toată Europa, că, având în putere ambele capete ale Oceanului Siberian şi toată coasta, să nu se teamă de vreun obstacol în căutarea duşmanului şi punând. deja dependenţe nobile de ea cu succes, lăsăm totul în zadar nu folosim binecuvântarea divină, care zace în zadar în ochii noştri şi în mâinile noastre; iar ţinând flotele într-o mare dependenţă, sensibile faţă de întreg statul, nu o folosim în folos, mai jos în timp de pace lăsăm corăbii şi obuze ca jertfă pentru decădere şi oameni, la anumite munci, trădăm deznădejdii. , slăbirea şi uitarea artei şi poziţiei lor.39

Ultima dintre opiniile opuse, pentru ca această descoperire să nu cadă în mâini greşite, se transformă în nimic astfel: 1) navigaţia menţionată mai sus este mai aproape de noi decât de alte puteri europene,?) clima este mai tolerabilă pentru ruşi, 3) că cartierele de iarnă vor fi construite în locuri potrivite şi înghesuite cu măsuri de precauţie pentru poporul nostru, pe care străinii nu le pot folosi, 4) în Kamchatka, sau în apropierea gurilor râului Uda, sau în Insulele Kuril, unde clima este ca în Franţa se pot începe aşezări, o flotă bună cu un număr considerabil de militari, ruşi şi supuşi siberieni popoare păgâne, împotriva cărora celelalte puteri europene nu pot pune trupe nici la nord, nici la sud, dar chiar dacă ar face-o, vor veni obosiţi. celor puternici, cu provizii putrede importate locuitorilor aprovizionaţi cu bunuri de uz casnic proaspete, deznădăjduiţi de aproapele lor din ajutorul lor către locurile unde ajutorul este inepuizabil pentru noi. Astfel, calea şi speranţa străinilor vor fi întrerupte, puterea rusă va creşte prin Siberia şi Oceanul de Nord şi va ajunge în principalele aşezări europene din Asia şi America.



PLUS

# DESPRE NAVIGAŢIA NORDICĂ LA EST

# PE OCEANUL SIBERIAN



Biblioteca „Runivers”

§ 1

Conform noilor informaţii de la industriaşii Grumants şi Novaya Zemlya1, este clar că este mai convenabil să începeţi căutarea unei rute maritime de la nord la est de la coasta vestică Grumants decât de la Novaya Zemlya, pentru a:

1- e. Clima locală se dovedeşte a fi mai caldă, dezgheţurile apar mai des iarna decât în Novaia Zemlya, iar vestul Mării Grumant este mai caldă, porturile sunt eliberate de gheaţă mult mai devreme, străinii

vin acolo pentru a pescui zilele Nikolin, 2 și industriașii ruși, deși vin mult mai târziu, dar uneori rămân până în zilele Vozdvizhenev.3

2 e. Marea este mult mai liberă de gheață, pentru că coasta de vest este aproape întotdeauna senină, iar navele vânători de balene navighează toată vara. Și dacă atunci când provoacă gheață, nu este dinspre vest, unde ar trebui luată mai întâi calea, ci mai mult de la prânz, uneori se întoarce dinspre nord, iar această gheață este evidentă din toate împrejurările că este de pe coasta siberiană, apoi că totul este proaspăt și, în soare topit zile întregi, formează pe sine bălți insipide, cu care industriașii se mulțumesc. De asemenea, stropind pe Grumant, este mult copac cu frunze, deshidratat si rupt si sters de gheata, care este foarte abundent in padurea din Siberia si, bineinteles, cu gheata de pe coasta siberiana pe care o produce. Și, prin urmare, există o mare probabilitate a teoriei mele că coasta de nord a Americii de Nord vizavi de cea siberiană este mai convenabilă pentru navigație decât coasta siberiană.





3- e. Această navigaţie va fi pe apă şi pe vânt, apoi că curentul mării de pe coasta vestică a Grumanţilor se întinde de la NV şi curentul oceanului în cea mai mare parte concordă cu vânturile; în plus, lângă Novaia Zemlya și spre coasta normandă, predomină vânturile dinspre est și nord-est. Industriașii din Novaia Zemlya merg mult mai mult în Novaia Zemlya împotriva gheții și vântului decât acasă; și de aceea, pe coasta opusă americanului, de cealaltă parte a polului, trebuie să existe o circulație circulară a apei și a aerului în cealaltă direcție pentru a menține echilibrul în atmosferă și în ocean.

4. Ceața este mai puțină, pentru că sunt adesea sateliți ai gheții și, conform anunțului lui Kornilov, după răsăritul soarelui, pentru prima dată în primăvară, cerul este senin multă vreme. al 5-lea. Pe Grumant, porturile sunt mai sigure și mai bune decât cele de pe coasta de vest, numite Klokbay, și totul este devreme în primăvară, în primele zile ale Maya.

§ 2

Raționând din cele de mai sus, trebuie concluzionat că, după Novaia Zemlya, la o distanță considerabilă de coastă, va fi mai convenabil să păstrați călătoria de întoarcere dinspre est prin apă și vânt. Aceasta se va dovedi a fi cele mai multe experimente și practică în timp, care este profesorul tuturor treburilor umane; ea, ajutându-ne stăruința răbdătoare și obstinația lăudabilă, poate dezvălui chiar mai mult decât ne dorim un ceai. Așadar, atunci când reprezentările mele bine intenționate pentru bine sunt recunoscute și dovezile sunt acceptate cu respect, atunci îmi iau libertatea de a-mi expune opinia cu privire la căutarea pasajului menționat mai sus, urmând știrile și raționamentele anterioare și actuale.

§ 3

Tot felul de angajamente și investigații sunt adesea mai bune atunci când sunt combinate cu beneficii evidente. Deci, ar fi necesar să se conecteze căutarea navigației nord-est





cu vânătoarea de balene și cu alte meserii de acolo, totuși, se pare că această legătură va fi mai obstructivă decât profitabilă.va urma un stat mai mare și un câștig deosebit. Se pare că ar trebui începute astfel de meșteșuguri pentru ca această întreprindere să se împlinească fără a cheltui trezoreria și veniturile produse din meșteșuguri, dar când ne gândim la puțină dependență de ea față de ceilalți, nu este mai importantă decât această cheltuială, sau chiar imaginați-vă că oamenii, corăbiile și obuzele chiar și fără că sunt ținute pe un nobil koshte că timpul îi va lua cu el și îi va scufunda (fără fapte glorioase și utile pentru societate) în eternitate, atunci nu vom găsi niciun motiv să regretăm că îl folosim pentru o faptă bună, care în curând dispare inutil. Deci, în opinia mea, deși este posibil să se adauge meșteșugurile locale la întreprinderea menționată mai sus, dar ca o afacere secundară și mai mult pentru a acoperi această campanie de la străini, 5 ar fi avut loc pentru pescuitul balenelor acolo, dar chiar aceeași întreprindere ar trebui nu amânați, după părerea mea, următoarea comandă a verii care se apropie.

§ 4

Provizioanele pentru locuit și întreținere ocupă primul loc în această afacere. Pentru a construi o colibă de iarnă și un magazin în debarcaderul Klokbay6 și pentru a nu pierde mult timp cu această clădire, atunci cumpărați o casă gata făcută în Kolya, care ar fi construită recent, capabilă să locuiască și transportand, si, dupa ce l-a demontat, pune-l pe o corabie, transporta la Grumant, la debarcaderul mai sus amintit, si construieste acolo intr-un loc decent, putin mai departe de coasta, ca sa nu ajunga la el ape inalte de iarna. O astfel de casă este mai decentă decât altele, deoarece în Kolya, în conformitate cu clima rece, a fost construită și tapițată cu scânduri, în plus,





deja secat și trăiește în siguranță din frenezie și, în sfârșit, gata. De asemenea, muschiul trebuie luat cu tine. al 2-lea. Aceeași vară din orașul Arhangelsk pe două sau trei nave pentru a elibera provizii și tot felul de unelte și instrumente de luat în considerare, care sunt indicate în cartea mea. Prevederile vor fi eliberate timp de trei ani pentru 60 sau chiar 100 de persoane. Nave pentru a trimite cu aceste provizii, așa cum se arată în lucrarea mea, sau după cum este mai bine

să judec, doar pentru a fi capabil de căutarea dorită. De asemenea, îmbrăcați oamenii, deoarece va fi cel mai bine recunoscut.

§ 5

Prima cale este să luați din portul Klokbay spre vest, puțin spre nord, și să urmați până ajungeți la coasta nord-americană, spre care ar trebui, dacă este posibil, să mergeți neînarmați cu bărci cu instrumente astronomice și geodezice pentru determinarea geografică din observatii ale locului, pentru a corecta declinarea busolei, care se poate face mai corect pe drum uscat. Atunci când în vecinătatea acestui tărâm există hummocks sau gheață, trimiteți hummockeri în bărci pentru a experimenta starea acestor gheață și a coastei. Și faceți observații pe o bancă de gheață mare liberă din apropiere sau pe o navă. Toate acestea trebuie făcute când vremea o va permite.

§ 6

Urmează apoi spre mâna dreaptă în vederea acestui țărm, trecând din pelerină în pelerină și evitând gheața în modul prescris în carte. Între timp, când coasta este pierdută din ochi, priviți din catarg într-un telescop bun, care este foarte util în toate cazurile. Navele mai mici se pot deplasa spre dreapta pentru a inspecta gheața și insulele; mici și hummocks au dat drumul la mâna de coastă pentru a inspecta sala



wow si estuare. Dacă pământul începe să se întoarcă spre dreapta, apropiindu-se de pol, atunci cel mai mult ar trebui să urmăriți schimbările busolei și să aveți grijă de gheață. În ceață, stați pe o barcă în derivă sau la ancoră, observând între timp curentul și viteza mării.

Când, în sens contrar, țărmul începe să se întoarcă spre stânga, îndepărtându-se de stâlp, deși pare mai sigur să fii de gheață și de frig, totuși, nu te îndrăzni mult spre amiază, pentru a nu mergeți departe într-un golf surd, la prânz de la poteca potrivită pentru Golful Baffin, și pentru a trimite o navă ușoară direct de-a lungul rutei principale, să inspecteze celălalt mal al acestui golf, care, când se află la o distanță nobilă, aproximativ o sute de mile sau mai mult, nu vor fi găsite, urmați coasta, pentru că în cele din urmă nu va duce nicăieri decât spre est, capul nordic al Siberiei sau Marea Pacificului, dacă capul vestic-nordic al Americii de Nord, situat vizavi de Chukchi-ul nostru, este fragmentat. în insule și se termină cu ele. Conform navigației Chirikov și Beringov, este clar că țărmurile americane pe care le-au găsit nu se află mai departe de opt sute de mile de nasul Chukchi și pot exista insule și nu pământ întărit.

§ 7

Când își dau seama că creasta menționată mai sus a Americii de Nord se întinde aproape de pol, de exemplu, aproximativ 85 sau 86 de grade și, în plus, gheața crește, atunci nu îndrăznește mai departe, și mai ales când iulie s-a terminat deja, ci întoarce-te înapoi și mergi din cap în cap, notând tot ce este necesar pentru viitoarea navigație, care ar trebui întreprinsă vara viitoare, cu cât mai devreme, cu atât mai bine, și iernând pe Grumant dacă nu au timp să ajungă la Kola. Dar, dimpotrivă, când urmează voința divină și binecuvântarea și expediția ajunge pe țărmurile dorite din Kamchatka, atunci ar trebui trimis imediat un curier pentru a crește





migrație la Sankt Petersburg, după care pot fi luate măsuri adecvate pentru a asigura amplasarea cartierelor de iarnă, a închisorilor și a mutării și pentru a afirma puterea rusă.

În est.    Mihailo Lomonosov

Ziua de martie

1764

Biblioteca „Runivers"

18

ANEXA DOI,

COMPUSE DUPĂ NOI INFORMAȚII DE LA PRODUCĂTORI DIN INSULELE AMERICANE ȘI LA CEREREA FIRMELOR, NEGOCȚUL TOBOLSK ILYA SNIGIREV ȘI NEGOCȚUL VOLOGDA IVAN BUREnin

Biblioteca „Runivers"

Biblioteca „Runivers"

§ I

La începutul acesteia, trebuie să anunțăm dinainte: 1) că conform navigației conducătorului Stepan Glotov și a camarazilor săi1 și din toate celelalte motive, insula Umnak, unde aveau un adăpost și aduceau locuitorii în cetățenie. a Majestății Sale Imperiale, se află la aproximativ 65 de grade latitudine nordică, longitudine de insula Ferro 240 de grade și de la gura Kamchatka 3000 de verste, în partea est-nord spre est; 2) că insula forestieră, numită Alakhshak, este situată în largul coastei de nord a Americii de Nord, la aproximativ jumătate din distanța de la gura Kamchatka până la Spitsbergen, iar restul distanței pentru trecerea pe mare este liberă; 3) că atât de mult corespunde știrilor navigatorilor spanioli; 4) că întreprinderea va sluji în

continuare spre mare glorie și în folosul Imperiului Rus și va fi ferită de alte puteri.

Toate acestea le demonstrez prin următoarele.

§ 2

Potrivit anunțului marinarilor menționați mai sus, aceștia au ajuns pe insula Umnaka de pe Insula Commander în 31 de zile cu vânt favorabil. Deci, având în vedere cursul lor de cel puțin 100 de verste pe zi, au trecut 3100 de verste. Pe hartă, compus





Noe în Tobolsk, 2 această distanță ar trebui să fie de numai aproximativ 700 de verste, ceea ce este foarte greșit, deoarece cursul lor ar fi de abia 23 de verste pe zi. În cursul lor, ei au păstrat spre nord-est, însă, declinația locală a busolei de 13/4 și 24/2 loxamb spre est, indicată pe harta Bering[3], pe care marinarii menționați mai sus nu o cunoșteau, arată că cursul lor s-a extins. spre est-nord-est. Pentru aceasta, nu este de mirare că clima acolo este mai caldă decât ar trebui să fie atunci când au plecat cu adevărat spre nord-est. De asemenea, se afirmă că producătorii nu au auzit de la industriași despre neapusul de vară a soarelui, care ar trebui să fie sub o astfel de ridicare a stâlpului. Din aceste motive, linia loxodromului trasată[4] arată poziția insulei Umnaka în A;[5] celelalte insule sunt situate conform hărții inițiale, care a fost realizată parțial prin propriul ocol al industriașilor și parțial după poveștile locuitorilor locali. ,8 pe care le-au reprezentat într-un mod simplu, dar foarte înțeles, desenând chiar pe insule de nisip sau atribuindu-le pietre după distanță și poziție: insulele mari sunt mari, micile sunt mici, rotunde sunt rotunde, neuniforme sunt unghiulare. Din acest motiv, la introducerea acestei achiziții în harta polară, am aderat mai sigur la desenul original decât la harta realizată la Tobolsk, mai ales că distanța a fost setată incorect, așa cum este clar mai sus, și multe anulări s-au făcut fără evidentă. motive. Pe lângă aceasta, este demn de remarcat: 1) că acolo au fost găsiți copaci roșii necunoscuți, ca cei ai lui Aglin, cu rădăcini și ramuri, care, cel mai probabil, au fost duși acolo de vânturile dinspre Marea Pacific, de la prânz. ; 2) că din nord uneori gheață mică, numită myatik, provoacă, fără îndoială, de pe coasta siberiană. Și de aici rezultă că insulele arătate pe ambele părți au o mare deschisă și, prin urmare, nu este de mirare că sunt ferite de frigurile severe de iarnă, profitând de căldura subterană supersolară pe care mările din apropiere o transmit aerului.





§ h

Conform acestei poziții a insulelor nou dobândite, este evident: 1) că insula forestieră (sau, poate, capul) de-a lungul coastei Americii de Nord se află, geografic, pe jumătate din drumul accesibil de la Svalbard la Kamchatka; 2) că coasta opusă a Siberiei dincolo de pol s-a îndepărtat de ea la amiază mai mult decât era posibil să se aștepte înainte8, că clima acolo este foarte tolerabilă, confortabilă pentru odihnă pentru marinari. Umnak este la aproximativ trei mii de mile depărtare de Svalbard. 3) Când ambele margini ale țărmurilor nordice ale Americii de Nord, din Pomeranian și Kamchatka, industriașii sunt destul de calde pentru locuirea și convertirea umană, de ambele părți munții care suflă foc ai căldurii subterane mărturisesc și asigură contrariul, mai degrabă decât ca țărmurile siberiene. , înghețat până la o adâncime atât de nobilă; și, în sfârșit, pe coasta de nord-est a orașului Baffin, locuitorii aproape de 80 de grade și marea liberă de gheață asigură destul de mult că cealaltă parte, mijlocie, neexploratată a coastei menționate mai sus corespunde celor cunoscute și marea de acolo este ușor de traversabil. pentru marinari.

§ 4

Noua știre a navigatorilor din Kamchatka corespunde în mare măsură descrierii navigatorilor spanioli în discuția despre căldura și spațiul acestei mări, ca și în eseul Despre posibilitatea rutei maritime nordice spre est se arată, 1) deoarece ei anunță că mările de acolo sunt spațioase: Ioan de Fuca, în 1603, mergând de-a lungul lor, spera că a trecut deja în Marea Atlanticului; 2) că, după descrierea lui de Fontov, pește roșu și cod sunt din belșug; 3) tot felul de vânat sunt din belșug; 4) că pe una din insulele mari, care este fertilă și foarte populată, crește o pădure bună pentru clădire; pini acolo





foarte înaltă și groasă (această insulă este similară cu circumstanțele noii insule a pădurii Alakhshak); 5) oglinzile și uneltele de fier arată la mică distanță satele oamenilor care cunosc aceste meșteșuguri. California și satele spaniole din Mexic sunt la o distanță considerabilă: trebuie să ne gândim că sunt obținute din satele Aglin din Hudson Bay, unde este construit New York. După ce am judecat toate acestea și am comparat pe hartă călătoriile Beringilor și Chirikovilor, achizițiile actuale ale insulelor Aleutine și noi, nu se poate concluziona altfel că această parte de vest-nord a Americii, extinzându-se până în Kamchatka, în cea mai mare parte. o parte este formată din insule și, prin urmare, folosește mult prin intermediul căldurii subterane ale mării, nepermițând intensificarea frigului iernii.

§ 5

Această nouă știre, în acord cu argumentele anterioare despre posibila navigație a Oceanului Siberian spre est și corespunzătoare anunțurilor marinarilor orașului [arhanghelului] către Spitsbergen (care este

explicată în Primul Addendum), nu lasă nicio îndoială cu privire la succese bune ale acestei întreprinderi utile, care, dacă Rusia va fi profitabilă, va fi destul de mult, puteți vedea în cartea mea despre această navigație, unde este prezentată și despre siguranța vecinilor. Cu toate acestea, mai este ceva care trebuie menționat în discuția lor. Din partea noastră , trebuie să fim atenți împreună cu întreprinderea în sine, cât de periculoși sunt vecinii înșiși din partea lor, se poate judeca din următoarele: 1) cei mai apropiați vecini ai noștri, danezii, au făcut la început puțin efort în găsirea ruta maritimă de nord și acum pe insula Svalbard învecinată cu Groenlanda Nu au meserii, dar acolo merg hamburgerii și brabanții, care nu sunt periculoase pentru noi; iar danezii își epuizează toate forțele asupra ambarcațiunilor groenlandeze și islandeze, iar cu Rusia, pentru noi căutări, nu se poate intra în ostilitate.





îndrăznesc, fiind în prietenie din cele mai vechi timpuri; 2) același lucru ar trebui spus despre olandezi, care, pentru întreținerea marilor lor sate și posesiuni din sud, sunt nevoiți să angajeze străini la preț mare; 3) englezii și francezii, fiind adesea neliniștiți între ei cu privire la posesiunile din America de Nord, sunt forțați să folosească forțe mari pentru a le păstra unul de celălalt, ceea ce va servi întotdeauna ca nebunie în întreprinderile de pe terenuri și drumuri deschise de Rusia, care pot folosi astfel de circumstanțe; 4) Satele spaniole și portugheze sunt formate în mare parte din popoare traduse, aproape toate din regiuni fierbinți din Africa, ai căror oameni sunt incapabili de călătorii maritime în nord, iar forțele lor, împărțite în diferite părți ale lumii, nu sunt bucuroși să intre. în noi circumstanțe dificile; 5) în sfârșit, angajamentele popoarelor menționate mai sus de a căuta în Oceanul Siberian au avut loc când Rusia încă nu avea flotă nicăieri, dar nu avea un vas maritim bun dedesubt și era considerată de puterile maritime ca fiind complet în siguranță în astfel de campanii. Când, prin harul lui Dumnezeu, prin osteneala amintirii nemuritoare a împăratului Petru cel Mare, Rusia și-a pus mâna pe mări, iar acum, prin clarviziunea celui mai milostiv autocrat al nostru, nouă generozitate și dragoste pentru afacerile maritime, suflarea vieții se revarsă, apoi o prelungește mai departe, este foarte de necrezut că în fericirea ei de deschidere Majestatea Imperială mai spre răsărit, ușa invidiei s-a grăbit și a îndrăznit să-i împiedice cele mai înalte ordine.

§ 6

Dacă, cel mai milostiv, este bunăvoință să întreprindem producerea propriu-zisă a acestei căutări, atunci starea actuală a corpurilor cerești, accelerarea acestei materii, sfătuiește pentru a folosi prezența lor în semicercul nordic al lumii.

Jupiter circulă acum în cele mai îndepărtate semne nordice ale eclipticii și, prin urmare, nu merge în spatele busolei polare iarna și vara, ceea ce este foarte util pentru observarea constantă a longitudinii atunci când doar cerul este senin. Aici se pot realiza convenabil tuburi capabile de astfel de observații. La sfarsitul lunii iunie a acestui an, Jupiter se va intoarce catre jumatatea sudica si in 1767 se va abate dincolo de ecuator si, prin urmare, va fi invizibil dincolo de Cercul Arctic. Nu ar fi o idee rea să ordonăm astronomilor locali să facă tabele cu închiderea și deschiderea sateliților lui Jupiter de-a lungul meridianului Sankt Petersburg și a distanțelor lunii față de soare pentru fiecare prânz din Sankt Petersburg pentru anii următori.10

24 aprilie zile  Mihailo Lomonosov

1764



19

{NOTE PRIVIND ECHIPAMENTUL EXPEDIȚIEI]



Biblioteca „Runivers”

[eu]

Următoarele instrumente pentru fiecare navă sunt foarte utile pentru a argumenta:

1. Un ceas de primăvară care se înfășoară o dată pe săptămână.
2. Ceas de buzunar cu secunde.1
3. Cadranul Hadley sau și doi.2
4. Două telescoape bune fiecare.3
5. Spre nava principală țeava gregoriană.
6. Conform acului magnetic oblic.4
7. Două barometre marine.
8. Conform unui termometru special.
9. Conform hărții polare.
10. Conform hărții Mercator.

11. Mortar cu furtunuri.5

12. Conform termometrului pentru coborare la fund.

13. Ceasul și cadranul astronomic.6

14. Tabelele lunare și ale sateliților lui Jupiter.

15. Prin ventilator.7

1. Termometre și barometre.

2. Ceas de buzunar.

3. Ceas de primăvară.

4. Pendule simple.

5. Săgeți oblice.

6. Hodomeri.

1. Ranguri de la ea

Bine ati venit.

2. Gheața va înceta să mai transporte.





Note despre echipamentul de expediție

[П]

1. Ceas de buzunar cu minute.

2. Barometre marine. Ign.8

3. Termometrele sunt diferite. Ign.

4. Al doilea ceas de nisip.

5. Săgeți oblice.

6. Hărți polare cu poli magnetici.

7. Hărți Mercator de la Cercul Arctic până la Pol.

8. Furtunuri.

9. Trimite la gura Onega.

10. Căutați declinația busolei.®

11. Curentul marii.

12. Hodomer.

13. Salinitatea mării.

14. Tamplari pentru stivuirea sculelor.

15. Cere trei busole sau fă.

16. Utilizarea instrumentelor].

17. Cum să ții un jurnal, cere formulare.10

18. Arată busole.

[W]

cutii

1. Ceas de buzunar.

2. Barometre și termometre.

3. Săgeată oblică.

4. Pentru un cadran.

Nu. Dați în scris:

1. Despre polul magnetic.

2. Despre jurnalul me[te]orologic.

3. Verificați busolele și liniile de jurnal.

4. Curentul mării este ca un izvor. Barcă humock.

5. Cum să coborâți termo[metrul] în apă.

6.6 Cum se măsoară salinitatea.

7. Aurora boreală și electricitate].

a Tasat cu înclinaţii.

* În originalul 7 și sub 8.





EXEMPLU DE INSTRUCȚIUNI PENTRU OFIȚERII DE COMANDANTĂ NAVALĂ PENTRU A CĂUTARE Drumul spre EST DE NORDUL OCEANULUI SIBERIAN

Biblioteca „Runivers”

1

Când ajung în siguranță pe Svalbard, pe coasta de vest, în debarcaderul Klombay, unde a fost amenajată o colibă de iarnă, dacă nu este necesar pentru npnsHáeTCH, atunci trimiteți un bot la acest debarcader cu vestea sosirii dumneavoastră, astfel încât de la acolo mesajul poate fi trimis la Kola, iar de acolo la Sankt Petersburg, deși cu industriași, la care dată a fost întreprinsă călătoria pe mare, cu indicarea circumstanțelor cele mai necesare, care să fie date într-o scrisoare cu sigiliu. ; , un punct sau două coborând spre nord, și astfel se extind înotând până ajung la coasta Groenlandei, 6 așa cum va fi la vedere.

În același timp, este necesar să se observe:

1) dacă insulele apar înaintea Groenlandei, atunci trimiteți o barcă sau o barcă la ele pentru recunoaștere;

2) dacă înainte de pământ gheața se dovedește a fi deosebit de mare în vastitate și densitate, atunci îndepărtați-vă de ele, păstrând calea desemnată cât mai departe posibil.

În acest fel, ca și în alte navigații de mai departe, observați pentru a vă îndepărta unul de celălalt la vedere și încercați în toate modurile posibile pentru a nu vă împrăștia departe.

* Proiectul B, care nu va fi necesar... în spatele sigiliului, introdus de mâna lui Lomonosov, deși a fost adăugat cu industriașii de mâna lui I. G. Cernîșev.

® Proiectul A - ■ în continuare până la sfârşitul acestui paragraf inserat de Lomonosov.

Biblioteca „Runivers”



2

Între timp, când vremea o permite, pot pleca două nave mai mici de pe cea principală spre lateral, în funcție de circumstanțe, pentru a inspecta părțile laterale ale pământurilor, insulelor și gheții și să încerce să fie mereu împreună seara?

În timpul unei furtuni, noaptea, ceața sau gheața considerabilă care s-a dovedit a fi, nu fiți separate și, în plus, adunându-se pe o singură navă principală, adesea se sfătuiesc între ei.

Z*b

Pentru orice eventualitate, atunci când navele sunt în formație, comandanții șefi și navigatorii ar trebui să dea jos bușteni împreună, chiar dacă există pentru fiecare zi, și apoi să se uite la diferența de calcul al cursului.

Când scopul locului toate trei sunt similare, atunci puteți fi sigur că este definit corect. Dacă doi sunt de acord, iar al treilea diferă, este mai de încredere să te stabilești pe doi. Când toate trei sunt diferite, atunci trebuie să te uiți pentru a vedea dacă cineva are vreo defecte și, prin asta, punând un punct comun, să începi un nou calcul.

În același timp, observați cu strictețe că liniile de întârziere sunt egale și similare ca mărime între ele pe toate navele.

4

Cu o mișcare rapidă, cel puțin o dată la două ore (și cu cât mai des, cu atât mai bine) urcați în vârful catargului cu o lunetă bună și priviți în jurul altor nave și observați pământurile, insulele și gheața, iar în timpul nopții și în timpul nopții. ceața își dau reciproc semnale cu lovituri de tun sau, și mai bine, furtunuri zgomotoase, care sunt menționate în timpul artificiilor cu stele

și Draft A - de mâna lui I. G. Chernyshev adăugat pentru a evita separarea. Nu este inclus în textele ulterioare.

6 Proiectul B - paragraful 3 a fost inserat suplimentar conform notei lui Lomonosov (vezi Note).



Schița de pagina A a Instrucțiunii aproximative pentru comandanții navali, cu adăugările proprii ale lui Lomonosov.





consumat, care, ridicându-se sus, cu tunete și strălucire va arăta fiecărei corăbii partea. În acest scop, dați fiecărei nave câte un mortar kugornov.2 Acesta poate servi și, dacă este necesar, la intimidarea inofensivă a dușmanilor sălbatici.

Pentru a recunoaște apropierea ținuturilor, luați din Svalbard pe fiecare navă mai mulți corbi sau alte păsări care nu pot înota pe apă și eliberați-le la o distanță considerabilă de coastă, pentru că atunci când un astfel de animal vede pământul, va zbura în acea direcție, și nevăzând pământ și obosit, din nou pe, nava se va întoarce. Există un alt semn asemănător cu acesta, că pescărușii cu pești în gură zboară întotdeauna la pământ pentru a-și hrăni puii și le arată acelor înotători ce ar trebui să urmeze în înot atunci când au nevoie să vadă sau să viziteze pământul.

6

Dintre numeroasele semne ale cursului mării, sunt de remarcat următoarele: 1) Fluxurile și refluxurile sau curenții mării arată în acele direcții cursul de-a lungul căruia se întind. 2) Rapiditatea lor extremă te face să fii conștient de blocaj. 3) Când direcția curentului marin se schimbă, atunci țărmul este pe acea parte, de care se îndepărtează. 4) Curenții mareelor, diferiți de curentul lunii, înseamnă golfuri mari sau mări, situate între insule mari. Dimpotrivă, cu cât mareele seamănă mai mult cu luna, cu atât se asigură mai mult de întinderea mării. 5) Salinitatea diferită a apei de mare, adăugând, arată distanța față de coastă și gheață, scăzând înseamnă apropierea de acestea. Dulceața bruscă a apei ne asigură de apropierea gurii de vărsare a marelui râu. 6) Creștere de răcire * 6

iar schițele A și B primesc câte două.

6 Draft A locuri.





gheață apropiată, o creștere a căldurii, țărmurile apropiate fără zăpadă produc, iar dizolvarea constantă a aerului este un semn al unei mări spațioase. 7) Cu cât marea este mai adâncă, cu atât țărmul este mai departe? 8-6 6 Când două sau trei zile pe o parte bate vântul, și nu produce valuri mari, înseamnă că în acea parte pământul sau gheața stătătoare este aproape. Când, dimpotrivă, vântul se schimbă într-unul transversal sau contrar, iar valurile vechi se mișcă după aceea mult timp, înseamnă că în direcția din care vin, se întinde o mare mare. 9) Pădurile care plutesc pe apă și de-a lungul stropilor înotătoarei dau o mulțime de presupuneri probabile pentru raționament: copaci foarte tapițați - depărtare, ușor deteriorați și verzi - apropierea locului lor de creștere. A folosi toate acestea în favoarea raționamentului, și mai ales când două sau trei dintre cele de mai sus vor fi acceptate în acord și niciunul nu contrazice.

7

După ce a ajuns pe prima coastă de nord a Americii de Nord sau a Groenlandei, ar trebui să mergi la ea cu nave mici pentru a inspecta porturile și starea pământului în sine; dacă gheața nu o permite, atunci trimiteți hummockeri acolo în bărcile lor să știe cât mai multe. Mai mult, luați din nou înălțimea corectă a stâlpului și longitudinea conform calculului cursului sau conform altor date și marcați acest loc pe harta marină. Urmează apoi spre dreapta, în vederea acestui mal, g

și Draft A - insertul s-a referit inițial la acest loc. Se observă că în timpul ceților ... lunete, apoi transferate de Lomonosov la final - punctul 9. În acad. ed. (Vol. VII, p. 391) acest insert este plasat la sfârșitul secțiunii 6 din acest paragraf.

6 Proiectul A - alte secțiuni 8 și 9 sunt introduse de Lomonosov.

în Draft A - de mâna lui Lomonosov inserat și tăiat ce va fi „despre” între nord și vest.

d Draft A - introdus și tăiat de mâna lui Lomonosov doar peste tot având grijă să nu-l freci cu gheață.





deplasându-se din pelerină în pelerină și evitând gheața în modul prescris mai sus. Între timp, când pământul este pierdut din ochi, să privești din catarge în telescoape, ceea ce este foarte util în toate locurile. Navele mai mici se pot deplasa la o parte pentru a inspecta gheața și insulele; Folosiți și hummocksmen, lăsându-i să meargă la insule înalte și țărmuri prin gheață cu tuburi pentru a inspecta alte terenuri, insule sau gheață din jur.

8

Pe toate țărmurile, unde de oarecare nevoie sau de explorare se întâmplă, lasă urme ale ființei tale, punând stâlpi cu inscripția numelui și a timpului; și să ieșim, unde este posibil să așteptăm cu nerăbdare locuitorii, nu înghesuiti și nici neînarmați, cu prudență, căci avem exemple foarte jalnice nu numai în călătoriile altora, ci și în ale noastre.

9*

Dacă apare gheață mare între coastele Groenlandei și între capătul nordic al Svalbardului, care se află pe calea prevăzută, atunci nu renunța la speranță și nu te întoarce fără cea mai mare încercare posibilă de a continua calea, ci folosește timpul și locul în avantajul tău. . Folosiți timpul, așteptând ocazia când gheața se va împrăștia, pentru că se știe că sunt purtate din loc în loc de apă și vânturi, căldura verii și frecarea cu pământul și se distrug reciproc. Locul ar trebui să fie folosit în beneficiul călătoriei cuiva, deplasându-se de la coasta Groenlandei până la capătul de vest-nord al Svalbardului și privind prin gheață spre calea de trecere adecvată.

• Proiectul A - întregul paragraful a fost inserat de Lomonosov.





Aceste traversări pot fi făcute de un vânt bun timp de aproximativ trei zile fiecare, deoarece întreaga distanță de la Spitsbergen până la Marea Baffin se întinde pe 1000 de mile, în care ar trebui numărat și pământul Groenlandei.

Se remarcă faptul că în timpul ceților gheața se dovedește a fi mai ușoară în aer în direcția în care se află. Pentru a nota acest lucru într-un astfel de caz și utilizați ochelari lunete crepusculari.3

10a

Când se întâmplă să stai în spatele unui vânt contrar care împinge gheața spre tine și marea se limpezește, în ciuda continuării aceluiași vânt, atunci trebuie să crezi că nu mai există gheață în direcția din care sufla acest vânt, dar o mare sau un pământ limpede urmează pe care îl poți judeca după mărimea valurilor. Pentru asta, este sigur să te prosterezi în acea direcție, dacă cineva urmează calea.

unsprezece

Acolo unde pământul începe să se întoarcă la dreapta spre pol, atunci mai ales ar trebui să verificăm busolele, să urmărești schimbările lor și să te ferești de gheață; în timpul ceților dese, ancorați sau culcați pe o derivă, observând între timp curentul și repezirile mării. Când își dau seama că sus-menționată creasta a Americii de Nord se întinde aproape de pol și, în plus, apare gheață periculoasă, atunci nu îndrăznește mai departe de 85 de grade, și mai ales când începe deja august și pentru a se întoarce și a pleca ca înainte de la cap la cap, notând totul, ce este necesar pentru viitoarea navigație, care

a fost introdus suplimentar Proiectul B - paragraful 10 conform notei lui Lomonosov (vezi Note).

0 Deci e original.





ar trebui întreprins un roi de primăvara viitoare, cu cât mai devreme, cu atât mai bine.

12

Când, pe de altă parte, țărmul începe să se întoarcă spre stânga, îndepărtându-se de stâlp, atunci, deși ar trebui să fie mai ferit de gheață și de frig, totuși, nu îndrăznește mult până la prânz, mai mult de 78 de grade, adică , 12 ° de la pol, până când, după calcul probabil, vor trece de Marea Baffin, care se întinde în longitudine spre vest circa 285 de grade, socotind din insula Ferro, pentru a nu intra în vreun golf surd, la amiaza este de prisos din trecerea dorita, sau prin vreo stramtoare sa nu intre in aceeasi Marea Baffin.

După ce a depășit longitudinea indicată de 285 de grade, puteți deja să vă îndepărtați în siguranță de pol, cu toate acestea, de la calea principală, desemnată pe hartă, nu vă abateți excesiv, cu excepția cazului în care este nevoie și mai ales dacă nu forțați coasta lungă întins peste potecă (poate). Atunci este mai sigur să cauți un pasaj la prânz decât în nord, mai mult de 85 de grade.

13

Navigatorii pot fi absolut siguri că au depășit complet pericolul de la gheață și de la frig atunci când, trecând cu mult dincolo de Marea Baffin / ajung la latitudinea Cercului Arctic aproximativ 66 de grade, iar longitudinea de la Insula Ferro aproximativ 240 de grade.

Va fi faimos mai ales când se vor întâlni cu cei trimiși din. Kamchatka sau vedeți semnele stabilite de la ele, din care plecări, precum și din această instrucțiune și harta către căpitanul de rangul doi Krenitsyn, 4

* Proiectul A a fost aprobat. . . Marea Baffin a fost introdusă de Lomonosov.



cu aceasta, se atașează o copie.* În acest loc, după ce a ieșit pe pământul apropiat sau pe o insulă unde este convenabil să aterizezi, cu grija cuvenită, în primul rând, mulțumiți din toată inima celui mai înalt creator dintre toate pentru ocrotirea și conducerea lui dumnezeiască și să-i ofere o jertfă de rugăciune caldă cu rugăciune și cu sfințirea apei* * * * 6 despre sănătatea cea mai dragă a celei milostive împărătese, pentru a binecuvânta întreprinderile ei bine intenționate pentru patrie cu desăvârșite. succes, iar cu tragerea dintr-un obuz și cu exclamații vesele, declară tuturor cea mai înaltă milă a măreției sale, făgăduită lor în cea mai milostivă răsplată.

14

Pe un loc decent, care este aproape de mare și la o înălțime vizibilă de departe, construiți un far înalt din pietre și întemeiați pe el o cruce mare de lemn® și, în plus, faceți cele mai sârguincioase observații pentru a determina longitudinea și latitudinea locul și, după ce a îndepărtat, ca de obicei, această coastă din diferite părți, vederi și planuri/ puse pe hartă; și înainte de a pleca, tăiați cu această cruce cu litere sculptate pe o tablă, sau este mai bine să desenați și să înnegriți pe o piatră cu rășină / numele navelor și ale comandanților, anul, luna și data când acest loc este rusesc

o Ciornă A din care... se anexează o copie — introdusă manual

I. G. Chernyshev la sugestia lui Lomonosov, care a scris mai departe

câmpuri Nu ar trebui să anunț aici mai detaliat <despre Kamchatka> despre ce se apropie

colet din Kamchatka.

6 Draft A cu rugăciune și binecuvântare a apei introduse de I. G. Chernyshev.

în Draft A - apoi de mâna lui Lomonosov și numește această insulă după rațiune și decență. În schița B, aceste cuvinte sunt tăiate.

d Draft A fold. . . crucea a fost introdusă de mâna lui Lomonosov.

Sunt un Draft. Și pe lângă asta... planurile sunt introduse de mâna lui I. G. Chernyshev. e Draft B și înainte de a pleca ... introdus pe piatră de mâna lui Lomonosov.







căutat și sfințit de navigatorii ruși sub statul rus, sub mâna înaltă a Majestății Sale Imperiale; și, în același timp, locul Majestății Sale vă permite să numiți după numele comandantului pe cine dintre comandanți va fi primul care va vedea el sau mergi la el /

15

În cazul în care poziția coastelor în longitudine 240 de grade nu va permite până acum la prânz, adică până la 66 de grade, ci va fi spre nord, atunci acestea se vor extinde și mai departe spre vest până la 230 de grade, ceea ce va face să se miște aproximativ patru sute de mile, în care loc puteți spera la insulele Smart și puteți încerca să mergeți în toate modurile posibile spre sud, spre Cercul Arctic și dincolo și să-i căutați pe cei trimiși cu Krenitsyn să se întâlnească sau * * * 6 industriași din Kamchatka.

Dar dacă nu îi întâlnești nicăieri, ci găsești țărmuri sau insule cu păduri stagnante și locuitori în aceste locuri, atunci poți fi sigur că se află în acele locuri unde se găsesc insule noi de către industriașii din Kamchatka și că pasajul nordic este posibil și într-adevăr găsit și pentru a face aceeași plecare recunoscătoare și bucuroasă, așa cum este prescris la paragrafele 13 și 14 /

De unde, în funcție de timp, marinarii pot face o călătorie dus-întors la Svalbard sau la Kola, sau iernează acolo, în funcție de comoditatea locului și a timpului /

• Ciorna B și în plus... se va scrie în loc de tăiat

text care a fost inclus în proiectul A de către I, G. Chernyshev

şi Lomonosov, şi, mai mult, să semnifice numele dat acelui loc.

6 Proiectul A trimis de Krenitsyn pentru a-i întâlni sau introdus de Lomonosov.

® Draft A este într-adevăr posibil și găsit. . . prescris introdus de mâna lui Lomonosov.

1 Draft A - în margini de mâna lui Lomonosov Când este sfărâmat, ce să faci. întâlnire. În plus, ca răspuns la această întrebare, Lomonosov a introdus paragraful 16.





16

Când se întâmplă că vremea sparge navele, atunci procedați așa cum cer următoarele circumstanțe, adică:

1) când se produce separarea / înainte de a ajunge la coasta Groenlandei sau la insule, detașamentele acesteia, 2) fără a trece de Marea Baffin conform calculului de longitudine, 3) înainte de a ajunge la noile insule găsite din Kamchatka.

În primul caz, așteptați-vă unul pe celălalt la portul Klombai; în al doilea, lângă coasta groenlandeză, într-un loc deja cunoscut după aspectul său și printr-o anumită longitudine și latitudine prin observare sau trecere; în al treilea caz, așteptați într-un anumit loc lângă longitudinea de 285 de grade.

În toată navigația, trebuie observat că orice loc fix și observat poate servi pentru așteptare, care, plecând pe drum, întotdeauna sunt de acord mai întâi cu toate navele că, în caz de separare unul de celălalt, pot fi așteptați.

al 17-lea

In cazul in care instantele de judecata nu sosesc pentru perioada de asteptare, atunci actioneaza in functie de circumstantele locului, ora si numarul de nave.

1) Dacă sunt deja departe pe drum, trecând de pericolele de pe gheață, așa cum sunt arătate nr. 12 și 13, atunci marinarii se prosternează mai departe până la capătul locului determinat de intenție (nr. 14), părăsind știri sculptate pe tablă unde și când au mers.

2) Când locurile periculoase nu au trecut încă și timpul se apropie deja de august, atunci întoarceți-vă în Svalbard și, în acest caz, așteptați dincolo de timpul stabilit pentru a fi luate în considerare.

iar Draft A este tăiat nu departe de Svalbard la aproximativ o sută de mile, 2) în depărtare.

6 Proiect A - pct. 17 inserat de Lomonosov.

34*

3)    Două nave care așteaptă o a treia au mai multe speranțe și merg departe de cea desemnată și este inutil să aștepte nu atât de mult, ci mai ales când printre ele se află și comandantul șef, care în timpul despărțirii poate avea în principal propriile sale nave. curs.

4)    Cu toate acestea, acționați, argumentând numărul de oameni sănătoși, cantitatea de provizii luate și starea locurilor în funcție de abundența hranei naturale de acolo și, mai mult, urmați un bun raționament în funcție de împrejurări.0

18

Iernarea se va întâmpla uneori din necesitate: 1) când călătoria de întoarcere este lungă și vara este deja întârziată, 2) când gheața nu lasă să treacă, sau, 3) de la ce, Doamne ferește, nava va fi avariată, atunci în primul caz, încercați în orice mod posibil să alegeți un loc convenabil în avans și să construiți dintr-o pădure în picioare sau dintr-o aripă a unei colibe și o sobă, dacă există lut, dar dacă nu există, atunci dintr-un bolovan sălbatic un încălzitor sau vatră; în al doilea caz, în loc de case, ar trebui să servească corăbiile în sine și vetrele obișnuite de pe ele; în al treilea, nu vă îndepărtați de navă fără o nevoie extremă, încercați în toate modurile posibile să fiți în mișcare a corpului, vânând păsări și animale, apărându-vă de scorbut mâncând conuri de pin, șagra și bând animale și păsări calde. sânge, ocrotindu-te cu generozitate, răbdare și mângâiere reciprocă și încurajare unul față de celălalt, ajutând cu unanimitate și osteneală, ca frate cu frate, și închipuindu-ți mereu că totul trebuie îndurat pentru binele patriei și acea generozitate regală, recunoştinţă din partea tuturor. Rusia și gloria eternă în lume vor urma această ispravă a lor.

19

Încurajarea oamenilor și menținerea lor în ordine este un lucru important în astfel de întreprinderi dificile. Pentru a fi harnic

și Draft A au mari speranțe.

6 Ciornă Mai mult sau mai puțin. . . introdus de Lomonosov din cauza împrejurărilor.





și veseli pentru vechimea lor specială în serviciu să încurajeze comandanții cu asigurarea de plăcere și promisiunea de recompense sau o creștere a porțiilor. Dimpotrivă, cu cei lenesi, defectuosi sau neascultători, acționați strict conform Cartei Navale. Pentru înjurături și lupte intestine, este crud să pedepsești trupul și cu atât mai crud să murmurești la șefi. Pentru amenințări să le țină ferm

în glande și apoi să nu le elibereze până nu trec dificultățile, sau să le trimită în locurile cele mai periculoase.

Când cineva este expus într-o conspirație împotriva comandanților și la începutul * 6 al unei rebeliuni, atunci, după ce se va dispune împotriva lui o instanță militară, va fi executat de moarte fără nicio excepție, fără a aștepta o comandă de la cea mai înaltă autoritate . , în virtutea Cartei Navale.

20

Când se întâmplă să se întâlnească cu navele trimise în întâmpinarea lor din Kamchatka, atunci, în funcție de împrejurări, acestea ar trebui: 1) să se aprovizioneze reciproc cu surplus, de care altora le lipsesc, 2) să arate și să se informeze reciproc despre jurnalele lor de călătorie, 3. ) se iau unul pe altul doi-trei oameni pe tură, ca cei plecați din Kamceatka să se întoarcă la Kola cu vaporul și la Sankt Petersburg, iar cei plecați de aici să ajungă în Kamceatka și de acolo Siberia în Rusia.

La întoarcere, luați pe fiecare navă de la localnici doi oameni de vârste diferite, astfel încât să nu fie foarte bătrâni sau minori, de exemplu, de la 40 la 12 ani. Cei tineri pot învăța limba rusă în limba rusă, în timp ce cei mai mari știu mai multe și povestesc despre împrejurările de acolo.

a Ciornă A ceartă.

6 Proiectul A început.

în Proiectul A - mai departe până la sfârşitul paragrafului introdus de Lomonosov în locul celui original despre persoana Seredovici.





21

Pe drumul dus-întors, sau unde să stați sau să petreceți iarna, pe lângă un jurnal marin obișnuit, înregistrați: 1) starea aerului conform instrumentelor meteorologice; 2) momentul înnoririi lunii și soarelui; 3) adâncimea și curentul mării; 4) declinarea și înclinarea busolei; 5) vedere asupra coastelor și insulelor; 6) luați apă de mare din locuri nobile în sticle și păstrați-o la Sankt Petersburg cu o inscripție unde a fost luată; 7) notează ce păsări, animale, pești, scoici vor fi notate unde și ce poate fi colectat și nu va fi incomod pe drum, apoi adu-l cu tine; 8) aici sunt luate și pietre excelente și minerale ca indicație; 9) tot ceea ce este demn de remarcat dincolo de aceasta se va întâmpla sau va fi notat, notează cu sârguință; 10) mai ales, descrieți unde se găsesc locuitorii, aspectul, obiceiurile, faptele, îmbrăcămintea, locuința și hrana.

22

Dacă, Doamne ferește, oamenii bolnavi se înmulțesc atât de mult încât va fi imposibil să gestionezi toate cele trei corăbii sănătoase, atunci una dintre acele corăbii, după ce a scos ceea ce este posibil din provizii, inundă sau arde; dacă se ajunge la o astfel de extremă încât oamenii vor fi lăsați doar pentru o navă, atunci procedați cu cealaltă navă conform celor de mai sus, dimpotrivă, dacă există un golf convenabil, ferit de emoție, atunci în orice caz este posibil pentru a pune acest vas în ape mari cu o eșuare și a-l atașa de țărm

și Draft A—Secțiunea 10 introdusă de mâna lui Lomonosov.

® Draft A - textul suplimentar este scris de mâna lui Lomonosov; întregul paragraful 22 este scris pe o foaie separată sub numărul 17.





se toarnă cât mai mult, căci nu se va întâmpla la fel ca ce nevoie să vină în următoarele plecări.

23

Aceste puncte prescrise pentru călătoria pe mare ar trebui să fie respectate de către domnii comandanți cu toată funcționalitatea; totuși, în funcție de circumstanțe, ei au permisiunea de a face anulări care servesc la un succes mai bun, care se bazează pe buna judecată și acordul general, ceea ce le este cel mai recomandat, astfel încât cu zel unanim și presupus cu o singură inimă și un suflet, ei ascultă, cu sârguință și cu sârguință, având mereu în gând că, fiind fii ai unei singure patrii, slujitorii credincioși ai singurei atotmilostive împărătese și întinzându-se către o singură cauză glorioasă și folositoare, să nu dea nici măcar cel mai mic. loc de discordie, ci mai degrabă se ajută și se protejează reciproc, fiecare, precum și pe sine, se consolează și se încurajează în slăbire, imaginând exemple de eroi marini glorioși și amintiți-vă că, prin toate eforturile nereușite și prospere anterior, ultima limită nu a avut loc. au fost totuși stabilite pentru curajul și vigoarea spiritului uman și înțelegerea sensului și că curajul lor prudent și nobila statornicie a inimii pot încă birui și descoperi multe.

Biblioteca „Runivers”

Biblioteca „Runivers”

9

Biblioteca „Runivers”

Biblioteca „Runivers”

EDITORIAL

Al șaselea volum al Operelor complete ale lui M. V. Lomonosov conține lucrările sale despre istoria Rusiei, probleme socio-economice și geografie.

Dintre lucrările lui M.V. Lomonosov publicate în acest volum, în timpul vieții sale a fost publicat doar Scurtul cronicar rus și a început publicarea Istoriei antice a Rusiei. Majoritatea lucrărilor incluse în acest volum au fost publicate abia în secolul al XIX-lea. În această ediție sunt publicate pentru prima dată două lucrări - „Schița planului istoriei ruse" și „Descrierea revoltelor Streltsy și a domniei Prințesei Sofia". Pentru prima dată, este publicată o traducere a „Remarcilor" lui Lomonosov cu privire la răspunsurile lui Miller la obiecțiile sale la disertația lui Miller „Originea numelui și a poporului rusesc".

În lucrările sale despre istoria Rusiei, Lomonosov apare în fața noastră nu doar ca un om de știință, ci și ca un mare patriot rus, creatorul unui nou concept istoric care a destrămat teoria pseudoștiințifică normandă care a apărut cu puțin timp înainte și a afirmat antichitatea și măreția poporului slav, rolul său major în istoria lumii și caracterul independent al vechiului stat rus.

Marea atenție a lui Lomonosov a fost atrasă de epoca petrină; acest volum reflectă acest lucru într-o lucrare specială („Descrierea revoltelor Streltsy—"), care a fost folosită de Voltaire în a sa Istoria Imperiului Rus sub Petru cel Mare. O serie de excursii istorice pe această temă





epoca a intrat în multe alte lucrări atât artistice, cât și științifice naturale ale lui Lomonosov.

Un număr mic de lucrări ale lui Lomonosov pe probleme sociale și economice sunt fragmente dintr-o lucrare concepută de el la începutul anilor șaizeci, care trebuia să acopere o serie de probleme de politică economică. Aici sunt dezvăluite opiniile educaționale progresiste ale lui Lomonosov, care vizează ridicarea forțelor productive ale Rusiei, îmbunătățirea situației materiale a maselor, „crearea prosperității, gloriei și a unui stat înfloritor" a patriei mame.

Un interes deosebit este planul lui Lomonosov de a crea o instituție de cercetare legată de dezvoltarea agriculturii - Colegiul de Stat al Clădirii Casei Zemstvo.

Ultima secțiune reunește lucrările lui Lomonosov despre geografia Nordului, scrise de acesta în procesul de pregătire a unei expediții polare pentru a găsi o cale către Est prin Oceanul Arctic. În aceste lucrări, Lomonosov apare în fața noastră ca inițiatorul și organizatorul energic al uneia dintre primele expediții științifice de explorare a Rutei Mării Nordului - expediția lui V. Ya. Chichagov.

Ca și în alte volume, toate inserțiile editoriale și conjecturile introduse în textele lui Lomonosov sunt cuprinse între parantezele pătrate obișnuite [ ]. În aceleași paranteze sunt date titlurile editoriale ale operelor lui Lomonosov care nu au titlu de autor. Textele lui Lomonosov păstrează transcrierea numelor proprii și a numelor geografice.

Lucrările lui Lomonosov, incluse în volumul al șaselea, au fost pregătite pentru publicare de V. R. Svirskaya.

Notele la lucrările 3, 5-15, 19 au fost întocmite de V. R. Svirskaya, la lucrările 1, 2, 4, 16-18, 20 - de A. I. Andreev și V. R. Svirskaya.



■g)

# NOTE

1

EXAMINAREA PUNCTELOR DE LITIGIE DINTRE DOMNUL PROFESOR MILLER SI DOMNUL COMISAR KREKSHIN, LA ORDINUL DOMNULUI SAU, CONTE SI PRESEDINTE AL ACADEMIEII DE Stiinte, KIRIL GRIGORIEVICH RAZUMOVSKY, REALIZATA DE PROFESORII TREDIBAKO VASSILY P.

SI MIHAIL LOMONOSOV

(Pagina 7-12)

Publicat conform originalului păstrat în TsGADA, f. Arhiva statului, sec. XVII, nr.11 bis, ll. 164-166. Documentul are semnături pe punctele: Strube de Pyrmont, Vasily Trediakovsky, Mihail Lomonosov.

Prima dată publicată conform unui proiect scris de Lomonosov (Arhiva Academiei de Științe a URSS, f. 3, on. 1, Ns 109, pp. 167-170): Bilyarsky, pp. 89-93.

Momentul scrierii, probabil iulie 1747, nu mai târziu de 19.

Documentul este un protocol al Comisiei Academice, care a examinat disputa dintre G.-F. Miller și P.N. Krekshin. Un istoric amator care nu cunoștea metoda științifică, Krekshin s-a angajat în biografia lui Petru I, folosind încurajarea binecunoscută din partea guvernului Elisabetei. La 27 august 1746, a înaintat Senatului Genealogia Marilor Duci, Țarilor și Împăraților, în care a dovedit originea directă a dinastiei Romanov de la Rurikovici.Încercarea lui Krekshin de a întări drepturile Elisabetei, care a primit tronul. printr-o lovitură de palat, în acest fel, a fost în mod clar de natură carieristă.La 12 septembrie 1746, Senatul a prezentat Genealogia lui Krekshin spre examinare de către Academia de Științe. 6 octombrie 1746 Miller, căruia

Adunarea Academică a încredințat această chestiune, și-a prezentat „Notele” pe tabelele genealogice ale lui Krekshin. În ianuarie 1747, aceste „Note” i-au fost eliberate, la cererea lui Krekshin, pentru ca acesta să „pregătească un răspuns scris la ele”. Răspunsul" a fost primit la Academie abia pe 11 martie 1747. Dar chiar înainte de aceasta, într-un denunț la Oficiul Academiei de Științe din 23 februarie 1747, Krekshin l-a acuzat pe Miller că „strânge blasfemie împotriva prinților ruși”, referindu-se la o carte de extrase din scrierile autorilor străini despre Rusia, compilată de Miller, care i-a dat lui Krekshin această carte de extrase pentru utilizare.La 18 martie 1747, Miller a apelat la Cancelaria Academiei de Științe cu o cerere de a instrui două sau trei dintre profesori să ia în considerare „răspunsul” lui Krekshin, „care ar fi amândoi de la el, Miller, iar toate dovezile au fost acceptate de la comisarul Krekshin și ar fi avut o ceartă și și-ar fi prezentat părerea „președintelui Academiei. de Științe.În același timp, Biroul Academiei a hotărât: luarea în considerare a „răspunsului” lui Krekshin „de a opri disputele pe termen lung dintre ei [el și Miller]” să încredințeze profesorilor F. -G . Strube de Pirmont, V. K. Trediakovsky și M. V. Lomonosov în prezența profesorului Miller și a comisarului Krekshin. Comisia nu s-a întrunit de mult. Apoi Krekshin s-a îndreptat din nou către Senat cu un denunț al lui Miller, care, potrivit lui Krekshin, „a prezentat în scris numele Romanovilor Cancelariei Academiei de Științe, ca și cum acestea ar fi numele Zakharyinilor și Yuryevs, care este falsă și contrară legii”, și că Comisia a numit-o în martie 1747 să ia în considerare „răspunsul” lui la Miller, „nimic nu s-a făcut încă” (TsGIAL, f. 1341, op. 303, nr. 578, Cazul de genealogia compusă de Krekshina). La 23 iulie 1747, Comisia și-a înaintat „Revista „împreună cu un raport președintelui Academiei de Științe K. G. Razumovsky, datat 19 iulie 1747 și semnat de membrii Comisiei, după cum urmează. :

„Conform deciziei Excelenței Voastre, dată nouă de la Cancelaria Academiei de Științe, pentru a lua în considerare disputa dintre domnul profesor Miller și domnul comisar Krekshin, care aparține istoriei și genealogiei suveranilor și autocraților din Toată Rusia, ne-am adunat la Academie în timpul șederii amintiților domnului profesor și domnului comisar și, după ce am fost informați în detaliu despre punctele istorice și genealogice disputate între ei, nu doar că am citit tot ce ni s-a dat într-un scrisoare de la Oficiul Academic, dar le-am ascultat și dovezile verbale și reflecțiile unul împotriva celuilalt, pe care le oferim cu toată puterea în atașarea acestei scrisori de clară considerație și, în același timp, redăm toate scrisorile dlui. . Krekshin, care ne-au fost dăruite de la Cancelaria Academiei de Științe „(f. Arhiva de Stat, secțiunea XVII, nr. 11 bis, fol. 163).





Participarea lui Lomonosov la lucrările acestei comisii mărturisește poziția sa independentă în această problemă, apărarea sa a adevărului istoric și a principiului științificității de influențe străine științei și cunoașterea sa deja la acel moment cu o serie de surse despre istoria Rusiei. .

„Supunerea autentică** a Comisiei a fost apoi transmisă Senatului; totodată, pe baza unui decret al Senatului din 24 iulie 1747, raportul lui Krekshin a fost trimis Senatului, depus la Biroul Academiei în februarie 1747, „o carte scrisă de mâna profesorului Miller** ( cea în care extrase din scrieri străine despre Rusia) și „totul în cazul comisarului Krekshin și al profesorului Miller din Biroul Academiei de Științe și în cadrul Conferinței există scrisori alb-negru și cărți din care s-au luat dovezi ** (Proces-verbal al Conferinței, II, pp. 157-158; Materiale, VII , pp. 237-239, 360-361, 368, 399-400, 408, 513-514).

Primind aceste materiale, Senatul a examinat cazul la 4 august 1747, dar nu a emis nici atunci, nici mai târziu nicio hotărâre asupra acestuia. În timpul examinării din 4 august, Lomonosov a fost convocat la Senat, care a fost instruit să găsească printre extrasele lui Miller și să traducă din latină textul incriminat lui Miller de Krekshin. O traducere făcută de Lomonosov dintr-un fragment din istoricul polonez Jan Dlugosh, care vorbește despre umilințele la care a fost supus marele „prinț al Moscovei când i-a primit pe ambasadorii regelui tătar [Johann Dlugoss. Historiae polonicae. Lip-siae, 1711. -1712 (Istoria poloneză. Leipzig, 1711-1712) , vol. I, cartea XIII, sub 1479, p. 588], se păstrează în Arhivele Centrale ale Statului, colecția Arhivei Statului, secția XVII, nr. 11 bis, foaia 160; tipărit: Pekarsky, Additional News, pp. 22–23.

Într-o nouă petiție adresată Senatului din 4 decembrie 1747, Krekshin și-a reamintit „Genealogia” și obiecțiile sale la adresa lui Miller, care, pe baza unor surse străine false, „neștiind adevărul, s-a pierdut și a îndrăznit să scrie cel mai înalt nume de familie. cu un nume nobil pe nedrept, iar profesorii Lomonosov, Trediakovsky și Strube, în ignoranță, au recunoscut această minciună drept adevăr **. Krekshin a vrut să-l implice pe Lomonosov și pe cei doi camarazi ai săi din Comisie în acest caz. Senatul a decis din nou să raporteze caz la adunarea generală a Senatului și să-l oblige pe Krekshin să semneze, până la sfârșitul cazului, nimic despre el (Pekarsky, știri suplimentare, pp. 22-24) Nu există informații suplimentare despre evoluția cazului, iar cazul în sine a fost arhivat în 1764 (vezi referința în cazul Expediției Secrete a Senatului, TsGIAL, f. 1341, op. 303, nr. 578).

1 pagină 9. Opinia domnului Krekshin - Pyotr Nikiforovici Krekshin (1684-1763) a fost unul dintre primii colecționari de surse despre istoria Rusiei, în special despre epoca petrină, autorul Scurtei Descriere a cazurilor. . . Împăratul Petru cel Mare**, care avea o „distribuție destul de largă”.





expansiunea în secolul al XVIII-lea în liste scrise de mână și alte lucrări. Krek-shin a câștigat o evaluare foarte negativă în

istoriografia rusă ca o persoană ignorantă și superstițioasă care și-a umplut scrierile cu ficțiune fantastică.

2    Pagina 9. în cărțile propuse de el, Krekshina, într-un raport către Președinte din 17 ianuarie 1747 (Arhiva Academiei de Științe a URSS, f. 21, on. 1, No. 117, pp. 12-13). ) „Genealogiile” lui Krekshin, el a recitit diverse genealogii, cărți de biți și grade și cronografie, inclusiv unele date lui de Krekshin, „foarte necesare și nedisponibile în Biblioteca Imperială a Academiei de Științe”, dintre care el numește „ Cartea Genealogică de Aur". Evident, Lomonosov a făcut cunoştinţă cu aceste manuscrise în timpul analizei cazului.

3    Pagina 9. Rezumatul Kievului - se referă la Rezumatul sau Scurta Descriere a Începutului Poporului Slav, a Primilor Prinți de la Kiev și a Vieții Sfântului Drepți și Mare Voievod Vladimir, primul autocrat al întregii Rusii și a moștenitorilor săi, și chiar a moștenitorilor Săi, celui mai evlavios suveran, țarul și marele duce Feodor Alekseevici, autocratul întregii Rusii"; sursa Sinopsisului au fost în principal istoricii polonezi, în principal Strijkovski. Prima ediție a Sinopsisului a fost publicată la Kiev. în 1674, retipărit cu adăugiri în 1680. Științe, a rezistat la 9 ediții până în 1810. Lomonoșov putea avea la dispoziție ediții academice din 1735 și 1746.

I Pagina 10. Prințul Roman Vasilievich - într-o altă lucrare, după cum subliniază V. N. Tatishchev, Krekshin a produs familia Romanov din Roman Rostislavich Smolensky și „treburile acestui roman cu afacerile lui Roman Mstislavich Galitsky s-au amestecat, între care diferența de ani nu este mic” (Istoria Rusiei, vol. I, 1768, p. 553).

3 Pagina 11. în cronicarul Bryusov - se referă la „Cartea puterii” aflată în Biblioteca Academiei de Științe (32. 8. 4) din biblioteca lui Y. V. Bruce, manuscris din a doua jumătate a secolului al XVII-lea.

6 Pagina 11. în scrisoarea de aprobare afirmativă - se referă la „Scrisoarea aprobată” din 1613, care prezenta decizia lui Zemsky Sobor de a-l alege pe Mihail Romanov în regat.

' Pagina 12. cărți genealogice străine - una dintre cărțile de referință despre genealogia marilor duci și țari ruși a fost cartea lui I. Gübner Genealogische Tabellen (Tabelele genealogice) în 4 părți. Prima parte a acesteia, completată treptat cu date noi (ediția a patra a fost publicată la Leipzig, 1725), conținea 2 tabele legate de Rusia - „prinți ruși” de la Rurik la Ivan al II-lea și „prinți și țari ai Moscovei” timp de 200 de ani , de la Ivan al III-lea la Ecaterina I (tabelele 112



și 113). Lomonosov a folosit această ediție; este indicat în registrul cărților luate de Lomonosov de la Biblioteca Academiei de Științe (V. I. Lamansky. Lomonosov și Academia de Științe din Sankt Petersburg. 1865, p. 176).

8 Pagina 12. Lavrentiy Khulerich, Regele de arme al Cezarilor - înseamnă „Genealogia marilor prinți ruși, culese de la diverși creatori tipăriți și scrisi de mână, vrednici de credință, Lavrenty Khulerich, regele Leopold I preot și Sfântul Stat Roman un vestitor , 1673 *. Manuscrisul de traducere se află în Biblioteca Academiei de Științe (31, 19 iulie); se împletește cu o traducere poetică rusă a operei latine a călugărului Mănăstirii Alexandru Nevski Nikodim Sellius „Oglinda istorică. Genealogia suveranilor ruși, succesiune, momentul urcării la tron'* etc. Traducerea a fost făcută la Seminarul Alexandru Nevski în 1747, care datează monedele și traducerea lui Hulerich.

9 Pagina 12. Cartea de grade a Patriarhului Nikon - adică „Cartea de grade de genealogie regală **, manuscris al Bibliotecii Academiei de Științe (32. 8. 1), publicat ulterior de G.-F. Miller la Moscova 1775

2

[DEDICAȚIA PRIMULUI VOLUM DIN „ISTORIEI RUSULUI *” V. N. TATISCHEV]

(Paginile 13-16)

Publicat după un exemplar din secolul al XVIII-lea, aflat în Arhivele Academiei de Științe a URSS, f. 1, op. 3, nr 38, ll. 14-15. Originalul din arhiva lui V. N. Tatishchev nu a fost păstrat. Prima publicație: Pekarsky, știri suplimentare, pp. 37-38.

Momentul scrierii - ianuarie 1749

Dedicarea primului volum din Istoria Rusiei a lui V. N. Tatishchev marelui duce Pyotr Fedorovich a fost scrisă de Lomonosov la cererea lui Tatișciov, prezentată într-o scrisoare către Lomonosov datată la începutul lunii ianuarie 1749 (scrisoarea lui Tatișciov nu a fost păstrată). Motivul apelului lui Tatișciov la Lomonosov a fost, se pare, o schiță foarte înaltă a lui Lomonosov ca scriitor, cauzată de publicarea Retoricii** în 1748. Tatișciov a remarcat în lucrarea sa „Retorica profesorului Lomonosov, deosebit de corectă, demnă de laudă” (rusă). Istorie, cartea I, 1768, capitolul XIV, p. 493). Lomonosov a dat curs cererii lui Tatișciov și a trimis dedicația prin I. D. Schumacher într-o scrisoare din 27 ianuarie 1749 (academician, ed., vol. VIII, pp. 95-96). Schumacher a trimis scrisoarea și dedicația lui Lomonosov la 30 ianuarie 1749 (Pekarsky, II, p. 415). Tatishchev a fost foarte mulțumit de compoziția lui Lomonosov





dăruirea sa şi i-a mulţumit prin I. D. Schumacher (ed. academică, vol. VIII, p. 28 sec., pag.).

Forma de dăruire ia permis lui Lomonosov să-și exprime părerile asupra sarcinilor patriotice ale istoriografiei ruse. Lucrarea lui Tatișciov, căreia Lomonosov a scris o „dedicație”, nu a fost publicată în timpul vieții lui Tatișciov (a murit la 15 iulie 1750); a fost publicată abia în 1768.

3

[OBSERVAȚII PRIVIND TEZEA LUI G.-F. MILLER

„ORIGINEA NUMELELOR ȘI A OAMENILOR RUȘILOR”]

(Paginile 17-80)

Remarcile lui Lomonosov despre G.-F. Miller este format din patru documente unite printr-un conținut comun.

I. [Raport către Oficiul Academiei de Științe la 16 septembrie 1749].

Originalul nu a fost păstrat. Publicat dintr-un exemplar (Arhiva Academiei de Științe a URSS, f. 3, on. 1, nr. 838, foliile 178-180).

Prima publicație: Bilyarsky, pp. 758-762.

Momentul scrierii - 16 septembrie 1749.

II. [Obiecții la disertația lui Miller].

Publicat conform originalului, cu semnătura olografă și inserții lui Lomonosov (Arhiva Academiei de Științe a URSS, f. 3, on. 1, nr. 817, p. 289-306).

Prima publicație: Pekarsky, II, pp. 897-907.

Ora scrierii - între 25 octombrie și 3 noiembrie 1749.

III. [Note despre răspunsurile lui Miller].

Înscris pe marginea procesului-verbal al Adunării Extraordinare a Academiei de Științe din 6 martie 1750.

Publicat după manuscrisul lui Lomonosov în limba latină (Arhiva Academiei de Științe a URSS, f. 3, OP. 1, Nr. 838, p. 500-564).

Prima publicație: observațiile lui Lomonosov și o parte din textul lui Miller în latină - Pekarsky, II, pp. 435-440.

Pentru prima dată este publicată traducerea în limba rusă a observațiilor lui Lomonosov și a textului lui Miller la care se referă.

Momentul scrierii - după 8 martie 1750.

IV. Raport către Biroul Academiei de Științe [21 iunie 1750].

Publicat după manuscrisul lui Lomonosov (Arhiva Academiei de Științe a URSS, f. 3, on. 1, nr. 838, fol. 365-365v.).

Prima publicație: Bilyarsky, pp. 770-771

Momentul scrierii - 21 iunie 1750

Circumstanțele compilarii comentariilor lui Lomonosov asupra eseului lui Miller au fost următoarele. Disertația lui Miller „Originea numelui și a poporului rus” a fost pregătită de el ca discurs pentru lectură



la o ședință publică a Academiei din 6 septembrie 1749. Din ordinul președintelui, eseul lui Miller a fost citit preliminar la ședința comună academică și istorică din 23 august; după cum se arată în procesul-verbal al acestei ședințe, după corectarea unor locuri din ordinul președintelui, precum și a locurilor marcate de profesori (la ședință au fost prezenți toți profesorii Academiei și Universității Academice, inclusiv Lomonoșov), a fost a decis că disertația poate fi tipărită (Procesul-verbal al conferinței, II, p. 206).

La 2 septembrie 1749, a fost trimisă o invitație tipărită de la Academia de Științe la o ședință publică pe 6 septembrie, în care Miller „va citi o disertație despre începutul poporului rus și de ce se numește așa”, Lomonosov - Lauda împărătesei Elisabeta, Winsheim - va oferi o problemă astronomică, însă, prin ordinul președintelui, întâlnirea a fost amânată pentru 25 noiembrie (data urcării Elisabetei la tron).

Într-o scrisoare către G. N. Teplov din 6 septembrie 1749, I. D. Schumacher atribuie amânarea ședinței intervenției lui П. N. Krekshina (academician, ed., vol. V, p. 104-105 sec., pag.); Miller, într-o scrisoare către președinte din 8 octombrie 1750, indică faptul că Schumacher însuși i-a dat lui Krekshin discursul de citit și a scris la Moscova despre judecățile lui Krekshin (TsGADA, f. Portofoliile lui Miller, nr. 248, ttr. 3, p. 203). -207). Schumacher, care, în calitate de reprezentant al administrației academice, se temea de posibilitatea unei gafe politice, a folosit amânarea ședinței publice pentru a organiza revizuirea disertației de către academicieni „individual” (Acad., ed., vol. V, p. PO secundă, pag.).

Pe 6 și 7 septembrie, copii ale discursului lui Miller deja tipărite până atunci în latină și rusă au fost trimise de Cancelaria Academiei de Științe către I.-E. Fisher, M.V. Lomonosov, F.-G. Strube de Pyrmont, V.K. Trediakovsky, N.I. Popov și S.P. Krasheninnikov, pentru a „a constata cât mai curând posibil dacă există ceva reprobabil pentru Rusia în ea.” În perioada 13-16 septembrie, rapoartele lor, inclusiv raportul lui Lomonosov (documentul I) , au fost depuse Cancelariei (Arhiva Academiei de Științe a URSS, f. 3, on. 1, Nr. 838, pp. 174-190v.) și apoi trimise Președintelui la Moscova.

La 27 septembrie, Biroul General al Academiei de Științe a trimis la Sankt Petersburg un decret semnat de Teplov pentru a retrage din circulație disertația lui Miller și a o păstra „până la decret”; decretul a citat opinia profesorilor (cu referire la rapoartele). lui Lomonosov și Popov) că acest discurs nu trebuie ținut în Academie (Arhiva Academiei de Științe a URSS, f. 3, on. 1, nr. 838, foliile 218-219v.).

La 30 septembrie 1749, Lomonosov a returnat Cancelariei ambele exemplare ale disertației lui Miller, împreună cu foile corectate ale lui 35*.





discurs (raportul său din 30 septembrie 1749, Arhiva Academiei de Științe a URSS, f. 3, pe 1, No. 838, fol. 232).

Pe 2 octombrie, Miller s-a plâns într-o scrisoare adresată președintelui că Cancelaria a cerut feedback doar acelor membri ai Adunării Istorice care „nu l-au plăcut”; întrucât „nimeni nu i-a arătat nicio critică, nu s-a putut justifica”. Președintele a ordonat ca disertația lui Miller să fie examinată în Adunarea Extraordinară în termen de o săptămână, exprimându-și speranța că va fi posibil să o „corecteze în avans” (scrisoarea lui Teplov către Schumacher din 9 octombrie, Arhiva Academiei de Științe a URSS, f. 3, on. 1, Xa 838, fol. 257-257v. ).

O întâlnire de urgență a academicienilor a început să discute despre disertația lui Miller pe 23 octombrie, cu scopul ca fiecare să prezinte un nou aviz la sfârșit. S. P. Krasheninnikov a fost însărcinat cu întocmirea protocolului (Arhiva Academiei de Științe a URSS, f. 3, on. 1, Xa 838, p. 258-259 rev., rezoluția Cancelariei din 18 octombrie 1749). Discuția a continuat până la 8 martie 1750, luând 29 de ședințe.

Pe 24 octombrie, Lomonosov a făcut primele sale obiecții, la care Miller a răspuns oral; Disputa lor a continuat la 25 octombrie, iar apoi, conform materialelor pe care le-au transmis, discursurile lor au fost înscrise de Krasheninnikov în protocolul din 24 octombrie (Arhiva Academiei de Științe a URSS, f. 3, on. 1, Xe 838). , pp. 407-411). Deoarece aceste prime obiecții au fost repetate ulterior de Lomonosov în formă extinsă (documentul II), ele nu sunt reproduse aici. De menționat doar că procesul-verbal din 24 octombrie a reținut momentul disputei, care nu s-a reflectat în materiale ulterioare. Lomonosov a susținut că numele Roksolana s-a schimbat în numele Russei prin schimbarea Roxanei în Rossana etc. El a afirmat că Roxana și Roksolana „sunt folosite amestecate de autorii antici.” Miller a răspuns: „Criticul s-a lăsat înșelat de Shettgen, spunând că roxolanii au fost desemnați și cu numele de roxana. Oamenii cunoscători au observat de mult că lectura lui Strabon despre roxana este denaturată și că Shettgen a acționat cu rea-credință, hotărând să corecteze alți autori antici pe baza unei presupuneri incorecte. " Miller se referea la cartea lui Christian Shettgen De originibus russieis dissertationes

septena. Dresdae et Lipsiae, 1731 (Șapte disertații despre originea rușilor. Dresda și Leipzig, 1731), care a oferit un rezumat al știrilor antice și medievale referitoare la teritoriul rusesc.

Lomonosov a ținut seama de această remarcă, iar în obiecțiile sale ulterioare nu mai este folosit numele de Roxana.

Pe lângă Lomonosov, Popov, Krasheninnikov, Fischer și Strube de Pirmont au ridicat obiecții.

Deoarece Miller nu a putut răspunde rapid obiecțiilor, nu a avut loc de fapt nicio discuție în cadrul Adunării Extraordinare. "După





La prima întâlnire au încetat să decidă nimic”, i-a scris Miller lui Teplov la 26 octombrie 1749. „Sunt informat despre obiecții, le răspund, atât” (TsGADA, f. Miller Portfolios, No. 248, ttr. 3) , ll. 160 –162; scrisoare în franceză.) La 31 octombrie, Miller a încetat cu totul să mai participe la Ședința Extraordinară și i-a trimis doar câteva răspunsuri lui Krasheninnikov.

Lomonosov mai târziu, în „Scurta istorie a comportamentului biroului academic” din 1764, scria: „Miller a cerut ca disertația sa să fie luată în considerare de întreaga Adunare Academică, care a fost ordonată de președinte. Aceste întâlniri au durat mai mult de un an. Nu s-au auzit zgomote, abuz și Miller a mâncat cu toți profesorii, i-a certat și i-a dezonorat pe mulți verbal și în scris, a fluturat un băț către alții din ședință și a bătut-o pe masa de conferință.curând ședințele de investigație a profesorilor s-au încheiat, iar Miller a fost penalizat prin retrogradarea la adjunct” (Bilyarsky, p. 069).

Obiecțiile detaliate ale lui Lomonosov (document P) au fost depuse, judecând după procesul-verbal, la 3 noiembrie. Aceste „obiecte” au fost transcrise și trimise lui Miller în 6-7 noiembrie (scrisoare de la Krasheninnikov către Miller din 6 noiembrie 1749, vacanță, Arhiva Academiei de Științe a URSS, f. 3, la 1, nr. 838). , foaia 593). Miller a cerut unui interpret să traducă obiecțiile lui Lomonosov în latină pentru a le plasa în răspunsurile sale, făcând referire la posibilitatea unor noi dispute - „dacă prind în capcană opinia domnului Lomonosov și dacă am scris însăși forța sau nu” (TsGADA, f. Miller Portfolios, No. 248, ttr. 3 , ll. 182-183); cu toate acestea, i s-a refuzat acest lucru și Schumacher a spus că „nu vrea să se amestece în această chestiune” și s-a oferit să-l folosească pe studentul A.P. Gorlanov, care era cu Miller, pentru aceasta (scrisoare de la Krasheninnikov către Miller din 16 noiembrie 1749, vacanta, Arhiva Academiei de Stiinte URSS, fond 3, pe 1, nr. 838, foaia 594 revers).

Întrucât Miller a întârziat răspunsurile la obiecțiile oponenților și, conform raportului lui Krasheninnikov, opinia cu privire la inacceptabilitatea disertației devenise deja clară, Cancelaria a hotărât pe 29 noiembrie: Părăsiți Adunarea Extraordinară și să se ocupe

de problemele curente atât ale Profesorului, cât și Adunarea istorică, întrucât opinia asupra disertației „nu este acum necesară în viteză” (ibid., pp. 298-299).

La 8 ianuarie 1750, Teplov a anunțat în Adunarea Profesorală un decret prezidențial pentru a pune capăt discuției cât mai curând posibil și a trimite obiecții, împreună cu răspunsuri, Cancelariei, iar apoi lui V. N. Tatishchev

Pe 20 ianuarie s-a reluat discuția. Miller și-a adus răspunsurile la obiecțiile adversarilor, împărțite de el în puncte detaliate, în latină. În primul rând, a citit începutul lui





răspuns la Lomonosov, care nu este dat în protocol, apoi a trecut la răspunsuri la alte persoane și, în cele din urmă, la ședințele din 1, 2, 5 și 6 martie, a anunțat un răspuns amplu lui Lomonosov în 70 de puncte, care a fost scrisă integral în protocolul din 6 martie 1750.

La una dintre primele ședințe din ianuarie ale Adunării Extraordinare, Teplov a sugerat să asculte doar „obiectele” prezentate și să răspundă, „ce-i drept, nu s-ar contrazice despre asta”, întrucât „opiniile vor fi luate ulterior pentru întreaga teză” (din scrisoarea lui Miller către președinte din 8 octombrie 1750, TsGADA, Miller Portfolio Collection, nr. 248, volumul 3, pp. 203-207).

După 8 martie, când s-au încheiat ședințele, procesele-verbale au fost „trimise” tuturor profesorilor; în acest moment, observațiile lui Lomonosov cu privire la răspunsurile lui Miller au fost făcute la marginea procesului-verbal din 6 martie (documentul III). Krasheninnikov le-a stipulat în mod specific. notează în procesul-verbal din 21 iunie 1750 la trimiterea tuturor documentelor către Cancelarie: „În procesul-verbal al lunii martie se atribuie pe alocuri ziua a 6-a de mâna domnului profesor Lomonosov după ce a fost deja semnat protocolul, care pentru de dragul acestei adăugări nu aparține acelui protocol, dar din cauza scurtității timpului protocolul nu a fost rescris” (Arhiva Academiei de Științe a URSS, f. 3, on. 1, nr. 838, fol. 398v.).

Aici sunt reproduse: în coloana din stânga - o traducere a textului scris de Miller („Obiecțiile lui Lomonosov” și „Răspunsurile lui Miller”), iar în coloana din dreapta - observațiile lui Lomonosov în latină cu traducere.

La 21 iunie 1750, Krasheninnikov a convocat din nou o Adunare Extraordinară pentru a prezenta opinii scrise, care au fost prezentate de 13 academicieni și adjuncți, inclusiv Lomonosov (documentul IV). Întregul caz extins - „examenul de disertație" al lui Miller - a fost înaintat Cancelariei Academiei de Științe. Pe baza acestor opinii, la 24 septembrie 1750, Cancelaria a trimis un decret Adunării Profesorale pentru a distruge disertația lui Miller, „întrucât este condamnabil

pentru Rusia" și "din trei ruși nu testat, și de la străini de la nimeni și de la profesorul Trediakovsky pentru direct amănunțit nu este recunoscut" (Arhiva Academiei de Științe a URSS, f. 3, on. 1, nr. . 838, fol. 598-598v.).

Într-o discuție cu Miller 1749-1750. Lomonosov a vorbit pentru prima dată ca principalul luptător împotriva teoriei normande antiștiințifice și calomnioase, care a distorsionat adevărata istorie a poporului rus. Miller a fost un predicator al acestei teorii nu numai în disertația sa, ci și ca răspuns la obiecțiile oponenților. Analizând problema originii numelui Rus și a poporului Rus, Miller a interpretat doar pe scurt declarațiile autorilor antici și medievali despre slavi și ruși.





dar a căutat în principal să se bazeze pe saga scandinave (prezentate de Saxo the Grammar și Snorre Sturleson), pe care le-a folosit necritic, dându-le valoarea unor surse istorice de încredere. Miller a portretizat teritoriul antic al slavilor estici ca un teatru al cuceritorilor scandinavi, iar populația antică rusă ca un obiect pasiv de influență al acestor cuceritori. Miller a susținut că „rușii” din Rusia „ar trebui să fie venerați ca străini” (The Origin of the Name and People of the Russian, p. 12), că varangienii „cu multe secole înainte ca Rurik să subjuga Rusia puterii lor” (Minutes of the Russian). Adunarea extraordinară din 6 martie 1750, ca răspuns la cea de-a 15-a obiecție a lui Lomonosov); el a propus „ce se poate face pentru a arăta că scandinavii au încercat întotdeauna tot posibilul să dobândească glorie pentru ei înșiși prin campaniile rusești” (Originea..., p. 24). Varangii scandinavi erau, în opinia sa, oamenii „de la care Rusia nu numai că era locuită de locuitori, ci și-a primit și numele”: novgorodienii ar fi ■ preluat din limba finlandeză numele cu care finlandezii i-au numit pe suedezi și ei înșiși. a început să-i numească pe noii veniți din nord în acest fel, „de ce varangienii sunt numiți și ruși de la slavi”.

Respingând toate aceste născociri care au distorsionat istoria rusă, Lomonosov a dovedit vechimea originii poporului rus, a cerut mai multă atenție cronicilor ruse, respingând însăși interpretarea poporului rus de către normaniști ca un popor de importanță secundară, care nu au un rol independent în istorie. Într-o dispută cu Miller, Lomonosov a dezvoltat un bogat stoc de cunoștințe istorice, după ce a descoperit până în acel moment o mare erudiție în izvoarele istorice antice și medievale și conturând pentru prima dată conceptul său istoric despre autohtonismul slavilor răsăriteni și originea slavă a Statalitatea rusă, dezvoltată mai târziu în Istoria sa antică a Rusiei.

Discuția lui Lomonosov cu Miller, care avea un caracter profund principial, a determinat atitudinea ulterioară a lui Lomonosov față de opera lui Miller.

Lomonosov a fost foarte precaut cu privire la modul în care Miller a acoperit probleme istorice care au o semnificație politică pentru

prezent. Atitudinea sa critică față de „Descrierea Regatului Siberian” este tratată în recenzia publicată în acest volum (vezi lucrarea 4).

Într-o notă pregătită pentru președinte, pe care era scrisă nota lui Lomonosov despre trimiterea lui „în luna ianuarie a acestui an 1761”, dar care se referă de fapt la o perioadă ulterioară, Lomonosov scria că Miller, „deși pentru o disertație fără valoare despre originea poporului rus a fost amendată prin privarea de rangul său, dar el nu rămâne în urma faptelor sale anterioare” (Bilyarsky, pp. 488, 490). Într-adevăr,





Miller și-a folosit disertația, scrisă în 1749, în lucrarea „Scurte știri despre începutul lui Novgorod și originea poporului rus, despre prinții din Novgorod și despre cele mai nobile cazuri ale acestui oraș”, tipărită în germană: Sammlung Russiscl er Geschichte, Bd. V, Stücke 5-6 (Colecție de istorie rusă, vol. [V, părțile 5-6). Sankt Petersburg, 1761, p. 381-572; în rusă: „Opere și traduceri care servesc în folosul și distracția „, 1761, iulie - octombrie, unde partea introductivă (iulie, pp. 3-13) repetă în bucăți întregi gândurile disertației. Lomonosov a scris: „Cel mai evident lucru este răutatea lui că, în diferite scrieri ale sale, își pune pe părți disertația sa zgârcită asupra poporului rus și, uitând pedeapsa, se laudă că va tipări disertația pentru care a fost amendat” cu litere de aur. . Mai mult, îl laudă pe marele pedant Beyer, pe cei mari din „Comentarii” și ne acoperă [i.e. greșeli nefericite], astfel încât Miller a furat totul de la Beyer în disertația blestemată menționată mai sus și a vrut să reînnoiască minciuna care fusese publicată în Comentarii de mulți ani într-o lumină învățată” (Bilyarsky, p. 492).

I. [Raport către Oficiul Academiei de Științe

16 septembrie 1749]

1 pagină 20. Citea foarte puține cronici rusești - până atunci Lomonosov putea vorbi cu încredere despre existența unui număr mare de cronici rusești. Tatishchev a folosit deja 11 cronici, inclusiv 8 copii ale Cronicii Nestor cu o continuare; Academia de Științe a păstrat o copie a Cronicii Koenigsberg și mai multe liste ale Cărții de grade; numărul cărților antice a fost completat cu noi achiziții și copii comandate de Academia de Științe.

2 Pagina 20. despre Saxo Grammar — adică ediția: Saxo-nis Grammatici Danorum historiae libri XVI. Basileae, 1534 (Istoria danilor în 16 cărți. Basel, 1534).

3 Pagina 20.1 Opinia despre originea Moscovei din Mosokh și a rușilor din râul Ross — această opinie în literatura rusă aparține autorului Sinopsisului (vezi: I. Zabelin. Istoria orașului Moscova, partea I. Ed. a II-a , M., 1905, p. .23-24). Lomonosov și-a exprimat

atitudinea negativă față de această interpretare, legată de textul Bibliei, în Istoria Rusă Antică (vezi p. 180).

i Pagina 21. Despre sciți. . . că de la regretatul profesor Beyer. . . scris – adică articolul lui Z.-T. Bayer De origine et priscis sedi-bus Scytharum (Despre originea și așezările antice ale sciților) în vol. I Commentarli Academiae scientiarum imperialis Petropoütanae, 1728, pp. 385-399.



5 Pagina 22. Că poporul slav se afla în limitele actuale ale Rusiei chiar înainte de nașterea lui Hristos - aici se exprimă presupunerea istorică corectă a lui Lomonosov, dezvoltată în detaliu în Istoria sa antică a Rusiei, despre originea autohtonă a slavilor răsăriteni, confirmată de arheologia. dovezi în legătură cu regiunea Nipru.

în Pagina 22. Rurik și frații săi erau rude cu prinții slavi - teza despre originea slavă a Varangilor-Rus care au venit la Novgorod a fost una dintre principalele teze ale fostei teorii anti-normande, al cărei fondator a fost Lomonosov, care a afirmat originile naționale ale unui stat rus independent. Rezumatul a servit drept sursă pentru susținerea acestei teze, unde se spune: „Varegii de peste Marea Baltică, arici din mulți se numesc varangi, satele au proprietățile lor, limba byakh-ului slavon și este foarte curajos și curajos” (Sinopsis, Kiev, 1680, pp. 23-24), precum și câteva indicii ale Poveștii anilor trecuti. Știința istorică sovietică a învins în cele din urmă conceptul de normanți, arătând originea statului antic rus ca o etapă în dezvoltarea internă a societății slave de est, cu mult înainte de apariția dinastiei Varangie, care a putut să reziste doar pentru că a servit sarcinilor de unire și protejare a Rusiei Kievene, supusându-se culturii ruse și și-a pierdut aspectul normand (vezi: B. D. Grekov.Formarea statului rus.Bolşevic, 1947, nr. 11-12).

7 Pagina 23. Olga ..., care în Prolog este un pskovit, iar de către Strikovsky strănepotul lui Gostomyslova este numit - adică „Prolog (Sinaxar)" - o colecție a vieților sfinților, publicată în mai multe ediții. 11 iulie, în viața Sfintei Olga se indică, că a fost „din naștere pskovite”; M. O. Strijkovskip, autorul cărții „Kronika Polska, Litewska, Zmòdzka i wszystkej Rusi”, w Krúlewscu, 1582 (Cronica Poloniei, Lituaniei, Zhmudului și întregii Rus’. Krolevets, 1582), a servit drept una dintre principalele surse ale Sinopzei.

8 Pagina '24. traducere... a tradus-o în felul său - traducerea disertației lui Miller în rusă a fost făcută de K. F. Moderakh, iar Miller însuși a intervenit în traducere, drept urmare Moderakh și-a refuzat responsabilitatea pentru aceasta. S. P. Krasheninnikov (Arhiva Academiei de Științe a URSS, f. 3, op. 1, Na 838, fol. 235) a făcut corectarea stilistică a traducerii rusești conform textului tipărit în numele lui Schumacher. O copie editată de el se păstrează în același fișier.

® Pagina 24. Istoria siberiană - discuția despre istoria siberiană a lui Miller în colecția istorică a început în 1748 (vezi notele la lucrările din 4 din acest volum).

10 Pagina 24. digresiuni - retrageri, evaziuni.





II. [Obiecții la disertația lui Miller]

11 Pagina 26. Descrierea generală a lumii întregi. .. § 394 se referă la An universal history from the earliest account of time to the présent (O istorie generală de la antichitate până în prezent), publicată la Londra din 1736, în 17 volume. Lomonosov a folosit traducerea germană publicată de Z. J. Baumgarten la Halle în 1744-1758. sub titlul Ubersetzung der Allgemeinen Welthistorie, die in England durch eine Geselschaft von Gelehrten ausgefertiget wor-den (The Society of Scholars' Translation of the General History in England); volumul 8 a fost publicat în 1749. La p. 314, printre popoarele cucerite de Mithridates sunt indicate „die Rhoxanos, anjetzo Russen oder Moskoviter angefüret” (Roksolani, din care acum sunt scoși rușii sau moscoviții). în Acad., ed. , vol. V, p. 150 sec., pagin.

12 Pagina 26, în Pliniu, ** Cartea a 4-a, capitolul 12 - se referă probabil la cea mai apropiată ediție a lui Plinius Secundas. Historias naturalis libri XXXVII, Parisiis, 1723 (Istoria naturală, în 37 de cărți. Paris, 1723). Citatul este dat în Acad., ed., vol. V, p. 151 sec., pag.

13 Pagina 26. Notează Christopher Cellarius, *** În Geografia antică, volumul I, carte. 2, cap. 6 - în continuare ne referim la Christophori Cellari! Noticia orbis antiqui, sive Geographia plenior. Lipsiae, 1731-1732 (O idee de țări antice sau o geografie completă. Leipzig, 1731-1732) în 2 volume; această ediție a oferit un rezumat al informațiilor geografice de la autori antici „de la începutul Romei până pe vremea lui Constantin.” Capitolul în cauză se numea „De Sarmatia Europaea” (Despre Sarmatia europeană). Citatele corespunzătoare sunt date în Acad., ed., Vol. V, p. 151, 152-153, 154-155 sec.

14 Pagina 27. Beyer nu argumentează;* În Comentarii, vol. 8, p. 407 - referindu-se la articolul lui Bayer Origines Russicae (origini rusești) din Commentari! Academiae scientiarum imperialis Petropolitanae, T. VIII, 1741, p. 382-436. Citatul este dat în Acad., ed., vol. V, p. 152, 154, 156-157 sec.

13 Pagina 27. Strabon, ** Cartea 2, p. 78 - în continuare, înseamnă, probabil, ediția „Almeloven” menționată în disertația lui Miller: Strabonis Rerum geographicarum libri XVII.Amstelaedami, 1707 (Geography in 17 books. Amsterdam, 1707) The citate corespunzătoare sunt date în Acad., ed., vol. V, p. 152 şi 153 sec., pag.

16 Pagina 27. este de acord cu cronicarul din Novgorod - prin cronicarul din Novgorod, Lomonosov nu însemna cronica din Novgorod propriu-zisă, ci o legendă apocrifă, introdusă pentru prima dată în



cifra de afaceri științifică П. N. Krekshin. În 1735, Krekshin a scris Academiei de Științe, subliniind această tradiție, care nu este prezentată „în cărțile istorice tipărite din anii trecuți”, cu referirea că locuitorii din Novgorod „și-au spus unul altuia despre aceasta din timpuri imemoriale și au povești cu ei” * (Materiale, II , pp. 806-808).

Această legendă, care conținea, printre altele, legenda orașului Slavensk, predecesorul lui Novgorod, i s-a părut lui Lomonosov un ecou al realității istorice. Karamzin, care a publicat fragmente din această legendă, îl consideră autorul lui T. Kamenevici-Rvovsky, diaconul Kholopy de la mănăstirea Mologa, care a scris la sfârșitul secolului al XVII-lea. (Istoria statului rus, vol. I, note 70 și 91). Tatishchev a considerat această legendă ca fiind o denaturare ulterioară a așa-numitei „Cronici Ioachim”, pe care a recunoscut-o ca neapocrifă (a se vedea declarațiile sale despre aceasta în „Istoria Rusiei”, cartea I, partea 1, nota la capitolul IV, p. 42; 2, p. 426-427; KH.II, p. 351). Ultimii savanți consideră această poveste fabuloasă începutul uneia dintre bolțile Novgorodului, compilată în ultimul sfert al secolului al XVII-lea.

Legenda despre începutul Novgorodului era destul de cunoscută în secolul al XVIII-lea; a fost inclusă în diverse colecții ulterioare de cronici, printre care Cronicarul din Novgorod, colecție păstrată în Biblioteca Academiei de Științe, copiată dintr-o copie care a aparținut lui M. Il. Vorontsov, care poartă titlul Cronicar rus pe cotor. (16. 4. 1 ). Legenda care precedă știrile cronicii are titlul „Începutul Țării Rusiei, care a fost supranumit slovena.” Miller, ca răspuns la punctele 9 și 10 din obiecțiile lui Lomonosov (în protocolul din 6 martie 1750), detaliază conținutul al Cronicarului din Novgorod și indică ceea ce a făcut extrase detaliate din acest manuscris pentru Arhivele Academice. Legenda a fost tipărită conform listei din 1679 cu opțiuni din 22 de liste de F. Gilyarov în carte. Tradiții ale cronicii primare ruse (până în 969). Aplicaţii ". M., 1878, p. 15-22. Citate din legendă sunt date în academicianul, ed., vol. V, p. 224-225 şi 1229 secund, pagin.

17 Pagina 28. Tacit* Cartea 1, cap. 79 - se referă la De situ, moribus et populis Germaniae libellas (Cartea despre poziţia, obiceiurile şi popoarele Germaniei), eseu care a fost inclus în toate ediţiile. Una dintre cele mai noi ediții ale lui Tacitus din Biblioteca Academiei de Științe a fost ediția de la Frankfurt din 1725. Citatul este dat în Acad., ed., vol. V, p. 154 secunde, pagin.

18 Pagina 28. Spartian anunță,** În viața lui Adrian Cezar, cap. 6 se referă la Aelii Spartiani. Adrian Cezar. Această biografie este

inclusă în vol. I din două volume Historiae augustae scriptores VI (Șase autori ai poveștilor augustilor), cu comentarii ample.





filologii secolului al XVII-lea. Ediţia Haak (ex officina Hackiana) (Leiden, 1671)' conţine comentarii despre Is. Caeabona, Cl. Salmazy și Jan Gruter; ediţia Argentorati (Strasbourg, 1677) este comentată de Cl. Obrecht. Acești comentatori sunt referiți de către Miller. Un citat din Spartian este dat în Acad., ed., vol. V, p. 154 sec., pagin.

18 Pagina 28. Nestor, foaia 10 - Lomonosov putea folosi la acea vreme o copie a listei Koenigsberg din „Povestea anilor trecuti a Mănăstirii Cernorizet Feodosiev din Peșterile”, realizată din ordinul lui Petru I în 1716 – una dintre primele anale a colecției de manuscrise a Academiei de Științe.Fișele indicate de el coincid cu acest exemplar.Ar putea folosi și textul Povestea anilor trecuti conform Cronicii Nikon.

Primele studii despre Nestor ca autor al cronicii i-au aparținut lui Tatișciov (în manuscris), iar apoi G.-F. Miller (Despre primul cronicar. Lucrări lunare, 1755, aprilie).

20 Pagina 30. Teza lui Beyer despre varangi - se referă la articolul lui De Varagis din Commentarli Academiae imperialis scientiarum Petropolitanae, t. IV, 1735, p. 275-311.

21 Pagina 32. Următorul tabel este propus aici - tabelul numelor de prag reprezintă rezultatul muncii independente a lui Lomonosov. Comparația numelor slave și „ruse” ale rapidurilor Niprului, făcută de Konstantin Porphyrogenitus, a fost folosită inițial de Bayer, iar după el de alți normanți, pentru a dovedi diferența dintre limbile slavă și „rusă” și, prin urmare, , pentru a dovedi originea varango-scandinavă a Rus'ului. Lomonosov a fost primul care a exprimat ideea originală că diferența de nume poate fi legată nu de „diferența de limbă”, ci de o schimbare a condițiilor istorice - „diferența de timp”, ca dovadă a căreia a citat noile nume moderne. a pragurilor. De asemenea, a încercat să dateze unele dintre numele „vechilor ruse” la semantica slavă (oleborzy, livar, lazy, sryvun). Această încercare, deși nu are suficient suport lingvistic, se numără printre căutările pe această problemă dificilă, care nu au avut încă been Lomonosov era, desigur, familiarizat cu analiza opiniilor lui Tatishchev asupra pragurilor, incepand cu Anselm Banduri [in notele din colectia sa Imperium orientale sive antiquitates Constantinopolitanae (Imperiul de Est sau Antichitatile Constantinopolului', Paris, 1711, la opera lui Constantin). De administrando imperio (Despre guvernare)], Shettgen [Christian! Schoettgenii. De originibas russicis dissertationes septem (Șapte disertații despre originea rușilor). Dresda și Leipzig, 1731] și terminând cu Bayer (Tatishchev. Istoria Rusiei, vol. I, partea 2).

Informații despre noile denumiri moderne ale pragurilor ar putea fi preluate de Lomonosov din hărțile indicate de Tatișciov (vezi: Istoria Rusiei, vol. I, 1768, partea 2, p. 219), inclusiv din harta Războiului Turc din 1737, care este „mai bun decât ceilalți”. Nebunul este datat de Lomonosov la al patrulea prag al bufniței, deși pe hărți numărul de praguri și numerotarea acestora variază și nu coincide.

A fost făcută o greșeală în tabelul lui Lomonosov: numele „vechiului rus” Αειφαρ, pe care Konstantin l-a numit al patrulea prag și care corespunde numelui slav Neyasyt, este transferat Λευφ'/ρ (și, în consecință, Livar) și plasat pe locul trei, în timp ce Konstantin nu dă rusului numele celui de-al treilea prag; de asemenea, în mod eronat pe locul trei a fost „noul nume” Nasatets, pe care Lomonosov, desigur, a coincis cu „Bufnița”; acesta din urmă în ediția noastră a fost mutat pe locul al patrulea .

Încercările de a explica numele rapidurilor Niprului, desfășurate în lupta împotriva normanților, sunt analizate în detaliu în literatura sovietică (vezi: S. V. Yushkov. Cu privire la problema originii statului rus. Note științifice ale Institutului de Drept din Moscova. al NKJU ■URSS, numărul II, 1940; M N. Tikhomirov, Originea numelor „Rus” și „Țara rusească”.Etnografia sovietică, VI-VII, 1947).

22 Pagina 33. Ungurii ne numesc Russ, iar slavii uneori - Lomonosov putea obține informații despre limba maghiară de la academicianul I.-E. Fischer, care era angajat în studii ugrice și la 13 august 1759 a prezentat Adunării Academice un discurs De origine ungrorum (Despre originea ungurilor), pe care îl pregătise pentru a fi citit în colecția publică a Academiei. Discursul a fost publicat în colecția de articole a lui Fisher Questiones Petropolitanae. Gottingae et Gothae, 1770 (Petersburg Questions. Goettingen and Gotha, 1770).

23 Pagina 34. Hartknoch în Prusia Nouă și Veche înseamnă Chr. Hartknocb A]t-und Neues Preussen ode.Preussischer Historien zwei Theile. Franekfurt und Leipzig, 1684 (Old and [new Prussia or Prussian histories in two parts. Frankfurt and Leipzig, 1684). Publicația se află în Biblioteca Academică. Printre ilustrații se numără imagini cu idoli păgâni descriși de Lomonosov. Un citat mare este dat în Acad., ed., vol. V, p. 158-160 sec., pag.

2I Pagina 38. Procopie din Cezareea în carte. 3 - un eseu despre războiul dintre Imperiul Roman și Goți De bello Gothico este cărțile 5-7 Procopius Caesariensis Historiaram sui temporis libri VIII (Istoria timpului său în 8 cărți); alte cărți sunt consacrate războiului cu perșii și războiului cu vandalii. Există mai multe ediții. Lomonosov a folosit probabil textul lui Procopius în ediția L. A. Muratori Rerum italicarum

scriptores, I, Mediolani, 1723 (Writers of the History of Italy, vol. I, Milano, 1723), la care s-a referit în rapoartele sale și pe care le-a luat din Biblioteca Academică. Citatul este dat în Acad., ed., vol. V, p.

28 Pagina 38. Iornand, scriind despre geți - opera lui Jor-nandes sau Jordanes (Iordanes) despre goți sub diferite nume (De rebus geticis seu Historia de Gothorum, sive De origine actibusque Geta-rum - Povestea originii și faptelor). a goților sau a getei ) a fost publicată de mai multe ori în secolele al XVI-lea și al XVII-lea; a intrat în colecţia lui L. A. Muratori (vol. I, 1723), al cărui text probabil l-a folosit Lomonosov. Citatul este dat în Acad., ed., vol. V, p. 161 sec., pag.

26 Pagina 38. Grigore cel Mare... scrie episcopilor din Istria - o singură referire la Grigore cel Mare, probabil, este citată și tradusă de Lomonosov nu conform sursei originale. Această scrisoare se numără printre cele „Treizeci și șase de scrisori către Arhiepiscopul Salonicului** în vol. II Opera omnia (compoziții) ale Papei Grigore I, publicate de multe ori începând cu secolul al XV-lea. Biblioteca Academiei de Științe are o ediție a Ordinului Benedictin, Paris, 1705. Citatul este dat în Acad., ed., vol. V, p. 161 a doua, pagin.

27 Pagina 39. povești absurde despre eroi și vrăjitori - aici ne referim la saga norvegiană a lui Snorre Sturleson, folosită necritic de Miller, publicată în paralel cu traducerea în latină a lui I. Peringskiold: Heims-Kringla aller Snorre Sturlusone Nordlândske Konunga Sagor, sive Historiae regum septentrionalium a Snorrono S turlo-nide , Stockholmiae, 1697 (Stories about the northern kings. Stockholm, 1697), în 2 volume, precum și „History of the Danes ** Saxo Grammar (vezi nota 2). Lomonosov a luat ulterior aceste două ediții de la Biblioteca Academică.

III. [Note despre răspunsurile lui Miller]

28 Pagina 44. Jordanes, Originea slavilor - se referă la J. Chr. de Jordan. De originibus slavicis. Vindobonae, 1745 (Despre originea slavilor. Viena, 1745), în 2 volume; Publicația este disponibilă în Biblioteca Academiei de Științe.

29 Pagina 49. Ambasadorii din tribul ρω au fost interogați la împăratul Roman; - aici Lomonosov a amestecat informații din două surse diferite: despre prezența rușilor la primirea ambasadorilor în 946 la împărații bizantini Constantin și Roman (Konstantin. Despre ceremoniile palatului bizantin) și despre sosirea în 839 la Ludovic cel Cuvios împreună cu ambasadorii bizantini ai poporului din Rhos



(din cronica Vertinskaya). Un citat din Cronica Verta a fost în articolul lui Bayer „Despre varangi” (vezi nota 20).

30 Pagina 55. Ceea ce Krasheninnikov și Popov au negat anterior – obiecțiile lui S. P. Krasheninnikov și răspunsurile lui Miller sunt incluse în procesul-verbal al ședinței extraordinare din 24 octombrie (Arhiva Academiei de Științe a URSS, f. 3, la 1, nr. 838, p. 413-414v.) și 18 noiembrie 1749 (ibid., ll. 458v.-476); Obiecțiile lui N. I. Popov cu răspunsurile lui Miller au fost înscrise în procesele-verbale la 23 octombrie (p. 420-424v.), 27 octombrie (p. 427-434v.) și 30 octombrie 1749 (p. 435v.-443v. .).

31 Pagina 62. în Lista patriarhală a analelor – vorbim despre cronica Nikon, păstrată în Biblioteca Academiei de Științe (32.14. 8). A fost publicată de Academia de Științe în 8 volume, St. Petersburg, 1767-1792.

32 Pagina 62. în cronica distorsionată a lui Nestor – probabil că vorbim despre Povestea anilor trecuti ca parte a Cronicii Nikon, unde textul este scurtat și limbajul său este modernizat.

33 Pagina 68. Cicero... ed. Verburga 8° - se referă la M. Tulli Ciceronis Opera quae supersunt omnia (Opere colectate), Amsterdam, 1724, în 12 volume.

34 Pagina 73. cuvinte Ol. Verelius despre Gramatica Saxona – adica textul comentariilor lui Ol. Verelia la „Saga lui Herphoros” (Nөgvag Saga), Uppsala, 1672.

33 Pagina 74. Răspunsul meu la o obiecție a lui Fischer, dictată în data de 26 pentru consemnare - obiecțiile lui I.-E. Răspunsurile lui Fischer și Miller sunt plasate în procesul-verbal al ședinței extraordinare din 24 octombrie 1749 (Arhiva Academiei de Științe a URSS, f. 3, la 1, nr. 838, pp. 415-416v.), 26 octombrie , 1749 (sh. 425-425v. .) și 28 februarie 1750 (ll. 487-496).

4

[NOTE LA CAPITOLUL 6 ȘI 7 DIN „ISTORIE SIBERIANĂ” DE G.-F. MILLER]

(Paginile 81-84)

Publicat după raportul de mână al lui Lomonosov către Cancelaria Academiei de Științe (Arhiva Academiei de Științe a URSS, f. 3, [pe 1, nr. 120, fol. 159-159v.).

Prima publicație: Bilyarsky, pp. 159-160.

Momentul scrierii - 29 octombrie 1751

La 7 iulie 1747, Biroul Academiei de Științe i-a înmânat lui Lomonosov o traducere Rue din limba germană a primei cărți de istorie a Siberiei, cu

astfel încât, „examinați-l și corectați-l, să îl aduceți Cancelariei în timpul raportului” (Bilyarsky, p. 88).

Se pare că Lomonosov a făcut unele corecții în traducere, deoarece traducerea a fost din nou predată lui Miller, care la 9 noiembrie 1747 a returnat Cancelariei „Istoria Siberiană Revizuită. Dar această traducere a fost ulterior recunoscută ca nesatisfăcătoare, iar în iunie. 1748 traducătorul V. Lebedev a început o nouă traducere a celor cinci capitole din Istoria Siberiei. După ce a terminat traducerea primului capitol, Yebedev a prezentat-o în august 1748 Cancelariei, care a hotărât să trimită traducerea lui Lebedev „pentru examinare” profesorului Lomonosov: „merită acea traducere să fie dată spre publicare”, cu o cerere de îndeplinire. ordinul „cât mai repede.” La 12 august 1748 s-a primit răspunsul lui Lomonosov, acesta a scris că „a examinat” primul capitol din „Istoria Siberiei” trimisă lui, tradus din germană de V. Lebedev, iar cartea menționată mai sus era demnă de publicare”; a găsit mici erori în carte, „care sunt mai mult în puritatea calmului” și pot fi corectate cu ușurință chiar de traducătorul. Pe baza acestei revizuiri a lui Lomonosov, Cancelaria și-a confirmat decizia la 10 august 1747 cu privire la publicarea istoriei siberiei în limba rusă.V. Lebedev a tradus, de asemenea, cea mai mare parte a capitolului 2 din Istoria siberiei și orice altceva (parte a capitolului). 2, capitolul 3, 4 și 5) a fost tradus de I. Golubtsov (traducerea capitolului 5 al său a fost corectată de K. F. Moderach). Traducerile capitolelor 2-5 nu au fost trimise lui Lomonosov pentru „examinare” (Arhiva Academiei de Științe a URSS, f. 3, on. 1, nr. 120, pp. 94-102; Bilyarsky, p. 112) .

În 1748, primele cinci capitole ale „Istoriei Siberiei” au fost discutate în Adunarea istorică a Academiei de Științe; citind comentariile profesorului I.-E. Fisher la capitolul 2, Adunarea a ridicat problema interpretării lui Miller a Comportamentul lui Yermak în Siberia. Cuvintele lui Miller că Yermak „jaf sau jaf comis de poporul său în Siberia, nu l-am considerat un păcat”, au provocat obiecții din partea lui Ya. Ya. Shte-lin, F.-G. Strube de Pirmont, M.V. Lomonosov și I.-A. Brown, care a remarcat că „acest caz ar trebui scris cu mai multă atenție și l-a menționat pe Yermak în argumentul „cucerirea Siberiei nu trebuie pusă pe seama jafului” (Minutes of the Historical Assembly 3 June 1748. Bibliographic notes, 1861, vol. III). , No. 17, p. 515) La următoarea ședință, la 6 iunie 1748, la cererea lui Miller, s-au adunat voturile membrilor pentru a dezactiva tot ce a scris despre Yermak, „căci este imposibil. pentru ca el să-și înmoaie imaginile”.

Lomonosov a depus un aviz, consemnat de secretarul de sedinta, V.K.





aceste argumente, care sunt scrise despre treburile sale cu mai multe pierderi în greutate, nu pot fi schimbate, este mai bine să le

dezactivați pe toate "(ibid., pp. 516-517). Potrivit opiniei generale, Miller a "barat" aceste argumente. descrieri.

Opinia generală a lui Lomonosov cu privire la prima parte a istoriei siberiei s-a dovedit a fi negativă.În recenzia sa asupra lucrării lui Miller Originea numelui și a poporului rusesc din 16 septembrie 1749, Lomonoșov a subliniat că istoria siberiană „are cu greu mai puține deficiențe, cum ar fi un disertație adevărată” (vezi volumul de față, p. 24). Prefața scrisă de Miller la primul volum al Istoriei Siberiei, potrivit lui Lomonosov, este „umflată” (ibid.) și „condamnabilă pentru poporul rus” (scrisoare către G. N. Teplov, 30 ianuarie 1761, academician, ed., vol. VIII, p. 233), nu a fost publicat în timpul primei ediții a Istoriei Siberiei. În 1764, Lomonosov scria că Miller „în primul volum al istoriei siberiei a pus o mulțime de excese mărunte și, citindu-l, s-a certat și cu încăpățânare, nedorind să anuleze nimic” (A Brief History of the Conduct of the Academic Office. Bilyarsky , p. 068).

În 1751, Adunarea istorică a început să discute despre a doua parte a istoriei siberiei.La 22 mai, Miller a început să citească capitolul al 6-lea; mai multe întâlniri au fost dedicate citirii și discutării acestui capitol, la care Lomonosov nu a fost prezent.

La 17 septembrie 1751 a înaintat o cerere Cancelariei de a-l demite din „prezența” sa în Colecția istorică, făcând referire la atitudinea ostilă a lui Miller față de el în legătură cu interzicerea disertației acestuia din urmă în 1749. și pentru aceasta sunt temându-mă că nu voi suporta în zadar discursurile lui obișnuite supărătoare și, îngrijorat fiind de supărarea primită de la el, nu voi avea oprire în celelalte treburi ale mele. Lomonosov a cerut permisiunea de a citi lucrarea lui Miller acasă și de a o trimite cu note către Colecția istorică pentru discuție (Bilyarsky, pp. 155-156).

Biroul Academiei de Științe a fost de acord cu acest lucru, iar la 23 septembrie 1751, capitolele 6 și 7 din Istoria Siberiei au fost trimise la Lomonoșov; comentariile tipărite despre aceste capitole au fost primite de Oficiu la 31 octombrie și trimise la Colecția istorică. la 20 noiembrie (Arhiva Academiei de Științe a URSS, f. 3 ., on. 1, nr. 120, fila 161).

La o ședință a Adunării Istorice din 27 noiembrie 1751, s-a afirmat că Miller a făcut corecții în conformitate cu observațiile lui Lomonosov (Pekarsky, I, p. 406), după care se citesc capitolele 6 și 7, precum și capitolele 8-11. în Adunarea fără Lomonosov, au fost aprobate Culegere istorică, iar la 20 decembrie, Cancelaria a dispus tipărirea acestora.





Ulterior, Lomonosov a vorbit de mai multe ori împotriva muncii lui Miller. Într-o notă adresată președintelui, scrisă în 1761, acesta a

protestat împotriva lucrării sale Versuch einer neueren Geschichte von Russlands (Un eseu despre istoria recentă a Rusiei) [Sammlung Russischer Geschichte, Bd. V, Stücke 1-4 (Culegere de istorie rusă, vol. V, părțile 1-4), Sankt Petersburg, 1760-1761. Prima parte a acestei lucrări (p. 1-180) a apărut în traducere (Opere și traduceri, pentru folosul și amuzamentul angajaților, 1761, ianuarie - martie); restul nu au fost publicate în traducere]. Lomonosov credea că Miller alege subiecte care dau naștere unei interpretări tendențioase a evenimentelor care nu sunt în favoarea poporului rus. „Miller scrie și imprimă în germană vremurile tulburi ale lui Godunov și Rasstrigin, cea mai întunecată parte a istoriei Rusiei; din care popoarele străine, cele rele, vor deduce consecințe despre gloria noastră. Sau nu există alte știri și afaceri rusești, unde cel puțin binele și răul să poată fi văzute în echilibru?’* (Bilyarsky, p. 492).

1 pagină 83. există o mulțime de lucruri în ea care sunt nedemne de tipărit - pe copia scrisă de mână a capitolului b al istoriei siberiei, care a fost în mâinile lui Lomonosov, există un semn de creion de mâna lui: 21, lista 5, Nu.

2 Pagina 84. Primul volum din Istoria Siberiei - a fost publicat în 1750 sub titlul „Descrierea regatului siberian și a tuturor treburilor care s-au petrecut în el de la început, și mai ales de la cucerirea acestuia de către statul rus, până la aceasta. zi. Cartea Unu**. Critica menționată de Lomonosov se reflectă în decretul către Miller al Cancelariei Academiei de Științe din 19 iunie 1750, care spune: „Se mai prevede că în primul volum al Istoriei Siberiei, care a fost deja tipărit, cea mai mare parte a cărții nu este altceva decât o copie din dosarele clericale, în caz contrar, dacă cartea nu are dimensiunea corespunzătoare, atunci este strict interzis prin aceasta, astfel încât să nu fie incluse copii în volumele următoare, iar atunci când este este necesar să menționăm ce literă sau extras, apoi menționăm pe margine că este într-adevăr stocat în arhiva academică ** (Pekarsky, I, p. 361).

5

[SCHEMA PLANULUI DE ISTORIE RUSIE]

(Paginile 85-87)

Publicat pentru prima dată după manuscrisul lui Lomonosov, păstrat în Arhiva Academiei de Științe a URSS, f. 20, op. 1, nr.5, l. 104 rev.

Momentul scrierii, probabil 1751





Schițele sunt într-un caiet de materiale pentru gramatica rusă, datat de la sfârșitul anilor 1940 până la mijlocul anilor 1950.

10 septembrie 1751, Lomonosov, într-o scrisoare către I. I. Shuvalov, menționa: „Eu fac un plan pentru istoria Rusiei” (academician, ed., vol. VIII, p. 111).

Cele două schițe supraviețuitoare ale planului sunt interesante ca prima încercare a lui Lomonosov de a generaliza procesul istoriei Rusiei și împărțirea acestuia în perioade direct legate între ele. Prima notă dă istoriei înainte de Rurik sensul introducerii (Odinioară vremuri îndoielnice), după care începe împărțirea în perioade, ultima perioadă ajungând în prezent (de la Petru cel Mare la Elisabeta). A doua notă întărește semnificația „secolului antic înainte de Rurik”, plasându-l ca prima perioadă, care a fost realizată în prima parte a „Istoriei antice a Rusiei”. Pe de altă parte, istoria apropiată este exclusă din plan și rămâne doar perioada de dinaintea morții lui Fiodor Alekseevici.

În procesul de lucru asupra istoriei Rusiei, Lomonosov și-a revizuit periodizarea. A doua parte a „Istoriei antice a Rusiei”, conform planului său, care acoperă perioada unității statale a Rusiei, a mers înainte nu până la moartea lui Vladimir Svyatoslavich, ci până la moartea lui Yaroslav. Astfel, sfârșitul prima etapă a fost „prima diviziune principală a autocrației ruse” (Bilyarsky, p. 588).

Periodizarea părților a treia și a patra, despre care a scris Oficiului Academiei de Științe atunci când a trimis manuscrisul primelor părți la 28 februarie 1763, s-a schimbat în consecință: a treia a acoperit perioada specifică „înainte de invazia Batu” a patra, perioada stăpânirii tătarilor.O schimbare foarte caracteristică a granițelor a patra perioadă: în loc de „începutul regatului” lui Ivan cel Groaznic, s-a încheiat acum cu Ivan al III-lea, „când Rusia era complet liberă. din violența tătară” (Bilyarsky, p. 588).

Periodizarea istoriei ruse elaborată de Lomonosov pe baza unei generalizări a procesului istoric a avut o importanță științifică deosebită pentru vremea sa.

6

NOTE [DESPRE ISTORIA IMPERIULUI RUS SUB PETRU CEL MARE” VOLTAIRE, 1757]

(Paginile 89-96)

Publicat după manuscrisul lui Lomonosov (Arhiva Academiei de Științe a URSS, f. 20, op. 3, nr. 55, pp. 35-40).

Prima dată publicată în revista Moscow Telegraph, partea 20, 1828, nr. 6, martie, pp. 151-159.

'6"

Momentul scrierii - septembrie - începutul lunii octombrie 1757.

La compilarea de către Voltaire, la instrucțiunile guvernului rus, a istoriei lui Petru cel Mare, Lomonosov a scris remarci critice asupra textului lui Voltaire și a pregătit o parte din materialele trimise lui Voltaire.

Lucrarea lui Voltaire a început în 1757, când el, care a manifestat un mare interes pentru Petru cel Mare încă din 1745 și dorea să scrie istoria domniei sale, a primit această sarcină de la Elisabeta, cu ajutorul activ al lui I. I. Shuvalov. Prin Shuvalov, toată corespondența a fost condusă și cu Voltaire, căruia i-au fost livrate din Rusia materiale istorice despre epoca lui Petru cel Mare. Deja în august 1757, Voltaire i-a scris lui Șuvalov că îi trimitea opt capitole din povestea despre Petru I (a precizat deja titlul lucrării în scrisoarea următoare ca Histoire de Geschriege de Russie sous Pierre le Grand) - o „schiță ușoară. ", pentru care a folosit "olografe, note ale generalului Lefort, rapoarte din China și note ale lui Stralenberg și de Peri" (scrisoare 7 august 1757); aceste capitole au acoperit perioada de la Mihail Romanov până la Bătălia de la Narva [scrisoare 11 august 1757: Oeuvres complètes de Voltaire, édition de Ch. Lahure et Cie, or. 28 Paris, 1861 Vezi și: Scrisori ale domnului Walter către contele Shuvalov și alți nobili ruși. 1757-1773. Tradus din franceză. N. Levitsky. M., 1808, p. 4-5, 9].

„Note” asupra textului original al celor opt capitole din Voltaire au fost întocmite de Lomonosov între 2 septembrie și 10 octombrie 1757. La 2 septembrie, într-o scrisoare către Shuvalov, el a aprobat alegerea lui Voltaire ca autor pentru a glorifica faptele lui. Peter „în limbi străine”, i-a sugerat lui Voltaire să-i trimită o serie de „note” disponibile și a promis că va colecta materiale suplimentare. Într-o scrisoare din 10 octombrie, el îi trimite deja „O scurtă descriere a impostorilor și a revoltelor de tir cu arcul” ( „extras despre revoltele de tir cu arcul”), care este menționat în „Note” (academician, ed., vol. VIII, p. 196-197 și 199).

Remarcile lui Lomonosov au ajuns la Voltaire în iulie 1758 (scrisoarea lui Voltaire către Şuvalov la 17 iulie 1758: Oeuvres complètes, vol. 28, p. 183; Scrisori de la domnul Voltaire..., p. 14), împreună cu altele trimise din Rusia materiale , printre care, după cum se vede din cele ce urmează, se numără „Descrierea revoltelor Streltsy”.La 1 august 1758, Voltaire i-a trimis lui Shuvalov 14 întrebări pentru care a cerut lămuriri (Oeuvres complètes, vol. 28, p. 186). -188).Unele dintre aceste întrebări erau în legătură directă cu Notele lui Lomonosov.

În observațiile sale critice asupra manuscrisului lui Voltaire, Lomonosov a corectat numeroase erori și inexactități din text. Toate aceste amendamente au fost acceptate de Voltaire. Dar și Lomonosov a căutat

pentru a corecta istoria concepției lui Voltaire, subliniind corect subestimarea lui asupra diferitelor aspecte ale dezvoltării istorice a Rusiei. El a corectat ideea insuficientă și incorectă a lui Voltaire despre bogăția naturală a Rusiei și despre antichitatea și nivelul înalt al culturii sale.

La insistențele lui Lomonosov, Voltaire a revizuit și extins secțiunea „Descrierea Rusiei”. Lomonosov a realizat o reelaborare completă a capitolului despre revoltele Streltsy, care trebuia să arate dificultățile și pericolele politice din primii ani ai domniei lui Petru. a subliniat exagerarea lui Voltaire cu privire la rolul străinilor sub Petru; el a protestat împotriva subestimării forțelor armatei ruse de lângă Narva, căutând să restabilească adevărul despre retragerea de lângă Narva.

Conform textului revizuit inclus în primul volum al operei lui Voltaire, se poate urmări modul în care acesta a folosit instrucțiunile lui Lomonosov. Aceste locuri sunt marcate mai jos.

1 1. Carl 12 a arătat... cu mult înainte de 1718 - textul lui Voltaire care arată că a folosit remarcile lui Lomonosov este notat aici și mai târziu în ediția de la Geneva a primului volum din Histoire de l'Empire de Russie sous Pierre le Grand, 1759 (paginile între paranteze).

Voltaire a înlocuit cuvintele „în primii 18 ani” cu cuvintele „în primii ani” (1).

2 3. primul rang în toată Europa - Voltaire a numit Moscova capitala imperiului (6).

8 4. Trebuie să facă o descriere bună și să traducă - o descriere a Sankt Petersburgului și a împrejurimilor sale și o descriere a Moscovei au fost trimise lui Voltaire; sunt situate în stat. Biblioteca Publica. M. E. Saltykov-Shchedrin, Departamentul Cărți Rare, Biblioteca Voltaire, Nr. 242, II, ll. 377-381 și 382-383. Descrierea Moscovei a fost folosită de el (19-24).

i 5. Sturleson - despre Sturleson, vezi nota. 27 la lucrarea 3 din acest volum.

5 6. 7 luni Dvina este inexpugnabilă - Voltaire a corectat nouă luni timp de șapte luni (14).

8 7. se hrănesc cu pești – remarca despre laponi a provocat explicația lui Voltaire: în întrebările trimise lui Shuvalov la 1 august 1758, acesta indică că i-a descris pe laponii de „sânge pur” pe care îi văzuse de la regele polonez Stanislav. , căruia i-au fost prezentate de Carol al XII-lea; el face o presupunere că înfățișarea laponilor s-a schimbat de la amestecul cu finlandezii. Shuvalov i-a răspuns că îi trimite un extras despre laponi și samoiedi, al cărui autor „a petrecut câțiva ani printre aceste popoare și a petrecut multă muncă pentru a studia tot ce ține de originea, limba și obiceiurile lor” ( Biblioteca Voltaire, nr. 242, I, fila 353, citat în articol.

Note de job 6

AI Andreeva: Lucrări necunoscute ale lui Lomonosov. Lomonosov, I, 1940, p. 299). O traducere franceză a acestui manuscris se află în Bibliothèque Voltaire (nr. 242, II, ff. 373-377).

Autorul extrasului a fost Timofey Mertsay von Klingstedt, care a servit în timpul său în Consiliul Voievodatului Arhangelsk. Opera sa a fost ulterior publicată integral, într-o altă traducere franceză, anonim; în 1762 (fără loc de publicare) și în 1766 la Copenhaga, sub titlul Mémoires sur les samojèdes et les lappons (Note despre samoiedi și laponi), și a fost tradusă și în germană și suedeză (Lucrările lui A. I. Andreev. Lomonosov despre geografia lui). Rusia, Lomonosov, II, 1946, p. 135).

Voltaire la rubrica „Laponie Russe” (Laponia rusă) a folosit acest extras, dar pe un ton polemic a continuat să insiste asupra originii non-finlandeze a laponilor (15-19).

7 8. a mutat capitala ... la Moscova pe la 1320 - Voltaire a omis data în descrierea Moscovei - secolul al XV-lea (19-24).

8 9. provinciile sunt împărțite... orașe - Voltaire a eliminat acest text.

9 10. Vyatka. . . mai rodnic – în legătură cu această remarcă, Voltaire a pus o întrebare suplimentară (în 14 întrebări la 1 august 1758): „Nu este Livonia [Lifland] cea mai fertilă regiune de nord? Întinzându-se de-a lungul unei linii drepte, ce regiune produce la fel de mult grâu ca și el?”. În răspuns, se indică faptul că mulți: Karelia produce de două ori mai mult, Rusia Mare aprovizionează armata, iar pâinea mai trebuie importată în Livonia și Estonia, din cauza trupelor staționate acolo, Voltaire a corectat: „aceasta este una dintre cele mai fertile provincii nordice” (9).

19 12. Și alte râuri mari? - Descrierea Rusiei, care este primul capitol al „Istoriei” lui Voltaire, a fost revizuită de acesta conform „Descrierea succintă a Rusiei” trimisă, compilată „sub supravegherea” lui Lomonosov. Traducerea în franceză (Description abrégée de la Russie) este stocat în Biblioteca Voltaire (nr. 242, II, ll 367-372v.). Voltaire a folosit date despre provincia Belgorod (în întregime), Voronezh, Nijni Novgorod, Orenburg. Mai târziu, în 1759-1760, Lomonosov a luat parte la alcătuind un extras din S.P. Krasheninnikov (vezi scrisorile sale către Şuvalov din 8 iulie 1759 şi 20 aprilie 1760, academician, ed., vol. VIII, p. 207 şi 222). Traducerea franceză a Descrierii Kamchatka este păstrată în Biblioteca Voltaire (nr. 242, II, fol. 287-307v.).

11 13. Ola în loc de Olga - Voltaire a corectat: „Olha ou Olga” (66).

12 14. nu pentru faptul că străbunicul a fost patriarh - Voltaire a corectat formularea: „C'est d'un homme devenu Patriarche de toutes les Russies



■que descendait Pierre le Grand en droite ligne" (Petru cel Mare a coborât în linie dreaptă din omul care a devenit patriarhul întregii Rus') (68).

13 15. Mă îndoiesc – Voltaire a corectat formularea: „La Livonie seule vaut mieux que n'a valu longtems toute la Siberie” (O Livonie este mai valoroasă decât a fost multă vreme întreaga Siberie) (75)

14 18. în cele din urmă patriarh - a adăugat Voltaire despre tonsura forțată a lui F. N. Romanov de către Boris (80).

15 22. născut la 30 mai - Voltaire a corectat data nașterii lui Petru (90).

16 23. Natalya - Voltaire corectat despre Sophia: a treia dintre fiice din prima căsătorie (92).

17 24. mătușă - se omite mențiunea Tatianei de către Voltaire.

18 25. locuia la palat – Voltaire corecta: „ne prit point le parti du couvent” (nu era încă în mănăstire) (92).

19 26. Extras despre revoltele Streltsy - publicat în acest volum, vezi lucrarea 7. Această lucrare a lui Lomonosov a fost pusă de Voltaire ca bază a capitolelor IV și V ale textului final, consacrate rebeliunii Streltsy și domniei Prințesei Sofia .

29 28. débauches de table - Voltaire stânga: Les liens serieux du mariage ne le retinrent pas assez (legăturile legale ale căsătoriei nu l-au înfrânat suficient); dar a înlocuit débauches de table (sărbătorile nesăbuite) cu cuvintele plaisirs de la table (distractia sărbătorilor) (116).

21 29. știri false - Informațiile lui Voltaire despre bărcuța sunt omise aici, mutate mai departe (119).

( _ scrisoare către Şuvalov din 17 iulie 1758: Oeuvres complètes , vol. 28, p. 184; Scrisori de la domnul Walter ..., p. 14). Capitolul VI Règne de Pierre Premier (Domnia lui Petru I) are referiri la manuscrisele generalului Lefort. Voltaire a avut în minte note compilate, probabil, în anii 20 ai secolului al XVIII-lea. nepotul lui Franz Lefort, sindic Ludwig.

Vezi: M. Posselt. Der General und Admirai Franz Lefort. Sein Leben und seine Zeit. Ein Beitrag zur Geschichte Peter's des Grossen (M. Posselt. General și amiral Franz Lefort. Viața și timpul său. Materiale pentru

istoria lui Petru cel Mare), partea I. Frankfurt pe Main, 1866, p. XIII.

23 32. priveşte ca străină - observaţia se referă la conţinutul capitolului VIII al textului tipărit al Expédition vers les Palus Meotides. Conquête .d'Asoph (Expediția în Marea Azov. Captura Azov).

24 33. Romodanovsky - remarca se referă la capitolul IX Călătorii





de Pierre le Grand (Călătoriile lui Petru cel Mare). Voltaire (145, 146)' a corectat denumirile după instrucţiunile lui Lomonosov, luate din notele lui A. A. Matveev; dar Lomonosov însuși s-a înșelat aici, întrucât acestor boieri li s-a încredințat conducerea Moscovei, și nu conducerea statului (vezi E.F. Shmurlo. Petru cel Mare în evaluarea contemporanilor și a posterității. Sankt Petersburg, 1912, p. 75). ).

25 35. Este georgian - Voltaire corectat la: Prințul Georgiei” (151).

2c 40. nedrept şi foarte scurt – remarca se referă la capitolul care a primit numărul XI în textul tipărit (Războiul cu suedezii. Bătălia de la Narva). Acest capitol este probabil completat de Voltaire; se referă la jurnalul lui Petru care i-a fost trimis, adică „Jurnal sau not cotidian · Petru cel Mare, din 1698” (publicat de M. Shcherbatov, Sankt Petersburg, 1770-1772. în 2 volume).

27 lb. Multe nume rusești sunt scrise greșit - observația despre discrepanța dintre transcrierea franceză și pronunția rusă a fost repetată ulterior de G.-F. Miller și I. I. Taubert, care au scris comentarii la primul volum din Istoria lui Voltaire, care era epuizat.Totuși, deja într-o scrisoare către Șuvalov din 1 august 1758, Voltaire a insistat asupra dreptului său de a folosi transcrierea franceză în textul său. lucru, promițând să dea în înștiințări interliniare pronunția rusă.Aceste înștiințări sunt făcute în capitolul „Descrierea Rusiei” pentru o serie de nume geografice.

7

[DESCRIEREA REVOLȚILOR STRELETSKY ȘI A CONSILIULUI PRINȚEȘEI SOFIA]

(pag. 97-161)

Publicat pentru prima dată după manuscrisul traducerii franceze din originalul pierdut, întocmit de Lomonosov. Manuscrisul este păstrat în stat. Biblioteca Publica. M. E. Saltykova-Shchedrin (Secția Cărți Rare, Biblioteca Voltaire, Nr. 242, vol. II, p. 384-400).

De asemenea, este tipărită pentru prima dată o traducere în limba rusă a unei traduceri franceze. Momentul scrierii - septembrie - cel târziu la 10 octombrie 1757.

„Extractul despre revoltele Streltsy” este menționat în „Notele” despre manuscrisul „Istoria Imperiului Rus sub Petru cel Mare” a lui Voltaire (vezi lucrarea 6 din acest volum, p. 94), printre materialele pe care Lomonosov le-a promis că le-a promis. pregătiți pentru Voltaire.

Predat lui Shuvalov pe 10 octombrie într-o formă nou procesată („încă rescrisă”), manuscrisul includea și o „Scurtă descriere



impostori** (Acad., ed., vol. V1P, p. 199), care nu a fost tradus în franceză și nu s-a păstrat.

„Descrierea revoltelor Streltsy și a domniei Prințesei Sofia** aparține categoriei „extraselor abreviate** compilate de Lomonosov conform surselor istorice. Dintre aceste extrase, el menționează în scrisorile către I. I. Shuvalov: „Descrierea prescurtată a afacerilor suveranului Petru cel Mare, pe care le am ** (scrisoare 2 septembrie 1757),“ Abrevierea vieții ** a țarilor Mihail, Alexei şi Fedor, pe care încearcă să-l „aducă până la capăt” (scrisoare 10 octombrie 1757). Nu au supraviețuit.

Sursele pentru compilarea „Descrierea rebeliunilor Streltsy și a domniei Prințesei Sophia **” au fost note scrise de mână ale contelui A. A. Matveev, destul de distribuite în copii și disponibile, de asemenea, în Biblioteca Academiei de Științe, și „Descrierea” scrisă de mână. de cazuri. . . Petru cel Mare** A. N. Krekshina. Aceste lucrări au fost publicate pentru prima dată de F. O. Tumansky în „Colecția de diverse note și eseuri care servesc la furnizarea de informații complete despre viață și fapte... Petru cel Mare** (1787, părțile I și VI). Critica acestor surse, în special greșelile lui Krekshin, vezi în carte. N. Ya. Aristova „Necazurile de la Moscova în timpul domniei Prințesei Sofia Alekseevna ** (Varșovia, 1871).

În plus, pentru povestea primei revolte Streltsy, Lomonosov a folosit Relation der traurigen Tragedie, in der Stadt Moșeau (Report on the sad tragedy in Moscow), - un reportaj al danezului Butenant von Rosenbusch despre evenimentele din 15 mai- 17, 1682, publicat în Theatrum Europaeum**, vol. XII, Frankfurt am Main, 1691, p. 441-448.

La sfârșitul traducerii în franceză există o notă: „Notele referitoare la aceste cinci revolte de tir cu arcul conțin doar fapte de încredere. Dar, pe de altă parte, stilul lor nu este foarte îndreptat. Timpul scurt nu a permis să facem mai bine**.

Printre cele 14 întrebări ale lui Voltaire trimise lui Șuvalov la 1 august 1758, a existat o întrebare care dădea motive de a crede că până atunci Voltaire primise o „Descrierea revoltelor Streltsy**. El a întrebat: „Nu ar fi nevoie doar să atingem pe scurt întâmplările care preced domnia lui Petru cel Mare, pentru a nu epuiza atenția cititorului, care vrea cu nerăbdare să vadă tot ce a făcut acest mare

om ** (Scrisori ale domnului Walter către contele Şuvalov şi alţi nobili ruşi . 1757-1773. Traducere din franceză de N. Levitsky. M., 1808, p. 27).

Printre răspunsurile la întrebările lui Voltaire trimise de Şuvalov la 23 octombrie 1758 şi primite de Voltaire la 21 decembrie (Scrisorile domnului Voltaire..., p. 28), există un răspuns la această îndoială a lui Voltaire,





înseamnă atitudine față de opera lui Lomonosov. „G. Voltaire este liber să facă ce crede de cuviință. Însă diferitele note și articole care i-au fost trimise vor fi de mare ajutor în corectarea greșelilor scriitorilor străini care știu prea puțin și doar se copiază între ei.

Tot ceea ce a precedat începutul domniei independente a lui Petru ar trebui să fie interesant și nou pentru cititori, în special istoria diferitelor revolte de tir cu arcul - o traducere dintr-un manuscris compilat la un moment dat de fiul nefericitului boier Matveev, care a fost ucis în legătură cu prima revoltă. Întrucât în aceste articole sunt multe detalii care nu se potrivesc planului de compunere al domnului Voltaire, probabil că le folosește doar luând chintesența și cele mai interesante, care, de exemplu, sunt diverse afirmații despre armată, despre marina, despre venitul vistieriei și pr.“ (text în franceză, Bibliothèque Voltaire, nr. 242, I, fol. 355-355v.). Voltaire a acceptat această instrucțiune și a dat în „Istoria” sa o relatare detaliată a revoltelor de tir cu arcul, folosind extrasul lui Lomonosov din capitolele IV și V din „Istorie”. Capitolul IV Ivan et Pierre. Horrible sédition de la milice des strélitz (Ivan și Peter. Revoltă îngrozitoare a armatei streltsy) este prevăzută cu nota: „Extras în întregime din însemnările trimise de la Moscova și Sankt Petersburg”, și capitolul V Gouvernement de la princesse Sophie. Querelle singulière de religie. Conspirația Prințesa Sofia. Luptă neobișnuită despre credință. Conspirație) – cu o notă: „Extras în întregime din însemnările trimise de la Sankt Petersburg”. În multe cazuri, textul lui Voltaire reproduce aproape textual opera lui Lomonosov.

Descrierea evenimentelor asociate revoltelor de la Streltsy din 1692-1698, realizată cu grijă de Lomonosov, prezintă un mare interes: pentru prima dată a oferit o istorie generalizată și, în același timp, detaliată a acestor evenimente. Inclusă în Istoria lui Voltaire, opera lui Lomonosov a devenit proprietatea unui larg public din Europa de Vest.

1 pagină 133. 1682 - începutul povestirii primei revolte streltsy este o repovestire a „Povestea nașterii, creșterii și nominalizării suveranului țarului Petru cel Mare la tronul întregului rus...” P. N. Krekshin, la acel moment timpul cunoscut doar în listele scrise de mână; pe lângă „Colecția” lui F. O. Tumansky, a fost publicată de două ori separat, dar sub numele autorului a apărut pentru prima dată în

„Însemnări ale poporului rus” de I. P. Saharov (partea I, 1841). Se fac referiri la această ediție; locația reală este la pagina 21.

2 Pagina 136. toți vor fi uciși – începând cu cuvintele Două zile înainte de moartea sa (p. 133) textul este preluat din „Raportul” german al rezidentului danez Butenant von Rosenbusch despre rebeliunea arcașilor din mai 1682 (The'



atrum Europaeum, XII, 1691). Se fac referiri la cartea lui N. G. Ustryalov „Istoria domniei lui Petru cel Mare” (vol. I, 1858), unde această sursă este tipărită după un manuscris original în limba germană; locația actuală este la pp. 330-333.

3 Pagina 136. guvernează statul – de la începutul paragrafului întocmit conform lui Krekshin; vezi: Saharov, p. 30-32.

I Pagina 137. alte premii - din cuvintele Patriarhului explicate întocmite după Krekshin; vezi: Saharov, p. 32.

8 Pagina 137. act - acest paragraf a fost întocmit conform notelor lui A. A. Matveev, obișnuite la acea vreme în copiile scrise de mână. Se fac referiri la colecția lui IP Saharov Notes of the Russian People (partea I, 1841).Acest pasaj este o repovestire a paginilor 12-13.

6 Pagina 137. regina văduvă mai tânără - vorbim despre văduva lui Fyodor Alekseevich Marfa Matveevna; cea mai mare a fost Natalya Kirillovna, văduva țarului Alexei Mihailovici.

7 Pagina 139. Caii sunt schilodi - din cuvintele boierului... Între timp, Yazykov (p. 137) este luat din raportul lui Rosenbush; vezi: Ustryalov,

333-334.

8 Pagina 140. acesta este cu adevărat el? – din cuvintele Între timp, Pyotr Tolstoi compilate după Matveev și Krekshin; vezi: Saharov, p. 19-20 și 33.

9 Pagina 140. au strigat ..: Satisfăcut - luat din raportul lui Rosenbush; vezi: Ustryalov, p. 335.

10 Pagina 140. ei înșiși - paragraful este luat conform lui Krekshin; vezi: Saharov, p. 34.

II pag 140. un pătrat mare în fața Kremlinului – adică, conform altor surse, Piața Roșie în fața Porților Spassky.

12 Pagina 144. polip - în Rosenbush Seekrãbs - crab, homar.

13 Pagina 145. Sophia s-a prefăcut că imită - insertul îi aparține lui Lomonosov, în sensul consecvent cu textul lui Matveev.

Pagină 145. loc, ... la periferia Kremlinului - adică un loc umflat, temnițe în turnul Konstantinovsky (lângă Rosenbush Reip-bank).

18 Pagina 147. cât au cerut - din cuvintele Au pus mâna pe prințul Dolgorukov (p. 140) este preluat într-o formă prescurtată din raportul lui Rosenbush; vezi: Ustryalov, p. 335-342.

1® Pagina 147. 18/29 mai - data este greșită; urmează 29 mai - 9 iunie. Pagină 148. 25 iunie-6 iulie 1682 - conform 18/29 mai, întocmit după Matveev (vezi: Saharov, p. 34, 35, 38) și după Krekshin (vezi: Saharov, p. 39, 40).





18 Pagina 148. A doua rebeliune Streltsy - povestea este expusă după Krek-shin; vezi: Saharov, p. 41-45.

19 Pagina 150. hotărât ferm. .. când vine momentul - această frază este luată din însemnările lui Matveev; vezi: Saharov, p. 42.

20 Pagina 150. A treia rebeliune - evenimentele sunt rezumate conform lui Krekshin; vezi: Saharov, p. 45, 47-51, 51-52, 52-53, 56-60.

21 Pagina 154. Domnia Prințesei Sofia – evenimentele sunt rezumate după Krekshin (vezi: Saharov, pp. 61-63, 76-79) și după Matveev (vezi: Saharov, pp. 49-51).

22 Pagina 155. imaginea ei ... pe monede - împreună cu răspunsul lui Voltaire despre revoltele Streltsy, i s-a oferit o descriere detaliată a imaginii unui jeton de aur emis în timpul domniei Sophiei cu busturile țarilor Ivan și Petru pe o parte. și al ei într-o coroană cu un sceptru pe cealaltă parte (vezi reproducerea de M. M. Bogoslovsky, Petru I, vol. I, p. 80).

23 Pagina 156. prințului Golițin – adică Mihail Andreevici Golițin.

24 Pagina 157. A patra revoltă - textul primelor două paragrafe este prescurtat după Krekshin (vezi: Saharov, pp. 79-80), restul după Matveev (vezi: Saharov, pp. 52-58).

29 Pagina 160. A cincea rebeliune - evenimentele sunt rezumate conform lui Matveev; vezi: Saharov, p. 60-63.

26 Pagina 161. numele lor. . . a dispărut - în paragraful final, Lomonosov a omis detaliile binecunoscute ale execuției arcașilor în 1698, care sunt disponibile în notele lui Matveev.

8

[ISTORIA VECHE RUSĂ DE LA ÎNCEPUTURILE POPORULUI RUS PÂNĂ LA MOARTEA MARE-DUCELOR IAROSLAV ÎNTÂI SAU ÎNAINTE DE 1054, COMPUSĂ DIN MIHAIL LOMONOSOV, CONSILIER DE STATE, PROFESOR DE CHIMIE ȘI MEMBRE DE ȘTIEMIE ȘI IMPERIAȚIE DE ȘTII.

(Paginile 163-286)

Retipărit dintr-o ediție postumă din 1766.

Manuscrisul nu a supraviețuit.

Timpul scrierii -1754-1758.

Lucrările pregătitoare sistematice pentru această lucrare au început în jurul anului 1751. În „Scurta istorie a conducerii biroului academic” (august 1764), Lomonosov a scris că a practicat „în culegerea și scrierea istoriei ruse timp de aproximativ doisprezece ani”.

Biblioteca „Runivers”

Note de lucru 8

573

După cum se poate vedea din rapoartele lui Lomonosov despre munca sa academică, scrise în 1751-1756, el a dedicat doi ani studiului surselor.

Într-un raport pentru 1751, Lomonosov arăta: „În istorie: am citit cărți pentru culegerea de materii pentru alcătuirea istoriei ruse: Nestor, legile lui Yaroslavl, marele cronicar, Tatișciov, primul volum, Kromer, Veysel, Helmold, Arnold și alții, dintre care au luat extrasele sau extrasele și notele necesare, toate 659 de articole, pe 15 foi „(Arhiva Academiei de Științe a URSS, f. 20, op. 3, nr. 55, pp. 18-21;Bilyarsky, p. 163).Aici, alături de cronici și primul volum din „Istoria Rusiei” a lui Tatișciov, care conținea în principal surse greco-romane și slave - despre sciți, sarmați și slavi și vecinii lor. , vedem surse slave și baltice.

Raportul pentru 1752 precizează: „În istorie: pentru culegerea de materiale ■ în istoria Rusiei, i-am citit pe Kranz, Pretorius, Muratorius, Iornand, Procopius, Pavel Diaconul, Zonar, Teofan Mărturisitorul, Leon Gramatică ş.a. Extrase necesare pe 5 foi în 161 de articole „(Bilyarsky, p. 187). Aici vedem în principal izvoare bizantine, precum și izvoare despre istoria goților, Wends, Alans.

Lomonosov a studiat sursele grecești. Într-o recenzie a lui A. L. Schlozer, în octombrie 1764, el arăta: „În ceea ce privește cercetările istorice din corpul bizantin, atunci de câțiva ani am găsit nu numai tot ce aparține popoarelor slave și împletite cu ele la scriitorii din Constantinopol, dar și în cele mai vechi grecești, ca la Herodot, Strabon, Ptolemeu și alții, am găsit pentru însemnări despre partea veche a istoriei Rusiei” (Bilyarsky, p. 729).

Până la începutul anilor 1950, schițele unui plan pentru lucrări viitoare datează (vezi lucrarea 5 din acest volum).

Din 1753 lucrarea lui Lomonosov asupra istoriei Rusiei a intrat într-o nouă fază. A trecut la scris.

Răspunzându-i lui I. I. Şuvalov, care l-a „încurajat” „să compună istoria rusă”, Lomonosov scria la 4 ianuarie 1753: „Dacă mă pot cinsti cu mare fericire, dacă prin posibila mea abilitate vechimea poporului rus şi faptele glorioase ale suveranii noștri către lume ■ deschis, mă simt foarte mult” (Academician, ed., vol. VIII, p. 119). I-a scris lui Șuvalov că spera să termine primul volum în același an. În martie 1753, Elisabeta , care știa despre planul său de la Șuvalov, și-a exprimat încurajarea lucrării sale istorice. Lomonosov însuși a declarat în mod repetat că munca sa a fost întreprinsă în numele guvernului. Astfel, într-o scrisoare către L. Euler din 12/23 februarie 1754, el a scris : „Sunt obligat aici să fiu doar poet, orator, chimist și fizician, dar aproape în întregime





intra in istorie. Primăvara trecută, am petrecut ceva timp la Moscova, așteptând semnătura donației, iar augusta împărătească, cinstindu-mă cu cea mai grațioasă conversație, a spus, printre altele, că i-ar face plăcere dacă aș scrie istoria națională în stil. Așa că, revenind la Sankt Petersburg și compunând discursul meu recent, m-am surprins adesea chiar de lucrarea pe care sufletul meu rătăcea în antichitățile Rusiei” (Acad., ed., vol. VIII, p. 158, traducere) .

Într-o depunere la Oficiul Academiei de Științe din 12 martie 1757, el a subliniat, de asemenea, că în martie 1753 a auzit „porunca cea mai milostivă”, „prin” Șuvalov, adică cu ajutorul lui Șuvalov, „deci că mi-am pus eforturile în scrierea istoriei ruse „(Bilyarsky, p. 323). În „A Brief History of the Behavior of the Academic Office” (1764), Lomonosov susținea deja că, în general, a început să-și pregătească lucrarea în numele Elisabetei. , care la Moscova, că Majestatea Sa ar dori de bunăvoie să vadă istoria Rusiei scrisă în stilul său. A acceptat acest lucru cu recunoștință și s-a întors la Sankt Petersburg, a început să adune cu zel materialele necesare pentru aceasta „(Bilyarsky, pp. 066-067). Vedem cât de mult această versiune, asupra căreia Lomonosov a insistat în interesele sale practice, contrazice realitatea . Lomonosov a fost angajat în pregătirea „Istoriei Rusiei” cu mult înainte de ordinul curții și independent de acesta.

În ciuda eforturilor lui Lomonosov de a avea primul volum „scris de noul an” (scrisoare către I. I. Shuvalov 31 mai 1753, academician, ed., vol. VIII, p. indică: „În istorie: 1) note de la autorii menționați mai sus au fost citate sub articole în numere. 2) Am citit cronicari academicieni ruși, fără note, pentru a avea o idee generală despre actele rușilor” (Bilyarsky, p. 249).

În 1754, Lomonosov a compilat deja o parte a textului. Într-un raport pentru 1754, el a scris: „În istorie: experiența istoriei poporului sloven înainte ca Rurik să fie compus. Dedicare. Introducere. Capitolul

1, despre vechii din Rusia; capitolul 2, despre măreția și generațiile poporului sloven; capitolul 3, despre vechimea poporului sloven, 8 foi în total” (Bilyarsky, p. 280).

Acest text, judecând după volumul său (frunză = 4 pagini), coincide cu primele capitole ale „Istoriei” și, poate, stă la baza lui.

În 1755, Lomonosov a făcut „în istorie” „un experiment cu o descriere a posesiunii primilor mari prinți ai Rusiei - Rurik, Olga, Igor” (Bilyarsky, p. 302), care coincide cu primele capitole ale părții a II-a a „Istoria”. În același timp, a lucrat la studiul „Epoca lui Petru”.



streltsy revolte" trimis la Voltaire în 1757 și să dezvolte un proiect de picturi istorice ca parte a monumentului lui Petru pe care l-a conceput (1758).

Într-un raport pentru 1756, Lomonosov sublinia: „În istorie: manuscrisele istorice rusești adunate de mine anul acesta pentru biblioteca mea, cincisprezece cărți, le-am comparat între ele pentru a observa asemănări în faptele rușilor” (Bilyarsky, p. 314) .

La o ședință a Adunării Academice din 10 ianuarie 1757, Lomonosov a declarat că „intenționează să publice în tipărire Istoria Rusiei” (Bilyarsky, p. 315), iar la 12 martie 1757, a cerut Cancelariei să-i dea un asistent. pentru a completa Istoria. El a scris că a „exersat” până în acest an „în strângerea și citirea documentelor adecvate aceleia, pe care le-a dezasamblat în capitole, și a pus în ordine șapte capitole din primul volum, în plus, a compus o introducere și o dedicație. Dar cum aceasta afacerile necesită să citesc foarte multe cărți diferite cu extrase, atunci îmi este imposibil să corectez singur acest lucru și să-l pun capăt: pentru asta trebuie să am asistență; deci, reprezint Cancelaria Academiei de Științe, ca să pot numi un student capabil și dispus să mă ajute” (Arhiva Academiei de Științe a URSS, f. 3, pe 1, nr. 220, fila 383; Bilyarsky, p. 323). Biroul ia dat studentului S. Vvedensky să-l ajute pe Lomonosov..

În anul 1758 era gata primul volum al Istoriei.Progresul său ulterioar se vede din corespondența Cancelariei.La 22 iulie a fost lansată lucrarea pentru corespondența Istoriei; La 9 septembrie, președintele Academiei K. G. Razumovsky semnează decretul Cancelariei privind tipărirea primului volum în tipografia academică „în folosul publicului fără nicio rezerve cu privire la ce să adauge propriile sale note și explicații sub text în special. personaje alese de el, iar pentru decorare la Academia de Arte să inventeze o foaie rasă și viniete decente acolo unde este necesar". O notă de Ya. Ya. Shtelin cu o prezentare a temei desenului inventat de Lomonosov pentru frontispiciul lui. s-a păstrat „foaia răzuită din față” pentru „Istoria Rusiei” (Arhiva Academiei de Științe a URSS, f. 1, op. 3 , nr. 43, l. 132-132v.; Pekarsky, p. 80.) La 15 septembrie, după ce a primit un decret prezidențial, Cancelaria decide să tipărească două fabrici (2400 de

exemplare) (Bilyarsky, p. 375). „pentru „Istoria Rusiei”, care sunt livrate tipografiei la 23 octombrie (Bilyarsky, p. 375). . 375). La 30 octombrie, Cancelaria dă un mandat tipografiei pentru tipărire (Bilyarsky, p. 744). Dintr-un raport către Cancelarie, întocmit după moartea lui Lomonosov de factorul tipografiei Artemy Lykov , este clar că până la 8 martie 1759 au fost tipărite trei foi tipărite ale Istoriei (Bilyarsky, pp. 744-745). Apoi tipărirea a fost suspendată de însuși Lomonosov și manuscrisul a fost luat de el de la tipografie.







Motivul pentru aceasta, după cum a subliniat însuși Lomonoșov, a fost că nu era mulțumit de forma însemnărilor pe care a ales-o: după cum se vede din decretul prezidențial din 9 septembrie 1758 și din nota lui Lomonoșov din 28 februarie 1763, aceste note. au fost prea complicate; ele constau în trimiteri la surse („citări ale autorilor”) în margini și în „note și explicații sub text” interliniare. Acest lucru a cauzat dificultăți la tastare și citire. Autorul a dorit să înlocuiască acest sistem cu unul mai simplu, punând note după textul principal.

Cu toate acestea, Lomonosov a reușit să trimită manuscrisul pentru tipărire abia pe 28 februarie 1763. Într-o notă însoțitoare, el a scris: „Oficiul Academiei de Științe este raportat pentru tipărirea primului volum al istoriei Rusiei, format din două părți, care conțin fapte rusești din antichitate chiar și până la moartea Marelui Duce Iaroslav I, adică înainte de prima diviziune majoră a autocrației ruse; Urmează încă două părți ale acestui volum, prima înainte de invazia Batu, adică înainte de înrobirea Rusiei de către tătari, a doua înainte de Marele Duce al Moscovei Ivan Vasilyevich, când Rusia a fost complet eliberată de violența tătarilor. Nu intenționez să tipăr această carte așa cum a fost începută, cu note și abrevieri în marjă, ci doar cu citate de la autori; și voi adăuga notele pe spate. Acest lucru este ceea ce am observat în timp ce tasteam din cauza acelei confuzii și cred că nici pentru cititori nu va fi mai bine. Așadar, din cele trei coli deja tipărite, tastați un singur text cu citate ale autorilor în margine. În felul acesta, nu mă îndoiesc că această carte, dorită de societate, va fi adusă la bun sfârşit prin tipărire în scurt timp” (Arhiva Academiei de Ştiinţe a URSS, f. 3, on. 1, Nr. 274). , l. 3; (Bilyarsky, pp. 588-589). În „Compoziții picturale și alte lucrări”, trimisă lui M. I. Vorontsov la 19 ianuarie 1764, Lomonosov indică faptul că primul volum din „Istoria Rusiei” este tipărit cu „ explicații filologice” (academician, ed., vol. VIII, p. 276). La 11 martie 1763 s-a început un nou set din ordinul Cancelariei, care se ridica la ЇН / ζ coli, cele trei coli tipărite anterior erau distrus. Cu toate acestea, Lomonosov nu a avut timp să depună nici un text suplimentar, nici notele promise la textul tipărit.

După moartea lui Lomonosov, lucrarea sa a rămas neterminată în tipografia academică.

25 august 1766, tipografia A. Lykov a raportat din nou Cancelariei: „Acum această poveste, din lipsa unei continuări a originalului în

tipografie, nu este tipărită.” a Academicienilor de Opinie” (Pekarsky). , II, p. 791).

La 11 septembrie 1766, primele două părți ale Istoriei Ruse Antice au fost prezentate Conferinței, „tipărite pe o foaie;



Academicienii au hotărât să publice această lucrare, „demnă de autorul ei”, cu adăugarea unei prefațe, care a fost încredințată să compună de A. Schlozer.

15 septembrie, Schlozer a prezentat o scurtă prefață în limba germană, care a fost, în cuvintele sale, „reelaborată * 1 (A. Schlozer. Nestor. 'St. Petersburg, 1809, partea I, p. rmz); a fost tradus de S. Bashilov.

Deja la sfârșitul lunii octombrie 1766, „după originalul trimis de Cancelaria Academiei de Științe la amintita Istorie a titlului, prefeței și cuprinsului, au fost tipărite 2425 de exemplare” (Pekarsky, II, p. 793, Raportul lui Lykov din 4 noiembrie 1766; 3, op. 1, nr. 511, folio 227v., 237). Unele exemplare ale fabricii din 1766 se termină cu cuvântul „Sfârșit”; alte exemplare se termină cu cuvintele „Sfârșitul celei de-a doua părți” și cuvântul „parte” este tipărit în colțul din dreapta jos al ultimei pagini, care este un transfer. la a treia parte, care nu s-a păstrat.

Iată textul prefeței, intitulată „Către cititor”.

„Autorul acestei cărți, regretatul consilier de stat Mihailo Vasilievici Lomonosov, a publicat deja în 1760 un Scurt cronicar rus, care a fost primit aici cu o mare plăcere.

„Apoi, făcându-și intenția de a compune o istorie îndelungată a poporului rus, a adunat cu mare diligență de la scriitori străini tot ceea ce i s-a părut de folos pentru cunoașterea statului Rusiei înainte de Rurik și, în același timp, a descris viețile lui primii opt mari prinți care au stat pe tronul Rusiei din 862 până în 1054 .

„Această lucrare utilă conține părți străvechi, obscure și cel mai greu de explicat din istoria Rusiei. Scriitorul, desigur, n-ar fi omis să o continue mai departe, dacă moartea sa prematură, care i s-a întâmplat la 4 aprilie 1765, nu ar fi oprit această întreprindere bună; iar între scrisorile care au rămas după el nu s-a găsit nicio continuare.

Este important de remarcat faptul că Schlozer, în această prefață, foarte scurtă și formală, a creat ideea greșită că Istoria Rusă Antică a fost „alcătuită” după „Scurtul cronicar rus”, publicat în 1760, reducând astfel importanța unui amplu pregătitor științific. munca.Lomonosov.

Cartea, neterminată și lipsită de aparat științific, nu a putut reflecta munca independentă asupra surselor efectuată de Lomonosov,

„Istoria Rusă Antică” a fost un eveniment major în istoriografia rusă. A fost prima lucrare tipărită care a introdus cititorul în cercul problemelor istorice legate de rolul strămoșilor îndepărtați ai poporului rus în istoria lumii. Excelentul, figurativ și limbajul precis al acestei cărți a reprezentat, de asemenea, un avantaj considerabil.

37 Lomonosov, vol. VI





Cartea lui Lomonosov a fost tradusă imediat în germană (Alte russische Geschichte. Traducere de Chr. Buckmeister, Riga-Leipzig, 1768} și în franceză (Histoire de Russie. Traducere din germană de M. Eidou, Paris și Dijon, 1769; reeditări: Paris, 1773, 1776).

„Istoria Rusă Antică” este împărțită, după metoda cercetării, în două părți. Acoperind cea mai veche perioadă a istoriei Rusiei, Lomonosov a acționat ca un cercetător observator, înarmat cu cunoașterea tuturor surselor de care dispune istoricul de atunci, dovedind cu măiestrie. anumite prevederi care au avut o mare importanță atât pentru modernitate, cât și pentru dezvoltarea ulterioară a științei istorice.

Pozițiile lui Lomonosov asupra antichității profunde a popoarelor slave, asupra rolului major al slavilor în istoria europeană, asupra sciților și sarmaților-roksolani ca strămoși strămoși ai triburilor finlandeze și slave, asupra bazei etnice mixte slavo-chudiane a populația Rusiei etc. au fost îndreptate împotriva teoriei normande, al cărei reprezentant la acea vreme era G.-F. Miller. O serie de greșeli istorice speciale ale lui Lomonosov nu au interferat cu fidelitatea generală a opiniilor sale asupra naturii independente a istoriei și culturii poporului rus. Concepțiile istorice ale lui Lomonosov au susținut aspirațiile patriotice ale poporului progresist din acea vreme. Întrebările ridicate de ^ Lomonosov despre originea poporului rus, despre intrarea acestuia în arena istorică și crearea propriului stat independent, au continuat să rămână actuale timp de aproape 200 de ani. În istoriografia sovietică asupra acestor probleme, vezi: B. D. Grekov. Lupta Rus'ului pentru crearea unui stat propriu. M.-L., 1945.

Această parte teoretică a lucrării lui Lomonosov a fost foarte apreciată de S. M. Solovyov (Scriitori de istorie rusă din secolul al XVIII-lea. Arhiva de informații istorice și juridice referitoare la Rusia, publicată de N. Kalachov. Cărți a doua jumătate a I. M., 1855, p. 40-41), iar în vremea noastră B. D. Grekov (istoric Lomonosov. Întrebări de istorie, 1940, 11).

În a doua parte a „Istoriei antice a Rusiei”, care are un caracter narativ, se remarcă absența problemelor științifice, care nu ar fi putut apărea în starea de atunci a științelor sociale. Cu toate

acestea, aceasta nu este deloc un „secat”. , parafrază fără viață, retorică a cronicii”, ca S. M. Solovyov.

Diverse surse sunt abil combinate și împletite aici; pe lângă Povestea anilor trecuti, legenda apocrifă despre începutul lui Novgorod, Cronica Nikon, Cartea gradelor, țesătura narațiunii include informații de la Kromer legate de Polonia, de la Kedrin și Zonara referitoare la relațiile cu Bizanțul, din Sturlezon despre varangi etc. Adesea Lomonosov a folosit și relatarea evenimentelor





și documentele făcute de Tatișciov; deci, el transmite tratate de Tatishchev cu grecii.

Lomonosov creează conceptul unei istorii pur laice în spiritul apărării unității Rusiei, care, în opinia sa, a fost vătămată de „libertatea nestăpânită” a novgorodienilor: el face o critică raționalistă vie a evenimentelor, cu sclipici ale sale. propria satira.

În vol. V Acad., al ediţiei operelor lui Lomonosov, M. I. Sukhomlinov a încercat să înlocuiască însemnările dispărute ale lui Lomonosov, citând citate din sursele indicate de Lomonosov, în limba sursei, corespunzătoare textului. Notele noastre se referă la aceste citate. Sub linie au fost mutate indicațiile surselor și datelor făcute de Lomonoșov în margini. Date eronate corectate în notele de subsol editoriale, conform Povestea anilor trecuti.

1 pagină 170. în Rusia nu a existat un întuneric atât de mare al ignoranței, pe care îl prezintă mulți scriitori externi — adică descrieri ale Rusiei care exagerau în mod tendențios înapoierea Rusiei — precum cartea lui P. Petreus de Erlesund Historien und Berichte von dem Gros-sfürstenthumb Muschkow. Lipsiae, 1620 (Istoria și știrile Marelui Ducat al Moscovei. Leipzig, 1620). Lomonosov a citit această carte în străinătate în 1741 (vezi scrisoarea sa către D. I. Vinogradov din 7/18 aprilie 1741 de la Marburg cu cerere de trimitere; academician, ed., vol. VSh, p. 66).

2 Pagina 172

3 Pagina 175. Porphyrogenite in the Administration se referă la lucrarea lui Constantin Porphyrogenitus De administrando imperio. Lugdini Batavorum, 1611 (Despre guvernare. Leiden, 1611); Lomonosov a luat această carte din Biblioteca Academică (vezi lista cărților din bibliotecă rămase în urma lui: V. Lamansky. Lomonosov și Academia de Științe din Sankt Petersburg. 1865, p. 140). A folosit și textul acestei lucrări din ediția A. Banduri Imperium orientale, sive antiquitates Constantinopolitanae, t. I. Parisiis, 1711 (Imperiul de Răsărit sau Antichitățile Constantinopolului. Paris, 1711).

4 Pagina 175. Saxo Gramatica în multe locuri — cf. nota 2 la lucrarea 3 din acest volum. „Istoria Gramaticii Saxo, într-o foaie” apare în lista cărților lăsate de Lomonosov de la Bibliotecă.

5 Pagina 176. Procopie din Cezareea, tot Iornand în multe locuri - vezi nota. 24 și 23 la lucrarea 3 din acest volum. Citatul din Iornand este dat în Acad., ed., vol. V, p. 179 sec., pagin.

6 Pagina 176. Ptolemeu*** Geograf, carte 3, cap. 5, fila. 7 - Lomonosov a folosit publicația Geographia universalis vêtus et nova, libros VIII. Basileae, 1545, fol. (Geografia universală veche și nouă







in 8 carti. Basel, 1545), care poate fi văzut din cifra revistei Bibliotecii Academiei de Științe (Arhiva Academiei de Științe a URSS, f. 158, op. 1, Xa 409, fol. 12).

7 Pagina 176. Pliniu **** Natur. ist., carte. 4, cap. 27 - Pliniu Secunda Naturalis historiae libri XXXVII (Istoria naturală în 37 de cărți) a fost publicată în mod repetat în secolele XV-XVIII.

8 Pagina 176. Tacitus***** Despre moravurile germanilor – au existat mai multe ediţii din secolele XV-XVIII: vezi nota. 17 la lucrarea 3. Citatul este dat în Acad., ed., Vol. V, p. 179-180 sec.

9 Pagina 177. cu Kromer* Cartea 1, capitolul 12 - referitor la Martini Cromeri. De origine et rebus gestis Polonorum libri XXX (Despre originea și faptele polonezilor în 30 de cărți); Au existat mai multe ediții din secolele XVI-XVII. Lucrarea lui Kromer a fost inclusă și în corpus Polonicae Historiae (Corpusul istoriei poloneze) de I. Pistorius Nidan (Basel, 1582, vol. II, pp. 402-833). Citatul este dat în Acad., ed., vol. V, p. 180 sec., pag.

19 Pagina 177. Cronicar Novogorodsky – vezi. nota 16 la lucrarea 3 Lomonosov își confirmă atitudinea față de această sursă în Scurta cronică rusă, vezi p. 296.

11 Pagina 177. Helmold și Arnold-Lomonosov au folosit Chronica slavorum Helmoldi. . . et Arnoldi. Lubecae, 1659 (Cronica slavă. Lubeck, 1659), disponibil în Biblioteca Academiei de Științe, purtând urme ale lecturii lui Lomonosov în marjele cărții. 1, cap. 1 și 52.

12 Pagina 179. Natur, ist., cartea 6, capitolul 1 - acest citat din Pliniu este dat în Acad., ed., vol. V, p. 180 sec., pagin.; citat din cartea 3, citat mai jos, capitolul 19, p. 181 sec., pagin.

18 Pagina 179. Curtius, *** Cartea. 3, cap. 3 înseamnă Quinti Curții Rufi. De rebus gestis Alexandri Magni (Despre faptele lui Alexandru cel Mare); sunt multe publicații. Citatul este dat în Acad., ed., vol. V, p. 181 sec., pag.

14 Pagina 179. Solin **** Capitolul 44 - se referă la S. Julii Solini Polyhistor (Polyhistor); au fost publicate mai multe ediţii. Citatul este dat în Acad., ed., vol. V, p. 181 sec., pag.

15 Pagina 179. Liviu... ****** Cartea 1, capitolul 1 – Titus Livius. 'Historiaram ab urbe condita libri (Carti de povestiri de la intemeierea orasului Roma); existau multe publicatii. Lomonosov ar putea folosi ediția contemporană a Amstelodami-Lugduni Batavorum (Amsterdam-Leiden), 1738-1746, în 7 volume. Citatul este dat în Acad., ed., vol. V, p. 181 sec., pag.

16 Pagina 180. Mosokh, nepotul lui Noev, nici nu se presupune a fi progenitorul poporului slav și nici nu pot nega temeiul - ridicarea slavilor lui Mosokh a aparținut Sinopsis; același lucru a fost afirmat în scrisul de mână „Miezul istoriei ruse” de A. I. Mankiev (atribuit



A. Ya. Khilkov; publicat de G.-F. Miller, M., 1784); Locul corespunzător din Sinopsis este dat în Acad., ed., vol. V, p. 182-183. Într-o formă atât de precaută, Lomonosov a respins hotărât aplicarea miturilor biblice în istorie.

17 Pagina 180. Pliniu,* Nat. ist., carte. 6, cap. 7 și carte. 4, cap. 1 și cap. 11 - citatul este dat în Acad., ed., vol. V, p. 182 sec., pagin.

18 Pagina 180. Strabon** În Geograph., carte. 7, art. 218 - vezi nota 15 la lucrarea 3. Citatul este dat în Acad., ed., vol. V, p. 182 sec.

19 Pagina 180. conform legendei lui Herodot, *** În Melpo[mene], p. 115 - Historiarum libri IX, musarum nominibus inscripti (Nouă cărți de povestiri numite după Muze) ale lui Herodot erau disponibile în multe ediții. Un citat din cartea a IV-a (Melpomene) este dat în Acad., ed., vol. V, p. 183-184 sec., pag.; citate la textul ulterior din cărțile II (Euterpe) și V (Terpsichore) - la p. 184 sec., pag.

20 Pagina 181. în Strabon, ** Geograph., carte. 11, p. 343 - citatul este dat în Acad., ed., vol. V, p. 184 sec., pagin.

21 Pagina 182. Nestor..., * Foaia 16 de pe verso - de Nestor Lomonosov înseamnă textul Povestea anilor trecuti într-o copie din așa-numita listă a analelor Radzivilov sau Koenigsberg stocată în Biblioteca Academiei de Științe ( 31. 7. 22) (vezi nota .19 la lucrarea 3).

Definiția lui Nestor ca compilator al părții principale a Povestea anilor trecuti a fost fundamentată științific de Tatișchev (Istoria Rusiei, partea 1, cartea 1, cap. 5). Referirile lui Lomonosov la Nestor coincid aproape întotdeauna cu textul copiei menționate, cu excepția

următoarei trimiteri eronate la folio 2 rev., care se referă de fapt la folio 3 rev.

22 Pagina 182. Pliniu anunță. . . este greu de pronuntat - citatul este dat in academicianul, ed., vol. V, p. 185 sec, pagin.

23 Pagina 182. în Ptolemeu. . .*** Geografică, carte. 3, cap. 5, fila. ebr. 7 - citatul este dat în Acad., ed., vol. V, p. 185-186. Considerații despre pronunția diferită a numelui slavilor în rândul autorilor antici au fost exprimate de Lomonosov și în remarcile despre primul volum din Istoria Imperiului Rus sub Petru cel Mare a lui Voltaire (vezi lucrarea 10, p. 362). Lomonosov ar putea folosi instructiunile corespunzatoare din cartea lui I. S. Asseman -daria ecclesiae universae, t. I. Romae, 1750 (Calendarul bisericii universale, vol. I, Roma, 1750), pe care a luat-o de la Biblioteca Academica.In partea a II-a a primul volum (Origines ecclesiasticae Slavorum, Russorum, Mosco- vitarum, Bulgarorum - Originea bisericilor slave, ruse, moscovite, bulgare) se află informații despre diferitele nume ale slavilor din surse diferite.





24 Pagina 183. Procopius din Cezareea,* o gotic. război, carte 3, cap. 14 - vezi nota 24 la lucrarea 3. Traducerile din Procopie al Cezareei, făcute de Lomonosov, despre viața triburilor slave și, mai jos, despre războaiele lor cu Bizanțul, au fost primele în limba rusă. Traducerile sale se remarcă prin acuratețea și vivacitatea limbii (cf .: Procopius din Cezareea. Războiul cu goții. Traducere din greacă. S. P. Kondratiev. Ed. Academia de Științe a URSS, M., 1950, p. 297, 356, 364-366, corespunzând acestui și alte citate din Lomonosov). Textul lui Procopius este dat în Acad., ed., vol. V, p. 186-187 sec., pag.

28 Pagina 184. Helmold. ..** Cartea 1—citat în Academician, ed., vol. V, p. 187-188 sec., pag.

26 Pagina 185. Hartknoch. Disertare. 12, asupra faptelor Prus., § 2 — referitor la Chr. Hartknoch. Selectae dissertationes historicae de variis rebus prussicis. Jenae, 1679 (Dizertații istorice alese despre diverse probleme prusace. Jenae, 1679). Citatul este dat în Acad., ed., vol. V, p. 188-189 secund, pag.

27 Pagina 185. Arnkil. Despre idolatria Tsymbrsky, în multe locuri - se referă la M. Trogillo Arnkiel. Cimbrische Heyden-Religie. Hamburg, 1703 (Religia păgână a cimbrilor. Hamburg, 1703). Citate din trei locuri sunt date în Acad., ed., vol. V, p. 189-191 sec., pag.

28 Pagina 188. în Ptolemeu* Geogr., carte. 5, cap. 3 — în notele la Vol. V Acad. ed. link corectat: carte. 5, cap. 4 și carte. 8, cap. 17, § 1.

29 Pagina 188. Blonda ... * Deceniul 1, carte. 1 se referă la Blondi Flavii Forliviensis Historiarum ab inclinatione Romanorum libri XXXI (Povești de la căderea Romei în 31 de cărți) în De Roma triumphante. Basileae, 1559 (Despre Roma triumfătoare. Basel, 1559). Citatul este dat în Acad., ed., vol. V, p. 192 sec., pag.

30 Pagina 188. Kromer, carte. 1, cap. 8 - citate din cap. 9 (și nu 8) și, mai jos, cap. 14 sunt date în Acad., ed., vol. V, p. 192-193 sec., pag.

31 Pagina 189. Despre citit și scris. . . Alexandru cel Mare către poporul slav - această scrisoare apocrifă a fost inclusă în legenda de la sfârșitul secolului al XVII-lea, pe care Lomonosov și alții au numit-o cronicarul Novgorod (vezi nota 16 la lucrarea 3). A fost publicat pentru prima dată de Karamzin în Istoria statului rus, vol. I, nota 70.

32 Pagina 190. Pepenii erau folosiți la negustorii ruși - în textul legendei, numit de Lomonosov cronicarul Novgorod, citim: „acolo, pe drum, fiarele pepenelui recomandat iau samur crud” (Cronicul rus în Biblioteca Academiei de Științe, 16. 4. 1, l. 3 despre .); în alte liste se citesc „ani” (Granograf. Copii ale diverselor manuscrise. Ibid., 34. 4. 1, fol. 48) . În Miller (Originea poporului și numele rusului. 1749, p. 31) se numesc „khodynki”.



33 Pagina 191. din Procopius: * Despre războiul gotic, carte. 3, cap. 38 - Lomonosov traduce pasaje din capitolul 38, până la cuvintele „cu multe mii de prizonieri”, și mai departe de la capitolul 40. Citatele sunt date în academicianul, ed., vol. V, pp. 194-198 a doua, pag.

34 Pagina 194. Despre Războiul Gotic, cartea a 3-a, capitolul 35 - citate din Procopie la acest loc și următoarele din carte. 4, cap. 4 sunt date în Acad., ed., vol. V, p. 198 sec., pag.

35 Pagina 195. pământul Ungariei. . . nu ar trebui să existe nicio îndoială cu privire la unitatea locuitorilor săi cu Chud - gândul lui Lomonosov purtat aici despre relația limbii maghiare cu grupul finlandez de limbi mărturisește interesul său pentru problema finno-ugră; acest lucru este confirmat de cunoașterea lui cu colecția Scriptores rerum Hungaricarum veteres. Vindobonae, 1746 (Scriitori antici de istorie maghiară. Viena, 1746) în 2 volume, pe care le-a luat de la Biblioteca Academică în ianuarie 1754 (Arhiva Academiei de Științe a URSS, f. 158, op. 1, nr. 409). , l. 39) . Originea maghiarilor „din râul Ugra din statul rus și Principatul Yugora” este remarcată de autorul „Miezul istoriei ruse” [vezi: Miezul istoriei ruse, compus. . . A. Ya. Khilkov, ed. G.-F. Miller, M., 1784, p. 8; autorul Nucleului a fost de fapt, după cum sa menționat deja mai sus (nota 16), A. I. Mankiev].

Această temă este dezvoltată în lucrările lui I.-E. Fischer, care a ținut în august 1759 un discurs despre originea maghiarilor la Conferința Academiei de Științe.

Lucrarea sa De origine Ungrorum a fost publicată în colecția de scrieri Questiones Petropolitanae. Gottingae et Gothae, 1770 (Petersburg Questions. Goettingen and Gotha, 1770), pp. 3-40. Demonstrează comunitatea etnică a hunilor-ungrs-ugras-maghiari, originea lor de la sciți și oferă un dicționar comparativ de cuvinte din limbile popoarelor din Volga și Urali din grupul finno-ugric.

36 Pagina 196. din Sturleson,* Volumul I, partea 7, cap. 143 - vezi nota.

- să lucreze 3. Citatul despre călătoria în Biarmia și altele referitoare la referiri ulterioare la Sturleson sunt date în Acad., ed., Vol. V, pp. 198-201 și 201-203 sec.

37 Pagina 198. Herodot în Melpomene - citate la aceasta și următoarele referiri la Herodot sunt date în Acad., ed., vol. V, pp. 203-207 sec., pag.

38 Pagina 198. Beyer, **** În Comentariile Academiei de Științe, volumul I, articolul lui Z.-T. Bayer De origine et priscis sedibus Scytha-rum (Despre originea și așezările antice ale sciților), 1728.

39 Pagina 199. Numele scitic conform vechii pronunții grecești cu cuvântul Chud este foarte consistent - ideea unei rădăcini comune a cuvintelor scitic și





Chud a fost dezvoltat ulterior de mulți cercetători ruși care au studiat * originea popoarelor Volga și Ural.

40 Pagina 202. din Procopius, * Carte. 4, cap. 3 - citatul este dat în Acad., ed., vol. V, p. 207 sec., pag.

41 Pagina 202. Muratorium, în Miscellaneous History, Volumul I, p. 110 - se referă la Historia miscella, plasată în Vol. I al ediției lui L. A. Muratori a lui Rerum italicarum scriptores. Mediolanae, 1723 (Writers of Italian History. Milano, 1723), care include Istoria romană a lui Eutropius cu succesori - Paul Diaconul și alții.

Citatul este dat în Acad., ed., vol. V, p. 208 sec., pag.

42 Pagina 203. Cedrinus 1034 se referă la Georgii Cedreni, Annales, sive historiae ab exordio mundi ad Isacium Comnenum usque compendium (O istorie prescurtată de la începutul lumii până la Isaac Comnenus), probabil ediția din 1647 a Parisului, disponibilă în Biblioteca Academiei. de Științe. „Cedreni Historia t. Eu, in folio” s-a numărat printre cărțile luate de Lomonoșov de la Bibliotecă.

Citatul este dat în Acad., ed., vol. V, p. 210 sec., pag.

43 Pagina 203. Perinskyold. . . strigă varangii. . . avertismente - citatele corespunzătoare din Sturleson sunt date în Acad., ed., vol. V, p. 209 sec., pagin.

44 Pagina 204. Patericon Pech. in viata cu Theodora și tu. - adică Paterik sau Patria Peșterilor. Viața lui Fiodor și a lui Vasily, sub 11 august. Citatul despre peștera Varangian este dat în Acad., ed., vol. V, p. 210 sec., pagin.

43 Pagina 205. Kromer, carte. 1, cap. 1 - citatul corespunzător este dat în Acad., ed., vol. V, p. 210-211 sec., pag.

46 Pagina 205. despre kryzhaks—i.e. e. cruciati; Mă refer la Ordinul Teutonic.

47 Pagina 206. Pretorius* În multe locuri, se înţelege M. praetorius. Orbis Gothicus (Lumina gotică). Mănăstiri! Olivensis, 1688-1689. În martie 1754 Lomonosov a luat această carte de la Biblioteca Academiei de Științe; cartea conține urme ale lecturii sale.

48 Pagina 206. Kromer*** P. 43 - este dat citatul corespunzător, în Acad., ed., vol. V, p. 212 sec., pag.

49 Pagina 207. Veysel, folio 18, 23 - se referă la Matei. Waisselius. Chronika alter preussischer, eiflendischer und curlendischer Historien etc. Konigsberg în Preussen, 1599 În 1754 Lomonosov a luat-o de la Biblioteca Academiei de Științe; sunt urme ale lui în carte.

citind.

Citatul este dat în Acad., ed., vol. V, p. 212 sec., pag.





5° Pagina 207. Calendarul Academiei din Berlin 1702 - adică Neuer und Alter Haus- und Geschichts-Calender auf das Jahr 1702. . ., herausgegeben von der Societãt der Wissenschaften. Allgeme-ine Beschreibung der Lande Preussen, erstes Hauptstiick (Calendarul domestic și istoric nou și vechi pentru 1702... publicat de societatea savantă. Descrierea generală a Prusiei, secțiunea I). Citate ample sunt date în Acad., ed., vol. V, p. 213-217 sec., pag.

51 Pagina 208. Saxo Grammatik, folio 11 - citat dat în Acad., ed., vol. V, p. 217-218 sec., pagin.

82 Pagina 209. Praetorius în lumina gotică, vol. 2, cap. 1 - citatele corespunzătoare sunt date în Acad., ed., vol. V, p. 218-219 sec.

pagina.

53 Pagina 209. Pliniu** ■ . .de Ptolemeu*** ■ ■ .de Strabon**** Geografie, carte. 11 - locurile corespunzătoare sunt date în Acad., ed., vol. V, p. 219-220 sec., pag.

54 Pagina 210. Weissel din Boemia sugerează. . . vene - un citat din Cronica lui Veysel este dat în Acad., ed., vol. V, p. 220 sec.

pagina.

55 Pagina 210. Conform mărturiei lui Helmold* Cartea I, capitolul 52 – referința se referă de fapt la Cartea II, cap. 1.

56 Pagina 210. Pretorius, carte. 2, cap. 2 - citatul tradus de Lomonosov este dat in Acad., ed., vol. V, p. 222 secunda, pagin.

57 Pagina 211. Długosz mărturisește,* Vezi în Kromer, p. 42 – prezentarea locului corespunzător din istoria poloneză (Historiae polonicae libri XII) de Jan Długosz în Kromer este dată în Acad., ed., vol. V, p. . 222 secunde, pag.

58 Pagina 211. Matvey Mekhovsky, ** Vezi în Veysel, pag. 18 - o declarație a locului corespunzător din Cronica Poloniei (Chronica polonorum, Cracoviae, 1521) a lui Mekhovsky în Cronica din Veysel este dată în academician, ed. , vol. V, p. 222 secund, pag.

59 Pagina 212. Strabon, carte. 7, art. 212 - citatul este dat în Acad., ed., vol. V, p. 153 sec., pagin.

60 Pagina 212. Tacitus, carte. 1, cap. 79 - vezi nota 17 la lucrarea 3. Citat în Acad., ed., vol. V, p. 154 sec., pagin.

61 Pagina 212. Spartian în viața lui Adrian Cezar, cap. b - vezi nota 18 la lucrarea 3. Cotația este dată în Acad. ed.,~t. V, pagina 154

al doilea, pagina.

82 Pagina 212. Jornand, cap. 24 – despre Jornand, vezi nota. 28 la lucrare 3 Citat, de fapt din cap. 23, dat în Acad., ed., vol. V, p. 233 sec., pag.

63 Pagina 213. Jornand despre patrimoniu, etr. 239 se referă la lucrarea lui Jor-







danis, seu Jornandes. De regnorum et temporum successione (Despre moștenirea regatelor și a timpurilor), pe care Lomonosov l-a folosit și după Murator. Citat din cap. XXIV este dat în Acad., ed., vol. V, p. 223 și 224 sec., pag.

Pagină 213. Alaric. . . venerat din Pretoria ** pentru un Rousseau. . . - erau înclinați - citat din Orbis Gothicus Pretoria, carte. 3, cap. 6, § 1, citat în Academician, ed., vol. V, p. 224 sec., pagin.

65 Pagina 215. Cronicar din Novgorod - un citat din „Cronicerul rus” scris de mână (vezi nota 16 la lucrarea 3) despre sfatul lui Gostomysl de a-i invita pe principii varangi este dat în Academician, ed., vol. V, p. 225 secunde, pagin.

66 Pagina 216. Pretorius * Light Gothic, carte. 2, cap. 2 - un citat detaliat este dat în Acad., ed., vol. V, p. 226 sec., pagin.

67 Pagina 216. la unii dintre scriitorii noştri se arată – adică ■ Cartea puterilor din secolul al XVI-lea. Prima ediție a „Cărții Puterii regale

Genealogia” a fost făcută de G.-F. Miller în 1775.

68 Pagina 223. cometă în vest ca un tufiș - textul este dat după Tatișciov; în Povestea anilor trecuți sub 911: „O mare stea apare în vest într-un mod de suliță.” Era cometa lui Halley, care a trecut prin periheliu la 19 iulie 912; D. S. Likhachev, vol. II, Moscova-Leningrad, 1950 , p. 271. Introducerea acestui „fapt în poveste se explică prin interesul deosebit al lui Lomonosov pentru problema cometelor; opiniile sale cu privire la această problemă sunt expuse „în „Predica despre fenomenele aerului, pornind de la puterea electrică”, 1753 (PSS, III).

63 Pagina 229. vin negri și bulgari – greșeala lui Lomonosov, care a citit greșit textul cronicii „Și despre aceștia, poate vor veni bulgari negri” ca „negri și bulgari”.

70 Pagina 233. a străpuns astfel calul prin urechi – în anale: „și o suliță a zburat prin urechile calului”, adică între urechi.

71 Pagina 236. Colectiv Vremnik - această sursă nu este precizată. Este posibil ca Lomonosov să fi avut în vedere o listă a Cărții Gradelor, în care Olga le spune ambasadorilor din Shchimiskhia că el „întâlnește” bătrânețea ei.

72 Pagina 240. Kedrin, str. 415 - în Acad.

73 Pagina 240. Zonar, carte. 17, cap. 2, 3 și 4 - adică Johannes Zonaras Annales seu χρον:κον... seu Compendium hiútoriarum ab O. C. usque ad obitum Alexii Comneni 1118, libri 18. Paris, 1686-1687 (Anale sau Cronica, sau Istoria prescurtată de la întemeierea lume până la capăt



.Aleksey Komnenos în 1118, în 18 cărți. Paris, 1686-1687), cu text grecesc și latin (vol. I - cărțile 1-12; vol. II - cărțile 13-18).

74 Pagina 244. iar capetele noastre vor fi" - Discursul lui Svyatoslav a fost compilat conform Povestea anilor trecuti și conform lui Kedrin. Sursele sunt indicate în academician, ed., vol. V, p. 246 secunde, pagin.

73 Pagina 254. Kromer, p. 34 - un citat despre războiul dintre Mieczysław și Vladimir este dat în Acad., ed., vol. V, p. 253 secund, pag.

76 Pagina 255. Sturleson, partea b, cap. 7 - un citat mare este dat în academicianul, ed., vol. V, p. 255 secunda, pagin.

77 Pagina 257. Nestor 1128 - referirea la Nestor este eronată; data este preluată din cronica Nikon, unde povestea răzbunării Rognedei este prezentată sub forma unei povestiri despre vremuri trecute.

78 Pagina 264. Andrey Vyshovaty - aici Lomonosov folosește un comentariu la Nucléus historiae ecclesiasticae Christophori Sandi (Nucleul istoriei bisericești a lui Christopher Sand), care detaliază povestea legendară a unui anume Ivan Smer, polovțian, medic trimis de prințul Vladimir la testează-i credința și care a scris o scrisoare lui Vladimir din Alexandria Egiptului . Legenda despre scrisoarea lui Smera, sculptată în litere speciale vechi rusești pe scânduri de cupru și ar fi păstrată într-una dintre mănăstirile poloneze, a fost susținută de teologii medievali polonezi.

Această scrisoare a apărut într-un comentariu la cartea lui Sand în latină; Benedikt Wissowatius, fiul lui Andrei Vyshovaty, este numit traducătorul din poloneză care a raportat-o autorului Nucleului.În comentarii, numele traducătorului din a doua jumătate a secolului al XVI-lea, care a tradus scrisoarea din scrierile antice. în rusă şi poloneză, este Andrey Kolodinsky din Vitebsk Vezi: Appendix addendorum confirmendorum et emendandorum ad Nucleum historiae ecclesiasticae, Colonia, 1678, pp. 61-64, disponibil la Biblioteca Academiei de Ştiinţe Scrisoarea I. Smery este dat în Acad. , ed., vol. V, p. 256-257 sec., pag.

78 Pagina 270.1092 - nu există știri despre întemeierea orașului Vladimir-on-Klyazma de către Vladimir în Povestea anilor trecuti; a apărut doar în cronicile întregi rusești ale secolului al XV-lea, iar Lomonosov a fost luat din Cronica Nikon, unde se află sub anul 992 (vezi: Povestea anilor trecuti, editată de D.S. Likhachev, partea 2, 1950, p. . 344).

De fapt, Vladimir-on-Klyazma a fost fondat la sfârșitul secolului al XI-lea. (vezi: A. E. Presnyakov. Formarea Marelui stat rus, P., 1918, p. 30).

80 Pagina 271. Zonar, carte. 16, cap. 10 - citatul este dat în Acad., ed., vol. V, p. 258 sec., pagin.

81 Pagina 284. Zonara, carte. 17, cap. 24 - citatul este dat în Acad., ed., vol. V, p. 259-260 sec., pag.

82 Pagina 285. Kromer, p. 51 - citat în Acad., ed., vol. V. p. 260-261 sec, pag.

9

O SCURTĂ CRONICĂ RUSĂ CU O GENELOGIE. LUCRARE DE MIKHAIL LOMONOSOV

(pag. 287-358)

Retipărit din ediția din 1760.

Manuscrisul nu a supraviețuit.

Momentul scrierii - 1759

În „Pictura exercițiilor acestui 1759” Lomonosov scria: „1. A făcut cea mai concisă listă a istoriei Rusiei. 2. A întocmit un tabel al familiei imperiale ruse” (Acad., ed., vol. VIII, p. 217).

Cartea a fost tipărită conform deciziei Oficiului Academiei de Științe din 2 iunie 1760, în 1200 de exemplare. (Bilyarsky, p. 456); în noiembrie 1760, conform raportului factorului tipografiei A. Lykov, au fost recrutați 6 litri. și a tipărit 14742 de coli, adică 2457 de exemplare. (Arhiva Academiei de Științe a URSS, f. 3, on. 1, nr. 505, fila 248v.); în aprilie 1761 a fost tipărită din nou o ediție dublă - 2406 exemplare. (Bilyarsky, p. 511). Astfel, în scurt timp au fost scoase trei ediții, având aceeași dată - 1760. Două ediții se deosebesc de a treia prin selecția cafelor și decorațiunilor și prin mici detalii tipografice. Într-una din publicațiile de același tip apar următoarele neconcordanțe: la p. 30, s-a făcut o greșeală de tipar la data „începutului dreptului de proprietate” a lui Ivan al IV-lea - 1433 în loc de 1533; la p. 47, în data „varii vieții” a lui Petru cel Mare, „52¿8 luni” este indicată în schimb „52” în alte ediții.

În „Scurta cronică rusă” într-o formă populară, istoria Rusiei a fost dată sub forma unei liste de prinți și domnii înaintea lui Petru I, indicând cele mai importante evenimente și cu aplicarea genealogiei Rurikilor și Romanovilor la Elisabeta. pământ rusesc" de F.I.Griboedov, scrisă în anii '60 ai secolului al XVII-lea. (publicat de Societatea Iubitorilor de Literatură Antică în 1896), exista doar un Sinopsis; din lucrări științifice s-a tipărit care a ajuns doar până în 1238. „O scurtă pictură a Marilor Duci ai Întregii Rusii, de la Rurik până la invazia tătarilor, cu o indicație a genealogiei”, întocmită de V. N. Tatishchev (Lucrări lunare, 1755). , ianuarie, p. 1-16).

Nevoia de o astfel de carte era foarte mare; a fost chiar copiat manual (astfel de liste sunt păstrate, de exemplu, în Departamentul de Manuscrise al Bibliotecii Publice de Stat, numit după M.E. Saltykov-Shchedrin).

În aprilie-mai 1761, 44 de exemplare au fost legate pentru Lomonosov (V. Lamansky. Lomonosov și Academia de Științe din Sankt Petersburg. Sankt Petersburg, 1865, p. 148), probabil pentru distribuire celor interesați.

Chiar și în timpul vieții lui Lomonosov, cartea a fost tradusă în germană de P. Ya. Shtelin (Kurzgefasstes Jahrbuch der Russischen Regenten. Copenhaga u. Leipzig, 1765). Traducerea germană a fost republicată la Riga în 1767 și 1771. A apărut și o traducere în engleză (A chronological abridgement of the Russian history. London, 1767).

Există o părere că cartea a fost scrisă în grabă ca un manual pentru tânărul țarevici Pavel, așa cum ar fi dovedit de dedicația poetică atașată acesteia (a se vedea, de exemplu: L. B. Modzalevsky. Despre participarea lui A. I. Bogdanov la compilarea Scurtului cronicar rus " M. V. Lomonosov. Lomonosov, I, p. 265). Totuși, dedicarea operelor literare tânărului moștenitor la tron era o tehnică foarte comună. Lomonosov și-a dedicat proiectul unei expediții polare lui Pavel (vezi lucrarea 16 din acest volum. ).

„Scurt cronicar rus” este împărțit în funcție de conținut în 3 părți. În „Indicația antichității ruse, prescurtată dintr-o istorie îndelungată care este scrisă”, părerile lui Lomonosov despre antichitatea și „maiestatea” slavilor și Chud și despre originea slavă. a Varangilor-Rus, pe care l-a dezvoltat din 1749. A doua parte, care nu are un titlu special, este o cronologie a „suveranilor”, indicând „gradele lor din Rurik”, cu (o scurtă listă a celor mai importante evenimentele fiecărei domnii. Această parte a fost scrisă de A. I. Bogdanov, bibliotecarul Academiei de Științe. Bogdanov - primul bibliograf rus (a alcătuit un catalog de cărți rusești tipărite și scrise de mână ale Bibliotecii Academice), lexicograf (a alcătuit un mare dicționar al Limba rusă, în anii 80 ai secolului al XVIII-lea, tipărită într-o formă prescurtată de Academia Rusă ca dicționar al dicționarului său), primul istoric al Sankt-Petersburgului (a compilat Descrierea Petersburgului) și autorul a mai multor alte lucrări [vezi despre el: N. N. Ablov, un asociat al lui Lomonosov, primul bibliolog rus - Andrey Bogdanov. Bibliografie sovietică, Sat. 1 (19), 1941, p. 134-151]. Paternitatea lui Bogdanov pentru această parte din „Scurtul cronicar rus” este atestată de propriile sale instrucțiuni.prinți și cu faptele lor glorioase au scris, care a fost publicată de domnul Lomonosov, consilier civil.

Deși această intrare era cunoscută încă din П. P. Pekarsky (Pekarsky, I, p. 199), dar atât el, cât și toți cercetătorii ulterioare au atribuit-o nu celei de-a doua, ci celei de-a treia părți a Scurtului cronicar rus.

acesta a fost dezvăluit de L. B. Modealevsky în articolul mai sus menționat (Lomonosov, II, 1946, p. 267).

Cu toate acestea, dacă paternitatea lui AI Bogdanov pentru această parte a cărții nu este supusă îndoielii, atunci aceasta nu înlătură problema editării de către Lomonoșov a textului lui Bogdanov.

În „Tabloul scrierilor şi altor lucrări ale sfetnicului Lomonosov**, scris de acesta la începutul anului 1764, la secţiunea „Istorie**, a pus pe primul loc: VIII, p. 276).

Stilul lui Lomonosov se regăsește în textul listei cronologice despre Petru cel Mare, de exemplu: „Pentru a ști ce poate face un soldat și a arăta ce trebuie să facă** J „Această acțiune [întoarcerea lui Azov], deși Rusia însăși este recunoscută ca neprofitabilă, dar a fost economisitoare pentru vecinii noștri ** etc.; în sfârșit, partea finală a textului despre Petru, scrisă cu mare simțire, din cuvintele „A suferit mult**, aparține probabil lui Lomonosov însuși.

Ultima parte - „Genealogia suveranilor ruși, bărbați și femei și uniunile căsătoriei cu suverani străini** - este un studiu independent al lui Lomonosov asupra surselor de care dispune. Printre cărțile pe care le-a luat din Bibliotecă s-a numărat primul volum din Tabelele genealogice ale lui Johann Hubner** (Genealogische Tabellen. Leipzig, 4 vol.), [care cuprindea genealogia țarilor ruși, care a fost retipărită de mai multe ori cu completări și corecturi. Lomonosov a folosit, de asemenea, genealogii manuscrise rusești ale suveranilor.

Concomitent cu lansarea Scurtului cronicar rus**, Lomonosov se gândea la cea de-a doua ediție a broșurii**, completată și corectată (vezi Nota sa** la finalul textului). În acest sens, a existat o propunere, făcută de două ori de către Lomonosov Oficiului Academiei, de a trimite un artist în vechile orașe mare-ducale pentru a copia portrete antice ale prinților, inscripții funerare și a colecta alte informații, fără de care „ este imposibil să se compună o genealogie completă a suveranilor ruși, despre care Academia va publica Science is trying **' (Submission 16 octombrie 1760 Bilyarsky, p. 464). Lomonosov a subliniat că păstrarea acestor opere de artă veche era necesară „pentru a arăta în alte state antichitățile rusești și hărnicia strămoșilor noștri** și că „fișele înscrise genealogice emise înainte de aceasta pentru tipărire nu sunt doar foarte insuficiente. , dar nici o asemănare între ei nu se au în persoană** (Bilyarsky, p. 464). Lomonosov a avut în vedere o serie de portrete ale țarilor și marilor duci publicate de Academia de Științe la începutul anilor 1940, realizate de I. Stenglin (vezi:.



D. A. Rovinsky. Un dicționar detaliat al gravorilor ruși din secolele XVI-XIX, vol. II, Sankt Petersburg, 1895, coloana. 1211-1216).

„Genealogia” urmărește legăturile dinastiei Rurik cu curțile altor țări europene; această genealogie a fost menită să arate marea importanță a Rus'ului în istoria paneuropeană.

Urmele lucrării lui Lomonosov pe tabelul genealogic au fost păstrate sub forma unui proiect de intrare, care se numără printre materialele pentru „Gramatica Rusă” și conține informații despre soții țarilor Ivan Vasilevici, Fedor Ivanovici, Boris Fedorovich și Vasily Ivanovich. (Arhiva Academiei de Științe a URSS, f. 20, on. 1, nr. 5, fila 58v.)

1 pagină 292. Străbunicii tăi, Marele Duce Pavel Petrovici, era fiul moștenitorului tronului de atunci, viitorul Petru al III-lea, la acea vreme Duce de Schleswig-Holstein-Gottorp; părinții lui Petru al III-lea au fost fiica lui Petru I Anna Petrovna și a ducelui de Holstein Karl-Friedrich, nepotul regelui suedez Carol al XII-lea.

2 Pagina 292. bogatul Ofir - Ideea lui Lomonosov este exprimată aici despre necesitatea ca statul rus să-și întindă o rută maritimă către țările din Orientul Îndepărtat. Țara Ofir este o imagine biblică a unei țări bogate în bijuterii.

2 Pagina 295. arme ... Elisabeta - se referă la ocuparea Prusiei de Est de către trupele rusești, care a durat din 1757 până în 1762.

4 Pagina 296. conform cronicarului – se referă la legenda apocrifă, pe care Lomonosov o numea cronicarul din Novgorod. Vezi nota 16 la lucrarea 3 din acest volum.

° Pagina 347. Predslava ... pentru Boleslav Viteazul - lui Boleslav i s-a refuzat mâna Predslavei, iar aceasta a devenit prada sa militară (vezi: N. M. Karamzin. Istoria statului rus, vol. II, nota 17).

6 Pagina 350. Soții: 1) Christina este o greșeală: Christina nu a fost prima soție a lui Monomakh (vezi: N.M. Karamzin. Istoria statului rus, vol. II, cap. I, nota 241).

7 Pagina 350. Euphemia - Eufemia nu era numită soție, ci fiica lui Monomakh.

8 Pagina 353. Pyotr Fedorovich, al douăzeci și cincilea din Rurik - greșeală: al douăzeci și cincilea „grad de la Rurik” au fost copiii lui Alexei Mihailovici.

9 Pagina 357. Ekaterina Ivanovna pentru ... Leopold - fără îndoială, din motive politice, descendenții ei sunt omiși în Genealogie: fiica Anna Leopoldovna și nepotul Ivan Antonovici, proclamat împărat după moartea Annei Ivanovna, depus de pe tron de către Elisabeta la 25 noiembrie , 1741.

[NOTE PRIVIND PRIMUL VOLUM DIN ISTORIA LUI VOLTAIRE A IMPERIULUI RUS SUB PETRU CEL MARE]

(Paginile 359-364)

Publicat după manuscrisul lui Lomonosov (Arhiva Academiei de Științe a URSS, f. 20, op. 3, nr. 55, pp. 33-34).

Publicat pentru prima dată în jurnalul Moskovsky Vestnik, 1829, partea V, pp. 158-163. Timpul scrierii - 1760.

Primul volum din Histoire de l'Empire de Russie sous Pierre le Grand, par l'auteur de l'Histoire de Charles XII a fost publicat la Geneva în 1759. La 6 octombrie 1759, Voltaire l-a informat pe I. I. Shuvalov că a terminat volumul. , iar în noiembrie o copie tipărită a fost trimisă la Sankt Petersburg pentru vizionare [Oeuvres complètes de Voltaire, édition de Ch. Lahure et Cie, or. 28. Paris, 1861 (Opere complete ale lui Voltaire, ed. Ch. Lagur and Co. Paris, 1861), p. 322-351; Vezi și: Scrisori ale domnului Walter către contele Shuvalov și alți nobili ruși, 1757-1773. Tradus din franceză N. Levitsky. M., 1808, p. 49]. Cu toate acestea, acest pachet nu a ajuns la Sankt Petersburg. Copia tipărită a fost interceptată și retipărită la Haga, despre care Voltaire a luat cunoștință la începutul lui august 1760 (Oeuvres complètes, vol. 28, p. 410). Voltaire a trimis un alt exemplar Rusiei (scrisoare către Shuvalov 1 aprilie 1760: Oeuvres complètes, vol. 28, pp. 400-401). Astfel, primul volum a căzut în mâinile cititorilor ruși abia în prima jumătate a anului 1760. A fost supus unor critici puternice, inclusiv din partea lui G.-F. Miller și I.I. Taubert, care au scris o serie de comentarii. Remarcile lui Lomonosov se aplică doar unei mici părți a cărții.

Voltaire a cerut guvernului rus, în persoana lui Shuvalov, să-i aprobe opera, promițând, dacă va fi nevoie, să retipărească câteva pagini (scrisoare 14 mai 1760: Oeuvres complètes, vol. 28, pp. 431 și 487; conversație rusă, 1857; , 1, pagina 44). Totuși, după contrafacerea de la Haga, editurile genevine au pus volumul la vânzare. Cartea sa epuizat rapid. În 1761, primul volum a fost retipărit la Lyon, Amsterdam și Leipzig. Voltaire nu i-a adus nicio modificare, în ciuda promisiunilor făcute lui Shuvalov, în scrisorile din 19 septembrie și 18 noiembrie 1761 și 14 ianuarie 1762, pentru a corecta primul volum, precum și al doilea volum, care la acea vreme se termina cu ea, conform instrucțiunilor din Rusia (Oeuvres complètes de Voltaire, vol. 29. Paris, 1861, p. 285, 326, 357). Pentru istoria publicației, vezi și Voltaire. Bibliographie de ses oeuvres de Georges Bengesco, tome premier. Paris, 1882-1885

Remarcile lui Lomonosov, repetând parțial corecțiile pe care le-a făcut mai devreme (vezi lucrarea 6 din acest volum), introduc și noi corecții

și clarificări. Unele dintre ele își propun să ridice nivelul științific al expunerii lui Voltaire; de mare importanță sunt remarcile 10, 11, 12 (despre trecerea ucrainenilor sub protecția Rusiei, despre cucerirea tătarilor de către Ivan al IV-lea, despre rolul lui A. I. Chirikov în cea de-a doua expediție din Kamchatka), în care Lomonosov propune fapte istorice care mărturisesc creșterea forței și a independenței statului național rus.

1 1. Saigne în loc de Jaique [Yaik] - greșit tipărit în ediția de la Geneva din 1759 (p. I, prefață). Referințele de pagini ulterioare se referă la această ediție.

2 2. despre Carol 12 - vorbim de scrisoarea lui Voltaire (în prefață, • paginile XI-XIII) a contelui de Tressan, din 11 iulie 1759, scrisă în numele regelui polonez Stanislav în certificare că ■ regele; a aprobat „Istoria lui Charles XII" (Histoire de Charles XII roi de Suede. Par Mr. V***. Dixième édition. . . p]us ample et plus correcte que toutes les précédants. . . A Basel, 1740) și a mărturisit la corectitudinea a tot ce a spus Voltaire despre Polonia.

3 3. îl numește scit — remarca se referă la p. XXVIII.

4 4. Patriarhul Konstantin a scris Istoria - remarca se referă la p. 7. Voltaire s-a bazat pe cartea lui Strahlenberg Das Nord- und OstliSche Theil von Europa und Asia. Stockholm, 1730 (părțile de nord și de est ale Europei și Asiei. Stockholm, 1730), unde un patriarh Konstantin este numit ca autor al Sinopzei (vezi Dicționarul istoric al scriitorilor Ordinului spiritual, partea I. St. Petersburg, 1818). , p. 211).

6 5. Descrierea Sankt-Petersburgului este foarte proastă — remarca se referă la pp. 11-13; Vezi nota. 3 la lucrarea 6 din acest volum.

6 b. Laponii ... cu finlandezii din aceeași generație - clarificarea despre laponi este cauzată de repetarea de către Voltaire a afirmațiilor sale anterioare în rubrica Laponie Russe (Laponia rusă): laponii sunt de culoare roșu-brun, deși alte popoare din nord sunt alb (pag. 15).

7 7. Nume slavon esclavons. . . notă - Voltaire (p. 25) les anciens slaves ou slavons. Gândurile lui Lomonosov privind întărirea treptată a transcripției corecte „slavi” în rândul autorilor bizantini •cf. cu discuția despre antichitatea slavilor în istoria antică a Rusiei, cap. 3, p. 182, cu referire la mustrarea lui Pliniu.

3 7. La Bandury. .. sflaves, Kedrin are glorie - de fapt, Banduri are glorie [adică A. Banduri. Imperium orientale, sive antiquitates Constantinopolitanae. Parisiis, 1711 (Imperiul de Răsărit, sau Antichitățile Constantinopolului. Paris, 1711), vol. I, prefață, p. IV], și în Kedrin σθλαβος [G. Cedrenus. Compendiu istoric. Parisiis, 1647 (Scurtă istorie. Paris, 1647)].

9 12. o hartă a acestor navigaţii - aceasta înseamnă publicată în 1758 de G.-F. Miller „Hartă reprezentând invenții rusești

marinari din nordul Americii cu locuri din apropiere în diferite călătorii.Lomonosov a subliniat corect rolul principal al căpitanului rus A. I. Chirikov în a doua expediție din Kamchatka, pe deplin confirmat de cercetătorii sovietici.

10 13. complet fals – Explicația lui Lomonosov despre originea „regelui” de la „cezar” s-a datorat faptului că Voltaire, chiar și în întrebările de la 1 august 1758, în urma lui Strahlenberg, credea că numele de țari a devenit cunoscut încă de la cucerire. al Siberiei și se îndoiește că acest titlu de conducători siberieni poate veni de la Cesar.

11 13. (vezi Kedrin, p. 712) – despre Kedrin, vezi nota 8.

12 14. Fotie ... care în niciun caz nu s-a întâmplat - remarca se referă la p. 67.

15. Genealogie suverană – remarca se referă la p. 80. Aici se spune despre țarul Mihail: „fiul arhiepiscopului de Rostov, numit Filaret, și o călugăriță.” Lui Voltaire i s-au trimis tabelele genealogice ale Romanovilor, păstrate în el. fond.

14 16. Eparhiile... insuficient plasate - remarca se referă la p. 72.

15 Pagina 364. Văduvie a fost păstrată pur la păgâni – se pare că se referă la p. 66, unde se spune despre Olga despre curtarea lui Tzimiskes: Apparement qu'elle était veuve (probabil că a rămas văduvă). La păgâni – printre păgâni.

16 Pagina 364. 413 leaf din septembrie [noiembrie] a patra] - nu am dezvăluit referirea la manuscrisul Prologului sau la Menaia pe care Lomonosov o avea..

unsprezece

IDEI PENTRU POZE DIN ISTORIA RUSEI

(pag. 365-373)

Publicat conform manuscrisului scris de studentul Ilya Avramov, păstrat în Galeria Centrală de Artă Academică de Stat, f. Arhiva statului, sec. XVII, nr. 19, ll. 2-5.

Prima publicație: Note ale Academiei de Științe, vol. XIII, carte. 1, 1868, p. 180-186.

Momentul scrierii - nu mai târziu de 24 ianuarie 1764.

Descrierea parcelelor pentru picturile istorice se găsește în scrisoarea lui Lomonosov către vicecancelarul A. M. Golitsyn din 24

ianuarie 1764; Lomonosov i-a cerut ajutorul, dorind să folosească materialele Arhivei Colegiului de Afaceri Externe pentru a clarifica accesoriile din picturile istorice. În numele Ecaterinei a II-a, transmisă de I. I. Betsky, Lomonosov „a selectat aventuri nobile din istoria Rusiei pentru





scris poze”, care trebuiau să „decoreze unele camere de la curte”. „Găsesc aici un defect considerabil”, a scris el, „în imaginea vechii noastre rochii de diferite ranguri. Informații despre aceasta nu pot fi găsite nicăieri mai bune decât în Arhivele Colegiului de Afaceri Externe. Mai ales bine există o descriere a încoronării și a altor ceremonii ale suveranului țar Mihail Fedorovich, cu imagini personale pe pergament „(Academician, ed., vol. Vili, pp. 288-289).

Lomonosov se referă la materialele „Cărții despre alegerea Marelui Suveran, Țarului și Marelui Duce Mihail Fedorovich” (publicată de Arhiva Ministerului Afacerilor Externe, Moscova, 1856) și „Descrierile pe chipurile sărbătorii. care a avut loc la 5 februarie 1626, în timpul căsătoriei Suveranului Țar și Marelui Duce Mihail Fedorovich cu împărăteasa țarina Evdokia Lukyanovna din familia Streșnev” (publicat de P. Beketov, M., 1810).

Pe scrisoarea către Golitsyn există o notă: „Din acest motiv, un ordin a fost trimis Arhivei din Moscova la 29 ianuarie 1764”.

Subiectele istorice alese de Lomonosov aparțin timpului prepetrin; temele evenimentelor legate de Petru I erau deja folosite de acesta în proiectul monumentului lui Petru, alcătuit în 1758, care cuprindea o serie de picturi mari mozaic cu conținut istoric (Lomonosov, III, pp. 475-479). Descrierea unora dintre comploturile propuse de Lomonosov coincide îndeaproape cu prezentarea acestor evenimente în „Istoria antică a Rusiei”: Prințul Oleg merge la Tsaryugrad cu navigație uscată; Oleg moare de la un șarpe; Captura lui Iskorest; Eliberarea Kievului de la asediu. a pecenegilor printr-o trecere îndrăzneață a rușilor prin Nipru; Bătălia de la Sviatoslav cu pecenegii în repezi; Întemeierea creștinismului în Rusia; Gorislav; Sfatul lui Vladimir din partea clerului; Lupta unică a prințului Mstislav.

Lomonosov a văzut în crearea picturilor istorice o chestiune „servind onoarei strămoșilor ruși” (academician, ed., vol. VIII, p. 288), un mijloc de popularizare a trecutului eroic al poporului rus.

1 2. există figuri de idoli pe fețele mele și descrise - Lomonosov, se pare, are în vedere imaginile și descrierile zeităților păgâne din cărțile lui Hartknoch folosite de el pentru „Istoria Rusă Antică” „Istoria Vechii și Noii Prusiei”, Frankfurt și Leipzig, 1684, și Arnkil „The Pagan Religion of the Cimbri”, Hamburg, 1691 (vezi notele 23 * * * la lucrarea 3 și 27 la lucrarea 8 din acest volum).

2 13. dintr-un portret vechi şi sumbru – probabil că are Lomonosov

în minte portretul lui Ivan cel Groaznic, al cărui original era, conform

biroul lui Ya. Ya. Shtelin, în vechiul Palat de Iarnă (D. Rovinsky. Rus-

gravatorii cerului. M., 1870, p. 194), gravat de Iv. Stenglin pentru

serie de portrete regale, publicate în anii '40 ai secolului al XVIII-lea.



Note la lucrările 12 și 13

12

[SUBIECTE] (Paginile 377-379)

Originalul nu a fost păstrat.

Publicat dintr-un facsimil litografiat al notei de mână a lui Lomonosov, păstrată în Arhivele Academiei de Științe a URSS, f. 20, op. 4, nr.10, l. 3-3 vol.

Prima publicație: Pekarsky, II, p. 753.

Momentul scrierii - cel târziu în octombrie 1761.

Într-o scrisoare către Șuvalov din 1 noiembrie 1761 (lucrarea 13 din acest volum), Lomonosov scrie că a găsit „însemnări vechi” ale gândurilor sale, „întinzându-se spre o creștere a binelui comun”, și le-a rezumat în mai multe „capitole” , o listă pe care o propune.

Schița subiectelor articolelor enumeră aceleași opt capitole, reprezentând aparent versiunea originală, deoarece în scrisoarea către Shuvalov aceste subiecte sunt mai precise și mai concretizate. Pe reversul foii sunt consemnate subiecte suplimentare care, în conținut, se referă la unul sau altul dintre capitolele planificate, de exemplu: „Academia Orientală” - la capitolul 5 (Despre comercianți, în special cu popoarele externe), „Olimpic. Jocuri" - la capitolul 8 (Despre păstrarea priceperii și curajul militar în timpul unei păci pe termen lung), "Exterminarea diviziunii" - la capitolul 3 (Despre corectarea moravurilor și a iluminării, cf. lucrarea 14 din acest volum ); subiectele „Geografia economică”, „Harta economică a terenurilor”, „Despre păduri” se referă la Capitolul 7 (Despre economia de stat). Ultima notă, împreună cu proverbul despre o soție vorbăreț, se referă la capitolul 2 (Despre distrugerea leneviei).

13

[DESPRE CONSERVAREA ȘI REPRODUCEREA POPORULUI RUS] (P. 381-403)

Manuscrisul original nu a supraviețuit.

Publicat după un exemplar din secolul al XIX-lea păstrat în Arhivele Academiei de Științe a URSS, f. 20, op. 4, nr.10, ll. 4-39.

Prima dată publicată cu permise de cenzură foarte mari: Journal of Ancient and Modern Literature, 1819, Part 5, March, No. 6, pp. 52-78.

Istoria cenzurii la care a fost supusă această lucrare ca urmare a atitudinii critice față de riturile bisericești exprimată în ea este descrisă de П. P. Pekarsky (II, p. 756-758) și M. I. Sukhomlinov (Cercetări și articole despre literatura și educația rusă, vol. I. St. Petersburg, 1889, p. 459-460 și 524-526).



Publicat integral pentru prima dată: Conversații în societatea iubitorilor de literatură rusă de la Universitatea din Moscova, M., 1871, pp. 72-86, pe baza unui exemplar care i-a aparținut lui N. S. Tikhonravov (în Departamentul de Manuscrise al V. I. Biblioteca Lenin a URSS), p. versiuni conform copiilor tipărite în 1819 (vezi mai sus) și în Moskvityanin, 1842, nr. 1. Locația ultimelor două exemplare este necunoscută. Departamentul de Manuscrise al Bibliotecii Publice de Stat numit după M. E. Saltykov-Shchedrin), publicat în Russkaya Starina, 1873, vol. 8, p. 565-580.

Momentul scrierii - 1 noiembrie 1761

Eseul a fost scris sub forma unei scrisori către I. I. Shuvalov de ziua lui.

În anii 90 ai secolului al XVIII-lea. una dintre copiile scrisorii lui Lomonosov a fost dobândită de D. I. Yazykov. Academia Rusă, la întâlnirea căreia Yazykov a prezentat această copie la 2 mai 1836, a scos din ea încă două liste, dintre care una a fost păstrată în Arhivele Academiei de Științe.

Problema fiabilității paternului lui Lomonosov, ridicată la o reuniune a Academiei Ruse, a fost rezolvată la 16 mai 1836, când un membru al acestei Academii, scriitorul B. M. Fedorov, a prezentat un facsimil litografiat al notei scrise de mână a lui Lomonosov (vezi acest volum, lucrarea 12), al cărei conținut, coincizând cu o listă de capitole dintr-o scrisoare către Shuvalov, „deduce din orice îndoială autenticitatea operei lui Lomonosov” (Bilyarsky, pp. 545-547).

Într-o scrisoare către Șuvalov, Lomonosov își declară intenția de a scrie o lucrare de amploare care să acopere multe probleme de politică economică legate de ascensiunea forțelor productive ale țării; tema „conservării și reproducerii poporului rus” a fost începutul acestei lucrări. Lomonosov examinează în detaliu problema mișcării populației

în Rusia, aflând cauzele sociale care interferează cu creșterea normală a populației și cerând eliminarea lor.Lomonosov acționează aici ca educator, urmărind să îmbunătățească bunăstarea maselor de diseminare a culturii, cunoștințelor științifice și medicale și prin punerea în aplicare a unui număr de măsuri legislative în acest domeniu.În ciuda faptului că problema directă legătura dintre viața grea a maselor și exploatarea lor în condițiile sistemului iobagi feudal nu era încă în centrul atenției figurilor progresiste ale acelei epoci, Lomonosov, care avea o cunoaștere profundă a realității ruse, a subliniat în mod corect că evadarile țăranilor au fost rezultatul „poverilor proprietarilor” și „recruților de soldați”.

1 pagină 383. Despre o economie de stat mai bună—■ Interesul lui Lomonosov pentru problemele de politică economică este confirmat și de





cunoștință cu lucrarea scrisă de mână a lui I. T. Posoșkov. „Cartea despre sărăcie și bogăție, aceasta este o expresie, — sărăcia inutilă a tatălui se întâmplă și bogăția evlavioasă a lui Dumnezeu se înmulțește de la tată, publicată prin Ivan Posoșkov în 1724” a fost transferată de el în 1752 pentru a fi anulată la Biblioteca Academică, unde este stocată această listă (16 3.15).

Lucrarea lui Pososhkov a fost publicată pentru prima dată de M. P. Pogodin în 1842

2 Pagina 385. Vinde surplusul altuia — aceste considerente economice ale lui Lomonosov arată că nu are în vedere moșierii, ci țăranii „liberi** de stat.

3 Pagina 386. cuvinte ale lui Nazianz - Grigorie de Nazianz, scriitor bisericesc din secolul al IV-lea, canonizat de Biserica Ortodoxă.

4 Pagina 388. a înfiinţa case de pomană pentru .. . copii rușinos să primească - conform lui Lomonosov, creșterea copiilor nelegitimi ar fi trebuit combinată cu predarea diferitelor specialități. Primul cămin de învățământ din Rusia, fondat la Moscova în 1764 după proiectul lui I. I. Betsky, avea puține în comun cu ideea lui Lomonosov.

5 Pagina 389. Hoffmann ... instrucție despre vindecarea bolilor infantile - adică pr. hoffmann. Opera omnia physico-medica (Opere medicale colectate), publicată la Geneva în 1740, în 6 volume.

6 Pagina 390. Apa ia la rece pana la 130 gr. - vorbim despre degajarea de căldură latentă de către apă; esența metodei de măsurare a acestei călduri, folosită de Lomonosov, nu a fost studiată până în prezent.

7 Pagina 390. mercur congelator - congelarea mercurului, considerat anterior un lichid necongelator, a fost demonstrată pentru prima dată experimental în decembrie 1759 prin experimentele lui I.-A. Brown, Lomonosov și alți academicieni din Petersburg. Vezi despre acest

„Discurs despre duritatea și lichiditatea corpurilor” în vol. III al acestei ediții.

8 Pagina 394, laponii trăiesc și ei, mâncând aproape numai pește - pentru considerente cu privire la dependența slăbiciunii laponilor de alimentația lor, vezi și comentariile la Istoria Imperiului Rus sub Petru cel Mare a lui Voltaire ** (lucrările 6 și 9 din acest volum).

0 Pagina 395. Andreevski protopop Yakov - adică Biserica Sf. Andrei de pe insula Vasilyevsky din Sankt Petersburg.

10 Pagina 395. după kraoule - krasoulya - un vas folosit la o masă mănăstirească.

11 Pagina 397. Cabinet medical - a vizitat profesia de medic în Rusia (înființată în 1721) până în noiembrie 1763, când nevoia urgentă a statului de medici, atât de viu descrisă de Lomono





bufnițe, au dus la înființarea Colegiului Medicilor; Sarcina Colegiului nu era doar întreținerea spitalelor și farmaciilor, ci și extinderea personalului medical, la care a cerut și Lomonoșov.

12 Pagina 397. cu jug, jug-mortar.

13 Pagina 398. Facultatea de Medicină – Universitatea din Moscova, deschisă în 1755

14 Pagina 398. într-o scrisoare despre cea mai bună economie de stat – o referire la unul dintre capitolele lucrării concepute de Lomonosov indicate la început.

15 Pagina 399. În capitolul despre exterminarea leneviei, se face referire la unul dintre capitolele enumerate de Lomonosov, care include și note în lucrarea 12 din acest volum.

16 Pagina 399. Lupte ... care nu pot fi stinse prin nimic de genul topografiei - aceasta reflectă ciocnirea lui Lomonoșov însuși cu vecinii săi la sol, în urma căreia Lomonoșov la 31 august 1761 a cerut Biroului Principal de Supraveghere Teritorială să delimiteze pământurile satului Golubovitsy, locuite de atribuite fabricii sale Ust-Ruditsky de către țărani, din pământurile genei. V. Skvortsov (vezi: Revizuirea manuscriselor lui Lomonosov din Arhiva Centrală a Statului de Acte Vechi, întocmită de E. V. Aleksandrova, nr. 66. Lomonosov, III, M.-L., 1951, p. 388).

17 Pagina 399. după ruina de la polonezi – se referă la evenimentele din perioada intervenţiei suedo-polone din 1611-1612.

38 Pagina 400. răspunsuri trimise la întrebările geografice. . . după părerea mea, în chestionarul trimis la inițiativa lui Lomonosov de

către Academia de Științe în 1759 prin Senat pentru a culege informațiile necesare atlasului geografic al Rusiei, era o întrebare: „1. Orașul este împrejmuit cu ceva, un zid de piatră sau unul de lemn, sau un meterez de pământ și șanțuri „(vezi: V. F. Gnucheva. Lomonosov și Departamentul Geografic al Academiei de Științe. Lomonosov, [1], p. 257).

19 Pagina 401. Scăpările sunt mai mult de la poverile moșierilor către țărani și ale recruților de soldați - aceasta reflectă intensificarea luptei iobagilor împotriva proprietarilor de pământ, care s-a intensificat în anii '50 ai secolului al XVIII-lea.

20 Pagina 402. în cazul militar actual - Lomonosov vorbește aici despre posibilitatea, în timpul trecerii trupelor ruse după campania prusacă prin Belarus, întoarcerea forțată a schismaticilor din așezările lor de pe râu. Vetka. Această măsură a fost probabil ceea ce avea în vedere la subiectul „Distrugerea schismei” (vezi lucrarea 12 din acest volum).

21 Pagina 402. Metode care vor fi prezentate despre corectarea moravurilor și despre o mai mare iluminare a poporului - referire la unul dintre capitolele enumerate de Lomonosov. Referindu-ne la acest capitol, lupta cu scindarea dă





motiv de a crede că notele despre îndatoririle clerului (vezi lucrarea 14 din acest volum) au fost destinate și acestui capitol.

## 14

## NOTE [DESPRE ÎNDACĂTORIILE CLERULUI]

(pag. 405-408)

Publicat conform proiectului de manuscris al lui Lomonosov, păstrat în Arhivele Academiei de Științe a URSS, f. 20, op. 3, nr.55, ll. 31-32.

Prima dată publicată în Cronicile literaturii și antichității ruse, publicate de H. S. Tikhonravov, cartea I, 1859, secțiunea a III-a, p. 197-198.

Momentul scrierii, probabil sfârșitul anului 1761.

Notele sunt adresate lui I. I. Shuvalov (păstrate împreună cu alte scrisori de la Lomonosov către el în așa-numita colecție Muhanov). Din punct de vedere al conținutului, ele sunt o dezvoltare a unuia dintre capitolele conturate într-o scrisoare către Șuvalov la 1 noiembrie 1761 (vezi lucrarea 13 din acest volum): „Despre îndreptarea moravurilor și despre o mai mare iluminare a poporului”.

Documentul completează atitudinea negativă a lui Lomonosov față de parazitismul clerului, exprimată într-o scrisoare către Shuvalov. Lomonosov, caută să pună clerul în slujba luminării poporului. Aceste afirmații se leagă de alte discursuri ale lui Lomonosov împotriva clerului reacționar („Imnul Bărbii” și alte poezii, vezi vol. VIII al acestei ediții), care au provocat persecuția autorului de către Sinod din 1757.

15

AVIZ PRIVIND ÎNFIINȚAREA CONSILIULUI DE STAT AL CONSTRUCȚII DE CASE ZEMSKOY

(pag. 409-413)

Publicat conform proiectului de manuscris al lui Lomonosov, păstrat în Arhivele Academiei de Științe a URSS, f. 20, OP. 1, nr. 3, ll. 70-71.

Prima publicație: A. S. Budilovici. Lomonosov ca scriitor. Culegere de materiale pentru luarea în considerare a activității autorului Lomonosov. SPb., 1871, p. 313-314.

Momentul scrierii, probabil sfârșitul anului 1763.

Data se bazează pe următoarele fapte.

La 2 septembrie 1763, I. I. Taubert a fost anunțat în Senat despre decretul Ecaterinei a II-a „de a stabili la Academie o clasă de agricultură, adică agricultură, și pe ce temei să fie, pentru prezentarea ei la imp. maiestate să compun proiecte la Academie." A doua zi, Cancelaria Academiei de Științe, prin decret semnat de Taubert și Lomonosov, a hotărât: "Pentru un raționament adecvat despre aceasta, stabiliți un



Comisia, în care vor fi prezenți Miller, Epinus, Zeiger, Leman și Kotelnikov împreună cu membrii Cancelariei, iar arhivistul Staffenhagen va ține un jurnal al ședințelor săptămânale ale Comisiei (Bilyarsky, p. 616).

Unii membri ai Comisiei au exprimat opinia că o astfel de instituție ar trebui creată în afara Academiei de Științe.

„Avizul” lui Lomonosov, care este un proiect de organizare a unui colegiu de stat pentru asistență științifică pentru dezvoltarea agriculturii, este scris în mod evident în legătură cu faptele indicate.

O serie de subiecte evidențiate în „Aviz” (articolele: 20 - „Despre păduri”, 22 - „Despre drumuri și canale”, 23 - „Meșteșugurile sătești”, 17 - despre parcelele agricole experimentale) sunt în contact cu unele

dintre capitole enumerate în scrisoarea lui Lomonosov I. I. Shuvalov 1 noiembrie 1761 (vezi lucrarea 14 din acest volum): „Despre corectarea agriculturii”, „Despre corectarea și reproducerea meșteșugurilor și artelor”, „Despre cea mai bună economie de stat”.

Datarea existentă a „Opiniei” până în 1759 (vezi: L. B. Modzalevsky. Manuscrisele lui Lomonosov în Arhiva Academiei de Științe, 1937, p. 60, nr. 132) este incorectă, deoarece duce la concluzia absurdă că Lomonosov în scrisoarea Şuvalov de la 1 noiembrie 1761, povestind în detaliu planul său de lucru pe probleme socio-economice, îi ascundea unul dintre cele mai importante planuri ale sale privind dezvoltarea agriculturii.

Proiectul lui Lomonosov este impregnat de ideea necesității unei inițiative publice ample de sprijinire a instituției de stat pe care și-o propune. Lomonosov a legat activitățile noului „consiliu” cu problema ascensiunii economiei agricole. Viabilitatea planurilor lui Lomonosov a fost confirmată de crearea în 1765 a Societății Economice Libere, care sa stabilit, deși limitată de socialul feudal-servist. sistem, dar sarcini progresive de studiu științific și de îmbunătățire a metodelor de agricultură în Rusia.

1 pagină 411. Forshmeister - adică pădurar.

2 4. nu va fi nimic bun — aici se exprimă nemulțumirea față de latura organizatorică a activităților Academiei, care s-a reflectat și în alte documente ale acestei perioade, de exemplu, în „Scurtul istoric al conducerii Cancelariei Academice”, scrisă în ianuarie 1764.

3 16. Uită-te la declarațiile economice - Lomonosov, evident, avea în vedere proiectul său de „declarații interne rusești”, înaintat de el Cancelariei Academiei de Științe la 15 iulie 1759, „care ar fi în economia statului. iar oamenii privați, și mai ales din clasa negustorului, au beneficiat patria prin comunicarea cunoștințelor despre starea interioară a statului, unde este excesul sau lipsa;





de exemplu, fertilitatea deficitului de cereale sau de recolte, despre exportul sau importul de bunuri sau provizii** (Bilyarsky, pp. 392-393). Proiectul a fost aprobat de Președintele Academiei, dar nu a mai primit nicio mișcare. Mai târziu, la 28 ianuarie 1765, Lomonosov propune Conferinței Academiei de Științe, în legătură cu problema continuării Lucrărilor lunare**, al cărei redactor, G.-F. Miller, a mers la Moscova, „în loc de aceste Lucrări. . . emite altele - economice și fizice în limba rusă la fiecare trei luni** (Proces-verbal al Conferinței, II, p. 532).

i 24. Despre produse - Lomonosov a avut probabil în minte aici un proiect întocmit de el în august 1763 intitulat „O scurtă aranjare a Lexiconului economic al produselor rusești fiind alcătuit și arătând mesaje interne și externe, cu hărțile terestre aparținând acestuia**;

lexicul tuturor mărfurilor rusești, indicând locurile de producere a acestora și alte informații economice, trebuia completat cu două hărți - rusă și siberiană, cu semne condiționate pe ele (Bilyarsky, pp. 611-613).

® 28. Puncte fundamentale — adică carta.

16

O SCURTĂ DESCRIERE A DIFERITELOR CĂLĂTORII ÎN MĂRILE DE NORD ȘI O INDICAȚIE A O POSIBILĂ TRUCERE PE OCEANUL SIBERIAN PENTRU INDIA DE EST

(pag. 417-498)

Publicat conform originalului, păstrat în Departamentul de Manuscrise al Statului. Biblioteca Publica. M. E. Saltykov-Shchedrin la Leningrad (Q IV. Nr. 415). Sub „Dedicația** moștenitorului Pavel se află semnătura de mână a lui Lomonosov.

Prima dată tipărită dintr-o copie de A.P. Sokolov ca o ediție separată (Works of Lomonosov, publicată de Departamentul Hidrografic al Ministerului Naval, Sankt Petersburg, 1847). Publicat iniţial pentru prima dată în Acad., ed., vol. VII, p. 279-338. Timpul scrierii -1762-1763. (data dedicată lui Pavel - 20 septembrie 1763).

Harta polară reprodusă aici este atașată originalului. Harta a fost prima dată tipărită de Yu.M. Academia de Științe, Sankt Petersburg, 1911, după p. 126.

Momentul realizării hărții este 1763.

Încă din primii ani de activitate la Academie, Lomonosov a manifestat un mare interes pentru problema posibilității unei treceri nord-estice din Europa către Oceanul Pacific.



Imaginea „Rusului Columb” între gheață, care se grăbește spre est, a apărut pentru prima dată în oda sa din 1747 și s-a repetat în odele din 1752 și 1760. Această imagine poetică a fost creată, fără îndoială, sub influența lui Studiul lui Lomonosov al lucrărilor relevante privind regiunile polare și materialele călătoriilor rusești de-a lungul coastelor de nord ale Asiei, în special expedițiile lui Malygin, Ovtsyn, Minin, Pronșișcev, Chelyuskin, Khariton și Dmitry Laptev.

Interesul lui Lomonosov pentru problema Rutei Mării Nordului s-a intensificat în prima jumătate a anilor 1950 în legătură cu controversa privind prioritatea descoperirilor rusești în Oceanul Pacific. În 1752-1753. au apărut lucrările geografilor francezi Delisle și Buache (vezi nota 8 despre ei), care într-o formă deformată au expus istoria acestor descoperiri. G.-F. Miller, care a publicat „O scrisoare a unui ofițer al flotei ruse către un anume curtean nobil despre o hartă a noilor

descoperiri din nordul Mării Sudului. . .“ (în franceză; Berlin, 1753) și a alcătuit în 1754 o hartă specială a descoperirilor rusești în largul coastei Americii de Nord (Nouvelle carte des découvertes, faites par les vaisseaux russiens aux cotes inconnues de l'Amérique Septentrionale avec des païs adjacents) .

În raportul său pentru 1755, Lomonosov s-a referit la „Scrisoarea sa privind trecerea nordică către Indiile de Est prin Oceanul Siberian” (Bilyarsky, p. 302). În această scrisoare, probabil, rezultatele cercetărilor proprii în fizică ale lui Lomonosov în 1754 au fost folosit.când Lomonosov „a inventat niște metode de găsire a longitudinii și latitudinii pe mare cu un cer posomorât” și când „a făcut experimente meteorologice pe apa adusă din Oceanul de Nord, în ce grad de îngheț poate îngheța, în timp ce existau diferite soluții chimice. înghețat pentru comparație” (Bilyarsky, pp. 279-280). Scrisoarea nu a fost păstrată și probabil a fost folosită de Lomonosov pentru capitolul 3 din Descrierea succintă. . .“, numită foarte asemănător lucrării din 1755 („Despre posibilitatea navigației prin Oceanul Siberian până în Indiile de Est”).

Aceeași problemă a continuat să-l intereseze pe Lomonosov în anii următori: de exemplu, printre observațiile sale cu privire la textul primului volum din Istoria Imperiului Rus al lui Voltaire sub Petru cel Mare, există o remarcă despre a doua expediție din Kamchatka, care arată că Lomonosov a considerat este important de remarcat rolul principal în ea A.I. Chirikov (vezi lucrarea 10, p. 363 din acest volum). În 1757, Lomonosov a lucrat la o „hartă circumpolară”, care în ianuarie 1758 a fost „terminată” în Departamentul Geografic prin adjunct. I.F. Truscott (Arhiva Academiei de Științe a URSS, f. 3, op. 1, nr.





În 1758, lucrările lui Miller despre călătoria Rusiei în Oceanul Arctic dădeau vestea că, potrivit lui Lomonosov, „a confirmat destul de mult că, în ciuda eșecurilor olandezilor, care au încercat să meargă în nord-est, contrariul reiese clar din munca neobosită a oamenii noștri: rușii de departe în această regiune, merg la pescuit de aproximativ 200 de ani”.

Lucrând în anii următori la selecția dovezilor în favoarea posibilității unei treceri de nord-est, Lomonosov nu numai că folosește faptele adunate de Miller, dar le și fundamentează cu o serie de considerații care își vor găsi locul în capitolul 3 din Descrierea sa succintă. . . Așadar, în 1759, Lomonosov a scris „Discurs despre o mai mare acuratețe a rutei maritime”, în care s-a oprit asupra problemelor legate de „războiul cu oceanul”; în opinia sa, acest război va fi „mai benefic decât războaiele internaționale.” În „Al doilea addendum” la „Primele fundații ale metalurgiei” datat de la începutul anilor ’60, intitulat „Despre straturile pământului”, Lomonosov locuiește în mare parte. detaliu asupra problemei căldurii suprafeței pământului , completând aici judecățile sale, exprimate în „Cuvântul despre

fenomenele aerului, din forța electrică care se produce” (1753). Scris de Lomonosov în 1761 „Discurs despre originea gheții”. munți din mările nordice” (vezi vol. III al acestei ediții), tipărită în 1763 de Academia Suedeză de Științe, a susținut puternic susținătorii vest-europeni a opiniei despre posibilitatea unei treceri la nord-est. Unul dintre ei, geograful elvețian Samuil Engel, a folosit această lucrare a lui Lomonosov în lucrarea sa: S. Engel. Nachrichten u. Anmerkungen über die Lage der nordlichen Gegenden von Asia u. America u. dem Versuch eines Wegs durch die Nordsee nach Indien. 2-ter Coada. Basel 1777

Toate lucrările menționate ale lui Lomonosov au fost, totuși, doar pregătitoare pentru lucrarea sa principală despre geografia mărilor polare nordice. În „Notele chimice și optice” din 1762, Lomonosov, printre altele, nota: „§ 84. Tipăriți în limba noastră atât despre navigarea pe Oceanul Siberian, cât și despre navigatorii glorioși”; în planul de lucrări al aceluiași 1762, la secțiunea „Geografie și navigație” se pun: „Hartă nordică” (apoi tăiată) și „Călătorie nordică” (academician, ed., vol. VII, p. 430, 445) .

Lomonosov a urmărit îndeaproape toate rapoartele despre noile lucrări ale „glorioșilor navigatori” ai rușilor; într-o scrisoare către F.I.Soimonov, trimisă la sfârșitul anului 1761, care nu a ajuns la noi, Lomonoșov, se pare, i-a cerut să trimită știri despre Călătoriile Rusiei în Oceanul Pacific, .



pe care Soimonov a promis că o va face (Bilyarsky, pp. 557-558). Revenirea interesului pentru „călătoriile nordice**, observată la începutul anilor ’60 ai secolului al XVIII-lea, a servit drept motiv extern pentru compilarea lucrării lui Lomonosov” Scurtă descriere a diferitelor călătorii în mările nordice și ■indicarea unei posibile treceri a Oceanul Siberian până în India de Est **. În dedicarea acestei lucrări, Lomonosov și-a exprimat ideile de lungă durată despre rolul lui Petru cel Mare „în construcția flotelor ruse** și nevoia de a” continua și spori „opera lui Petru:” Puterea și vastitatea a mărilor, Imperiul Rus din jur, necesită... sârguință și cunoștințe. De altfel, Oceanul de Nord este un câmp vast în care... gloria Rusiei poate fi agravată, combinată cu beneficii de neegalat prin inventarea navigației est-nord către India. considerație, Lomonosov, în prefața acesteia, își conturează pe scurt considerațiile în favoarea necesității de a întreprinde în cele din urmă o călătorie pe „pasajul mării nordic **, despre a cărei posibilitate • citează „dovezi satisfăcute ** „în primele două capitole. „pe lângă mările de vest-nord** (adică de-a lungul arhipelagului nord-american) și „Oceanul Siberian**, el recunoaște că această din urmă cale este destul de fezabilă, iar în al treilea capitol principal el demonstrează acest lucru prin „împrejurări naturale**, bazându-se pe propriile sale lucrări, desfășurându-și cu brio ipotezele științifice în domeniul geografiei și oceanografiei și oferindu-și proiectele de trasee la latitudini mari.

După cum s-a indicat, manuscrisul Scurtei Descriere a fost atașată o hartă polară.

Într-una dintre însemnările adresate Oficiului Academiei de Științe din 16 octombrie 1763, Lomonosov a indicat: „Studentul geodezic Ilya Abramov. . .compuse sub supravegherea mea două hărți polare pentru o carte despre călătoriile nordice** (Pekarsky, II, pp. 790-791). Cu toate acestea, acum avem un singur card în „Descrierea scurtă”. Faptul că odată cu „Descrierea succintă” exista o singură hartă este evidențiat de însuși Lomonosov în „Tabloul lucrărilor și altor lucrări ale consilierului Lomonoșov”, pe care a atașat-o unei scrisori către M. I. Vorontsov din 19 ianuarie 1764; aici în secțiunea de științe fizice se indică: „Despre posibilitatea navigației prin Oceanul de Nord către Indiile de Est și către America cu o hartă polară, pe care sunt prezentate toate călătoriile nordice” (academician, ed., vol. VIII). , p. 274). reflectă nivelul de cunoștințe de atunci despre arhipelagul american, arată, pe lângă binecunoscutele descoperiri majore ale Hudson, Baffin și altele, și zona fantastică de călătorie. Capul Nord.







America" în vest. Legătura directă a acestei hărți cu "Descrierea succintă" este pe deplin confirmată de rutele marcate pe ea printr-o linie punctată. Cele două rute polare, care diverg de la Kola la Novaia Zemlya și Spitsbergen, se unesc în strâmtoarea Bering și se termină la Kamchatka, corespund celor două rute de latitudini mari propuse de Lomonosov în § 83 din Descrierea succintă; a treia descrie calea Portughezul Melgier descris în § 42 din Scurtele descrieri”.

Indicarea lui Lomonosov a două hărți la „Descrierea succintă” poate fi clarificată pe baza raportului lui Ilya Avramov însuși, care la 18 aprilie 1765, raportând Cancelariei Academiei despre munca sa sub răposatul Lomonosov, a scris: " Am compus două hărți polare pentru o carte despre călătoriile spre nord, care au fost prezentate Alteței Sale Imperiale (pe lângă acestea, au fost realizate în mod special încă trei)” (Bilyarsky, p. 744). Cuvintele lui Avramov despre hărțile „special făcute” se pot referi la o hartă întocmită de Lomonosov în aprilie 1764, care nu a ajuns până la noi. Ecaterina a II-a probabil a trimis această a doua hartă polară lui F.I. Soimonov la 8 mai 1764.-F. Miller în TsGADA, portofoliul 539, II, cartea 2, fila 5; comparați facsimilul unei copii a notei Ecaterinei cu data de 28 mai din cartea lui V. A. Perevalov „Lomonosov and the Arctic”, p. 313). Astfel, cuvintele lui I. Avramov sunt explicate în sensul că a realizat 2 copii ale primei hărți polare a Lomonoșovului și 3 copii ale celei de-a doua.

Se poate crede că crearea Comisiei Flotelor Ruse și a Consiliului Amiralității, care a fost deschisă oficial la 17 noiembrie 1763, dar a fost pregătită, bineînțeles, cu mult înainte de aceasta, a servit ca un impuls direct pentru prezentarea proiectul Expediției din Marea Nordului. Comisia avea sarcina de a revitaliza activitățile flotei și de a o aduce „în apărarea statului într-o adevărată bună ordine permanentă”.

Scopul practic al „Scurtei Descriere” a dus și la dedicarea tânărului său moștenitor Pavel Petrovici, care la acea vreme era președintele Colegiului Amiralității. Cu sprijinul membrului de conducere al Colegiului Amiralității I.G., semnat de Pavel, în care Comisia a fost însărcinată să discute, cu participarea lui Lomonosov, posibilitatea organizării expediției propuse de acesta.

Într-o scrisoare către M. I. Vorontsov din 19 ianuarie 1764, Lomonosov a raportat că i-a prezentat țareviciului „o carte scrisă despre posibilitatea navigației prin Oceanul nostru Arctic Siberian în Japonia, America și Indiile de Est; motiv pentru care s-a poruncit în Comisia Amiralității să aranjeze un aranjament cu considerație și nu mă îndoiesc că expediția va urma acolo” (Academician, ed., vol. VIII, p. 270).



Astfel, Lomonosov a acționat în 1763, înarmat pe deplin cu cunoștințe științifice istorice și naturale, ca inițiator al unei expediții rusești de căutare a Rutei Mării Nordului.

Timp de aproape un an și jumătate, până la moartea sa, a dedicat mult timp și energie pregătirii expediției polare. În acest sens, au apărut și alte lucrări publicate aici (17-20).

1 § 1, p. 426. ceea ce se propune pe scurt în acest capitol este că descrierea călătoriilor pentru căutarea trecerii nord-vestice și nord-estice de la Oceanul Arctic până la Oceanul Pacific ocupă primul și al doilea capitol din Descrierea succintă.Lomonosov a fost conștient de literatura disponibilă cu privire la această chestiune în germană și franceză disponibilă pentru el. Se știe că el a achiziționat, așa cum părea, ediții ale ediției de la Leipzig a Allgemeine Historie der Reisen zu Wasser und Lande oder Sammlung aller Reisebeschreibungen (Istoria generală a călătoriile pe mare și pe uscat sau o colecție a tuturor descrierilor călătoriilor), care a fost o traducere a lucrării Societății Engleze a Oamenilor de Știință (volumul 21, 1748-1774) Al cincisprezecelea volum al acestei ediții (Leipzig, 1759) includea capitolul Reisen gegen Nordwest und Nordost zur Entdeckung einer Fahrt nach Ostindien (Călătorii spre nord-vest și nord-est pentru a descoperi trecerea spre India de Est), pp. 94-219, la care erau atașate hărți ale diferitelor părți ale pământului spălat de Oceanul Arctic, inclusiv Novaya Zemlya, Spitsbergen, precum și o hartă Mercator rezumată a părților de nord ale globului între Asia și America (inserat la pagina .156).

2 § 19, p. 439. Este demn de arătat pe hartă – harta anexată la „Scurta Descriere” arată „descoperirile” amiralului de Font.

3 § 19, p. 439. Descrierea mai sus amintită. . . astronomul Buache a aprobat - cartea lui I. Delisle - Explication de la carte des nouvelles découvertes au Nord de la mer de Sud. Paris, 1752 (Explicația

hărții noilor descoperiri din Pacificul de Nord. Paris, 1752), cu o anexă a hărții Carte generale des découvertes de l'Amiral de Fonte, d'autres navigateurs Espagnoles, Anglois et Russes pour la recherche du passage à la mer de Sud (Harta generală a descoperirilor amiralului de Font și a altor navigatori spanioli, englezi și ruși care căutau o trecere către Oceanul Pacific). Lucrarea „astronomului parizian” F. Buache—Considérations géographiques et physiques sur les nouvelles découvertes au Nord de la Grande mer, appelée vulgarement la mer de Sud. Paris, 1753 (Observații geografice și fizice privind noile descoperiri în partea de nord a Marele Ocean, numit colocvial South [Quiet], Paris, 1753).





Note de job 16

* § 22, p. 443. Cronicar Novgorod - prin „cronicarul Novgorod” Lomonosov înseamnă o legendă apocrifă despre începutul Novgorodului; vezi nota 16 la lucrarea 3 din acest volum.

5 § 30, p. 448. care, deși este deja descris în formă - Lomonosov înseamnă aici „Descrierea călătoriilor pe mare în mările arctice și de est, comise pe partea rusă” - lucrarea lui G.-F. Miller, publicată în „Opere și traduceri, în folosul și amuzamentul angajaților” (1758, ianuarie-mai, iunie-noiembrie) și în limba germană în Sammlung Russischer Geschichte, Bd. III, 1758. Miller a fost primul care a folosit surse primare - jurnalele unora dintre expedițiile pe care le-a descris.

6 § 32, p. 448. cu cazacul Ivan Dejnev - o greșeală de tipar în numele lui Dejnev (ar trebui să fie: Semyon Ivanov).

7 § 32, p. 449. cinci sute - trebuie: Rusaliile.

8 § 33, p. 450. din depeșele exprese ale ofițerilor de marină - membri ai celei de-a doua expediții din Kamchatka (1733-1743), care au descris coasta de nord a Siberiei: S. V. Muravyova, M. V. Pavlov, S. G. Malygin, A. Skuratov, D. L. , F. Minin, V. M. Pronchischev, S. I. Chelyuskin, Kh. P. Laptev, P. Lassinius și D. Ya. Laptev.

9, § 34, p. arhiva Marinei din Leningrad.

Menționat mai jos, D. I. Pavlutsky a fost membru al expediției lui A. F. Shestakov și a succesorului său; în 1731 a trecut de la Anadyrsk la nasul Chukchi.

19 § 36, p. 451. Știrile inspectorului Gvozdev - inspectorul M. S. Gvozdev a participat la călătoria navei „Gavriil” în 1732 de la Kamchatka la țărmurile nord-vestului Americii, care a ajuns pentru prima dată pe țărmurile Alaska ( continent); o hartă a acestei expediții, compilată de M. P. Shpanberg, a fost livrată Consiliului Amiralității la începutul anilor '40.

11 § 38, p. 453. Afanasey Shestakov a pus această insulă pe harta sa terestră - șeful cazacului iakut A.F. Shestakov, care a venit la Sankt Petersburg în 1726> ., era analfabet și nu a alcătuit nicio hartă, dar știrile sale despre Insula Kopaev, Țara Mare. , etc. au fost folosite de secretarul Senatului I.K. Kirilov pentru a-și completa propria hartă a nord-estului Siberiei în 1724. Această hartă a lui Kirilov, completată și corectată pe baza știrilor lui A.F. Shestakov, este cunoscută în trei exemplare; exemplar în limba rusă publicat în „Imago Mundi", III, Londra, 1939, p. 90; copie în franceză,





cu comentariile lui I.-N. Delil, publicat în cartea lui L. S. Berg „The Discovery of Kamchatka and the Bering Expedition", M.-L., 1946, la p. „la cartea sa de la p. 380).

12 § 39, p. 454. Se poate observa clar că cele pozitive sunt mult mai puternice decât cele negative - în §§ 37-39 Lomonosov argumentează cu Miller, care a avut o viziune diferită asupra chestiunii existenței insulei Kopaev. (Opere și traduceri, în folosul și amuzamentul angajaților, 1758, februarie, p. 99-120). Trecând din nou în revistă știrile despre Insula Kopaev, academicianul L. S. Berg a făcut următoarea concluzie: „Povestiri neclare despre Bolșoi sau Insula Kopaev, împletite cu informațiile întunecate ale Chukchee despre pământul împotriva Capului Yakhan, adică despre Ținutul Wrangel, și cu date mai precise despre Marea Pământ, adică Alaska, au dat un motiv. . . cartografi siberieni [adică așa-zișii

■ Harta lui Afanasy Shestakov] pentru a desemna pe hărți insulele și ținuturile numite" (Descoperirea Kamchatka și expediția Bering. M.-L., 1946, • pp. 97-98).

13 § 40, p. 455. pune pe harta ta polara - harta polara, conform instructiunilor si materialelor lui Lomonosov, a fost compusa de un student al Departamentului de Geografie a Academiei de Stiinte, Ilya Avramov, in doua exemplare, din care doar unul a supraviețuit până în prezent, atașat manuscrisului „Descrierea succintă" Harta indica două rute posibile pentru expediția planificată de Lomonosov (mai multe despre aceasta în § 83 din Descrierea succintă) și ruta de navigație a portughezului D. . Melgier descris de F. Buache (despre aceasta în § 42 din Descrierea succintă).Se pare că, în aprilie 1764, Lomonosov a compus o altă hartă polară (avem știri despre aceasta într-o scrisoare a Ecaterinei a II-a către F.I. Soimonov din 8 mai, 1764), dar nu a fost păstrat.

14, § 42, p. 457. Traseul său este indicat prin puncte - pe harta Buache și pe harta polară a Lomonoșovului.

15 § 43, p. 457. pentru teoria principală a căldurii și a frigului și a originii gheții în general necesită o explicație îndelungată - vezi lucrarea lui Lomonosov „Reflecții asupra cauzei căldurii și frigului" (PSS, P, 1951, pp. 7-55).

16 § 46, p.

metalurgia .vaniam - „Un cuvânt despre fenomenele aerului, din forța electrică care se produce” (1753) (PSS, III); „A doua completare” la „Primele ■ fundamente ale metalurgiei” (1763) (PSS, V).

17 § 49, p.







gânditori din Svalbard și Novaia Zemlya, a fost chemat la Sankt Petersburg în timpul discuției despre proiectul expediției polare de către Comisia Flotelor Ruse și Consiliul Amiralității.

18 §53, p. 463. a judeca dificultatea de la gheață — §§ 53-58, în care Lomonosov vorbește despre originea gheții, sunt o repetare a „Discurs despre originea munților de gheață în mările nordice” (1761). } (PSS, IV).

19 § 66, p. 471. jumătate de treime dintr-o mie de verste — adică 2500 de verste.

29 §71, p. 474. la o frig de 180 de grade - aici și mai departe, în §75, temperatura este dată conform termometrului Delisle, din care 180 ° sunt egale cu -20 ° C.

21 § 77, p. 478. că s-a întâmplat să experimentez arta de cinci ori - această indicație mărturisește participarea lui Lomonosov la călătoriile industriale ale tatălui său timp de cinci ani înainte de a pleca de acasă, adică de la vârsta de 13-14 ani; Următoarele informații vorbesc despre marile puteri de observație ale tânărului Lomonosov în domeniu (a fenomenelor naturale.

22 § 80, p. 481. Acest loc clar ar trebui să aibă o lățime de aproximativ 80 de grade - ideea lui Lomonosov despre o mare fără gheață la latitudini mari s-a bazat pe un calcul subestimat al cantității de gheață din Oceanul Arctic (vezi §§ 75 și 76). Această idee a fost apoi criticată de F. I. Soymonov, care, după ce a primit o „Scurtă descriere” de la Ecaterina a II-a, i-a scris că „este absolut imposibil să ajungi la polul din spatele gheții solide, deoarece industriașii noștri, care traversau Oceanul Arctic, s-au întâlnit. acestea în toate locurile și la o latitudine de 72 ° au găsit pe slocuri de gheață, cu o înălțime și o grosime de peste 40 de brazi.Industriașii, plecând de la gura nasului Indigirka și Shalatsky, au ajuns la o latitudine de 80 °, dar și acolo au găsit gheață și mai mare și, prin urmare, cred că este imposibil să ajungi la pol, pentru că gheața trebuie să fie și mai mare acolo” (V. Verkh. Supliment la biografia lui Lomonosov. Telegraful Moscovei, 1828, partea 21). , nr. 11, p. 290).

Pentru critica ideilor lui Lomonosov despre acoperirea de gheață a Oceanului Arctic, vezi cartea lui L. S. Berg Essays on the History of Russian Geographical Discoveries, ediția a II-a, 1949, pp. 30-35.

23 § 83, p. 483. și mai departe spre India și America - în § 83 Lomonosov își face concluzia principală despre posibilitatea trecerii prin Oceanul Arctic de-a lungul a două rute de mare latitudine care trec pe ambele părți ale polului, cu acces la Nasul Chukchi, adică în Oceanul Pacific.

21 § 85, p. 484. cumpără din gata făcut. . . nave din apropierea portului Arhangelsk - Consiliul Amiralității, în procesul de pregătire a expediției, a abandonat decizia inițială de a folosi nave gata făcute - două





roz și barcă, disponibil în Arhangelsk (vezi Procesul-verbal al ședinței din 17 mai 1764: Perevalov, p. 470), și a ordonat în grabă biroului Arhangelsk de deasupra portului să construiască trei nave noi; aceste nave au fost deja lansate pe 1 august 1764, trimise pentru iernare la Kola, punctul de plecare al expediției, și au plecat pe 9 mai 1765. Navele au fost numite după ofițerii de comandă - „Chichagov”, „Panov” și „Babaev1 *.

25 § 88, p. 484. unui ofițer iscusit din flotă - la 17 mai 1764, Consiliul Amiralității, în prezența lui Lomonosov, l-a numit căpitan de gradul doi pe M. I. Ryabinin ca șef al expediției. Cu toate acestea, la 25 iunie 1764, Consiliul Amiralității, din nou în prezența lui Lomonosov, a numit trei ofițeri în expediție: căpitanul primul rang V. Ya. Chichagov (comandant șef), căpitanul al doilea grad N. Panov și locotenent-comandant V. Babaev; la ei au fost numiți locotenenți, - P. Bornovo-lokov, F. Ozerov și P. Poyarkov; toți ofițerii au fost în același timp, prin decret al Ecaterinei a II-a, promovați la gradul următor (vezi Procesele-verbale ale ședințelor: Perevalov, p. 474-476).

26 § 88, p. 484. cei care stiu sa faca observatii astronomice. . . iar la Academia de Științe - la 25 iunie 1764. Consiliul Amiralității a decis să numească expediții pentru fiecare dintre cele trei nave pentru un navigator și un navigator și a ordonat să cheme navigatorii A. Mukhin, A. Lomov, O. Shelekhov, trei navigatori. și patru studenți navigatori și îi trimit la Academia de Științe pentru a se pregăti pentru „cel mai bun în astronomie-observare” „sub supravegherea” lui Lomonosov. Unii dintre ei au ajuns la Academia din Kronstadt la începutul lunii septembrie, Mukhin și Lomov, care au sosit de la Revel, la începutul lunii octombrie, iar pe 21 octombrie, Consiliul Amiralității a mai trimis doi navigatori de la Kronstadt - V. Vașciugin și I. Okonnishnikov.

Pe 9 septembrie, Biroul Academiei de Științe a ordonat lui N. I. Popov, S. Ya. Rumovsky și A. D. Krasilnikov să testeze primii opt sosiți, „cât de departe sunt în matematică și dacă au capacitatea de a studia astronomia” (Arhiva of Academia de Științe a URSS, f. 3 , op. 1, nr. 285, fila 162).

24 septembrie, Popov și Krasilnikov au depus rapoarte că toți cei trimiși ar putea fi predați astronomie, Rumovsky a mai raportat că Shelekhov „chiar și acum poate fi predat astronomie”, iar restul ar trebui mai întâi predat „atât trigonometrie plată, cât și sferică” (ibid., ll. 164-166).

Pe 28 septembrie, prin decret semnat de Lomonosov, cancelaria a hotărât să-i învețe: „1, folosirea cadranului Hadley pentru a lua înălțimile și distanțele stelelor de la lună și ale lunii de la soare, iar al doilea, pentru a găsi longitudinea pe mare prin aceasta” și a ordonat Adunării Academice să hotărască

39*



6/2



„cui să pună această pregătire” (Arhiva Academiei de Științe a URSS, f. 1, op. 2, 1764, nr. 9). La 16 octombrie, Mukhi și Lomov au fost examinați, iar la 21 octombrie, Cancelaria, prin decret semnat de Lomonosov, a informat Adunarea Academică că navigatorii A. Mukhin, L. Lomov, V. Vashchugin și I. Okonnishnikov „să învețe ca înainte” (f. 20, op. 3, nr. 94, pp. .1-2).

Pregătirea navigatorilor a fost însă întârziată – parțial din cauza absenței cadranelor Hadley (Lomonosov i-a scris despre aceasta lui I. G. Chernyshev la 22 octombrie 1764; acad. din cauza lipsei de voință a acad. Rumovsky, care era responsabil de Observatorul Astronomic, „pierde timpul” cu studenți prost pregătiți.La 19 noiembrie, a depus o cerere specială la Cancelarie, în care refuza să pregătească navigatori, făcând referire chiar și la regulamentele academice (Procesul verbal al Conferinţă, II, p. 529).

Ședința academică, la cererea lui Lomonosov, la 1 decembrie 1764, a luat decizia finală cu privire la problema pregătirii marinarilor în observații astronomice: Popov a preluat această chestiune, cerând ajutorul lui Krasilnikov (Procesul verbal al conferinței, II, p. 530). Pe 3 decembrie, Lomonosov a cerut ca Rumovsky și Epinus să permită studenților navigatori să intre în observator și să dea instrumente: „În ciuda oricăror scuze ale lui Rumovsky, este necesar să se stabilească că instrucțiunile practice în astronomie ar trebui să fie date de către domnii Popov și Krasilnikov. acești navigatori la observatorul academic și le-au dat bine cuvenit acestui lucru, instrumente pentru a se pune la treabă la prima vreme bună și a o termina până în februarie, pentru că atunci navigatorii ar trebui să meargă pe calea indicată” (Arhiva Academiei de Ştiinţe ale URSS, f. 3, op. 1, nr. 285, l. 177; Bilyarsky, p. 694).

La începutul lunii martie, doisprezece marinari s-au antrenat la Academie (5 navigatori numiți mai sus, trei subnavigatori - E. Ushakov, F. Ekatov, V. Zinoviev - și 4 studenți navigatori: A. Sokolov, V. Zhuravlev, V. Tsymulyatin și I. Mikheev ) au fost trimise de la Sankt

Petersburg la Kola prin Arhangelsk, iar împreună cu ei au fost trimise trei copii ale „Instrucțiunii aproximative” și trei hărți ale traseului expediției pentru ofițerii de comandă.

27 § 89, p. 485. ia pe fiecare corabie. . . cei mai buni bărbați - la o întâlnire din 17 mai 1764, Consiliul Amiralității, cu participarea lui Lomonosov, a întocmit o listă de echipe pentru fiecare navă a expediției și trebuia să ia douăzeci și unu de „industriali” pentru două lovituri și opt pentru un bot. Trebuia să recruteze oamenii necesari conform instrucțiunilor „hrănitori care merg în Novaya Zemlya și Svalbard” (Procesul verbal al întâlnirii: Perevalov, p. 472); "registru"





feeders a fost propus consiliului la această întâlnire de către Lomonosov, care de la bun început a fost interesat de selecția persoanelor potrivite și chiar mai devreme a prezentat o listă similară Comisiei de flote rusești (tipărită cu data greșită 8 martie 1764 în V. A. cartea lui Perevalov, p. 244-251).

O listă cu numele a zece cârmaci indicați lui Lomonoșov de către industriașii pomori drept „cei mai capabili de navigație nordică” a fost înaintată de acesta Comisiei nu pe 8 martie, adică după un sondaj al pomorilor, ci pe 2 martie, 1764; Pomorii înșiși, intervievați oficial în Comisie pe 5 martie, au dat o listă cu șapte nume (vezi: Revizuirea documentelor despre Lomonosov în Arhiva Centrală de Stat a Marinei din Leningrad, compilată de V. R. Svirskaya, nr. 27. Lomonosov , III, p. 463. Mărturia țăranilor din Arhangelsk... cu un registru al hrănitorilor care merg la pescuit în Svalbard și Novaia Zemlya).

Registrul industriașilor, din care „trebuie alese șapte alimentatoare” pentru expediție, propus de Lomonosov la 17 mai 1764 și trimis împreună cu decretul Consiliului Amiralității Biroului orașului Arhangelsk peste port la 18 mai 1764 ( TsGAVMF, f. Hidrografie, No. 13515, l. 17 –17v.), a inclus în mărturia lor din 5 martie șapte oameni numiți de pomori și, în plus, numele acestor pomori înșiși, cu excepția prea bătrânului A.K. Kornilov. .

În Arhangelsk, doar douăzeci de industriași au fost recrutați pentru a lua parte la expediția lui Cichagov.

28 § 94, p. 487. în Discursul despre calea cea mai exactă pe mare, publicat de mine, este „Discursul despre mai mare acuratețe a traseului maritim”, publicat pentru prima dată în 1759 (PSS, IV) .

29 § 94, p. 487. Am și mai bine, după aceea inventată - V. N. Verkh, publicând câteva documente pe care le-a găsit pentru prima dată referitoare la expediția de la Chichagov, menționează că Lomonosov a trimis Colegiului Amiralității „eseul său: La găsirea latitudinii. a locului” (Moscow Telegraph, 1828, nr. 11, p. 298) Această lucrare, cu

excepția „Discursului tipărit despre o mai mare acuratețe a căii maritime”, nu a fost păstrată.

Dezvoltarea acestui subiect și intenția de a scrie un ghid special sunt evidențiate de notele fragmentare ale lui Lomonosov în Notele chimice și optice din 1762-1763: „Toiagul Mării pentru a numi o carte despre longitudine” (Acad., ed., vol. VII, §§ 15 și 17, p. 409); până la 80 de grade, vor fi 100 de foi” (§ 64, p. 427); „Cartea este invariabil





sunt necesare două emisfere cereşti cu stele. Cele arătate în catalog să fie marcate cu argint sau aur" (§ 92, p. 431); „Dedicat puterilor maritime" (§ 111, p. 437); „Va fi foarte capabil să măsoare gradul de longitudine cu o tijă” (§ 120, p. 438); „Scrierea unei cărți în latină și folosirea instrumentelor și a meselor în rusă, latină, franceză, agliană, spaniolă, olandeză” (§ 121, p. 438) și o serie de alte note (§§ 89, 93, 95-106, 109).

În „Pictura de compoziții și alte lucrări”, atașată de Lomonosov unei scrisori către M. I. Vorontsov din 19 ianuarie 1764, în catedra de științe fizice, la rubrica „în caz”, se indică: „O tijă marină , instrument care servește la determinarea cu exactitate a orei pe mare” (Academician, ed., vol. VIP, p. 275).

30 § 96, p. 487. dați fiecărei nave câte o hartă, ... după cele mai bune știri, care ar trebui să aibă un stâlp în centru - este evident că Lomonosov prevedea alcătuirea unei noi hărți polare, pentru care mai multe informații detaliate vor fi colectate în timpul expedițiilor de pregătire.

31 § 97, p. 487. Hidrometrul, care este folosit la săratoarele pentru mostre de saramură, este un indiciu al cunoștințelor personale a lui Lomonosov cu afacerea cu sare din Pomorye. În anii 1760, Lomonosov și-a amintit: „Am vizitat de multe ori salina din Pomeranian de lângă Marea Albă pentru a cumpăra sare pentru pescuitul tatălui meu și aveam deja o idee satisfăcută de gătit, pe care mai târziu am căutat-o cu diligență și în detaliu. în Saxonia” (Bilyarsky, p. 5).

32 § 101, p. 489. da. . . o instrucțiune detaliată - mai târziu Lomonosov a compilat o „Instrucțiune aproximativă pentru ofițerii de comandă navale” (vezi lucrarea 20 din acest volum).

33 § 103, p. 490. Krasheninnikova Description of Kamchatka se referă la capitolele 8-10 din partea a doua a S.P. Krasheninnikova Description of the Land of Kamchatka (Sf. Petersburg, 1755).

34 § 104, p. 490. unde pe hartă apare Cherny Ostrov - pe harta Lomonosov, atașată la „Descrierea scurtă”; „Cherny Ostrov” se numește acum Mezhdsharsky; ... Capul Speranței - pe harta Lomonosov „Capul Zhelaniya”.

33 § 113, p. 493. Pliniu scrie - citat suplimentar din Historiae Natura-lis a lui Pliniu, vol. Și, § 118; același citat este dat de Lomonosov în „Raționamentul despre acuratețea mai mare a traseului maritim” (academician, ed., vol. V, p. 38).

36 § 114, p. 493. comandantului sef. . . cavalerie — adică acordarea unui ordin.

37 § 119, p. 495. în portul lui Katerin - portul Ecaterinei în golful Kola.



38 Pagina 497. Pentru douăzeci de mii de ruble puteți trimite o campanie suficientă - această sumă a fost alocată pentru expediția polară prin decretul Ecaterinei a II-a din Consiliul Amiralității din 14 mai 1764, care spunea: douăzeci de mii de ruble... folosiți suma de bani menționată din suma Amiralității pe cheltuiala acestui colegiu și îmbrăcați oameni și nave și tot ce este necesar pentru asta.

39 Pagina 498. uitarea artei și poziției lor - ideea exprimată aici despre necesitatea exercitării constante a abilităților oamenilor de care are nevoie statul corespunde uneia dintre subiectele care au ocupat Lomonoșov, indicată în scrisoarea „Cu privire la conservarea și reproducerea Poporul rus”, - ■lumea temporară” (vezi în acest volum, lucrarea 13, p. 383).

17

PLUS. DESPRE NAVIGAȚIA NORDICĂ LA EST PE OCEANUL SIBERIAN

(pag. 499-506)

Este tipărită conform originalului, care are data olografă și semnătura lui Lomonosov, care se păstrează în TsGAVMF (f. Hidrografie, No. 13515, 1764, pp. 311-315).

Prima publicată: V. Top. Supliment la biografia lui M. V. Lomonosov. Telegraful Moscovei, 1828, partea 21, nr.11, pp. 298-305.

Momentul scrierii - martie 1764

5 martie 1764, Comisia Flotelor Ruse și Consiliul Amiralității, în prezența lui Lomonosov, au interogat patru Pomori care fuseseră la Spitsbergen și Novaia Zemlya, care au fost trimiși la cererea ei de către Consiliul Amiralității din provincia Arhangelsk. Conform instrucțiunilor lor, a devenit clar avantajul celei de-a doua dintre cele două rute ale expediției polare indicate de Lomonosov în § 83 din Descrierea succintă, adică prin Spitsbergen.

În acest sens, Lomonosov a scris „Adăugarea. Despre Navigația Nordică spre Est pe Oceanul Siberian”, în care a fundamentat această rută cu

date noi și a subliniat necesitatea organizării preliminare a iernarii în „Klokbay Pristan” de pe Svalbard.

Numărul din dată este lăsat necompletat; probabil că „Adendumul” a fost întocmit înaintea ședinței, care urma să urmeze după 5 martie și la care Comisia intenționa să discute despre cele primite.







declarații pe propria răspundere de la Pomors și marinari: „și ce arată ei, despre cum să aibă un raționament în viitor, la care ar trebui să fie chemat domnul Lomonosov” (TsGAVMF, dosar al Afacerilor Comisiei Flotelor Ruse și Consiliului Amiralității, Nr. 10, ll. 171-182v.) .

Membrii Comisiei s-au întrunit din nou pe 12 martie, când au semnat protocolul pe 5 martie. Nu există însă niciun protocol cu discutarea „Adăugării” în dosarele Comisiei, probabil că „Adăugarea” a fost transferată direct deja Colegiului Amiralității, în ale cărei dosare a fost păstrată.

1 § 1, p. 501. Potrivit noilor știri de la industriașii Grumants și Novaya Zemlya - aceasta se referă la mărturia din Comisia Flotelor Ruse și Consiliul Amiralității țăranilor Pomor din orașul Arhangelsk - Amos Kornilov, Fyodor Rogachev , Pavel Myasnikov, Vasily Serkov, interogați la 5 martie 1764 Pentru un rezumat al mărturiei lor, vezi: Perevalov, pp. 243-247.

2 § 1, p. 501. la Nikolin zile - 9 mai, după stilul vechi.

3 § 1, p. 501. înainte de Înălțarea Zilelor - 14 septembrie, după stilul vechi.

i §3, p. 503. Această legătură va fi mai mult obstructivă decât profitabilă - Lomonosov se referă la dorința manifestată de Comisia Flotelor Ruse de a lega expediția proiectată de interesele companiilor industriale de vânătoare. La 19 ianuarie 1764, comisia a decis să solicite de la Colegiul de Comerț „din anumite motive” un certificat privind starea vânătorii de balene lângă Arhangelsk și de la Kola - pe ce bază a fost înființată sub Petru I, de către cine și cum a fost produs și când și pentru ce a fost distrus (TsGAVMF, Dosarele Comisiei Flotelor Ruse, nr. 10, filele 91-91v.).

La 5 februarie 1764, Colegiul de Comerț a emis un certificat de existență din 1748 a monopolului lui P. I. Shuvalov asupra pescuitului unturii în apropiere de Arhangelsk și Kola și a indicat că un astfel de ordin „a cauzat pierderi nu mici de trezorerie” (ibid., F. Comisia Dela a Flotelor Ruse, nr. 21, p. 12-14).Lomonosov, în „Adăugarea” sa, s-a pronunțat împotriva încredințării expediției cu sarcini practice suplimentare pentru deservirea meseriilor de vânătoare de blănuri, recunoscând, după cum scrie mai târziu. în același paragraf, că „deși se poate adăuga la întreprinderea menționată mai sus, meșteșuguri

autohtone, dar ca o afacere secundară, și mai mult pentru a acoperi această campanie de la străini.

Ideea lui Lomonosov de a masca scopul expediției prin sarcina de a relua fosta vânătoare de balene pe Svalbard a fost realizată sub forma a două decrete ale Ecaterinei a II-a la 14 mai 1764, ^ dintre care unul a rămas secret.





5 § 3, p. 503. pentru a acoperi această campanie de la străini — de notat că nu a fost posibilă ascunderea pregătirii unei expediții secrete de guvernele străine. În rapoartele din Rusia primite de Ministerul francez al Afacerilor Externe, există un mesaj de la Sankt Petersburg din 4 septembrie 1764, care vorbește în detaliu despre proiectul lui Lomonosov, despre două corăbii care, după iernarea la Kolya, vor porni pe o călătorie în primăvara anului viitor, despre considerentele geografice ale lui Lomonosov cu privire la temperatura din regiunile polare, și se exprimă îndoieli cu privire la succesul călătoriei propuse de acesta. Textul francez al raportului a fost publicat în cartea „Expoziţia” Lomonosov şi vremea Elisabetei „1*, vol. VII, 1915, p. 199, cu referire la arhiva Ministerului.

în § 4, p. 503. în debarcaderul Klokbai pentru a construi o colibă de iarnă și un magazin - prin decret al Consiliului Amiralității, biroul Arhangelsk deasupra portului în iulie 1764 a trimis Amiralității roz „Elefant **” sub comanda locotenentului Comandantul M. Nemtinov și cinci au angajat nave pomeraniene cu provizii și materiale de construcție (una dintre ele, din cauza avariilor pe drum, s-a întors înainte de a ajunge la Svalbard). Navele au ajuns în Svalbard la începutul lunii august, au găsit un loc potrivit pe coasta de sud a golfului Klokbay și au construit o colibă de iarnă din cinci colibe, o baie și un hambar. 16 persoane au rămas pentru cartierele de iarnă.

18

ANEXA AL DOILEA, COMPUSĂ DUPĂ NOI INFORMAȚII DE LA PRODUCĂTORI DIN INSULELE AMERICANE ȘI LA CEREREA DVS. A COMPANIILOR, NEGOCANTUL TOBOLSK ILYA SNIGIREV ȘI NEGOCANTUL VOLOGDA IVAN BURЕnin

(pag. 507-514)

Publicat conform originalului cu data olografa si semnatura lui Lomonosov, stocat in TsGAVMF, f. Hidrografie, Nr. 13515, 1764, ll. 316a-316d.

Prima publicație: V. Top. Supliment la biografia lui M. V. Lomonosov. Telegraful Moscovei, 1828, partea 21, nr.11, pp. 305-313.

Momentul scrierii: 24 aprilie 1764.

„Anexa doi” a fost scris în legătură cu următoarele circumstanțe.

La începutul lui aprilie 1764, un „raport” de la guvernatorul siberian D.I. Chicherin a fost primit la Sankt Petersburg despre insulele aleutinei Unalashka și Umnak găsite de o companie comercială. O hartă a insulelor și o copie a raportului către Biroul Bolșerețk al celor care au descoperit aceste insule în 1759 au fost atașați raportului.Cazacul S. Ponomarev și conducătorul





caseta S. Glotov. Aceste documente au trezit un mare interes în cercurile guvernamentale și științifice. Totodată, la Sankt Petersburg au sosit negustori „muncitori însoțitori”, trimiși de Chicherin. Citind raportul și harta și „la cererea însoțitorilor” I. Snigirev și I. Burenin, Lomonoșov a folosit informații noi referitoare la țărmurile de nord ale Americii de Nord pentru a dovedi "bunul succes al unei utile această întreprindere" - expediția sa, și a subliniat din nou "siguranța față de vecini". La această „Adăugare” Lomonosov a alcătuit o hartă nouă, mai detaliată (vezi mai sus, p. 606), unde erau trasate insulele nou descoperite, pe lângă care trecea traseul expediției. Această hartă nu a fost păstrată.

În mai 1764, guvernul a decis să pună în aplicare proiectul lui Lomonosov. Printr-un decret secret al Ecaterinei a II-a din 14 mai 1764, Consiliul Amiralității a fost însărcinat să organizeze o căutare pentru o trecere prin Oceanul de Nord către Kamchatka, „de-a lungul pasajului de nord-vest”, adică de-a lungul rutei dezvoltate în prima „ Plus"; acest decret secret a fost însoțit, după sfatul lui Lomonosov din același „Anexa”, „pentru a acoperi această campanie de străini”, de un decret simultan al Colegiului Amiralității din 14 mai 1764 privind reluarea fostei vânătoare de balene de pe Svalbard, cu alocarea a 20.000 de ruble din sumele Consiliului Amiralității. La 25 iunie 1764, căpitanul de prim rang V. Ya. Chichagov a fost numit șef al expediției.

1 § 1, p. 509. despre navigație, conducătorul Stepan Glotov și tovarășii săi - aceasta se referă la raportul transmis de guvernatorul siberian D. I. Chicherin, împreună cu raportul său din 11 februarie 1764, de cazac S. Ponomarev și conducătorul S. Glotov, La 12 septembrie 1762, care a raportat biroului Bolyperetsk din Kamchatka despre insulele nou descoperite ale creasturii Aleutine, Lomonosov a făcut cunoștință cu acest raport și hărți, precum și cu reprezentanții companiei industriale, care a deservit Glotov și Ponomarev . , negustorii I. Snigirev și I. Burenin, în aprilie 1764

2 § 2, p. 510. Pe harta compusă la Tobolsk - o hartă a Siberiei de nord-est și a Oceanului Pacific, compusă la Tobolsk în 1763 pe baza raportului lui S. Ponomarev și S. Glotov, harta lui P. Shishkin și alte date și trimise la Sankt Petersburg, se pare că în martie-aprilie 1764.

3 § 2, p. 510. pe harta Bering - o hartă a primei expediții din Kamchatka din 1729, compusă de aspirantul P. Chaplin (a fost reprodusă de mai multe ori: L. Bagrov. Hărți ale Rusiei Asiatice. Pgr., 1914, si altii).

4 § 2, p. 510. Linia loxodromului - curbă care intersectează meridianele în același unghi.



5 § 2, p. 510. Poziția insulei lui Umnak în A - litera A, aparent, indica locația lui Umnak pe una dintre hărțile aflate în mâinile lui Lomonosov.

6 § 2, p. 510. celelalte insule sunt situate conform hărții inițiale, care a fost realizată parțial de propriul ocol al industriașilor, și parțial conform poveștilor locuitorilor locali - se pare că se înțelege harta lui Pyotr Shishkin. ; publicat în colecția „Descoperirile rusești în Oceanul Pacific și America de Nord în secolul al XVIII-lea”, M., 1948.

7 § 2, p. 510. Când această achiziție este inclusă în harta polară, vorbim despre a doua hartă polară, pe care Lomonosov a compus-o în aprilie 1764 și pe care, se pare, au fost marcate toate insulele nou descoperite din Oceanul Pacific. .

8 § 3, p. 511. mai degrabă decât ca înainte, era posibil de așteptat - aceasta se referă la „coasta indulgentă a Americii de Nord” indicată pe prima hartă polară a Lomonosov.

9 § 4, p. 512. comparând pe hartă călătoriile lui Bering și Chirikov, actualele achiziții ale insulelor Aleutine și noi – vorbim despre cea de-a doua hartă polară a Lomonoșovului, pe care, se pare, „călătoriile lui Bering”. și Chirikov ** și noi" achiziții * * Insulele Aleutine.

10 § 6, p. 514. ordonă astronomilor locali să facă lucruri în comun. . . Mese. . . Sateliții Jupiter. . ■ și distanța lunii de la soare pentru fiecare prânz din Sankt Petersburg - 12 iulie 1764. Consiliul Amiralității a cerut Academiei de Științe să întocmească tabele cu distanța lunii de la soare (TsGAVMF, f. Hidrografie, nr. . 13315, l. 145), care au fost întocmite de C Ya. Rumovsky și trimise la Consiliul Amiralității la 12 august 1764 (Perevalov, pp. 327-328).

19

[NOTE PRIVIND ECHIPAMENTUL DE EXPEDIȚIE]

(pag. 515-518)

Publicată după însemnările proprii ale lui Lomonosov păstrate în Arhivele Academiei de Științe a URSS (f. 20, op. 1, nr. 2, p. 173-173v., 165).

Prima publicație: Pekarsky, II, p. 808.

Ultima parte a textului documentului I (sub linie) este tipărită pentru prima dată. Momentul scrierii - nu mai târziu de 25 iunie 1764.

La o ședință a Colegiului Amiralității din 25 iunie 1764, Lomonosov ■ a propus „un registru de unelte: ce ar trebui să fie pe nave, pt.





pregătindu-se pentru o asemenea expediție” (Proces-verbal de întâlnire: Perevalov, p. 476).

Nota I are o notă cu cealaltă mână, referitoare la o listă de instrumente de 15 numere: „Colegiul pregătește aceste instrumente.” Notele II și III sunt schițe preliminare; în colțul notei II există un desen al dispozitivului. și figuri (vezi facsimil: Perevalov, p. 325).

Consiliul Amiralității a hotărât asupra instrumentelor lui Lomonoșov „prezentate după registru”: să comande o parte de la Academia de Științe, „pe care domnul Lomonoșov a anunțat că vor fi făcute... sub supravegherea și îndrumarea sa” („pentru fiecare navă , două telescoape bune, un ac magnetic oblic, două barometre de mare, un termometru special și un termometru pentru coborâre în apă"); o parte de scris din Anglia ("două cadrane Hadley, de lemn, cu separare de cupru și cu vernier). ; ceasuri de argint, de buzunar , cu secunde - trei; ceasuri mari de primăvară, mai de buzunar, doar cu un astfel de pendul și cu secunde, ca o dată pe săptămână să pornească - trei, moartă; Pipe gregoriene bune, două picioare sau puțin mai puțin , fără un micrometru - trei; ore astronomice de plumb, trei; cadrane astronomice de jumătate de treime sau două picioare, trei"). Urmau să fie realizate modele pentru fani la direcția lui Lomonoșov în atelierele Amiralității (Perevalov, pp. 476-477).

Echipamentul expediției nu a fost realizat la scara mare planificată, iar Lomonosov a trebuit să depună mult efort pentru a furniza expediției cel puțin cele mai necesare echipamente.

1 2. Un ceas de buzunar cu secunde - la o ședință a Consiliului Amiralității din 18 februarie 1765. Lomonoșov a promis „că va găsi trei ceasuri de buzunar de argint cu secunde pentru cumpărare” (Proces-verbal al ședinței: Perevalov, p. 487). 23 februarie, a trimis „o secundă de ceas”, informând într-o notă că „este imposibil să obții mai mult” (Perevalov, p. 334; facsimilul notei, p. 333).

2 3. Cadranul Hadley sau și doi - Cadrele Hadley au fost comandate din Anglia, dar nu au fost primite înainte de trimiterea expediției. Între timp, era nevoie de ei pentru a pregăti navigatorii de expediție, iar Lomonosov a scris lui I.G. 305). ei vor servi cel mai bine” (ibid., p. 307), -

și a cerut să-i trimită un cadran „găsit” de Cernîșev. Mai târziu a primit un alt cadran pentru modificare; unul dintre aceste cadran a fost dat navigatorilor expediției când au fost trimiși la Kola în martie 1765, iar al doilea a fost luat de către Consiliul Amiralității din apartamentul lui Lomonoșov în septembrie 1765 (vezi raportul sergentului-major trimis de Colegiu la 2 august 1765 „la casa fostului profesor Lomonoșov pentru informații despre două cadrane luate de la Academia de Științe”: Perevalov, p. 335; Revizuirea documentelor despre Lomonosov în Arhiva Centrală de Stat Marina, întocmită de V. R. Svnrskaya, nr. 75 și 76. Lomonosov, III, p. 470).

3 4. Câte două lunete bune - Lomonosov a realizat pentru expediție trei „scoperitori” și, în plus, trei lunete de observare nocturnă, prezentate de el la Consiliul Amiralității la 18 februarie 1765, pe care consiliul le-a numit „amuzant” (Procese verbale de întâlnirea: Perevalov, p. 487).

4 6. Conform acului magnetic oblic - maeștrii academicieni au realizat „trei mașini magnetice cu ace magnetice din oțel” (V. A. Chenakal. Lomonosov Spotting Scopes. Lomonosov, III, p. 331).

5 11. Pe un mortar cu furtunuri - unelte pentru lansarea rachetelor încărcate cu bucăți dintr-o compoziție de pulbere, care, la aprinderea prafului de pușcă, scot un sunet puternic (furtun) și se sfărâmă în stele colorate.

6 13. Ceas și cadran astronomic - comandate din Anglia, dar neprimite la timp. La ședința Colegiului Amiralității din 18 februarie 1765, la propunerea lui Lomonosov, s-a hotărât să se ceară Academiei de Științe un ceas astronomic și un cadran (vezi: Perevalov, p. 487); la 23 februarie 1765, la cererea Colegiului Amiralității, Academia de Științe i-a trimis acesteia cadranul astronomic folosit de N. I. Popov în expediția astronomică din 1761, precum și ceasul astronomic al maeștrilor Leroa și Thomas. Cadranul s-a dovedit a fi defect și a fost trimis înapoi. Cadranul din „emis pentru expediția geografică”, pe care a solicitat Consiliul Amiralității, i-a fost trimis abia în iulie 1765, adică după plecarea expediției (vezi: Revizuirea documentelor despre Lomonoșov în Arhiva Centrală de Stat a Marinei). , nr. 61, 63, 65, 67-70, 74. Lomonosov, III, p. 468-470).

7 15. Potrivit evantaiului - La 13 iulie 1764, Consiliul Amiralității a ordonat expediției sale de intendent să realizeze o machetă de „ventilator”, adică un dispozitiv pentru determinarea direcției și măsurarea puterii vântului, „conform la desenele anexate" lui Lomonosov (Recenzia documentelor despre Lomonosov. . . , nr. 46). Pe 7 septembrie, modelul finit a fost





stabilit de Consiliul Amiralității (ibid., nr. 53). Lomonosov a trebuit să facă o descriere a modelului, pentru fabricarea dispozitivului propriu-zis la fața locului, în Kola. La 3 martie 1765, după ce a

primit o reamintire a acestei descrieri, Lomonosov a sugerat „să lăsăm asta până anul viitor”, având în vedere imposibilitatea construirii dispozitivului în scurt timp (se tipărește nota lui Lomonosov: Perevalov, p. 332; facsimil, p. . 329).

8 2. Ign. - Acest semn, evident, denotă numele maestrului Ignat Petrov, care a făcut instrumente pentru Lomonosov. La o ședință a Colegiului Amiralității din 18 februarie 1765, Lomonoșov a anunțat barometre și termometre, „care se vor face în curând1*, dar, „ca dacă aveți nevoie de acele barometre și termometre, să le puteți face în timpul campaniei, atunci le poate arăta navigatorilor” (Proces-verbal de întâlnire: Perevalov, p. 487).

9 10. Căutarea declinării busolei - într-o notă către Consiliul Amiralității din 23 februarie 1765, Lomonosov scria despre necesitatea „cunoașterii cu rigurozitate a declinației locale a acului magnetic cu o posibilă acuratețe. Pentru a dispune să se facă observații de-a lungul meridianului de serviciu disponibil la Observatorul Academic, cu ace magnetice bune, cu posibilă acuratețe.” La solicitarea Colegiului Amiralității, la 25 februarie, Academia de Științe a răspuns că „conform ultimele observații”, sa constatat că declinarea acului magnetic este de 4° spre vest. Acest lucru a fost raportat lui Lomonosov și Cichagov în Kola (vezi Revizuirea documentelor despre Lomonosov în Arhiva Centrală de Stat a Marinei, nr. 64, 66, 71. Lomonosov, III, pp. 468-469).

10 17. Cum să ții un jurnal, să ceri un formular - adică un jurnal meteorologic.

20

EXEMPLU DE INSTRUCȚIUNI PENTRU OFIȚERII DE COMANDANTĂ NAVALĂ PENTRU A CĂUTARE Drumul spre EST DE NORDUL OCEANULUI SIBERIAN

(pag. 519-535)

Publicat după textul protocolului Colegiului Amiralității din 26 februarie 1765, semnat de Lomonoșov, printre alții, la 4 martie 1765 (TsGAVMF, f. Hidrografie, Nr. 13514, p. 61-72).

Prima dată publicată (într-o ediție diferită) de A.P. Sokolov în „Notele Departamentului Hidrografic”, vol. VI, 1848, pp. 113--132.

Momentul întocmirii - iunie 1764 - 4 martie 1765

„Instrucțiunea exemplară” pentru ofițeri a fost scrisă de Lomonosov conform unuia dintre punctele din decretul secret al Ecaterinei a II-a din 14 mai

1764 privind organizarea unei expediții de către Oceanul de Nord în Kamchatka: „compuneți și dați comanda șef unui ofițer cu instrucțiuni detaliate pentru management decent și pentru tot felul de cazuri neașteptate”.

Instrucțiunea către ofițeri a dezvoltat în detaliu instrucțiunile practice date în „Descrierea succintă” (§§ 101-103, 105-112, 114, 120, 122) și în prima „Anexă” (§§ 5, 6, 7) , și a inclus și o serie de instrucțiuni în cazul unei întâlniri cu expediția locotenentului comandant P. K. Krenitsyn.

Expediția secretă de la Krenitsyn, care avea scopul de a descrie insulele Aleutine recent descoperite, inclusiv Alakhshak (Alaska), care era considerată atunci o insulă, a fost organizată prin decret al Ecaterinei a II-a la 4 mai 1764 (TsGAVMF, f. Vysoch. Decret, nr. 21, 1764, ll. 1-2).

Cu ideile de atunci încă foarte inexacte despre țărmurile Americii de Nord, când Lomonosov presupunea că Alakhshak se afla undeva la jumătatea distanței dintre gura Kamchatka și Svalbard, întâlnirea ambelor expediții a fost considerată posibilă. Instrucțiuni corespunzătoare au fost date și lui Krenitsyn, sub forma unui adaos secret la instrucțiune, adoptată de Consiliul Amiralității la 9 iunie (semnată la 16 iunie 1764).

Instrucțiunile pentru ofițerii expediției de către V. Ya. Chichagov, compilate de Lomonosov, diferă de instrucțiunile navale de tip obișnuit: urmărește să ridice moralul membrilor expediției, să le întărească unanimitatea și statornicia în lupta împotriva viitorului. dificultăţi în numele proslăvirii patriei.

Instrucțiunea a fost propusă de Lomonosov la o ședință a Consiliului Amiralității din 25 iunie 1764, împreună cu un registru de instrumente „care ar trebui să fie pe navele care se pregătesc pentru o astfel de expediție”.

În protocolul Colegiului Amiralității din 25 iunie 1764 se menționează că „Colegiul, în comun cu acesta, domnul Lomonoșov, după ce a ascultat „Instrucțiunea exemplară” menționată mai sus, a hotărât să aibă un alt raționament” (TsGAVMF, f. Hidrografie, Nr. . 13514, 1764, l. 27; Perevalov, p. 476).

Acest text original al Instrucțiunii, datat 25 iunie 1764, revine la corectările și completările sale ulterioare.

Datorită faptului că plecarea la mare a expediției de la Chichagov a fost amânată pentru 1765, problema aprobării instrucțiunii nu s-a pus mult timp. Abia la 18 februarie 1765, la Consiliul Amiralității, s-a citit Instrucțiunea aproximativă către Cichagov, „pe care și domnul Lomonosov a luat-o pentru unele corecturi” (TsGAVMF, f. Hidrografie, Nr. 13514, ll. 55, 56; Perevalov, p. 487).

Copia originală a instrucțiunii prezentate de Lomonosov la 18 februarie 1765, se păstrează în Arhivele Academiei de Științe a URSS (f. 20, op. 1, nr. 2, p. 166-174). Aceasta este o hârtie albă rescrisă de mâna unui funcționar, probabil ^

aceeași care a fost prezentată de Lomonosov la 25 iunie 1764. Textul de hârtie albă este acoperit cu numeroase inserții și corecții care reflectă procesul de revizuire a acestuia după 18 februarie; corectarea a fost făcută de mâna lui Lomonosov, iar câteva completări au fost făcute de mâna lui I. G. Cernîşev.

Schița rezultată se numește schița A în notele de subsol.

Prelucrarea textului este prezentată în forma următoare.

Textul original conținea 17 paragrafe. În procesul de corectare, s-au rearanjat paragrafele 6 și 7 și au fost introduse noi paragrafe 13 și 14, în legătură cu care s-a refăcut numerotarea. Apoi a fost introdus un nou articol 8 și numerotarea a fost refăcută din nou, astfel încât au fost 20 de articole în total. În cele din urmă, pe o foaie separată (l. 174), a fost scris un nou paragraf suplimentar sub numărul 17 „Dacă, Doamne ferește de ce. . .** (acest proiect, cuprinzând 21 de puncte, a fost publicat în vol. 7 Acad., ed., p. 389-401, cu punctul 17 introdus în locul lui).

La 26 februarie 1765, la o ședință a Consiliului Amiralității, s-a discutat un text revizuit al „Instrucțiunilor Exemplare”. Copia originală, prezentată de Lomonosov la 26 februarie, se păstrează la TsGAVMF (f. Hidrografie, Nr. 13515, p. 284-295). A doua schiță rezultată se numește draft B.

Aceasta este o copie a textului A, copiată de mâna unui funcționar; articolul suplimentar 17 este plasat ultimul aici sub numărul 21. Această copie goală a fost din nou procesată între 26 februarie și 4 martie. De mâna lui Lomonosov, s-au făcut adăugiri la trei puncte - 1, 14 (ex. 12) și 17 (ex. 15) - și au fost rearanjate punctele 20 și 21. Apoi Lomonosov a mai trimis două puncte suplimentare ("1. Subiecților . . . ." și "2. A crede mutarea... ") cu inscripția: "Să adauge următoarele la jurnal pentru bunul raționament **." Însemnarea sa cu urme de sigiliu de ceară pe hârtie (pentru un facsimil, vezi: Perevalov, p. 371) are o notă despre includerea acestor puncte suplimentare la numerele 9 și 3. Punctele suplimentare sunt introduse în text în margini prin mâna unui funcționar și numerotarea a fost corectată, astfel încât punctul al nouălea a devenit al zecelea. În total, textul conține astfel 23 de paragrafe. Ulterior, data a fost adăugată textului: „4 martie zile, 1765. Sankt Petersburg **, corespunzătoare datei semnării protocolului Consiliului Amiralității la 26 februarie.

Procesul de revizuire editorială a textelor A și B de către Lomonosov poate fi urmărit în notele de subsol până la textul final al instrucțiunii tipărite de noi.

Textul final al „Instrucțiunii Exemplare**” este textul acesteia din procesul-verbal din 26 februarie 1765, semnat de Lomonoșov la 4 martie 1765, care este data oficială a instrucțiunii. Când joci

Biblioteca „Runivers”

Note de job 20

625

În ediția textului s-au făcut mici corecții în marjele originalului (aceste modificări au fost luate în considerare în copia protocolului, f. Hidrografie, nr. .

În martie 1765, instrucțiunea a fost trimisă lui Kola Chichagova cu un decret al Consiliului Amiralității privind procedura de familiarizare a ofițerilor de expediție cu aceasta (pentru textul decretului, vezi: Perevalov, pp. 490-491). Cichagov a pornit pe apă când Lomonosov nu mai era în viață.

1 1, p. 521. păstrând pe cât posibil calea desemnată - această cale este indicată pe harta Mercator a Arcticii în 1765 de V. D. Krasilnikov, publicată pentru prima dată de V. A. Perevalov în cartea: Lomonosov and the Arctic. M.-L., 1949 (după p. 378). Potrivit inscripției de pe această hartă, „poziția sa” a fost „transferată dintr-o hartă geografică rotundă”, care trebuie înțeleasă ca o nouă hartă polară, compusă la primirea de către Consiliul de informare al Amiralității și harta lui F. X. Pl'nisner de la Lomonosov în februarie 1765 (vezi ședința de protocol a Consiliului Amiralității din 18 februarie 1765: Perevalov, p. 487).

2 4, p. 524. Mortarele Kugorn - Mortarele Kegorn erau numite, pe numele inginerului olandez M. Kegorn, care le-a propus în 1674, mortare ușoare pentru tragerea de la mică distanță cu grenade cu greutatea de 16 kg.

3 9, p. 527. lunete crepusculare – au fost fabricate „la direcția și sub supravegherea” lui Lomonosov de către producătorii de scule academice I. I. Belyaev și N. G. Chizhov (V. L. Che-nakal. Telescoapele lui Lomonosov pentru expediția Cichagov, Lomonosov, Sh, pp. 326-332).

4 13, p. 529. din care plecări, precum și de la această instrucțiune și hartă către căpitanul de rangul doi Krenisyn - vorbim despre o posibilă întâlnire cu expediția lui P.K.Krenitsyn, care la acea vreme plecase deja pe 5 martie 1765 de la Tobolsk în Ohotsk. Scopul expediției lui Krenitsyn a fost de a descrie insulele nou descoperite, în special Alakhshak (Alaska); expediția trebuia să plece de la Ohotsk prin Kamchatka, ceea ce a reușit abia la 10 octombrie 1766. Instrucțiunea către Krenitsyn a fost adoptată de Consiliul Amiralității la 9 iunie 1764 (semnată la 16 iunie) și includea o completare secretă care a dat instrucțiuni privind comportamentul escadronului lui Krenitsyn în întâlnirile eveniment cu expediția de la Chichagov. Instrucțiunile lui Krenitsyn sunt date de Perevalov (p. 294-301).

Biblioteca „Runivers”

microfon

LISTA ABREVIERILOR CONVENȚIONALE

AN — Academia de Științe.
acad. ed. - Opere ale lui M.V.Lomonosov, vol. 1—VIII-Ed. Academia de Științe, Sankt Petersburg-Leningrad, 1891-1948.
Bilyarsky - P. S. Bilyarsky. Materiale pentru biografia lui Lomonosov. SPb., 1865.
Lomonosov - Lomonosov. Colectare de articole si materiale. [I], Moscova-Leningrad, 1940; II, M.-L., 1946; III, M, — L., 1951.
Materiale - Materiale pentru istoria imp. Academia de Științe, voi. I-X. SPb., 1885-1900.
Pekarsky - A. P. Pekarsky. Istoria imp. Academia de Științe din Sankt Petersburg, voi. I-II. SPb., 1870-1873.

iskiy. complementar-П. P. Pekarsky. Știri suplimentare

Știri Perevalov pentru biografia lui Lomonosov. SPb., 1865. - V. A. Perevalov. Lomonosov și Arctica. M.-L., 1949.

Proces-verbal al Conferinței - Procesul-verbal al ședințelor Conferinței Profesorului Academic

misiunea de Științe din 1725 până în 1803, voi. I-IV. SPb., 1897-1911.
PSS - M. V. Lomonosov, Opere complete, ed. Academia de Științe, vol. I, M.-L., 1950 și următoarele.
TsGAVMF - Statul Central. arhiva Marinei.
TsGADA TsGIAL - Statul Central. arhiva actelor antice. — Statul central. arhiva istorică, la Leningrad.
F. - fond.

Biblioteca „Runivers”

INDEXUL NUMELOR PERSONALE'

1 Paginile legate de „Anexe” sunt scrise cu caractere cursive.

Ó·

41*

INDEX AL NUMELOR GEOGRAFICE*

Paginile care se referă la Aplicații sunt scrise cu caractere cursive.

9

LISTA ILUSTRAȚIILOR PE COLI SEPARATE

călătorii de-a lungul mărilor nordice și un indiciu al posibilei treceri a Oceanului Siberian spre India de Est” (p. 448-449).

V. Proiect de pagina A din „Instrucțiunile exemplare pentru comandanții navalii”, cu completările proprii ale lui Lomonosov (p. 523).

Biblioteca „Runivers”

r ¿rite '—■

&

## CONŢINUT

Lucrări despre istoria Rusiei 1747-1764.

Pagină

Biblioteca „Runivers”

-688

Conţinut

Pagină

Biblioteca „Runivers”

Conţinut

689

Pagină

Biblioteca „Runivers”

Tipărit la comandă

a Adunării Generale a Academiei de Științe a URSS din 11 ianuarie 1949

EDIȚIA PRINCIPALĂ A EDIȚIEI Academician [S, I. Vavilov) (redactor-șef), Membru corespondent al Academiei de Științe a URSS T. P. Kravets (redactor-șef adjunct).

MEMBRII EDITORIALULUI

A. I. Andreev, Membru corespondent Academia de Științe a URSS S. G. Barkhudarov, G. P. Blok, academician V. V. Vinogradov, academician B. D. Grekov, A. A. Eliseev (șeful redacției principale). G. A. Knyazev, V. L. Chen a k a l.

EDITORII VOLUMULUI AL ȘASELEA

B. D. Grekov, A. I. Andreev.

Legătura și designul artistului M. I. Razulevich Editor tehnic R. S. Pevzner Corectori A. S. Malyutina și N. P. Rakova

RISO AN URSS Nr 5203. Pl. Nr. 2-1B. Semnat pentru publicare 8/VII 1952.
Hârtie 70 X 92/16. Bum. l. 215/v. Pech. l. 50,6. Uch.-ed. l. 32,46 4-+
2 incl. (0,17 ac.-ed. l.). Tiraj 10 000. M-36367. Zach. Nr. 303.
Denumirea conform listei de prețuri din 1952 25 de ruble.

primul tip. Ed. UN. Leningrad, V. O., linia 9, casa 12.





CORECTII SI ERORI

Page  StringPrintedTrebuie să fie
525 633    5 sus Coloana din stânga.
637   3 sus Coloana din stânga, WattonButton
685   1 coloană din stânga sus, (Naak) (Nask)
      2 josEvelEzel
686   8 sus (p. 448-449) (între pp. 424-425)

M. V. Lomonosov, Poly. col. cit., vol. VI.